VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Triunghiuri și patrulatere

Cititorul nostru **ȘTEFAN GAVRIL**, de la Liceul Pedagogic din Botoșani, propune celorlalți cititori o problemă aparent simplă :

Care este numărul maxim de triunghiuri ce se poate obține prin intersectarea unui patrulater oarecare cu două drepte ?

Atît. Ce părere aveți, stimați cititori ?

Din lumea telegrafiștilor

Pentru toată lumea, alfabetul Morse este același și el se poate folosi, practic vorbind, pentru exprimarea gîndirii omenești în orice limbă de pe glob. Samuel Morse, inventatorul acestui alfabet, cit și al telegrafului care-i poartă numele, a creat respectivul alfabet pe baza echivalenței fiecărei litere din alfabetul latin, sau a cifrelor, cu anumite semne, formate din linii și puncte, numai linii, sau numai puncte. La prima vedere, s-ar părea că folosind alfabetul Morse, nu pot fi transmise decît texte scrise cu ajutorul alfabetului latin. În realitate, nu este deloc așa, întrucît, probabil că nu există limbă de pe Terra, indiferent de alfabetul pe care-l folosește pentru exprimarea în scris, ce nu poate fi transpusă scriptic și în alfabetul latin deci, implicit și în alfabetul Morse. Este adevărat că, după ce Morse a compus alfabetul său, acestuia i s-au mai adăugat cîteva completări, necesare exprimării unor anumite litere inexistente în alfabetul latin. Astfel de completări au fost necesare în special pentru limba rusă, franceză, germană și spaniolă.

În școli, se vorbește despre alfabetul Morse la orele de fizică, fiind reprodus în cărți.

Toți l-am văzut tipărit în cărțile de fizică, dar, cîți au încercat să-l memoreze ?

Vi-l mai amintiți ? Ce-ar fi să încercați să «descifrați» cele de mai jos ?

. . . , . – , – . – – , – – – , – . , . – , . –

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Curiozități

1. Un miliard de minute reprezintă mai mult de 19 secole. De la descoperirea continentului american de către Columb și pînă astăzi, nu a trecut nici un sfert de miliard de minute. Un miliard de secunde reprezintă 31,7 ani. Durata medie a vieții unui om este în jur de două miliarde de secunde. Un miliard de țigări așezate cap la cap, echivalează cu o lungime de aproximativ 7 500 km. O carte cu un miliard de pagini ar cîntări circa 1 500 tone, iar grosimea ei ar fi de aproape 50 km. Pentru a se putea citi o asemenea carte ar fi nevoie de vreo 30 000 ani. Dacă cineva ar fi tentat să bată cu degetul în masă de un miliard de ori, i-ar trebui cam 30 ani.

2. Specia de pește care trăiește în lacul Mangalia, și naște pui vii, se numește „Gambuzie" (Gambusia affinis). Fenomenul nașterii de pui vii se exprimă prin termenul de „viviparitate".

3. Primul roman românesc a fost scris de Dimitrie Bolintineanu, în 1855, și avea titlul „Manoil".

4. Autorul dramatic care a scris cele mai multe piese de teatru a fost spaniolul Felix Lope de Vega Carpia (1562—1635). Are la activul său 1 800 piese, 426 comedii și 48 drame.

Derby

Denumirea de „derby", atribuită inițial unor anumite curse de cai, nu are legătură cu numele orașului Derby, din Anglia, după cum s-ar putea presupune.

În schimb, se datorește tot unui englez, contele Derby, care în 1870 a avut ideea organizării unor alergări de cai, la care participau doar animalele tinere, în vîrstă de trei ani. Cursele acestea au avut loc în orășelul Epsom și, la vremea respectivă, s-au bucurat de mare popularitate nu numai în Anglia, ci și în alte țări. Cu timpul, au devenit și mai populare, rămînînd cunoscute sub numele de „Derby", noțiunea extinzîndu-se la diverse alte manifestări sportive mai deosebite, deci nu numai în domeniul curselor de cai.

Poșta cititorilor

După trierea răspunsurilor primite pentru întrebările din rubrica noastră, publicate în revista nr. 808 din 31.03.73 și după tragerea la sorți, iată și rezultatul : **Ioana Stoica**, desenatoare tehnică, I.P.I.M.C. București ; prof. **Adorjáni Zoltán**, comuna Pănet, jud. Mureș ; **Suciu Ioan**, Cîmpia Turzii, jud. Cluj ; prof. **Amzoiu I. Paul**, comuna Grecești, jud. Dolj ; **Pelteacu Ioan**, București ; **Cihodaru Eugen**, Iași ; prof. **Toșu Ion**, comuna Cringeni, jud. Teleorman.

Popescu Dumitru, pensionar, Drobeta Turnu Severin. Problemele propuse de dv. sînt foarte interesante, însă depășesc cadrul rubricii noastre. De ce nu încercați să le trimiteți la „Gazeta matematică" pentru care ar fi mult mai nimerite ?

Iordache Dumitru, lăcătuș în construcții metalice, U.C.M.M.A., Bocșa Română, Bocșa II, jud. Caraș-Severin. Procedeul de calcul propus de dv., nu este cu mult mai simplu decît în cazul înmulțirii clasice și, din păcate, adesea, artificiile de calcul conduc la erori mai mari. În definitiv, înmulțirea cu 11 nu-i deloc complicată, reducîndu-se în esență la două multiplicări cu 1 și o adunare. Și ce poate fi mai simplu decît a înmulți cu 1 ? Am publicat în urmă cu cîtăva vreme asemenea procedee de calcul, însă rezultatele obținute nefiind cele scontate, nu dorim să reeditățm situații asemănătoare.

Popa Marin, asistent universitar, București. Demonstrațiile și raționamentele dv. cu privire la „Negustorul de lămîi" sînt perfect juste și ample. Dar, putem noi oare să publicăm într-un spațiu grafic destul de restrîns toate posibilitățile de rezolvare ale unei probleme propuse ? Evident că nu. De aceea, nu trebuie să se mire nimeni dacă la unele materiale nu se indică decît o singură soluție, chiar dacă sînt posibile mai multe.

Grigore Soporan, Turda, jud. Cluj și **Emil Iliescu**, contabil, București. Dv., propuneți diverse metode rapide pentru verificarea unora dintre operațiile aritmetice, precum înmulțirea, împărțirea etc. Din păcate, asemenea metode nu au o aplicabilitate generală, iar pe de altă parte, dacă nu sînt bine stăpînite, duc la erori și mai mari. Într-un timp, s-au publicat în rubrică și astfel de procedee, propuse tot de diverși cititori, dar am renunțat tocmai din motivele expuse.

AM REȚINUT în vederea publicării materialele trimise de cititorii menționați în continuare, cărora le mulțumim : **Pîrlog Mihai**, com. Garoafa, jud. Vrancea ; dr. **Alexandru Movilă**, Sinaia, jud. Prahova ; **Oltenescu Nicolae**, Buzău ; **Dode V. Anton**, com. Modelu, jud. Ialomița ; **Bratosin Ștefan**, Călărași, jud. Ialomița ; **Ștefan Gavril**, Botoșani ; **Lia-Maria Marian**, Pioiești ; **Liliana Carmen Hrubaru**, Tecuci, jud. Galați, **C. Despa**, Baia-Mare, jud. Maramureș și **G. Bodin**, pensionar, Mediaș, jud. Sibiu. Mulțumim.

Nu s-au reținut materialele propuse de ceilalți cititori, ale căror nume nu s-au menționat aici, problemele nefiind corespunzătoare sau pentru că s-au mai publicat pe parcurs, fie unele identice, fie asemănătoare.

Ing. Liviu MACOVEANU

IARĂȘI DESPRE

DREPTUL LA RECUPERARE

CURIER SĂPTĂMÎNAL

de Mihai STOIAN

Am primit din partea tribunalului din Brăila :

„În numărul 808 din 31 martie 1973, la rubrica „Curier săptămînal" de Mihai Stoian, printre altele se discută cazul tînărului Mocanu Fani, din Brăila, str. Bărăganului nr. 38. S-au verificat registrele acestei instanțe și s-a constatat că susnumitul figurează în calitate de reclamant în dosarul penal nr. 8023/1972 împotriva inculpatului Artim Florin din Brăila, str. Sebeșului nr. 147.

Cererea de chemare în judecată a fost depusă la instanță la data de 9 octombrie 1972 și soluționată la 21 februarie 1973 (deci în 4 luni și jumătate ! — n.n.) cînd s-a pronunțat sentința penală nr. 612 prin care inculpatul Artim Florin a fost condamnat la 2 luni închisoare și obligat solidar cu părinții lui la plata sumei de 998 lei despăgubiri civile și 515 lei cheltuieli judiciare reclamantului Mocanu Fani. Pedeapsa de 2 luni aplicată inculpatului a fost grațiată conform dispozițiunilor Decretului nr. 521/972. *(subl. ns.). Sentința nu este definitivă.*

În articol este criticată instanța de judecată pentru soluționarea cu întîrziere a cazului. Arătăm că soluționarea procesului respectiv a durat peste 3 luni (repet : 4 luni și jumătate — M. St), *întrucît inculpatul (Artim Florin) este minor (născut la 9 ianuarie 1956) caz în care conform dispozițiilor legale procedura de judecată este diferită, în sensul că se solicită efectuarea anchetei sociale de către Comitetul Executiv al Consiliului popular municipal Brăila — se citează Autoritatea Tutelară, cum și responsabilii civilmente, adică părinții minorului inculpat. Sînt necesare toate acestea pentru ca instanța în raport cu gravitatea faptei și de comportarea anterioară a minorului să aprecieze dacă față de acesta se poate lua una din măsurile educative prevăzute de art. 101 cod penal (mustrarea, libertatea supravegheată, internarea într-un institut special de reeducare sau după caz într-un institut medical-educativ). În cazul cînd se constată — în raport cu împrejurările — că măsurile educative sînt neîndestulătoare, se aplică pedeapsa închisorii, care în conformitate cu disp. art. 109 cod penal se reduce cu 1/3 atît în ce privește limita minimă, cît și limita maximă.*

În cauză au fost audiați martori și s-a efectuat și o expertiză medico-legală la cererea chiar a reclamantului care să stabilească numărul total al zilelor de îngrijiri medicale. Acesta a fost un alt motiv care a făcut ca procesul să se soluționeze în timpul arătat mai sus. Menționăm că expertiza medico-legală a stabilit că pentru vindecarea leziunii au fost necesare 50 zile îngrijiri medicale *(subl. ns). De asemenea, reclamantul Mocanu Fani, în redarea situației de fapt a omis să arate că fiind lovit cu pumnul de către inculpatul Artim Florin* a răspuns în același mod *(sublinierea expeditorului scrisorii), adică și el, la rîndu-i, l-a lovit cu pumnul plecînd apoi cu prietenul său ; Artim Florin l-a lovit cu cuțitul (fapt recunoscut de reclamant în cererea adresată instanței)...".*

Repovestesc, foarte pe scurt, FAPTUL : doi băieți merg liniștiți pe stradă, stau de vorbă, mîncînd semințe, un „minor" (17 ani împliniți, deci cu *discernămînt* chiar d.p.d.v. juridic) îi *costează*, le cere semințe, băieții nu mai au, atunci „minorul" îi trage un pumn lui M. F. iar acesta, în replică, în APĂRARE, îi întoarce huliganului lovitura (tot cu pumnul). Nu înțeleg în ce constă „acuzația" pe care-o întrezăresc, printre rîndurile citate mai sus. Și apoi ? *Cuțitul... 50 de zile spitalizare...* Stă în balanță una cu alta ? Practic, cuțitarul n-a pățit pînă la urmă nimic, niște bani plătiți (desigur de părinți, fericiți să-și scape odrasla de bucluc), cam atît pentru un tînăr care l-a adus, la un pas de moarte, pe alt tînăr ?

Și iată alt caz consumat în București și astfel rezolvat :

„Vreau să vă relatez cazul unui fost elev al școlii noastre, N.I. *Băiatul, înhățîndu-se cu elemente rele — în aprilie 1971 — a comis niște furturi. Tribunalul Municipal București, secția I-a penală, judecînd dosarul nr. 5290/1971, a pronunțat sentința la 15 ianuarie 1972 : internare într-un institut de reeducare. Pînă la punerea în practică a sentinței,* N. I. *a venit la școală avînd frecvență bună, și — acordîndu-i o atenție specială — mai ales prin munca depusă de el în atelierul școlii, a învățat o serie de noțiuni de sudură, a lucrat, cu deosebită satisfacție, fel de fel de obiecte de fier forjat... Pe scurt, „scuturătura" i-a prins nemaipomenit de bine. Timp de un an de zile nimeni nu l-a mai... deranjat și, deodată, iată că băiatul este luat — în 1973 — și internat la reeducare. El rămîne uluit : „dar bine, eu m-am reeducat în tot anul acesta, am dovedit-o, de ce să mai fiu luat ? Sînt luat ca să fiu reeducat sau ca să fiu pedepsit ?" Întrebare nu lipsită total de temei. De aceea vă scriu, căci nu știu în ce măsură, la un an de la pronunțarea sentinței și aproape doi ani de la comiterea faptei, deși dovedește categoric că-i în sfîrșit pe drumul bun, un minor mai are ce căuta acolo unde se află* N.I. *acum ? Dac-aș fi sigur că ajunge iarăși la noi în școală, aș putea să-l iau eu, oricînd,* pe garanția mea *(subliniez : numai să-l am permanent în perimetrul activității mele). Din experiența cu* N.I. *am tras încă o dată învățătura fundamentală că MUNCA (potrivită cu subiectul) are un rol reeducativ deosebit de eficace... Primesc într-una vești de la* N.I. *care mă întreabă : „De ce să mai stau eu aici ?".*

Prof. GHEORGHE SPAHIU
dir. adj. al Școlii generale nr. 136 — București

Am fost și l-am vizitat personal pe *N.I.*, la reeducare. Într-adevăr, citind caracterizarea excepțională dată de școală, acum, *după anul care s-a scurs de la sentință pînă la internare* (cine o fi „uitat" să-l ia, aducîndu-și însă aminte... cam tîrziu), auzind și cuvintele de laudă ale reeducatorilor actuali, m-am hotărît să dau publicității cazul lui *N.I.*, convins fiind, ca și admirabilul pedagog care este Gh. Spahiu, că fostul elev este temeinic înscris pe drumul recuperării și că el personal, ajutat de colectivul profesoral și de cel al clasei respective, *ar putea duce la bun sfîrșit greaua sarcină pe care, din proprie inițiativă, și-ar lua-o cu dragă inimă și întreaga răspundere !*

Problemele minorilor delincvenți mă preocupă de peste zece ani și știu că legea vede în fiecare adolescent un individ care *are dreptul la o asistență morală, tocmai pentru ca rigorile penale să nu contrazică eficacitatea reeducării ce se propune.* De altfel, nu pedeapsa *în sine* este eficientă (am verificat acest adevăr la sute și sute de minori delincvenți recuperați definitiv de către societatea noastră !) — de unde și tendința ca simplei noțiuni de *represiune* să i se adauge, neapărat, noțiunea de *reeducare*, în totală concordanță cu umanismul socialist care proclamă încrederea în perfectibilitatea omului care a greșit (mai ales a tînărului la prima faptă !) tocmai fiindcă are desăvîrșită încredere în cadrul general, reeducativ, al factorilor de mediu. Asemenea nobile raționamente au stat, de altfel, *la baza noului Cod Penal !* Fără doar și poate, vina rămîne vină, sentința — chiar grațiată — se execută în eventualitatea recidivei (asta-i bine, obligatoriu, să știe toți cei vizați) — și totodată să nu minimalizăm fără voie un caz deosebit de grav (cum este injunghierea).

Dac-am alăturat cele două cazuri, am făcut-o numai din dorința ca noi toți — în continuare — să contribuim la crearea unui climat cît mai propice *educării* generațiilor care ne urmează (și, în cazurile-limită, *reeducării* lor). Părinții să fie atenți, adolescenții să fie atenți, toți să ne perfecționăm criteriile de intervenție educativă și reeducativă.

NOUTĂȚI FILATELICE

ÎN MAGAZINE, ÎN ACESTE ZILE

Prin magazinele și ghișeele filatelice se vor pune în vînzare cîteva piese așteptate cu interes de colecționari. Ne referim, în primul rînd, la plicul „prima zi" al emisiunii consacrate expoziției internaționale **„I.B.R.A. '73" — München.** Totodată, se vor putea procura și plicuri „prima zi" ale emisiunii **„Aniversări culturale I"** și **„Socfilex III"**.

Abonații vor primi mărcile din emisiunea **„Ocrotirea naturii"**, a cărei apariție am anunțat-o într-un număr precedent al revistei, precum și emisiunea **„Aniversări culturale I"**, pe care o prezentăm în rîndurile următoare.

COPERNIC ÎN FILATELIE

Este știut că, în acest an, lumea întreagă sărbătorește cea de-a 500-a aniversare a nașterii marelui om de știință polonez Nicolaus Copernic. Poșta română a tipărit, și va pune în circulație, o frumoasă marcă poștală, completată cu o vinietă, pe care le reproducem.

Valoarea : 2,75 lei. Desenul mărcii prezintă unul dintre cele mai cunoscute portrete ale lui Copernic, iar ilustrația vinietei înfățișează clădirea primăriei din Poznan, important monument istoric. Tipar în policromie, pe hîrtie cromo. Machetele grafice au fost realizate de Ion Dumitrana. Tiraj : 3 milioane de exemplare. S-a editat și un plic „prima zi". De reținut : emisiunea a fost intitulată **„Aniversări culturale I".**

COLIȚA „IBRA' - 73" MÜNCHEN

Cu prilejul expoziției de la München, Poșta română tipărește o emisiune specială. Aceasta se compune dintr-o coliță, care cuprinde o marcă cu valoare nominală de 12 lei (deci — din nou — un prilej de nemulțumire, de supărare pentru filateliști, suma respectivă fiind — evident — prea mare pentru o emisiune de genul celei la care ne referim). Ilustrația reproduce o pictură realizată de Hans von Aachen, aflată în colecțiile Muzeului Bruckenthal, din Sibiu : „Răpirea Proserpinei". Încadramentul grafic a fost realizat de Aida Tasgian-Constantinescu. Tirajul : 200 000 de ex. Facem precizarea că Poșta română a promis filateliștilor că începînd cu anul 1973 nu vor mai apărea emisiuni greu de procurat, promisiune care a durat doar pînă la... coliță „Ibra '73" — München, tipărită într-un număr de exemplare cu totul insuficient ! Cînd se va reglementa oare această situație ?

COLECȚII ROMÂNEȘTI LA „POLSKA '73"

Prima mare expoziție filatelică, care urmează după „Ibra '73" este cea organizată de Asociația filateliștilor din R. P. Polonă, la Poznan. Caracterul mondial al acesteia, amploarea prevăzută, participarea numeroasă au determinat Asociația Filateliștilor din țara noastră să selecteze și să trimită la „Polska '73" colecții de mare valoare, exponate deosebite, dintre care menționăm : Studiul mărcilor cu obliterări „franco", în Moldova și Muntenia, în perioada 1853—1881 (Dumitru Pașalega), Mărci clasice românești, din perioada 1858—1872 (Ludovic Dengel), Studiul mărcilor „Spic de grîu" (Alfred Nicolau), Sportul pe mărcile românești (Iosif Micu), Antichitatea în filatelie (Constantin Dumitru), Pionieri ai aviației în România (Mihai Popovici) etc. La clasa „tineret" au fost înscrise colecțiile prezentate de Dana Smirnov, Daniela Ciric etc.

Aurel CRIȘAN

UMOR STRĂIN

— Cînd are plecarea autobuzul de-afară care a prins sub roată piciorul soțului meu ?

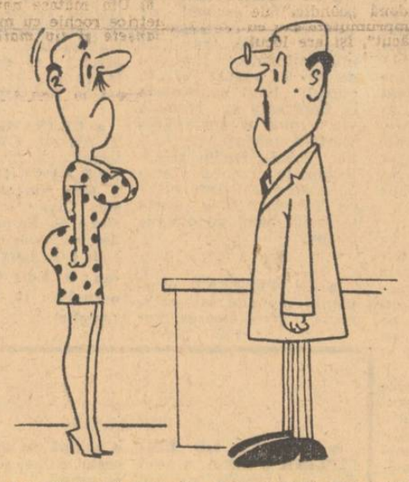

— Îmi pare rău domnule, dar eu v-am prevenit că acest tratament poate provoca unele efecte secundare.

— Ploaia mă face să-mi amintesc că azi dimineață nu mi-am luat pîcăturile.

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

CODRULE, CODRUȚULE...

ORIZONTAL : 1). Ascunzătoare... în pădure — Conifer din pădurile noastre ; 2) Spaima pădurilor... (pl.) — Larmă (reg.) ; 3) În pepene ! — Leș ! — Arbore mediteranean cu fructe roșii ca merele (pl.) ; 4) Lemne care ard — Fruct negru de pădure ; 5) Frunze de brad — Aleargă prin pădure, după vînat ; 6) Rădăcini de stejari ! — Aluviune formată din bușteni și copaci smulși, datorită furiilor apelor (reg.) — În piraie ! ; 7) Cupa campionilor europeni (abr.) ; 8) La intrare în grădină ! — Arbuști din pădurile noastre ; 9) Pădure formată din arbori de esență moale și elastică — Bot de mistreț ; 10) Vîrf de coasă, iatos ! ! ! — De la est — Și la alună și la afină ! ; 11) Fructul stejarului — Plantă din pădurile noastre cu proprietăți medicinale (bot.).

VERTICAL : 1) Falnicii pădurilor noastre... — ...și un altul tot atît de falnic ; 2) Exemplare din păduri — Onomatopeea mistreților ; 3) Lucrări literare — Ramuri... populare ; 4) 24 arbori ! — Ca la mama (expresie) ; 5) Topoare mici cu coada lungă — Un pui din pădure ; 6) Ursuzii pădurilor — Fir de platină sau nichelină (tehn.) ; 7) La ieșire din pădure ! — Dus la cules de fructe de pădure ; 8) Grigorescu Tudor — Folositor ; 9) Nume masculin — Din afine ! — Copaci pe margini ! ; 10) Codri — În stejar ! ; 11) Din neamul ilirilor — Esență de brad ; 12) Nimfa izvoarelor și a pădurilor (mit.) — Om de la munte.

Laura STAN

Cuvinte rare : TALĂ, AGEST, GROH, ANSĂ, IȚAN.

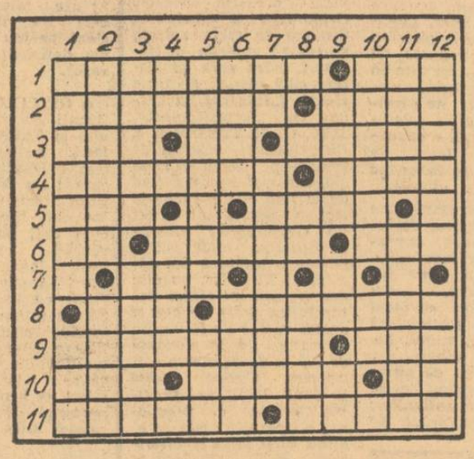

GURĂ

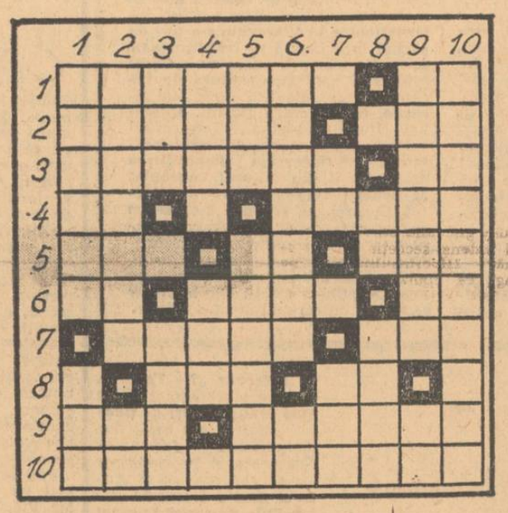

ORIZONTAL : 1) Bun de gură... — Un SOS de pasăre... ; 2) Intră la ciorbă — Bun de gură... ; 3) ...și iar buni de gură — Un ruj început ! ; 4) Cina ! ! ! — Preparate... cu fier (sing.) ; 5) Miez de banane ! — Gem ! — Din mălai ! ; 6) Un tîrg mai mic ! — Stau una lîngă alta... cu gura-nchisă — În viață ! ; 7) A pune pe masă... (atenție la joc !) — În zăvoi ! ; 8) Virat pe centru ! — Din sare !... ; 9) ...la carne ! — Ascuns sub masă ; 10) Intră-n gura lumii...

VERTICAL : 1) Bun de gură — Coboară glasul ; 2) Scoate vorbe... — Rece ! ; 3) Din ficat ! — Nume italian ; 4) Nu li se aude gura — Te servește cu băuturi ; 5) Din beton ! — Preparat culinar ; 6) Un soi de portocală — Cu sete ! ; 7) Din fire ! — Aromă la început ! ; 8) Stau la masă ! — E una culinară ; 9) Face gură — Mușchi la urmă ! ; 10) Vin... la nevoie... (și te scot din încurcătură).

E. BUZESCU

Dezlegarea jocului apărut în numărul trecut

ARBORI

ORIZONTAL : Abataje — Măr — Băcani — Țară — Anini — Molid — Nuci — Țapina — O — Unt — Conic — Săli — Peri — I — Ca — Tisa — Cn — Carpen — Scai — Oj — Ai — C — Oi — Ruin — Paltin — N — Pădureana.

Aspiratorul „JUNIOR"

Este aspiratorul de praf ideal pentru căminul dv. Datorită gabaritului redus, aspiratorul portabil „Junior" poate fi folosit cu succes la curățatul încăperilor mici și autoturismelor.

Toate operațiunile de curățare se pot face într-un timp redus și cu minimum de efort fizic.

Consumul redus de energie electrică (10 bani pe oră) dovedește că „JUNIOR" este și economic.

Prețul de vînzare : 520 lei. Poate fi cumpărat și cu plata în rate lunare.

RECOM
(5188)

JOCURI DISTRACTIVE

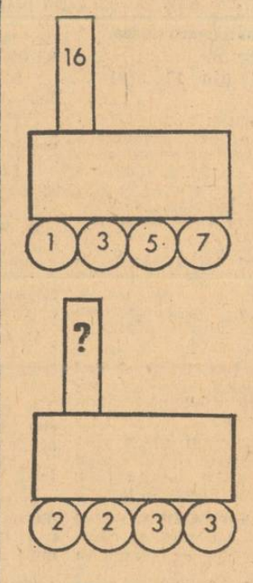

Completați numărul lipsă.
(Soluția în numărul viitor)

Primăvara în marș forțat

de Valeriu MIRONESCU

Prin urmare, se poate și cu Valentin Stănescu. De la sfîrșitul lui ianuarie și pînă acum în mai, s-a desenat un zig-zag de avansări și retrageri, în idei asupra echipei și a jocului, cu o stabilizare produsă la momentul oportun. Antrenorul a pornit la drum cu anumite intenții, apoi i-au apărut în cale alte posibilități și alte ispite. Ca un șahist avînd în mînă cîteva avantaje, dar strîns cu ușa de o teribilă criză de timp, Stănescu a evitat complicațiile și a căutat soluția cea mai simplă pentru ieșirea cu cîștig de cauză din situația dată. A rezultat o victorie netă, pentru multă lume cam neașteptată mai ales prin proporțiile scorului, totuși, perfect normală, logică. Normal era să învingem la Helsinki și la Tel Aviv, normal era ca echipa să înscrie cel puțin patru puncte și în meciul de la București dintre formațiile română și albaneză. E interesant de subliniat că rezultatul normal din această ultimă partidă s-a realizat cam cu aceiași efectiv de jucători cu care, în toamna trecută, se înregistrase un șir neîntrerupt de rezultate anormale, dintre care acel 1—1 de la Helsinki ne mai apasă încă prin consecințele sale.

De aici, putem trage concluzia că intervenția din iarnă a biroului F.R.F., n-a fost greșită ci justă și necesară, pe baza ei s-a oprit alunecarea pe toboganul contraperformanței și s-a obținut recuperarea aproape în totalitate a jucătorilor cu experiență internațională dobîndită. Tocmai acești jucători, fructificînd experiența și talent, au impus un scor reconfortant pentru echipă și antrenori, pentru marele public.

Sigur, la început de drum ființa și cealaltă alternativă, mult mai anevoioasă de urmat, cu riscuri momentane, alternativa înnoirii echipei. Scriitorul Eugen Barbu, în articolul „Moartea prematură a unei idei", lansase sugestii foarte interesante la temă. Ideea unei formații de perspectivă, valabilă pentru fotbalul anilor ce vin, inclusiv pentru eventualitatea participării la turneul final al campionatului lumii, avea însă un mare dezavantaj, probabil, singurul dezavantaj, criza de timp. Acum, în luna lui mai, o asemenea soluție e complet inoperantă, din păcate. Lui V. Stănescu, i-au mai rămas cam atîtea zile cîte îi trebuie pentru a roda aceleași piese, în cadrul aceleiași formații.

Formația victorioasă la scor pe stadionul de la Tirana, se va exprima mult mai bine, cred, în viitorul meci internațional de pe stadionul bucureștean „23 August". Nu mă gîndesc numai la expresia fotbalistică, a mijloacelor de fotbal ale echipei și ale fiecărui jucător în parte. Acestea nu lipseau nici în sezonul trecut. Acum, însă, echipei, jucătorilor, antrenorilor, le-a revenit încrederea în forța lor colectivă, știu că într-adevăr sînt în stare să joace mult mai bine și să învingă.

După cum evoluează lucrurile, aș vrea să supun atenției biroului F.R.F. două aspecte privind perspectiva echipei noastre reprezentative. Creșterea acestei echipe în perioada premergătoare turneului din Mexic s-a datorat în bună măsură întîlnirilor cu adversari dintre cei mai renumiți pe harta fotbalului mondial. Faptul ni l-a reamintit Mircea Lucescu într-o scurtă, poate insuficient semnalată, apariție la televiziune. Două meciuri împotriva echipei Angliei, două de asemenea cu echipa R.F. Germania, iată cîteva momente de creștere obligatorie a calității fotbalistice, cărora li s-a adăugat greutatea partidelor de la Guadalajara.

În prezent, pentru echipa României sînt mai mult decît necesare cîteva întîlniri cu adversari de talie. Să nu ne oprească temeri nefirești. Dacă ne amintim bine, în trecut aveam arhisuficiente motive să ne fie frică de rivali ca englezii sau vest-germanii, totuși, s-a dovedit că tocmai în acele partide, fie la București, fie în străinătate, fotbaliștii noștri au ieșit în evidență ca joc și rezultate. În definitiv, astfel s-a maturizat echipa națională. Dacă se acceptă drept valabilă părerea lui Mircea Lucescu, atunci programul acestui sezon de primăvară ar trebui completat cu unul sau chiar două meciuri mari, stimulatoare, „de creștere" a formației reprezentative.

Cel de-al doilea aspect privește echipa de tineret. În condițiile în care mai mulți jucători talentați n-au încă loc în formația reprezentativă a României e nevoie să le asigurăm acestora dobîndirea experienței internaționale, într-un ritm accelerat, în cadrul echipei de tineret. Cum s-ar zice, să le forțăm „creșterea". E vorba aici de un șir de jucători care merită investiții continue și sistematice. Nu e normal ca Hajnal, după ce e utilizat și confirmat în turneul din iarnă, să nu joace nici în echipa de tineret. Dar e vorba chiar și despre rezervele din lotul A — Beldeanu, Sameș, Mureșan, Tănăsescu — cărora le sînt necesare meciuri speciale cu formația de tineret, încă în această primăvară. Prin meciuri internaționale la Viareggio s-a pus de curînd în evidență tînărul Mureșan, prin alte meciuri, acum cît e fierul cald, să-i modelăm făptura de jucător internațional. Pentru toți aceștia, ca și pentru Bölöni, Moldovan, Dudu Georgescu (va reveni curînd, sînt convins, și Viorel Năstase!), să încercăm îmbogățirea programului din viitorul apropiat al echipei reprezentative de tineret. Concret, aș propune s-o aferim pe aceasta drept „sparring-partner" la cît mai multe echipe reprezentative puternice. Sînt convins că multe federații de peste hotare, cu care întreținem relații excelente, ar primi cu interes asemenea oferte.

VIAȚA STADIONULUI

FOTBALUL ȘI... CALCULELE

de Eftimie IONESCU

Preliminariile campionatului lumii cunosc și vor cunoaște în anul acesta un „moment de vîrf". Pînă cînd sezonul de primăvară se va încheia în Europa, aproape nu va fi săptămînă fără vreun joc din cele nouă grupe de calificare ale bătrînului continent. Și cînd Europa va anunța o pauză de două luni, pe alte continente — ca Africa și America de Sud — programul va cunoaște o accelerare a aparițiilor în stadion a reprezentativelor în cursă pentru cele 14 locuri de la festivalul programat anul viitor în R.F. Germania, care se va încheia tot pe impozanta construcție sportivă de la München.

Mai e însă o bucată de vreme pînă atunci și cîte momente dramatice se vor derula în filmul acesta plin de neprevăzut al preliminariilor! Jocul rezultatelor, așa de capricios și de plin de sinuozități, e pe cale să-și taie iarăși porția lui de surprize și senzații. Puține sînt grupele în care e liniște; în Europa, spre pildă, o singură echipă poate să se pregătească în tihnă pentru turneul final: e „squadra azzurra" care a acumulat 8 puncte în cinci partide și numai o minune ar mai putea face ca echipa Elveției să termine ea învingătoare. În rest, mari și complicate semne de întrebare. Spre dovadă, o rapidă incursiune în celelalte opt serii.

Austria și Ungaria pot la fel de bine să ocupe primul loc din **grupa I**, dacă... Suedia nu se trezește cumva și nu realizează două spectaculoase k.o.-uri în partidele cu celelalte două favorite mai sus citate. În **a 3-a grupă** (a 2-a e aceea a echipei Italiei, de care am pomenit), un mare meci mare va da verdictul. E acel joc de la 18 noiembrie, cînd Olanda va primi vizita reprezentativei belgiene. Dacă nu cumva... Norvegia, echipă specializată în boacăne (vezi eliminarea reprezentativei Franței în preliminariile 1970) nu își va arăta iar predilecția pentru năruirea calculelor hîrtiei.

Grupa a 4-a, știți bine, e grupa care ne interesează enorm. Aici, jocul de peste două săptămîni, cînd selecționata R.D.G. vine la București, reprezintă esențialul pentru continuarea cursei elevilor lui Buschner și a tricolorilor noștri. **Grupa a 5-a**, pare a avea în meciul Polonia—Anglia un moment-cheie; dacă nu obțin măcar un rezultat egal, fotbaliștii polonezi ies din întrecerea pentru primul loc. În **a 6-a grupă** am pătruns oarecum prin acel meci Bulgaria-Portugalia, urmărit pe micile ecrane și marcînd o netă superioritate a formației bulgare. Dar e absolut necesar ca ea să facă o egalitate în jocul din deplasare cu formația Irlandei de Nord; dacă pierde, șansele portughezilor se reactualizează. **Grupa nr. 7** și aici e un „nod gordian", e jocul Iugoslavia—Spania; gazdele au nevoie de victorie. La meci egal, spaniolii sînt 70% calificați. **A 8-a grupă** favorizează actualmente unsprezecele scoțian, care a trecut de cel danez și pe terenul acestuia, în vreme ce jucătorii cehoslovaci n-au reușit decît egalitate la Copenhaga. Dar jocul rezultatelor, în cele două meciuri, Scoția-Cehoslovacia, mai poate produce răsturnarea liderului. În fine, **în grupa a 9-a**, pe parcursul a 13 zile, se va lămuri totul; atunci au loc ultimele trei întîlniri (programate între 13 mai, deci de mîine, și pînă la 26 mai): U.R.S.S.—Irlanda; Franța—Irlanda și U.R.S.S.—Franța. 80% șanse de calificare are reprezentativa Uniunii Sovietice, care a învins în deplasare Irlanda, acolo unde selecționata franceză a pierdut.

Cum vedeți, calcule, procentaje, probabilități. E vremea calculelor. Mai cu seamă că regulamentul preliminariilor a revenit, încă din trecuta ediție, la revalorizarea criteriului golaverajului. În calificările pentru C.M. 1966 s-a apelat, în mod foarte judicios după opinia mea, la MECI DE BARAJ în cazul egalității de puncte. Speriată însă de pericolul inexistenței unor date pentru aceste întîlniri suplimentare, F.I.F.A. a revenit asupra deciziei și a hotărît ca, în cazurile de egalitate de puncte pe primele două locuri, **DEPARTAJAREA SĂ SE FACĂ PE BAZA SCĂDERII GOLURILOR PRIMITE DIN TOTALUL CELOR MARCATE ȘI FORMAȚIA CARE OBȚINE O CIFRĂ MAI MARE DIN ACEASTĂ OPERAȚIUNE ARITMETICĂ SĂ CÎȘTIGE ȘI DREPTUL DE A MERGE LA TURNEUL FINAL DIN R.F.G.**

Nu e exclus, deci, ca o dispoziție de moment (mai bună sau mai slabă) a unei a treia echipe să decidă cine se califică în grupă. Ceea ce îmi apare și ca nedrept și ca neelocvent față de principiile departajării sportive. Corect era ca formațiile care au ajuns în același timp pe linia de sosire să mai fie supuse unei probe directe, acel meci de baraj pe teren neutru, spre a se vedea care e cea mai bună. Dar, acum, vorbele sînt de prisos. F.I.F.A. a încredințat — pentru cazurile egalităților — unei operațiuni de scădere misiunea de a decide cine pleacă la München...

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

Pe măsură ce se apropie sfîrșitul campionatului de fotbal, echipele amenințate cu retrogradarea intră în panică. Mai întîi antrenorii, desigur, apoi jucătorii și spectatorii. Pe aceștia din urmă mînia îi cuprinde brusc, sînt dărîmați idoli, se caută vinovați, se fac „demascări" spectaculoase, se descoperă greșeli și fapte reprobabile din trecut. Iată, am primit zilele acestea două scrisori în care se condamnă activitatea unor cunoscuți antrenori: Ștefan Onisie și Nicolae Proca. Cei care au scris și gîndit rîndurile de mai jos consideră că echipele „U" și „Steagul roșu" se află unde se află numai din pricina antrenorilor respectivi. În ceea ce ne privește, nu ne grăbim să girăm aceste afirmații, dar considerăm că este, totuși, util să supunem părerile respective conducerilor cluburilor din Cluj și Brașov. Evident, un răspuns din partea acestora ne-ar ajuta să aducem o lumină adevărată asupra faptelor.

UN GRUP DE SPECTATORI din Brașov: „Un grup de brașoveni doresc să-și exprime (dacă este posibil), în cîteva rînduri, indignarea lor în legătură cu ceea ce se petrece cu reprezentanții acestui oraș în fotbalul divizionar „A". Sperăm că rubrica dumneavoastră „Poșta rotundă" ne va ajuta (deși problema privește mai ales pe brașoveni) să facem cunoscute niște fapte reprobabile ce se petrec la echipa „Steagul Roșu". Din capul locului trebuie să precizăm că jucătorii aparținînd acestei echipe nu pot suporta nici cea mai mică acuzație, ei fiind în totalitate absolviți de orice vină. Își fac datoria în mod exemplar, ba chiar suportă injuriile grosolane și fără temei (la antrenamente și jocuri) din partea unui antrenor cu totul insuportabil. Este vorba, bineînțeles, de Nicolae Proca.

Acesta, din motive de ordin personal, deci subiective, „nu-i înghite" pe unii jucători, pentru că probabil aceia nu i-au suportat totalitarismul său...

Cel mai conștiincios jucător al echipei, acum în vîrstă de 34 de ani (dar cel mai bun pe postul său) Iuliu Jenei, în urma unei discuții provocate de Proca, (care îl tachina și-l înjosea mereu, chiar și în prezența publicului) a trebuit să cedeze locul său. Ivăncescu, jucător cu o tehnică de invidiat și cu cea mai bună pregătire fizică (ca și Balint), este scos din echipă, pentru că a intervenit, luînd apărarea lui Jenei. O serie de jucători pe care se baza echipa bună de anul trecut au fost înlăturați în favoarea unora ce nu au valoarea lor: Anghelini, Anghel, Hîrlab, Șerbănoiu. Acesta din urmă nu ar avea loc în nici o altă echipă, nici chiar de divizia B, datorită jocului său slab sub orice critică. Proca a lansat prin aceștia ideea întineririi echipei, dar această acțiune este de fapt nu o întinerire, ci o atitudine de subminare a potențialului echipei brașovene datorită ranchiunei pe care Nicolae Proca o poartă unor jucători.

În spatele acestei acțiuni „de întinerire" (fără roade), stă de fapt răzbunarea unui antrenor foarte subiectiv. Din aceste motive (din cauza conflictelor personale) „Steagul Roșu" nu poate alinia la ora actuală cea mai bună, cea mai puternică garnitură de care dispune. Spectatorii asistă la jocuri acasă cu dorința de a vedea fotbal și nu reușesc să vadă pentru că, în loc de Ivănescu apare Anghelini, în loc de Jenei apare Naghi, în loc de Rusu apare Hîrlab, în loc de Ghergheli apare Șerbănoiu, în loc de Zotingă — Anghel. Toate aceste schimbări sînt posibile numai datorită atitudinii reprobabile a lui Proca, datorită comportamentului său în contradicție cu orice normă a conviețuirii bazate pe respect reciproc. Acest antrenor, împreună cu conducerea clubului, cu care se găsește în strînsă „amiciție", nu mai poate rămîne la nol, la conducerea acestei echipe, căreia i-a făcut atîta rău. Menționăm că întreaga conducere a secției de fotbal este alcătuită din persoane absolut nelegate de Brașov cu nimic...

În sfîrșit, dorim să ne adresăm bunăvoinței dumneavoastră și să vă rugăm de a insera ceea ce credeți că este semnificativ din tot ce v-am scris, neuitînd să subliniați că publicul brașovean (conștient de gravitatea celor întîmplate și nevroind să mai fie nevoit a activa ca spectatori de divizia B) cere federației de specialitate înlocuirea lui Proca cu oricare antrenor care acceptă venirea la Brașov cu intenția de a munci împreună cu lotul de fotbaliști în mod cinstit și uman".

★ ★ ★

POMPILIU GAVRIL PERȘA, str. Albac 15, Cluj: „Trista situație în care se află „U" Cluj mă obligă să vă scriu în numele unui grup de simpatizanți ai echipei „sepcile roșii". Nu avem nimic personal cu antrenorul St. Onisie ca om, dar am dori să ne răspundă la 10 întrebări: 1) Știe dînsul ce simbolizează culorile alb-negru ale lui „U" Cluj pentru noi? 2) Ce a însemnat pentru tineret înființarea echipei „U" Cluj, în 1919? 3) Știe tov. antrenor Onisie și acei jucători (nu dau nume din motive lesne de priceput) care au votat contra menținerii fotbalistului ing. Mihai Adam, că acest jucător model simboliza ultimul deceniu (1961—1971) de glorie al echipei „U" cînd în anul 1971 a înscris 100 de goluri pentru „U" Cluj? Este într-adevăr frumos ca două echipe din aceeași urbe să se ajute cu jucători, dar schimbul Adam-Sőő ne-a umplut inimile de amar și venin și de atunci trăim mereu sub spectrul unei chinuitoare nedumeriri? Cum se mai simt cei care au ridicat mîna cînd ing. Mihai Adam se va retrage din fotbal de la echipa adoptivă C.F.R.? 4) Cum rămîne cu declarația tov. Șt. Onisie — inserată în ziarul „Sportul" nr. 7284 din 15 ianuarie 1972 — declarație în care se anunța întărirea echipei cu 3 jucători. (Care sînt acei 3 (trei) noi jucători?), că echipa va practica cel mai spectaculos fotbal din România? Noi vă răspundem tov. Onisie că echipa practică cel mai haotic fotbal din campionatul „A", că atît în jocurile în care i-am urmărit cît și cele din deplasare joacă fără orientare, dezordonat? 5) Negruți, Ciocan, Jelciu, Matei, Muntean III, Coca, Sudy, Hurloi sînt jucători pentru care alte cluburi ar risca orice rocadă; de ce nu sînt folosiți? 6) Știe St. Onisie că de la echipa anilor 1946—1947 și pînă acum doi ani „U" avea un stil al său și că acum domnia-sa a imprimat echipei un stil care nu e pe calapodul tradiției și temperamentului jucătorilor? 7) Ce măsuri a luat St. Onisie contra jucătorilor de la „U" (Fane, Solomon și Uifăleanu) care insultau la antrenamente un talent de excepție — MUREȘAN — cu cuvintele vulgare: „Ce mă, mucosule, te-ai văzut și tu în Națională?" 8) Știe St. Onisie că „U" a mai retrogradat în anii '57 din cauza unor vedete plafonate și a intrat în „A" cu juniori ca Mureșan F., Bălușiu, Crișan etc? Noi îl sfătuim să facă acum, în al 12-lea ceas, înlocuirea plafonaților Soo, Solomon, Cimpean, Uifăleanu — cu Poratsky, Sudy, Ciocan, Muntean, Negruți. 9) Crede Șt. Onisie că ne mulțumește pe noi „U"-iștii că vom juca în finală în cupă cu „Steaua" pentru satisfacerea orgoliului personal al d-sale? 10) De ce nu este promovat portarul Negru, care este un talent, și este preferat un portar (Totoian) fără perspective și cu „relații de culise"?

Nu este obligat tov. Șt. Onisie să răspundă la cele 10 întrebări — de altfel obiectiv vorbind nici nu ar putea da decît răspunsuri echivoce! Închei în speranța că ecoul acestor rînduri va fi cel scontat".

Culisele hipodromului

• HIPODROMUL de trap va găzdui mîine dimineață o nouă alergare semiclasică: Premiul Păcii, destinată cailor de la 3 la 6 ani. Distanța: 1 700 metri.

• „DEBUTUL" celor mai tineri elevi ai hipodromului (cai de 2 ani), continuă cu alte alergări destinate „fetelor" și „băieților". Startul luat duminica trecută, de tînăra generație, a marcat prezența unor cai de certă valoare, care au întrunit calități de „veterani": viteză, rezistență, forță; dintre ei desprindem pe Nutol (1'39,4/km) — copie a faimosului Monte Carlo (îi este strănepot), pe Vigona (1'36,9/km) — excelentă valoare de debut, și pe Negara pentru acuratețea mersului.

• CELE 43 DE ALERGĂRI desfășurate pînă în prezent au „adunat" aprecieri unanime în ceea ce privește calitatea spectacolelor oferite și a obținerii unor performanțe meritorii: dead-heat (cap la cap), Tulnic — Cumplit (premiul Brădet), finalul din premiul Băneasa: Gabarit-Viraj-Hoțoman (despărțiți prin cîte un „cap"); Cumulus (1'28/km) — antrenor Tr. Marcu; Datina (1,28,7/km) — antrenor I. Toderaș. Pe acest cer senin, cîțiva nori cenușii aduși de unele hotăriri ale arbitrilor alergărilor: declararea Somnoroasei în cîștigător cu ocazia premiului Aurora, deși a trecut în galop linia de sosire (sîntem la trap, dragii mei) și a Halinei în premiul Brașov, care a mers din cînd în cînd și.. trap. Se pare că în turnul arbitrilor gusturile sînt foarte diferite de ale publicului. Unii vor anti-trap, alții trap!

Doru IONESCU

Finalul din premiul „Băieților": Nutol (antrenor I. Oană) urmat de Ervin (antrenor S. Mihăilescu).

Vă recomandăm un loc de recreare și odihnă

CĂLDĂRUȘANI

Cîți bucureșteni sau ploieșteni ar putea spune: „Am fost la Căldărușani" !? Cred că puțini. Și mulți, destul de mulți, sînt sigur, nu ar ști să indice, decît cu vagă aproximație, unde se găsește acest loc deosebit de propice pentru odihna de la sfîrșit de săptămînă.

Căldărușani se remarcă, din punct de vedere turistic, prin cîteva elemente ce nu-i justifică, în nici un fel, cvasianonimatul în care se complace fortuit. Căldărușani oferă vizitatorilor săi un decor natural variat, în mijlocul căruia domină un monument arhitectonic de o valoare incontestabilă — mănăstirea, depozitara unor valori artistice inestimabile.

Pădurea Căldărușani este un vestigiu al codrilor Vlăsiei. Stejarii de aici au o vîrstă respectabilă. Întinsă la stînga șoselei ce duce spre Snagov, pădurea este străbătută, în lung și în lat, de cărări și drumeaguri umbrite, la marginea cărora se pot fixa locurile de popas și se pot practica jocuri în aer liber. Liniștea unui popas în pădurea Căldărușani nu poate fi tulburată decît (și asta în funcție de norocul excursioniștilor!) de căprioarele sau cerbii colonizați aici. Uneori, e adevărat, pe lîngă locul de campament trec în goană doar iepurii și vulpile...

Lacul Căldărușani este un liman fluviatil, desfășurat pe o mare suprafață, din care lacul propriu-zis ocupă peste 200 ha. De remarcat, pentru pescarii amatori, că lacul are o faună ichtiologică diversă (șalău, știucă, biban, somn, oblete), iar pentru amatorii de plimbări de agrement, existența ambarcațiunilor, care pot fi închiriate de la debarcaderul Cabanei Sitaru.

Peninsula dintre gurile de vărsare în lac ale pîrîurilor Vlăsia și Cociovaliștea adăpostește, de cîteva sute de ani, un vechi focar de cultură — mănăstirea Căldărușani. Pe actualul loc al mănăstirii exista o biserică din lemn. În 1637, în urma unei victorii asupra lui Vasile Lupu, domnitorul Moldovei care încerca să instaleze pe tronul Țării Românești pe fiul său Ioan, cumpără acest teren și construiește, din temelie, biserica și cetatea. Ansamblul mănăstiresc a fost terminat la 20 octombrie 1638.

Excursioniștilor la Pădurea și lacul Căldărușani, le recomandăm vizitarea necondiționată a acestui monument și a împrejurimilor. Ei vor afla, astfel, date suplimentare privind istoria și importanța lui ca obiectiv turistic al zilelor noastre: aici a funcționat o școală de zugravi-pictori de biserici. Sub îndrumarea lui Evghenie Lazăr, aici și-a făcut ucenicia Nicolae Grigorescu; • mănăstirea dispune de trei colecții muzeale: colecția de tablouri, între care se disting cele pictate de Sava Henția („Intrarea lui Traian în Sarmizegetusa", 1880), G. M. Tattarescu, I. Bărbulescu; colecția de icoane pe lemn — circa 270, cea mai veche datînd de la 1456 — din care opt icoane poartă semnătura lui Grigorescu; colecția de tezaure, unde pot fi văzute o tesătură din secolul al XVII-lea, un disc din vremea lui Matei Basarab, un potir de aur și argint rămas de la Antim Ivireanu...; • la distanță de 600 m de cetate se află biserica Cocioc, zidită în anul 1825, în preajma căreia a funcționat o tiparniță unde se editau cărți laice și bisericești; • în apropiere se găsește pădurea Malul Roșu (cca 5 km), cu o cabană și o fazanerie; • pe ostrov, la circa 5 km, se înalță schitul Balamuci cu o biserică construită între 1751—1752; • o cabană, Pescarul, e situată tot în apropierea lacului Căldărușani; • cei ce doresc să petreacă mai multe zile în ambianța naturală oferită de lacul și pădurea Căldărușani pot găsi hrană și adăpost pentru înoptare chiar în incinta mănăstirii; ei pot fi găzduiți și în satele din jur.

Deplasarea la Căldărușani se face — din București — cu autoturismul pe ruta: București — Otopeni — Balotești — Căciulați — Moara Vlăsiei — Căldărușani (38 km), cu trenul din Gara de Nord pînă la stația Greci, cu autobuzele I.T.A. pînă în comuna Lipia sau Sitaru (vara există posibilitatea introducerii unor curse directe). Amatorii sportului cu bicicleta vor avea o reală satisfacție după o excursie de o zi la Căldărușani. Ei vor pedala pe întregul traseu, pe șoseaua asfaltată. Dinspre Ploiești, accesul se face, tot pe șosea, pînă la Snagov, de unde, după 14 km, se ajunge la Căldărușani.

Valentin BORDEA

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• La Cluj — finalele campionatelor naționale • La Constanța — bogat program estival • S-a fixat revanșa Clay—Norton • Cum arată clasamentul „greilor".

• **ÎNTÎLNIRE** cu antrenorul clujean **Florea Stanomir** care ne declară: **Organizarea finalelor campionatelor naționale la Cluj constituie poate cel mai important eveniment sportiv al anului în orașul nostru. Desigur, oficialitățile sportive clujene se vor strădui ca întrecerile să se desfășoare în optime condiții".**

• **ÎN LEGĂTURĂ** cu criza de „semigrei", antrenorul **Ion Chiriac** ne-a declarat: „Am convingerea că totuși V. Croitoru va face progresele pe care le așteptăm și că va deveni semigreul nr. 1 al țării. Pentru aceasta va trebui însă să transpire serios la antrenamente. El are talent cu carul însă nu lucrează suficient pentru a-și remedia deficiențele din apărare".

• **OFICIALII** internaționali **Ali Risad** (România) și **Valle Resko** (Finlanda) au fost poate cei mai exigenți arbitri pe care i-am întîlnit în ultimii doi ani. Ei au sesizat la timpul potrivit cum unii boxeri, și în special reprezentanții noștri, lovesc cu mănușa deschisă sau atacă periculos cu capul înainte. Să nu uităm că în multe meciuri susținute peste hotare boxerii români au pierdut din această cauză prin descalificare. Este cazul să acordăm o importanță deosebită acurateței stilului.

• **DIN CONSTANȚA** aflăm că în sezonul de vară se vor organiza pe litoral numeroase gale internaționale. Începînd de la 9 august și în cursul lunii septembrie la Constanța și Mamaia vor evolua echipele Vorwarts-Frankfurt pe Oder, T.S.K. Berlin și selecționata orașului Flensburg (R.F.G.). Din echipa Vorwarts face parte și fostul campion olimpic Volke.

• **ÎN PREZENT** campionul mondial la categoria grea **George Foreman** se află în orașul Las Vegas unde și-a reluat antrenamentele. În cadrul unei demonstrații televizate Foreman a efectuat 8 reprize în compania a 4 adversari. El s-a prezentat la cîntar în greutate de 104 kg adică cu 5 kg mai mult decît în meciul cîștigat în fața lui Frazier.

• **FOSTULUI CAMPION AL LUMII** Cassius Clay i s-au scos cheile de la maxilarul operat. Clay a semnat contractul revanșei cu Ken Norton, pugilistul care i-a fracturat maxilarul. Meciul se va desfășura la 10 sau 11 septembrie tot la San Diego.

• **CLASAMENTUL ACTUAL AL GREILOR** întocmit de forul mondial (W.B.A.): 1. **G. Foreman**; 2. **Ken Norton**; 3. **Cassius Clay**; 4. **Joe Frazier**; 5. **Jimmy Ellis**; 6. **Jerry Quarry**; 7. **Ron Lyle**; 8. **Larry Middleton**; 9. **Luis Garcia** (Venezuela); 10. **Joe Bugner** (Anglia).

RUGBI

• **COMISIA DE DISCIPLINĂ** a F.R.A. a avut mult de lucru în ultimul timp. Iată cîteva dintre măsurile luate: Secției de rugbi Electroputere-Craiova (divizia B) i se dă un avertisment pentru lipsă de preocupare în educarea jucătorilor; Lazăr Nicolae de la Cimentul-Medgidia (divizia B) se suspendă pe timp de o lună pentru lovirea adversarului; pentru lovire reciprocă au fost suspendați pe timp de două luni Ghiuță Gheorghe (Agronomia-Iași) și Surea Ștefan (Ancora-Galați).

• **FOSTUL INTERNAȚIONAL** Preda Cristache, maistru mecanic la „Semănătoarea", înființează o echipă de tineret a acestei uzine, pe care o va antrena.

• **CU PRILEJUL** împlinirii a 60 de ani de la înființare, federația de rugbi pregătește o medalie jubiliară care va fi înmînată vechilor și actualilor activiști din acest domeniu.

• **TONGA** sau „Insula prieteniei" este un arhipelag din Polinezia, avînd un număr de 60 000 locuitori. Rugbiul este foarte dezvoltat în aceste locuri. Dovada: o echipă din Tonga va întreprinde, în luna iunie a.c., un turneu în Australia unde va susține 10 jocuri.

M. NICULESCU

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 13 mai

1. DINAMO — RAPID. De obicei întîlnirile dintre aceste două echipe au fost foarte echilibrate. În momentul de față dinamoviștii au prima șansă, dar surprizele nu sînt excluse. La fel de bine victoria poate reveni și formației feroviare. Ni se pare posibil însă și un rezultat de egalitate în eventualitatea că dinamoviștii nu vor reuși să se impună.

2. SPORTUL STUDENȚESC — STEAUA. În alte condiții ar fi trebuit să înclinăm fără șovăire pentru o victorie a echipei militare. Acum însă, cînd Steaua se comportă slab și cînd studenții au mare nevoie de puncte, sîntem obligați să socotim meciul deschis oricărui rezultat.

3. F.C. CONSTANȚA — F.C. PETROLUL. Jucînd acasă și avînd mare nevoie de puncte echipa constănțeană va face totul pentru a obține victoria și noi credem că nu o poate rata.

4. UNIVERSITATEA CLUJ — C.F.R. CLUJ. Derbiul echipelor clujene se poate termina cu victoria oricărei echipe sau la egalitate. De aceea credem că de pe buletine nu trebuie să lipsească 1, x, 2.

5. JIUL — UNIVERSITATEA CRAIOVA. Meci foarte greu pentru lider. Dacă va reuși să cucerească un punct la Petroșani echipa craioveană va fi dificil de întrecut pînă la sfîrșitul campionatului. Noi îi acordăm șansa unui rezultat de egalitate.

6. F.C. ARGEȘ — STEAGUL ROȘU. Aflată în mare formă echipa locală nu poate fi stopată de o formație ce nu-și găsește cadența.

7. A.S.A. TG. MUREȘ — C.S.M. REȘIȚA. Foarte important acest meci pentru echipa locală aflată în pragul retrogradării. Victoria îi este foarte necesară. O poate obține dar nu fără emoții pentru că echipa reșițeană va face totul pentru a scoate un punct.

8. S.C. BACĂU — U.T.A. Echipa arădeană a ajuns într-o situație care o obligă să facă mari eforturi pentru a cuceri puncte în deplasare. La Bacău poate întra în posesia unui punct, dar să fim drepți și să acordăm gazdelor șansa victoriei.

9. FIORENTINA — ATALANTA. Un meci lipsit de miză. Valoarea și avantajul propriului teren indică favorită echipa locală.

10. JUVENTUS — INTER. Echipa din Torino mai are încă șanse de a intra în posesia tricourilor de campioană. Ea trebuie să cîștige neapărat meciul de mîine pentru a rămîne în cursă. Este capabilă? Da, spunem noi, dar tot atît de categoric spunem că Inter poate scoate un rezultat de egalitate.

11. LANEROSSI — TERNANA. Oaspeții sînt de multă vreme retrogradați în timp ce Lanerossi luptă cu ultimele resurse pentru a se salva. Nu poate pierde acest meci.

12. LAZIO — VERONA. Este, poate, cel mai clar meci al concursului în sensul că Lazio nu are cum să nu obțină victoria în fața unei formații care nu mai are nimic de pierdut sau de cîștigat.

13. PALERMO — ROMA. Localnicii sînt deja în divizia B. Roma a scăpat de retrogradare. Deci un meci între două echipe relaxate. Probabil că își vor împărți punctele.

TRAGEREA SPECIALĂ
PRONOEXPRES
DIN 13 MAI '73

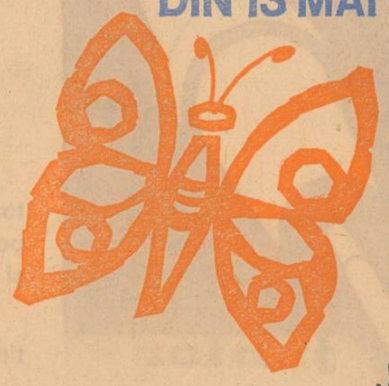

bani.
autoturisme
excursii
(COASTA DALMAȚIEI, BULGARIA ȘI GRECIA)

Se atribuie: autoturisme „DACIA 1 300" și „DACIA 1 100"

Participarea se face pe bilete de 3 lei, 6 lei și 15 lei varianta. Biletele de 15 lei dau dreptul de cîștig la toate extragerile cu șanse mari de cîștig.

Simbătă 12 mai a.c., este ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor.

(5192 B)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Compresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVII Nr. 815 — sîmbătă 19 mai 1973 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

EXPRESII ALE CONSECVENȚEI POLITICII NOASTRE

În cadrul măsurilor de continuă perfecționare a conducerii și planificării activității societății noastre socialiste, potrivit hotărîrilor Congresului al X-lea și ale Conferinței Naționale a partidului din 1972, un moment de o deosebită importanță este constituirea, în această săptămînă, a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României, organ permanent de partid și de stat, al cărui președinte a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu. În conformitate cu legea, recent votată de Marea Adunare Națională după o largă dezbatere la care au participat numeroși oameni ai muncii, Consiliul cuprinde 259 membri, desemnați de Comitetul Central al partidului, Consiliul de Stat, Consiliul de Miniștri, Marea Adunare Națională, Uniunea Generală a Sindicatelor, conferințele pe țară ale cadrelor de conducere din centralele industriale, mari întreprinderi, întreprinderi de comerț exterior, Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție, Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, academiile de științe, institutele de învățămînt, Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești și CENTROCOOP. Caracterul larg reprezentativ al noului organism, ca și atribuțiile conferite de lege arată — așa cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la ședința de constituire — că „acesta este o expresie consecventă a politicii partidului de atragere continuă la soluționarea marilor și complexelor probleme ale dezvoltării societății noastre socialiste, a celor mai bune cadre din diferite sectoare de activitate, a reprezentanților tuturor categoriilor sociale. Totodată, componența și atribuțiunile Consiliului constituie o expresie grăitoare a politicii partidului de lărgire continuă a democrației socialiste".

CONTINUARE IN PAG. ②

125 de ani de la revoluția din 1848 în România

DECLARATIE
PEUPLES ROMAINS

ALĂTURI, AȘA CUM I-A AȘEZAT ISTORIA...

(Pagina a 2-a)

CUNOAȘTEȚI CULORILE TERREI?

de ing. Dumitru ANDREESCU

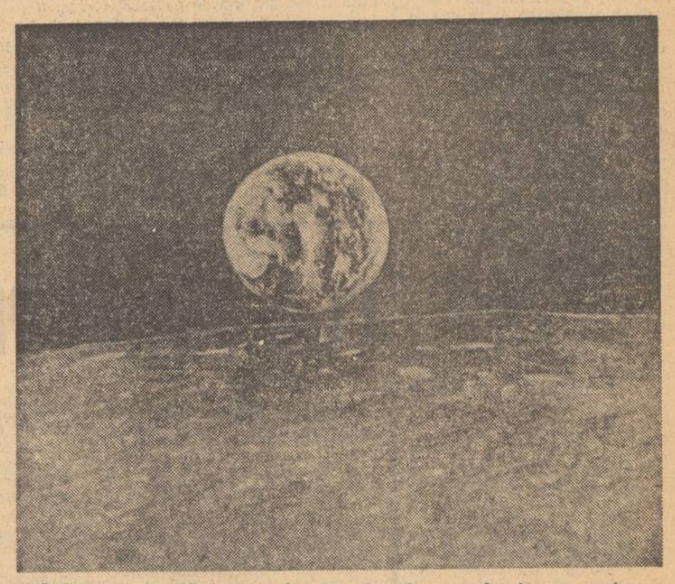

Pămîntul — magnifică minge frumos colorată, suspendat deasupra orizontului Lunii — „privit" de camera fotografică a stației automate sovietice Zond-7 (11 august 1969). Examinate cu atenție, clișeele obținute au permis identificarea precisă a Asiei Centrale, Peninsulei Arabe și Australiei

Astronauții au descris un nou atlas — ale cărui culori sînt cu totul altele decît pe hărțile școlare. Știți ce culori au continentele? Care este nuanța dominantă? În ce tonuri apar munții și apele? Cum este lumina la poli?

(Pagina a 5-a)

CELE PATRU PORTURI ALE TULCEI

- *Orașul de la „poarta Deltei" devine unul din marile porturi românești*
- *Cheuri largi pentru vasele mineraliere*
- *O sursă facilă de aprovizionare pentru cele două noi mari uzine ale Tulcei*
- *Noi dane pentru flota de pescuit maritim*
- *Condiții îmbunătățite de acces pentru turiști*

DACĂ ÎNTR-O VREME portul — relativ modest ca proporții și utilare — al Constanței (și într-o anumită măsură porturile dunărene Galați și Brăila) făceau față cu succes nivelului importurilor și exporturilor din acea perioadă, astăzi impetuoasa dezvoltare economică a țării își pune amprenta și asupra configurației acestor porți spre mapamond. Începutul l-a făcut, cum era și firesc, Constanța. **Noul bazin portuar, cu o suprafață de 523 ha., este acum de două ori și jumătate mai mare decît în momentul declanșării acțiunii de refacere și redimensionare. La cele 48 noi dane ale sale pot acosta vase cu tonaje de pînă la 80 000 t.d.w.** Modernele cheuri, danele specializate pentru vasele mineraliere, petroliere sau de mărfuri generale, marile platforme, depozite, magazii, masivele macarale și alte instalații portuare fac din Constanța unul dintre cele mai moderne și mai primitoare porturi europene.

DAR LA NIVELUL ACTUAL — și mai ales la cel de perspectivă — de dezvoltare economică a țării, Constanța singură, chiar în hainele sale mult lărgite, nu mai poate face față afluxului de nave ce vin și pleacă necontenit. **Dacă în 1966 țara noastră dispunea de 33 nave maritime comerciale cu un deplasament de 122 230 t.d.w., iar în 1971 de 53 vase cu o capacitate de transport de peste o jumătate milion t.d.w., la finele actualului cincinal numărul vaselor maritime românești va ajunge la 94. În același timp flota fluvială a țării își va dubla și ea capacitatea.** Iată, printre altele, și explicația accentului ce se pune acum spre dezvoltarea porturilor noastre de la Dunăre.

ESTE, DECI, „ORA" TULCEI. Această poartă a Deltei, situată în apropierea vărsării Dunării în mare are o așezare extrem de favorabilă pen-

Paul MARIAN
Ion POPOVICI

CONTINUARE IN PAG. ②

Platforma plutitoare ce slujește drept bază pentru lucrările portului minerălier — Foto : Ion POPOVICI

„CUPA DAVIS" REINTRĂ ÎN ACTUALITATE

Situația în cea mai populară întrecere în lumea tenisului

(Amănunte în pagina a 8-a)

ÎN SALA DE OPERAȚIE

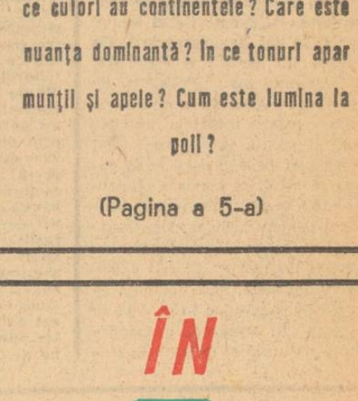

● Chirurgia inimii, un domeniu aparte ● Cînd se operează ulcerul? ● Intervenția chirurgicală înseamnă azi „plus terapie intensivă" ● Chirurgia modernă pretinde o muncă de echipă cu diferite specialități medicale și... tehnice ● Marii chirurgi români printre marile vîrfuri ale chirurgiei mondiale

(Amănunte în pagina a 5-a)

Monument descoperit la Micia, pe care e sculptată o scenă de vînătoare

DESCOPERIREA UNOR MARI TERME ROMANE

● Termele de la Micia, județul Hunedoara, au o suprafață de 19 000 m.p. ● Complexul balnear s-a păstrat într-o stare excepțională ● O arenă pentru luptele de gladiatori unde puteau asista peste 1000 de spectatori ● Două tezaure monetare ce depășesc opt kg. de argint ● Numeroase clădiri înzestrate cu „caloriferele antichității" ● Fragmente de zugrăveală de acum 1800 de ani.

(Amănunte în pagina a 7-a)

STIL, LINIE, CULOARE ÎN MODA MASCULINĂ

(Pagina a 6-a)

ȘCOALA IMAGINAȚIEI

Cercurile științifice studențești reprezintă de fapt acel cadru ideal de stimulare a gîndirii creatoare, a pasiunii pentru nou, profitabile, evident, rezultatelor practice, în producție.

Un interviu colectiv
în pagina a 5-a

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Sfinxul și fata — Ștefan CONSTANTIN — Ploiești

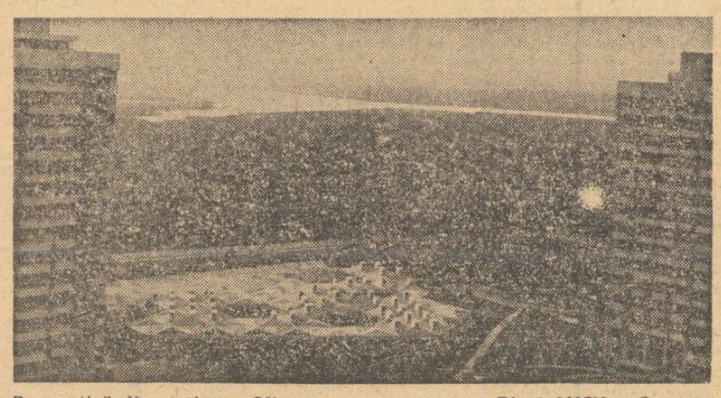

Perspectivă din stațiunea Olimp — Dincă ANCU — Constanța

125 de ani de la revoluția din 1848 în România

ALĂTURI, AȘA CUM I-A AȘEZAT ISTORIA...

Urmînd sensul mișcării de rotație proprie însăși revoluției pașoptiste, după momentul pe care l-a constituit grandioasa adunare de la Iași, centrul manifestărilor consacrate acestui important eveniment din istoria țării s-a strămutat în Transilvania. Ele gravitează, ca și acțiunile de acum 125 de ani, în jurul Blajului.

Blaj... Cîte ecouri nu deșteaptă în conștiința poporului nostru numele acestei așezări. Aici s-a născut și s-a afirmat unul dintre cele mai puternice curente semnificînd deșteptarea conștiinței de sine a românilor — „Școala ardeleană". Aici s-au format, în epoca luminilor, nenumărați învățați care au dus în rîndul poporului făclia culturii și au aprins rugul nădejdilor în izbăvirea lui socială și națională de sub jugul nemesesc. Inochentie Micu-Klein, George Șincai, Petru Maior, Timotei Cipariu... Atîția cărturari cu dragoste de neam, luptători neînfricați pentru emanciparea lui s-au ridicat de aici. Blajul atrăgea ca un magnet tinerimea intelectuală care, după absolvirea școlii locale, mergea să-și continue pregătirea la Viena și Roma. Tocmai datorită calității sale de focar al unor idei înaintate, Blajul a devenit, în 1848, punctul de convergență al tuturor factorilor care și-au asumat misiunea să cheme masele din cuprinsul Transilvaniei la luptă. Adunarea care a avut loc la începutul lunii mai, adunare convocată pentru a se afirma principiile de dreptate socială și de eliberare națională ce animau poporul nostru, s-a fixat în conștiința contemporanilor ca un teribil preludiu al furtunii ce avea să vină. Avram Iancu și Simion Bărnuțiu, Gheorghe Barițiu și Timotei Cipariu și, împreună cu ei, revoluționarii moldoveni, aflați în exil, reprezentanți ai muntenilor, au jurat solemn pe „Cîmpul Libertății" să nu precupețească nici un sacrificiu, nici chiar viața —, pînă ce năzuințele legitime ale românilor nu vor fi împlinite. „Măreț era spectacolul ce se desfășura în fața noastră — notează Jakab Elek, trimis de stăpînirea habsburgică să observe și să însemne tot. O masă de oameni îmbrăcați sărăcăcios, cu înfățișare chinuită, un biet popor de iobagi". Un popor care, însă, simțea că în brațul și în cugetul lui stă puterea de a se regăsi. „Uitați-vă pe cîmp românilor — tuna, cu verbul lui, tălos cum e coasa, Iancu. Sîntem mulți ca cucuruzul brazilor. Sîntem mulți și tari".

Acești oameni „mulți și tari", a căror adunare, după cum nota Marx — se declarase reprezentanță „a românilor din Transilvania", nu căutau vrajbă nimănui ci, dimpotrivă, afirmau sus și tare că acei care le vor respecta națiunea, drepturile ei sfinte, vor fi la fel de respectați. Cu mintea lui genială și vizionară, Bălcescu afirma : „Problema de dezlegat în Ardeal era și este nu cum vor face românii, ungurii, sașii și secuii, să rămînă numai ei singuri în acea țară și să gonească celelalte popoare ci, proclamînd dreptul comun sau egalitate pentru indivizi și naționalități să caute mijlocul de-a armoniza împreună". El mai adaugă cu justețe : „fără îndoială că numărul românilor în Ardeal le asigură în orice caz preponderență naturală și dreaptă în treburile țării și va preface oarecum Ardealul într-o țară românească". Gînduri asemănătoare — lucide, pătrunse de rațiune — răzbat și din această scrisoare a lui Simonffy Zozsef adresată lui Avram Iancu. „Românii și ungurii — scria — au neapărata trebuință de cea mai strînsă frăție. Cine seamănă dușmănie și produce vărsare de sînge între aceste două națiuni surori este trădător al propriei națiuni".

Aplecîndu-ne azi asupra acestor pagini e cu neputință să nu ne dăm seama că înaintașii noștri nu reflectau numai la vremea lor și că îndemnul la înfrățire ne era adresat, ca un legat testamentar, și nouă. Această concepție, singura valabilă și singura în măsură să chezășuiască armonia, conlucrarea în interesul tuturor, și-a găsit o organică încorporare în documentele programatice ale Partidului Comunist Român a cărui politică națională profund principială pe care o promovează de peste o jumătate de veac, a făcut să se adune sub unul și același steag, alături de oamenii muncii români, cei de naționalitate maghiară, germană și de alte naționalități, hotărîți, deopotrivă, să înalțe tot mai maiestuos edificiul socialismului pe pămîntul românesc.

Ca într-un forum, în incinta „Cîmpului Libertății" au fost așezate busturile fruntașilor pașoptiști : Avram Iancu și Nicolae Bălcescu, Vasile Alecsandri și Andrei Mureșeanu, Gheorghe Barițiu și Ștephan Ludwig Roth, Simion Bărnuțiu și Petőfi Sandor. Alături, solidari în gînd și

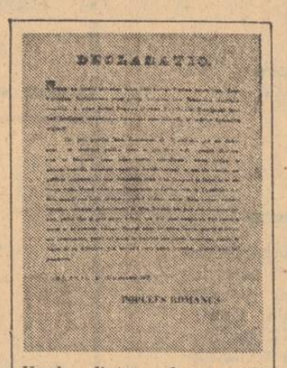
DECLARAȚIE

Unul dintre documentele care s-au emis la Blaj în cursul anului 1848

în faptă întru împlinirea idealurilor revoluției, așa cum i-a așezat istoria și cum vor rămîne mereu în memoria noastră. În centrul orașului s-au deschis un muzeu memorial și o bibliotecă documentară. Muzeul, evidențiind, în coordonatele lui generale, continuitatea romanității în spațiul carpato-dunărean și latinitatea funciară a populației trăitoare pe locul vechii Dacii, scoate cu putere la iveală momentele de luptă comună împotriva opresiunii sociale și a apăsării străine, ale maselor românești, maghiare, secuiești și săsești, momente care au fost destul de numeroase și de proeminente după cum o dovedesc răscoala lui Gheorghe Doja, acțiunea Ecaterinei Varga și altîtea alte mișcări. Pe temeiul adevărului istoric se reflectă o stare de fapt oglindită chiar de rapoarte oficiale ca și de scrierile lui Stephan Ludwig Roth, cum că nu numai la adunarea de pe „Cîmpul Libertății" ci și la alte manifestări de acum 125 de ani, țăranii maghiari și sași s-au aflat alături de cei români. Extrem de interesantă, bine venită, biblioteca documentară căreia i s-a atribuit numele lui Timotei Cipariu, în amintirea ilustrului cărturar blăjean.

Viziunea care guvernează manifestările aniversare de la Blaj, expresie fidelă a politicii marxist-leniniste a partidului nostru, omaglînd trecutul, cu tot ce are mai bun, mai progresist, se înscrie în ambianța ce caracterizează prezentul, ambianță de armonie și înfrățire între toți oamenii muncii de la noi, fără deosebire de naționalitate, pe temeiul idealului comun, al luptei pentru înflorirea patriei, sub conducerea clarvăzătoare a Partidului Comunist Român.

Ion PAVELESCU

CELE PATRU PORTURI ALE TULCEI

URMARE DIN PAG. 1

tru accesul vaselor maritime, inclusiv cele de mare tonaj. Un motiv important pentru valorificarea vocației portuare a acestui oraș, pe nedrept subapreciată în trecut. La care se adaugă faptul că marea dezvoltare economică a Tulcei impune ca o condiție esențială facilitarea aprovizionării pe calea apelor a tinerei platforme industriale a orașului. Iată explicația faptului că **unul din viitoarele porturi — și poate cel mai important — al Tulcei de mîine este cel mineralier.**

VIZITĂM ȘANTIERUL, aflat în „plină Dunăre. Ne aflăm pe o platformă plutitoare situată la circa 50 metri de mal, de unde șeful lucrărilor, ing. **Octavian Corbea**, ne împărtășește amănunte interesante : **platforma slujește drept bază pentru fixarea tronsoanelor masive din beton ce vor constitui fundația viitorului cheu maritim lung de 240 de metri. Această lungime a cheului, puțin obișnuită pentru un port dunărean, se explică prin necesitatea acostării unor vase de mare tonaj și deci de un pescaj de pînă la 10 metri. Se asigură astfel aprovizionarea cu bauxită și alte minereuri a uzinei de alumină și uzinei de feroaliaje din Tulcea. În imediata apropiere se află într-un stadiu avansat de construcție un al doilea cheu, mai modest în dimensiuni (100 de metri), destinat navelor fluviale. Într-un viitor apropiat pe o primă portiune de 25 metri a acestui cheu va începe montarea macaralelor portuare.**

DIN LARGUL FLUVIULUI privim forfota activă a șantierelor de pe apă și dincolo de ea. **Căci paralel cu cheurile portului mineralier** — care va avea o capacitate de trafic de 1 400 000 tone anual — **se află în lucru un drum de peste 3 kilometri ce va asigura accesul autocamioanelor încărcate cu minereu pînă la platforma industrială metalurgică.**

AFARĂ ATMOSFERA este primăvăratică. Adie un vînt cald ; pe esplanadele din fața hotelului „Delta" iarba de un verde crud și delicatele flori de mai vestesc sosirea zilelor însorite. Cu atît mai impresionantă este evocarea luptei dîrze a constructorilor porturi cu vînturile și cu sloiurile de gheață. Lunile ianuarie și martie nu au fost de loc favorabile constructorilor. Gheața amenință deseori existența platformei plutitoare ce părea fragilă în fața sloiurilor dezlănțuite. Și totuși oamenii nu au întrerupt nici o zi lucrul, au sfărîmat și alungat cu ajutorul remorcherelor gheața ce înconjura platforma. Iar atunci cînd, într-o noapte, totul părea pierdut — un adevărat „iceberg", izbise din plin platforma — au lucrat ore întregi în apa înghețată pentru a salva utilajele. Așa se explică faptul că, în ciuda condițiilor meteorologice vitrege, lucrarea se află în avans față de grafice.

DAR PORTUL TULCEA nu va avea un caracter exclusiv mineralier. De altfel ar fi impropriu de rostit cuvîntul port la singular de vreme ce este vorba, de fapt, de patru porturi distincte. Am vorbit despre primul, aflat în construcție. **Al doilea este terminat și se află în plină activitate : portul comercial, destinat traficului mărfurilor generale.** Nu de mult, pe locul acestor trei dane moderne, dotate cu tot ceea ce poartă amprenta unor mari porturi contemporane — macarale uriașe, benzi transportoare, buncăre, linii ferate, grup tehnic — se aflau doar niște instalații improvizate, gropi și bălți. Și iată că și pe acest plan Tulcea se aliniază celor mai bine dotate porturi ale bătrînului Dunubiu.

AL TREILEA PORT al Tulcei este, poate, cel mai pitoresc și mai inedit în peisajul oraselor noastre de la Dunăre și mare : este vorba de portul pescăresc, locul de întîlnire, după călătoriile lor îndelungate, a traulerelor românești. Portul ca atare nu e nou ; și pînă acum o porțiune din malul dunărean era destinată vaselor cu pîntecele doldora de pește. Și acest port este însă supus unei ample acțiuni de extindere și modernizare. Cheul său este lungit cu încă 100 de metri astfel încît să poată cuprinde mai bine traulerele și vasele frigorifice sosite pentru descărcare. Căci, se știe, în actualul cincinal flota românească de pescuit oceanic își va mări considerabil proporțiile.

ULTIMUL — dar nu cel din urmă — port tulcean despre care ne-am propus să vorbim, este cel de călători. Este bine cunoscut faptul că Tulcea a devenit un deosebit punct de atracție pentru turiști și, în același timp, un important centru de tranzit între așezările Deltei și cele două mari porturi din amonte : Brăila și Galați. **„În aceste condițiuni,** ne-a declarat **Gheorghe Cojocaru,** șeful portului, **actuala configurație a portului de călători era cu totul nesatisfăcătoare. De aceea se află în construcție, în imediata vecinătate a gării de cale ferată și a autogării, patru noi dane de acostare a navelor de pasageri. Acest amplasament va ușura mult traficul de pasageri între cele trei diferite mijloace de transport. În sprijinul turiștilor și al celorlalți vizitatori ai Tulcei se construiește (și va fi terminată încă în acest an) noua gară fluvială — o frumoasă clădire cu parter și trei etaje care va dispune de confortabile săli de așteptare și de un bufet".**

DIN CELE RELATATE se desprinde faptul că întreaga zonă portuară a frumosului oraș nord-dobrogean constituie la ora actuală un imens șantier. Prezentul cincinal va consemna, deci, printre altele realizări de mare preț pe frontul dezvoltării economice a țării și crearea unui nou și important port românesc cu multiple și foarte utile destinații : Tulcea.

Paul MARIAN
Ion POPOVICI

De la caz la caz

ECHILIBRUL NATURII

de Al. CORNESCU

Timp de cîteva săptămîni, opinia publică a dezbătut proiectul de lege pentru protejarea mediului înconjurător. S-au emis numeroase propuneri, s-au făcut multe comentarii, toate reflectînd interesul stîrnit de textul care va deveni în curînd lege. Și este firesc să fie așa, dat fiind preocuparea colectivității pentru tot ce este bun obștesc dar, mai ales, dat fiind tema la ordinea zilei, temă apropiată sufletului fiecăruia : mediul înconjurător, adică natura. Acum, specialiștii în legislație adună punctele de vedere exprimate, pregătind definitivarea proiectului de lege, care va fi supus Marii Adunări Naționale. Odată votată, legea devine obligatorie pentru toți, contravențiile urmînd a fi sancționate. În această privință, drumul va fi cît se poate de normal : legea este lege, te conformezi, bine ; dacă nu, suporți consecințele.

Surprinzător este, însă, un alt fapt. Publicarea proiectului de lege a creat o puternică efervescență în rîndul opiniei publice, cum spuneam, firească. Reacția a fost, însă, parțială, fiindcă au rămas indiferenți tocmai unii dintre cei care ar fi putut acționa cu un minut mai devreme împotriva poluării. În timp ce cu toții am aplaudat și ne-am însușit litera și spiritul legii, autobuzele transportului în comun, de pildă, au continuat să circule lăsînd în urma lor nori de fum negru și inecăcios, ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat. În același timp, o serie de fabrici n-au întreprins nimic pentru a împiedica impurificarea unor ape. În același timp, din Deltă ne sosesc vești îngrijorătoare în ce privește protejarea acestui univers de faună și floră unic în lume. În același timp, distrugerea unor spații verzi, rămase atît de puține în orașe, n-a încetat, ele stînd, se pare, la dispoziția imaginației schimbătoare a unor arhitecți neinspirați. În același timp...

Ar fi fost de dorit ca, față de natură și pentru conservarea ei, conștiința tuturor să acționeze și fără îmboldurile din afară. Pentru unii însă, conștiința a rămas surdă și oarbă. Îmi povestea cineva, că la un mare hotel din Deltă, se pun în vînzare păsări — monumente ale naturii — împăiate, care au fost împușcate chiar în perioadele cînd vînatul în mod obișnuit este interzis. Spre cinstea turiștilor, cărora li se oferă asemenea „trofee", aceștia refuză pe motiv că au venit în Deltă să admire păsări vii, nu împăiate.

Ar mai fi fost de dorit ca apariția proiectului de lege să constituie un semnal de alarmă pentru cei cărora nu le pasă nici de pămînt, nici de apă, nici de aer, nici de vegetație, nici de faună. Nu s-a întîmplat așa. Așteaptă, probabil, momentul cînd legea va intra în vigoare, cînd vor fi obligați, sub sancțiune, să respecte natura.

Acum, termenul e aproape și astept cu nerăbdare clipa cînd, pentru distrugerea unui arbore, pentru un atentat la puritatea apei sau aerului sau pentru uciderea nepermisă a unei vietăți a pădurii, cei ce comit asemenea fapte vor apărea pe banca acuzaților ca niște infractori de rînd, ca să dea socoteală pentru daunele aduse echilibrului naturii.

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

EXPRESII ALE CONSECVENȚEI POLITICII NOASTRE

URMARE DIN PAG. 1

Atribuțiile ce revin Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României sînt cunoscute din cuprinsul legii care, la timpul său, a fost publicată în presă. În cuvintarea rostită, secretarul general al partidului a precizat sarcinile de perspectivă ale acestui Consiliu, a cărui activitate se va desfășura sub conducerea nemijlocită a Comitetului Central al partidului, a Comitetului Executiv, și care se va sprijini permanent pe un larg activ, pe atragerea în studierea și pregătirea diferitelor propuneri, a specialiștilor, a oamenilor de știință din diferite domenii de activitate.

*

Apropierea vizitei pe care conducătorul statului nostru o va face în curînd în Italia este înconjurată de un larg interes de către opinia publică din această țară. Importante ziare și reviste, radioul și televiziunea din Italia și-au trimis reprezentanți în țara noastră, s-au luat interviuri Președintelui Consiliului de Stat, interviuri care, alături de înfățișarea multilaterală a realităților politice, economice și sociale din țara noastră, se constituie în importante analize ale unor fenomene internaționale actuale, reflectînd consecvența și spiritul științific ce caracterizează politica țării noastre. Astfel, răspunzînd unei întrebări privind rolul conferinței pentru securitatea europeană în atenuarea încordării pe continent, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat : „Apreciem că conferința general-europeană va putea exercita o influență puternică în dezvoltarea relațiilor de colaborare viitoare, stabilind principiile care să stea la baza acesteia, dînd astfel mai multă încredere și securitate fiecărei națiuni. Extinderea colaborării economice, științifice, culturale și de altă natură va impulsiona, fără îndoială, cursul destinderii, va pune bazele unei păci îndelungate în Europa. Considerăm că fiecare stat european, fiecare țară care va participa la conferință, mare sau mică, indiferent de orînduirea socială și politică, poate și trebuie să participe activ la realizarea acestor obiective. De altfel, la Helsinki, în desfășurarea lucrărilor de pînă acum, s-a evidențiat cu putere rolul și contribuția pe care o poate aduce fiecare stat în soluționarea problemelor complexe ale securității și colaborării în Europa. În acest cadru, considerăm că și contribuția Italiei și României poate fi importantă".

*

Tot în această săptămînă, la Blaj, a avut loc o mare adunare populară pentru aniversarea Revoluției din 1848 din Transilvania, la care a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cinstind memoria înaintașilor care cu 125 de ani în urmă, s-au ridicat la luptă pentru libertate socială și națională, adunarea de la Blaj, la care tovarășul Nicolae Ceaușescu a ținut o importantă cuvîntare, a fost, în același timp, o puternică manifestare a adeziunii maselor populare față de politica partidului și statului nostru, de dragoste față de patria noastră, România socialistă.

• SECVENȚE • SECVENȚE • SECVENȚE •

20 DE OAMENI ÎN ALB

Micuțul Marian Iuliu din Cehul Silvaniei a fost adus de urgență la Cluj, bolnav **de un tetanos grav. Tetanosul, deși survine extrem de rar în urma rănirilor prin plăgi murdărite cu pămînt, este de o gravitate mare. Survine rar, căci se execută vaccinări antitetanice. Totuși, prin neglijența părinților, unii copii scapă de la aceste vaccinări. Era și cazul copilului Marian Iuliu, de 2 ani. Avea febră mare, contracturi musculare puternice și dureroase, tegumente transpirate și clipă de clipă spectrul morții îi învăluia pe nesimțite. În Spitalul clinic de boli infecțioase, echipa de medici condusă de tov. dr. Maria Igna, împreună cu dr. Cecilia Runcan și șefii de secție si-au dat seama de gravitatea situației. Ei au acționat rapid aplicînd cele mai moderne și eficiente mijloace terapeutice de reanimare. Copilul însă avea spasme glotice, senzație de asfixie. Situația devenea tot mai critică.**

La un moment dat s-a pus problema unei operații de urgență căci copilul nu putea să mai respire. Dr. Ecaterina Munteanu, medic ORL, a executat în timp rapid intervenția. Lupta cu moartea a reînceput. Ziua noaptea, pațul micuțului pacient era înconjurat de oameni plini de dragoste și dornici să-l salveze. Era nevoie de doze de tetanoglobulină. Dar unde putea fi găsit preparatul ? Inspecția sanitară de stat a fost alertată. Dr. Igor Decanovici și dr. Silviu Băițan au luat imediat legătura cu Ministerul Sănătății. Tetanoglobulina a sosit în aceiași zi cu un avion special.

Micul pacient era aproape la capătul puterilor, iar oamenii în halate albe înzeceau eforturile ca viața să nu se stingă în trupul chinuit de boală. O autosanitară a adus de la Aeroport tetanoglobulinele și în cîteva clipe au fost preluate și injectate copilului bolnav. Lupta a continuat. Se făceau eforturi extraordinare pentru susținerea cordului și a respirației. Contracturile musculare au fost sedate aproape de limita toxică. Echipa de medici, asistente, surori, infirmiere, acționa și funcționa ireproșabil. Fiecare clipă trebuia să fie utilă bolnavului.

În sfîrșit, după cîteva zile pline de încordare și emoții, respirația copilului s-a normalizat, febra a scăzut, contracturile au dispărut. Ochii copilului căutau cu insistență figura mamei. Ochii celor din echipa medicală erau plini de lacrimi. Pentru salvarea acestui băiețel, au fost angrenați 20 de oameni care nu au cunoscut odihna și liniștea decît în clipa în care o mamă a ieșit pe poarta spitalului cu copilul în brațe.

Faptul relatat a avut loc la Cluj în cursul lunilor februarie și martie 1973, la Spitalul de boli infecțioase Cluj, secția de pediatrie.

Dr. Nicolae OPREA

Trei pasiuni

Există în Mediaș un om, pe nume Emil Mureșan, care a creat din lemn și piatră o lume feerică, de rară frumusețe ; o lume zămislită prin trudă și sîrguință, prin talent și pasiune, în care au prins contur animale și chipuri omenești, — nespus de omenești — ce ni se prezintă într-un adevărat ciclu închinat miracolului vieții. De fapt, aveam în față forma cea mai concretă a trei pasiuni care-l stăpînesc și „ard" pe acest om. Iată-le :

LEMNUL. În mîinile lui rădăcinile de copac, banalele încîlcituri de lemn pe care le zărim în orice pădure, pe orice lizieră, **au căpătat forme și aspecte intuite numai de ochiul și imaginația unui artist : cap de căprioară, cap de bour, dromader,** dinozaur etc. ; sau, compoziții impresionante inspirate tot din

Dromader

lumea animalelor cum ar fi, „Ciuta învinsă", „Lupta pentru viață", „Atac în stepă" (un vultur atacînd un ied) și altîtea altele. Toate aceste lucrări din rădăcini de copac au fost reunite într-o expoziție volantă deschisă la Mediaș și apoi în celelalte orașe din județul Sibiu pe care publicul le-a vizitat cu interes. „Vizitînd expoziția fantezistului Emil Mureșan — scrie unul dintre cetățenii orașului Tg. Mureș — am rămas profund mișcat de originalitatea pieselor expuse".

PIETRELE. În special cele de rîu care formează prundișul văilor noastre. Minuind cu aceeași iscusință și dalta, artistul amator din Mediaș a cioplit în piatră chipuri expresive de un mare dinamism interior : „Cap de țărancă", „Fata cu coc", „Doica", „Baciul" sînt doar cîteva din seria lui de lucrări în piatra de rîu care se impun și în care artistul a redat trăsături specifice.

— De unde iei modelele ? l-am întrebat curios.

— Din tîrguri, de pe stradă, dintre oamenii în mijlocul cărora trăiesc. Sînt decorator de vitrine la întreprinderea comercială locală și am prilejul să zăresc și prin magazine chipuri interesante, figuri originale pe care intuiesc amprentele profesiei. Așa s-a născut „Baciul" de pildă, un oier vînjos, coborît cu mioarele lui de pe undeva din Munții Cibinului. Mi-a plăcut, m-a impresionat și i-am cioplit chipul aidoma în piatră"...

OBIECTELE DECORATIVE. Într-unul din parcurile Mediașului se poate vedea acum grupul statuar intitulat „Hora", o piesă decorativă concepută în stil modern. În prezent lucrează la mai multe variante ale unei machete pentru o fîntînă arteziană care va fi înălțată în fața noii policlinici construite în Mediaș. Una dintre variante reprezintă cîteva mari farfurii printre care unduiește șarpele, însemnul profesiei medicilor ; o altă variantă — care mi s-a părut cea mai frumoasă — este de fapt un grup sculptural, o familie — copil, mamă, tată — într-o ipostază de ocrotire reciprocă, simbolizînd pavăza sănătății și a vieții. Apoi, bun motiv pentru o lucrare decorativă de mai mari proporții o constituie și compoziția din piatră de rîu „Vis împlinit" care reprezintă terra stăpînită de omul ce visează și năzuiește la cucerirea cosmosului.

...Așa a devenit Emil Mureșan un nume de prestanță între artiștii amatori de pe valea Tîrnavei Mari ; prin pasiunea lui pentru frumos îmbrăcat, cu talent, în forme originale.

Virgil LAZĂR

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 20 MAI

PROGRAMUL I : 8.00 Gimnastică pentru toți. 8.10 Pentru sănătatea dv. 8.20 Cravatele roșii. 9.50 Viața satului. 11.00 Emisiune în limba maghiară. 12.30 De strajă patriei. 13.00 Cupletul zilei. 13.08 Microrecital. 13.20 Antologie umoristică. 13.30 Am filmat pentru dv.. 13.35 Moment folcloric. 13.40 Invincibilul Mighty Mouse. 13.45 Un zîmbet pe 16 mm. 13.52 Autograf muzical. 14.15 Soferi de încercare. 14.25 Cîntece de viață lungă. 14.35 Academia di Romania (Roma) la 50 de ani. 14.42 Mișcarea e viață. 14.50 Fotbal : U.R.S.S. — Islanda. 15.35 Panorama sportului mondial. 15.50 Fotbal (repriza a II-a). 16.35 Interviuri cu... opereta contemporană. 16.57 „Duminica șerifului" — desene animate. 17.10 „Tunelul timpului". 18.00 Cîntare patriei. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 La aceeași adresă. 20.30 Rapsodie de iarnă. 21.00 Filmul „La amiază". 22.25 Recital Doina Spătaru-Olinescu. 22.40 Telejurnal. 22.50 Duminica sportivă. PROGRAMUL II : 11.00 Zilele muzicii din R.D. Germană. 20.10 Eroi îndrăgiți de copii. 20.40 Caleidoscop cultural-artistic. 21.00 De pe scenele lirice ale țării. 21.50 Telex tehnico-științific. 22.10 Mannix.

LUNI 21 MAI

PROGRAMUL I : 16.00 Campionatele Balcanice de volei : România — Grecia (masculin). 17.30 Curs de limba franceză. 18.00 Telex. 18.05 Azi, județul Cluj. 18.20 Căminul. 19.00 Scena. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cinstecul săptămînii : „Dintotdeauna pe acest pămînt" de T. Popa, versuri de Mircea Bloc. 20.05 „Pe un mal frumos...". 20.25 „Femeia în alb". 21.15 Fantezie coregrafică pe muzică de Bach. 21.30 Revista literară TV. 22.30 24 de ore. PROGRAMUL II : 20.00 Avanpremiera. 20.35 Film serial pentru copii : „Daktari". 20.30 Muzică ușoară. 20.55 Meșterii lemnului. 21.05 Ansamblul folcloric Ulianovsk la București. 21.35 „Pe urmele lui Capija"

MARȚI 22 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Telescoală. 10.00 Telex. 10.05 Avanpremieră. 10.20 Teleenciclopedia. 11.00 Telecinemateca pentru copii : „Iazul cucuvelelor". 12.20 Muzică populară. 12.45 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 13.00 Telejurnal. 17.30 Curs de limbă rusă. 18.00 Telex. 18.15 Pe-un picior de plai. 18.40 Panoramic științific. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Cinstecul săptămînii. 20.15 Ecourile pămîntului. 20.35 Reflector. 20.50 Baletul „Primăvara" de Cornel Trăilescu, în interpretarea ansamblului Operei Române din București. 22.00 24 de ore. 22.30 Muzică ușoară realizată de TV din R.D. Germană. PROGRAMUL II : 20.00 Actualitatea pentru tineret. 20.15 Cartea de vizită a unui colectiv : uzinele „Autobuzul". 20.35 Dialog între generații. 21.00 Melodii la cererea dv. 21.15 „Aripi de șoim". 21.35 Ing. Ion Rizescu, constructor de autoturisme, cîștigător al mai multor raliuri. 21.45 Duminica unei tinere familii. 21.55 Chimiștii electronești. 22.15 Semn de întrebare. 22.25 Voci în premieră : Mihai Corneliu.

MIERCURI 23 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă engleză. 9.30 De la alfa la omega. 10.00 Telex. 10.10 Omul de lîngă tine. 10.25 Muzică populară. 10.35 „Umbrele dispar în plină zi". 11.45 Azi, județul Cluj. 12.00 Revista literară TV. 13.00. Telejurnal. 16.00 Campionatele Balcanice de volei : România — Iugoslavia. (feminin). 17.30 Curs de limbă germană. 18.00 Telex. 18.15 Tehnic-club. 18.35 Întrebări și răspunsuri. 19.00 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cinstecul săptămînii. 20.05 Teleobiectiv. 20.25 Filmul „Roma — oraș deschis". 22.05 24 de ore. 22.40 Campionatele Balcanice de volei : România — Iugoslavia (masculin). PROGRAMUL II : 20.00 O viață pentru o idee : Iuri Gagarin. 20.30 Program de circ. 20.40 Agenda. 20.50 Portativ '73. 21.30 Bucureștiul necunoscut. 21.50 Cîntece și jocuri populare. 22.10 „Femeia în alb".

JOI 24 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă franceză. 9.30 Prietenii lui Aschiuță. 10.00 Telex. 10.10 Tehnic-Club. 10.40 Bucureștiul necunoscut. 11.00 Filmul „Roma-oraș deschis". 12.40 Teleobiectiv. 13.00 Telejurnal. 16.00 Telescoală. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 Telex. 18.40 Aplauze pentru români. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cinstecul săptămînii. 20.05 Prim-plan : Gheorghe Duma. 20.30 Aventuri în epoca de piatră. 20.55 Tinerii despre ei înșiși. 21.25 Floarea din grădină. 22.20 Republica San-Marino. 22.30 24 de ore. PROGRAMUL II : 17.30 Agenda. 17.40 Pagini muzicale de mare popularitate. 18.10 „Tunelul timpului". 19.00 Municipalitatea răspunde bucureșteanului. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Concertul orchestrei simfonice a radioteleviziunii. 22.00 Biblioteca pentru toți.

VINERI 25 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă rusă. 9.30 Iuri Gagarin. 10.00 Telex. 10.05 Campionatele Balcanice de volei : România — Turcia (feminin). 11.00 Vedetele filmului de odinioară. 12.30 Moment folcloric. 12.40 Municipalitatea răspunde bucureșteanului. 13.00 Telejurnal. 15.30 Telescoală. 16.30 Campionatele Balcanice de volei : România — Turcia (masculin). 17.30 Curs de limbă engleză. 18.00 Telex. 18.15 Protecția muncii în industria ușoară. 18.35 La volan. 18.50 Teleconferință de presă. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cinstecul săptămînii. 20.05 În cronica ta, țară. Emisiune de versuri și cîntece dedicate aniversării a 125 de ani de la Revoluția din 1848. 20.35 Filmul „Centrul înaintaș a murit în zori". 22.00 24 de ore. 22.30 Teleglob : Republica Populară Albania. 22.50 Program de vechi romanțe și cîntece de voie bună. PROGRAMUL II : 15.00 Telex. 18.05 Filmul „Strălucește steaua mea". 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremiera. 20.10 Ansambluri folclorice. 20.40 Revista economică TV. 21.10 Aplauze pentru români. 21.50 Desene animate. 22.00 Omul marea și... micul ecran. 22.30 Cărți și idei.

SÎMBĂTĂ 26 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă germană. 9.30 A fost odată ca niciodată... 10.00 Telex. 10.10 De vorbă cu gospodinele. 10.30 Selecțiuni din emisiunea „Seară pentru tineret". 11.20 „Femeia în alb". 12.35 Cărți și idei. 13.05 Telejurnal. 16.00 Telex. 16.05 Campionatele Balcanice de volei : România — Bulgaria (feminin). 17.30 Emisiune în limba germană. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 20.15 Teleenciclopedia. 20.55 Mannix. 21.45 Cîntece de pe Someș. 22.00 Telejurnal. 22.20 Gala lunii mai. 23.40 Campionatele Balcanice de volei : România — Bulgaria (masculin). PROGRAMUL II : 16.00 Agenda. 16.10 Armonii intime. 16.35 Azi și mîine. 16.45 Avanpremiera. 17.00 Cîntece și jocuri populare. 17.30 Rostock — metropola Mării Baltice, cel mai mare port al R.D. Germane. 17.50 Filmul „Șansa".

LOCURI PE LITORAL

Filialele de turism din B-dul Republicii nr. 4 și 68, vă oferă în condiții avantajoase bilete de odihnă în perioada 15 mai — 25 iunie în stațiunile de pe litoral : Neptun, Mamaia, Eforie Nord, Eforie Sud, Mangalia, Venus, Jupiter, Saturn.

Prețul unui bilet între 40—50 lei/zi, cazare și masă. Reducere pe C.F.R. 50%.

(5248)

JURNAL HELENIC (XI)

PÎNTECELE GREC

de Pop SIMION

Îmi uitasem zilele ; altminteri nu-mi explic ce am căutat într-o zi de miercuri la Vangheli, hangiul din satul Karela. Gurmanzii din Athena și împrejurimi vin aici ca la un templu. Nu de indestulare e vorba, nu de festinuri pantagruelice, într-u desfătarea mațului gros. Circiumioara de țară, instalată între eucalipți și rodii, e locul unde se mănîncă bine și, mai ales, grecește. Rar lucru să mai găsești azi vreun loc neatins de culinaria internațională, babilon de mîncăruri, rețete și gusturi fistichii, care strică tradiții, exercită asupră-ne agresiunea de pofte și apetituri, biciuie sucurile gastrice în zmintita goană pentru picanterii, răpindu-i omului plăcerea de a minca simplu, sănătos și elementar. E una din perversiunile pe care civilizația ne-o face cadou. Celula vie e tot mai neajutorată în fața chimismului excesiv, pe care singuri ni-l administrăm senini și cu tembelă beatitudine. Corpul omenesc devine crematoriul majorității substanțelor din tabloul lui Mendeleev. Rezultatul : tipă organele otrăvite, vin maladiile puhoi, sănătatea se duce pe apa simbetii.

Tocmai ăsta-i secretul circiumioarei din satul Karela : nu-i atinsă de morbul culinar al timpului nostru. Aici se gătește „ca pe vremuri". Aici se mănîncă simplu, solid, fără dichis, ca în vechea Elladă. E deștept grecul Vangheli, care a inventat acest altar al pîntecelui, plăcut (după cum se va vedea) atît zeilor cît și muritorilor moderni.

Dar evenimentele nu se petrecură neted, cum scrie în cărți. Sosisem la locul de jertfă și locul de jertfă era gol. De nicăieri nu se înălța vreun fîrîcel de fum, semn că vatra murise, cenușile erau reci. Nici nu putea fi altfel : era miercuri și, ca în orice zi de post, cărnurile erau interzise. Zeus a poruncit (afirmă anticii) ca vinatul, păsările care se hrănesc cu boabe, mielul din pășune, porcul din țarc să fie puși în frigări numai în zile „de dulce" și sărbători ; în rest, elinul mănîncă pîine de orz și secară, legume, peste, fructe, brînză și lapte de capră. Cam așa ar fi trebuit să punem în gură și noi. Ziua era nedulce, o alesesem anapoda și altarul nu se cuvenea spurcat ; noroc că Vangheli ne-a făcut cu ochiul să stăm locului, ceea ce Francisco, Doina și cu mine am acceptat bucuros. Eram invitatul de suflet al prietenilor mei, iar Vangheli era prietenul prietenilor mei, deci lucrurile se aranjau.

Se înserase deabinelea, noaptea se promitea sinceră și înaltă, iar faptele (sugera gazda) se puteau desfășura în următorul fel : să omorîm timpul o oră-două clătindu-ne gura cu vin ușor, măsline abia picate din pom și brînzică atunci scoasă de la putinei, ca să ne prindă ceasurile douăsprezece, să alunecăm în jumătatea bună a acelei nopți, să dăm bucna în joi, în ziua de dulce, clipă în care zeii admit să se rumă foc în altar, să se aprindă frigările.

Sugestia hangiului a fost poruncă pentru noi. Carafele de aramă roșie au defilat în cîteva rînduri prin fața noastră, pregătindu-ne pentru ceea ce va să vină. Măslinele acelui an erau (ne-am convins) de multe soiuri și felurită era amăreala cărnii lor ; am spălat-o de fiecare dată cu vinul care ne încălzea burțile, menținînd însă mintea limpede și trupul într-un incendiu abia perceptibil. Au venit la rînd blidoaiele cu laurt de oaie : puteai să-l tai cu cuțitul pe cît de gros se prinsese în castroanele de lut. Lapte acestui lanțe acru e să-l mănînci cu miere și horta, iarbă afrodiziacă, foarte răspîndită în Grecia.

Lesne de înțeles că orele trecură, ne căzu în nări iz de fum și auzul ne fu trezit de sfîrîitul frigărilor rulate deasupra unui foc sacru. Ajunsesem pe celălalt versant al acelei nopți, circiumarul devenise preot și ne spuse cu glas liturgic că vom minca kokoreți. Se spune că nu există vreo altă mîncare pe care zeii din Olymp să o fi omologat atît de unanim și în nedezmințită legiuire. În mațe de oaie subțiate ca foița se pun mărunțaie de miel și mărunțaie de porc, ierburi și condimente, se fac calupuri groase cît laba de urs, se leagă în sfori, se atîrnă în țepuși de fier, unde se rotesc în legea flăcărilor, în timp ce o mînă de vestală (hangița) picură deasupra grăsimi cu felurite arome. Cam asta înseamnă, pe scurt, kokoreți. Restul e gust, cîntec de glande salivare. În mustăcioara afumată a lui Vangheli atîrna un zîmbet de victorie cînd ne-a așezat pe masă fierbințele săcușțean de cărnuri, umflat în sfori și în zemurile proprii, gata să pleznească.

Totul e lipsit de valoare dacă din ceremonial lipsește rețina, vinul conservat cu rășini de pin. L-am sorbit în aceleași cănі de aramă roșie ; gustul era, de astădată, amărui-fumegos, accentuat pelinîu, iar focul băuturii, persistent și egal, înfierbînta celule, se distribuia în evantai, lucra în simțuri, umbla prin serpentinele corpului, dar nu lua mințile, nu se instala în creier (ori se instala incetișor) motiv să înțeleg de ce au născocit grecii vinul rețina. L-au născocit pentru că țara lor n-are pivnițe ; cel mai scump și mai greu lucru este să sapi fundații în solul-carapace al acestei țări eminamente de piatră. Cum să păstrezi vinul cel bun pe arșiță, pe pustiitoarele călduri ? S-au născocit rășinile de pin. Acestea salvează, sfințesc și stabilizează licoarea lui Dyonisos, o ceruiesc, nu permit canicului să-i rupă legăturile celulare, să o oțetească, să o facă nelimpede și de nebăut. Din contră. Îi păstrează transparența, fructuozitatea, aroma. Oprește vinul exact la stadiul cînd are loc înrășinarea, la vîrsta lui cea mai dulce, la starea lui de vinul-prunc. Am băut din acesta pînă am simțit că devin cu adevărat kir *(domn) lucru confirmat de Francisco, după care i-am mulțumit preotului de pîntece din satul Karela, spunîndu-i că bucatele lui rivalizează cu cele ale extrafinatului și luxosului King George, restaurantul-minune al Atenei.*

Un nou zîmbet s-a ivit în mustăcioara lui Vangheli ; și-a înfipt mîinile butucănoase în buzunarul șorțului și, stăpîn pe situație, a zis : „Eu furnizez mieii conți și pentru doamna Kalkanis, proprietara firmei King George".

Am ieșit în noaptea adîncă, îmbătată de eucalipți : din altarul lui Vangheli fumul se înălța subțire și drept, semn că jertfa era primită de zei.

DE PRETUTINDENI

Societatea americană Chemical Corporation a realizat o centură de siguranță pentru automobiliști. În caz de accident centura se umflă automat amortizînd în acest fel șocul provocat de coliziune. Gazul folosit pentru gonflare este argonul, gaz neinflamabil și netoxic. În plus această centură, care asigură o securitate sporită, nu se dezumflă imediat după prima coliziune.

IN PARTEA DE NORD a Peninsulei Arabe se întîlnește o plantă denumită „arborele risului". Este mică și neînsemnată, fructele amintesc de fasole, dar are o însușire mai puțin obișnuită. Creează o stare de bună dispoziție și este deajuns ca o persoană să miroase un fruct uscat din acest arbore pentru ca zîmbetul să rămînă cel puțin o oră pe buze.

CEA MAI VECHE tobă din lume se află în sudul Indiei, se numește „mridangam" și a aparut cu un mileniu î.e.n. Numele acestei tobe de formă cilindrică vine de la „mrit" — pămînt și „angam" — corp, ceea ce presupune că instrumentul se acoperea cu un strat de pămînt.

CU PRILEJUL unei licitații care a avut loc la Zürich, un comerciant a plătit suma record de 54.690 dolari pentru o veche monedă romană Saturnius. Purtătorul de cuvînt al societății care a organizat licitația a declarat că magazinul său a primit în total 300 monede romane vechi din partea Muzeului de artă Metropolitan din New York, însă moneda Saturnius datînd din anul 280 al erei noastre a înregistrat nu numai recordul local în ce privește suma obținută, ci și recordul în cursul istoriei. În afară de acest Saturnius licitat o altă monedă de acest gen se află în colecția Bibliotecii Naționale franceze.

OUA fără găini ? Problema a fost rezolvată de o întreprindere americană, care a lansat primele ouă artificiale, fără colesterol. Ouăle conțin albușuri congelate și gălbenușuri fabricate din ulei de porumb, din lapte pudră, din vitamine și din săruri minerale. Poartă numele de „cele mai delicioase ouă, nevătămătoare pentru ficat".

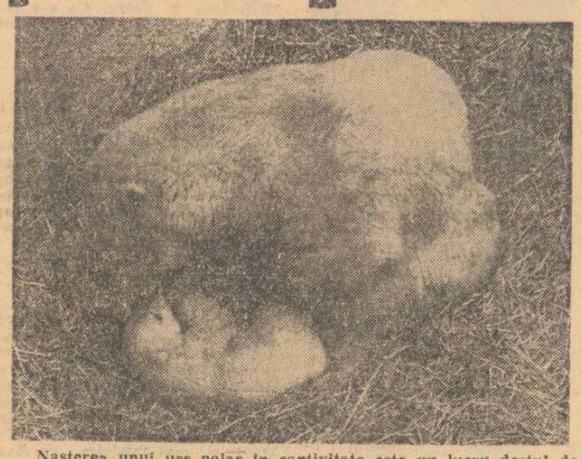

Nașterea unui urs polar în captivitate este un lucru destul de rar întîlnit. Ursoaica Sally își îmbrățișează cu drăgălășenie și mîndrie pe micuțul Paddiwack pe care l-a născut în captivitate la grădina zoologică din Londra unde de curînd ei au fost prezentați publicului vizitator.

În muzeul Mildenste de lîngă Leipzig, din R. D. Germană, este expusă această cizmă uriașă. În anul 1925 au lucrat 6 cizmari la confecționarea ei, cizma avînd o înălțime de 3.70 m și o talpă cu o lungime de 1,90 m. Ea constituie o atracție pentru public, în special pentru copii.

UN ITALIAN, Rocco Mosticone, a reușit să inventeze un dispozitiv, permițînd mașinilor să circule cu toată siguranța chiar și în timpul unei puternice cețe. Este vorba de un mecanism electronic avînd darul de a capta ultrasunetele oricărui vehicul din fața mașinii pe care a fost montat. Un ochi magic sau un semnal acustic alertează pe conducătorul auto în trei rînduri. Prima dată cînd cealaltă mașină se află la o distanță de 60 metri, apoi la 45 metri și, în sfîrșit, la 30 de metri. Dacă la această distanță conducătorul auto nu a încetinit mersul mașinii, mecanismul acționează automat frîna. Inventatorul a declarat că aparatul poate să fie folosit și împotriva furturilor de mașini (blocînd automat frînele mașinii la oprire) sau ca avertizor în cazul somnolenței.... conducătorului.

DE ACUM înainte casierii băncilor nu vor mai fi obligați să numere și să împacheteze, zilnic, mii de bancnote. În R.F.G. s-a construit un robot electronic, capabil să numere 60 000 de bancnote pe oră — fără greșeală — și să se oprească automat cînd numărătoarea s-a terminat. Robotul a fost „încercat" în mai multe bănci din Frankfurt.

IN ORAȘUL KAzanlik, aflat la poalele munților Stara Planina (Bulgaria) unde de obicei se formează nori negri prevestitori de furtună, au fost remarcate fulgere sub formă de globuri luminoase. Astfel, o femeie, aflîndu-se pe stradă în timpul furtunii a văzut deasupra casei sale un glob luminos de forma unei mingi de fotbal. După cîteva clipe a auzit o explozie iar globul luminos a dispărut. În încăperea deasupra căreia s-a produs fulgerul nu se mai afla, ca și cum n-ar fi existat niciodată, antena de televiziune și împreună cu ea întreaga instalație electrică a televizorului. Acoperișul și plafonul prezentau un orificiu asemănător celor produse de o armă de foc.

GRĂDINARUL Piet Kempen din orășelul olandez Oudenaars a întocmit în fața notarului testamentul său : „Întreaga mea avere va intra în patrimoniul orfelinatului local. Soția va primi numai pantalonii mei cei mai buni de iarnă deoarece ea a fost aceea care de fapt a purtat pantalonii și mă tem că ar răci dacă ar rămîne după moartea mea fără ei".

DE LA ALBEROBELLO LA GROTA CASTELLANA

de Constantin VRÂNCEANU

Nu sînt, cu siguranță, multe locuri pe Terra unde peisajul să-ți dea iluzia că te afli undeva pe o altă planetă. De aceea, prezența într-un asemenea loc declanșează o gamă largă de sentimente în care uimirea merge pînă la stupefacție pentru a se transforma apoi în acea indecibilă plăcere a turistului cînd descoperă ineditul.

La Bari, într-o seară cînd am ieșit la plimbare, sperînd că briza mării a mai risipit ceva din căldura toridă a Sudului, am auzit pentru prima dată de „trulli". Cuvîntul nu ne spunea nimic și gazdele noastre au zîmbit, evident amuzate. Poate că asta ne-a atițat curiozitatea, cert e că a doua zi, puși în fața alternativei de a ne prelungi șederea în cunoscutul port de pe țărmul Adriaticei sau de a ne deplasa în regiunea „trulli"-lor, n-am ezitat. Am optat pentru a doua variantă și bine am făcut pentru că, în felul acesta, am avut ocazia rară ca, paradoxal, fără a ne dezlipi cîtuși de puțin de pămînt, să trăim, totuși, cu impresia că am fost transportați într-o zonă extraterestră.

Mașina ne poartă rapid spre Sud și după circa o oră de mers prin cîmpie, — prilej de a face cunoștință cu o agricultură înfloritoare — în fața ochilor noștri uimiți apar primele „trulli". Este vorba de niște locuințe de o construcție cu totul originală, vestigii păstrate intacte pînă în zilele noastre, care mărturisesc așezarea sarazinilor pe aceste meleaguri. Sînt albe, de un alb de-a dreptul șocant mai ales în contrast cu cărămiziul solului, construite din piatră văruită și fiecare cameră este acoperită de o cupolă în formă de con. Caracteristic este faptul că aceste cupole care diferă ca înălțime se termină cu o cruce ciudată, amintind o spînzurătoare și, uneori, cu însemne mistice a căror semnificație a rămas misterioasă. De fapt, întreg peisajul acesta de o arhitectură insolită îți apare straniu, aparținînd, parcă, altei lumi, altei civilizații.

Capitala regiunii este Alberobello, un orășel alcătuit din circa 1 000 de „trulli", răspîndite pe coline într-o neorînduială plină de farmec. Pășim pe străduțe în pantă, împreună cu șuvoiul de turiști, constant tot timpul anului. Prima meserie care se învață aici este aceea de ghid. Există chiar o butadă prin partea locului : înainte de a spune „mamă" copilul rostește „trulli". Aveam să ne convingem de acest adevăr ascultînd o incursiune în istorie a unei fetițe ce nu avea mai mult de 3-4 ani...

ÎNSEMNĂRI DE CĂLĂTORIE DIN ITALIA

Am avut șansa să nimerim la Alberobello într-o zi de tîrg. E un spectacol extrem de pitoresc, prin nota sa specifică, unic în Italia. O mulțime pestriță formată din turiști sosiți în dimineața zilei respective de pe o rază de 100 km, circulă de la o tarabă la alta pe strada principală, singura situată în plan orizontal. Vînzătorii ambulanți își laudă frenetic marfa cu ajutorul unor microfoane fixate la înălțimea gurii. Se vinde orice, dar cea mai mare căutare o au obiectele de artizanat, purtînd, evident amprenta specificului local. De pe medalioane, brelocuri, bricege, farfurii, șaluri, cărți poștale etc. — nu lipsește desenul „trulli" ridicat la rangul de veritabilă emblemă heraldică a regiunii. E o înghesuială teribilă și reclamele lansate prin intermediul megafoanelor se intersectează într-o cavalcadă sonoră de care nu scapi nici măcar intrînd în „trattoriile" tradiționale, veșnic pline de amatorii de vin roșu servit în cănі de lut.

Ne despărțim cu greu de fermecătorul Alberobello și de aceste „trulli" care ne evocă o îndrăgită melodie românească. Trebuie să plecăm, pentru că amabilele noastre gazde ne-au rezervat o nouă surpriză plăcută. Dintr-o zonă extraterestră, cum ni s-a părut regiunea „trulli"-lor sîntem purtați, la scurt interval de timp în adîncul pămîntului. „Pretextul" se numește Grota Castellana și este un alt unicat al Italiei. Descoperită în 1938, grota impresionează nu atît prin dimensiuni — vizita completă însumează 3 km — cît mai ales prin frumusețe, grație cromaticei galben-verzui pe care o dau, în multe locuri, sărurile de sulf. Reflectoarele așezate cu multă migală în poziții aparent inaccesibile pun în evidență coloritul bogat, de aici rezultînd efecte aproape incredibile. Din păcate, timpul nu ne-a permis să efectuăm vizita completă, mulțumindu-ne cu primii 500 de metri, de altfel cei mai interesanți pe parcursul cărora se trece prin cîteva săli cu stalactite și stalagmite de o rară spectaculozitate.

Și iată-ne din nou la lumina soarelui, care arde atît de puternic în Italia meridională. Un soare binefăcător, însă, pentru agricultura acestor pămînturi vestite pentru cele trei culturi importante : grîul, măslinele, vița de vie. Din goana mașinii cîmpia ne apare ca o vastă grădină, admirabil cultivată. Și așa în condițiile cînd întreaga regiune e sărăcă în apă și a fost nevoie ca mîna omului să brăzdeze cu perseverență și price-pere, nenumărate canale pentru irigații. Este, cred, unul din motivele pentru care am revenit din Italia, purtînd în inimă nu numai nenumărate impresii de inestimabilă valoare turistică, ci și sentimentul că am cunoscut un popor harnic și demn, puternic înscris pe orbita progresului și civilizației.

DE PRETUTINDENI

COMPANIA AERIANĂ sovietică „Aeroflot" a interzis fumatul în avion în timpul zborurilor care durează mai puțin de trei ore. Această măsură a intervenit în urma nenumăratelor cereri adresate de nefumători.

PENTRU A EVITA FURTUL mașinilor de scris și al celor de calculat, o întreprindere americană a realizat un dispozitiv de siguranță foarte simplu. E alcătuit dintr-o placă de aluminiu fixată de birou printr-un zăvor care are și un lacăt cu... combinație. Numai responsabilul mașinilor cunoaște secretul numerelor ce trebuie alcătuite pentru a deschide lacătul.

ÎN FIECARE ZI, într-o sală de pe Corso Toscana din Torino, 500 de persoane urmează cursul „antifum" ținut de profesorul Arthur Schmidt. Cursurile durează cinci zile după care 90 la sută din asistenți încetează de a mai fuma. Campania a fost organizată în colaborare cu Organizația Mondială a Sănătății. Cine dorește să se lase de fumat trebuie în primul rînd, să se scoale cu o jumătate de oră mai devreme dimineața și să bea două pahare mari cu apă. După baia sau dușul cotidian, trupul trebuie frictionat cu apă călduță. Urmează apoi micul dejun, alcătuit exclusiv din sucuri de fructe sau fructe proaspete. Trebuie luată și vitamina C. Asta-i doar începutul, dar cele cinci zile nu sînt chiar așa de greu de urmat întocmai... După trecerea a trei zile alimentele capătă un alt gust. Este și normal : tutunul neutralizează simțul gustului.

OAMENII DE ȘTIINȚĂ finlandezi au construit un aparat cu ajutorul căruia se poate măsura cîmpul magnetic al inimii. În nenumărate cazuri magnetocardiogramele conțin mai multe informații decît electrocardiogramele.

LA SOCI în cadrul institutului de balneologie și fizioterapie din localitate, a fost elaborată metoda de tratament cu ajutorul băilor magnetice. Principiul acestora este simplu. O cadă obișnuită de baie se umple cu apă de mare. În apă se scufundă o bobină de inducție care creează un cîmp magnetic. În acest fel, apa se magnetizează pînă la valori de 2 000 ersted.

Tratamentul s-a dovedit eficace pentru lumbago, hipertensiune, ateroscleroză.

ÎN ACȚIUNILE SALE împotriva traficanților și consumatorilor de droguri, poliția pariziană a descoperit un nou drog denumit „zahărul brun". Este vorba de o variantă a heroinei, mai slabă, dar nu mai puțin periculoasă decît „praful alb". „Zahărul brun" provine din Olanda, unde poliția a arestat 59 de traficanți de droguri. „Avantajul" acestuia constă în faptul că se dizolvă foarte ușor în apă și poate fi consumat imediat.

ELEFANȚII DE MARE „vorbesc" diferite „dialecte", susțin oamenii de știință de la Universitatea Santa-Cruz (California), studiind vocile animalelor aflate în apropierea țărmurilor californiene și mexicane.

Zece exemplare Stradivarius la un singur om!

Sînt zece ani de cînd elvețianul Rolf Habisreutinger n-a mai cumpărat nici un Stradivarius. „Prețul lor, spune el, a crescut enorm în ultima vreme și este greu să le mai achiziționezi". Chiar așa însă. Rolf Habisreutinger este considerat cel mai mare colecționar din lume a viorilor Stradivarius. Colecția lui, pe care a strîns-o în mulți ani, cuprinde nu mai puțin de zece exemplare strict originale Stradivarius, mai exact două viole, trei violoncele și cinci viori. Este lesne de apreciat valoarea acestui neobișnuit patrimoniu artistic ca și valoarea lui comercială.

Acest original colecționar are și un interpret preferat: pe faimosul violoncelist Aldo Ferraseri, căruia îi pune la dispoziție, de cîte ori solicită, cîte un Stradivarius. De cele mai multe ori colecționarul își însoțește prietenul în diferite țări pentru a asista la concertele lui. Rolf Habisreutinger organizează cu sprijinul unor muzicieni de mare valoare, care sînt și prietenii săi, seri de muzică în care se cîntă numai cu instrumentele celebrului cremonez. Acest „Cvartet Stradivarius" reunește pe Aldo Ferraseri, Herman Friederich, Jean Paul Gueneux și H. Goldenberg.

Locuitor al orașului San Gallo, acest pasionat colecționar, care este și un profund cunoscător al muzicii și un excelent violoncelist, a constituit o fundație „Stradivarius" care, după moartea lui, va avea în grijă cele zece instrumente și le va pune la dispoziție, în anume condițiuni de securitate, celor mai cunoscuți artiști.

Rolf Habisreutinger (stînga) împreună cu faimoasa sa colecție și cu violoncelistul Aldo Ferraseri

„NABUBU" ERA UN COPIL SĂLBĂTICIT

Vittorino alături de „tatăl" său adoptiv

Găsit în pădurile din Kenya acum zece ani, acest copil a fost redat vieții normale după ani de îngrijire și atenție.

Începutul acestei întîmplări s-a petrecut într-o dimineață a unei zile de toamnă a anului 1963. Vittorio Binello se afla într-o casă situată la marginea orașului Meru din Kenya, într-o deplasare profesională. Tocmai se pregătea să plece, cînd au sosit trei copii din vecinătate pentru a-l ruga să omoare un „nabubu", adică un spirit rău încarnat, aflat într-o pădure apropiată, spirit care va aduce nenorociri celor din jurul lui Binello, neîncrezător, i-a urmat pe cei trei copii și furișîndu-se printre copaci au ajuns la locul indicat.

„Am văzut într-un copac o creatură ciudată, care prin comportare și gesturi semăna mai mult a maimuță — povestește Binello. Era în pielea goală, cu o enormă claie de păr pe cap, într-o fază de murdărie de nedescris. De la distanța la care mă aflam, mi-am dat seama cu greu că este vorba totuși de o ființă umană. Părea surdo-mut. Nu scotea nici un cuvînt, emitea niște sunete indescifrabile, semănînd mai mult a mormăit.

I-am pus pe cei trei copii să-i adreseze cuvinte în limba lor, la care ciudata vietate n-a răspuns. În asemenea condițiuni și vîrsta era greu de precizat. Era clar că aveam de-a face cu un copil rătăcit sau abandonat în grădurea ecuatorială și ajuns în stare de sălbăticie".

Prima „întrevedere" s-a încheiat fără nici un rezultat fiindcă la prima încercare a grupului de a se apropia mai mult, el a dispărut în pădure. Binello n-a renunțat însă la încercarea de a-l reciștiga pentru o viață normală. I-a adus lîngă același copac fructe și diferite preparate. Și încet-încet, Binello i-a cîștigat încrederea, astfel că după două luni el a reușit să-l aducă în casa sa, unde o perioadă de timp l-a ținut ascuns pentru că exista pericolul ca localnicii să-l omoare pe „nabubu".

A urmat apoi o lungă și disperată perioadă de adaptare soldată cu nenumărate eșecuri și încheiată în final cu o deplină reușită. Mai întîi a fost tuns și spălat cu mare greutate. I s-au dat haine pe care la început nici nu voia să le poarte. Continua să mănînce cu mîinile, așezat direct pe pămînt. Readaptarea acestui copil care avea 8—9 ani a fost lungă și grea. Dar încet-încet, se producea cu el un adevărat miracol. Și-a schimbat complet înfățișarea, a crescut, s-a dezvoltat, s-a acomodat cu viața sa nouă. A primit și un nume, dat de salvatorul său : Vittorino Mbaya („fiul pădurii").

Cînd și-a terminat misiunea în Kenya, Vittorio Binello n-a ezitat nici un moment să-l ia cu el în Italia. L-a înscris ca elev la școala de surdo-muți din Milano și Vittorino a absolvit-o cu un deosebit succes. A început să practice sportul și a fost un adevărat campion la alergări și aruncarea suliței. A urmat apoi un curs de calificare și a devenit tipograf. Știe să scrie corect și frumos în limba italiană. Vittorino a împlinit nu de mult 20 de ani. „Tatăl" său adoptiv e mîndru de „fiul" său...

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

AVALANȘA N-A PUTUT FI EVITATĂ

Încă patru victime se adaugă la nefastul bilanț al dramelor muntelui.

Porniseră într-un grup de cinci, în excursie montană să cucerească înălțimile din Bondione, situate în Prealpii bergamezi. Era spre sfîrșitul lui aprilie 1973. Făceau parte din această echipă de turiști Ana-Maria în vîrstă de 19 ani, Mario Panzeri 25 de ani, Giampiero Manzotti de 25 de ani, Tereza Manzotti de 20 de ani și Guido Mariani de 40 de ani.

Cei cinci se îndreptau spre cabana Coca, situată într-o zonă deasupra unor vîrfuri montane, spre o altitudine de 3 000 de metri. Ascensiunea nu prezenta nimic deosebit, nici o dificultate. Totuși zăpada căzuse din abundență toată noaptea și alpiniștii înaintau pe stratul proaspăt de zăpadă, care atinsese o grosime de 50 de centimetri. Exista totuși o primejdie, pe care turiștii nu o prevăzuseră : avalanșa. Zăpada proaspătă nu aderase la stratul de zăpadă mai vechi, și temperatura era în urcare. Poteca spre cabană nu era primejdioasă. La un punct, situat la circa 200 de metri deasupra cabanei, trebuiau să treacă printr-un soi de tunel, cînd a pornit avalanșa.

Giampiero Manzotti, care se afla în capul coloanei, a auzit groaznicul zgomot al masei de zăpadă care se precipita din înălțimi și a strigat, pentru a-i preveni pe ceilalți. Era însă prea tîrziu. Avalanșa a înghițit rapid întregul grup. Singur Manzotti a rămas nevătămat. Sărmanul om s-a văzut obligat să asiste la „zborul" celor patru luați de avalanșă. În crunta ei pornire spre vale. Dramatica coborîre s-a desfășurat pe două sute de metri, cei patru fiind îngropați sub un strat gros de zăpadă. Supraviețuitorul, în ciuda marii lui emoții, amenințat să piară și el în urma altor avalanșe care erau iminente, a încercat apoi singur să-și caute prietenii. Și-a dat însă repede seama de dimensiunile tragediei, și a coborît în vale pentru a da alarma.

O echipă de salvare montană a început să sondeze masa de zăpadă, a cărei înălțime era impresionantă. A fost găsit trupul Terezei Manzotti, datorită unui cîine. Se spera că poate tînăra era încă în viață. Pierise, însă, în urma rănilor căpătate.

Alte grupe de alpiniști au sărit în ajutor și au început cercetările, extrem de dificile, deoarece zăpada fiind încă puțin consistentă persista pericolul unor noi avalanșe. După căderea nopții au început să folosească torțe de brad, aduse din toate localitățile din vale, de către localnicii care au participat la căutări.

Speranțele s-au dovedit nerealizabile. Nimeni nu se mai gîndea că vor mai fi găsiți în viață cei îngropați pentru totdeauna de avalanșa ucigașă. Cercetările au continuat totuși fără încetare și zilele următoare.

Tragedia s-a soldat cu pierderea a patru vieți, singurul supraviețuitor fiind conducătorul excursiei, Giampiero Manzotti

Un autor, o carte

Marin Preda și Florin Mugur în dialog socratic

de Boris BUZILĂ

Poetul Florin Mugur într-un dialog socratic de-o carte întreagă cu prozatorul Marin Preda. Cu marele prozator Marin Preda, ca o tîrzie compensație pentru o carte de convorbiri cu Liviu Rebreanu, sau cu Camil Petrescu, sau cu Tudor Arghezi, sau — de ce nu ? — cu Mihai Eminescu ! Tîrzie și desigur parțială compensație. Dar pe vremea cînd trăiau cei pe care i-am numit, interviurile-fluviu nu apăruseră încă și aceste cărți posibile au rămas nescrise...

În ceea ce-l privește pe Florin Mugur, după vreo cincizeci de interviuri publicate, plus acesta de-acum, un adevărat maraton al genului, se acomodează anevoie dialogului profesional. Pentru „încălzire" îl ispitește cu o întrebare banală, deși cunosc dinainte răspunsul: „de ce tocmai Marin Preda". „...Se înțelege din prefață că nu existau între noi legături de prietenie mai vechi. Raporturile care s-au născut lucrînd împreună au fost însă de simpatie și comuniune..." (Frazele se leagă cu dificultate). Apoi — pauză. Înțeleg că-i vine greu să continue nu pentru că n-ar avea ce să-mi spună, ci fiindcă nu se simte în largul lui). „Eu n-am prea dat interviuri ; atunci cînd am consimțit să răspund la unele, am preferat să mă explic în scris. Sînt într-o situație destul de neplăcută acum și îmi explic timiditatea bruscă și sfielile în fața unor întrebări obișnuite pe care le observam la oameni care nu erau timizi în viața de toate zilele. În convorbirile noastre neprofesionale, pe care interviurile încearcă totuși să le simuleze, întrebăm și răspundem altfel, întrebări și răspunsuri pe care nu le-ar putea reproduce întocmai nici un „intervievator". Avem de-a face cu o convenție... Îmi amintesc că odată, la Institutul de Teatru, la un examen de admitere la care am asistat, i se cerea unei fete frumoase, plină de naturalețe, să arate în fața comisiei cum ar proceda dacă ar primi o floare de la un băiat. Fata a fost paralizată de gîndul că trebuie să interpreteze un rol atît de obișnuit și am văzut cu ochii cum floarea iluzorie se făcea cenușă, iar frumusețea fetei devenea maimuțăreală curată. Părea de-a dreptul urîtă, pentru că nu avea talentul de a da interviuri...".

— Iată, iubite Florin Mugur, că discuția noastră de pînă acum n-a fost doar un înabil — pentru că destul de lung — captatio benevolentiae. Veți consimți desigur că Marin Preda, de o atît de firească și organică neconvenționalitate în tot ce face, nu era omul care să accepte cu dragă inimă convenția la care vă refereați. Mai mult, cred că îți lipsește cu desăvîrșire talentul de a da astfel de interviuri. Și atunci, cum s-a întîmplat ?

— Marin Preda, așa cum spuneți, talentul de a da interviuri nu-l are. Posedă însă o calitate care-l face să dea răspunsuri de un mare interes și uneori extraordinare ; aceea de a pune întrebări, de a-și pune sieși întrebări. Cine citește cartea vede că există în ea un dublu șir de întrebări. Unele care îmi aparțin și care stabilesc granițele discuției, de obicei într-un mod foarte vag și apoi celelalte întrebări pe care și le pune prozatorul. Da, de obicei, el nu răspunde direct la întrebare, ci se folosește de problema pe care am așezat-o în sfera atenției domniei sale, ca de un punct de plecare. Dacă există talentul de a pune întrebări, el nu mi-a fost solicitat în această întreprindere. Dacă mi-a fost solicitată totuși vreo însușire, apoi aceea a fost de a-l aduce pe Marin Preda în situația de a-și pune singur întrebări. Un amănunt. Niciodată în decursul întrevederilor noastre eu nu mă uitam la el și nici el la mine. Îmi alesesem un loc în care stăteam de obicei, iar ceea ce vedeam de acolo, era becul verde al magnetofonului. Fiind și foarte stîngaci de felul meu, grija mea cea mare era de a face să funcționeze bine unealta, și pot spune că am rămas cu o prietenie mică și suavă pentru becul acela verde care lumina de obicei în întuneric, în camera în care ne aflam... Cum ne-am fi putut privi în ochi dacă era pe jumătate întuneric... Lumina de la felinarul din fața casei abia îmi ajungea să-mi urmăresc însemnările. Alte lumini nu se aprindeau în cameră.

— Pentru că veni vorba de o convenție, îngăduiți-mi și mie una. Aceea de a mă situa pe o poziție opusă modului cum este gîndită cartea. Cred că un istoric literar n-ar fi scăpat prilejul să-i smulgă unui interlocutor atît de ilustru tot ceea ce nu se cunoaște sau se cunoaște foarte puțin din viața și din frămîntările sale artistice. Or, cartea dumneavoastră nu profită de această ocazie, mutînd întreaga discuție pe terenul eseisticii. Partizanii „biografismului" literar ar dori să afle, să zicem, în ce împrejurare a ajuns Marin Preda la școala normală, tocmai la Abrud. Evident, exagerez. Sau poate adoptați un punct de vedere structuralist, în sensul că fațeți abstracție de elementele biografice ale scriitorului...

— Da de unde, nu mă descurc de loc în structuralism. Nici nu cunosc prea bine ce înseamnă asta, în afară de simpatia pe care o port unor adepți ai săi... Sînt convins însă că nimeni, niciodată nu va putea afla de la Marin Preda mai multe date de acest tip. După părerea lui, și așa a fost destul de indiscret. Numai că Marin Preda nu poate fi indiscret. Există la el o pudoare a propriei vieți și a sentimentelor care-l împiedică să se destăinuie la modul în care se face de obicei o confesiune autobiografică. Dar mi se pare că a spune ce ai simțit, este totuna cu a spune ce ți s-a întîmplat, sau chiar mai mult. Cred însă că există în carte și unele detalii biografice inedite — și aici dați-mi voie să vă contrazic. Am impresia însă că spunîndu-mi aceste lucruri pe marele scriitor nu l-a călăuzit dorința de a fi exact, din punctul de vedere al istoriei literare. Cred mai degrabă că ceea ce a încercat să redea întocmai au fost împrejurările sufletești, nu cele exterioare. Iar dacă pentru biografi cartea nu va avea o prea mare utilitate, cu atît mai rău pentru ei; înseamnă că nu știu cum se face o bună biografie. Am citit chiar acum „Viața lui Tolstoi" de Henri Troyat, apărută zilele trecute în Biblioteca pentru toți. Este o biografie reconstituită foarte scrupulos, exhaustivă în cercetarea documentelor cunoscute pînă acum și care se citește cu plăcere, fiind scrisă foarte captivant. O biografie de tipul celei la care vă refereați.

Florin Mugur

Numai că Tolstoi nu există în această carte. Există numai un bătrîn ciudat, un om îmbătrînit parcă din tinerețe, plin de trăsnăi, pe care-l întîmpini mai degrabă cu un suris, față de care ești îndemnat să iei o atitudine paternă. Ei bine, nu cred că Tolstoi poate fi copilul nostru și că ne este permis să-l privim cu dulce îngăduință. El poate fi mai degrabă tatăl nostru. Marin Preda este un scriitor încă tînăr, va mai scrie cărți, vor scrie și alții despre el. Poate că oamenii care-l cunosc mai bine vor încredința tiparului jurnale, memorii, va exista posibilitatea să apară și o astfel de carte cum este cea a lui Troyat. Neîndoielnic, o asemenea carte își poate avea rostul ei. Dar drept să vă spun eu nu mor de curiozitate să aflu cum și de ce a ajuns Marin Preda copil la Școala normală din Abrud ! Atunci cînd prozatorul povestește ceva în legătură cu asta în „Imposibila întoarcere" face o foarte bună literatură care mă interesează tocmai din acest motiv.

— Marin Preda scrie greu, este foarte scrupulos cu tot ceea ce publică. Cum a putut accepta ideea unui text dictat ?

— Aveți dreptate. Lucrează în adevăr greu. Dar cartea a fost scrisă în cîteva versiuni. A existat mai întîi o transcripție brută a benzii de magnetofon cu repetările și accidentele ei de tot felul. Pe urmă un text pe care l-am pus la punct singur, pornind de la această bandă, reconstituind uneori frazele și după tonul pe care fuseseră rostite. O frază care pe hîrtie părea neclară era de fapt limpede rostită. După aceea Marin Preda a revăzut întreg textul, este drept numai de... patru ori. Am în vedere, desigur, răspunsurile sale. A făcut modificări pînă în ultimul moment. Mai mult, avînd probabil senzația că primul capitol al cărții nu este destul de puternic a adăugat un text de șase-șapte pagini, ca răspuns la una din întrebări. Este însă singurul caz de acest fel, celelalte corecturi ținînd de precizarea ideilor, de adăugarea unor detalii menite să dea ansamblului mai mult relief.

— În încheierea discuției noastre, m-aș bucura să-l auzim și pe Florin Mugur, poetul...

— Am un motiv în plus să-i mulțumesc lui Marin Preda pentru ocazia de a-l fi cunoscut îndeaproape. După ce timp de trei ani nu mai scrisesem poezii care să-mi placă, în cele șase luni ale convorbirii noastre am izbutit să duc la capăt volumul de versuri „Cartea prințului", în care „regii" mihniți și neliniștiți din „Cartea regilor" — citez titlul volumului apărut anterior — sînt văzuți într-o lumină senină, lumină pe care am furat-o, poate, întîlnirilor noastre...

PLATOURILE ÎNFLORITE

de Constanța BUZEA

Cireșii se vor coace primii, întîrziind de ploi și ei,
Sunt așteptați, cum vin ca niște cerbi urmăriți de flori de tei,

Strălucitoarea lor dulceață se va vina o lună-ntreagă.
Cireși de mai, copilărească petrecere, și cea mai dragă.

La deal, la șes, în ocrotita livadă încă veninoasă,
Au fost sădiți pe lîngă geamuri, să-i vezi și să-i păzești din casă.

Cînd latră cinele, se fuge și se pîndește de sub porți.
Copilărimea cucerește cercei-cireși cu două torți.

Vor fi tarabe mari în piață, piatroasele în tihnă coapte,
Dar primele cireși, de apă, au un parfum, parcă de lapte.

Ai gustul prefăcut spre vară, pe cînd acum ești pur și blînd,
Cireșile de mai te-mpacă, au haz, se trec, se coc în gînd.

ATLANTIC-BAR"
str. Academiei nr. 35—37
Telefon 16 29 36
prezintă premiera

UNA... ȘI BUNĂ

Cu : Nicu Constantin, Al. Lulescu, Nae Lăzărescu și Ioana Iliant.

Cîntă : Trio-Caban, Gabriela Teodorescu, Al. Arsinel, Gil Dobrică, Iris Cezar, Marian Munteanu și Bobv Barta.

Dansează : Silvia Surdu, Cornelia Chindriș, Rodica Candelatto, Mihaela Marcău, Zolly Balint și Petrișor Luca.

În reprezentație : Zolla.

Corpul de balet „ATLANTIC"

Coregrafia : Viorica Cișmigiu

Direcția muzicală : Petre Munteanu

Montaj muzical : Ionel Clinciu

Deschis 22—04 (luni relache)

RECOM (5244)

CULORI BRUEGEL

de Aurel Dragoș MUNTEANU

Una din cele mai profunde trăiri ale culorii și ale universului plastic în general mi-a fost oferită de contemplarea celor cîteva pînze de Bruegel, văzute de mine la Washington, la München și la Hamburg. M-a fascinat imensa energie și robustețea acestui mizantrop, pasiunea lui pentru formă, înțelesul, dincolo de parabolă, încrederea că ochiul poate descifra hățișul și puzderia de ocurențe ale vieții. Uleiul pe lemn de la Die Alte Pinakothek din München, *Țara trîndavilor*, m-a întărît în credința mea că arta reprezintă gustul pentru formele fundamentale, că motivele ei sînt restrînse și că realizările vin din cercetarea cîtorva ipostaze ale omului. Trupurile răpuse de lene, cotropite de vinul băut și de mîncarea abundentă, par niște forme ușoare de relief sau trunchiuri de copaci tăiați, sînt diforme, telurice, iar chipurile au ceva animalic, de natură înceată, încă netulburată de spirit. Există o liniște în întreaga lucrare, un calm geologic, întărite de o culoare arzătoare, sub zodia cărei nu se poate întîmpla nimic. Un somn greu, „de piatră", cum se spune în popor, o formă de regresiune în starea minerală, favorizată de brutalitatea firii războinice. Interesant este de asemenea că totul se petrece în același plan, ca și cum s-ar fi răsturnat pămîntul și ar fi ridicat bolovanii pe verticală. Procedeul poate fi considerat o vizualizare pură, cum l-ar numi Ortega, ducînd la distilarea esenței adevărate a picturii și la accentuarea planului, în dauna volumului. Părul se resfiră în țărînă și se face una cu pămîntul. Totul este natural, forță plastică. Lumina încă nu s-a trezit, gîndul nu animă ochii căscați ai soldatului cu coif.

Gloria artei mari s-a născut întotdeauna în gesturile elementare, pare a spune pictura lui Bruegel. Totul este frust în lucrările sale, un realism al atitudinilor omenești, un album al celor mai diverse ipostaze. Un bărbat căscînd te înfioară, parcă se desface pămîntul, gîtul este urmărit în încordarea lui, oasele se mișcă la fel cu o menghine ce se desface, ochii se închid cu putere, iar părul se înfoaie. Ai impresia că s-a produs un cataclism, că a avut loc un fenomen al naturii. Căderea din *Parabola orbilor* este mișcare pură, rostogolire a unor forme lipsite de sens, după cum simți că un dezastru iminent pîndește lumea în toate lucrările ce evocă tarele omului. Cerșetorii par să anunțe o stricare, o ruină, evoluția unui morb încrustat adînc în natura umană. De altfel, uleiurile cu substanță parabolică au un dramatism, o alunecare în fantastic, apropiate lumii lui Hyeronimus Bosch, sînt puse sub semnul unor confruntări cosmice, între bine și rău, purtînd stigmatul disoluției. Am văzut multe reproduceri după *Triumful morții*, aflat la Prado, cutremurat întotdeauna de marele dinamism cu care Bruegel a înzestrat distrugerea. Nimic nu-i rezistă cu adevărat, moartea este invincibilă în această răscoală schelетică, în proliferarea spectrului. Este, de fapt, o frescă a violenței timpului său, dominată de cărămiziul unui pămînt vinovat. Mi-am amintit, văzînd *Triumful morții*, reprodus și în albumul editat la Meridiane, despre observația lui Huizinga, din *Amurgul Evului Mediu*, unde spune că în vremea aceea incertă, omorurile conteneau numai duminica dimineața, pentru că lumea era ocupată cu cele sfinte. În rest, era o horă continuă.

Ar fi greu de trăit într-o lume atît de speriată și de dominată de coasă, dacă risul sănătos al unui ospăț și formele pline ale fetelor din Țările de Jos nu ar umple alte lucrări. Imaginea completă a timpului o găsim în lucrarea ce evocă o spînzurătoare cu o pasăre pe lemnul de deasupra și cu grupuri de copii ce dansează dedesubt. Moartea era un element familiar, dar viața își spunea cuvîntul în ritualurile bucuriei, în ospețe și nunți. Cele mai populare opere sînt cele cu țărani ce dansează și benchetuiesc, cu holde și păduri. Se spune că însuși pictorul obișnuia să țasă împreună cu un prieten, să păraseasă orașul și să se aciuiască pe la vreo nuntă, cu vin mult și femei dolofane, așa cum poruncea idealul de frumusețe al timpului și al locului. Își înfigea desigur lingura în pălărie, ca țăranii, și chiula străsnic, jucînd în bătătură. Este o lume a naturii, fără stigmatul decăderii, descifrat mai înainte, o umanitate genuină, fecundă și bună. Bruegel a păstrat pînă astăzi atributul de pictor al țăranilor, tocmai datorită înțelegerii cu care i-a tratat, poemului generos al vieții lor, înscris în mișcarea frenetică a dansului popular.

ECOURI • ECOURI

Bette Davis, azi

Una din invitatele de onoare ale sărbătoririi ultimului pionier în viață al cinematografiei americane, regizorul Adolph Zukor, care a împlinit luna trecută o sută de ani, a fost Bette Davis. Ea însăși a fost sărbătorită cu acest prilej, nu numai datorită împlinirii a șaizeci și cinci de ani, ci și succesului de vînzare înregistrat de autobiografia sa , The Lonely Life — Viața solitară. Rețeta succeselor pe care le-a avut în cariera sa, susține artista, constă în interpretarea cu maximă simplitate, fără sofisticări inutile, a rolurilor jucate, precum și în felul cum și-a consacrat viața, cu intensitate unică, profesiei sale. Propusă de zece ori la Premiul „Oscar", ea i-a fost atribuit în două rînduri, după ce jucase rolurile principale în peste optzeci de filme, dintre care cele mai bune rămîn **Elisabeta și Essex, Ce s-a întîmplat cu Baby Jane ? și Totul despre Eva.**

■

„INFIORĂTOAREA MAȘINA A INDUSTRIAȘULUI N.P." este **filmul de debut al lui Silvano Agosti, care se înscrie printre cineaștii italieni cu foarte precisă poziție progresistă. Pe generic filmului întîlnim pe Irene Papas, Ingrid Thulin și Francisco Rabal.**

■

IRVIN KERSHNER încearcă în „Iubind" o pictură a mediocrității asfixiante a unei anumite societăți americane precum și a lașității cotidiene la care obligă conformismul. Eroul său, interpretat de George Segal, este un pictor ratat de uzura vieții. Pe generic mai întîlnim pe Eva Marie-Saint și Janis Young.

■

„CÎND ÎNFLOREȘTE MIGDALUL" este un film ce se ocupă de educația celor tineri, de rolul familiei și școlii în procesul de formare morală a adolescenților. Turnat în studiourile gruzine filmul este regizat de Lana Gogoberidze, în același timp coscenarista împreună cu Zair Arsenisvili.

DISCURILE ACESTEI LUNI

În această lună, casa de discuri „Electrecord" va pune la dispoziția auditorilor următoarele imprimări :

La capitolul **MUZICĂ SIMFONICĂ** va apare un disc Mihai Andrieu (Simfoniile 6 și 11) în execuția Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii, dirijată de Emanuel Elenescu și Iosif Conta. Din **MUZICA DE OPERĂ** vor apare „Selecțiuni din Hunyad Laszlo" și „Bank Ban" de Erkel Ferenc, cu corul și orchestra Operei Maghiare din Cluj, dirijor Hary Bela. Soliști : Szilagyi Ferenc, Matyax Jeno, Albert Annamária, Lucia Vonica, Mester Joszef, Konya Denes, Vargha Piroska, Nagy Katalin, Borbely Ferenc.

MUZICA CORALĂ va fi reprezentată prin discul „Madrigale" de Claudio Monteverdi cu corul de cameră al Conservatorului „G. Dima" din Cluj, dirijor Dorin Pop.

Vor apare apoi două discuri de **MUZICĂ POPULARĂ** românească cu înregistrări ale soliștilor vocali Floarea Tănăsescu, Vlad Dionisie, Maria Ciobanu, Ștefania Rareș și a taragotistului Luca Novac.

MUZICA UȘOARĂ este prezentă cu trei discuri : cîte un disc Stela Enache (cu patru melodii de Florin Bogardo) și un disc Anca Agemolu precum și un disc intitulat „De la o melodie la alta". El va fi primul disc al unei noi serii din muzica ușoară românească cu Doina Spătaru, Dan Spătaru, Mihai Constantinescu, Dida Drăgan, Corina Chiriac, Mihaela Mihai, Cornel Constantiniu.

Ca de obicei, programul aparițiilor lunare se închelе cu **IMPRIMĂRI LITERARE**, care în luna mai programează basmul „Doi copii cu părul de aur" de Petre Ispirescu (dramatizare de Lucian Belcea, cu Șerban Cantacuzino, Ilinca Tomoroveanu, Elena Sereda, Ileana Șerban, Ina Otilia Ghiulea, în regia lui Constantin Moruzan) și un disc cu versuri.

MICA ENCICLOPEDIE

„Bătrînelul"

de L. SĂRĂȚEANU

„Bătrînelul" acesta ne vizitează din perioadă în perioadă și ne face nespusă plăcere. Căci, spre deosebire de unii bătrîni, el nu este nici pedant, nici obositor, nici neînțelegător față de cei din generația mai nouă și — mai ales — nu se declară nemulțumit de tot ce vede în jur, lăudîndu-și epoca tinereții cu eternul „ehei, pe vremea mea !...". De altfel el socoate pe bună dreptate că toate „vremurile" sînt ale lui. Căci „bătrînelul" a sorbit din cupa vrăjită a prospețimii eterne și, întocmai ca trandafirii lui Ronsard, nu se teme de ofilirile cu care timpul ultragiază cele trecătoare.

Îl cunoașteți bine pe cel de care vorbesc ! Se numește „vals" și, deși îndrăgostiții sonorităților percutante și ai tempo-urilor... supersonice cred a ști că a fost dansul străbunicilor, el nu se supără pentru atîta lucru. Zîmbind îertător, se încadrează cu tonică voioșie în orice program variat de muzică de dans, sau de „Café concert" din care alcătuitorii înțelepți știu că nu trebuie să lipsească. Totodată, atunci cînd unii grăbiți îl „cîntă prohodul" (lui, care știe să cînte atît de frumos !) nu-și iese din fire, nu-și pierde... măsura (de „trei a patra"), care l-a făcut celebru, ci așteaptă, calm și sigur, să reintre în modă, renăscînd din propria-i cenușă.

Toate acestea se referă la „valsul dansant", gen pe care cei doi Johann Strauss, (tatăl și fiul), Lanner, și alții l-au făcut celebru în secolul al 19-lea. Dar „bătrînelul" și-a făcut demult intrarea triumfală și în sălile de concert. Weber, cu a sa „Invitație la vals", Liszt, Chopin, Brahms, cu „Poemele de dragoste" între altele, Ceaicovski, Ravel, Sibelius, i-au închinat lucrări de aleasă inspirație și pe care nu ne mai săturăm ascultîndu-le.

Să mai adaug și faptul că acel „Inspector al Muzicilor militare", care a fost Ioan Ivanovici s-ar fi retras de mult în uitarea generală fără fermecătorul său vals „Valurile Dunării" care încîntă toate generațiile și impune exigenților de pe toate meridianele aprecieri elogioase despre contribuția românească la gloria „bătrînelului".

Noblețea valsului a făcut, de altfel, mai multe popoare să-și dispute onoarea de a-i fi dat naștere. Specialiștii francezi vin cu argumente... amețitoare. Ei cred că valsul derivă din „volta", dans al piruetelor, cunoscut în sudul Franței și anume în Provence, încă din secolul al 12-lea. „Volta" era însoțită pe atunci de un cîntec numit „balladа". Adus la Paris, sub Ludovic al XII-lea, grațiosul dans a cucerit orașul dar, sub, Ludovic al XIII-lea, a fost interzis la curte întrucît noul vodă l-a socotit... prea liber. Opinia n-a fost împărtășită de Parisul popular, care a preluat cu entuziasm și „Volta", și — mai tîrziu — valsul, pentru a face, ulterior, din vestita „Java" (dans derivat din vals și executat la armonica „națională" a francezilor) cel mai îndrăgit „moment" al balurilor de cartier.

Dar, dacă specialiștii francezi au „argumente" pentru a proba nașterea valsului la ei acasă, colegii lor germani nu sînt mai puțin bogați în dovezi care să ateste că acest dans are drept strămoși așa numitele „Tanzlieder" foarte răspîndite prin secolul al 16-lea, ca și vestita „Alemandă" în trei timpi, al cărei rol în istoria muzicii este bine cunoscut.

În sfîrșit, în legătură cu aceeași problemă, e greu să nu se asculte cu interes punctul de vedere al austriecilor care susțin că valsul este descendentul dansului lor popular „Ländler" și care sînt oricînd gata să evoce Viena, ca cel mai mare trezorier de documente, mărturii și monumente legate de istoria acestei bijuterii a muzicii universale.

Dar, desigur, disputa specialiștilor este azi doar de interes academic, problema locului de baștină al valsului pălind în fața unanimității cu care aceeași specialiști recunosc biruința definitivă repurtată de către acesta asupra inimilor de pretutindeni.

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

CASTROCARO. Știam nu numai din ziare că bîntuie iarnă grea prin Europa și se lasă viscolul peste Alpii meridionali. În Italia însă înfloreau caișii și merii ; drumul de la Bologna la Castrocaro a fost plin de zîmbetul roz al crengilor încărcate de petale. Am trecut printre vechi castele și ziduri crenelate, desenate de Michelangelo, și sus, pe prispa înaltă a unei văi aburind trandafiriu în dimineața de aprilie, am poposit la Castrocaro, orășel vestit pentru băile-i termale și un Rafael pictat cu penel gingaș și culori de baladă.

Fusesem invitat la sărbătoarea lansării unei cărți năstrușnice, scrisă de ziaristul bolognez Paolo Mantellini, despre această străveche așezare etruscă, plină de amintirea Italiei medievale, unde țara noastră are o mulțime de prieteni. Mă simțeam mîndru în mîndria mea de român în mijlocul lor, fiindcă vorbeau despre noi cu însuflețire și admirație, ne vizitaseră și se pregăteau să mai vină la mare, la munte, în Deltă, doreau fierbinte o colaborare cît mai strînsă, nu numai în virtutea fraternității noastre de limbă, ci și în virtutea citorva similitudini de năzuințe și idealuri.

Editorii acestei cărți, din care s-ar putea să tălmăcesc cîte ceva și pentru cititorii noștri, frații Zauli, oameni trecuți de prima tinerețe, dar pocnind tie voie bună și sănătate, m-au plimbat prin tipografia lor, unde totul e făcut cu mîinile lor harnice și pricepute, de la cules la paginat, tipărit și fălțuit, pînă la legatul ce presupune multă răbdare și atenție. Între timp, sporovăiau fără întrerupere, cu explozii de entuziasm și în diapazonul de fanfară al italienilor ; aflaserâ povestea lui badea Cârțan, care a fost la Roma, și încîntați că, prin piețile orașelor de la noi, lupoaica alăptînd pe frații întemeietori de Cetate vestește legăturile profunde dintre popoarele noastre.

Am urcat, pe străzi înguste și întortocheate, descîntate de magnolii, spre inima vechii fortărețe, printre ziduri cărămizii și pe lîngă ganguri hăulitoare, pînă în campanila medievală. Un val de abur subțire se ridică din cîmpia Romagnei ce se desfășura la poalele orășelului di bagni — de scaldă estivală. Bănuiam că între ziduri, prin firidele întunecoase ale cămărilor de sute de ani vechime, mai stăruie frigul iernii. Erau însă destule mîini neastîmpărate la Castrocaro, care să deschidă ușile și să-i spună primăverii : intră !

Despre aceste uși deschise spre lume mi-au vorbit, pînă la declinul zilei, frații Zauli ,editori dintr-un tîrg al Italiei, gata să publice o carte sau două de scriitori și poeți români de azi. Mi-au strîns mîna la despărțire și m-au rugat să le transmit public intenția, născută din dorința de a ajuta la cunoașterea cît mai bună a României de către italieni. I-am lăsat, drepți și neclintiți ca niște columne, romagnoli răspîndiți în cuget și faptă, în timp ce luna se cocoțase pe cea mai înaltă turlă din Castrocaro, ca un felinar luminînd bunele intenții ale unor tipografi generoși, deveniți editori datorită dragostei lor de cultură și înțelegere între oameni.

CARTEA RARĂ

„ATLAS CIUDAT"

Coperta volumului doi a „Atlasului ciudat"

Recent, Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România a achiziționat un valoros atlas geografo-istoric, în două tomuri, intitulat : „L'atlas curieux ou le monde réprésenté dans cartes générales et particuliéres du ciel et de la Terre, divise tout en ses quatre principales parties que par états et provinces". (Atlas ciudat în care lumea este reprezentată în hărți generale și particulare ale cerului și pămîntului împărțit totul în cele patru părți principale ale sale, precum și în state și provincii).

Atlasul e rodul muncii și cercetărilor făcute de geograful Nicolas de Fer (N de Fer), care a trăit între 1646 și 1720.

Primul volum, litografiat la Paris în 1705, conține 72 de hărți, planșe și descrieri. Șase planșe reprezintă globul pămîntesc în general, inclusiv cosmosul, în continuare fiind redate hărțile continentelor și apoi hărți și planșe privind Franța.

Cel de-al doilea volum, publicat în 1725, cuprinde 137 de planșe și hărți, plus scurte descrieri ale celorlalte state europene, începînd cu țările vecine cu Franța. La pag. 52 e harta Transilvaniei, Valahiei și Moldovei, executată în 1717. Fiecare hartă e însoțită de o descriere sumară.

Deși atlasul este vechi de peste 250 de ani, se află în perfectă stare. Numărul exemplarelor existente — pe plan mondial — e foarte redus. Pe lîngă tirajul inițial mic, multe atlase au fost devastate de posesorii lor, care, în scopul unei valorificări superioare, au rupt hărțile și desenele, vînzîndu-le filă cu filă.

În aceeași bibliotecă se află și volumul intitulat „Introduction a la geographie", ed. a II-a, cu 197 file și 18 hărți, de același autor, N. de Fer, litografiat la Paris în 1717, carte care merită să fie studiată.

Ilie CIUTESCU

Clepsidra

„SPECTACOLUL LUMII"

de Constantin VIȘAN

Ploiești... Izvorani... Europa... Asia... S.U.A.... Africa. Ioan Grigorescu nu scrie despre o țară ci despre continente. Documentarea sa vizează cele mai diverse domenii : organizarea socială, cultura, moravurile, politica, filozofia, nivelul de trai, spaimele și speranțele colectivităților studiate. Caleidoscopul peisajelor cutreerate, al oamenilor cu care și-a întretăiat destinul e uluitor. Oameni de tot felul — după cum mărturisește reporterul — „de stînga, de dreapta, credincioși și atei, muncitori și patroni, artiști de renume și artizani de trotuar, confrați de breaslă, marxiști și nemarxiști, conformiști sau contestatari, îmbogățiți cu palate, umiliți și obidiți". O galerie impresionantă de portrete. Surprinși în mișcarea neîntreruptă a străzii, în oglinzile fastuoase ale recepțiilor sau în alte mii de ipostaze ale vieții, oameni din reportajele lui Ioan Grigorescu au o concretețe aproape cinematografică. Aparatul de filmat se află în permanentă priză directă cu sensibilitatea, cu gîndirea reporterului. E greu de precizat ce atrage sau mai exact ce fascinează în reportajele lui Ioan Grigorescu. Imaginea luminilor descrise ori comentariul cu privire la alcătuirea și mișcarea de idei și sentimente a acestor lumi ?

Volumul antologic apărut recent la Cartea Românească dă un răspuns fără echivoc întrebării acesteia născute în timpul lecturii disparate a reportajelor. Secvențele publicate în reviste și ziare apar acum montate într-o peliculă de vaste proporții. Ceea ce la prima apariție în pagina de ziar era doar un portret, doar un comentariu, o reflecție insolită, un episod senzațional s-a transformat acum într-un spectacol de dimensiuni impresionante. E Spectacolul Lumii. O frescă în care sînt pictate cele mai reprezentative monumente ale pămîntului — aș spune dacă nu m-aș gîndi la etocvența replicilor rostite de personajele fără număr ale cărții... Și atunci lîngă frescă se adaugă cuvîntul epopee... O epopee modernă, scrisă în ritmul trepidant al secolului XX. Considerațiile sociologului, ale politologului, ale moralistului și esteticianului, ale etnografului și umanistului călăuzesc spre eseu. Un eseu despre o lume ca lumea și o lume ca nelumea... Dar mai ales un eseu despre speranța autorului ca din „lumea asta mare de nelume, să scoatem cît mai multă lume ca lumea". În ideea aceasta generoasă se află poate frumusețea cărții lui Ioan Grigorescu. Și în sentimentul responsabilității, în dorința de a împărtăși concetățenilor săi cît mai mult din experiența de viață a altor popoare. Căci Grigorescu face gazetărie din convingerea irezistibilă că este util. Gazetărie militantă. În slujba marilor idei ale umanității. Sînt antologice reportajele în care evocă ororile fascismului sau avertizează împotriva recidiviștilor acestei molime primejdioase.

Judecînd volumul „Spectacolul lumii" după cantitatea de informații, despre civilizația globului, ar trebui să-l asemăn cu o enciclopedie. O enciclopedie neobișnuită însă, pe care o citești ca pe un roman de aventuri... Considerațiile de ordin politic, economic dau cărții densitatea studiului sociologic... Dar rămîn metaforele, știința portretului, plasticitatea descrierii, îndrăzneala cugetării, firescul dialogului, ritmul frazei, patima adevărului, concizionea...

Și toate acestea îndreptățesc concluzia că „Spectacolul lumii" este una dintre cele mai originale cărți de publicistică politică din literatura noastră.

MEDICINĂ

ÎN SALA DE OPERAȚIE

Interviu cu conf. dr. doc. Pavel SIMICI

șeful clinicii de chirurgie de la Spitalul „23 August"

Chirurgia inimii rămîne un domeniu aparte. Stenoza mitrală, o operație banală ca o apendicită. Tratamentul ulcerului duodenal nu este intervenția chirurgicală.

— Urmărind tendințele actuale ale medicinii, se pare că atenția se îndreaptă din ce în ce mai pronunțat spre geneza bolilor — investigarea cauzelor, prevenirea și tratarea bolilor, pe cît e cu putință înainte ca ele să se manifeste cu evidență — în timp ce chirurgia rămîne la cealaltă extremă, prin excelența curativă, dar în aria de urgență. La prima vedere, ai fi tentat să crezi că „ritmul" de intervenții al chirurgiei scade. Cu toate acestea, astăzi, marile „spectacole" în medicină sînt ale chirurgiei. Iar promisiunile ei de viitor sînt nu mai puțin legate de speranțe și, de ce să n-o spunem, de senzațional. Și se vorbește de o nouă concepție, de o profundă restructurare. În ce constă ?

— S-au făcut pași uriași în concepția oamenilor privind chirurgia și aceasta în primul rînd, datorită progreselor făcute în aria anesteziei, a combaterii durerilor. Oamenii nu mai vin la operație ca spre camera de tortură. În ultimele două, trei decenii, mijloacele de anestezie de care dispunem și securitatea operatorie au putut înlătura teama oamenilor. Chirurgia a devenit foarte strîns legată de marile progrese înregistrate de știință și tehnica contemporană. Pentru că securitatea operatorie înseamnă și mijloace moderne de anestezie, hemostază, asepsie, reanimare, resuscitare chiar, adică readucerea la viață a celor la care s-a înregistrat, așa cum spunem noi, moartea clinică. În același timp, aceste mijloace moderne ne-au permis să putem aborda absolut orice „domeniu" din corpul omenesc — plămîni, creier, inimă — inabordabile cîndva, astfel cum se face astăzi. Ați ascultat referatele din cadrul congresului și, de pildă, politraumatismele, astăzi atît de frecvent abordate și rezolvate, erau considerate în trecut cazuri pierdute. Deci, se pot salva vieți care nu puteau fi salvate în urmă cu douăzeci, treizeci de ani și mi se pare că este partea cea mai pozitivă a medicinii. Dar aceasta mai înseamnă ceva. Înseamnă anume că dacă pe de o parte, chirurgia s-a apropiat foarte mult de domeniile tehnicii contemporane, ea s-a apropiat în aceeași măsură chiar de celelalte discipline ale medicinii — fiziologie, chimie, bactereologie... Referindu-mă ca un exemplu tot la politraumatisme, aici înseamnă nu o „simplă" intervenție chirurgicală ci și o terapie intensivă.

— E aproape imposibil ca discutînd despre chirurgia modernă, să nu ne referim și la... inimă. Transplant, operații pe cord deschis...

— Chirurgia cardiacă a fost abordată încă de acum 12 ani la Spitalul Panduri. Am făcut cu prof. Th. Burghele multe stenoze mitrale și ceea era atunci o mare performanță, astăzi a intrat în obișnuit. Stenoza mitrală a ajuns să fie la fel de sigură și... simplă ca și o apendicită. Firește, treptat s-au putut aborda și alte teritorii ale inimii pînă la operația de grefă, care necesită oprirea inimii, scoaterea ei din circuit și aplicarea unei circulații extracorporale. O asemenea chirurgie modernă presupune însă o echipă mare, complexă, cu diferiți specialiști și aparatură tehnică foarte bună. Pe lîngă chirurg, al cărui act operator devine o mică parte dintr-un ansamblu, sînt cardiologi, fiziologi, etc și foarte mulți tehnicieni. Iată de ce, dat fiind numărul de specialiști și aparatură necesară, dreptul de a se face chirurgie cardiacă de acest gen a fost limitat doar la cîteva centre utilate corespunzător și cu personal format, pregătit. La noi în țară, la Spitalul Fundeni, la centrul de la Tîrgu Mureș. De altfel, se pune firesc și problema economicității, în sensul că abordarea unei probleme trebuie pusă în relație cu cerințele ei, astfel ca echipa și aparatura să lucreze din plin. De pildă, dacă ne-am referi la o serie de malformații congenitale ale inimii, așa numitele maladii albastre. S-a făcut un calcul al cazurilor existente, înregistrate, și s-a văzut că în decurs de șase luni ele ar putea fi rezolvate toate. Ca atare nu este necesar să se creeze posibilitatea abordării lor în toate clinicile. În ce privește grefele, aceasta este o problemă mult discutată și încă neîncheiată, pentru că în afara multiplelor probleme de ordin deontologic ce se pun, sînt cele foarte importante, și nerezolvate, privind respingerea grefei.

— Vă propun să trecem la o afecțiune mult mai banală ca spectaculozitate, dar care prin frecvența ei, astăzi, începe să se impună în prim planul atenției medicinii — ulcerul.

— Convingerea mea este că ulcerul are un substrat nervos. Deși se manifestă prin hiperaciditate, are ca „fond", un dezechilibru neuroendocrin. De aceea, cred că nu intervenția chirurgicală este tratamentul, nu ea rezolvă ulcerul duodenal.

— Mă surprindeți. De obicei, chirurgii...

— Poate pentru că tatăl meu fiind gastroenterolog, trăind deci toată viața printre bolnavii de ulcer, mi-a demonstrat că ulcerul se poate vindeca. Bineînțeles, dacă pacientul urmează tratamentul, respectă toate condițiile igieno-dietetice prescrise. Așa că am rămas partizanul operațiilor pe stomac, dar numai cu anumite indicații, numai cînd toate posibilitățile clinicii au fost epuizate. Este adevărat că sînt exagerări în ambele sensuri. Tinerii chirurgi mai ales, care opiniază pentru operație imediat și pe de altă parte interniștii care exclud operația, sau întîrzie prea mult. Operația devine necesară, cînd celelalte posibilități de tratament au fost epuizate, fără succes, sau în momentul cînd încep să apară complicații, hemoragie, stenoză...

— Pentru că ne aflăm la o manifestare atît de importantă a chirurgiei românești, — al XIII-lea congres național — v-am ruga, să aruncați o privire de ansamblu. Cum „stăm", astăzi ?

— Fără nici o falsă modestie, școala de chirurgie românească s-a situat întotdeauna în fruntea școlilor europene. Țara noastră se poate mîndri și astăzi cu mari personalități. În neurochirurgie, urmîndu-i profesorului Bagdasar, dr. Constantin Arseni este socotit astăzi unul dintre marile virfuri ale chirurgiei creierului în lume. Cele două volume ale sale în acest domeniu vor rămîne fără îndoială lucrări de bază, clasice în literatura de specialitate. Dar nu există domeniu al chirurgiei în care să nu ne situăm în primele rînduri. În chirurgia digestivă, sînt multe nume de rezonanță internațională, în cea toracică, lansată de prof. Cărpinișan, de asemenea. În urologie, acad. prof. Th. Burghele, savant de renume mondial, a cărui valoare s-a impus atît de puternic încît, ca un exemplu, este una dintre puținele semnături, care să nu fie de origină anglo-saxonă, sau franceză, prezente în Marea Enciclopedie de urologie, apărută în R.F. Germania, în două limbi — engleză și germană. I s-a încredințat lui un amplu capitol de bază. Iar școala pe care a creat-o este cunoscută în toată lumea. Nu există societate de urologie, de seriozitate, de prestigiu, în care să nu fie reprezentată, sau vreun important congres mondial, unde să nu fie solicitate rezultatele obținute de el și de elevii săi.

Catinca MUSCAN

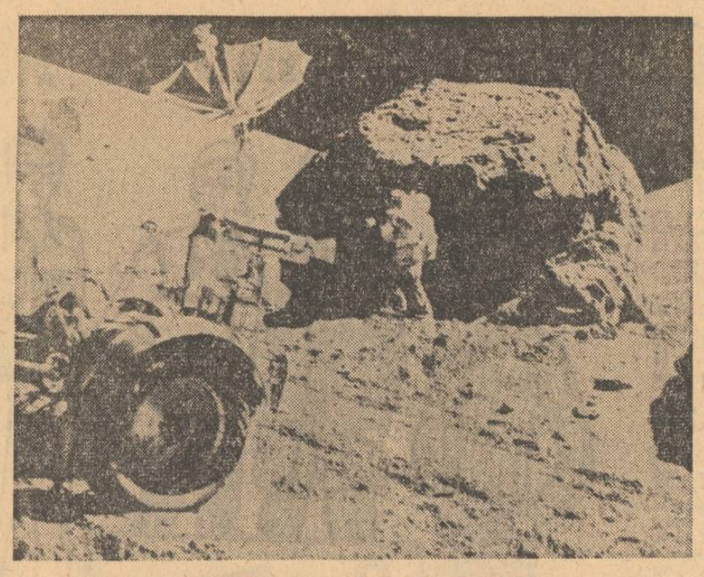

Un om, în Lună. Este astronautul american Harison Schmitt, geologul misiunii selenare Apollo 17. Aparatul fotografic, mînuit de coechipierul său, Eugen Cernan, l-a surprins pe cînd desprindea un eșantion de rocă dintr-un bloc de stîncă prăvălit la poalele munților Taurus. Este una din „piesele" fotografice devenite autentice documente științifice... Bun prilej pentru a mai nota totuși un nume : Nicéphore Niepce — fizicianul francez care acum 150 de ani (în anul 1823) a inventat aparatul fotografic !

ASTRONAUTICĂ

CUNOAȘTEȚI CULORILE TERREI?

de ing. Dumitru ANDREESCU

membru în Comisia de astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

Pămîntul, o grandioasă descoperire a astronauticii. S-au constatat, nu fără uimire, nepotriviri mari între atlasul știut și cel semnalat. În nordul Australiei domină roșul vișiniu, la Polul Sud, o luminozitate impunătoare...

„Nimic nu-i mai frumos decît Pămîntul !" a exclamat, fascinat, primul călător sideral — Iuri Gagarin. Privea planeta din afara ei, din cerul imens, — dezvăluit și el altul, și înmărmurirea i se topea în extaz. La fel și după aceea, cînd zborurile spațiale s-au unit cu obișnuitul, cînd velele navelor cosmice s-au întins spre larg și alte multe perechi de ochi omenești au admirat planeta de leagăn...

Treptat, practica astronautică a pătrunit examinarea științifică a Pămîntului, atenuînd emoțiile contemplării sale din Cosmos. Voiajînd zile de-a rîndul pe rutele cosmice, oamenii au avut răgaz pentru observații, constatînd — nu fără uimire — nepotriviri mari între atlasul știut și cel semnalat.

Iată cîteva spicuiri din jurnalul personal al cosmonautului sovietic Vladislav Volkov (misiunea Soiuz-11 — Saliut), edificatoare în această privință : **„Fac observații asupra Pămîntului, Peninsula Arabică. Pustiul lipsit de viață apare într-o culoare roșietică. Sînt vizibile dunele de nisip... Continentul european se recunoaște ușor după direle pe care le lasă în urmă avioanele, după numărul fluviilor și după aglomerările urbane. Practic, întregul continent este tapetat cu pătrățele divers colorate. Fluviile au de regulă o culoare spălăcită, uneori apar albe, alteori albastre...**

În zborul nostru întîlnim de multe ori Australia. Ea are un colorit propriu, numai al ei. În partea de nord domină roșu-vișiniu. Lacurile australiene apar ca niște pete roșcate, presărate cu puncte albastre. Se văd și pete albe. Acestea sînt pustiuri sau terenuri sărăturate. Albiile fluviilor au nuanțe dintre cele mai diferite, dar predomină verdele închis.

Cu cît ne apropiem mai mult de sud-est, cu atît mai întunecat devine fondul continentului australian. Iată și oceanul, albastru, cu țărmurile nuanțate ici-colo într-un vernil deschis. Se zăresc și marile orașe. Ce-i drept nu sînt prea multe. Foarte frumos se vede Melbourne, alcătuit parcă din pătrățele colorate în galben, verde închis și cenușiu...

Foarte frumos este și peisajul nocturn al orașelor americane, răspîndite în mare număr pe întregul continent. În orașele importante se disting marile bulevarde, care, sub forma unui joc de linii de lumină se intersectează în centru...

La Polul Sud am observat de cîteva ori o luminozitate, vizibilă mai ales noaptea. Ea pătrunde pînă în adîncul continentului antarctic și este de proporții impunătoare. Seamănă cu ceața care se așterne deasupra riurilor și lacurilor...

Norii... Uneori se întind în fîșii subțiri, alteori se răsucesc în spirală, asemenea Căii Lactee. Atunci nu-i de glumit, se anunță ciclonul ! Sînt cazuri cînd pînza de nor seamănă cu o blană de caracul și are o culoare mai închisă. La apusul soarelui norii se colorează în roz, nu este o culoare compactă, ci sînt dungi colorate. La apropierea nopții, norii se înălbăstresc pentru ca la căderea întunericului cerneala cerului înnorat să devină dintr-o dată neagră..."

Un nou atlas

Descrieri similare ale coloritului planetei — altul decît acela al hărților școlare convenționale — au fost făcute și de cei-lalți călători în spațiu. De pildă, astronautul american Gordon Cooper, urmărind aceeași problemă, consemna :

„Constat că verdele e foarte rar. Apa are un colorit albastru tare, iar pădurile sînt nuanțate în verde-bleu. Singurul verde net, distinct, este cel al regiunilor înalte din Tibet".

Pentru geografi, firește, surprizele unor atari descrieri s-au înlănțuit.

Cum altfel decît cu mirare și nedumerire avea să se primească o asemenea relatare, făcută tot de astronauți americani, că fluviul Yang-Tse-Kiang, de pe teritoriul Republicii Populare Chineze, care în atlas este colorat cu albastru, de la bordul navelor cosmice se vede galben-maroniu, contrastînd puternic cu solul albastru-verzui, diferit deci și el de culoarea galbenă din hărțile geografice.

Dar care culorile și nuanțele descrise corespund ele întru totul realității ?

Răspund afirmativ, fotografiile color, realizate în seturi mari la fiecare zbor spațial. Fotografia cosmică oferă, așadar, specialiștilor documente care scot de sub îndoială subiectivitatea relatărilor privind culorile Terrei.

Și totuși, pentru o edificare mai riguroasă, în vederea explicării diferențelor de colorație ale acelorași regiuni pe fotografiile aeriene și cosmice, s-au organizat cercetări simultane aero și cosmofotogrametrice, care au mărit fondul științific disponibil în domeniul considerat.

Astfel în cadrul unor misiuni Soiuz s-a desfășurat o interesantă cercetare fotografică asupra regiunii sovietice dintre Marea Caspică și Marea Aral. Teritoriul respectiv a fost privit și fotografiat simultan de la bordul cosmo-navei și de la bordul unor avioane care zburau, unele (IL—2) la înălțimea de 2 km, iar altele (IL—18) la la 9 km. S-a urmărit evidențierea măsurii în care atmosfera terestră modifică tentele reale ale coloritului diferitor configurații ale scoarței terestre, cunoscîndu-se că 30 la sută din masa atmosferei este conținută în straturile de aer de pînă la 2 km, iar 70 la sută la 9 km. În același timp, echipe de geografi, geologi și cartografi au explorat, tot fotografic, la fața locului, zonele vizate.

Fotografia spațială, în vizibil și pancromatică, monocromatică (fotografierea prin filtre colorate) și în diverse benzi spectrale (în infraroșii, în special, și în ultraviolet), a revoluționat științele care au ca obiect de cercetare Pămîntul. Au ajutat la aceasta calculatoarele electronice, care facilitează exploarea clișeelor și interpretarea rezultatelor.

De altfel, în această simbioză tehnică, fotografia cosmică a devenit metodă principală de investigație și obiectiv cuprinzător în asemenea programe spațiale ample cum sînt Skylab și Saliut.

Privind în „intimitatea" reactoarelor

Pentru a controla grupele propulsoare ale avioanelor cu reacție, se „cheltuiau" 500 de ore pentru fiecare grup și 2 000 de ore pentru o revizie generală, avionul fiind imobilizat la sol adesea pînă ce grupele propulsoare de înlocuire puteau fi montate. Cum să se reducă asemenea cheltuieli nu numai de timp, dar și de muncă de înaltă calificare ? Tehnicienii au avut ideea să aplice aici metodele fotografice folosite în medicină și anume cele în exploatarea stomacului și intestinelor. Problema, firește, punea însă o sumă de alte întrebări dificile. În camera de combustie a unui reactor forțele luminoase trebuie să fie mai puternice, dat fiind că distanța la care trebuie urmărită situația e mult mai mare decît în stomacul unui om ! Dar apărea în schimb pericolul de incendiu. Chiar dacă vizibilitatea era asigurată de lămpi electronice de mare putere, tensiunea necesară alimentației crea pericole. Soluția a fost găsită de un inginer din Hamburg, Karl Heinz Hinze, în colaborare cu Lufthansa. Este vorba de un sistem numit Avia-Chamberscope, ce folosește lumina rece. Două lămpi halogene, cu o putere de 150 W fiecare. Și pentru a se evita totuși transmisia de căldură indezirabilă aici, o lampă la fel ca în proiectoarele cinematografice, cu filtre anticalorice dispuse pe traiectoria razelor luminoase.

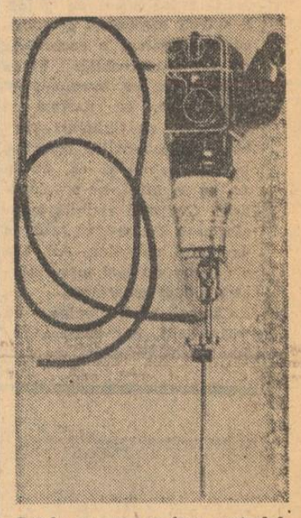

Sonda cu care se face controlul. Fascicolul optic asigurînd „iluminarea" interioară este racordat la partea inferioară a sondei

Căpșunile cresc pe... pereți!

Ideea nu este atît de năstrușnică pe cît pare. Să cultivi căpșuni pe verticală ar însemna să suprimi munca cu diferite utilaje agricole, pentru semănat, pentru lucrat, pentru îngrășăminte... pretinde Raoul Gasnier, care și-a pus ideea în practică. A pus la punct o metodă pentru a demonstra economicitatea și a luat parte la tradiționalul concurs Lépine ce are loc la parcul expozițiilor, în cadrul celui de al 62-lea tîrg de la Paris. Cît se poate cultiva astfel ? Gasnier spune : pînă la 240 000 de cuiburi la hectar. Recoltă garantată : 450 de tone la hectar.

ȘTIINȚĂ-ÎNVĂȚĂMÎNT-PRODUCȚIE

ȘCOALA IMAGINAȚIEI

Cercurile științifice studențești reprezintă de fapt acel cadru ideal de stimulare a gîndirii creatoare, a pasiunii pentru nou, profitabile, evident, rezultatelor practice, în producție. Este ceea ce a dezvăluit actuala sesiune de comunicări a studenților Institutului Politehnic București.

O discuție cu prof. dr. doc. VICTOR PIMSNER, decanul Facultății de Construcții aerospațiale, cu prof. dr. GEORGE MOISIL și conf. dr. DAN ANGHELESCU de la catedra de Fizică.

Procesul combinat prin care imaginația, posibilitatea de a selecta dintre nenumăratele aspecte, pe cele care au aplicații semnificative în realitate și forța de a transpune ideea în realitatea conștientă, reprezintă, așa cum au demonstrat-o mulți mari creatori, fundamentul gîndirii creatoare, cea mai înălțătoare și plină de satisfacție activitate de care este capabil spiritul uman. Și ar fi de prisos să adăugăm ceea ce bine se știe că această gîndire creatoare a făcut să progreseze omenirea, spiritual și material. De multe ori s-a pus întrebarea : există oare o „școală" a creației ? Sau altfel : poate fi imaginația, acea imaginație fecundă, profitabilă practic celorlalți... învățată ? N-aș ști să răspund la aceasta, dar este fără îndoială adevărat că există posibilitatea de a stimula gîndirea creatoare, de a o canaliza, făcînd-o, de fapt, să rodească. Și este ceea ce se urmărește, cred, la cercurile științifice studențești. Este ceea ce mi-a apărut pregnant la actuala sesiune de comunicări științifice a studenților de la Institutul Politehnic București, sesiune desfășurată și sub egida Consiliului Uniunii Asociațiilor studenților comuniști din I.P.B. Pe marginea acestei manifestări, impresionantă prin amploarea ei — aproape 800 de comunicări semnate de peste 1 300 de studenți — am stat de vorbă cu decanul Facultății de construcții aerospațiale, prof. dr. doc. VICTOR PIMSNER, cu prof. dr. GEORGE MOISIL și conf. dr. DAN ANGHELESCU de la catedra de Fizică.

— Și noi am fost surprinși de numărul foarte mare al participării în acest an, îmi spunea prof. dr. doc. V. PIMSNER. **De altfel, nu absolut toate lucrările efectuate în cercurile științifice studențești au fost prezentate. Rectoratul a fost pus în situația de a selecta, pentru ca desfășurarea lor să se încadreze în timpul celor două zile afectate. Aceasta și pentru a nu se întrerupe cursurile obișnuite. Pe de altă parte amploarea manifestării ne-a pus întrebarea dacă nu cumva ar trebui organizată altfel, poate eșalonînd, grupînd pe anumite teme. De ce ? Pentru ca rectoratul să poată urmări atent și toate comunicările prezentate. Pentru că ele dezvăluie nu numai rezultate, unele foarte valoroase, dar și trăsăturile dominante ale studentului. Urmărim prin aceasta o mai bună cunoaștere a studentului — o putere mai mare de aprofundare a unei idei, de selectare a unui aspect important, viabil, sau de imaginație bogată, creatoare, sclipiri de inteligență... Cunoașterea lui înseamnă și o mai bună orientare a lui, o canalizare a lui către direcția dominantă și profitabilă în dezvoltarea lui ulterioară.**

Conf. dr. DAN ANGHELESCU : **Mi-aș îngădui să spun că din punct de vedere al valorii acestei sesiuni, aș face o distincție, între una subiectivă, relativă și o valoare în sine, intrinsecă. Prima se referă la participarea studentului la aceste cercuri științifice care înseamnă de fapt o trecere de la modul obișnuit de a lucra la acest mod de lucru, în care studentul își propune să cunoască o serie de aspecte conexe ale problemelor date la curs și în seminarii. Și să rezolve una sau alta dintre ele. Și aceasta este fără îndoială un bun cîștigat, căci studentul din proprie inițiativă caută să-și mărească orizontul de cunoaștere, simte acea curiozitate necesară de a investiga mai departe și de a găsi o soluție originală, aplicabilă practic. O a doua valoare, în sine, cum îi spuneam, sau dacă vreți „de întrebuințare", se referă la rezultatele obținute.**

Prof. GEORGE MOISIL : **Dacă am privi global această sesiune de comunicări, este sigur că toți participanții se situează peste media obișnuită a studenților din anii respectivi. Urmărind atent comunicările, am văzut chiar, cu bucurie, că unele dintre cele prezentate depășesc ca nivel teoretic și practic pe cele prezentate la sesiunile unor institute de cercetări, mă refer, bineînțeles, la cele la care am asistat. Trebuie să vă spun că au fost lucrări excepționale ale unor studenți.**

— Ați putea numi una sau două dintre acestea ?

Prof. dr. doc. V. PIMSNER : **Aș numi eu, de pildă, o lucrare foarte bine pusă la punct, fundamentată teoretic și dusă pînă la o realizare de laborator care să-i verifice metoda. Astfel că nu mai rămîne decît... să fie aplicată. Este vorba de „Măsurarea săgeților la grinzi cu ajutorul laserului". De asemenea și lucrarea „O extindere a formulei Nordheim". Excelentă.**

Conf. dr. DAN ANGHELESCU : **Este interesant de remarcat că la sesiunea de comunicări a cadrelor didactice au fost prezentate — deci selecționate — și lucrări ale unor studenți. Ceea ce înseamnă că ele au fost comparabile cu comunicările cadrelor didactice. De pildă, la catedra de fizică, lucrarea „Program de calcul pentru determinarea constantelor de material din măsurători elipsometrice" a fost corelată cu o lucrare care a apărut în sesiunea noastră din decembrie, semnată fiind de un șef de lucrări — Diana Moisil și de un student, Adrian Sfarti. Tot atunci a fost lucrarea studentului Vlad Andrei Antoniu asupra interacțiilor slabe. Iată că este vorba nu doar de un aspect cantitativ ci și de unul calitativ al lucrărilor, respectiv al nivelului de pregătire al studenților.**

Prof. GEORGE MOISIL : **Aș mai sublinia un aspect. Pasiunea pentru problemele cele mai noi. Printre lucrările care au fost socotite foarte bune sînt multe care au fost rezolvate, încheiate de student singur, fără ajutorul cadrelor didactice și în multe dintre ele s-au atacat probleme extrem de noi.**

Prof. VICTOR PIMSNER : **Dar nu în fiecare an se pot da lucrări noi. Din anul III este o altă grupă de probleme și este nevoie din nou de o perioadă anumită de acumulare. În anii IV și V temele de cercetare ce se aleg, — se știe de atunci din anul IV — vor constitui capitole ale proiectului de diplomă. Și, bineînțeles, toate proiectele de diplomă sînt discutate cu ministerele beneficiare și cu acordul lor. Este al doilea an cînd se face aceasta. Toate temele sînt în perspectiva utilizării lor în practică, în producție. Ca să vă dau un singur exemplu, noi experimentăm anul acesta un motor de avion care se va realiza la noi. Îl va face Institutul de cercetare. Și studenții, cei cîțiva cu această temă, prin proiectul de diplom" pe care-l fac, sînt gata pregătiți ca din momentul în care vor intra în Institut, să fie capabili să valorifice practic cunoștințele primite. Integrarea învățămîntului — știință-producție — se dovedește a fi rodnică și din punct de vedere practic dar și din punct de vedere al educării : spirit științific, gîndire logică, capacitatea de a selecta acel aspect important, viabil care să poată fi efectiv valorificat în practică, capabil deci să împingă mai departe progresul tehnic.**

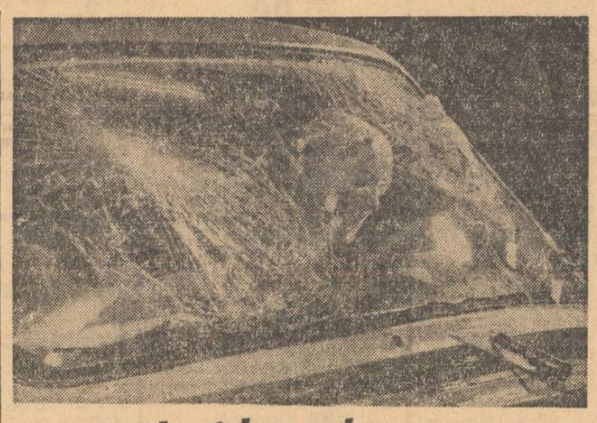

Accidentele auto și centura de siguranță

Dintr-o lucrare care pledează — cu cifre, evident — pentru centura de siguranță pe care trebuie s-o poarte automobiliștii reiese că :

- *68% dintre accidente se produc în interiorul localităților, iar 71% dintre pasagerii grav răniți sînt victime ale vitezei... sub 50 km/h !*
- *În caz de ciocnire frontală, la viteza de 50 km/h forțele de decelerație pot să atingă de 200 de ori atracția terestră : un conducător auto, în greutate de 70 kg poate să cîntărească în acel moment... 14 000 kg ! Centura de siguranță reduce, în mare vorbind, raportul de 10 la 1;*
- *Procentajul leziunilor provocate de un accident la ocupanții mașinii fără centura de siguranță : la cap : 81% ; la git : 7% ; la piept : 25% ; la abdomen — 7%, la brațe — 34%, la genunchi — 28% ; la șolduri și fese — 8% ; la picioare — 23%; la tălpile picioarelor — 7%.*
- *Statisticile ce provin din R. F. Germania : ocupanții mașinilor accidentate care sînt foarte grav răniți sau au răniri mortale sînt : fără centură : 30%; cu centură : 1%.*

DE PE CE PLANETĂ?

Dacă s-ar realiza un film cu imagini de pe Terra, luate sub ochiul microscopului electronic cu baleiaj, fără îndoială ne-am putea crede transpuși pe o altă planetă cu o natură ciudată, străină. Am mai reprodus în paginile noastre imagini care ne uimesc prin complexitatea și armonia liniilor, ascunse însă privirilor noastre ce nu disting de fapt decît imaginea de ansamblu exterioară. Iată de pildă în fotografia de mai sus cum arată extremitatea trompei unei... muște albastre.

STIL, LINIE, CULOARE ÎN MODA MASCULINĂ

Moda masculină nu mai poate fi privită doar cu îngăduință. Ea a încetat să fie un fel de accesoriu al prezentărilor sezoniere de modă. De cîțiva ani, vestimentația bărbaților se aliniază cu îndrăzneală la schimbările de stil, de linie, de culoare pe care moda le suferă de la un an la altul. Mai mult chiar, încearcă să se impună atenției, preluînd fără nici o reticență, anumite tendințe, anumite materiale, culori și chiar accesorii din capricioasa modă feminină. Asistăm, în ultima vreme, la un fel de transfer în acest sens și, trebuie să recunoastem, uneori, cu rezultate agreabile.

Tiparele clasice, menținute cu mai multă rigoare în moda masculină, au fost binișor revizuite, de multe ori, apelindu-se la surse de inspirație destul de îndepărtate ca timp. Acum, bărbatul arborează cu cochetărie jaboul la un costum de seară și cămașa viu colorată, imprimată, în orice oră a zilei.

Posibilitățile de alegere s-au lărgit considerabil. Monotonia ce se instalase, pe ici colo, complăcindu-se sub o demonetizată — astăzi — etichetă a stilului clasic, a fost spartă. Un suflu nou, de originalitate poate că uneori chiar prea exagerat s-a impus, oferind, alături de eleganța cuminte, preferată și preferabilă la anii maturității, detalii ce nu pot lăsa indiferentă tinerețea.

De altfel, reintinerirea abecedarului modei masculine este o caracteristică pe care n-o mai putem trece cu vederea în momentul de față. Iar prin reintinerire, nu înțelegem doar accesoriile metalice, altădată permise în exclusivitate ținutei vestimentare a femeilor ci, în primul rînd transformări în concepția unor stiluri în moda bărbaților, a liniei, a culorii. Stilul sport de pildă, a suferit remanieri de natură să-i confere o cochetărie de fel dezagreabilă. Moda bluzoanelor cu buzunare și buzunărașe, cu nasturi și catarame, cu tigheluri vizibile, moda șepcilor colorate, transformabilă și ea, de la un an la altul, ne-o dovedesc. Cea mai vizibilă transformare s-a produs însă, în domeniul culorilor. Azi nici o culoare nu mai este interzisă modei masculine.

Cămașa albă, rămîne un rafinament, dar cămașa colorată, cea în dungi, cea imprimată, chiar, cu desene geometrice sau mici flori stilizate, nu se sfiesc să apară în garderoba bărbaților, în special în sezoanele calde.

Cravata a suferit și ea metamorfoze care au plasat-o din ce în ce mai mult în centrul atenției. Culorile, desenele, forma, posibilitățile ei de asortare s-au îmbogățit cu idei noi, îndrăznețe, adoptate de unii cu reticență, de alții cu prudență, iar de mulți cu entuziasm. Și se mai spune că bărbații nu sînt cocheți...

Ar exista firește și unele amendamente. Fără supărare deci, dar poate unii nu s-au gîndit că nu ajung niște preferințe sau chiar un gust format pentru a alege cămașa sau cravata. Silueta are o importanță mai mare decît se crede, în acest sens. Un bărbat mai scund și cu o siluetă nu prea zveltă, nu poate purta, decît cu riscul de a accentua aceste neajunsuri, cămăși prea colorate, cu imprimeuri prea vizibile sau cravate prea late, în culori foarte vii. Nici o față prea brăzdată de ani nu-și mai poate permite aceste mici cochetării. Iar dacă unele canoane ale asortării cămășilor cu haina sau a cravatei cu cămașa și costumul au fost complet abolite, totuși o oarecare măsură trebuie să existe. Sigur, acum și dungile se asortează cu buline sau cu alte imprimeuri. Această hazardată potrivire cere însă un dram de armonie. Atenție deci, la culori!

Fiindcă totuși, moda e lansată în magazine, în unități specializate pentru confecții, ne-ar place — exprimînd și sugestii primite din partea cititorilor — să găsim mai multe stofe de culoare deschisă, mai multe țesături și confecții de culoare albă, foarte moderne și în moda masculină, o gamă mai bogată în culori la cămăși și o mai îndrăzneață linie la costume, sacouri, pantaloni pentru vară. După cum, fie-ne permis să dorim, tot în numele unor cititori, să găsim, alături de modernele cravate late imprimate, altele tot atît de moderne prin lățime, dar care să fie confecționate din mătase uni precum și cîteva modele noi, moderne de curele. Că cele de acum au cam îmbătrînit în modele, culori și... catarame.

L. MARINA

DE DIMINEAȚĂ PÎNĂ SEARA

O linie suplă, bine conturată pe talie, materiale imprimate în culori vii cu desene moderne și (ca noutate) multiple accesorii metalizate — acestea ar fi în cîteva cuvinte coordonatele actuale ale modei bărbătești.

Se poartă cămăși în dungi sau înflorate cu rever deschis peste un șal de mătase imprimată.

Umbrela extensibilă, mănuși perforate cu vizor pentru ceas, serviete casetă, catarame metalice late la cordon, ochelari cu hulube eloxate —, portchei cu lanternă, toate la un loc creează o notă nouă pentru garderoba bărbaților.

Bluzoanele și cămășile cu buzunare aplicate, fermoare, clape, cusături aparente sînt foarte moderne.

Au reapărut manșetele late și înalte la pantaloni iar pantofii sînt bombați, cu talpă groasă și chiar toc și cu fețele decorative.

Seara, o haină de culoare închisă (care e foarte apropiată, ca linie, de hainele bunicului) se asortează cu pantaloni vărgați și cu o cravată lată peste o cămașă colorată.

Desene de TANȚI PFENNINGS

COSMETICĂ

ÎNGRIJIREA PĂRULUI

Bărbații nu au, în general, prea multe preocupări legate de domeniul cosmeticii. Cu toate acestea, cei mai mulți acordă un deosebit interes părului din teama de a nu-l pierde. Nimeni nu dorește să devină chel și este indiscutabil că o asemenea atitudine își găsește o deplină justificare.

De ce bărbaților le cade părul mai mult decît femeilor? Explicația este de natură hormonală. Perturbațiile ce intervin în echilibrul hormonal natural pot provoca nu numai chelia ci și tulburări mai grave decît căderea părului. Dar chelia este o problemă ereditară. Așa cum se știe fiul unui tată cu chelie are toate șansele să-și piardă și el părul.

Altă cauză a căderii părului este sistemul nervos care poate afecta sistemul hormonal.

Un medicament miraculos care să oprească căderea părului nu există, dar un lucru este cert și anume, apariția chelii poate fi întîrziată. Or, nu este indiferent dacă chelim la 30 de ani sau la 50 de ani. Se impune deci ca bărbații să se preocupe de îngrijirea părului chiar cu mai multă perseverență decît femeile.

Îngrijirile zilnice sau tratamentele nu trebuie făcute la întîmplare. Numai medicul este competent să prescrie tratamentul adecvat.

Începînd deci cu îngrijirile banale se va ține seama de natura părului în funcție de care se vor alege produsele. Un păr gras poate fi spălat de trei ori pe săptămînă, un păr uscat o singură dată. Obiceiul de a spăla părul zilnic (chiar dacă acesta se îngrașă de la o zi la alta) este contraindicat căci rezultatele sînt contrare celor scontate. În schimb, se poate folosi o loțiune tonică, cu care se va fricționa și pielea capului, dar nu prin frecarea degetelor de piele ci prin mișcări care să desprindă ușor pielea capului, de craniu.

Se vor evita lacurile fixative, briantinele, periatul brutal al părului, toate produsele degresante, apele de colonie etc.

Excesul de seboree, manifestat prin grăsime, deșeuri și mătreață, formînd o crustă fină pe pielea capului, face ca porii să nu respire, să se producă o asfixie urmată de căderea părului chiar dacă nu este vorba de alte cauze hormonale sau ereditare.

Mătreața poate fi tratată mai ușor la femei decît la bărbați. Ea poate fi de două feluri: grasă și uscată. În cazul mătreței grase însoțită de seboree, este vorba, de obicei, de un fenomen legat de căderea părului ca urmare a unei stări hormonale. Acest surplus sau lipsă de foliculină poate fi tratat cu ușurință la femei dar din păcate nu la bărbați. De aceea tratamentul indicat va fi numai local, cu șamponuri adecvate, loțiuni, masaje.

Mătreața uscată, manifestată sub formă de scuame mici albe, poate fi tratată cu ușurință, neprezentînd niciun fel de probleme. O loțiune și un șampon adecvat sînt suficiente.

Comprimarea părului prin purtarea timp îndelungat a bășlilor sau pălăriilor face ca pielea capului să se aspreas că, să-și piardă din elasticitate, producîndu-se de asemenea o asfixie care dăunează sănătății părului, consecințele fiind destul de neplăcute.

Astăzi chirurgia estetică vine în ajutorul celor care suferă din cauza pierderii părului. Este vorba de o mică operație chirurgicală care se face sub anestezie locală și care constă în transplantarea de păr, de obicei de la ceafă. Se efectuează o minuscule incizie în pielea capului chel și se grefează părul. Desigur, sînt necesare mai multe ședințe, deoarece operația cere multă migală.

Ludmila COSMOVICI

TRICOTAJ

Se poartă carourile

Pentru băiețelul dv. care merge deja la grădiniță (4—5 ani) tricotați un costumaș din melană în două culori: alb și bleumarin.

Lucrați totul în punct drept — ciorăpește. Bordați însă jacheta cu alb dar nu tricotați această margine separat, astfel încît să nu fie nevoie să o coaseți. Pentru față și spate începeți lucrul cu melană albă și continuați cu bleumarin. Cînd tricotați însă fețele lucrați cu ambele culori odată și la toate rîndurile pe dos răsuciți firele trecîndu-le unul peste celălalt astfel încît paspoalul alb să fie realizat odată cu restul tricotului.

Pantalonașul este tricotat în motiv de șah, pe pătrate de cîte 6 ochiuri. Treceți egal și lejer culorile pe sub tricot astfel încît acesta să apară neted ca o țesătură. Observați că pantalonașul este susținut pe o centură tricotată pe lungime (un ochi pe față, un ochi pe dos) și trecută pe sub bride.

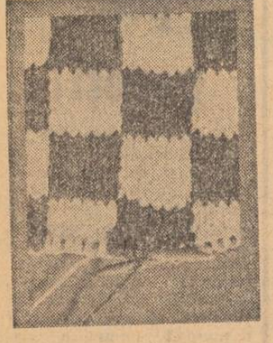

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

Pe teme de învățămînt

MIHAELA CRISTIAN — Lipova (Arad). Dispozițiile în legătură cu practica în producție a unor absolvenți de liceu, pînă la ora actuală nu s-au schimbat.

VIOREL POPESCU — Poiana Mare (Dolj). Consultați broșura „Admiterea în învățămîntul superior". Același răspuns cititorilor **Carmen Dogaru** (București), **D. Tănăsescu** — com Coșoveni (Dolj), **Georgeta Stoian** — Brăila, **Alexandru Indezan** — Cluj, **V. Bucur** — Sinaia, **Dana Niculescu** — București, **V. Axente** — Brașov, **I. V. V.** — București, **Diana Rusu** — Rădăuți.

LIGIA B. — Eforie Nord. La Institutul de Marină sînt primiți numai băieți. Nu este cazul să argumentăm de ce, fiindcă în scrisoarea ce ne-ați trimis-o am văzut că, oarecum, sînteți și dv. lămurită asupra criteriilor de admitere. Ne face plăcere să consemnăm finalul scrisorii dv.: „Indiferent de răspuns, vă rog să transmiteți colegilor noștri marinari, tradiționala urare marinărească: „Vînt bun".

IULIANA SELAGE — Lonea. La Hunedoara există o școală de specializare postliceală sanitară (str. Nicolae Bălcescu).

CORIN DAMIAN — Satu Mare. E prea devreme să vă dăm răspuns la întrebarea „la ce materii se vor da probe la examenul de bacalaureat secția umană, în sesiunea 1975?"

ANETA SPĂTARU — comuna Lunca Banului, județul Vaslui. Nu există acea școală tehnică despre care ne scrieți. Pentru facultatea respectivă nu este nevoie de practică anterioară. Pe scurt, aceasta este.

ELIZA CERNEA — Buzău. Terminați întîi studiile și apoi, pregătiți-vă să mergeți mai departe.

G. A. — București. Bineînțeles că nu sînteți bătrînă la 46 de ani, deși ca să fim sinceri corelația între vîrsta cronologică și aspectul biologic nu indică întotdeauna concordanță. Totuși aspirațiile dv. demonstrează un tonus psihic bun. Poate că ați urmat o cură de slăbire prea drastică. Nu ne-ați specificat raportul între talie și greutate. Sîntem convinși că gimnastica, masajul și sportul (tenis, înot) vor fi eficace. Pentru a ajuta troficitatea musculară vă recomandăm Aslavital, glicocol și Fosfobion fiole al căror conținut îl veți bea.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

C. IULIANA — Sighișoara. Într-adevăr, a vorbi noaptea în somn nu este agreabil, nici pentru cei în cauză și nici pentru anturaj. Cauzele acestui automatism verbal nocturn sînt multiple. De obicei, se face un consult neuro-psihic și eventual o electroencefalogramă. Dacă nu aveți posibilitatea să efectuați aceste examene în localitatea dv. veți lua seara un drageu de Bergonal. Comunicați-ne evoluția fenomenului.

N.C. — Teleorman și alții. Mulți cititori ne roagă să le rezolvăm prin corespondență necazurile. O scrisoare nu poate înlocui o consultație. Problemele de andrologie sînt foarte complexe. Cauzele de patologie sexuală masculină se vor adresa medicilor neuropsihiatri și endocrinologi. Uneori sînt necesare și investigații de laborator (bacteriologice, dozări hormonale). Trebuie să înțelegeți că nu se poate evita o consultație și prejudecățile vor fi îndepărtate.

E. I. F. — București. Ne scrieți că după numeroase vizite la diverse clinici vă vedeți nevoită să ne cereți sfatul. Am impresia că ne supraestimați posibilitățile de a vă ajuta prin corespondență. Totuși să încercăm să vă îndrumăm. Credem că pentru a diferenția țesutul patologic (vegetația vulvară) este obligatoriu un atent examen anatomo-patologic. Avem specialiști competenți în cadrul clinicii dermatologice a spitalului Colentina.

AleiDoscop

INVITAȚIE LA CEAI

Au apărut două noi unități comerciale inedite în București. Sub denumirea de ceainării, cele două mici și cochete magazine (unul în Bulevardul Colentina, Blocul 34 iar celălalt în centrul Capitalei, în str. Eforie nr. 8), desfac plante medicinale și servesc, la cerere, ceaiurile preferate. Ceea ce, recunoaștem, poate schimba obișnuita invitație la o cafea, cu una la... un ceai de mușețel!

ENTUZIASM PREMATUR?

Cel mai simplu sondaj făcut în rîndul cumpărătorilor, într-un mare magazin, poate dovedi bunăvoința cu care aceștia primesc noutățile lansate de industria alimentară.

Greutatea cu care sînt lansate acestea în rețeaua comercială este însă de neînțeles. În ultima vreme, apăruseră în cîteva mari magazine unele prafuri de budinci, creme, șarlote ușor și repede de preparat întrucît ele nu mai cereau din partea gospodinelor decît efortul de a cumpăra lapte, a-l fierbe și apoi a încorpora compoziția cremei respective. Sînt însă o „rara avis", o foarte „rara avis" deși au fost cumpărate în foarte scurt timp după punerea lor în vînzare. Cînd să le apreciem și noi grija pentru gospodine, nu mai găsim produsele. Să fi fost entuziasmul nostru prematur?

SPALĂ ȘI RUFE ȘI VASE

O mașină care spală atît vasele de bucătărie cît și rufele este o adevărată prietenă a gospodinei. Specialiștii francezi au realizat o astfel de mașină care spală o cantitate de 2,5 kg rufe (un cearceaf, două fețe de pernă și patru prosoape pentru baie) în cinci minute și 12 farfurii, 10 cești de cafea, zece furculițe, zece cuțite și zece linguri în 15 minute. În 20 de minute, deci, și rufele și vasele curate!

PLEDOARIE PENTRU NATURĂ

Se caută forme cît mai diferite pentru a lupta împotriva poluării. Pînă și moda încearcă să vină în ajutorul acestei vaste campanii pentru apărarea purității aerului. Producătorii englezi de stofe pentru mobilă au lansat anul acesta ca temă favorită pentru imprimeurile lor, ecologia. Frumusețea plantelor și arborilor, culorile și formele lor sînt sugerate în desene întruchipînd grădini și colțuri de junglă cu luxurianta lor vegetație.

MAȘINĂ ELECTRONICĂ-PROFESOR

O clasă obișnuită în care locul profesorului e ținut de ecrane și claviaturi asemănătoare mașinilor de scris, la liceul din Augsburg (R.F.G.). Elevii, de vîrste diferite, iau loc în fața celor 17 pupitre și învață după programe puse la punct de profesori. Deși își comandă singuri lecțiile, își fixează singuri desfășurarea programului, exercițiile și întrebările de control nu le permit să trișeze.

Această mașină electronică-profesor este foarte harnică. Ea predă lecții, controlează cunoștințele elevilor dar efectuează și diverse lucrări administrative necesare activității liceului.

UN PARC LA RESPECTABILA VÎRSTĂ DE 100 DE ANI

Parcul Yellowstone din statul Wyoming din S.U.A. — primul parc național din lume — își sărbătorește anul acesta un secol de existență. Se pare că iubitorii naturii vor să-i ureze „multe secole de acum înainte"...

Bucătărie rapidă de sezon

Salată combinată

Două porții. (Timp de preparare 20 minute). **Un castravete mijlociu, 4 roșii, o căpățînă de salată verde, 2—3 ouă fierte tari, 1—2 cîrnăciori Extra sau Delicia tăiați în rondele subțiri, 100 g de maioneză din comerț.**

Curățați și tăiați în felii subțiri castraveții. Presărați-i cu sare și puneți-i într-o strecurătoare de plastic să se scurgă 10 minute. Puneți ouăle la fiert 10 minute, și răciți-le sub jet de apă rece. Într-o salatieră încăpătoare așezați la mijloc salata, spălată, scursă, tăiată mare și amestecată cu puțină maioneză. În jurul ei puneți un cerc de castraveți, felii de roșii și cîrnăciori. Ca să nu fie prea sărați, spălați castraveții cu apă și uscați-i într-un șervet curat. Cojiți și tăiați ouăle în sferturi. Așezați-le în raze. Serviți restul de maioneză separat. (Folosind un mixter, prepararea maionezei acasă vă ia un minut.).

Altă salată combinată

Două porții. (Timp de preparare 15 minute) **1 castravete, 4 roșii, 50 g cașcaval, olandă sau svaițer, vinegretă, 2 linguri de mărar mărunt tăiat.**

Preparați castravetele ca în rețeta alăturată. Spălați și tăiați roșiile în felii. Tăiați cașcavalul în cuburi mici. Aranjați într-o salatieră cașcavalul la mijloc, înconjurați-l de roșii și castraveți, stropiți cu vinegretă (3 linguri ulei pentru o lingură de oțet, sare, piper, facultativ 2-3 fire de ceapă verde mărunt tăiată). Presărați totul cu mărar.

Supă cu ciuperci

Pentru două porții. (Timp de preparare și gătit 15 minute). **1/2 litru de supă limpede de pasăre, cîteva ciuperci, puțin unt, 1—2 linguri de smîntînă, sare, piper, pătrunjel verde.**

Se spală, se scurg și se zvîntă ciupercile într-un șervet curat. Se toacă mărunt și se înăbușe în unt. Supa rămasă din ajun — se pune la fiert. Cînd ulă în clocot se adaugă ciupercile, se mai lasă să fiarbă 1-2 minute. Se dă deoparte, se drege cu smîntînă, se presară cu pătrunjel verde tocat.

Ruladă de șuncă

Două porții: (Timp de preparare 15 minute; timp de gătit 15 minute) **500 g de spanac foarte proaspăt, sare, piper, două linguri de sos alb, 4 felii frumoase de șuncă fiartă, 125 g paste făinoase mărunte, două linguri de cașcaval ras.**

Alegeți, spălați și puneți spanacul în oala de fiert sub presiune, așezat pe placa perforată. Adăugați jumătate pahar de apă; sărați ușor folie. Lăsați-l să fiarbă sub presiune 3-4 minute (socotite din clipa în care începe fierbul). Reduceți presiunea imediat, trecînd oala sub jetul robinetului de apă rece. Răsturnați spanacul într-o strecurătoare. Scoateți din oală placa perforată. Turnați în oală apă clocotită, adăugați un praf de sare și pastele făinoase. Fierbeți sub presiune 10-12 minute. Lăsați presiunea să scadă lent. Între timp amestecați spanacul, scurs și presat ușor, cu sosul alb. (Încingeți o nucă de unt, presărați o linguriță de făină, lăsați să se îngălbenească, legați sosul cu smîntînă). Puneți cîte două linguri din acest amestec pe feliile de șuncă și rulați-le. Străpungeți rulourile cu cîte o scobitoare. Păstrați-le la cald. Serviți-le cu pastele pe care le-ați scurs și le-ați turnat unt topit.

Prezentați-le presărate cu cașcaval ras și piper pisat.

Varză nouă înăbușită

Două porții (Timp de preparare 15 minute; gătit sub presiune 15 minute).

Pe fundul unei oale de fiert sub presiune puneți puțin unt, 100 g slănină afumată, tăiată în felii, adăugați o ceapă mărunt tocată și lăsați oala pe foc, neacoperită pînă ce totul prinde o ușoară culoare. Adăugați 4-6 cartofi tăiați în sferturi, puțin cimbru, o foaie de dafin, sare, piper, și o varză tăiată tăiței. Adăugați două linguri de apă, acoperiți și lăsați să fiarbă sub presiune 15 minute. Treceți oala sub jetul robinetului de apă rece ca să scadă presiunea. Luați capacul, scoateți o parte din sos dacă vi se pare prea mult (îl veți adăuga într-o ciorbă). Lăsați puțin oala pe foc, fără capac. În acest moment, ca să-i înfierbîntați, puteți adăuga 2 cîrnați afumați, dar îi puteți frige și separat într-o tigaie.

Olimpia STEFĂNESCU

C.E.C. VĂ OFERĂ, DUMNEAVOASTRĂ ALEGEȚI!

Așa cum v-am promis, iată-ne din nou împreună. Sperăm că explicațiile noastre anterioare v-au ajutat, iar **libretul de economii cu dobîndă** a devenit, de acum, pentru mulți dintre dumneavoastră un cunoscut al casei.

Sînteți foarte ocupat, activitatea profesională vă solicită intens, iar puținul timp care vă mai rămîne este insuficient pentru cîte ați vrea să mai realizați: frecventarea cursurilor de limbi străine, continuarea studiului geografiei lumii care vă pasionează din tinerețe, vizionarea unor spectacole și, neapărat, lectura ultimelor apariții editoriale. Dar copiii? Trebuie să-i duceți, așa cum le-ați promis, la Grădina zoologică, la delfinii de la Circ, plus celelalte promisiuni. Dar, of! cîte mai sînt de făcut! Vă gîndiți de pe acum la minutele prețioase necesare pentru plata telefonului, a apei, a luminii, a chiriei bunicii pensionare și... timpul care vă presează! Ce-i de făcut? Există vreo cale pentru soluționarea unora din aceste sarcini în care prezența dv. să nu fie absolut necesară?

Contul curent personal pe care vi-l vom prezenta azi, vă poate fi de un real folos în această privință.

Vă propunem să analizați posibilitatea utilizării lui, ținînd seama de faptul că el vă ajută nu numai să realizați economii și să le păstrați în siguranță, dar vă asigură și achitarea la timp a diferitelor plăți periodice și ocazionale, pe care Casa de Economii le efectuează pentru dumneavoastră în mod gratuit.

În plus beneficiați de o dobîndă de 2 la sută pe an.

Așadar...

CONTUL CURENT PERSONAL

CUM SE DESCHIDE. Contul curent se deschide numai la sucursalele și filialele C.E.C. oricărei persoane care solicită aceasta. La deschiderea contului, solicitantul trebuie să depună minimum 100 de lei, iar dacă dă dispoziție să i se efectueze din cont diferite plăți periodice, depunerea inițială va fi egală cu cel puțin valoarea totală (luată o singură dată) a respectivelor plăți, dar nu mai mică de 100 de lei.

La deschiderea contului, fiecărui titular i se pune la dispoziție un carnet de cecuri obișnuit, iar dacă dorește și un carnet de cecuri cu sumă limitată.

Carnetele de cecuri cu sumă limitată se eliberează în limita disponibilului ce depășește soldul minim, conțin douăzeci de cecuri și pot fi emise pentru valori între 2 000 și 10 000 de lei.

Termenul de valabilitate al unui carnet de cecuri este de 6 luni de la data emiterii lui, după care titularul se prezintă la unitatea unde are deschis contul pentru lichidarea acestuia.

DEPUNERILE ÎN CONTURILE CURENTE PERSONALE. În contul curent personal se pot face depuneri **în numerar și prin virament.**

Depunerile **în numerar se fac la sucursala sau filiala C.E.C.** la care este deschis contul sau la oricare altă unitate C.E.C. atît de titular cît și de alte persoane.

Depunerile **prin virament se efectuează** de întreprinderile sau instituțiile de la care titularul contului are de primit bani, precum și de alți titulari de conturi curente personale. În acest scop titularul va indica acestora numărul contului său curent și unitatea C.E.C. la care este deschis.

RESTITUIRI ȘI PLĂȚI DIN CONTURILE CURENTE PERSONALE. Din conturile curente personale se pot efectua restituiri și plăți în numerar precum și plăți prin virament.

RESTITUIRI ȘI PLĂȚI ÎN NUMERAR. **Restituirea sumelor depuse** în conturile curente personale, ca **și plățile în numerar,** se fac de unitățile C.E.C. persoanei care prezintă un cec semnat de titularul de cont sau de persoanele împuternicite de acesta.

Operațiunile de restituire și de plăți în numerar se efectuează de sucursala la care s-a deschis contul curent, precum și de o altă unitate C.E.C. stabilită de titularul contului, căreia i s-au trimis în prealabil (de sucursala sau filiala la care a deschis contul) specimenele de semnături ale persoanelor îndreptățite să dispună de sumele depuse.

Titularii conturilor curente personale sau persoanele împuternicite pot emite cecuri pe numele altor persoane cărora le datorează anumite sume de bani, în vederea achitării acestora.

Așa, de pildă, Florin Florescu, titular al unui cont personal, îi datorează lui Anton Vasilescu suma de 500 de lei. Pentru a plăti această datorie este suficient ca titularul Florin Florescu să semneze un cec în valoare de 500 de lei pe numele Anton Vasilescu. Prezentat de acesta la una din unitățile menționate, cecul va fi imediat onorat.

PLĂȚI PRIN VIRAMENT. 1. Plăți ocazionale. Din dispoziția titularilor se pot efectua plăți ocazionale prin virament, în favoarea unor organizații socialiste (în conformitate cu H.C.M. nr. 2057/1969) sau a altor titulari de conturi curente personale. Aceste plăți se efectuează tot pe bază de cecuri în care titularul de cont indică unitatea beneficiară, numărul de cont al acesteia și unitatea bancară la care este deschis. În cazul virării de sume într-un alt cont curent personal pe cecul de plată se va menționa numele titularului, numărul de cont și unitatea C.E.C. la care este deschis. Cecurile astfel completate se prezintă de titulari, sau de oricare altă persoană, unității C.E.C. la care se află deschis contul.

De exemplu, titularul unui cont datorează unei cooperative suma de 2 500 de lei pentru efectuarea unor lucrări de reparație la imobilul său. Acesta va putea plăti prestația respectivă virînd suma de 2 500 de lei din contul său în contul cooperativei, pe baza unui cec completat și prezentat așa cum s-a arătat.

O altă posibilitate de efectuare a unor plăți ocazionale fără numerar, o oferă **carnetele de cecuri cu sumă limitată.**

Astfel, carnetele de cecuri cu sumă limitată pot fi utilizate la efectuarea de plăți pentru procurarea de mărfuri la unele organizații comerciale de stat și cooperatiste autorizate să efectueze asemenea operațiuni.

În municipiul București, titularii de conturi curente personale pot achita cu cecuri din carnete cu sumă limitată, mărfurile cumpărate la magazinele: „Victoria", „București", „Adam", „Eva", „Confecția", „Apartamentul", „Electrolux", „Meteor", „Favorit", „Căminul", „Confortul", și Depozitul de mobilă Militari. Asemenea magazine au fost stabilite în toate marile orașe ale țării.

Modalitatea de plată cu cecuri este foarte simplă. Titularul unui cont curent personal care va cumpăra de exemplu mărfuri în valoare de 1 750 de lei de la magazinul Victoria, în loc să le plătească cu bani în numerar, va prezenta la casă un cec completat cu suma respectivă și semnat de el. Cecurile din carnetele de cecuri cu sumă limitată pot fi achitate și în numerar de către oricare sucursală, filială sau agenție C.E.C., indiferent de sucursala care a eliberat carnetul.

În toate cazurile de plăți, cecurile ce urmează a fi folosite nu se detașează din carnete, această operațiune făcîndu-se numai de către unitatea la care acestea sînt prezentate pentru plată.

Cecurile pot fi folosite pentru procurarea de mărfuri sau prestarea de servicii și de alte persoane decît titularul contului curent personal, cecul fiind semnat însă de titular.

La prezentarea cecurilor pentru plată la organizațiile socialiste, beneficiarii cecurilor sînt identificați.

Desigur, vă puteți pune întrebarea: care este deosebirea esențială dintre cecurile obișnuite și cecurile din carnetele de cecuri cu sumă limitată?

Deosebirea constă în faptul că **pentru orice fel de plată cecul obișnuit se prezintă numai la unitățile C.E.C., în timp ce cecul din carnetele cu sumă limitată se prezintă fie direct unităților beneficiare,** cînd se face plata unor mărfuri sau servicii, fie oricărei unități C.E.C., cînd se fac plăți în numerar beneficiarilor (orice persoană).

2. Plăți periodice. Plățile prin virament cu caracter periodic au ca obiect achitarea serviciilor (abonament telefonic, consumul de energie electrică și de gaze, precum și plăți de impozite și prime de asigurare) efectuate de instituțiile și întreprinderile prestatoare de servicii.

Pentru efectuarea unor asemenea plăți titularii conturilor curente personale se adresează organizațiilor socialiste, solicitîndu-le ca documentele pentru plățile respective să fie trimise la termenele de plată unităților C.E.C. la care au deschis conturile pentru a le livra sumele datorate.

În cazul plăților periodice de impozite și prime de asigurare, titularul contului curent personal trebuie să se adreseze unităților C.E.C.

Cererea adresată de titularul de cont întreprinderii sau instituției în favoarea căreia urmează să se facă plăți periodice, deși are caracter permanent, ea poate fi revocată oricînd de titularul contului.

Titularii conturilor curente personale care dispun efectuarea de plăți periodice în favoarea unor întreprinderi sau instituții, au obligația de a asigura în cont disponibilul necesar efectuării plăților. În caz de lipsă de disponibil în cont, documentele de plată nu se achită, ci se înapoiază întreprinderii sau instituției de la care s-au primit, răspunderea pentru neefectuarea plăților revenind titularului contului.

Pentru cunoașterea situației conturilor curente personale, sucursalele și filialele C.E.C. eliberează titularilor acestora extrase de cont.

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

CURIER SĂPTĂMÎNAL

SUSPICIUNEA... ȘI DUREREA OLGUȚEI

de Mihai STOIAN

Un cititor (bărbat) din București — printre altele — imi scrie : „...*De cîtva timp constat —și acesta este motivul pentru care vă inoportunez și eu cu o scrisoare (în treacăt fie zis am dubii că o veți tipări) — că alunecați, într-un mod periculos, pe panta credulității. Și anume a credulității față de cei doi corespondenți mai puțin demni de a fi crezuți : femeile și copiii (acestora). Vă rog să remarcați precizarea din paranteză, deoarece scrisorile copiilor nedictate de mamele lor merită toată atenția, nu însă și a acelor copii rămași sub influența totală a unui singur părinte și anume a mamei... În treacăt fie spus, nu vă atrage atenția faptul că bărbații nu vă scriu ? Sau că, în orice caz, vă scriu mult mai puțin ? Credeți că se abțin a vă „cere sfatul" numai pentru că se simt vinovați ? Ar putea, în definitiv, să toarne și ei acuzații împotriva nevestelor lor, avînd chiar suficiente temeiuri, fără să fie nevoiți să mintă. Ei bine, tentația de a scrie „Curierului" mi se pare a fi, în unele cazuri, egală cu tentația de a minți, de a se absolvi, de a arunca toate păcatele pe fostul soț. Vă asigur că, în 90% din cazuri, înainte de a greși fostul soț, au greșit actualele dv. corespondente care se vaită că nu-și primesc pensia de întreținere la timp. Să-și amintească aceste doamne părăsite de cîte ori și-au insultat soții, de cîte ori i-au amenințat sau i-au speriat cu „pot să trăiesc și singură, am și eu salariu" — și după aceea să acuze dezertarea taților... Nu contest că există și bărbați (soți) păcătoși. Totuși, plecarea bărbaților de acasă nu se produce fără o vină reală a femeii. Nici una din cele care reclamă pensia de întreținere nu spune de ce au fost părăsite de soții lor... Sigur că aici intervin și alți factori care pun aceste femei în situații neconvenabile soților lor. Unii le suportă, alții își iau lumea în cap și părăsesc chiar copiii. Să nu ne grăbim să-i condamnăm în bloc și unilateral. Să manifestăm curiozitatea „științifică", dacă nu omenească, să cercetăm și mai ales să audiem și „partea cealaltă".*

Un cuvînt despre scrisorile copiilor abandonați. Ele sînt emoționante. Dar aceste scrisori ale unor copii aflați sub influența mamelor sînt și ele suspecte din punctul de vedere al sincerității. Bieții copii, nu au o vină prea mare că reclamă dragostea „taților" dezertori, dar — observați și dv. — că nici un copil nu „judecă", ci reclamă anumite drepturi, inclusiv dragostea părintelui..."

Stimate corespondent (nu vă reproduc numele, deoarece ați... omis să-mi dați și adresa, fie și cu precizarea de a nu o da publicității), întrerup aici scrisoarea dv. deoarece cazul care urmează — am impresia — vă privește direct (tocmai de pe poziția celui implicat într-un asemenea „necaz" prea actual cred că ați scris rîndurile de mai sus). Evident, părerile noastre nu coincid, mai ales că dv, voit sau fără voie, faceți o confuzie regretabilă. Prin tipărirea scrisorilor primite de la copii abandonați de părinții lor (și credeți-mă că nu le-am publicat chiar pe toate, tocmai pentru a nu fi... deosebit de credul), n-am urmărit să pun în discuție, sub absolut nici un aspect, chestiunea legăturilor soț-soție, cauza despărțirii lor (nici nu aveam de ce o face !). Dimpotrivă, încercam să lămuresc părțile... combatante că cînd afirmați că (pe ce temei sociologic, fiindcă faceți mereu apel la sociologie ?) 90% din femei au greșit înaintea soților ș.a.m.d. Suspiciunea cu care priviți dv. scrisorile „bieților copii" nu-mi zic, mie, vă rog să mă iertați, mare lucru. Ca dovadă, reproduc de astă dată o scrisoare primită din Timișoara, de la o fată de 16 ani, care are „tăria" să-și dea numele întreg (și real !) plus adresa :

„De curînd am fost internată la Spitalul ortopedic din Timișoara. Aici întîlnesc o fată de aceeași vîrstă cu mine, Olga Condrea. Pînă la această vîrstă deplasarea ei s-a făcut în genunchi și în coate, ca o reptilă. Datorită intervențiilor chirurgicale Olga va putea merge acum în cîrje. De mică, ea a fost dată în grija unor rude care au internat-o la orfelinatul din Lugoj. Dar Olga știe că are părinți, că ei trăiesc în Moldova și că mai are trei frați. Plînge în fiecare seară cînd vede că părinții vin la copii și cînd, străini fiind de ea, aceștia îi dau unele lucruri și o ajută, și se gîndește că toate acestea ar trebui să le facă părinții ei. Cel mai grav lucru este însă faptul că, la 16 ani, Olga nu știe nici să scrie, nici să citească. Mi se pare groaznic, fiindcă o fată cu suflet mare și nobil nu se poate consola nici măcar citind unele cărți sau scriind. M-am întrebat ce se va întîmpla cu Olga cînd orfelinatul din Lugoj n-o va mai putea ține acolo și ce anume va face ea în viață, atunci ? În numele ominiei o rog din suflet pe mama Olguței (și orice altă mamă aflată într-o situație asemănătoare față de copilul ei) să-i facă barem o vizită fetiței ei care plînge cu lacrimi amare, seară de seară, și are atîta nevoie de căldura maternă.

Cu multă stimă și respect, eleva SILVIA ANECHITOAEI, str. Circumvalațiunii, bloc E 8, sc. B, ap. 17, Timișoara".

Mă alătur stăruinței, pline de noblețe, a corespondentei mele din Timișoara, mulțumindu-i că mi-a scris despre *Olga Condrea*, tocmai pentru a încerca s-o ajutăm publicîndu-i scrisoarea. Rămîn, așadar, pe poziția mea anterioară, fie și cu riscul de a fi taxat drept credul : liniștea copiilor, echilibrul lor sufletesc, nu intră în „dialogurile" părinților care se împacă mai bine sau mai rău. Fără doar și poate, doresc tuturor cuplurilor — indiferent de vîrstă și de condițiile concrete — să se înțeleagă cît mai bine, cît mai total, fiindcă numai astfel asigură propriilor copii liniștea necesară, echilibrul de care aminteam. Dar atunci cînd raporturile dintre părinți ajung la un „apogeu conflictual" nerezolvabil decît în fața... instanțelor judecătorești, iar acestea consideră potrivit să acorde divorțul, nu văd — și nu voi vedea niciodată — de ce... divorțul trebuie să se producă și între copil și părintele care, vrînd, nevrînd, părăsește casa în care acesta va locui de atunci încolo. Repet ceea ce am mai afirmat: prin pensia de întreținere se menține — măcar — o „legătură materială" copil-tată sau copil-mamă, după caz (dacă unii, *indiscutabil eronat*, consideră că o legătură sufletească e mai greu de continuat).

REBUS • REBUS

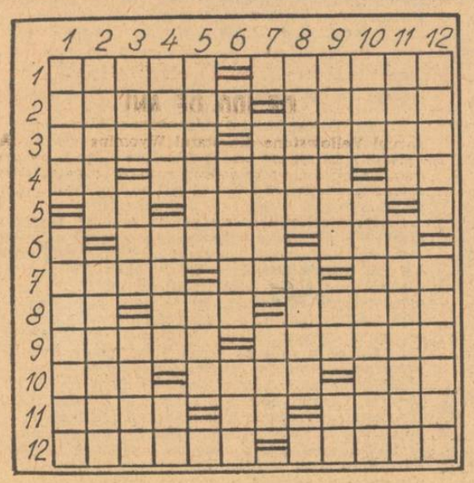

Culinară

ORIZONTAL : 1) Nu-i „poale-n brîu" ci... poale lungi ! — Vacă la tavă !; 2) Se servește cu sare și piper... — Are o poftă exagerată ; 3) Urare la un pahar... Preparat culinar ; 4) Poseď — Bine coaptă — Argint ; 5) Perioadă de timp — Smochină ! (fig.) ; 6) Arbuști cu ale căror fructe se colorează unele vinuri — Băutura casei ! ; 7) Ospăț — În ficat ! — Unitate în sistemul C.G.S. ; 8) În temă — Zahăr... mărunt — Condimentează unele mîncăruri ; 9) „Desertul" unora, după masă (reg.) — Varză preparată într-un fel anume ; 10) Localitate în Japonia — Frige-linte (fig) — Ambalajul unor paste alimentare ; 11) Prăjitură de ocazie ! — Caise !! — În capul mesei mari ; 12) Prăjituri !!! — Mulți ani trăiască !

VERTICAL : 1) Masa de după masă ! — Puțin... afumată !; 2) Trădează calitatea mîncărurilor — Îi place ceva cu predilecție ; 3) Orificiu epidermic — Proverbialul neinvitat la fiertul oalei — Se bagă-n ciorbă ; 4) Cinste — Puiculiță (expresie) — În stup ! ; 5) Contractarea involuntară a unor... mușchi (pl.) — Măsură veche ; 6) Vin bănățean de calitate superioară — Pline de struguri ; 7) Se pricepe la rețete.... — Dispută tematică între corbul și vulpea din fabulă ; 8) Se servesc la bere (sing.) — Ca pelinul ; 9) Sortiment de înghețată — În oală ! — Notă (nu de plată) ; 10) Specie de crustaceu — Pretext picant, înainte de masă ; 11) A „pregăti" carnea pentru... sărmăluțe, chiftelițe etc. — Pregătirea „țelinei" pentru bucate !; 12) A servi... gogoși ! Mănîncă la... Expres

Mihai PĂTRAȘCU

Cuvinte rare : ERG, ITO, UCA.

Viorel SANDU

— Noi sîntem cei veniți la dumneavoastră, în schimb de experiență !

— Perfect, luați loc aici. Să vedem ce știți !!!

A. ANDRONIC

— Omul va progresa continuu, așa vor arăta unii, de exemplu, la sfîrșitul sec. XX !!!

M. OPROIU

— Fii atent, dacă lași un gol, se lasă cu plin, înțelegi ?

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

„Metoda" lui Arhimede

Una dintre lucrările importante ale lui Arhimede a fost „Despre metoda demonstrării teoremelor cu ajutorul mecanicii".

Știți cum s-a descoperit această lucrare și cînd ?

Curiozități geografice

Fără îndoială că pe planeta noastră există multe curiozități geografice. Unele dintre ele le-am prezentat pe parcurs, în rubrica noastră. Bineînțeles că nu le-am putut epuiza pe toate, și astfel se explică faptul că în cele ce urmează vă prezentăm altele, pe care ni le-a pus la dispoziție cititorul nostru **IONEL NISCOVEANU**, pensionar, din Buzău, căruia îi mulțumim pentru acest material.

1. Unde s-a măsurat cea mai ridicată temperatură de pe glob ?

2. În ce țară cad cele mai frecvente ploi anual?

3. În ce țară cad cele mai puține ploi anual ?

4. Care este cel mai adînc lac de pe glob ?

5. Unde se află cea mai densă populație de pe glob ?

6. Unde se află cea mai rară populație de pe glob ?

7. Unde este plasat cel mai lung cablu submarin din lume ?

Vă dorim succes la rezolvarea întrebărilor.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Triunghiuri și patrulatere

Prin intersectarea a două drepte cu un patrulater oarecare, se pot obține 10 triunghiuri, după cum rezultă și din figura de mai jos. Cele 10 triunghiuri sînt : AEI, BEC, BFG, EFK, CGK, CHK, IJK, CID, HJD și CHG. Nu-i mai puțin adevărat însă că patrulaterul nu-i chiar oarecare aici fiind vorba de un așa numit patrulater „concav", iar cele două drepte, nu sînt trasate la întîmplare, ci intersectate. Dar, se spune că... scopul scuză mijloacele. Nu ?

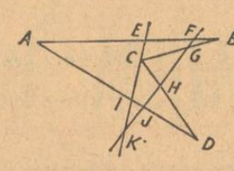

Din lumea telegrafiștilor

Textul în alfabetul Morse din numărul trecut al rubricii noastre are următoarea semnificație :

. . . — . — — — — — . — . . — . — S A Y O N A R A

Cuvîntul „Sayonara" aparține limbii japoneze, și înseamnă „salutare", în sensul de „la revedere". Am ales în mod special un cuvînt din limba japoneză, a cărei exprimare în scris este extrem de complicată, după cum se știe, neavînd nimic comun cu alfabetul latin. Și totuși, cu ajutorul alfabetului Morse, după cum se vede, pot fi transmise texte, chiar și din limba japoneză.

Poșta cititorilor

Pentru materialele publicate în rubrica noastră, în nr. 809 al revistei, din 07.04.73, am primit multe răspunsuri corecte din partea cititorilor, deși nu pentru toate întrebările. După sortare, rezultatul este următorul : **Olimpia Fodor**, Bîrlad, jud. Vaslui ; **Valerica Gavrilescu**, elevă, Liceul Negrești, jud. Vaslui ; **I. Pătru**, Caracal, jud. Olt (forma de prezentare a răspunsului dat de dv. a fost foarte originală. Felicitări !) ; **Olteanu Eugen Ovidiu**, elev. Sc. generală nr. 7, Cîmpina ; **Pelteanu Ion**, București ; **Gornoviceanu Sorin**, elev, Lic. Nr. 5, Constanța ; **Lidia Boldișor**, elevă, Sc. generală nr. 1, Constanța.

Ing. Pachtinger Simion, București. Deși răspunsurile dv. la problemele din rubrica noastră publicată în nr. 809 al revistei nu corespund soluțiilor pe care le așteptam, și pe care le-ați putut citi în numărul următor al „Magazinului" am apreciat ideea cu transpunerea în alfabetul Morse a zilelor săptămînii, ca o formulare mai deosebită, originală, motiv pentru care vă felicităm. Avem de făcut însă o mică remarcă : în alfabetul Morse, literele ă, â sau ă se transcriu cu semnele .—.— iar î ca și i, cu semnele .. Mulțumiri pentru frumoasele aprecieri cu privire la rubrică.

Ing. Cernahoschi — Condurățeanu Mihail, Galați. Regretăm foarte mult tonul scrisorii dv. care nu este cîtuși de puțin „colegial" și, în afară de aceasta nici nu aveți dreptate. Dv. sînteți contrariat că în răspunsul dat în rubrica noastră apărută în nr. 809 al revistei, referitor la materialul „Arcane matematice ?" s-a făcut afirmația, în final, că, față de exemplele de soluții date, este posibil să mai existe și alte soluții. Această afirmație s-a referit la problema obținerii numărului 1.000.000 prin înmulțirea a două numere diferite, care să nu se termine nici unul din ele cu zero. Dv., pe baza unei elegante demonstrații matematice, dovediți că nu există pentru acest caz decît o singură soluție, neputînd fi găsite alte numere decît 64 și 15 625, care să ducă la rezultatul cerut.

Demonstrația dv. este foarte corectă, într-adevăr, dacă ne referim numai la numere întregi. Cum însă în problemă nu se făcea nici un fel de precizare asupra structurii numerelor respective, ce-i împiedica pe alți cititori să recurgă la alt fel de numere, de exemplu, la cele fracționare ? În acest caz, credeți că demonstrația și afirmațiile dv. mai sînt, oare, valabile ? Ce rezultat presupuneți dv. că se va obține, de pildă, prin înmulțirea numărului 3906,25 cu 256 ? Sau a numărului 7812,5 cu 128 ?

În consecință răspunsul semnatarului rubricii l-ați primit aici. În ceea ce privește autorul materialului „Arcane matematice ?", respectiv, tov. ing. Gheorghe Moldovean, din Tîrgu-Jiu, dacă va considera că are alte lămuriri suplimentare să vă dea, îi indicăm aici adresa dv. în caz de necesitate : Str. Constructorilor nr. 28, Bloc CS-5, Ap. 45, Galați 7.

AM REȚINUT materialele trimise de următorii cititori, în vederea publicării : **Kureliuc Nicolai-Kolea**, din Mărițeia Mică, com. Dărmănești, jud. Suceava și **Iacob St. Eugen**, din Brașov. Mulțimiri.

Ing. Liviu MACOVEANU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

GURĂ

ORIZONTAL : Aliment — Ga — Văcuță — Ruj — Oratori — Ru — Ci — I — Armat — Ana — GM — Ala — TG — Buze — IT — Etala — Avo — B — Ira — Ar — A — Arn — Sertar — Scobitoare.

CODRULE, CODRUȚULE...

ORIZONTAL: Scorbură — Pin — Topoare — Tala — Epe — LS — Rodii — Jăratic — Mura — Ace — A — Ogar — D — Ri — Agest — Ira — I — CCE — U — I — A — Gra — Alunași — Frasinet — Rît — Aoc — Estic — Na — Ghinda — Lipan.

JOCURI DISTRACTIVE

(Soluția jocului apărut în numărul trecut)

Suma numerelor de pe roțile locomotivelor este egală cu numărul de pe coș.

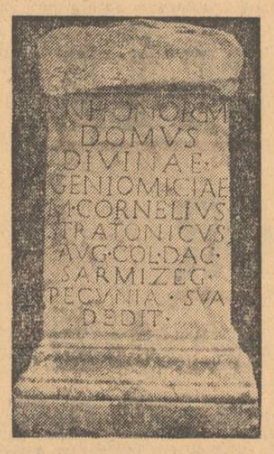

Altar votiv dedicat localității Micia

DESCOPERIREA UNOR MARI TERME ROMANE

de Liviu MĂRGHITAN

Muzeograf principal la Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România

Consemnate încă pe la finele secolului al XVIII-lea, urmele arheologice din hotarul comunei Vețel, județul Hunedoara, au dus la identificarea unei așezări din epoca romană a cărei denumire, ne spun inscripțiile antice că era **Micia**. Cercetările ulterioare s-au soldat cu descoperirea unei impunătoare cetăți (180x360 m), înălțată pe o colină ce domină și barează în același timp valea Mureșului.

Puternicul castru, cu ziduri sale de piatră avînd grosimea de 2 m, a polarizat asupra sa atenția arheologilor, situînd pentru mulți ani pe un plan secundar cercetarea așezării civile. Cîteva păreri emise prin ultimul deceniu al veacului trecut, îi atribuiau modestul loc de localitate rustică înglobată în vecinătatea protectoare a fortificației militare.

Investigații ceva mai ample, determinate de apariția fortuită în cursul lucrărilor agricole a unor interesante vestigii antice, au facilitat identificarea cîtorva construcții civile de dimensiuni considerabile. Începea să se contureze presupunerea că într-un anumit moment al existenței sale, **Micia** a depășit ca înfățișare, extindere teritorială și rol economic, stadiul de așezare sătească. Campania de săpături inițiată în 1966, cercetare ce continuă și în prezent, se pare că ar aduce un răspuns fundamentat pe un cuprinzător volum de date noi, referitoare la această întrebare.

Cele dintîi rezultate **s-au** obținut de pe o fișie de teren, lată de 50 m, avînd lungimea de 1,5 km, ce străbătea de la est la vest întregul teren cu antichități. A fost surprins un grup compact de construcții, amplasate pe o veritabilă stradă. Cele opt clădiri, prin planul lor complex, preocuparea pentru gradul de confort și estetica camerelor, întruneau toate condițiile de locuire ale caselor din centrele orășenești ale epocii romane. Nu în puține odăi, pe fragmentele păstrate din elevația pereților, mari porțiuni de tencuială păstrau urme de zugrăveli. Se distingeau nuanțe de albastru închis, roșu, maro, galben, ce compuneau un chenar policolor amplasat în lungul camerei. Mai multe bucăți de mortar provenite din părțile superioare ale zidurilor, ornate cu vrejuri de plante și frunze, sugerau cîteva secvențe din motivul decorativ al interioarelor. Fiecare locuință avea cel puțin o încăpere prevăzută cu instalația de încălzire denumită în acele vremuri **hypocaustum**. Sistemul constă din așezarea podelei camerei pe un „pat" de stîlpi din cărămidă, încît sub încăpere se crea un spațiu liber care avea aproximativ înălțimea de un metru. Spre această „pivniță" era dirijat prin conducte de lut ars un curent de aer fierbinte generat de un cuptor situat de obicei în afara clădirii.

Una dintre clădiri posedă o sală de formă dreptunghiulară ce are apreciabila suprafață de 240 m². Interiorul acestei încăperi neobișnuite se prezenta de-a dreptul somptuos, dacă ținem seama de capitelele de marmură ornate cu frunze de akant, mai multe fragmente de tamburi de coloane din travertin, dalele hexagonale de marmură și cîteva fragmente de plăci de marmură aplicate pe pereți. Importanța frumoasei săli de acum optsprezece veacuri, o subliniază și masivele baze de susținere a unei monumentale porți, identificată la 10 metri în fața intrării propriu-zise.

Mai există enigme?

Pronunțata notă a vieții orășenești a Miciei ne-o conferă și amfiteatrul, descoperit și el tot în ultimele campanii de săpături. Amănuntul că este cel de al doilea obiectiv de acest gen, studiat în Dacia romană, îi relevă suficient semnificația și importanța **Comparativ cu amfiteatrul din metropola dacică, Colonia Ulpia Traiana Sarmizegetusa, arena miciană a luptelor de gladiatori este, evident, mai mică. Totuși nu era o construcție neglijabilă, dacă ținem cont că numai circumferința parapetului de piatră ce separa publicul de spațiul destinat sîngeroaselor întreceri atletice, măsoară 104 m. Băncile dispuse în cinci cercuri concentrice, însumau lungimea de circa 600 m, reprezentînd suficient loc pentru peste o mie de spectatori.**

Dacă amfiteatrul de aici se situează în provincia nord-dunăreană pe locul secund, băile publice ale **Miciei**, prin impozanta suprafață de 19 000 m² aspiră la poziția de frunte **Fără nici o exagerare, acestor thermae le putem acorda epitetul de cea mai complexă edificare de asemenea tip, cunoscută pînă acum într-o așezare din Dacia. Masivitatea și trăinicia zidurilor au făcut ca întreaga clădire să ajungă pînă la noi într-o excelentă stare de conservare. Deosebit de bine sînt păstrate marea majoritate a bazinelor și vanelor pentru baie, posedînd numeroase detalii de realizare tehnică și funcționalitate, lăsînd impresia că nu au trecut aproape două milenii de cînd erau folosite.**

Inflorirea economică a localității de pe malul stîng al Mureșului, este reliefată nu numai prin numărul mare și dimensiunile construcțiilor. **Tot atît de grăitoare apar și cele două tezaure de monede aflate în perimetrul așezării. Tezaurul mare conține peste 1 700 monede din argint, iar cel de al doilea grup de piese numismatice însumează alte 500 de exemplare. Ambele comori compuse indeosebi din denari imperiali din timpul lui Severus Alexander (222—235 e.n.), depășesc în greutate cifra de opt kilograme de metal prețios. La rîndul lor, cerceii din aur, aflați în mai multe din mormintele celor două necropole (cimitire) ale Miciei sugerează o situație materială bună, caracteristică păturilor înstărite din mediul urban, piesele de podoabă din aur fiind mai rar întîlnite în rîndul populației din sate.**

Monumentele funerare și votive, dintre care multe sînt remarcabile lucrări de artă, prilejuiesc „cunoașterea" unora dintre locuitorii așezării, sau unele persoane ce-și desfășurau activitatea în acest centru. **Textul înscris pe altul estetic altar de marmură, ni-l prezintă pe Marcus Cornelius Stratonicus, care dedică monumentul casei imperiale și geniului protector al Miciei. Acest slujitor al cultului împăratului (augustal), element abil și cu inițiativă, cunoscut și din altă inscripție aflată tot la Micia, în urmă cu patru decenii, prin ridicarea de monumente viza cu certitudine avantaje social-politice și economice personale. Consemnarea din finalul textului că altarul a fost făcut pe propria-i cheltuială — pecunia sua dedit — se cerea privită ca un „sacrificiu" ce motivează viitoare recompense.**

În pofida faptului că pînă acum inscripțiile provenite de la Micia n-au confirmat recunoașterea sa oficială ca localitate de rang municipal, multitudinea dovezilor materiale ieșite la iveală, pare un temeinic motiv să afirmăm că pe la începutul secolului al III-lea acest centru economic era un însemnat punct de iradiere a romanității în părțile apusene ale pămînturilor dace.

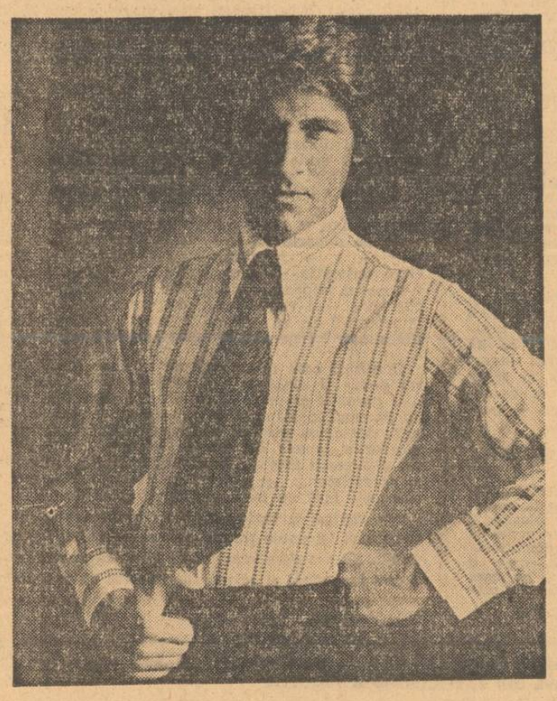

getzner

MADE IN AUSTRIA

Materiale elegante din cea mai fină calitate importate din Austria, fabricate din bumbac și bumbac cu poliester, din care se confecționează :

— cămăși de zi
— cămăși sport
— cămăși pentru timpul liber
Nu se calcă !
Se întreține ușor !
Nu intră la spălat !
Un produs de bună calitate fabricat de

GETZNER
Getzner, Mutter & Cie
A—6700 Bludenz/Austria

De vînzare în magazinele românești de specialitate.

getzner

Publicom (5246)

— Stimulează pofta de mîncare, contribuie la acoperirea trebuințelor organismului cu săruri minerale și vitamine, mărește rezistența împotriva unor boli !

— În stare crudă, preparate sub formă de salate și alte mîncăruri, completează în mod plăcut meniul dv. !

DE VÎNZARE LA TOATE MAGAZINELE CENTRALEI PENTRU LEGUME și FRUCTE (5249)

SUBIECTELE DE LA TELEVIZOR

de Valeriu MIRONESCU

Să nu-ți vină să crezi că Leeds United, aceea care juca miercuri la Salonic, era totuna cu splendida echipă de fotbal ce fermecase Bucureștiul in meciul cu Rapid. Vinjoasă și iute se arăta și la Salonic, însă fotbalul parcă era altul, dezlinat și violent, cu o unică intenție tactică primară, aceea de a pătrunde prin forță spre poarta din față. De unde se vede că marcajul strict nu-i găsește indiferenți pe jucătorii englezi, dimpotrivă, le incurcă socotelile și-i face să uite toate schemele. Las' că nici italienii, deși ceva mai scunzi de statură, nu manifestau nimic din ceea ce se cheamă frica de puterea fizică a adversarului. Meseriași parcă din tată în fiu, cei de la Milan tocau sistematic nervi, acțiuni, condiție fizică, centrări și tehnică engleză laolaltă. Pînă la urmă, din Leeds n-a rămas decît o imensă neputință, întinsă pe întreg cîmpul de joc.

De fapt, fotbalul din finala „Cupei cupelor" n-a fost frumos, nu cred că a sedus pe cineva. Dar, să nu ne înșelăm, întrecerile fotbalistice internaționale oferă din ce în ce mai puțin loc pentru frumusețile tehnico-tactice. Echipelor li se pretinde să fie rezultative. Dacă nu ești eficient, ca antrenor, sau jucător, sau echipă, e puțin probabil să mai poți răzbate spre trofee.

Din acest punct de vedere, A. C. Milan e prea puțin criticabilă. În comparație cu anii trecuți — mi-aduc aminte de o finală a „Cupei campionilor" dintre Milan și Ajax, meci plin de eleganțe și cu artificii spectaculare — astăzi echipa lui Rocco mi s-a părut rece și calculată. Rivera însuși s-a transformat în ceva ce seamănă cu un calculator pus în serviciul eficienței echipei. Bigon, Chiarugi, par niște pîrghii puse în funcțiune numai la ordinul ansamblului, nimic nu se mișcă pe cont propriu și pentru o evidențiere personală. Doar portarul Vecchi are un rol mai elastic, totuși, în pofida talentului, e și el restrîns strict în util. Recunosc în Milan o idee aplicată obstinat, o idee mărturisită la începutul acestui an de către antrenorul Nereo Rocco: „jucătorul să nu se considere niciodată o glorie fotbalistică; să rămînă cu picioarele pe pămînt, adică să muncească pentru binele echipei... Idealul meu pentru jucătorul de mîine: acela care-și va pune inteligența tactică în slujba echipei..."

Rocco a fost singurul antrenor din peninsulă care a ținut piept succeselor italiene ale lui Helenio Herrera. Două titluri de campioană europeană intercluburi, o dată „Cupa intercontinentală", o dată „Cupa cupelor", acum încă o dată acest din urmă trofeu. Mai demult Herrera era lăudat pentru eficiență, dar criticat pentru șterbirea spectacolului. Chiar de către Rocco. Astăzi, Rocco poate fi lăudat pentru noua cupă cucerită de A. C. Milan. Dar, cum să apreciem, din punctul de vedere al spectacolului, acel joc de la Salonic? Că italienii au o tehnică rafinată, asta a fost evident, printre picături. Că ei au o tehnică specială de luptă, asta a fost prea evident. Să-i criticăm pentru că prin aceste mijloace speciale și printr-o asamblare a lor perfectă într-o echipă, le-au venit de hac celor de la Leeds? Aici, intervine o mare îndoială. Jucătorii englezi au devenit un fel de fobie fotbalistică pentru echipele noastre, de care fobie, ar vrea, firește, să scape. Nu cumva însă, jocul aspru al milanezilor este un antidot, sau unul dintre acestea, la jocul forte britanic?

După acest subiect de gîndire, astă-seară televiziunea ne va da altele proiectînd în fața noastră filmul meciului în care echipa R. D. Germane a învins-o pe aceea a Ungariei cu 2—1. În parte, rezultatul e surprinzător, însă nu e surpriză pentru mine faptul că Streich a marcat ambele goluri. Sînt convins că partida, amicală de altfel, n-a îmbrăcat aspectele de luptă propriu-zisă din finala „Cupei cupelor". Sînt de asemenea convins că fotbalul pe care-l joacă reprezentativele R. D. Germane, Ungariei sau României n-a atins încă, mai bine zis, nu s-a îndreptat spre un joc de tipul Milan-Leeds. Totuși, trăsături asemănătoare pot exista, de pildă, sufletești — ambiția și coeziunea echipierilor — tactice, de asemenea — subordonarea deplină a jucătorului față de echipă, respectarea strictă a disciplinei de joc, poate chiar acel marcaj care vrînd-nevrînd conduce la responsabilitate și la ordonarea activității în teren. Să nu se creadă că pledez pentru anularea sau limitarea personalității fotbalistice. În alte momente din trecut, am scris tocmai în favoarea dezvoltării personalității jucătorilor. Dar, în prezent, cînd pregătirile pentru partida România—R. D. Germană intră în foarte scurta lor fază finală, mai important mi se pare să vorbim despre echipă, despre sufletul ei, bătînd în 11 piepturi deodată, despre ordinea în formație și despre disciplina tactică atît de puțin luată în seamă de către unii.

Nu îndemn pe nimeni spre un fotbal à la Milan contra Leeds, totuși, dacă fotbalul n-a fost frumos miercuri la Salonic, în schimb, felul în care jucau uniți moralmente italienii era exemplar și de admirat. Cu ani în urmă se vorbea mult despre spiritul de echipă, al echipei noastre, în meciul de la Lausanne. Rememorînd desfășurarea acelei partide, și astăzi parcă mă treo fiorii. Atunci, jucătorii români DEMONSTRASERĂ că dețin calitățile spirituale înalte necesare echipei și performanței ei în fotbalul modern. După mine, asemenea calități nu se pierd, pot ele, e drept, sta ascunse pe undeva, dar de răzbătut trebuie să răzbată la lumina cîmpului de joc, exact la momentul potrivit.

VIAȚA STADIONULUI

ACEȘTIA SÎNT ALEȘII LUI BUSCHNER

de Eftimie IONESCU

Cum, peste o săptămînă, la această oră, a citirii „Magazinului", vom trăi cu toții orele „emoției de start" a jocului de a doua zi, am socotit că e mai bine să vă înfățișăm acum — din vreme — pe jucătorii reprezentativei R.D. Germane, cei care — împreună cu tricolorii — s-au arătat principalii aspiranți la locul care îi duce pe ocupanții lui la anul, la turneul final al probei supreme a fotbalului.

Fotbalul din R. D. G. a urmat și el ritmul crescîndo din celelalte ramuri sportive și a început să se impună atît pe planul echipelor de club cît și pe acela al reprezentativei. O să vă amintim că prezențele reprezentantelor R. D. Germane în cupele europene s-au îmbunătățit ediție de ediție. Iar selecționata a atins, așa cum se știe foarte bine, turneul final al Jocurilor Olimpice de unde s-a întors cu medaliile de argint. Acum ea acționează cu toate forțele spre a obține pentru prima oară în activitatea ei, calificarea în turneul final al campionatului lumii.

Probele trecute în diverse întîlniri demonstrează că reprezentativa pusă sub conducerea unui antrenor foarte competent și exigent l-am numit pe **Georg Buschner**, a căpătat multă experiență internațională și constanță în comportare. Jocul ei poartă caracteristicile de temperament ale fotbaliștilor care o compun: acțiuni bazate pe forță și viteză, cu scheme tactice mult repetate și riguros respectate, disciplina de joc fiind o armă care i-a adus multe victorii reprezentativei R.D. Germane. Disciplina tactică stă la baza întregii activități a lui **Buschner** la echipa națională și el n-a ezitat să renunțe îndată la jucătorii care n-au înțeles să-i aplice întocmai îndrumările. Pornind de la o apărare în care jucătorul-libero are un rol de seamă, unsprezecele R.D.G. își bazează desfășurarea acțiunilor pe unitatea triolui din mijloc, compus din **Kreische-Seguin și Pomerenke**, considerați primele valori ale formației. Oamenii de vîrf, de obicei trei, sînt lansați cu mingi lungi și li se cere să uzeze de forța lor, de decizia lor, spre a învinge în duelurile cu adversarii direcți.

Să încercăm, acum, să-i identificăm, post cu post pe probabilii componenți ai selecționatei R.D.G. În poartă în mod normal va apare **Croy**; dar el a suferit un destul de serios accident. Pînă la această oră nu se știe dacă va veni sau nu la București. Prima sa rezervă, **Blochwitz** e mai rutinat, portarul nr. 3, **Schneider**, mult mai talentat. Dar mai tînăr. Fundași laterali vor fi **Ganzera** — foarte dîrz, cu multă siguranță în acroșaj — și, pe partea stîngă, **Kurbjuweitt**, jucător cu experiență. „Libero" va juca **Bransch**; dar știrile recente nu exclud posibilitatea utilizării lui **Zapf**, mai tînăr, mai necunoscut, dar mai puternic decît **Bransch**. Mijlocașii v-au fost amintiți. Aici, prima vioară e **Pomerenke**, socotit cel mai valoros produs al fotbalului din R.D.G. al ultimilor ani. În fine, în față, șansele cele mai mari de titularizare le au **Löwe, P. Ducke** doi rutinați atacanți alături de tînărul și rapidul **Streich**. Dar rezervele înaintării pot oricînd să elimine pe unul din cei trei numiți: **Sparwasser și Vogel** — despre ei e vorba — au și calități și „cărți de vizită" mai mult de cît recomandabile.

I-am trecut în revistă pe jucătorii cu care selecționerul **Georg Buschner** și un impresionant „stat major" de tehnicieni (antrenori, medici, maseuri etc). vor veni la București. O echipă redutabilă, fără îndoială. Și plină de încredere că va face un mare pas spre calificare. Dar și alte echipe puternice și cu palmares impresionant și-au văzut anulate planurile de joc excelent ale naționalei noastre. Ea a trecut cu succes peste partidele-cheie ale calificărilor din ultimii ani. De ce ar fi altfel acum?

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

● **ÎNTÎLNIRE** cu antrenorul emerit Lucian Popescu, care ne declară: „Nu mă simt bine ca nou pensionar. Vreau să-mi continui activitatea pedagogică. În prezent caut o secție care să-mi acorde calitatea de consilier. M-au bucurat succesele obținute de reprezentanții noștri care au cucerit trei medalii de aur la balcaniadă. După părerea mea, la Atena, trebuia să trimitem echipa care ne va reprezenta la „europenele" de la Belgrad. Ar fi fost util pentru toți selecționabilii să susțină meciuri oficiale. Am auzit lucruri bune despre Gyorfi care a trecut la categoria superioară. Nu este o greșeală. Din contră. Boxerii nu trebuie slăbiți, ca în cazul lui St. Băiatu, A. Dumitrescu și atîția alții. Adevărata valoare a pugilistului se cunoaște și la altă categorie. Eu cunosc din proprie experiență acest lucru. Dacă mă încăpățînam și rămîneam numai la „muscă" astăzi nu aveam trecute în palmares și titlurile de campion european la cocoș și pană. De exemplu, Calistrat Cuțov ar putea face treabă bună la „semimijlocie". El însă trebuie pregătit cu atenție și din timp. Cred că nu mai este vreme ca acum să-l prezentăm pe Cuțov la o categorie superioară, în cadrul europenelor".

● **DUPĂ O PAUZĂ** de 11 ani, antrenorul Ion Tincău, în ciuda greutăților care le întîmpină, a reușit să reînvie boxul la Tîrgoviște. Considerăm că dacă conducerea C.J.E.F.S. — Dîmbovița ar acorda sprijinul modest pe care-l solicită **Ion Tincău** (Tîrgoviște și **G. Șovăilă** (Moreni) atunci boxul ar face progrese însemnate și pe aceste meleaguri. Așteptăm vești mai bune din partea arbitrului de box **Gh. Rădulescu** (Tîrgoviște), care ne-a fost cu această ocazie un bun „corespondent voluntar" onorîndu-ne cu o cuprinzătoare scrisoare.

● **O PROPUNERE.** În ultimele luni, cîțiva pugiliști arhi-cunoscuți pentru capacitatea de rezistență scăzută (I. Hodoșan, M. Constantinescu și alții) au suferit în decursul meciurilor, căderi la podea, care spre regretul nostru au fost tratate cu indiferență. Ar fi de dorit ca membrii comisiei medicale să introducă fișe speciale pentru cazurile de K.D. și să treacă la măsuri corespunzătoare (pauză îndelungată sau chiar retragerea licenței). În felul acesta s-ar asigura un serios control la capitolul „protecția boxerului".

● **FOSTUL CAMPION MONDIAL Joe Frazier** și-a reluat antrenamentele. El are acum coleg de sală pe campionul lumii la „semigrea" **Bob Foster**, care a trecut la antrenorul Yancey Durham.

● **CAMPIONUL EUROPEAN** la cat. grea **Joe Bugner** (Anglia) a declarat: „Nu accept să-l întîlnesc decît pe Foreman. El este campionul lumii. Departe de mine intenția de a semna un contract pentru un meci cu Norton. Acesta a profitat de forma slabă a lui Clay. În revanșă Cassius îl va face ko".

DIN NOU „SALATIERA" ÎN ACTUALITATE

Reprezentativa României a luat startul în „Cupa Davis" (alături de alte șapte echipe europene, direct în șferturi de finală), avînd o configurație nouă. Am sperat că în pitorescul orășel Scheveningen, de lîngă Haga, vom întîlni o echipă a Olandei (calificată în urma unei victorii obținute asupra Israelului cu 4—1) de valoarea aceleia pe care românii au scos-o din cursă în 1971, la București, cu 5—0. Iată însă că acum cîteva zile incertitudinea care plana asupra reintrării în formația gazdelor a jucătorului profesionist Tom Okker s-a risipit.

În contextul celor de mai sus, în confruntarea de la Scheveningen primul rol îl au de jucat rachetele nr. 1 ale fiecărei echipe, care vin față în față cu următoarele cărți de vizită pe anul 1972: **Ilie Năstase**, jucătorul nr. 2 al lumii. 41 de săptămîni de competiții în „Marele premiu F.I.L.T." și „Cupa Davis", 142 victorii, 21 înfrîngeri; **Tom Okker**, 33 de săptămîni de competiții în gruparea profesionistă W.C.T., 101 victorii, 70 înfrîngeri. Iată și bilanțul întîlnirilor lor directe pe ultimii doi ani: Năstase 1 v. (Monaco 1971); Okker — 1 v. (Stockholm 1972).

Cum se va termina acum, la Scheveningen meciul de simplu dintre cei doi mari campioni, considerat de olandezi „cel mai frumos spectacol de tenis al anului"? Avantajat de terenul cu zgură, Năstase va lua avans asupra olandezului, aducînd cu aceasta un punct prețios echipei noastre? Care va fi rezultatul meciului de dublu — programat pentru după amiaza de azi? Care va fi...

Exprimîndu-mi convingerea că vom cîștiga dificila întîlnire cu Olanda am în față o echipă, aportul celorlalți jucători la marele efort al lui Năstase, respectiv al lui Dumitru Hărădău, la dublu, și al lui Toma Ovici, la simplu (sperăm că Tache Carabulis, excelent căpitan de echipă, s-a oprit, ca și noi, la această alcătuire).

Ce va fi?... Dacă mîine după amiază vom aplauda în fața micului ecran realizarea acelui 3—2 pe care îl dorim cu ardoare, ar urma o confruntare în cadrul semifinalelor zonale cu reprezentanta Iugoslaviei, în deplasare, sau cu aceea a Noii Zeelande poate la București, apoi, tot la București, o finală zonală cu Franța sau cu U.R.S.S., pentru o promovare în semifinalele interzonale în fața teamului S.U.A.

Nu știu de ce, sînt tentat să cred că la Scheveningen se va naște o echipă care va duce flacăra tenisului nostru mai departe.

Paul CERNESCU

Situația la zi în „Cupa Davis"

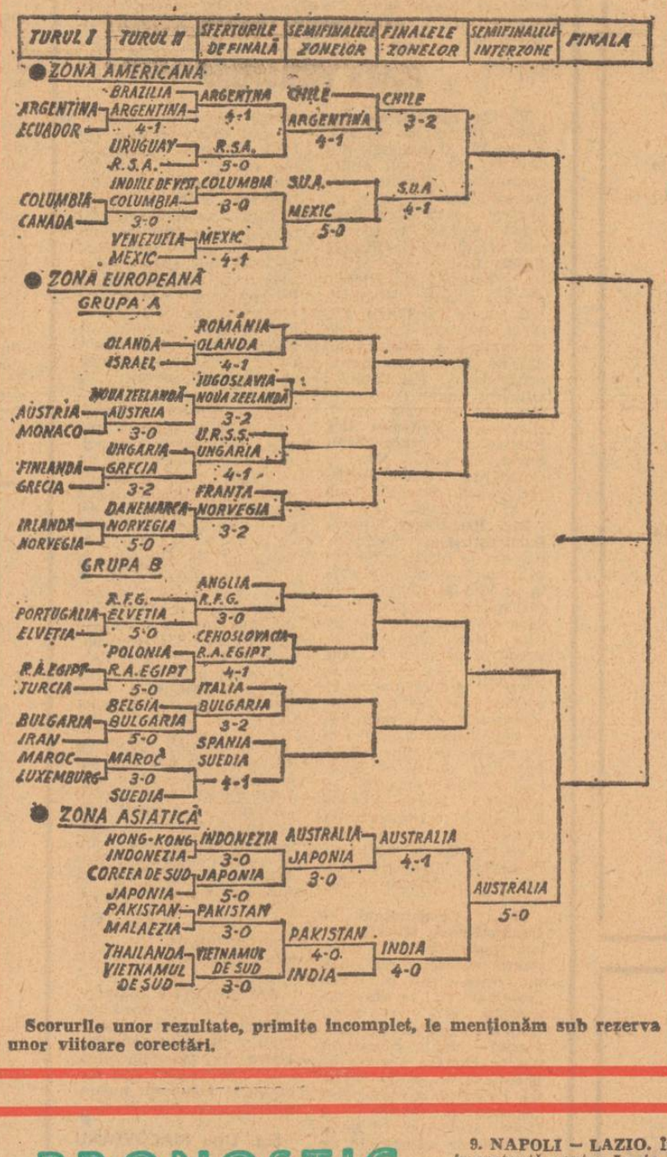

Scorurile unor rezultate, primite incomplet, le menționăm sub rezerva unor viitoare corectări.

CULISELE HIPODROMULUI

● *CEI DOI CÎȘTIGĂTORI, Cascada în „Premiul Bilea" și Osaka în „Premiul Birnova", ambii antrenați de Tr. Marcu, au confirmat, în continuare, prin performanțele înregistrate, în condiții de teren moale și timp nefavorabil, că în acest an tînăra generație de „minji" a debutat promițător.*

● *PENTRU ANTRENORUL I. Oană alergările semiclasice au devenit adevărate preferințe. După „Premiul de aprilie" (800 puncte), „Premiul fetelor" (800 puncte), „Premiul băieților" (800 puncte) iată că a cîștigat o nouă alergare („Premiul Păcii") — tot de 800 puncte, cu Odiseu, distanțîndu-se în clasamentul antrenorilor și al driverilor. Atenție, deci, la acest „uriaș" al kilogramelor (are peste 100) și al punctelor. S-ar putea ca în acest an să nu-i mai „reziste" nimeni pe cîmpul de curse!*

● *INTRODUCEREA pariului „Triplul cîștigător", a pariului „Ordinea triplă" într-o singură alergare, precum și clasamentele pe „puncte" și în funcție de cursele cîștigate, sînt măsuri organizatorice cu frumoase efecte în calificarea prin sport a calului de rasă. Duminica trecută un nou martor al acestor măsuri: departajarea prin fotografie, a nu mai puțin de trei cai la potou (Creol, Palmier, Begonia) în „Premiul Buziaș".*

Doru IONESCU

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 20 mai

1. POLITEHNICA IAȘI — METALUL BUCUREȘTI. Derbiul primei serii este favorabil echipei gazdă, în primul rînd pentru că joacă acasă, iar apoi pentru că valoarea sa este superioară echipei bucureștene.

2. METALUL PLOPENI — CEAHLĂUL PIATRA NEAMȚ. Cu toată nevoia de puncte, necesare salvării de la retrogradare, nu vedem cum ar putea echipa din Piatra Neamț să cîștige la Plopeni. Mai ales că și echipa locală mai trebuie să acumuleze puncte pentru a se pune la adăpost de surprize.

3. C.S. TÎRGOVIȘTE — F.C. GALAȚI. În deplasare echipa din Galați nu a reușit rezultate prea bune. Cu atît mai greu îi va fi la Tîrgoviște în fața unei echipe amenințată cu retrogradarea.

4. NITRAMONIA FĂGĂRAȘ — MINERUL BAIA MARE. Întîlnirea se anunță destul de echilibrată fapt pentru care înclinăm să credem că se va termina cu un rezultat de egalitate.

5. OLIMPIA ORADEA — METALURGISTUL CUGIR. Derbiul codașelor, al echipelor ce mai speră să rămînă în divizia secundă. Acordăm prima șansă gazdelor.

6. ATALANTA — LANEROSSI. De rezultatul acestui meci depinde soarta echipei Lanerossi. În cazul unei victorii se salvează de la retrogradare. Îi va fi însă foarte greu să o obțină pentru că și Atalanta mai are nevoie de un punct pentru a evita surprizele. Este posibil un rezultat de egalitate.

7. BOLOGNA — CAGLIARI. Un meci între două echipe scutite de emoții, fiind situate la mijlocul clasamentului. Neînvinse în retur, pe teren propriu gazdele sînt favorite.

8. INTER — FIORENTINA. Încă un meci lipsit de miză. Inter deține mari șanse de victorie dar și Fiorentina aspiră la un rezultat de egalitate.

9. NAPOLI — LAZIO. În fine, un meci de o mare importanță pentru Lazio, aflată și acum în ultima etapă la un singur punct de lider. Oaspeții vor face totul pentru a obține victoria dar socotim că le va fi foarte greu să o realizeze pe un teren pe care încă nimeni nu a cîștigat.

10. ROMA — JUVENTUS. Și echipa Juventus speră să intre în posesia tricourilor de campioni. Ținînd seama de forma slabă a gazdelor acordăm prima șansă echipei torineze.

11. TERNANA — PALERMO. Ambele echipe sînt de multă vreme retrogradate în divizia B. Un meci fără importanță, deci, Ternana are posibilitatea de a obține o victorie pur platonică.

12. TORINO — SAMPDORIA. Înfrîngerea echipei Sampdoria este foarte posibilă ceea ce ar însemna, printr-un joc al rezultatelor, retrogradarea sa în divizia secundă. Iată motivul pentru care socotim că Sampdoria va face totul pentru a obține măcar un singur punct.

13. VERONA — MILAN. Este cel mai așteptat meci al etapei. Milan, lider cu un punct avans întîlnește o echipă care a scăpat de grijile retrogradării. Milan are neapărată nevoie de victorie pentru a rămîne pe primul loc și a cîștiga campionatul.

Vă recomandăm un loc de recreare și odihnă

MUNTELE ROȘU

— *Ieri după-amiază și azi-noapte — îmi spune Mircea Aleze, tatăl cabinierei de la Muntele Roșu — a viscolit, de credeam că ne mută din loc. Zilele trecute, însă, am avut un timp excelent și lume multă, excursioniști de toate virstele.*

— *Dar mîine? întreb eu.*

— *Mîine va începe și la noi, din nou, vara.*

— *Așadar, excursiile la Muntele Roșu pot fi organizate fără teamă de noi viscole și înzăpeziri.*

— *După semnele vremii, așa va fi...*

...Acum cînd scriu, cerul e senin și soarele strălucește puternic. De jur-împrejur, sus pe culmile Zăganului și ale Ciucașului, sau jos, peste pădurile dinspre Cheia, sau peste cele de pe Valea Berii zăpada începe să se topească. În poiana de la poalele Muntelui Roșu — locul în care este situată cabana, la o altitudine de 1 260 m — culegem ghiocei și albăstrele. Privim în jur și ochii cuprind peisaje minunate: în stînga, pintenii golași ai Zăganului abia se țin de stîncamamă; înainte și în dreapta, panorama marcată de Valea Berii, de depărtările prin care știm că șerpuiește Teleajenul, de culmea Balabanului; în spate, chiar pe umerii noștri, Muntele Roșu, iar mai încolo, Ciucașul. Poiana dinaintea noastră, înverzită așa cum e, seamănă cu un covor moale, vălurit...

La Muntele Roșu se ajunge pornind, de pildă, din Ploiești. De aici, pe Valea Teleajenului, automobiliștii lasă în urmă — pe DN 1 A — cîteva localități (Blejoi, Scăeni, Lipănești, Vălenii de Munte, Drajna de jos, Teișani, Mineciu, Cheia). De la Cheia, după încă 7 km prin pădure, pe un drum pietruit ce urcă în serpentine accentuate, excursioniștii își pot parca autovehiculele în poiana din fața cabanei. Cu trenul, se va porni din Gara de Nord a Bucureștilor sau din Ploiești, fie cu personalul București-Mineciu, fie cu personalele directe Ploiești-Mineciu. Din Mineciu Ungureni, după circa 13 km, se ajunge la Cheia. Pentru deplasarea între cele două localități și mai departe, recomandăm drumeția.

Cabana Muntele Roșu, oferă vizitatorilor deosebite condiții de găzduire: 86 de locuri pentru dormit, în camere de 2,4,6 paturi. Cabana este luminată electric, are încălzire centrală, dușuri, apă caldă. Vara, cazarea este asigurată și de cele 10 căsuțe, avînd, în total, 20 de locuri. În poiana dimprejur pot fi instalate, pe o mare suprafață, corturile personale. Aprovizionarea este asigurată de bufetul-restaurant al cabanei.

Menționăm că de la Muntele Roșu pot fi organizate excursii, cu o durată mai mică sau mai mare, pentru cunoașterea locurilor de interes turistic din apropiere: cabana și masivul Ciucaș, masivul Zăganul, Valea Berii, Cheia.

Iată de ce cabana și poiana de la picioarele Muntelui Roșu se recomandă nu numai ca un loc pentru excursii de una sau două zile, ci chiar pentru petrecerea concediului de odihnă — parțial sau integral.

Valentin BORDA

N. A.: În articolul „Căldărușani", apărut în numărul trecut, în coloana I, paragraful I, este vorba de Matei Basarab, domnitorul Țării Românești, care a cumpărat terenul pe care s-a construit ansamblul mănăstiresc.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

RAINEA MARIN, Birlad: „Mă numesc Rainea Marin și sînt component al echipei de divizia A de rugbi „Rulmentul" Birlad, fiind în același timp și căpitanul echipei. Joc de 12 ani, din care 10 ani în divizia A, meci de meci. Am fost mereu accidentat, cu sau fără voie, de alți jucători, dar am lăsat totul pe seama riscului acestui sport. Ceea ce s-a întîmplat, însă, la Birlad în meciul cu Sportul Studențesc București în urmă cu o săptămînă depășește noțiunile de sport și civilizație.

La îndemnurile antrenorului Rădulescu (care a făcut la fel și cînd eram la Petroșani), jucătorii de la Sportul Studențesc ne-au luat pur și simplu la pumni, iar eu m-am ales cu o plagă în bărbie. Scena a durat 3—4 minute, timp în care arbitrul Dragoș Grigorescu din București a fost spectator, neluînd nici o măsură disciplinară. Spiritele s-au calmat pînă spre final, cînd din nou am fost lovit de un jucător de la Sportul Studențesc. Pentru că l-am îmbrîncit și am vrut să ripostez, am fost dat afară din teren. Celălalt însă nu.

Pentru prima dată am mers la Comisia de disciplină după 12 ani de activitate unde mi s-au dat 4 etape suspendare și terenul suspendat o etapă. Menționez că arbitrul, după meci, a spus că m-a eliminat pentru vociferări, ca la comisie să apară cu totul altceva. Pe culoar, la Federație, antrenorul Rădulescu se lăuda că are o mare satisfacție că ne-a bătut la pumni, pentru ca în fața comisiei să se plîngă că au intrat spectatorii în teren, lucru absolut ireal.

Nu cer clemența nimănui pentru prima suspendare din viața mea, dar judecați și dv. dacă este cinstit să fiu eu „țapul ispășitor" al unui „meci de box" care a durat 3 minute, fiind angrenați 15 plus 15 jucători incitați de antrenorul Rădulescu, învingători la puncte, fiind cei de la Sportul Studențesc.

1. De ce ne-a suspendat terenul? Nu a intrat absolut nimeni în teren!

2. De ce nu au fost suspendați antrenorul Rădulescu și jucătorul Drăgulescu, care a început scandalul și este principalul și adevăratul vinovat?

3. De ce arbitrul a plecat cu mașina cu Sportul Studențesc, ca să dea naștere la tot felul de suspiciuni, mai ales că în foaia de arbitraj nu a scris nimic, făcînd raport suplimentar, influențat de antrenorul Rădulescu?

Iată cîteva întrebări la care Federația noastră nu s-a gîndit, analizînd superficial cazul și făcîndu-ne să înțelegem că ne-a judecat „cu influențe".

În calitate de căpitan de echipă cer prin bunăvoința dv. reanalizarea acestui caz și, dacă eu sînt atît de vinovat, să fiu scos și din viața sportivă. De asemenea, pot aduce sute de martori că nu a intrat nimeni pe teren.

Totodată, solicit analizarea arbitrajului complet lipsit de personalitate al arbitrului Dragoș Grigorescu, care a contribuit și el la încărcarea atmosferei nervoase, stîrnit și a antrenorului Rădulescu care a incitat tot timpul jucătorii săi...

În încheiere, vreau să vă spun că în afară de mine, care nu voi juca 4 etape, mai sînt încă 3 coechipieri accidentați, care la fel nu vor juca cîteva etape, „suspendați" fiind de echipa Sportul Studențesc prin lovire.

Sînt convins că vor veni contra argumente, dar eu vă spun sincer și pot jura și în fața instanței că am scris numai adevărul. În caz contrar, să fiu pedepsit pe viață".

Nu-mi pot îngădui să devin arbitrul acestui incident regretabil, din pricină că nu am fost la fața locului și că nu mă pricep cîtuși de puțin în respectiva materie. La prima vedere, cred că aveți dreptate. Nu mi se pare drept să fiți și lovit, și dat afară de pe teren, și suspendat. E prea mult!

Folosesc prilejul acesta pentru a pune, însă, în discuție o chestiune care mă îngrijorează de multă vreme: violența acestui sport care se cheamă rugbi. Nu mă refer numai la rugbiul nostru, ci și la cel străin. Am văzut anul trecut un meci în Franța (care trebuia să decidă, mi se pare, campioana) și care s-a terminat cu o încăierare gigantică între jucători, încăierare pe care de-abia au putut-o potoli cei aproape o sută de polițiști intrați pe teren, cu bastoane și cîini. În Anglia, Australia și Noua Zeelandă astfel de incidente sînt întîmplări banale. Din fericire, rugbiul nostru e ceva mai blînd. Cred că federația internațională ar trebui să rămînă nițel pe gînduri și să facă ceva modificări în regulamentul jocului, pentru a împiedica un jucător să se repeadă asupra altui jucător, să-l prindă în brațe și să dea cu el de pămînt, după care, eventual, să-l calce și în picioare, fără ca arbitrul să-i poată face mare lucru. La box (alt sport care dă victime), jucătorul merge pe mîna lui, cum se zice, dar la rugbi poți să intri într-o „grămadă" și să nu mai ieși de-acolo întreg, să fii călcat de adversari și colegi. Sigur că chestiunea e spinoasă și delicată, dar eu mi-am permis să o supun atenției celor avizați. Cu alte cuvinte, întrebarea mea e aceasta: a devenit, într-adevăr, rugbiul un sport periculos sau nu?

IOAN PREDA, Orăștie, jud. Hunedoara: „Mă întreb care sînt criteriile determinante pentru Televiziune la alegerea partidei de fotbal ce urmează a fi transmisă în cadrul „Albumului duminical"? Mă determină la aceasta transmiterea partidei Sportul Studențesc — Steaua din 13 mai, care, după modesta mea părere nu a putut satisface pe nimeni. Consider că alegerea nu a fost deloc inspirată, întrucît în această etapă existau alte întîlniri care meritau cu prisosință să fie transmise și nu voi cita decît două dintre ele: Dinamo—Rapid sau „U" Cluj—C.F.R. Cluj. Avînd în vedere împlinirea a 25 de ani de existență a clubului Dinamo București, cred că această echipă merita să figureze în transmisiunea de duminica trecută. Sper că în viitor Televiziunea se va orienta mai bine, transmițînd adevăratele derbiuri ale etapei".

Într-adevăr, gafa Televiziunii de duminică a fost de neiertat. De ce nu s-a transmis întreg cuplajul? De ce nu s-au oprit redactorii secției sport la cel de al doilea meci, despre care se putea bănui dinainte că va fi mai palpitant și mai frumos decît primul? Nu știu nici eu care sînt criteriile după care se conduce Televiziunea cînd alege meciurile, dar e greu de priceput de ce sînt scăpate tocmai partidele de mare interes. Sper și eu, împreună cu dumneavoastră, că lucrurile se vor îndrepta în viitor.

GOLGOJAN NICOLAE, Rovinari, jud. Gorj: „Formația alcătuită pentru atacarea povîrnișului unde se află „Salatiera" în acest an m-a făcut să mă întreb încăodată: ce s-a întîmplat cu Ion și Ilie? Se vede de departe că între ei e o ruptură. Care federația de tenis n-a putut împăca lucrurile spre a-i vedea iar împreună? Ce va face Ilie singur? Încercăm să ne mulțumim cu ultimele străluciri pe firmamentul tenisului mondial? Oare de acum încolo vom figura, ca și în fotbal, la începători? Deși le urez mult succes la prima întîlnire, sînt sceptic, mai ales că Okker va apare în echipa olandeză. Oare Țiriac nu ne va oferi nici măcar plăcerea de a-l auzi comentînd meciurile viitoare? Dumneavoastră ce părere aveți?

O echipă care îl are cap de afiș pe Ilie Năstase nu poate fi dinainte declarată învinsă. Sigur că alte garanții ne-ar fi oferit prezența lui Ion Țiriac, cu imensul lui depozit de experiență tehnică și morală, dar acum nu mai e nimic de făcut. Cu toate eforturile depuse de rubrica noastră, bătrînul Țiri nu și-a putut învinge, probabil, anumite sentimente și resentimente și s-a retras discret din echipă. Speranța însă nu trebuie să ne-o pierdem. Năstase poate cîștiga în toate întîlnirile ambele meciuri de simplu și își poate forma un bun coechipier pentru dublu. Să acordăm creditul ce li se cuvine tinerilor noștri tenismeni și să privim viitorul cu optimism!

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Compresfilatelia" — serviciul import export presă București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

PENTRU TRIUMFUL UNOR RELAȚII NOI ÎNTRE NAȚIUNI

Opinia publică din țara noastră a urmărit pe tot parcursul acestei săptămîni, cu un interes deosebit, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Italia, eveniment politic de mare însemnătate, cu amplu ecou în viața internațională. Desfășurată sub auspiciile unei tradiționale prietenii, într-o atmosferă de cordialitate, străbătută de înaltă considerație și căldură, vizita președintelui Consiliului de Stat a deschis o nouă și amplă perspectivă colaborării româno-italiene, a contribuit la întărirea străvechilor legături care apropie popoarele noastre. Cadrul solemn și fastul unei primiri prestigioase, s-au îmbinat, în zilele vizitei, cu rodnice convorbiri la cel mai înalt nivel. Declarațiile politice, de-o importanță deosebită ale tovarășului Nicolae Ceaușescu și ale președintelui Italiei, Giovanni Leone, documentele semnate, de certă însemnătate istorică, sintetizînd rezultatele vizitei, exprimă pe deplin nivelul relațiilor dintre România și Italia, relații care constituie un exemplu de colaborare între state cu orînduiri diferite, bazate pe avantaj reciproc, pe deplină egalitate în drepturi și respect mutual: s-a subliniat în același timp posibilitatea dezvoltării lor pe multiple planuri, în concordanță cu cerințele diviziunii internaționale a muncii, ale circulației mondiale a valorilor materiale și spirituale, dorința celor două guverne de-a acționa și în viitor pentru extinderea colaborării și cooperării multilaterale în interesul ambelor popoare, în interesul destinderii, colaborării și păcii în Europa și întreaga lume. Prin această largă, cuprinzătoare și profund constructivă viziune politică, înaltele principii exprimate în Declarația solemnă comună, angajamentele cuprinse în acordurile de lungă durată, reprezintă documente de referință nu numai pentru viitorul raporturilor dintre România și Italia, ci și pentru întreaga viață internațională. Ele proclamă voința comună, dorința și angajamentul comun al României și Italiei de a face tot ce le stă în putere pentru a dezvolta colaborarea între toate națiunile lumii, pentru a făuri o lume mai bună și mai dreaptă.

„Am ajuns — afirma tovarășul Nicolae Ceaușescu, apreciind rezultatele vizitei — la concluzii comune atît în ce privește dezvoltarea relațiilor de colaborare economică, tehnico-științifică și culturală între popoarele român și italian, cît și în privința necesității extinderii colaborării noastre pe plan internațional în vederea înfăptuirii securității în Europa, pentru triumful unor relații noi între națiunile continentului nostru, care să excludă forța și amenințarea cu forța și să asigure fiecărei națiuni posibilitatea de a se dezvolta corespunzător dorințelor sale".

Prestigiul dobîndit de Republica Socialistă România, justețea și consecvența principială a politicii

CONTINUARE IN PAG. ②

125 de ani de la revoluția din 1848 în România

MOMENTE BUCUREȘTENE

(Pagina a 2-a)

Mîine, pe stadionul „23 August" un meci de fotbal cu o miză deosebit de mare:

ROMÂNIA - R. D. GERMANĂ

Avancronica meciului în pagina a 8-a

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVII Nr. 816 — sîmbătă 26 mai 1973 — 8 PAGINI 1,50 LEI

Litoral '73

● Un nou și modern complex turistic: „Aurora" ● Satul românesc de la Mamaia, un mare punct de atracție ● O stagiune artistică cu 665 de spectacole ● Surprize pentru amatorii de sporturi nautice ● „Luna-Park" la Mamaia și Saturn

Sezonul estival pe litoral a început în acest an mai devreme ca de obicei iar la data cînd apar aceste rînduri stațiunile de la mare trăiesc deja febra vacanțelor. Mii și mii de vilegiaturiști se bucură din plin de un soare generos și de ospitalitatea gazdelor care și în noul sezon au pregătit numeroase și plăcute surprize.

VASILE TRANDAFIR, director general al Oficiului Național de Turism „Litoral" ne prezintă o adevărată avalanșă de informații inedite:

— Oaspeții sînt întîmpinați cu noutăți încă de la „porțile" litoralului. Aeroportul, bunăoară, este pregătit să asigure în actualul sezon peste 5 000 de curse turistice, în afara curselor interne obișnuite. În urma prelungirii pistei și a altor modernizări, aici vor putea ateriza și decola aeronave de mare capacitate și viteză sporită. Gara C.F.R. Constanța va dispune peste cîteva zile de noi case de bilete și spații pentru bagaje de mînă. Pentru turiștii care sosesc pe litoral cu autoturisme s-au organizat puncte de informare la intrarea în orașul Constanța și în alte localități, au apărut noi stații PECO etc. Și pentru că a venit vorba de automobiliști să vă informez că s-a construit în acest an o centură de ocolire a stațiunii Eforie Nord, ceea ce contribuie la descongestionarea circulației în această localitate.

Directorul general al centralei turistice a litoralului ne-a informat, în continuare că, la capul „Aurora", între stațiunile Jupiter și Venus urmează să se inaugureze în curînd cel mai mare complex turistic de pe țărmul românesc al Mării Negre, cu o capacitate de 2 885 de locuri. Acest complex este alcătuit din 10 hoteluri, 8 restaurante, baruri de zi, 3 piscine, diverse magazine, dotări de plajă proprii etc. Toate construcțiile sînt amplasate în terase, ceea ce

Ion POPOVICI

CONTINUARE IN PAG. ②

Estivală...
Leonid BEALCOVSCHI-Bacău

PE DUNĂRE

LA MILA 80

● Bilanț rodnic în activitatea constructorilor de nave gălățeni ● Drumul parcurs de la 12 C.P. la un milion de cai putere ● Cum gîndesc și cum trăiesc cei care din tată-n fiu muncesc la mila 80.

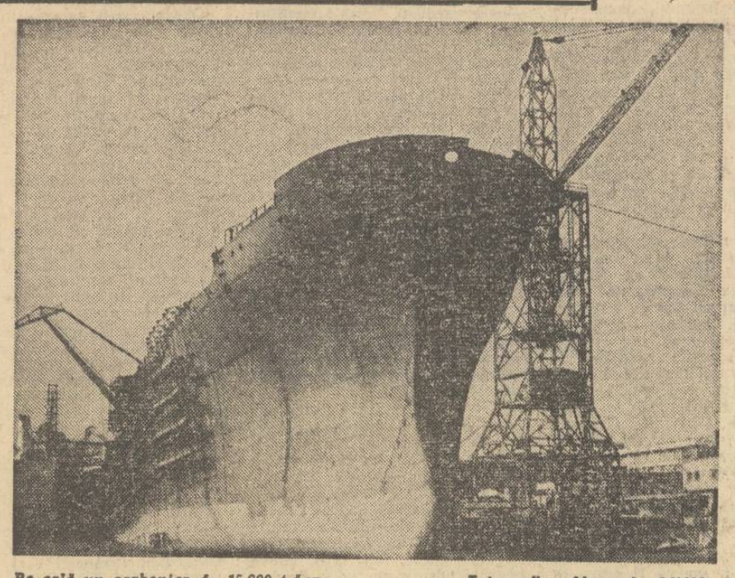

Pe cală un carbonier de 15 000 t.d.w. **Fotografia: Alexandru MUJA**

MILA 80 pe malul Dunării. Nave maritime de diverse mărimi și forme se leagănă ușor pe valurile Dunării. Aici la mila 80 s-au născut și s-au format nu numai nave, dar și oameni. Oameni care, educați și crescuți în climatul tradiției muncitorești, acționează cu demnitatea și hotărîrea moștenită de la părinții părinților lor, de la cei care nu s-au clintit de la mila 80 nici un minut în ciuda atîtor furtuni care s-au abătut pe aceste meleaguri de-a lungul istoriei...

PAȘESC PRINTRE COLOȘII de metal — navele aflate în construcție — ce se înalță ca niște blocuri uriașe. Mă strecor pe sub poverile de sute și mii de tone de metal pe care brațele metalice ale uriașelor macarale le poartă prin văzduh spre locuri și destinații numai de ele știute și de cei care le conduc de la pupitre. Cunosc oameni pe care nu i-am văzut niciodată. Sînt comunicativi. Între o indicație și o comandă fiecare se străduie să-ți destăinuie amănuntele cele mai caracteristice, mai interesante din viața colectivului unde lucrează, a șantierului, a familiei, a preocupărilor lui zilnice. Sînt oameni care materializează aici la mila 80 una din valoroasele idei ale politicii partidului nostru: dezvoltarea construcției de nave românești. Mă aflu așadar între membrii familiei de constructori navali gălățeni. Stau de vorbă cu ei și îi ascult cum își deapănă cu mîndrie istoria existenței și a viitorului lor.

— Șantierul este pentru mine ca și familia mea, ca și casa în care trăiesc — îmi spunea ION PICIORA, maistrul secției de zincaj. Aici a lucrat tata, mama. Aici lucrez și eu. M-am născut la doi pași de șantier, pe o stradă apropiată. Așa că vă dați seama ce înseamnă pentru mine șantierul naval.

CUNOSCÎNDU-L în cele cîteva ore cît m-a însoțit mi-am dat seama că pentru acest om, și ca el sînt zeci și sute de navaliști, șantierul înseamnă mult mai mult decît a reușit să-mi spună. Rezultatele muncii sale culese în cei 32 de ani de cînd intră pe poarta aceleeași întreprinderi, faptele sînt mai puternice decît cuvintele. Întregul atelier de zincaj unde lucrează este refăcut și autoutilat după proiectele la care și-a adus o mare contribuție. Înlocuirea băilor de prezincare

Viorel CHIURTU

CONTINUARE IN PAG. ②

● HOMO SAPIENS ● HOMO SAPIENS ●

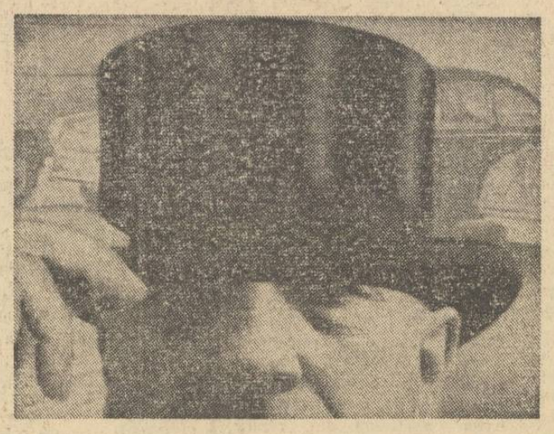

Vom trăi 100 de ani!...

● Se pare că aceasta va fi media de viață, iar bătrînețea își va începe numărătoarea de la... 100 mai departe.

NOUTĂȚILE „ACCESIBILE" ALE MODEI ESTIVALE

● ●

IDEI ALE CITITORILOR PENTRU... CITITORI

- *Cutie sertar pentru păstrarea alimentelor*
- *Lalele*
- *Sfaturi practice*
- *Bar într-un... cufăr*

(Pagina a 6-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Prietenie
Adrian SZASZ-București

Flori...
V. BOGDANEȚ- Bacău

„ELECTRONICA INFORMAȚIONALĂ"

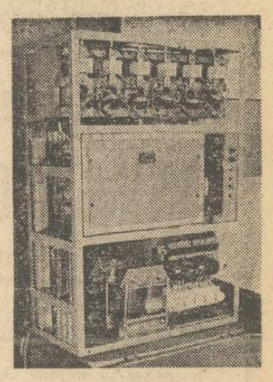

● O denumire de aici înainte curentă ● Știți ce sînt tiristoarele? ● Rezultate la nivel mondial ale specialiștilor români într-un domeniu de vîrf în care problemele sînt de o mare complexitate și cu un caracter tehnic multilateral.

CE ESTE CALCITONINA?

● Paradontoza poate fi stopată cu ajutorul unui preparat cu un hormon pînă mai ieri necunoscut ● Tratamentul osteoporozei cu calcitonină e în 50 la sută din cazuri eficace ● Un eveniment științific important.

(Relatările în pagina a 5-a)

125 de ani de la revoluția din 1848 în România

MOMENTE BUCUREȘTENE

Unitară în manifestările ei, în programul pe care și l-a propus, în obiectivele politice și social-economice urmărite, revoluția de la 1848 s-a desfășurat oarecum diferit într-un principat românesc sau altul, îmbrăcînd aspecte nuanțate în funcție de o serie de particularități locale, de gradul de organizare a forțelor progresiste, de împotrivirea mai puternică sau mai slabă a elementelor feudale reacționare. După ce am relevat, în acest sens ceea ce s-ar numi mersul revoluției în Moldova și în Transilvania, după ce ne-am oprit asupra punctelor culminante ale reconstituirii epopeei sale care se numeso Iași și Blaj, să stăruim asupra modului în care s-au petrecut evenimentele în Țara Românească, mai exact în capitala acesteia — București. După cum se știe, potrivit planului întocmit de către fruntașii revoluției, plan discutat pînă în cele mai mici amănunte în cadrul societății „Frăția", semnalul urma să fie dat simultan în trei puncte — la Islaz, la Telega și în București — nu numai pentru că aici se conta cel mai mult pe participarea maselor de țărani, tîrgoveți, calfe, ucenici, ci și pentru a se distrage atenția organelor represive și pentru a se dispersa forțele acestora. Și îndată ce revoluția a izbucnit la 9 iunie, la Islaz, în pofida arestărilor masive operate din ordinul Domnitorului Gheorghe Bibescu, la 11 iunie bucureștenii, entuziasmați, pregătiți pe deplin pe plan spiritual, au dat semn de ridicare și ei. De aici încolo putem întocmi un calendar exact al revoluției, cu toate zig-zag-urile ei, cu fluxul și refluxul pe care le-a cunoscut.

11 IUNIE. La chemarea căuzașilor, bucureștenii se adună în număr de zeci de mii spre a merge către palatul domnesc. În capul străzii Lipscani, Iancu Magheru, fratele cîrmuitorului județului Romanați — Gheorghe Magheru — care fraternizase cu revoluționarii și se pusese pe de-a întregul în slujba cauzei lor, citește înflăcărat Proclamațiunea de la Islaz, adevărat manifest care cuprindea programul pașoptist și între ale cărei puncte, se detașau, prin consecințele pe care le puteau produce, cele privitoare la „ridicarea gloatelor" și la „împămîntenirea clăcașilor" cu despăgubire.

14 IUNIE. Trezită după primul șoc pe care-l suportase, reacțiunea se pune în mișcare. Grupată în jurul mitropolitului Neofit, figură caracteristică de cleric fățarnic și duplicitar, ea pune la cale o contrareacție. Ca de obicei, gîndurile se îndreaptă spre puterile străine cărora se preconizează a li se cere sprijinul și intervenția. Deocamdată însă împotrivirea pe care o de organizare statală este „Republica democratică".

19 IUNIE. Un nor de furtună. Sub pretextul gratulării guvernului provizoriu, coloneii Odobescu și Solomon introduc trupe în clădirea în care acesta își desfășoară lucrările și procedează la arestarea fruntașilor pașoptiști. Se dă numaidecît semnalul de alarmă. Mii de oameni aleargă din toate părțile să-și salveze conducătorii. În fața trupelor postate jurimprejurul clădirii, masele se retrag spre a se înarma. Pe toate străzile se ridică baricade. Tabacii, calfele, ucenicii, micii negustori, laolaltă cu țăranii din jur porpune este insuficient de consistentă. Revoluția se află în ascensiune, cursul ei pare greu de zăgăzuit.

15 IUNIE. Inceput de ev. Amiază de revoluție. Peste 30 000 de bucureșteni la care se adaugă țărani din satele înconjurătoare, veniți de cu noapte, din toate părțile, cum povestește Camil Petrescu, umplu Cîmpia Filaretului, denumită de atunci „Cîmpia Libertății". Se citește Proclamația de la Islaz care este convertită în Constituție. Prima Constituție revoluționară a României. Cheia ei de boltă — prevederile privind împămîntenirea clăcașilor și libertățile cetățenești. O tendință republicană se conturează. Premisele ei trebuie identificate, desigur, în ideile lui Bălcescu exprimate atît de lucid și de categoric în Manualul bunului român, în care arăta că cea mai înaintată formă neso să despresoare guvernul. În fruntea lor, legendara Ana Ipătescu, cu cîte un pistol în fiecare mînă. „Curaj, copii — strigă ea. Moarte trădătorilor". Și trădătorii sînt obligați să cedeze. Dar e un triumf pe care mulțimea îl plătește cu greu tribut de sînge. Bălcescu, afectat de inconsecvențele pe care le dovedeau unii membri ai guvernului, dă semne de nemulțumire. Între el și Eliade, de fapt între aripa burghezo-democratică și cea liberală, se și conturează grave divergențe.

20 IUNIE. Neînțelegerile sînt pentru moment trecute pe planul al doilea. Bălcescu acceptă ideea lui Eliade ca victimele complotului contrarevoluționar să fie înmormîntate purtînd hlamida albă a purității. O imensă mulțime de oameni, mulți și îndurerați, urmează cortegiile. Procesiunea se transformă într-o manifestare de solidaritate cu ideile revoluției, cu conducătorii ei. În același timp ea se constituie într-un avertisment drastic adresat reacțiunii. Ziarele revoluționare „Pruncul român" și „Popolul suveran" adresează apeluri patetice la colaborare în numele salvării patriei.

28 — 29 IUNIE. Zvonuri sumbre. Agenții vechii stăpîniri răspîndesc știrea că în țară ar fi intrat trupe străine. Fără a cerceta cu seriozitate veracitatea lor, guvernul se strămută mai întîi la Tîrgoviște, apoi la Cîmpulung-Muscel. A fost, fără îndoială, o dovadă de slăbiciune din partea membrilor săi. În absență, în capitală, reacțiunea se dedă la dezmăț. Cuprinși de indignare, bucureștenii trec la contraofensivă. Focarele reacțiunii sînt identificate și neutralizate rînd pe rînd.

30 IUNIE. În mijlocul unei însuflețiri generale, guvernul se reîntoarce în capitală. Mii și mii de bucureșteni aclamă cu entuziasm. Totuși traducerea în viață a punctelor înscrise în program se face anevoie. Discuțiile interminabile au loc în legătură cu nevralgica problemă a împămîntenirii. În cele din urmă, Bălcescu face greșeala de a accepta ideea constituirii unei „comisii a proprietății". În ciuda faptului că în fruntea acesteia va fi desemnat prietenul său, Ion Ionescu de la Brad, agronom luminat, cu nespusă dragoste pentru țărănimea clăcașă și pentru nevoile ei, comisia va semnifica, în fapt, înmormîntarea, cel puțin pentru moment, a proiectatei împămîntenîri. Cu toate eforturile pe care reprezentanții țărănimii în comisie le vor depune — despre aceștia, marele prieten al poporului român, istoricul francez Jules Michelet va nota că dădeau dovadă de un excepțional simț al valorilor strămoșești și aduceau în sprijinul doleanțelor lor argumente greu de spulberat — semne bune nu se arată, iar o parte a maselor încep să-și piardă suflul revoluționar.

SEPTEMBRIE. A doua intervenție turcească. Armata invadatoare are în fruntea sa pe Fuad Efendi, căpetenie otomană care-și îngăduie să blameze ceea ce el numea „acel duh al răzvrătirii" inspirat de comunism. Pătrunderea în capitală a osmanlîilor dă loc la scene dramatice. La capătul Podului de pămînt, oamenii se aruncă înaintea cailor. Spahiii își croiesc drum cu săbiile și cu lăncile, peste trupurile celor care nu ezitau să-și dea chiar viața pentru a-l opri pe dușman. Guvernul este arestat. Duși în tabăra turcească, fruntașii pașoptiști vor dovedi o excepțională demnitate, își vor sfida temnicerii. Bălcescu va protesta cu vehemență în numele patriei și al poporului român. Exilarea lui din înalt ordin va însemna despărțirea pentru totdeauna de pămîntul strămoșesc.

13 SEPTEMBRIE. Un gest de eroică, de disperată împotrivire. Roata de pompieri condusă de căpitanul Pavel Zăgănescu se baricadează în cazarma sa din Dealul Spirii. Înlăturarea acestui obstacol dă naștere unei lupte de o violență extremă. Cad 80 de soldați și 2 ofițeri din partea românilor. Turcii își plătesc victoria cu un număr dublu de morți. Marx va vorbi în scrierile sale despre „baia de sînge de la București".

Iată aici datele esențiale ale creșterii și descreșterii valului revoluționar pașoptist în Țara Românească, în București. Asupra atîtor alte aspecte și învățăminte ale evenimentelor ce au avut loc acum 125 de ani în această parte a țării vom mai avea prilejul să scriem.

Ion PAVELESCU

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

PENTRU TRIUMFUL UNOR RELAȚII NOI ÎNTRE NAȚIUNI

URMARE DIN PAG. 1

sale internaționale, la făurirea și exprimarea cărora contribuie cu atîta strălucire puternica personalitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, au avut, după cum se știe, un larg răsunet în opinia publică italiană, care a considerat vizita șefului statului român în Italia un eveniment de importanță majoră. Făcîndu-se ecoul acestei opinii generale, radioul și televiziunea italiană, întreaga presă, au prezentat pe larg aspecte din desfășurarea vizitei, punînd un deosebit accent pe convorbirile dintre cei doi șefi de stat, precum și pe semnarea Declarației solemne comune și a celorlalte acorduri și documente, menite să dea un nou și important impuls colaborării româno-italiene.

Acest fapt a fost subliniat și în cadrul întîlnirilor pe care secretarul general al partidului nostru le-a avut cu tovarășii Luigi Longo și Enrico Berlinguer. Convorbirile dintre conducătorii celor două partide au evidențiat înaltul nivel al relațiilor dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Italian, voința comună de a le dezvolta în viitor, în interesul colaborării și al unității mișcării comuniste și muncitorești. Tovarășii Nicolae Ceaușescu, Luigi Longo și Enrico Berlinguer și-au exprimat convingerea că dezvoltarea relațiilor dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Italian va favoriza extinderea în continuare a relațiilor de prietenie și de cooperare între Italia și România.

Evidențiind căldura deosebită cu care a fost salutată de toată Italia vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, atenția deosebită acordată acestui eveniment de toată presa și de întreaga opinie publică, președintele Italiei, Giovanni Leone, spunea: „În acest interes deosebit pe care Italia l-a manifestat față de vizita dumneavoastră, noi vedem două aspecte: reînnoită prietenia frățească cu o țară prietenă, care are comune cu noi rădăcini ale limbii și culturii sale, și interesul care se concentrează în jurul operei dumneavoastră de om de stat, întrucît împliniți aspirațiile generale ce aparțin sufletului popoarelor, armonizînd propria dumneavoastră orînduire socială cu principiile eterne și universale ale suveranității naționale, independenței, neamestecului în treburile interne — principii care constituie elementul esențial pentru o pace autentică între popoare, pentru progresul țării, mai ales pentru masa oamenilor care muncesc".

Cînd trimitem la tipar aceste rînduri, menite a consemna un eveniment memorabil în viața internațională, un eveniment care subliniază încă odată, cu deosebită tărie, justețea politicii externe a partidului și statului nostru și înaltul prestigiu cu care este afirmată pe plan mondial de șeful statului român, vizita în Italia la sfîrșit după ce tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu au fost oaspeții orașelor Genova, Torino și Milano, unde oficialitățile, mii și mii de oameni ai muncii l-au salutat cu deosebită căldură și stimă. Și-n aceste orașe, în toate întreprinderile și instituțiile vizitate, ca și în primele zile la Roma, țara noastră, politica sa internă și externă s-au aflat în centrul atenției.

Părăsind orașele care alcătuiesc triunghiul economic al nordului Italiei, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu continuă, după cum s-a anunțat, în Republica San Marino.

COPIII...

Iunie, Ziua internațională a copilului va ține, calendaristic, mai mult decît cele 24 de ore ale ei, extinzîndu-se pînă la 25 iunie. În acest an, ca și în precendenții, această zi, multiplicată de 25 de ori, se va desfășura sub semnul solidarității internaționaliste, a ajutorării copiilor din țările în curs de dezvoltare, cu copii care suferă ca victime ale războaielor, subnutriției, calamităților naturale. Copiii României, răspunzînd apelului U.N.I.C.E.F. (Fondul Națiunilor Unite pentru copii) vor fi alături de copiii din acele zone ale pămîntului în care copilăria nu cunoaște bucuriile unei vieți cu soare și bucurie.

„Pionierii și școlarii din țara noastră, bucurîndu-se de o copilărie fericită își îndreaptă gîndurile spre cei peste 780 milioane de copii sub 15 ani din cele 112 țări, ocrotiți prin programele de asistență ale UNICEF. Ajutorul lor este emoționant, căci din toate colțurile țării vin vești care arată cît suflet pun acești copii pentru a contribui la alinarea suferințelor și îmbunătățirea condițiilor de viață și învățătură a sutelor de milioane de copii aflați în această situație Să ascultăm cîteva din aceste vești : Pionierii din Maramureș, de exemplu, membri ai microcooperativelor agricole de producție, au hotărît să depună o cotă din veniturile realizate la Fondul de solidaritate În județul Iași, a intrat în funcțiune „Pușculița UNICEF". În care copiii își depun economiile. La București și în județele Cluj, Prahova, Brașov, Constanța, Hunedoara, Argeș, Dolj, și în alte județe se organizează acțiuni cu caracter cultural ale căror fonduri vor fi îndreptate pentru ajutorarea copiilor din țările subdezvoltate.

În întreaga țară copiii, însuflețiți de sentimentele solidarității umane, participă la strîngerea de fonduri prin valorificarea plantelor medicinale, prin strîngerea maculaturii, prin acțiuni sportive. Expresie vie a acestor sentimente sînt și expozițiile de artă plastică organizate în școli și case ale pionierilor, cum sînt cele de desene și foto-montaje, „Pretutindeni trăiesc copii", „Meridianele prieteniei", „Prietenul meu de pretutindeni". La București și la Ploiești a fost găzduită expoziția de desene, itinerantă, cuprinzînd lucrări ale copiilor din 22 țări intitulată „Bucuria primăverii pe cele cinci continente". Între concurenții cîștigători s-a aflat și pioniera noastră Gabriela Mincă din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej care, drept recompensă, a întreprins o călătorie în insulele Jersey (Anglia). Pioniera Eugenia Noje din Satu Mare va pleca în Danemarca, iar danezul Lars Ryvald din Christensen va veni în România.

Copiii noștri, educați în nobilele idealuri umanitariste, întind o mînă prietenească peste meridianele lumii, aducînd o rază de bucurie în acele locuri în care se desfășoară o luptă acerbă pentru înlăturarea mizeriei lăsate de colonialism, de robia menținută, din păcate, chiar pînă în secolul nostru.

Const. SIRBU

PE DUNĂRE

LA MILA 80

URMARE DIN PAG. 1

din construcție metalică vulcanizată care nu rezistau decît 6-8 luni, cu băi din cărămidă antiacidă, cu o durabilitate de peste 15 ani, este numai una din inovațiile de prestigiu ale maistrului Ion Piciora. Datorită inovațiilor sale, a acțiunii de modernizare, secția de zincaj a șantierului naval a reușit nu numai să satisfacă în totalitate și de calitate lucrările de zincare interne, necesare procesului de producție, dar s-a oferit să execute, de exemplu, și zincarea radiatoarelor pe care uzinele „Electroputere" din Craiova erau nevoite să o facă în străinătate...

CU ACEEAȘI PASIUNE cu care s-a dăruit muncii, Ion Piciora s-a ocupat în timpul său liber și de expoziția care înfățișează întreaga evoluție a familiei de constructori de nave în cei 80 de ani de existență. A colindat prin țară, a străbătut sute de km. Depistînd și stînd de vorbă cu peste 60 de vechi muncitori navaliști. Zeci și sute de fotografii de documente adunate timp de 2 ani de acest fiu devotat al marii familii muncitorești se află astăzi în expoziția organizată în incinta șantierului. Dintr-un document aflat aici se presupune că încă de prin anul 1470, pe timpul domniei lui Ștefan cel Mare, se construiau catarge din stejar moldovenesc adus din satul Scînteia pentru corăbiile ce ajungeau pînă la Schela Dunării. Certificatul de nastere al „Șantierelor române de la Dunăre", cum a fost botezat pe atunci șantierul naval, datează din anul 1893. Pentru a avea o imagine a saltului în timp vom face apel la cîteva cifre.

LA ÎNFIINȚARE șantierul dispunea de o forță motrică de 12 C.P., o nicovală, o forjă și 13 salariați. **Astăzi forța motrică de la mila 80 depășește un milion cai putere, iar numărul salariaților este de ordinul miilor. De la o suprafață de 300 m.p. cît măsura la înființare, șantierul astăzi a crescut și se întinde de-a lungul Dunării pe o distanță de 2 km. Din calendarul timpului, cîteva date memorabile. Anul 1895 este marcat de construirea pentru prima dată la Galați a unui șlep de 121 tone. Apoi urmează, în 1912, cel mai frumos și confortabil vas de pasageri al timpului cu o capacitate de 800 de persoane. Se construiesc, în continuare, de-a lungul anilor diverse remorchere, șlepuri în condiții rudimentare.**

ABIA ÎN ANII NOȘTRI începe să se contureze viitoarea dimensiune a șantierului naval de astăzi. **În 1950 vestiții nituitori ai lui Iordăchescu, schimbă pistolul pneumatic de nituit cu cleștele de sudură trecîndu-se la o nouă tehnologie de fabricație a navelor. În 1958 primul cargou maritim de 4 500 t.d.w. purtînd numele orașului de la Dunăre, coboară de pe cală, inaugurînd trecerea la construcția navelor maritime de tonaj sporit. Zece ani mai tîrziu, constructorii navali gălățeni încredințează apelor Dunării o nouă realizare : cargoul maritim de 12 500 t.d.w. În iulie 1972, în cinstea Conferinței Naționale a partidului, la Galați se sărbătorește un nou succes naval : lansarea primului carbonier de 15 000 t.d.w.**

RECORDURILE, perfecționarea muncii sînt atribute ale cerinței de dezvoltare impetuoasă a construcției de nave și ele se succed cu o repeziciune uimitoare. Muncitorii, tehnicienii, inginerii și proiectanții angajați în această luptă continuă de perfecționare, găsesc soluții din ce în ce mai moderne și eficiente de execuție. Ion Piciora nu este singurul.

TURNĂTORIA este unul din compartimentele de muncă din șantier unde funcționează un colectiv a cărui contribuție la construcția navelor românești s-a concretizat într-un succes de seamă. Este vorba de conceperea și fabricarea, pentru prima dată în țară, a elicelor de nave după o tehnologie originală. **Aliajul descoperit și realizat în turnătoria navaliștilor gălățeni este superior tuturor standardurilor de realizare de pe continentul nostru. Din el au fost turnate elice pentru cargourile de 4500, apoi pentru cele de 7 500, de 15 000 t.d.w.** Pe această cale s-a redus importul realizîndu-se economii de aproape 36 milioane lei valută ,echivalentul unui cargou de 4 500 t.d.w. Autorul acestei remarcabile realizări tehnice, este tehnicianul **MIRCEA ROIBU**, șeful turnătoriei. La turnătorie, în fața imenselor cupe cu material incandescent care așteaptă să fie turnat, stăm de vorbă cu el.

— Am auzit că nu v-ați oprit la elicele pentru cargourile de 15 000 t.d.w.

— Bineînțeles că nu. După cum se știe încă în cincinalul acesta la Galați, se vor construi cargouri și mai mari. Noi am și început pregătirile în acest sens. S-a trecut la executarea a încă patru cuptoare basculante care vor asigura un spor de metal lichid de 10 tone. Acesta va permite realizarea unei șarje de metal neferos special de 32 de tone, cantitate necesară turnării unei singure elice pentru cargouri de 38 000 t.d.w : elicea va avea un diametru de 6 m.

LA ATELIERUL de lăcătușerie întîlnim un alt deținător de recorduri în ceea ce privește performanțele de gîndire tehnică. Îl cunosc și îl respectă toți muncitorii din șantier. Maistrul **GHEORGHE LUPEA**, șeful atelierului de lăcătușerie.

— De cînd lucrați în șantier, tovarășe Lupea ?

— De 31 de ani.

— Am auzit că de curînd ați sărbătorit un eveniment ?

— Am împlinit 100 de...

— Ani ?, mă grăbesc eu cu o glumă.

— Nu. De inovații. Nu vă vine să credeți ? Vi se pare, poate, că la atelierul de lăcătușerie nu există cîmp fertil pentru gîndire. Într-un șantier naval fiecare sector de lucru ia parte la realizarea unei nave. În oricare loc de muncă se poate face mai mult, mai bine, cu o condiție : să gîndești nu numai în timpul celor 8 ore de program. Și mie mi-a plăcut, în cei 31 de ani de cînd lucrez aici, să gîndesc întruna.

— Vă simțiți cumva obosit ?

— Dimpotrivă, fiecare soluție rezolvată imi dă curaj și mai mult, mă îndeamnă să ajung către alte rezolvări. Cît timp muncim trebuie să gîndim. Și ca să muncim din ce în ce mai bine, așa cum ne învață partidul, trebuie să gîndim mai mult, mai profund, este una din condițiile fără de care progresul tehnic nu poate... progresa.

Inginerul **BĂLAN VIRGIL** de la sculărie, maistrul **NICU MACOVEI** de la atelierul asamblat montaj hala de la Dunăre, sînt și ei posesorii unui bogat palmares de idei tehnice proprii, care aplicate în tiomeniile unde lucrează au dus la perfecționarea și modernizarea procesului de producție.

REALIZĂRI, PERFORMANȚE, IZBÎNZI, pe care, în aceste zile, cînd vom sărbători a 80-a aniversare a existenței șantierului naval din Galați, constructorii navali le completează cu o nouă lansare: al doilea carbonier de 15 000 t.d.w. Dorința de afirmare și de noi performanțe sălășluiește în inima fiecărui constructor naval. Ea este elementul principal care-i însuflețește membrii marii familii ție constructori navali de la mila 80 să urce tot mai sus pe culmile perfecționării proceselor tehnologice pentru a putea răspunde amplului program de dezvoltare a construcției de nave românești.

Viorel CHIURTU

LITORAL '73

URMARE DIN PAG. 1

conferă complexului un aspect deosebit de original și atrăgător. Tot în sudul litoralului, în stațiunea Venus s-a construit un bazin pentru tratament care este alimentat de la izvoarele de ape sulfuroase, bicarbonate, mezotermale din apropiere. La Eforie Nord, pe malul lacului Techirghiol, constructorii execută ultimele retușuri la un nou pavilion modern de băi reci cu nămol. Pavilionul a fost amplasat într-un mic golf, ferit de vînturi și curenți și avînd o orientare favorabilă față de soare. Reținem cîteva detalii despre această bază de tratament în aer liber : capacitatea — 2 500 de vizitatori pe zi, dotări — o plajă, un cabinet medical, săli de masaj și un bufet.

Pe lista noilor construcții se înscriu totodată : complexul hotelier „Caraiman" cu 400 de locuri de la Mamaia, un complex balnear cu 850 de locuri la Techirghiol, parcaje acoperite pentru autoturisme, un restaurant cu specific românesc la Neptun, un pavilion expozițional al cooperației meșteșugărești la Eforie Nord, un local de poștă și telefoane la Mamaia etc., etc.

Gazdele ne-au asigurat că în acest sezon s-a avut în vedere o mai mare diversificare a mijloacelor de agrement pregătindu-se o bază materială adecvată mult sporită față de anii precedenți.

— Practic, ne spune interlocutorul nostru, nu va fi seară în care să nu se prezinte spectacole pe toate scenele litoralului. Turiștii din țară și de peste hotare au posibilitatea de a alege dintr-un repertoriu deosebit de bogat și de variat. Numărul total al spectacolelor stagiunii artistice estivale se ridică la impresionanta cifră de 665. Alături de artiștii constănțeni și-au dat întîlnire pe litoral ansambluri prestigioase din întreaga țară, printre care Teatrul Național „I. L. Caragiale", Teatrul de comedie, Teatrul „C. I. Nottara", Teatrul „Ion Vasilescu" ș.a.m.d. În programul estival sînt incluse și o serie de manifestări de amploare care au devenit tradiționale aici, pe litoral și anume : Festivalul național de muzică ușoară de la Mamaia, cel de-al IX-lea Festival de folclor, Serbările mării, Săptămîna teatrelor de păpuși, concursul „Miss Litoral" etc. Festivalul de folclor, de pildă, va putea fi urmărit în perioada 1—30 august în toate stațiunile într-un număr de 57 de spectacole în care vor evolua echipe de dansuri, tarafuri, rapsozi populari, soliști vocali și instrumentiști din județele : Iași, Mehedinți, Constanța, Gorj, Sălaj, Bacău, Bihor, Vîlcea, Mureș, Tulcea etc.

La orele amurgului, turiștii au de asemenea la dispoziție : 8 baruri de noapte, 14 discoteci, peste 50 de restaurante cu orchestre de muzică cafe-concert, populară și ușoară.

În vizita noastră pe litoral am pătruns și în birourile serviciului de agrement al Ministerului Turismului, improvizate într-o mică vilă din Mamaia. Directorul tehnic CEZAR ALEXIANU și inginera MARIA CIURULEA-NU ne-au vorbit despre multe alte mijloace de agrement oferite oaspeților. Mai întîi, cîteva cuvinte despre parcurile de distracții „Luna-Park" amenajate în stațiunile Mamaia și Saturn. Aceste două parcuri polarizează în mod firesc atenția turiștilor și în special a copiilor prin varietatea și ingeniozitatea instalațiilor : carusele, piste baby-kart, electroscutere și miniscutere, piste pentru biciclete și patine pe rotile, baby-karturi acvatice, aviocare, tiruri electronice, electrobasculante înfățișînd eroii filmelor lui Walt Disney și altele. În celelalte stațiuni, funcționează săli de jocuri mecanice amenajate în holuri de hoteluri precum și în incinta bowlingurilor existente

Organizatorii agrementului pe litoral au avut în vedere totodată utilizarea mai intensă a numeroaselor terenuri sportive din stațiuni și a bazei nautice. Numai pe lacul Siutghiolului, bunăoară, amatorii de sporturi nautice vor avea la dispoziție 53 de șalupe rapide, 50 de schiuri pe apă, peste o sută de bărci de diverse tipuri și 40 de hidrobiciclete cărora li se vor adăuga în curînd și o instalație de schi nautic pe cablu pentru 200 de persoane pe oră, o premieră absolută în țara noastră.

În sfîrșit, nu putem încheia reportajul de față, fără a spune măcar cîteva cuvinte și despre Satul românesc de la Mamaia, care constituie, fără îndoială, unul din marile puncte de atracție ale litoralului în anul 1973. În cele peste 20 de case din diferite zone etnografice ale țării construite pînă acum în această originală așezare, turiștii au prilejul să vină în contact direct, într-un cadru natural, cu ospitalitatea poporului nostru. Nu-i astfel de mirare că, zilnic, nenumărați oaspeți de gospodăriile țărănești răsărite pe țărmul mării. unde găsesc preparate culinare și băuturi delicioase.

Ion POPOVICI

Din destăinuirile semenilor mei

MIRAJ CU TALCIOC

de Victor BÎRLĂDEANU

Era duminică după amiază, tocmai îmi prelucram serviciul și mă cam plictiseam — îmi povestea un ofițer de miliție de la Arad. Pentru noi, milițienii, știți, o zi în care „ne plictisim", în care nu ni se oferă nici un prilej să intervenim, e o zi fructuoasă. Înseamnă că munca de prevenire a încălcărilor legii și-a dat roadele cuvenite, că în raza noastră de activitate viața și munca de zi cu zi a cetățeanului sînt temeinic ocrotite...

Iată însă că, la un moment dat, această binecuvîntată liniște duminicală ne-a fost tulburată de un cetățean, care a intrat pe ușă trăgînd după el un băiețandru de vreo 12 — 13 ani, un lungan cu un ciuf blond răvășit peste frunte, cu un chip și o ușitătură de o candoare fără egal. În puține cuvinte, cetățeanul — un tovarăș mai în vîrstă fost cîndva maistru la o uzină, în prezent pensionar onorabil și deputat în cartier — ne-a povestit că l-a găsit pe băiețandru în preajma „talciocului" de la marginea orașului, furișîndu-se cu un casetofon, pe care, fără multă vorbă, i l-a confiscat, iar acum se pregătea să ni-l predea, cu proces-verbal în regulă, după toate normele în vigoare. Ciufulitul cel blond i se păruse suspect și, de aceea, îl adusese cu el la miliție.

La drept vorbind, și pe mine mă interesa mai mult băiețandrul decît casetofonul. Așa se explică de ce m-am grăbit să-i mulțumesc cetățeanului și să-i completez actul solicitat, pentru ca să rămîn cît mai repede cu „eroul întîmplării", între patru ochi. La început „ciuful" a încercat să mă sfideze, abordînd un aer de „șmecher" versat, dar pînă la urmă și-a dat seama că — cel puțin cu mine — poza asta nu se prinde, că am avut de-a face cu tipi mai abili decît el și că nu e cazul să continue pe tonul de „pișicher" cu care voia să mă dea gata.

Povestea lui era, drept să vă spun, destul de banală: fiu al unor oameni cu diplome și cu o situație bine aranjată din București, fugise de-acasă în noaptea precedentă luînd cu el și casetofonul, și venise cu trenul pînă aici, mînat de gîndul să vîndă „obiectul" și să facă ceva bani ca să petreacă — vorba lui — „cîteva zile în voie". Ce fel de „voie" era asta ne putem imagina! Pînă la urmă, din vorbă-n vorbă, mi-a destăinuit și numele părinților, și adresa, și numărul de telefon...

Uimitor a fost însă ceea ce s-a întîmplat după aceea. Cum era și firesc, am telefonat de îndată părinților. La celălalt capăt al firului era chiar tatăl blondului. De unde mă așteptam să-mi răspundă o voce alarmată, care să mă supună unui tir de întrebări care mai de care mai îngrijorate, tonul pe care mi-a vorbit tatăl era de un calm desăvîrșit, aproape nepăsător. M-a informat, așa, în treacăt, că „nu e prima oară cînd Nelu (dau un nume fictiv, firește) face o asemenea figură, sîntem obișnuiți cu de-alde astea, e cam derbedeu, dar altminteri băiat bun, numai că, din cînd în cînd, îl apucă dorul de ducă, de, ce poți să-i faci, adolescența, știți și dumneavoastră, vîrsta dificilă...".

Nu s-a interesat nici măcar de sănătatea fiului, dacă nu cumva i s-a întîmplat ceva pe drum, dacă n-are, fereastă sfîntul, nevoie de îngrijire medicală. Totul părea în ordinea cea mai obișnuită a lucrurilor. N-a manifestat nici cea mai mică dorință să vină personal să-și ia odrasla, ba chiar a fost foarte satisfăcut cînd i-am comunicat că-l vom trimite noi cu un om de încredere la București. Să nu mint, a mai adăugat ceva, că va plăti dînsul trenul. Și atît.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 27 MAI

PROGRAMUL I : 8.00 Gimnastica pentru toți. 8.10 Pentru sănătatea dv. 8.20 Cravatele roșii. 9.50 Viața satului. 11.00 Emisiune în limba maghiară. 12.30 De strajă patriei. 13.00 Muzică, satiră și umor. 13.25 „Întîlnire cu Veronica". 13.35 La țiteră, caval, fluier... 13.42 Invincibilul Mighty Mouse. 13.48 Antologie umoristică. 14.00 Fotbal : U.R.S.S.—Franța. 14.40 „Genoveva de Brabant sau reabilitarea candorii". 15.00 „La porțile dorului". 15.20 „Aventuri în epoca de piatră". 15.45 Șiraz-Iran. 15.50 Ultima etapă a competiției cicliste internaționale „Cursa Păcii" 16.10 Autograf muzical : Raphael. 16.30 „Tunelul timpului". 17.20 Fotbal : România—R.D. Germană. 19.15 Avanpremieră. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reportaj filmat : Vizita președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, în Italia și San Marino. 20.45 Soliști îndrăgiți de muzică populară. 21.00 Filmul „Taxiul". 22.30 Telejurnal. 22.40 Fotbal : Cehoslovacia—Anglia. **PROGRAMUL II :** 20.00 Actualitatea pentru tineret. 20.15 „Laureații". 20.30 Melodii la cererea dv. 20.45 În atenția școlii — cerințele economiei. 21.00 Dialog între generații. 21.15 Tineri muzicieni. 21.30 De la volé la smeci (1). Oina, sportul bunicilor ? Tentativa de record a lui Constantin Stan. 22.00 Caleidoscop tehnico-științific. 22.10 Mic „tratat" de comportare — „Stilul e omul". 22.20 Sondorii. 22.40 „Invitație la Ploiești" — program de muzică ușoară și populară.

LUNI 28 MAI

PROGRAMUL I : 17.30 Curs de limbă franceză. 18.00 Telex. 18.05 Azi, județul Ialomița. 18.20 Căminul. 19.00 Ecranul. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii · „Primul loc de pe pămînt" de Al. Mandy. 20.05 O familie, 50 de ani împreună. 20.35 „Femeia în alb". 21.25 Revista literară TV. 22.25 24 de ore. 22.45 Luminile rampei. **PROGRAMUL II :** 20.00 Avanpremiera. 20.05 Serialul pentru copii : „Daktari" 20.30 Dans și muzică din Japonia și R.P. Polonă. 21.00 Film documentar „Victor Iliu". 21.15 Întîlnire pe platou. 21.35 Serialul „Pe urmele lui Capija".

MARȚI 29 MAI

PROGRAMUL I: 9.00 Teleșcoală. 10.00 Telex. 10.10 Avanpremieră. 10.15 Teleenciclopedia. 10.55 Filmul „Strălucește steaua mea". 12.20 Pe-un picior de plai. 12.45 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 13.00 Telejurnal. 17.30 Curs de limbă rusă. 18.00 Telex. 18.10 Steaua polară. 18.40 Universitatea TV. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Reflector. 20.20 Seară de teatru : „Singurul martor" de A. și P. Tur. 22.10 24 de ore. 22.30 Nicolae Secăreanu. **PROGRAMUL II :** 20.00 Actualitatea pentru tineret. 20.15 „Laureații". 20.30 Melodii la cererea dv. 20.45 În atenția școlii — cerințele economiei. 21.00 Dialog între generații. 21.15 Tineri muzicieni. 21.30 De la volé la smeci (1). Oina, sportul bunicilor ? Tentativa de record a lui Constantin Stan. 22.00 Caleidoscop tehnico-științific. 22.10 Mic „tratat" de comportare — „Stilul e omul". 22.20 Sondorii. 22.40 „Invitație la Ploiești" — program de muzică ușoară și populară.

MIERCURI 30 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă engleză. 9.30 „Micii meșteri mari" pregătesc daruri pentru Ziua copilului. 10.00 Telex. 10.10 Ecouri-le pădurii. 10.30 Desene animate. 10.40 Serialul „Umbrele dispar în pîinea zi" 11.45 Azi, județul Ialomița. 12.00 Revista literară TV. 13.00 Telejurnal. 17.30 Curs de limbă germană 18.00 Telex. 18.15 Tema progresului în ideologia pașoptistă 18.40 Emisiune de actualitate muzicală. 19.00 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Teleobiectiv. 20.20 Filmul „Mantaua". 21.30 Finala „Cupei Campionilor Europeni" la fotbal : Ajax Amsterdam—Juventus Torino **PROGRAMUL II :** 20.00 Iuri Gagarin. 20.30 Program de circ. 20.40 Agenda. 20.50 Tineri interpreți. 21.30 Ghișeul. 21.50 Muzee și expoziții. 22.10 Serialul „Femeia în alb".

JOI 31 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă franceză. 9.30 Prietenii lui Așchiuță. 10.00 Telex. 10.10 Steaua polară. 10.40 Prin muzee și expoziții. 11.00 Filmul „Mantaua". 12.10 Tineri interpreți. 12.50 Teleobiectiv. 13.05 Telejurnal. 16.00 Teleșcoală. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 Telex. 18.40 Universitatea beethoveniană. 19.20 1001 de seri 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Omul de lîngă tine. 20.25 Comici vestiți ai ecranului : Charlie Chaplin. 20.50 Tinerii despre ei înșiși. 21.20 Flori de pe Mureș. 22.05 24 de ore. 22.35 Lumea de mîine. **PROGRAMUL II :** 17.30 Agenda. 17.40 Întîlnire cu opereta. Emisiune realizată de Televiziunea din R.D. Germană.

GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB

11 oameni încearcă să traverseze Atlanticul pe o plută

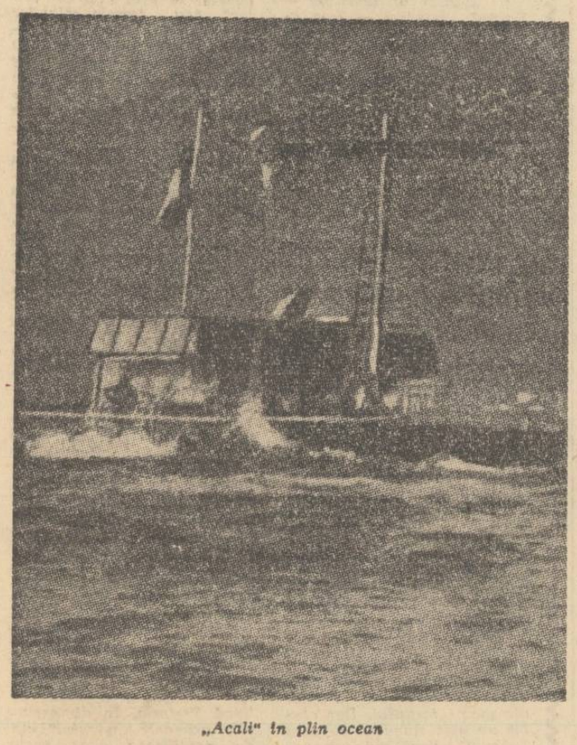

„Acali" în plin ocean

O plută cu un singur catarg, de 7 metri, pe care este fixată o velă trapezoidală, viu colorată în portocaliu și galben, înfruntă de cîteva zile valurile, înaintînd către centrul Atlanticului, cu numai două mile la oră. Moralul și starea sănătății echipajului lui „Acali", căci așa se numește această șumară ambarcațiune, sînt bune.

„Acali" a pornit în temerara sa cursă transatlantică din insoritul Las Palmas, port în Insulele Canare, exact cu două săptămîni în urmă; pentru a beneficia de energia propulsoare a alizeelor și a curenților, pluta a fost remorcată în larg, pe o bună distanță, de o navă. Scopul îndrăzneței expediții internaționale este acela de a studia comportamentul uman în condiții dificile de izolare pe parcursul traversării marii întinderi de apă, traversare care, potrivit calculelor, va dura circa trei luni.

La bordul plutei, ce are o structură de oțel în care a fost injectat polyurethan expandat, în vederea sporirii indicelui de plutire, și care măsoară 12 metri în lungime și 7 metri în lățime, se află 11 persoane: cinci bărbați și 6 femei. Expediția este condusă de omul de știință mexican Santiago Genove e, autor a mai multor lucrări de antropologie și sociologie. El este însoțit de Maria Bjorstam, o suedeză de 30 de ani, căpitan de cursă lungă și expertă în cartografie, de cehoslovaca Edna Jonas, medic, în vîrstă de 32 de ani, de americancele Evangelina Seymour și Mary Gidley, în etate de 23 și respectiv, 35 ani, (prima este specialistă în electricitate și radiofonie, iar cea de a doua expertă în navigație), de algeriana Rachida Mazani, 23 de ani, care va face studii asupra contaminării oceanului, de franțuzoaica Servane Zanotti, 32 de ani, specialistă în pionjări submarine, de Bernard Rongo, 28 de ani, congolez, de grecul Charles Anthony, 37 de ani, expert în alimentație, de Jose Maria Montero, 30 de ani, uruguayan, și de japonezul Eisuke Yamaki, de 29 de ani.

Expediția va avea un caracter științific și „nu va fi o aventură cinematografică sau publicitară", declara spre sfîrșitul lunii trecute Santiago Genovese, organizatorul ei, într-o conferință de presă pe care a ținut-o la Madrid și la care au luat parte și cei care-l însoțesc pe antropolog în încercarea de a înfrunta Atlanticul. „Acali" va trebui să ajungă la destinație — Peninsula Yucatan (Mexic) la sfîrșitul lui iulie sau la începutul lunii următoare, profitînd de alizee, pentru că altfel, în septembrie, începe musonul și Marea Caraibilor devine atunci foarte periculoasă pentru o plută.

Cei 11 temerari vor putea fi în contact cu lumea printr-un post emițător de radio. La bordul plutei, o adevărată casă pe apă, nu a fost admisă nici o carte.

★

Au început să sosească știri de pe „Acali": la o distanță de peste 50 mile sud-vest de Insulele Canare, o puternică furtună a pus echipajul la încercare. Cablul de oțel al cîrmei a fost rupt și ambarcațiunea a plutit, un timp, în voia valurilor. Pe bord s-a confecționat în grabă o frînghie din ierburi marine. Cu o viteză de numai 1.5 mile la oră, datorită acestui accident, călătoria continuă.

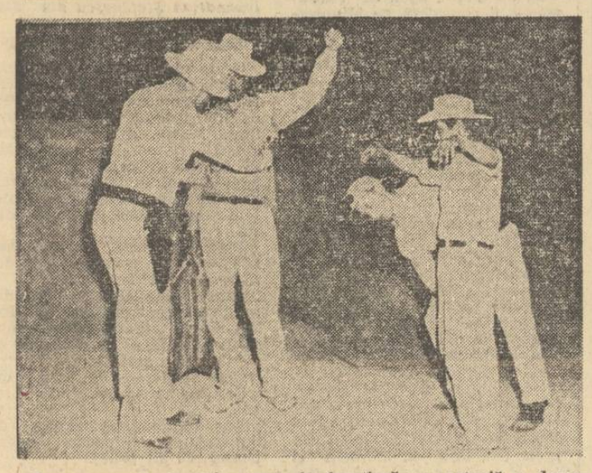

Într-o noapte, la cîțiva pași de frontieră: o patrulă a descoperit doi oameni care încercau să treacă clandestin. „Wetbacks" sau traficanți de droguri?

LA NORD DE RIO GRANDE

● O descoperire tragică într-o cisternă ● Contrabandă cu... oameni ● „Wetback" sau „cărăuș" de droguri? ● „Tristețea este teribilă. Îți vine să urli..."

ANUNȚAT PRIN RADIO de o patrulă aviatică a poliției americane de frontieră, un grup de grăniceri se îndreaptă în cea mai mare viteză, cu mașina, spre punctul indicat, la granița cu Mexicul, în apropiere de Rio Grande. Într-o regiune unde traversarea apei se face cu ușurință. Pe un drum lăturalnic fusese semnalată parcarea neobișnuită a unei autocisterne. Grănicerii înconjoară vehiculul și se apropie de el cu prudență, cu armele în mîini. Mașina are număr de imatriculare mexican. După inscripțiile pe care le poartă este o cisternă care transportă oțet. În cabina șoferului nu se află nimeni. Din interiorul compartimentului de tablă se aud însă zgomote suspecte. Cînd se deschide capacul — cu multe măsuri de precauție — polițiștii fac o descoperire tragică. În loc de oțet, în cisternă se găseau oameni. 29, din care o parte muriseră prin asfixiere. Erau niște mexicani care intenționaseră să-și găsească ceva de lucru, la fermele situate la nord de Rio Grande. Pentru trecerea clandestină a frontierei, ei recurseseră la serviciile unei rețele de contrabandiști. Șoferul, membru al bandei, îi luase de la Tijuana și reușise să treacă apa neobservat. Dar, nu se știe din ce motive, contrabandistul crezuse că este urmărit. Fugise, abandonîndu-i pe oamenii înghesuiți în interiorul cisternei. Încă cîteva ore și ar fi murit toți... De altfel, nu puține sînt cazurile cînd sînt găsite mașini abandonate în care cei ascunși se sufocaseră...

ORGANIZAREA TRECERII ILEGALE s-a transformat în unele localități de frontieră într-o adevărată „industrie", care pune probleme serioase unităților de grăniceri. Nu numai prin implicațiile ei social-politice, dar și prin faptul că, prin aceleași căi întortochiate, sînt aduse în Statele Unite și importante cantități de stupefiante. După unele aprecieri ale specialiștilor, 80 la sută din marijuana și 30 la sută din heroina consumate în S.U.A. trec prin „filiera" mexicană. Ceea ce înseamnă că fiecare oprire și percheziționare a unui „Wetback" — cum li se spune emigranților clandestini — trebuie să fie făcută cu precauție maximă. Pentru că în cazul în care persoana bănuită este un „cărăuș" de droguri atunci există și posibilitatea unui răspuns violent.

UN REPORTER ENGLEZ care a făcut o anchetă de o parte și de alta a granitei a ajuns la concluzia că în localitățile frontaliere există grupuri de contrabandiști bine organizați. Ele dispun de ghizi care cunosc bine locurile și care, în funcție de cît plătesc amatorii, se oferă să-i transporte fie imediat de cealaltă parte a granitei, în apropiere de o șosea sau o stație de autobuz, unde riscul de a fi surprinși de polițe este mai mare, fie într-o localitate mai îndepărtată în interiorul Statelor Unite, unde șansele de sustragere sînt mai mari. „Coyoții", cum sînt numiți contrabandiștii de oameni, sînt lipsiți de scrupule și adesea, cînd se simt în primejdie, nu ezită să riște viața „clienților" lor, abandonîndu-i în situații periculoase. Conducătorii acestor traficanți sînt cei mai greu de prins. Ei nu conduc aproape niciodată grupurile de emigranți clandestini, operînd prin interpuși.

O MARE PARTE din cei ce reușesc să traverseze granița sînt prinși de poliția frontalieră. Unitățile de grăniceri sînt înzestrate cu avioane și elicoptere, cu mijloace de comunicație radio moderne, cu aparataj optic modern etc. Specialiști în descifrarea urmelor pe pămînt, aduși de ciini polițiști, prind adesea într-un timp record pe intruși. Dar nici pentru cei ce reușesc să treacă de barajele polițienești situația nu este de cele mai multe ori mai bună. Din acel moment începe o viață de „fugitiv". De permanență încordare pentru evitarea contactului cu poliția. Ei nu cunosc, în marea lor majoritate, limba engleză. Se angajează la ferme unde primesc salarii mult mai mici decît muncitorii autohtoni, pentru cel puțin 12 ore de muncă asiduă pe cîmp. Nu puține au fost cazurile cînd cei ce angajau îi denunțau poliției pe emigranții ilegali cu o zi înainte de plata salariului. „Wetback-ul este întotdeauna vulnerabil la exploatare", concluzionează un reportaj din săptămînalul „Daily Telegraph" consacrat celor ce trec clandestin Rio Grande. Autorul reportajului a stat de vorbă cu unul dintre „fugitivi", Jose Escobedo Cruz are 20 de ani, este originar din Zacatecas și lucrează — ca zilier, angajat, fireste, fără nici un fel de forme legale — la Huntingdon Beach, lîngă Los Angeles. Locuiește într-un dormitor în care, în toiul sezonului, mai dorm zeci de muncitori. „Citeodată, povestește el, te simți întristat, tristețea este teribilă, îți vine să urli. Dar n-ai voie să fii trist pentru că nimănui nu-i pasă de tine. Tot ce trebuie să faci este să muncești și iarăși să muncești". După încheierea sezonului, unii se îmbarcă acasă cu ceva economii. Alții rămîn, încearcă să-și găsească de lucru în fabrici mai mici, în bucătăriile restaurantelor, ca oameni de serviciu la hoteluri. Patronii îi angajează bucuroși, pentru că îi plătesc cît vor, pentru că niciodată un „wetback" nu îndrăznește să protesteze. Unii dintre „wetback" încearcă să și procure acte — și atunci, de multe ori cad pradă falsificatorilor...

U. VALUREANU

DE PRETUTINDENI

FURTUNI, zăpezi, un frig cumplit și... crocodili. Este foarte greu să ne imaginăm o asemenea asociație. Cu toate acestea, în apropierea Mării Nordului, în urma săpăturilor efectuate în orașul Inta, geologii au descoperit fosile de crocodili. Această descoperire confirmă, odată în plus, faptul că regiunea, astăzi rece, a Mării Nordului a avut cîndva climă caldă.

■

ANUL ACESTA în R. P. Bulgaria a început construcția unui inel compus din trei magistrale auto care vor însuma 1 100 km. Magistralele vor avea lățimea de 28—30 de metri și vor fi punctate de tuneluri, poduri, stații de benzină, stații auto-service, locuri turistice etc.

■

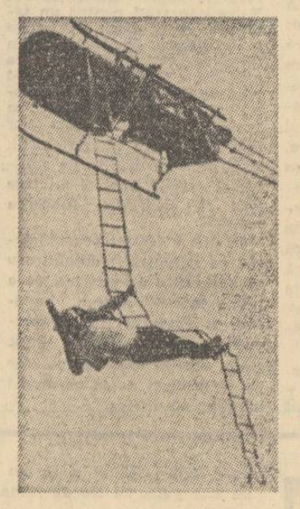

PENTRU REALIZAREA unor imagini prezentînd natura Laponiei, fotoreporterul suedez Ole Sundboleuw a fost nevoit să se mențină într-o precară stare de echilibru ajutat de o scară de frînghie prinsă de elicopterul ce plana deasupra zonei. La întrebarea cum studiază obiectivul căutat: el a răspuns: „Cum îl studiez? De frică nici nu îndrăznesc să deschid ochii".

■

PENTRU copiii pînă la zece ani s-au lansat în Franța primele haine de protecție neinflamabile. Sînt pe bază de clorofibre și-și păstrează calitatea, chiar și după numeroase spălări. Printre ele figurează pijamale și salopete.

■

■

GIUSSEPPE MAUCILLI a fumat în cadrul campionatului mondial al fumătorilor de pipe (proba constă în durată) o pipă, timp de 2 ore, 43 minute și 12 secunde. La femei pe primul loc s-a clasa Franka Feretti. Aprinzîndu-și pipa o singură dată — așa prevede regulamentul — a pufăit 82 minute, 32 secunde. Întrebată ce a îndemnat-o să participe la acest campionat, ea a arătat că deși nu agreează pipa — a participat pentru că femeile nu trebuie să rămînă în urma bărbaților la acele îndeletniciri care au fost întotdeauna un privilegiu al sexului tare.

■

O COLECȚIE de 15 000 de fluturi posedă Lajos Blathy din Estergam (Ungaria). Exemplarele provin din diferite țări, mare parte din țările dunărene.

■

LA UN CIRC din New-York, un clovn executa o plimbare cu bicicleta pe o sîrmă, plasată peste o cușcă cu lei. Clovnul era un as al acestui număr, totuși într-o zi și-a pierdut echilibrul și a căzut în cușca cu lei. Datorită sîngelui rece al îmblînzitorului, clovnul a fost salvat.

■

Numeroase oase fosilizate, descoperite în America de Nord, au permis cercetătorilor să reconstituie scheletul unui mastodont, animal preistoric asemănător întrucîtva cu elefantul. Rar de tot, însă, li se întîmplă paleontologilor să descopere fragmente de schelet atît de perfect conservate cum e, de pildă, acest imens maxilar de mastodont.

■

MUZEUL DE FILATELIE din Budapesta posedă una din cele mai bogate colecții de acest gen din lume. Aici se află aproximativ 9 milioane de exemplare de mărci: 90 la sută din întreaga producție filatelică realizată începînd cu anul 1840 — anul nașterii mărcii poștale și pînă în zilele noastre. Un amănunt interesant: muzeul păstrează în colecția sa numeroase mărci false, imitații uneori atît de reușite încît nu pot fi distinse de cele originale decît cu ajutorul razelor ultraviolete.

■

CHIMIȘTII newyorkezi au realizat un medicament „Atrium-33" care luat dimineața pe stomacul gol suprimă pofta de a bea alcool în tot cursul zilei.

■

Vitrină vie... Negustorii de bijuterii din R. F. G. au hotărît să treacă la ofensiva vitrinelor însuflețite. Astfel, a luat ființă o nouă profesie, aceea a „tinerei fete-vitrine". Inele, coliere, diademe, clipsuri, prinse artistic pe chipul unei tinere și frumoase fete atrag atenția eventualilor cumpărători...

■

„Rik", acest impozant rinocer dintr-o grădină zoologică din Italia, este, în ciuda... volumului său, de o blîndețe nebănuită. Copiii îngrijitorului se bucură nespus de compania lui, apropiindu-se fără nici o teamă de imensul lui corn.

Pe firul evenimentelor

„OZ" FĂRĂ VRĂJITORI

de Nicolae LUPU

Acum cîțiva ani, într-o după amiază de duminică, pe străzile Stockholmului am încercat să schimb cîteva vorbe cu un tînăr care prin aparențele vestimentare și modul de a se comporta părea să fie un tipic exemplar al categoriei „hippy". L-am întrebat cu interes care îi sînt „cărțile de căpătîi" sau măcar ce citește și ce-l interesa în momentul respectiv. A răspuns fără ezitare: „Nu citesc nimic pentru că nu vreau să mă las influențat. Vreau să gîndesc „cu propriul cap, în stare pură". Ce-o fi gîndind mi-a fost greu să-mi dau seama, probabil pentru că logica viciată de lecturi este neconectabilă la cea născută de divagația pură a imponderabilității intelectuale.

Scena mi-a fost readusă în memorie de lectura unei telegrame sosite în această săptămînă: revista „Oz", principalul organ al mișcării „hippy" din Anglia, și-a încetat apariția din lipsă de clienți. Să fie oare același refuz de a citi? „Este o lovitură dată presei „hippy" — scrie „Daily Telegraph" — care în ultimul timp a pierdut mai multe publicații". „Oz", cu un tiraj de 78 de mii de exemplare, a ajuns în ultimele săptămîni la un deficit de 16 000 lire sterline. Diverse firme care au susținut cu bani activitatea revistei în speranța unei retribuții corespunzătoare, constată acum că nici măcar nu-și pot recupera banii. Compania J. H. Paull, care a avansat pînă acum 10 400 lire sterline în afacerea „Oz", a arătat prin glasul directorului său: „Este o lovitură grea și pentru noi deoarece nu văd cum își vor putea plăti datoriile". Directorul revistei „Oz", Dennis, este mai discret: „Nu facem nici o declarație în acest stadiu". Probabil că este vorba de un moment de meditație pură asupra vicisitudinilor unei afaceri proaste.

Pentru că este evident că mulți au considerat cuvîntul „hippy" drept o sursă bună de afaceri: un stil, o modă, produse corespunzătoare. În cazul dispariției publicației „Oz" însă nu este vorba doar de obiceiul de a nu citi. Unele ziare engleze constată că în ansamblu, „mișcarea hippy este un cult în declin" și cei care s-au folosit de ea trebuie să-și ridice ancora spre alte zări, lăsînd în port cîteva victime care n-au știut să iasă din valuri la timp. Așteptăm cu o curiozitate deosebită să vedem ce mai apare. Și cît va dura.

remember • remember • remember

ROTHENBURG [III]

Capodopera arhitecturală a orașului este prin excelență renumitul Rathaus, *poate cel mai însemnat din cîte rămîn încă în Germania occidentală. Aș spune dublul Rathaus căci e o îngemănare a două edificii, primul din gotic, construit prin secolul al XIV-lea și dominat de turnul orgolios dacă nu și agresiv iar celălalt în stilul renașterii germane, datînd din anii 1 500, cu o masivă colonadă barocă. Arhitectura germană se claustrează în acoperișe care cuprind deobicei majoritatea nivelelor unui edificiu și par să-i absoarbă întreaga morfologie... oamenii au luat ca matrice formală copacul — respectiv coniferele tipice (bradul, moliftul) — și construiesc inspirîndu-se dela evoluția lui ce va fi fost poate la temelia primelor articulații ale goticului... clădirile lor reeditează aproape întotdeauna sugestia disproporției enorme dintre coroana brădului și tulpina quasi-inexistentă... corpul casei nu pare strivit însă de acoperișul imens pentru că ambele elemente ale construcției se îngînă într-o ciudată ambiguitate: casa pare a se ascunde în spațiul interior al acoperișului de unde, prin geamuri, privește cu ochi de pasăre nocturnă... și omul trăiește mai cu seamă în acoperișul cu mai multe etaje, complice al unei capricioase geometrii de mansardă, visînd la acea „echter Klarheit" a lui Novalis, născută din logodna desăvîrșită a luminii cu întunericul. E desigur aici și o formă de determinare climaterică, obstinația omului în luptă cu diluviul și negura, cu zăpada și vîntul, întîmpinarea anxioasă a tainei care coboară din păduri perpetuînd în plină solaritate estivală ceva dintr-o „Stille der Schattenwelt" invocată de Hölderlin într-un celebru poem (An die Parzen)... dar lumea mărturisește aici și o voluptate stranie a umbrelor, o nevoie inexorabilă de transvasare cu noaptea și cu universul misterelor... îmi aduc aminte de Wölfflin cînd vorbind despre atectonismul artei germane, spune că o pădure vuind vorbește mult mai puternic imaginației decît o structură tectonică închisă în ea însăși... arhitectura Nordului european a fost, în acest sens, întotdeauna dominată de baroc, mai presus de epoci și stiluri... forme deschise, libere să-și urmeze evoluția lor sub imperiul polimorfiei vegetale, în căutarea luminii sau dimpotrivă ascunzîndu-se de razele ei, tinzînd spre fidelitatea obscură față de un arhetip mobil și fabulos... clădirile par a veni de undeva dintr-o poveste numai pe jumătate rostită, un basm neisprăvit ale cărui personaje nu se desvăluie niciodată decît atît cît să ne poată oferi o infinitate de drumuri spre o enigmă în cele din urmă inepuizabilă... nevoia de claritate și de armonii a latinilor e incompatibilă cu înțelegerea și acceptarea acestei arhitecturi pe care nu se mai simt capabili decît s-o refuze îndată ce formele și structurile ei evadează din perimetrul rigorii stilistice, pătrunzînd în indisciplina feerică a fanteziei... dar eu nu mă simt, în această privință, decît pe jumătate latin și îndeobște prea puțin meridional și poate deaceea privesc cu încîntare, de pildă, acest monstru ce se reclamă de renaștere fără a avea aproape nimic din matematica ei armonioasă așa cum o definea un L. B. Alberti... aici forma nu trăiește decît la confluența cu facultățile imaginative ale noastre ale tuturora celor ce-o contemplăm, dacă noțiunea însăși de contemplație nu devine improprie cînd a privi înseamnă și a fabula, a proiecta o structură în orizontul inepuizabilei sale metamorfoze virtuale... poate de aceea* Rathausul *din Rothenburg ob der Tauber îmi rămîne în amintire nu atît printre palatele văzute prin diversele orașe ale Europei cît mai degrabă printre legendele pe care le-am ascultat.*

a. e. baconsky

Întîmplări adevărate

DIAMANTELE DE PE AEROPORT

● Cînd ai un transport prețios nu trebuie să te încrezi în aparențe ● Cum s-a produs un mare furt pe un aeroport londonez.

Acțiunea se petrece la aeroportul din Londra, în această primăvară. Dintr-un avion al companiei Ghana Airways recent aterizat, s-au descărcat cîteva lădițe conținînd o adevărată comoară. Proveniența: Accra. Conținutul: diamante și platină.

Tocmai se încărcaseră lădițele într-o camionetă. Un bărbat tînăr, svelt, de circa 30 de ani, observa de la distanță operația de încărcare. Cînd totul a fost gata a ieșit din umbră. Mașina pornise, și tînărul a făcut pur și simplu semnul clasic al autostopului, în momentul cînd mașina a trecut prin fața sa.

Conducătorul camionetei l-a privit o clipă atent. Purta o salopetă albă și un hanorac albastru: uniforma celor care lucrează pe aeroport. Deci putea să oprească și să-l ia, ajutîndu-și astfel un coleg... L-a lăsat să se urce în spate. Dar după cîteva clipe, a urmat surpriza. Tînărul a scos un revolver și la amenințarea lui, l-a forțat pe șofer să ducă mașina în parcul unde salariații își parcau mașinile. Odată sosit la „destinație" tînărul liniștit a transportat cele 10 lădițe conținînd platină și diamante, una după alta, ușurel, în propria lui mașină. Bineînțeles, că înainte de a porni la „operație" avusese grijă să-l lege pe șofer și să-i pună un căluș. Bietul om privea neputincios cum prețioasa încărcătură trece în mod... firesc din camioneta lui în mașina răufăcătorului.

După ce a terminat, tînărul l-a blocat pe șofer în locul unde stătuseră diamantele și platina, apoi a închis ușa camionetei cu cheia, pe care a băgat-o în propriul său buzunar. Operația părea să fi reușit — după părerea hoțului. Mulțumit a pornit la volanul propriei sale mașini, în mare viteză, dispărînd în învălmășeala străzii.

★

Peste circa treizeci de minute, un salariat al aeroportului care fusese în tura de noapte, a venit să-și ia mașina, dornic să ajungă cît mai repede acasă. Să se odihnească. Cunoștea din informațiile de serviciu prezența pe aeroport a prețioaselor lădițe, precum și hotărîrea conducerii de a le transporta într-un mod cît mai discret, pentru a nu atrage atenția amatorilor... Furgoneta fusese aleasă tocmai în acest scop. Ce căuta acum, parcată acolo, fără conducător? I s-a părut suspect. A renunțat să plece acasă și a început să dea tîrcoale camionetei. Ceva nu era în regulă. Trebuia descoperit. Apropiindu-se de ușa din spate a auzit niște hurducături înăbușite. Ce putea fi oare? A alergat la primul telefon chemînd mecanicul de întreținere cu instrumentele necesare intervenției, deoarece nu reușise singur să deschidă ușa furgonetei. Astfel a fost găsit bietul conducător auto, a cărui vină este că s-a încrezut în impresia vizuală a uniformă!

Acum totul era clar. Și poliția a avut șansa să primească cele mai bune indicații asupra semnalmentelor banditului. Șoferul avea ochi buni și un deosebit spirit de observație.

Răufăcătorul încercase unul din cele mai îndrăznețe furturi de diamante și platină, evaluate la circa o jumătate de milion de lire sterline. Singur, fără nici un complice avînd colaborarea unui singur revolver, reușise lovitura. Avea convingerea că dispariția lui va fi fără urmă și va putea părăsi Anglia întovășit de comoară. Dar socotelile lui s-au dovedit ireale. Numai la 24 de ore de la comiterea loviturii hoțul a fost prins.

Casa în flăcări

● O tragedie dintr-o localitate franceză căreia îi cad victime trei copii.

Acțiunea s-a petrecut recent într-o mică localitate din Franța în apropiere de Montreuil-sur-Mer (Pas-de Calais). Era într-o sîmbătă dimineața, puțin înainte de orele opt. O femeie, în ținută de noapte, a ieșit în fugă din locuință, îngrozită, strigînd după ajutor. Cu cîteva minute mai înainte, unul dintre copiii ei a trezit-o, pentru a-i arăta marea primejdie. Casa era în flăcări.

Léa Mazier, în vîrstă de 41 de ani, se afla singură acasă cu cei șapte copii ai săi. Soțul ei, René, plecase cu o oră mai devreme la serviciu, la o întreprindere de construcții dintr-o localitate învecinată. Focul atacase deja parterul. Femeia a avut tăria să-și stăpînească groaza și să reintre în rugul în flăcări. A reușit să salveze patru dintre copii, dintre care doi cu arsuri grave. Curajoasa mamă este și ea cu fața plină de cicatrice.

Foarte repede s-au organizat primele ajutoare. Léa a dorit să se mai avînte, ca să-i salveze și pe ceilalți rămași în interiorul locuinței. Dar oamenii au oprit-o. Ar fi fost o nebunie. Cei patru scăpați ar fi rămas orfani, pentru că sărmana mamă nu s-ar mai fi putut întoarce. Ar fi pierit alături de ceilalți trei copii.

Au sosit și pompierii dintr-o localitate situată la 7 km depărtare. La venirea lor nu se mai putea salva nimic. Casa se prăbușea din toate părțile. Cînd în sfîrșit, au putut pătrunde în ruine, pompierii au găsit trei trupuri groaznic mutilate. Doi dintre micuți se adăpostiseră în colțul unei încăperi ca și cum ar fi vrut să scape de primejdie. Al treilea copil, se afla întins lîngă un pat. Murise probabil asfixiat de fum, mai înainte de a fi atins de flăcări.

Scurt-circuit? Imprudență? Cauzele dramei vor fi greu de stabilit, deoarece focul a distrus totul.

Acest nou incendiu tragic survenit în regiunea de nord a Franței a impresionat puternic. Este al patrulea din ultimele luni. Cu cîteva săptămîni în urmă doi copii au pierit în flăcări într-un cartier muncitoresc din orașul Lille. Tot în același timp un băiețel a murit în aceeași împrejurări la Valanciennes. Spre sfîrșit de martie, alți nouă copii și-au pierdut viața la Neuf Mesnil, în apropiere de Maubeuge.

Regizorul Mircea Moldovan despre filmul

„VIFORNIȚA"

— Al doilea film și tot în mediul sătesc ca și „Frații". O predilecție sau reflexul unei cunoașteri deosebite a satului românesc ?

— Cu ideea de a face film după cartea lui Petre Sălcudeanu am mai cochetat la terminarea institutului.

— Cum ați ajuns la reîntîlnire ?

— Întîi s-a renunțat, apoi s-a revenit.

— Dar ce a fost tentant pentru dv. ?

— E o poveste foarte adevărată și care te atrage, te solicită. Povestirea era cinematografică.

— Ce calități are ?

— Un dialog bun și niște tipuri deosebite foarte precis conturate.

— Calități păstrate și în scenariu ?

— E un scenariu datorat unui scriitor cu experiență în domeniul cinematografiei, ce se vede în cursivitatea narațiunii, în conturarea personajelor, în conturarea conflictului.

— Cînd și unde se petrece acțiunea ?

— Acțiunea se petrece în 1959 într-un sat, autorul inspirîndu-se dintr-un caz real și personajele, unele dintre ele, mai trăiesc.

— Filmările au avut loc chiar pe meleagurile unde s-au petrecut faptele inspiratoare ?

— Da, în comuna Gligorești, jud. Cluj. Cam tot satul a fost pe post de consilier al filmului, toți ne-au dat o mînă de ajutor. Oamenii ne-au primit cu brațele deschise, participînd efectiv la realizarea filmului. Au ajuns să se așeze de film. Unul dintre cei de acolo spunea : „trăiască studioul nostru !"

— În rolurile principale apar dintre eroii întîmplărilor reale ?

— Nu, sînt înlocuiți de Silviu Stănculescu, Ion Besoiu, Cosmin Gheară, Ernest Maftei, Luiza Orozs, Mihai Mereuță, Eugenia Bosinceanu.

—Despre ce este vorba în film, fără să divulgați însă subiectul ?

— Ne aflăm în fața unui om pus în situația cu totul specială de a fi obligat să îndeplinească propriile dispoziții anterioare, considerate între timp greșite. De fapt, este o problemă de conștiință, este urmărit drumul cunoașterii oamenilor. Oamenii par că se cunosc, dar de-abia în situații deosebite se creează relații apte să-i dezvăluie integral.

— Este un film în care se urmărește îndeosebi o tipologie umană ?

— Se urmăresc niște destine, care se conturează, pentru viitor, nu se urmăresc pînă la capăt.

— Dar ce le recomandă atenției noastre ? De ce acestea și nu altele ? Ce poate interesa la ele ?

— Reprezintă un moment istoric dat și psihologii ale acelui moment. Sîntem datori ca artiști comuniști să arătăm diversele aspecte ale devenirii noastre istorice și ale maturizării noastre politice și momentul de referință se numără printre acestea. Nu încero o reprezentare exhaustivă a etapei respective, rămîne loc pentru alte tratări. Tema satului la noi a fost ocolită.

— În sfîrșit, răspunsul la prima întrebare.

— La noi s-a pornit dintr-o idee preconcepută. În cinematograful mondial ne-am întîlnit cu filme remarcabile tratînd tema satului. La noi a fost o cenușăreasă, ignorîndu-se că este o temă de actualitate.

Silviu Stănculescu și Eugenia Bosinceanu într-o scenă din filmul „Viforița"

Foto : Ștefan CIUREA

— Păreți un urban prin excelență.

— Iubesc foarte mult satul dar nu vreau să fiu înțeles că voi face numai filme cu tematică sătească. Îmi doresc un scenariu care să-mi convină și un scenarist care să mi-l dea.

— Este primul dv. film de unul singur. Restul echipei e la fel de tînără ?

— Cam tot așa, poate mai tînără. Operatorul Ion Marinescu este la primul lui film de lung metraj și este realmente nemaipomenit. Din cei doi scenografi, Nicolae Edulescu și Ștefan Marițan, primul este tot la cel dintîi film. Muzica, în schimb, este încredințată unui compozitor experimentat, deși, tot tînăr, Liviu Glodeanu. În final, aș spune o vorbă bună pentru magnifica echipă de electricieni și mașiniști pe care am avut-o și pe care am să încerc s-o fur la toate filmele !

Florica ICHIM

GOPO – 50

de Petre SĂLCUDEANU

Unul din cei mai cunoscuți cineaști ai noștri a împlinit vîrsta de cincizeci de ani : cincizeci de primăveri, dintre care cele mai multe au înflorit și au dat rod bogat spre binele cinematografiei românești, spre cunoașterea ei pe multe din meridianele lumii.

Încă de la primele numere legale ale ziarului „România liberă", Ion Popescu Gopo își aducea contribuția în paginile acestui cotidian, neștiind nici el și cu atît mai puțin noi, că numele încă necunoscut cu care își semna caricaturile avea într-o bună zi să devină notoriu în lumea celei de a șaptea arte. De atunci, zi de zi, ceas de ceas, sub condeiul lui a prins viață, din zeci de mii de linii aduse prin efortul creației la simplitatea cîtorva doar, omulețul lui Gopo și floarea lui nedespărțită și, tot de atunci, în această simbioză sentimentală, cei doi au început să cutreere lumea, ducînd mesajul de stimă și talent al unei cinematografii aflate doar la începuturile ei.

Meritea acestor rînduri modeste nu este aceea de a trece în revistă creația unui om, cu toate suișurile și coborîșurile ei, așa cum se întîmplă mai totdeauna cu marii creatori — aceasta este sarcina celor care și-au făcut din arta criticii o meserie —, ci doar aceea de a consemna un drum prodigios pînă la capătul căruia, noi prietenii și spectatorii, așteptăm ca din sufletul ca o floare al artistului să se nască în continuare pelicule de valoare, cu care să se mîndrească și să ne mîndrim.

Peste patruzeci de premii internaționale, dintre care nu puține de cel mai înalt prestigiu, a adus Ion Popescu Gopo țării sale și, poate, mai presus decît medaliile în aur, a adus altceva, recunoașterea pe meleaguri străine a marilor capacități de înnoire artistică de care este capabil poporul nostru, sufletul lui generos, dorința lui arzătoare de liniște și pace, mesaj pe care fiecare din filmele lui Gopo îl subliniază aproape pînă la obsesie ; obsesia vieții, a negurilor care o înconjoară, a bucuriei de a trăi în acest univers din care el s-a desprins imaginar cu omulețul lui înaintea desprinderilor reale, anticipînd artisticește dorința omului de înalt sideral. Floarea lui Ion Popescu Gopo, mărgăritarul lui din acuarele colorate, dacă n-a putut încă fi plantată alevea pe alte planete, ea a prins rădăcini în lumea de dincolo și dincoace de noi prin strădania Omulețului și, tot prin el, prin acest Omuleț lumea și-a adăugat un plus de frumos născut pe aceste meleaguri străbune. „Bomba, Pași spre lună, Harap Alb, Doctor Faustus al secolului pe care îl trăim, nu sînt altceva decît căutări spre aceleași probleme de interes general, de interes omenesc, continuări florale spre spațiile mai adînci ale lăuntrului ființei umane, spre acele zone tăinuite în care numai fantezia artei și dorul artistului spre întoarceri în început a putut ajunge.

Aceste chinuri creatoare vor continua, le vrem continuate de sufletul generos al artistului, în alte opere care să ne încinte sau să ne incite, să ne ducă din nou în lumea inteligentă a copilăriei sau să ne scoată din ea cu acea mirare naivă a omului matur pus pe șotii cu gust de lacrimă.

CULORI VELÁZQUEZ

de Aurel Dragoș MUNTEANU

Studiul lui Ortega y Gasset asupra marelui pictor spaniol s-a bucurat la noi de o lectură mai temeinică decît alte cărți similare. Faptul se explică, desigur, printr-o preferință a „intelighenției" românești față de stilul eseistic și de tipul cumpătat al autorului cunoscutei *La Rebelion de las masas*. Îmi amintesc de fervoarea cu care citeam, încă din liceu, *Idées et Croyances*, apărută la Stock, în traducerea lui J. Estelrich. Un studiu *Istoria ca sistem*, se deschidea cu propoziții neliniștitoare : viața este o sarcină ir.determinantă. Ea trebuie asumată prin decizia fiecăruia și realizată ca atare. Descoperisem în *Revista fundațiilor* traducerea *Revoltei maselor*, iar mai tîrziu aveam să-i caut filiații și deosebiri în raport cu alți scriitori iberici, cu Salvador de Madariaga și cu Unamuno, rămași pînă astăzi între lecturile mele preferate.

Textele privitoare la Velázquez mi-au fost necunoscute pînă deunăzi, cînd au apărut la editura Meridiane, în versiunea românească semnată de Dan Munteanu. Este vorba despre Velázquez, dar în egală măsură despre pictură în general, despre oameni și despre demersurile lor existențiale, despre viață, așa cum merită să fie trăită. Ortega întreprinde o radiografie a epocii lui Filip al IV-lea, căutînd resortul cel mai intim al istoriei și vocația umană a spaniolilor de atunci și dintotdeauna. Pentru că, așa cum sugerează și citatul de mai sus, a fi om înseamnă un act de opțiune. Pictorul va fi contemplat în calitatea lui de om : „...invit la observația că dacă e just să spui despre un om că e pictor, e mult mai just să afirmi că acest pictor este un om și aceasta nu independent de faptul că e pictor, ci în măsura în care e pictor, pentru că a picta nu este, la urma urmei, altceva decît un mod de a fi om. (...) Numai astfel vom putea începe să vorbim despre artă cu oarecare rigoare și nu cum e obiceiul, să facem din estetic un haos deplin". Iată deci o altă propoziție hotărîtă și foarte actuală. Nu este lipsit de interes să o înțelegem bine, fiindcă avem prea adesea de a face, și la noi, cu „bigotismul" descris de Ortega, cu tendința de a plasa discuția despre artă în domeniul „inefabilului" irațional. Realitatea sa în opera de artă trebuie circumscrisă de gîndire, cu mijloace proprii, evitînd alunecarea obișnuită într-o activitate para-artistică. Spusele esteștului iberic ar putea fi luminate mai departe prin prelungirea tentativei analitice. A contempla opera unui pictor este o operație de cercetare istorică : „Odată trezit în om simțul istoric, în mod inexorabil, orice contemplare implică optica istorică : obiectul din trecut e privit ca atare, localizat în depărtarea sa reală. Viceversa, viziunea istorică a artei este, de asemenea, întotdeauna estetică. Ba mai mult, s-ar putea spune, că într-un anumit mod, implică o întreagă serie de „puncte de vedere" estetice ale operei, corespunzînd toate diferitelor stadii prin care a trecut".

Înțelegînd arta dintr-o asemenea perspectivă, Ortega y Gasset poate explica în modul cel mai coerent felul în care pictura a constituit sensul vieții unui artist care nu s-a vrut niciodată pictor. Cavalerul ordinului Santiago a fost mistuit de aspirații nobiliare, a trăit departe de breasla lui și de nevoia de a crea pentru bani. În acest fel, toate lucrările sale au devenit „o teoremă picturală, exemplarul unic a infinite tablouri posibile". Realitatea halucinantă a operei lui Velázquez este atribuită de Ortega unei vocații negative : forței lui de abstragere și distanței față de oameni și lucruri. O trăsătură psihologică s-a transformat în virtuozitate tehnică, pe plan pictural, asociată cu un halou de irealitate în substanța viziunii lui artistice, creînd acele „surprize" permanente ale cotidianului, „entitățile vizuale pure" ale unei opere singulare.

„Velázquez nu vrea, nu a vrut niciodată să devină pictor", scrie Ortega. Tocmai lipsa lui de tensiune a permis jocul rafinat de suprafețe și considerarea pentru pictură a realității *aparente*. Faptul că a refuzat Papei Inocențiu al X-lea onorariul pentru un tablou celebru, văzut de mine într-o galerie particulară din Roma, explică însăși tentativa artistică a lui Velázquez. Nu-l interesa de loc subiectul, ci posibilitățile de a-l folosi ca pretext pictural, așa cum vor face mai tîrziu impresioniștii. Explicația cu datoria de slujitor al regelui Spaniei nu face decît să confirme supoziția noastră.

Ortega y Gasset repetă mereu pe parcursul studiului său că îi lipsește competența de a emite judecăți asupra lucrărilor și persoanei lui Velázquez, ș.a.m.d. N-am putut să-mi reprim impresia că este un tic preluat de la curteanul lui Filip al IV-lea.

MICA ENCICLOPEDIE

Fostul „turn al groazei"

de L. SĂRĂȚEANU

Vreme de sute de ani, simpla denumire de „Tower of London" — Turnul Londrei — le-a adus englezilor fiori reci prin șira spinării. Situată în partea de est a capitalei britanice, — în acel vestit „East-End" unde majoritatea autorilor de romane de groază și-au plasat acțiunea — vechea fortăreață, azi doar un muzeu, își conservă aspectul înspăimîntător. Sumbră, cu turlele avîntate spre cer, cetățuia străjuiește Tamisa, care îi duce spre zări seculare povești cu morți misterioase, cu torturi pline de cruzime, cu execuții spectaculare. Construcția a început la 1078, cînd William Cuceritorul, întors din bătălia de la Hastings, a voit să-și asigure posibilitatea de supraveghere a saxonilor învinși, dar rămași ostili. Și, veac după veac, regii Angliei au adăugat, pînă la finele Evului Mediu, temeiuri de groază în legătură cu acest turn al Londrei. Peste curțile interioare, corbii dau și azi tircoale evocînd, în croncănit funerar, vremile cînd străbunii lor erau zilnic „invitați" aici la ospețe îmbelșugate. Azi, cînd groaza a dispărut și cînd turnul e deschis „pașnic" vizitatorilor contra unei taxe modice, corbii sînt păstrați pentru „culoare locală", iar cheltuielile pentru carnea (acum de vită) care li se servește, sînt prevăzute în foile de ordinar ale gărzii turnului. Dar corbii nu sînt singurul element „colorat", dacă mă pot exprima așa, în legătură cu aceste înaripate făpturi eminamente negre. La intrarea în turn, privirea vizitatorului e reținută de însuși gardianul porții. E îmbrăcat în ținuta răzeșilor englezi de odinioară — așa-numiții „yeomeni" — care alcătuiau armatele regilor medievali : pălăria neagră, de formă înaltă, este decorată cu o panglică multicoloră ; haina de catifea roșie, cu dungi negre, e încinsă cu un cordon aurit. Gîtul e înconjurat de un guler înalt de dantelă; pantalonul scurt se prinde sub genunchi într-o fundă abundentă. Ciorapii sînt de mătase, iar încălțările au pompoane mari. O spadă îi atîrnă la cingătoare, în timp ce cu mîna stîngă bravul gardian strînge zdravăn o armă care, cîndva, era teribilă : halebarda. Toți gardienii turnului au aceeași ținută.

Ceremonialul gărzii a rămas același de 700 de ani.

În turn, fiecare pas e un moment de istorie. Lîngă poartă, se află „Turnul leilor". Aici, fiarele sălbatice așteptau pe nefericiții condamnați să fie sfîșiați. O despărțitură a zidului are groaznicul nume de „Poarta trădătorilor". Pe aici se trecea spre colina turnului unde se făceau execuțiile prin decapitare cu securea englezească. Prin această poartă a trecut, la 1534, și un om căruia Erasmus îi dedicase „Lauda nebuniei", un om care prin „Utopia" lui și-a înscris numele în calendarul militanților pentru progres : Thomas Morus. Cîteva regine ale Angliei au fost și ele executate aici.

Dar în afară de aceste locuri de groază, „Turnul Londrei" are un „sector" legat și el de istorie, dar de istoria unei fabuloase bogății. În „Turnul Wakefield" se află vestita colecție de bijuterii ale coroanei. Începerea unde se află expusă comoara e luminată de reflectoare. Nestematele se găsesc sub un imens clopot de sticlă închis ermetic. Dintre cele opt coroane expuse, cea mai prețioasă e „coroana imperială" A fost făurită în 1838 pentru încoronarea reginei Victoria. Numără 3093 de pietre prețioase. În fruntea ei se află briantul de 317 carate denumit „A doua stea a Africii". El provine din vestitul „Cullinan", desconerit de căpitanul Wells, într-o mină de linoă Pretoria. În dimensiunile originale „micutul" era de neutilizat : avea peste 3000 de carate. El a fost tăiat la Amsterdam în 200 de piese dintre care „Marea Stea a Africii", de 530 de carate, împodobește sceptrul încoronării, în timp ce a doua piatră, ca valoare, este cea descrisă mai sus.

Turnul se află în mijlocul unui cartier în care oamenii trăiesc în căsuțe mici. Ei sînt obișnuiți din tată-n fiu cu greutățile, greutăți mult mai apropiate de ei decît fabuloasele averi cu care se învecinează, dar care sînt ascunse sub clopote impenetrabile.

ECOURI • ECOURI

Electrecord o va găzdui cu două compoziții proprii, „Baladă" și „Zorilor de ziuă", care vor apare alături de două cîntece ale lui Mircea Florian.

■

A ÎNCETAT din viață, la vîrsta de 77 de ani, actorul francez Jean Tissier. În perioada 1930—1945 el a turnat în nu mai puțin de 150 de filme.

■

REGIZORUL american John Ford (78 de ani) a primit personal din partea președintelui Nixon, o înaltă distincție pentru contribuția sa la dezvoltarea cinematografiei.

■

ACTRIȚA Marilu Tolo își va face debutul în teatru, interpretînd la „Teatro di Roma" rolul principal din piesa „Viață și moarte" de Enzo Siciliano.

■

PE PLATOURILE din Roma au început primele turnări ale unui nou film. Este vorba de „Pulbere și stele", o comedie cu subiect din timpul ocupației naziste. În fruntea distribuției, cuplul irezistibil de comici Monica Vitti și Alberto Sordi.

La 33 de ani, cîntăreața italiană de muzică ușoară Noris de Stefani a cîntat aproape pe toate meridianele lumii. Recent, turneele au purtat-o la New York și Tokio, după care a susținut o serie de spectacole la Moscova. Aici i-a fost editat un disc L.P., disc ce se bucură de mult succes. În luna februarie a.c., într-un show prezentat la T.V. italiană, Noris de Stefani a cîntat cîteva noi melodii, pe care le-ați putut asculta și în emisiunea „Radiorecording".

■

Tînăra interpretă clujeană Marcela Saftiuc — în actualitate. După ce a cîntat, cu un deosebit succes (împreună cu Traian Cosma), în cadrul „Tele-Top"-ului, M. Saftiuc va debuta în curînd pe disc. Un disc E.P.

Acest reușit portret al lui Mihai Constantinescu este semnat... Olimpia Panciu ! De altfel, pe mapa discului său L.P., aflat în pregătire la Electrecord, M. Constantinescu va apare tot într-un desen realizat de tînăra solistă de muzică ușoară. Actualmente, M. Constantinescu întreprinde un turneu în U.R.S.S., după care se va consacra înregistrărilor la acest disc, ce va cuprinde 12 melodii (dintre care 7 compoziții proprii). Poate că ar fi fost mai interesant un disc „de autor"... Nu vor lipsi, desigur, noile sale piese : „Ceasul", „Statuia", „Un zîmbet, o floare", „Nu fi trist" ș.a.

■

După apariția (în remarcabile condiții grafice) a discului său E.P., iată-l pe Sergiu Cioiu oferindu-ne o nouă surpriză plăcută, de data aceasta... scenică : în urmă cu puțin timp a debutat pe scena Teatrului de stat de operetă, în „Contesa Maritza" de Kalman. Proaspăt angajat al acestui teatru, cîntărețul-actor S. Cioiu a repurtat un frumos succes în rolul Jupan (logodnicul contesei), dovedind reale înzestrări pentru un gen muzical care ar putea fi adevărata sa vocație...

DOR DE RUCĂR

de Constanța BUZEA

Citeodată trecem plini de nepăsare,
Cum n-am fi de față facem pași în gol,
Strînși în sinea noastră vremea parcă sare
Peste noi, în urmă, ca peste nămol.

Vinovați, absența o trăim tîrziu,
Cum și frica, dorul, sînt ciudat păstrate
Pînă la uimire,-n firea vreunui fiu.
Sărăcit de tine, strigi că nu se poate.

Sufletul le simte ca pe idealuri
Clipele în care nu s-a stins cu totul,
Calm și rece suflet iubitor de dealuri !
Nepăsarea turmei urcă-ncet, cu botul.

Miezul înserării, ploaia în pășune,
Jos era un Rucăr camuflat ca-n fum,
Aș fi vrut să fie lună, și să tune
Pietrele de caii pădurenі, pe drum.

Să ne ducem vara-n Rucăr, pe căldură,
Ca de cretă-s, albe casele, și poate
Copilandrei pantei, triști și buni de gură
Vor mai fi cu mieii în singurătate.

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

VERONICA ȘI COPIII. Am văzut, cu o întîrziere pe care o îndreptățesc preocupările mele străine de cronica cinematografică, filmul Elisabetei Bostan intitulat **Veronica**. Dacă nu m-au captivat prea mult actorii noștri bine cunoscuți, poate îndeosebi datorită tentei prea îngroșate de grotesc și caricatură a jocului lor, care nu avea decît de cîștigat apropiindu-se de entuziasmul și candoarea vîrstei căreia filmul i-a fost destinat, am fost cucerit fără împotrivire de copii, adevărații protagoniști ai acestui film. Am zis cucerit ? Adevărul este că am fost de-a dreptul fermecat, vrăjit, emoționat de frăgezimea și expresia acestor omuleți, isteți ca niște veverițe și imaculați ca niște ghiocei. Înflorire de viață și fantezie, iată ce-au însemnat aparițiile lor pe ecran, cîntecul lor, glasurile și grimasele, ochii mari și rotunzi oglindind profunda cugetare a răsadurilor acestea omenești. Și, în cîrdul lor evoluînd într-un mic univers populat cu minuni și ispite, Lulu Mihăescu, năpîrstocul acesta de fată la patru sau cinci ani, amintind-o așa de fericit pe Shirley Temple și chiar depășind-o, printr-o mai mare naturalețe ! În zigzagul jocului ei — bănuiesc că Lulu n-a jucat, ci mai curînd s-a jucat copios în acest film, uitînd de reflectoare, obiective, platouri și toate cîte se pot vedea dincolo de „cadru" — s-a zbătut pulsul intens al vîrstei de aur sau, cum spunea frumos Creangă, al „anilor de vis". Ochii ei, cu priviri de o dezarmantă deșteptăciune, par niște nestemate rotunde care nimeresc, ca săgeata, la țintă. Adică, drept în inima spectatorilor mari și mici.

Ceea ce am reținut din acest film, care datorită fermecătoarei Lulu Mihăescu e o mică izbîndă cinematografică, este că fericirea omului se țese de către și prin copii. Cîtă lumină e în frumusețea și puritatea lor ! Oare ce hartă ar putea indica drumurile pline de soare pe care le vor străbate mîine ? În comparație cu prospețimea lor de rouă, actorii profesioniști ni s-au părut niște fantoșe.

Și am mai reținut ceva din **Veronica** : muzica lui Temistocle Popa. Compozitorul acesta, care mi-e coleg într-un birou de creație și știu că el gîndește glumind, este un melodist Un melodist care a izbutit să urzească partitura unui adevărat musical pentru copii, rămînînd simplu și nesofisticat pînă la capăt, plastic și sugestiv în cîntecele sale. E o bogată plasmă lirică și umoristică în muzica lui Temistocle Popa, o risipire generoasă de motive și refrene menite a da de gîndit tuturor celor ce scriu pentru copii și, uitîndu-le vîrsta, se rătăcesc în labirinturi de imagini. Muzica din **Veronica** însă cîntă ! E o calitate, pe care copiii și părinții lor — i-am urmărit la cinematograf — o prețuiesc cum se cuvine.

O piesă inedită despre Ion Minulescu

de Horia OPRESCU

Una dintre cele mai senzaționale semnalări critico-literare privind pe Ion Minulescu datează din 1908. Atunci cînd, Mihail Dragomirescu, un corifeu de marcă în scrisul epocii, primește de la I. Caragiale (stabilit la Berlin) o scrisoare cuprinzînd o nedumerire și, totodată, o calificare : „...*Rogu-te cine o fi Minulescu? În orașul cu trei sute de biserici — este ceva neprețuit. Asta nu mai e domnișoară ! Asta e bărbat. Brava lui. De mult n-am mai avut așa impresie. Îl salut călduros și-i mulțumesc pentru înalta plăcere ce mi-a făcut cu ciudatele-i versuri. Extraordinar ! (...)*"

Să nu uităm, apoi, că Perpessicius îl consideră pe Minulescu „*cel dintîi și cel mai autoritar dintre poeții fantezişti ai liricii românești*". Iar Lovinescu îl proclamă : „...*e un poet, prin rara bogăție a imaginilor, cam căutate, dar încă destul de frumoase ; și mai e poet prin armonia mecanică a versului (...) prin abundența sonoră a limbii lui, prin anumite obsesii verbale (...) este neîndoios că poezia minulesciană prezintă un punct de plecare în evoluția poeziei noastre*".

Iar spre a adăuga și o apreciere a unui poet ilustru, contemporan și el cu autorul *Romanțelor pentru mai tîrziu*, arătăm cîteva linii scrise de Tudor Arghezi, în stilul unic ce-i aparține : (...) „*de Minulescu mă animă o simpatie regională. Poetul este oltean de pe la Slatina. Pentru tot ce-i oltean am o slăbiciune congenitală. De-abia ieșiți din precupeție, juveții de peste Olt, deștepți, îndrăciți și independenți au dat dovezi de sensibilități inedite (...) Minulescu e Mistral al lor...*"

★

Dar, pe deasupra acestor vagi recreionări ale sclipitorului orfevrier-poet, să relevăm o latură de *inedit* în monografia sa. Iat-o : Profesorul Constantin Popescu din București, specialist în limba română, un admirator al poetului, a descoperit la Mănăstirea Cernica, piatra de pe mormîntul tatălui lui Ion Minulescu. Este un veritabil monument din marmoră cuprinzînd următorul text :

„*TEODOR MINULESCU*

Născut în 1844, octombrie 16, Căsătorit la 1879, Iulie 22, cu Alexandrina Ștefănescu din Slatina.

Decedat la 1880, decembrie 29".

Orice amănunt este util pentru configurația biografic-documentară a unui scriitor. Toate marile literaturi consemnează fiece detaliu. În cazul pietrei tombale de care ne preocupăm se dovedește, negru pe alb, că tatăl a decedat la 29 decembrie 1880. Iar, numai după cîteva zile, la 6 ianuarie 1881, se naște poetul.

Piatra funerară, nou-descoperită, va orna în curînd, una din aleile Mănăstirii Cernica.

Amănuntele arătate, de ordin sepulcral, aparțin fiicei lui Ion Minulescu, talentata artistă mozaicară, Mioara Minulescu. I se cuvin alese gratitudini pentru osîrdia și pietatea cu care ocrotește *Casa memorială* a părinților săi.

Dar despre acest *templu*, de documentație și poezie românească, cu alt prilej.

Fotografia înfățișează pe Frida Boccara **împreună cu Gilbert Bécaud, în pauza unei filmări. Cunoscutei cîntărețe franceze i-a apărut de curînd, la Casa Philips, un nou disc L.P. Între cele 12 melodii găsim tema muzicală a filmului „Anonimul venețian" („Venise va mourir"), o melodie de Sergio Endrigo („Elle s'est trompée la colombe"), două interesante prelucrări după Rossini („La danza") și Granados (dansul nr. 5), un cîntec brazilian.**

Clepsidra

INSCRIPȚIE PE UN POLDER

de Constantin VIȘAN

Pe dreptunghiul de la Scheveningen două năluci albe, Năstase... Okker. După înfrîngerea din a doua zi, pe plaja de la Scheveningen cresc din nou speranțele noastre. Toma Ovici aduce egalarea. E rîndul lui Năstase să arate Mării Nordului ce vasăzică soarele românesc. Okker nu se lasă însă cu una cu două. Știe foarte bine să țină piept atacurilor fulgerătoare ale rachetei bucureștene. Are tenacitatea celor care au smuls mării pămîntul pe care înfloresc acum lalele și palate. Terenul de la Scheveningen seamănă leit cu un polder. Cu polderele de la Lelystad, admirate de ochii mei la începutul acestei primăveri.

...Lelystad. Centrul administrativ al unei întinse regiuni de pămînturi, de pe care au fost alungate apele mării... Într-o sală cu ferestre imense, ca atelierul unui pictor, se află în loc de tablouri trei hărți. Mai bine zis trei planuri de luptă. Și unul din conducătorii acestei lupte. Aș vrea să-l asemăn cu un bătrîn lup de mare dar mi se pare cam impropriu comparația. Gazda noastră de la Lelystad este un constructor. Un constructor de pămînturi noi. Un demiurg... „Din vechime, *ne spune omul cu această fascinantă meserie*, Olanda a avut o inimă umedă. Oamenii au încercat să îngusteze aria Mării, să imagineze planuri de desecare. Cea mai însemnată izbîndă au obținut-o lîngă Amsterdam, acolo unde se află aeroportul pe care ați aterizat. Această reușită i-a îndemnat la planuri mai îndrăznețe".

— *Dar polderele ? Ce sînt polderele ?*

— Teritorii cu nivel de apă reglabil. Pămînturi rămase după evacuarea apelor mării. Pămînturi pe care o armată de oameni harnici le transformă în cîțiva ani în terenuri bune de cultivat, în așezări agro-zootehnice moderne. Amenajarea completă a unui polder necesită 15 ani.

Cum arată polderele ? Niște dreptunghiuri sidoma cu terenul de la Scheveningen spre care s-au îndreptat duminica trecută ochii lumii. Liniile albe sînt canalele pe care circulă apa. Între ele, pajiști cu iarbă grasă.. Tarlale de rapiță și de grîu, grădini de zarzavat, plantații de pomi, sere cu flori... Dar satele ? Unde sînt satele ? De-a lungul unei șosele asfaltate întîlnim din loc în loc cîte o casă cu ferestre mari prin care zărim interioare elegante, nedeosebindu-se cu nimic de cele observate prin ferestrele caselor din Haga. Doar nelipsita șură pentru fîn și pentru mașinile necesare muncii cîmpului ne atrage atenția că e vorba de o așezare agricolă... Și toate aceste ferme gravitînd în jurul unui centru agricol ca Lelystadul sau Dronten. Orașe în toată legea. Cele mai noi orașe olandeze. Și în același timp, cele mai noi sate din Olanda. Pentru că locuitorii lor seamănă totuși grîu și cartofi și sfeclă... cresc vaci și oi. Pentru că nimic din ce este al orașului nu mi s-a părut c-ar lipsi din centrele administrative ale polderelor. Cred totuși că ceva din peisajul citadin nu se află aici. Lipsea fumul Rotterdamului, lipseau hippiești întîlniți pe străzile Amsterdamului... În ținutul polderelor era în schimb multă liniște...

„Okker, *spune trimisul nostru la Scheveningen*, pare descurajat. 3—0 pentru Năstase — gazdele sînt nevoite să aplaude. Avantaj Năstase".

Toma Ovici și Ilie Năstase. Două nume încrustate definitiv pe dreptunghiul plin de emoții de lîngă Marea Nordului. Flori din Carpați, privite cu uimire și invidie de lalelele Olandei. Aplauze pentru români la Scheveningen.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

AUTOMATIZĂRI

„ELECTRONICA INFORMAȚIONALĂ"

Interviu cu ing. Marcel SÎRBU

directorul Institutului de cercetări și proiectări automatizări, I.P.A.

Produse noi de concepție românească în domeniile de vîrf ale tehnicii actuale. Într-un „spațiu mic" este concentrată o cantitate importantă de manoperă de înaltă calificare. Rezultatele: productivitate sporită, economie de energie electrică și materii prime, siguranță în funcționare etc.

Sub egida Comisiei de automatizare a Academiei Republicii Socialiste România, s-a desfășurat, la 15 mai, un simpozion cu tema „Sisteme de acționare electrică automatizate în industrie". Și este semnificativ faptul că această manifestare, la care au participat specialiști din unitățile Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini Unelte și Electrotehnicii pentru a prezenta concepțiile noi, evoluția performanțelor cerute de procesele moderne de acționare electrică automatizate, înfățișînd ultimele realizări românești în acest domeniu, are loc în întîmpinarea „Zilei constructorilor de mașini" din acest an. Și este, credem, cel mai prețios omagiu: roadele inteligenții tehnice. Ne-am oprit în fața citorva realizări din cadrul expoziției organizate cu acest prilej, și care exprimă „palpabil" orientarea cercetării și proiectării în satisfacerea producției moderne: productivitate ridicată a mașinilor unelte, economie de energie electrică și de materii prime, stabilitate și siguranță în funcționare, prin asimilarea de noi produse, care asigură concentrarea unei cantități importante de manoperă de înaltă calificare. Pentru a înțelege însă mai bine ce reprezintă ele în contextul actual, ne-am adresat ing. **MARCEL SÎRBU, directorul Institutului de cercetări și proiectări automatizări, I.P.A.**

— **Ce înseamnă acționări electrice reglabile?**

— **Acestea constituie veriga de legătură dintre electrotehnică, automatică și construcția de mașini. Aproape toate mașinile și utilajele din industria prelucrătoare sînt acționate electric. Ponderea acționărilor reglabile este în continuă creștere, legat de procesul de perfecționare și diversificare a utilajelor și tehnologiilor, caracteristic epocii actuale de revoluție tehnică. Procesele tehnologice impun acționărilor reglabile o serie de condiții, referitoare în principal la gama de reglare, rapiditatea de răspuns, precizia și constanța în timp a reglării, nivelul semnalelor de intrare în vederea integrării într-un ansamblu de automatizare ierarhic superior (comandă program, calculator de proces). Aceste cerințe au putut fi satisfăcute prin mijloacele electronicii industriale datorită folosirii semiconductoarelor la toate nivelele de putere, atît în dispozitivele de reglare și comandă (tranzistoare, circuite integrate), cît și în circuite de forță (tiristoare). Pentru cele două părți ale echipamentelor s-au încetățenit denumirile de „electronică informațională", respectiv „electronică de putere". Etapa actuală, în țara noastră, este caracterizată în acest domeniu, pe de o parte prin continua creștere a solicitărilor de echipamente pentru acționări electrice reglabile din partea industriei, pe de alta, prin demararea la întreprinderea Electrotehnica a unei producții pe scară industrială de astfel de echipamente, pe bază de cercetări proprii, desfășurate la Institutele de cercetări și proiectări pentru automatizări — I.P.A. și pentru electrotehnică — I.C.P.E., precum și în cadrul întreprinderii Electronica.**

— **Iertați-mi întrebarea, sînt rezultatele obținute... competitive?**

— **Fără îndoială. Sînt la nivelul tehnicii actuale. Soluțiile adoptate sînt foarte moderne. Ele sînt de altfel rodul unei experiențe acumulate în decurs de peste zece ani, cu probe efectuate pe platforme de încercări și în industrie.**

— **V-am ruga să enumerați cîteva dintre ele, dar nefiind specialiști, nu vă vom cere detalii tehnice, ci doar unele aprecieri de ansamblu.**

— **În domeniul echipamentelor pentru acționări electrice reglabile, la I.P.A. s-a elaborat o serie de variatoare electronice de turație tipizate pentru mașini-unelte. Aceste variatoare cu tiristoare, pentru motoare la 55 kw, de concepție românească, sînt în asimilare la întreprinderea Electrotehnica. Ele se vor realiza ca produse, și vor fi incluse în dulapuri de automatizări pentru mașini unelte pe care le produce întreprinderea Automatica. Echipamentele vor fi livrate de Centrala noastră, Centrala industrială de electronică și automatizări (C.I.E.A.), oferindu-se diferitelor uzine constructoare de mașini-unelte din țară cît și pentru export. Aplicațiile sînt multiple la strunguri-carusele de 2 500, 3 200, la mașini de rectificat etc. Dacă pînă acum astfel de echipamente se importau, astăzi sîntem în măsură să preluăm realizarea lor în țară și să le oferim atît pentru piața internă cît și pentru cea externă. S-a realizat și o serie de variatoare deosebit de moderne pe plan mondial — cu tiristoare pentru acționarea avansurilor cu motor cu rotor disc pentru mașini unelte (în gama 0,75—5 kw). Acest nou tip de variator a fost omologat în acest an și reprezintă rezultatul colaborării strînse între I.A.P. care a realizat variatorul, și I.C.P.E., motorul, asimilarea efectuîndu-se la I.I.S. Electrotehnica. Pentru acționări reversibile cerute la laminoare, I.P.A. a elaborat echipamente tipizate în gama 36... 240 kw, care se vor fabrica la I.I.S. Electrotehnica. As dori să menționez că prin aceeași tehnică utilizată la acționările electrice reglabile, se rezolvă și problemele excitației statice și reglării tensiunii la hidro — și turbogeneratoare, la grupuri electrogene și generatoare de c.c. precum și la realizarea redresoarelor reglabile, invertoarelor și convertizoarelor statice de putere, folosite ca surse de alimentare în diferite domenii ale economiei. Este un domeniu de vîrf, în care problemele sînt de o mare complexitate cu un caracter tehnic multilateral. Datorită în special utilizării noilor componente semiconductoare la diverse nivele de putere s-au înregistrat progrese remarcabile și în domeniul asimilării componentelor semiconductoare de putere în cadrul Centrului de Cercetări și Proiectări de componente electronice din țara noastră. Iată cum prin activitatea multilaterală a mai multor institute și fabrici se asigură producția integrală a unor echipamente de acest gen în cadrul industriei constructoare de mașini unelte și electrotehnicii și se realizează directivele date de conducerea partidului și statului nostru cu privire la asimilarea unor produse care să concentreze o cantitate importantă de manoperă de înaltă calificare.**

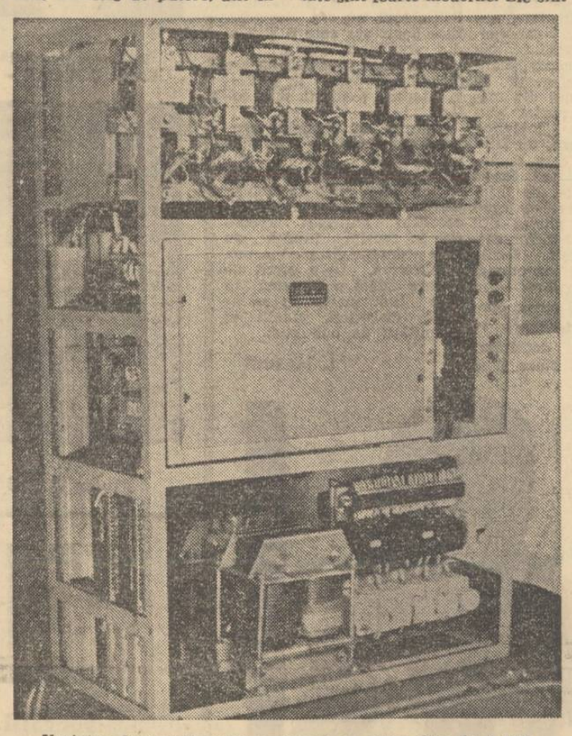

Variator de turații pentru motoare cu rotor disc de 4 kW

Catinca MUSCAN

VÎRSTA MEDIE 100 DE ANI!...

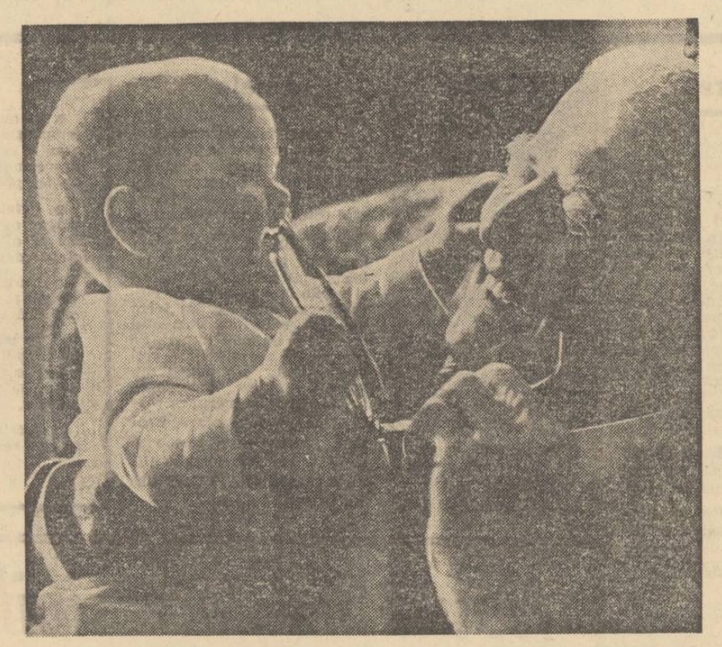

Profesorul Ciubotariov, președintele Asociației Internaționale de Gerontologie, a declarat că viitoarea vîrstă medie va atinge 90—100 de ani și chiar mai mult. Într-un interviu acordat agenției A.D.N., savantul sovietic a remarcat importanța gerontologiei experimentale, vorbind despre cercetările biologice asupra procesului de dezvoltare a țesuturilor îmbătrînite, a moleculelor, considerînd în același timp că trebuie intensificată lupta împotriva hipertensiunii, a diabetului, tumorilor ș.a., că omul care îmbătrînește este dator să adopte o metodă rațională de viață, cu alte cuvinte să-și aleagă hrana potrivită, să facă mișcare și, ceea ce este foarte important, să întrețină relații de înțelegere cu cei ce-l înconjoară.

DEGETELE ȘI VIITORII MUZICIENI...

După șapte ani de studiu închinat cercetării problemelor psihologice ale studiilor muzicale, doctorul Crystoph Wagner de la Institutul Max Plank din Dortmund — medic și inginer în același timp — a ajuns la concluzia că sînt necesare măsuri științifice elaborate pentru testarea rezistenței articulațiilor degetelor celor care doresc să devină instrumentiști profesioniști.

Experiențele și observațiile sale au arătat că mobilitatea articulațiilor degetelor este înnăscută și rareori această calitate poate fi dobîndită prin exerciții. Doctorul Wagner a făcut cercetări în rîndul participanților la cel de-al 21-lea concurs internațional de interpretare de la München. Aici el a realizat o clasificare amănunțită și exactă a pianiștilor în funcție de posibilitățile tehnice ale mîinilor lor. S-a ajuns la o concluzie de necrezut: primul loc în acest clasament a fost obținut de o participantă care avea cele mai mici mîini de pianist din cîte a întîlnit doctorul Wagner. Ea s-a clasat pe locul I la concursul de interpretare, răsturnînd opinia acelora care considerau că lungimea degetelor determină nivelul capacității de interpretare a pianiștilor.

Se pune însă întrebarea: cum poate fi determinată puterea de rezistență a articulațiilor? Crystoph Wagner a construit un aparat special care poate stabili dacă mîinile candidatului sînt ale unui viitor interpret profesionist sau nu (pianist, violonist sau violoncelist). Aparatul și testarea sînt foarte simple: mîna este fixată într-un dispozitiv și fiind supusă unui efort din ce în ce mai mare, medicul poate măsura elasticitatea palmei, amplitudinea degetelor precum și elasticitatea antebrațului. Datele obținute sînt înregistrate și comparate cu datele corespunzătoare ale interpreților profesioniști. Abaterea spre „pozitiv" sau „negativ" indică dacă degetele candidatului vor ceda în timp sau nu.

Desigur, aparatul elaborat de doctorul Wagner nu poate fi considerat un judecător suprem care să hotărască dacă cineva va fi sau nu instrumentist dar el poate juca un rol de seamă în alegerea și admiterea candidaților, viitori interpreți în școli și institute de muzică. Cert este că aparatul lui Crystoph Wagner are o mare utilitate. După cum relatează revista „Hobby", în momentul de față se studiază posibilitatea ca el să fie produs în serie.

„Simplon" în adîncul oceanului

Simplon este numele unui nou aparat de recunoaștere seismică submarină și se compune dintr-un tun cu aer, la care s-a adăugat un cilindru din care un piston acționat de aerul sub presiune, zvîrle cu putere apa.

Toate procedeele de seismică submarină sînt bazate pe același principiu: o explozie sau o implozie submarină care declanșează unde sonore — singurele care se propagă în mediu lichid. Dacă sursa de energie este destul de puternică, undele pătrund în solul subacvatic: acesta fiind compus din straturi suprapuse diferite prin natura și proprietățile lor fizice, undele traversează aceste straturi la viteze mai mult sau mai puțin rapide. În afară de aceasta, ele se refractă sau reflectă prin suprafețele de discontinuitate care separă diferitele straturi. La suprafață se înregistrează trenurile de undă succesive și diferențele timpilor de sosire. De aici, geofizicienii își culeg o mulțime de informații privind structura subsolului și viteza undelor seismice ale fiecărui strat.

Procedeul Simplon prezintă avantaje net superioare față de cele folosite pînă acum — exploziile submarine. Este un fel de dop de apă sub presiune — pînă la 10 m adîncime, aerul fiind evacuat printr-o conductă flexibilă. Spectrul undelor emise, fiind în joasă frecvență, oferă un evantai mult mai bogat de informații.

O „grenadă" salvatoare

Un colac de salvare poate servi efectiv dacă, aruncat spre cel în luptă cu valurile, e prins de acesta. Dar trebuie pentru aceasta lansat cu precizie la țintă și nu arareori vîntul intervine schimbînd direcția. Pentru a elimina asemenea riscuri — și aceasta înseamnă de fapt viață sau moarte — un inventator a creat un nou sistem. Într-o capsulă din material plastic este inclus colacul de salvare. Priviți imaginea. Capsula nu are decît 9 x 15 cm. și cîntărește 250 de grame, este folosită ca o grenadă de mînă, cu miner. Poate fi deci aruncată cu precizie, în direcția dorită, chiar în contra vîntului și... mult mai departe decît s-ar putea arunca un colac. Pentru ca ingenioasa grenadă să devină colac de salvare, e de ajuns să împingi un mic buton. Colacul se umflă automat în 20 de secunde.

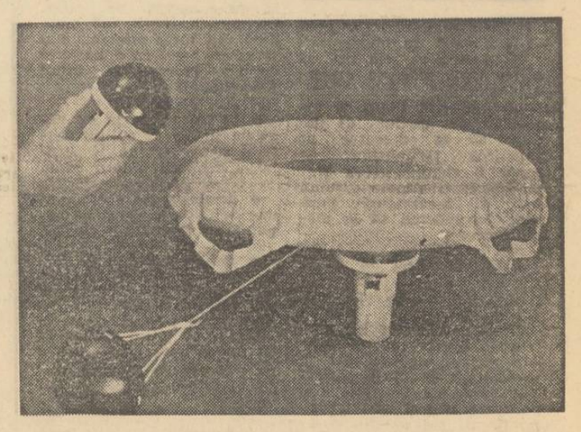

Într-adevăr o idee salvatoare. Și cu atît mai prețioasă, cu cît permite și o bună securitate a naufragiatului, pentru că partea superioară a capsulei servește în același timp ca ancoră plutitoare, reducînd considerabil acțiunea vîntului și valurilor. Rezistența unui asemenea colac? Poate susține doi oameni zdraveni timp de aproximativ 24 de ore.

POD SAU TUNEL?

Sau amîndouă? Disputa continuă în Marea Britanie și, la o lună după publicarea de către guvernul britanic a unei „cărți verzi" pentru construirea tunelului pe sub Canalul Mînecii, un grup de ingineri de la „British Steel Corporation" (B.S.C.) au prezentat un proiect de pod între coastele franceze și engleze. Potrivit autorilor, acest pod ce ar putea dubla tunelul, ar facilita trecerea a 120 000 de automobile pe zi în ambele sensuri, și ar avea și două linii de cale ferată. Podul, care va avea forma unui bumerang, se va sprijini pe 22 de piloni construiți pe insule artificiale și va măsura 40 de km lungime. El va lega două puncte situate între Calais și Boulogne pe coasta franceză și între Dover și Folkstone pe coasta britanică. Specialiștii britanici sînt de părere că în prezent, progresul tehnic permite depășirea obstacolelor construirii unui astfel de pod.

POLUAREA... ȘI INVENTIVITATEA

Campaniile împotriva poluării i-au determinat pe inginerii societății olandeze „Philips" să caute noi soluții pentru motoarele automobilelor clasice. De pildă nimeni nu se mai gîndea să echipeze un automobil cu un motor Stirling, pentru că în pofida randamentului pe care-l oferea, radiatorul necesar pentru răcire era voluminos, greu și deci neconform tehnicii actuale. Inginerii olandezi afirmă astăzi că au reușit să pună la punct un radiator, al cărui randament este net superior față de tot ce se face în prezent, iar în ce privește volumul, acesta este redus la jumătate în comparație cu cel clasic. Greutatea este sub 15,20%, iar consumul de energie pentru ventilație, coborît cu 2,5.

MEDICINĂ

ȘTIȚI CE ESTE CALCITONINA?

Un hormon pînă ieri necunoscut a oferit medicinii „calea" de luptă împotriva unor maladii ale oaselor. Precizarea modului de acțiune a calcitoninei, un eveniment științific. Rezultate îmbucurătoare în osteoporoză, maladia lui Paget, paradontoză.

Un hormon descoperit relativ recent — calcitonina — i-a oferit medicinii posibilitatea să controleze degradarea oaselor și calea de luptă împotriva unor maladii dramatice. Să amintim între acestea, osteoporoza, caracterizată prin demineralizarea scheletului, maladia lui Paget, care înseamnă hipertrofia și deformarea unor părți ale scheletului, în timp ce alte părți vecine sînt indemne. Cu dureri frecvente. Paradontoza — resorbția mai mult sau mai puțin precoce a osului antrenînd o deșosare a dintelui.

Într-un articol semnat de Patrick Magd într-un număr recent al cotidianului „Le Figaro" se vorbește de acest eveniment științific care, tradus în clinică, a condus la vindecarea multora dintre cei tratați. Nu, desigur, succesul obținut nu este sută la sută, dar rezultatele sînt de natură a atrage atenția asupra tratamentului dar și asupra unui nou domeniu în care prezența calcitoninei poate suscita în continuare interesul cercetării. Să vedem însă întîi despre ce este vorba.

O mică paranteză... istorie. Pare poate de necrezut că abia prin 1945—1950 s-a observat că scheletul nu este... imuabil. Că, de-a lungul vieții, din perioada intrauterină și pînă la moarte osul este în continuă „remodelare". În fiecare moment țesuturile care-l compun „trăiesc" — se nasc și mor. Și cu bătrînețea apare o patologie a scheletului care nu mai reușește să asigure cum trebuie postura și mișcarea. Se produce acea tasare — sau sînt acele accidente bine cunoscute: fracturi, aparent nejustificate, o deformare în ansamblul vertebral... Și nu este greu să ne gîndim că și aici, în controlul sistemului osos aflăm hormonii. Nimeni nu mai ignoră rolul important pe care-l joacă hormonii, acești mesageri chimici care stimulează sau inhibă dezvoltarea sau funcționarea organelor sau țesuturilor cărora le sînt „afectați". Or, nașterea și degradarea scheletului sînt controlate de diferiți hormoni. Și spre deosebire de parathormonul care crește cantitatea de calciu conținută în sînge și demineralizează osul, calcitonina hipocalcemiantă inhibă resorbția osoasă.

Doi biologi americani **Hirsch** și **Munson**, descopereau în 1964 factorul hipocalcemiant al tiroidei șoarecului. Un an mai tîrziu, prof. Gerard Milhaud și echipa sa stabilesc modul de acțiune al acestui hormon și existența lui în tiroida umană. O descoperire care are o importantă aplicație în clinică. Pun la punct un preparat injectabil activ pentru om. Este interesant că în 50 la sută din cazuri, în medie (în osteoporoza postmenopauză: 90 la sută) tratamentul este eficace, dar în toate cazurile durerea se suprimă, pacientul putînd să-și regăsească somnul și să reia o viață cumva normală. În ce privește paradontoza, calcitonina blochează, după afirmațiile prof. Milhaud, osteoclastele și împiedică căderea dinților.

Iată că un nou tratament — cu calcitonină — fără efecte nocive, se oferă medicinii curative. Dar în prezent o altă arie de probleme se deschide: diagnosticarea unor cancere. S-a înțeles că în tiroidă sînt celule specializate care fabrică calcitonina. Prof. Milhaud și Tubiana au arătat că un anume cancer al tiroidei produce la om o cantitate de calcitonină de o mie de ori mai mare decît în situațiile normale. Aceasta face diagnosticarea extrem de simplă. E de ajuns să se preleve o picătură de sînge de la bolnav pentru a se cunoaște dacă este sau nu vorba de un cancer al tiroidei. Prof. Milhaud a mers mai departe. Și alte cancere decît cele ale tiroidei sînt capabile să producă calcitonina. Raționamentul său? „Celule care sînt la originea unor cancere ale suprarenalelor, de pildă, spune el, dar și carcinoidul bronhiilor sau tubului digestiv — au aceeași origine embriologică ca și celulele calcitoninei tiroidei. Ele regăsesc în starea canceroasă funcția pe care o pierduseră în momentul diferențierii celulare". Iată așadar, o ipoteză care se oferă unei interesante cercetări științifice cu „răspuns" clinic.

Agricultura... fizicienilor

Institutele de cercetări agricole din provincia Cețian din R.P. Chineză au elaborat o metodă de stimulare a recoltelor cu ajutorul izotopilor radioactivi. Rezultatul: noi soiuri de semințe de rapiță și numeroase varietăți de orez de înaltă productivitate. O altă metodă folosită —aplicarea neutronilor și razelor Beta. În urma experiențelor s-au stabilit dozele necesare pentru obținerea unor soiuri superioare de orez, orz, grîu, rapiță bumbac, iută și alte plante. După cum se vede, aplicarea cercetărilor de fizică nucleară în agricultură dă rod bogat.

Șervet... de copt

Un vas de bucătărie luat de pe foc și așezat pe un șervețel? Nu, imposibil — șervețelul se distruge.

O idee năstrușnică a făcut însă dintr-un șervețel, un intermediar ingenios și util, sau, dacă vreți, un suport de căldură. Cum? Prin inducție electromagnetică, căldura este transmisă direct în vasul de bucătărie unde glazura pentru tort fierbe. O invenție a unor tineri americani necăsătoriți? Poate. Dar sigur, o aplaudă toate... gospodinele.

ÎN LUPTA ÎMPOTRIVA LEUCEMIEI

Cercetătorii Institutului de virusologie al Academiei sovietice de Științe au izolat un nou virus despre care se crede că ar fi la originea leucemiei. Acest virus, pînă în prezent necunoscut, a fost găsit în sîngele unei persoane atinse de leucemie, la puțină vreme după ce un virus „similar" a fost descoperit în sîngele altui bolnav. Potrivit părerii doctorului Boris Lepin, directorul Institutului de patologie experimentală de la Suhumi, din Georgia, virusul a fost obținut injectînd unor maimuțe sîngele provenit de la cei atinși de această maladie. Savanții sovietici și-au exprimat părerea că acest virus ar putea fi „instigatorul" leucemiei la ființele umane, iar dacă acest lucru se dovedește a fi real, specialiștii vor avea la dispoziție noi mijloace de a combate această maladie.

PLANOARE... ELECTRICE

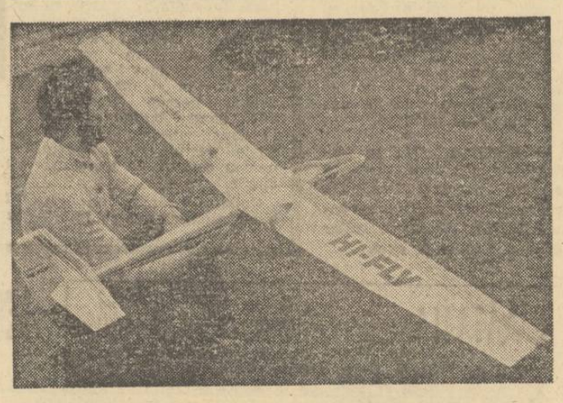

Iată primul planor echipat cu motoare electrice, răsturnînd complet clasica concepție. Hi-fly Graupner este un model pentru profesioniștii sportului, pentru că trebuie să ai experiență pentru a-l folosi eficient. Motoarele electrice ale acestor Jumbo 2 000 F, ușoare și robuste, au o autonomie de zbor de o jumătate de oră!

LUPII ÎN PERICOL

Stimulan, oamenii de știință sovietici și americani trag semnalul de alarmă: nu numai tigrii dar și lupii sînt pe cale de dispariție. Prof. Mihail Kozlov, de la Universitatea din Leningrad a fost obligat să amintească oamenilor că lupul este un agent de selecție naturală, e „conservatorul" și „doctorul" naturii, în sensul că nu atacă decît animale slabe sau bolnave și împiedică propagarea epidemiilor. Americanii, în pofida unei recente interdicții, vînează lupii din avion, ceea ce mărește pericolul ce amenință se pare oricum specia. În Texas și în Luisiana, cîndva foarte populate de lupi, nu au mai rămas decît cîteva sute de lupi roșii. În Alaska nu mai sînt decît vreo 2 500 pînă la 5 000 de lupi gri

IDEI ALE CITITORILOR PENTRU... CITITORI

Cutie sertar pentru păstrarea alimentelor

Am conceput această cutie-sertar pe care o prezint în schița de mai jos din dorința de a găsi o soluție pentru a păstra alimente într-un spațiu mic, ce există în majoritatea bucătăriilor și care nu se folosește în mod rațional. Cutia este astfel construită încît să poată fi folosită de orice membru al familiei care are tangență cu bucătăria. Ea are două mari calități :

a) Se trage ușor din locul unde se așează, datorită coeficientului redus de frecare dintre cele două șipci și podea.

b) Are o greutate redusă.

Această piesă trebuie așezată de obicei sub masa de bucătărie, dulapul cu veselă sau sub raftul din cămară, pentru a fi cît mai la îndemînă. Ea se confecționează din lemn de brad sau tei, fundul din placaj de 5 mm g. iar cele două șipci cu secțiunea trapezoidală vor fi din lemn de fag. Îmbinarea la colțuri se va face cu cepuri coadă de rîndunică și se va încleia. Părțile laterale și spatele se subțiază puțin spre partea superioară pentru ca respectiva cutie să fie mai ușoară. Ea se vopsește atît în interior cît și în exterior cu vopsea pe bază de ulei și la culoarea mobilei de bucătărie. **(GHEORGHE SOARE, București)**

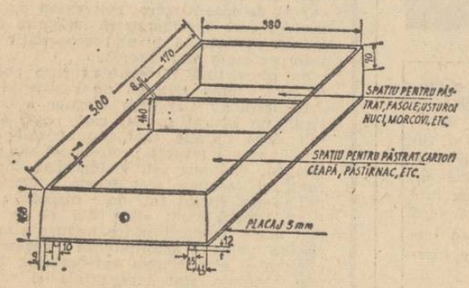

Politețea în lumea adolescenților

CUM MÎNCĂM

Unele mîncăruri fac „probleme". În împrejurări deosebite ele pot să strice toată plăcerea mesei ; adolescenților mai ales, fiindcă ei sînt timizi și terorizați de gîndul că neștiind să se descurce în minuirea tacîmurilor, ar putea fi ridicoli. Dar sînt și mîncăruri simple care te pun în încurcătură dacă n-ai deprinderea să le mănînci corect.

● **Un ou fiert în coajă** e cel mai simplu dintre preparate, dar nu cel mai simplu de mîncat.

N-are importanță dacă deschizi oul la capătul bombat sau cel ascuțit, dar e preferabil să nu-l spargi ciocnindu-l de farfurie sau de masă și nici să-l „decapitezi" cu cuțitul. Nu e sigur că poți reuși cu ușurință, în schimb e sigur că riști să vezi căpăcelul zburînd cine știe unde. E mai cuminte să folosești lingurița. Mai întîi lovești cu ea capătul oului ca să-i spargi ușor coaja, îi ridici apoi, tot cu lingurița, căpăcelul. Nu înmoi în el cu degetele bucățile de pîine, lingurița te așteaptă să-l golești de conținut.

L-ai mîncat ? Sfărîmă cu lingurița cochilia. Turtită, nu riscă să se rostogolească și să cadă pe jos.

● **Pîinea** nu pare deloc menită să facă cuiva necazuri... și totuși nu e așa. Vrei să fii un comesean agreabil ? Nu mușca din bucata de pîine, dar nici nu crede că e elegant s-o tai în farfuria ta, ajutîndu-te de cuțit și furculiță. Din felia de pîine (care se pune în stînga farfuriei, spre interiorul mesei, ca firimiturile să nu cadă pe jos) se rupe cu degetele cîte o îmbucătură.

● **Sosurile.** Nu se înmoaie în sos o bucată de pîine, ținînd-o în mînă. Cel mult, dacă ești între prieteni, poți să aduni sosul cu o bucățică de pîine în care ai înfipt furculița.

● **Sarea** nu se ia cu degetele și nici cu cuțitul dacă te-ai servit de el. Îl poți folosi doar cît e încă curat.

● **Icrele și pateul** nu se ung pe felia de pîine, se mănîncă cu furculița.

● **Puiul.** E la fel de bun și dacă îl mănînci, nu cu mîna, ci cu furculița și cuțitul. Deprinderea aceasta te scutește să iei copanul în mînă și să mușți din el ca și cum ai vrea să întinerești cu trei mii de ani. Deprinderile se capătă însă perseverînd.

● **Fructele.** Mărul, para, piersica, le cureți sau nu de coajă, după dorință. Dar nu mușți din fructul întreg. Îl tai în sferturi, ținîndu-l cu mîna. Numai la mesele de mare ceremonie se ține fructul pe farfurie fixat cu furculița și se cojește cu cuțitul. Portocala se ține de asemenea în mînă, se crestează coaja cu cuțitul, se desprinde cu mîna și tot cu mîna se desfac feliile una de alta și se mănîncă.

● **Scobitori.** Nu te servești de ele decît dacă e absolut necesar. Dar nu e un spectacol apetisant pentru vecinii de masă, chiar dacă pui mîna la gură.

Lalele

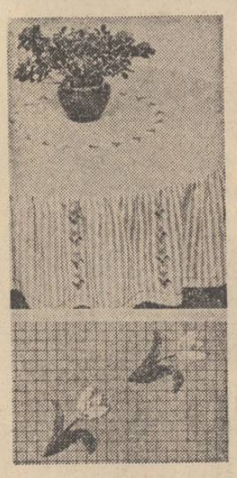

Această față de masă, veselă și ușor de executat, are o notă originală prin faptul că folosește două feluri de țesături. Platoul este din pînză uni galbenă și lalelele sînt brodate în alb și verde ; volanul e din pînză în dungi, galbene și albe, lalelele sînt brodate în galben și verde la o distanță de circa 27 cm între ele. La 6 cm de la marginea volanului brodați o linie în punct de coadă. Pe această linie veți face tivul. Un patrat din schemă — 1 cm. Reproduceți-l pe hîrtie la mărimea reală și copiați-l pe pînză. Brodați frunzele cu feston și florile cu broderie plină. **(MARIANA POPESCU, București).**

Sfaturi practice

● *La ouăle proaspete se constată o mică diferență de temperatură — prin atingere cu limba — între capătul gros și cel subțire. Capătul gros e mai cald, cel subțire e mai rece. La ouăle vechi nu se simte diferența de temperatură.*

● *Petele de sînge sau zahăr de pe stofe, se scot numai cu apă rece și săpun. Nu e bine să se folosească alte substanțe, pentru că petele nu se curăță, ci pot deveni de nești.*

● *Un albuș de ou proaspăt se amestecă cu 10 g gălcerină și se bate. Cu acest amestec se freacă bine stofa pătată cu cafea și apoi, se clătește cu apă rece.*

● *În vasul în care se fierbe peștele, se introduce — în timpul fierberii, — puțină coajă de pîine sau cîțiva cărbuni de lemn aprinși, și arși bine. Procedîndu-se astfel, gustul neplăcut (de baltă sau noroi) dispare.*

● *Petele de grăsime de pe stofe se scot prin spălare cu apă rece în care am dizolvat puțină sare.*

(ION CIUTU-București)

Bar într-un... cufăr

Un mic bar va fi o piesă deosebită într-un interior modern — dacă-l vom confecționa din acest vechi cufăr pe care l-am deschis „la balama" în față, capitonîndu-l cu un material plastic nou (eventual, chiar o bandă de oglindă, ce va da o strălucire în plus sticlelor). Totul se așază pe un suport cu picioare din fier forjat. **(VICTORIA IONESCU, București).**

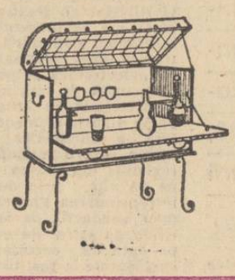

Noutățile „accesibile" ale modei estivale

Moda nu se teme de capriciile vremii. Prognozele ei își respectă cu seriozitate tradiționalele angajamente anuale, supunîndu-se sezonier judecății publicului, în special celui feminin. Diafanele rochii, multicolorele costume de baie, elegantele pălării cu bonuri largi care să apere de razele fierbinți ale soarelui sînt prezentate chiar dacă afară e încă răcoare sau plouă, mohorît, ca toamna.

În zilele acestui mai, la Casa de modă din București se lucrează febril la colecția de vară ce va fi prezentată, la începutul lunii iunie. Creatoarea **GEORGETA BUCUR** ne-o caracteriza drept : **„o colecție ce-și propune să promoveze cu îndrăzneală și fantezie tot ce este nou în moda estivală 1973, demonstrînd însă cum pot deveni aceste noutăți accesibile propriei noastre concepții de a ne îmbrăca, propriului nostru gust".**

Interlocutoarea noastră ne oferă, acum, la fel ca și altădată, cu aceeași bunăvoință, informații interesante, dezvăluindu-ne ideile care au ghidat alegerea materialelor și a modelelor create.

Oricît ar fi de supusă schimbărilor, moda nu se poate dezbăra de anumite tradiții. Și în tradiția țesăturilor de vară, mătasea naturală sau vegetală, bumbacul, inul și, o dată cu descoperirea lor, fibrele sintetice își păstrează locul. De la un sezon la altul ea are însă predilecții. Readuce în actualitate un material sau îi pretinde altuia să-și schimbe culorile și desenele. Iată că și în vara '73 moda promovează, alături de țesăturile amintite, voalul de mătase și bumbac, organza, olanda, șantungul cu fir gros în relief, pichetul, cînepa, multe dintre ele în amestec cu fibrele sintetice.

Țesăturile uni se înscriu și ele în rîndul tradițiilor vestimentare clasice. Deci nu vor lipsi nici de această dată. În schimb, imprimeurile, adică ceea ce reprezintă un element specific rochiilor de vară, optează pentru flori, mai mici în timpul zilei și mari, seara, pentru desene geometrice mici, pentru buline și multe dungi, uneori combinîndu-le destul de înțelept, pentru carouri de toate mărimile.

Culorile rămîn un element esențial pentru îmbrăcăminte. Foarte darnică, vara aceasta ne propune, alături de alb (mai ales alb ivoire), păstrat cu strășnicie din colecția de primăvară, roșu, bleu, albastru electric, roz și ne invită să prețuim alte culori reactualizate : bleumarin, verde crud, precum și toate nuanțele de la galben la oranj.

Cu astfel de culori și de imprimeuri o rochie poate deveni o încîntare pentru ochi, un element decorativ pentru stradă. Stilul sport, cu predilecția sa marcată pentru rochia chemisier, portabilă de dimineața pînă seara își împarte dominația cu stilul romantic, mai adecvat seara, pe stradă sau în ocazii deosebite. Decolteul en coeur sau ușor rotunjit, fusta soleil, cloche, în biais sau dreaptă, cînd silueta o cere așa, sînt amănunte ce rămîn discrete în fața unui detaliu care se dovedește spectaculos : minecile foarte lucrate, în pliseuri, în volane, gen balon — strînse în manșetă. Volanul poate împodobi și decolteul dar în acest caz rochia este simplă, fără mînecă. Talia se păstrează și ea marcată în cordoane sau corselete.

Jachetele purtate peste rochii și-au prelungit existența și în vară. Realizate din materialul rochiei sau într-o culoare contrastantă, avînd diferite lungimi, linia dreaptă sau ușor evazată, cu stilul romantic, mai adecvat seara, pe stradă sau în ocazii deosebite. Decolteul en coeur sau ușor rotunjit, cloche, în biais sau dreaptă, cînd silueta o cere așa, sînt amănunte ce rămîn discrete în fața unui detaliu care se dovedește spectaculos : minecile foarte lucrate, în pliseuri, în volane, gen balon — strînse în manșetă. Volanul poate împodobi și decolteul dar în acest caz rochia este simplă, fără mînecă. Talia se păstrează și ea marcată în cordoane sau corselete.

Jachetele purtate peste rochii și-au prelungit existența și în vară. Realizate din materialul rochiei sau într-o culoare contrastantă, avînd diferite lungimi, linia dreaptă sau ușor evazată, cu stilul romantic, mai adecvat seara, pe stradă sau în ocazii deosebite. Decolteul en coeur sau ușor rotunjit, fusta soleil, cloche, în biais

Pălăriile își răsfață formele și culorile, oscilînd între cele cu bonuri late, ondulate și cele gen canotier. Preferă paiul simplu sau brodat, voalul, organza, olanda. O notă de eleganță în plus aduce turbanul din materialul rochiei, purtat seara. Bijuteriile metalice (pandantive, coliere, medalioane etc.), s-au cam demodat. Perlele fac încă furori în coliere bogate, de diferite lungimi. Mărgelele mari purtate în jurul gîtului sînt și ele în grațiile zilelor călduroase. În sfîrșit, florile își mențin încă supremația în rîndul garniturilor.

Pe litoral, vom putea purta salopeta foarte largă în partea de jos, decolteuri mari în spate, la bluze și la rochii, eșarfe foarte vesele și culori cît mai îndrăznețe. Pantalonul nu s-a demodat. Este doar, așa cum îl știți și din primăvară, larg, mai larg ca anul trecut și nu are nici o prejudecată în privința alegerii țesăturii și a culorii.

Colecția de modele estivale ale Casei de modă ne va demonstra peste foarte puțină vreme cît de plăcut și practic a știut să îmbine toate aceste caracteristici. Îi acordăm anticipat încrederea în reușită fiindcă nu ne-a dezamăgit pînă acum. Dimpotrivă, ne-a oferit de fiecare dată o eleganță în care îndrăzneala nu se opune discreției, fineții și simplității de bun gust.

L. MARINA

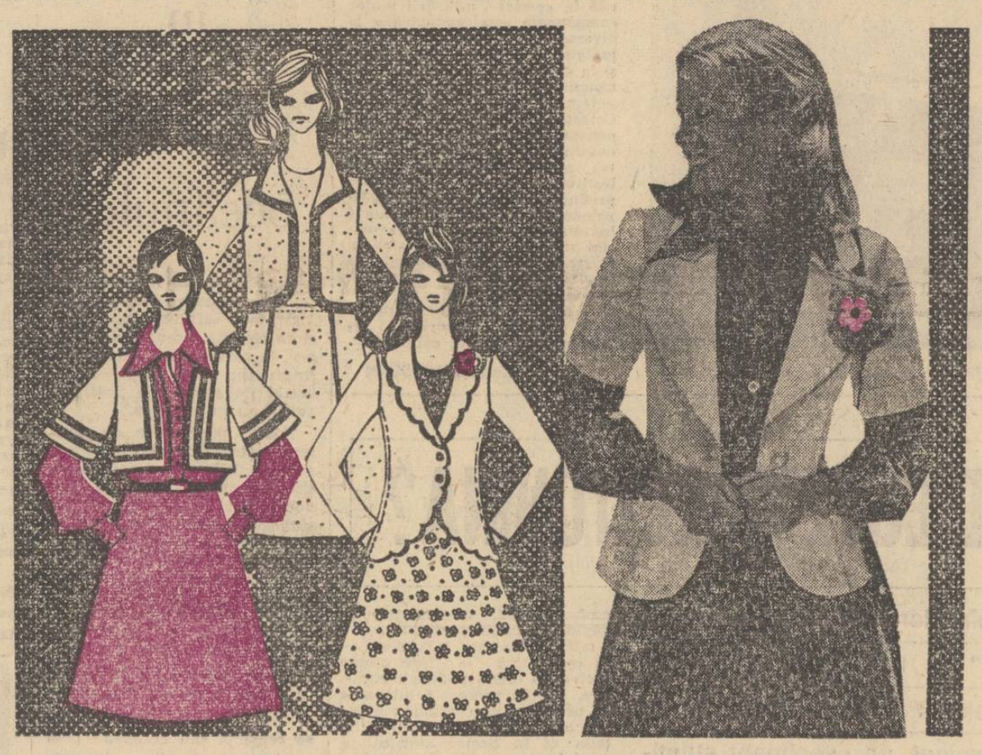

Jachete de vară

1. Jachetă scurtă, cu mînecă largă pînă la cot *purtată peste o rochie chemisier.* 2. *Din același material cu rochia,* o jachetă pînă în talie, cu revere desfăcute. *O bordură lată, în culoare contrastantă, mărginește jacheta de jur împrejur.* 3. Jachetă foarte elegantă, albă, cu guler șal. *Originală este bordura din colți rotunjiți de jur împrejur.* 4. O jachetă lungă din tercot alb. *Are mînecă scurtă, revere ample rotunjite și buzunare aplicate. Se poartă peste o rochie chemisier imprimată.*

Doina LEVINȚĂ

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

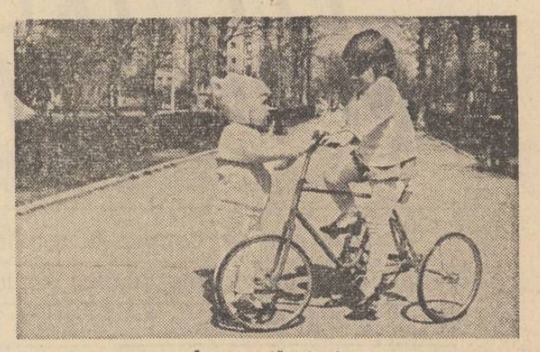

Împrumută-mi-o !
Dumitru ALDEA

Viitoarea gospodină...
Eugen BOGDAN — Brașov

„Pregătiri pentru Cupa Davis !"
Elena PREDESCU — Com. Finiș, jud. Bihor

Împăcare...
Tudor GEORGESCU

Un dar pentru mămica...
Mihai DUMITRU — Ploiești

Aleidoscop

SUGESTII PENTRU O ANIVERSARE

Totul începe de la suma de bani pe care sînteți dispuși s-o cheltuiți pentru a cumpăra un dar. Ceie văzute prin magazinele din strada Gabroveni și străduțele învecinate ar putea sugera daruri pentru sume mai serioase sau mai... modeste.

Pentru prima categorie foarte reușit ni s-a părut, de pildă, **un serviciu de masă din ceramică verde.** Firește, costează, în acest caz, și predilecția celui care va primi darul pentru o ambianță mai rustică. De asemenea, celor care posedă sau au de gînd să-și amenajeze un acvariu, **suportul din fier forjat** le va transforma acvariul într-o foarte plăcută piesă decorativă. Iar, pentru orice gust, **suportul** (tot din fier forjat) **pentru umbrele** va fi un cadou foarte practic.

Pentru cadourile mai modeste ca preț, v-am putea **sugera un serviciu de ceai din porțelan,** crem decorat cu roșu și negru, **un serviciu de bucătărie** îmbinînd două culori, crem și bleu, original prin forma lui rotundă sau **un serviciu de apă din sticlă fumurie** cu șase pahare și cană, într-o formă alungită, foarte suplă, elegantă. (Toate se găsesc la magazinul Stirex de pe strada Soarelui)

CONCURSUL BUCHETELOR

Există și un concurs al buchetelor de flori. El se desfășoară în fiecare an la Monaco și este prevăzut cu premii. Anul acesta concursul buchetelor rezervă o surpriză participanților : acordă un premiu special bărbaților. Nu știm încă dacă premiul va răsplăti arta de a aranja buchete sau de a le dărui...

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

M. M. — Brașov *Am citit cu multă răbdare lunga dv. scrisoare. Dar dacă toți ar scrie atît de mult și ar analiza toate simptomele și chiar toate stările lor fiziologice cu atîta lux de amănunte, ar fi greu să le putem răspunde. În general, cititorii noștri reușesc să-și formuleze necazurile mai concis și mai sistematic. Vă răspundem cu toată sinceritatea că socotim obligatoriu să nu vă mai studiați atît de mult. Renunțați la contabilitatea permanentă a pulsului. Exagerați. Atît de puțin vă preocupă serviciul, literatura, educația copiilor, activitățile gospodărești încît toată atenția se polarizează asupra studierii fiziologiei organismului dv. Un om normal nu este atent la bătăile lui cardiace, puls, respirație.*

Dacă veți persevera cu aceste deprinderi obsedante veți deveni psihastenic și veți da mult de lucru medicului psihiatru. Nu uitați sfatul nostru : găsiți-vă alte preocupări care să vă aducă satisfacții spirituale.

SILVIU BERCEANU — Găești. *La vîrsta dv. nu mai sînt posibile tratamente hormonale pentru a stimula creșterea staturală. Referitor la grefele care vă interesează vă sfătuim să vă adresați specialiștilor spitalului de chirurgie plastică și reparatorie din București str. Arh. Mincu nr. 7.*

FLOREA BĂCANU — jud. Galați. *Vă răspundem afirmativ. Sîntem de acord cu tratamentul descris de dv.*

CARMEN GRIGORESCU — jud. Arad. *În afară de medicamentul Meladinin pe care îl folosiți nu avem altă medicație să vă indicăm. Din cele relatate de dv. reiese că prezentați o formă ușoară de Vitiligo. Ați încercat să atingeți zonele depigmentate cu apă de colonie înainte de a vă expune razelor solare ?*

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pe teme juridice

GICA, SABINA, și N. MANEA din **București, CALIFEȘTEANU SANDU** din **Tîrgoviște** s.a. În conformitate cu dispozițiile legale privind administrarea fondului locativ și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași, în locuințele proprietate de stat chiriașii nu au voie să execute modificări de spații. Repararea și înlocuirea tuturor elementelor de construcții și instalații exterioare clădirii și anexelor, precum și efectuarea transformărilor instalațiilor de ardere ca urmare a schimbării combustibilului sînt în sarcina proprietarului. Cît privește însă reparațiile elementelor de construcții și instalații din interiorul locuinței și ale părților de folosință comună, acestea cad în sarcina chiriașilor.

PAUL PIETROȘEL din **Orșova.** Dumneavoastră puteți efectua concediul fracționat. Codul muncii prevede posibilitatea acordării concediului fracționat — la solicitarea angajatului sau dacă interesele serviciului cer — atunci cînd condițiile de lucru permit aceasta. În astfel de cazuri, una din fracțiuni trebuie să fie însă de cel puțin 15 zile. Dacă concediul de odihnă nu a putut fi efectuat, din motive justificate, în cursul anului calendaristic pentru care se cuvine, va fi efectuat în anul următor, separat sau împreună cu concediul pentru acel an.

VLADIMIR SOARE din **București.** Pentru ca minorul din afara căsătoriei să dobîndească numele de familie al tatălui, este necesar să vă adresați judecătoriei. În conformitate cu prevederile Codului familiei, copilul din afara căsătoriei dobîndește numele de familie al aceluia dintre părinți față de care filiația a fost mai întîi stabilită. Atunci cînd filiația a fost stabilită ulterior și față de celălalt părinte, cum este cazul pe care-l semnalați, instanța judecătorească va putea da încuviințarea copilului să poarte numele acestuia din urmă.

LUCIANA POPESCU din **București.** Perioada la care vă referiți constituie vechime în muncă și va fi luată în calcul, pentru pensionare. Legea prevede că timpul cît angajatele au fost încadrate în funcții cu o jumătate de normă, pentru a crește copii pînă la vîrsta de 7 ani, se consideră timp lucrat cu normă întreagă. Media salariului tarifar lunar în acest caz, se stabilește pe baza salariului tarifar de încadrare corespunzător normei întregi.

Stimați cititori, sperăm că ați așteptat cu interes întîlnirea noastră, iar informațiile pe care vi le-am dat pînă acum, vă sînt de un real folos. De fapt, aceasta este și dorința noastră mărturisită, ca fiecare nouă întîlnire să constituie pentru dv. o sursă de informații utile.

Libretul de economii cu cîștiguri

Astăzi ne-am gîndit să vă prezentăm un instrument de economisire știut de toți, dar... nu prea bine cunoscut.

Avantajul specific pe care îl oferă titularilor sînt cîștigurile în bani care se acordă din dobînda de 3,5 la sută cuvenită pentru depunerile pe acest libret de economii. Cîștigurile se atribuie prin tragerile la sorți care au loc în ultima zi a fiecărui trimestru.

Tragerile la sorți sînt publice, localitatea și ora cînd au loc se anunță prin presă. C.E.C. vă invită cu această ocazie să participați la aceste tragerii.

C.E.C. VĂ OFERĂ DUMNEAVOASTRĂ ALEGEȚI !

La o tragere la sorți trimestrială se acordă la fiecare 1 000 de librete, cîte 15 cîștiguri în bani, din care : un cîștig de 250 la sută, unul de 200 la sută, unul de 100 la sută, unul de 50 la sută și 11 cîștiguri de cîte 25 la sută, calculate față de soldul mediu trimestrial al libretelor teșite cîștigătoare.

Este important de reținut că dreptul de participare la tragerile la sorți ale cîștigurilor în bani îl au titularii libretelor de economii cu cîștiguri care au un sold mediu trimestrial de cel puțin 20 lei.

Cîștigurile se înscriu în libretele de economii la prezentarea acestora de către titulari.

Libretele de economii cu cîștiguri, nominale, se emit de oricare unitate C.E.C. proprie. Depunerea inițială și soldul efectiv nu pot fi mai mici de 25 lei. Depunerile ulterioare ca și restituirile se efectuează la unitatea C.E.C. care a emis libretul, la celelalte unități C.E.C. care țin evidența economiilor depuse pe libretele respective.

Libretele de economii cu cîștiguri, la purtător, cu sau fără parolă, se emit de sucursalele, filialele, și de agențiile C.E.C. autorizate. Pe un asemenea libret depunerea inițială nu poate fi mai mică de 200 lei, iar soldul de 25 lei.

Depunerile ulterioare și restituirile de orice sume se fac numai la unitatea C.E.C care a emis libretul.

DIN BUCĂTĂRIA POPOARELOR

Cele cîteva rețete tipice pe care le-am ales din bogata gamă de preparate specific italiene, sperăm să vă ofere plăcerea de a vă înnoi meniurile cotidiene. Am ales rețete apropiate de gustul nostru. Ele au fost calculate pentru 4—5 persoane.

GNOCCHI CA IN PIEMONT : Faceți dintr-un kilogram de cartofi un piure simplu în care nu incorporați nimic altceva decît două ouă și 100 g de făină. Sărați. Piperați. Dați pastei obținute forma unui sul cu un diametru de circa 2 cm și tăiați-l în bucăți de 2 cm lungime. Puneți-le la fiert în apă clocotită cu sare. Apa trebuie să forfotească, nu să dea în clocot mare. Scurgeți-le după 3—4 minute. Așezați-le într-o formă, de preferință de Jena, și turnați deasupra :

Sos ca în Bologna. Rumeniți ușor în unt o ceapă mărunt tăiată și 200 g de carne tocată. Adăugați un cățel de usturoi bine zdrobit, 1—2 linguri de pastă de bulion subțiată cu 3 dl de apă, 100 g de ciuperci tăiate în lamele ori înăbușite în unt. Sărați, piperați. După ce ați turnat sosul peste găluște, presărați deasupra 50 g cașcaval ras și dați forma la cuptor fierbinte. Țineți circa 15 minute.

OMLETĂ ITALIANĂ: Bateți 6 ouă împreună cu 4 linguri de apă. Cînd amestecul a devenit spumos, adăugați, continuînd să bateți, 100 g de cașcaval ras, 100 g de șuncă fiartă și mărunt tăiată. Sărați, piperați. Puneți la încins într-o tigaie 4 linguri de ulei și turnați dintr-odată ouăle bătute. După cîteva secunde de copt, moderați focul și cu lama unui cuțit desprindeți și ridicați puțin marginile omletei înclinînd tigaia în așa fel încît partea încă lichidă să se scurgă dedesubt. Cînd omleta e rumenită, dedesubt și ca o cremă deasupra se pune pe ea puțin pireu de spanac sau macris, se îndoaie și se lasă la rece pe un platou. Se servește cu garnitură de ciuperci înăbușite.

PIZZA NAPOLITANA : Pentru aluat : 100 g făină, 50 g apă, puțină drojdie de bere, un praf de sare, pentru umplutură : 4—5 roșii, 250 g cașcaval, fileuri de anșoa (sau de heringi), cimbru, măsline verzi.

Aluatul se prepară întocmai ca cel pentru pîine. Se amestecă făina cu apă, sare și drojdie pînă se omogenizează. Se lasă la loc uscat și cald să crească. Se mai frămîntă odată, se bate, se întinde cu sucitorul într-o foaie rotundă. Ea trebuie să fie atît de mare încît să acopere fundul și laturile unei forme cu pereți joși (3—4 cm). Se unge forma cu ulei, se așază foaia. Se unge și foaia cu ulei și se acoperă cu felii subțiri de cașcaval. Se decorează pizza cu o coroană din rondele de roșii așezate la oarecare distanță de marginile formei. În jurul roșiilor se așaza tăleuri de anșoa (sau de heringi) puse în cruciș alternînd cu cîte o măslină verde. Se presară totul cu cimbru fărămițat. Se coace 10—15 minute în cuptor fierbinte și încălzit din timp.

SALATA CA IN VINTIMILLE : (servită cu sos), **500 g creier, 250 g maioneză acrită cu lămîie, o legătură de pătrunjel verde mărunt tăiat, sare, piper, o căpățînă de salată verde, 3—4 roșii, 2 ouă fierte tari, 250 g șuncă fiartă, 3 morcovi mijlocii, 1 castravete nu prea mare.**

Creierul fiert, curățat de pieliță și frecat pastă, se incorporează în maioneză împreună cu pătrunjelul verde.

Se așază pe un platou foile de salată verde întregi. Peste ele, în grupuri se pun : roșiile tăiate în felii, ouăle în rondole, șunca în fîșii, morcovii în bastonașe (în prealabil se fierb), castraveții în felii rotunde (sărate din timp și lăsate să se scurgă). Mijlocul platoului se decorează cu inima salatei verzi.

Sosul se servește separat în sosieră. Fiecare comesean își ia cîte puțin din fiecare legumă și le amestecă cu sos în farfuria sa.

POLENTA : 2 l de apă clocotită cu sare, circa 500 g mălai, 100—150 g unt, 150 g cașcaval ras.

Se presară mălaiul în apă clocotită, amestecînd mereu timp de circa 30 de minute. Se adaugă untul și cașcavalul ras și se amestecă bine totul. Se răstoarnă polenta pe o planșetă, se întinde într-o foale groasă de 2 cm. După ce s-a răcit, se taie în pătrate și se rumenesc în unt.

● Italienii mai fac o polentă simplă, ca o mămăligă obișnuită și o servesc cu sos bolognez (vezi rețeta de gnocchi).

Olimpia ȘTEFANESCU

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

CURIER SĂPTĂMÎNAL

ÎN LOC DE „POST-SCRIPTUM"

de Mihai STOIAN

Am adunat, de-a lungul timpului, o serie întreagă de scrisori — și de ecouri la scrisorile publicate — care nu cer, neapărat, un comentariu mai larg. De aceea le încredințez acum, succint, tiparului.

ECOURI. „Tovarășe curier, am citit despre viața unei fete de 16 ani, elevă la școala generală din Avrămești, părăsită de tatăl ei încă de la vîrsta de cinci luni. O crește bunica, bătrînă și bolnavă. Din cîte am înțeles, copila duce lipsuri. Iar eu, deși am cinci copii, patru fiind căsătoriți, aș aduce-o pe fată la noi, ca s-o ajutăm să-și formeze un viitor. Am soție foarte bună la suflet și va fi sprijinită, am și copiii care o vor ajuta, în orașul Ploiești sînt și uzine, și școli. Vrem s-o ajutăm pe fata din Avrămești, dar nu-i știm numele. Eu mă numesc GHEORGHE MATE, pe soția mea o cheamă ELENA. Stăm pe str. Garoafelor nr. 17, Ploiești. Lucrez la Uzina de reparații din localitate ca șofer pe auto-remorcă „Tatra". Aștept răspuns".

Pentru *Gh. Mate, Ligia Constantinescu-Galați, Silvia Străvoiu-Buc, Eugenia Stoenescu-Buc*, iată numele și adresa completă a „fetei din Avrămești" : *Rodica Cîrjoanu*, sat Avrămești, com. Vănești, oficiul Puiești, jud. Vaslui.

MATEA PETRUȚA din Iași, str. Păcurari nr. 64 îmi scrie că, după apariția scrisorii sale în rubrica de față „a primit repartiție la Fabrica de antibiotice" și mă roagă să mulțumesc public familiei *Andrei* și *Ludovica Leșa*, precum și celorlalți corespondenți : *„Vedeți, niște oameni bătrîni care nu m-au văzut niciodată și poate nici nu mă vor vedea, m-au înțeles ; de ce alți oameni mai apropiați, chiar din orașul meu, n-au simțit la fel. Acum lucrez și eu într-o fabrică, am un colectiv al meu, sînt și eu în rînd cu tinerii și mă găsesc foarte fericită".*

DARIE CASANDRA din str. Secerii nr. 3, sect. 5, Buc., imobilizată la pat de boală, a primit mult-doritul cărucior : *„Acum pot măcar să văd și eu anotimpurile cum se schimbă, să ies în natură. Mulțumesc din suflet statului care s-a îngrijit de soarta mea".* Iar *FLOREA FALIBOGA* din com. Vlăsinești-Botoșani (în prezent la Școala g-rală nr. 2 din Cristești) dorește să adreseze mulțumirile sale *„tuturor celor care mi-au scris după ce-am apărut la „curier". Sînt încadrată, pentru scurt timp, ca profesoară suplinitoare la școala din Cristești. Tovarășii de la județ mi-au acordat mult sprijin și sper că mi-l vor acorda și în viitor, dacă-l voi merita". MARIA CREȚU, Eforie-Sud* scrie : *„Sincere mulțumiri ! Azi am primit decizia medicală".*

GABRIEL IVAN din Buc, Șos. Olteniței 135, sect. 5 ne informează că e *foarte dezamăgit și neîncrezător, din decembrie 1972 și pînă în martie 1973, deși au trecut trei luni de la publicarea scrisorii mele prin care arătam, sincer, că doresc enorm să-mi cunosc tatăl, pe tov. Ivan Gheorghe din Tulcea, dumnealui nu a dat nici un semn de viață". CONSTANTIN CEAPRAZ* din com. Merenii de Sus, jud. Teleorman se plînge că, de la apariția scrisorii sale (în septembrie 1972) situația nu i s-a rezolvat în nici un fel (invalid calificat contabil).

IN CĂUTAREA UNOR RUDE. Alexandru Jurcă din com. Mătăsaru, sat Poroinica, jud. Dîmbovița, născut la 3 noiembrie 1948 în com. Mihai Bravu, fiul (așa scrie în certificatul de naștere) lui ELENA, a fost încredințat, la vîrsta de 3 luni, unei bătrîne (mama Roza) din Călugăreni, jud. Ilfov, iar la 13 ani a plecat să-și cîștige singur existența. *„Astăzi sînt om în toată firea, căsătorit, cu meserie, cu serviciu, n-aș avea nevoie de vreun ajutor material din partea ELENEI, dar am nevoie să știu și eu al cui sînt. Deși obosit de la muncă, uneori mă trezesc noaptea și mă gîndesc : „Copii care n-au tată sînt destui, dar eu mă simt și mai rău decît ei pentru că nu știu nici cine-i femeia care mi-a dat viață". Mulți dintre cei care-mi ascultă povestea o învinuiesc, dar eu nu. Cine știe ce motive o fi avut ca să mă dea cuiva să mă crească".*

Maria Țiplea, din com. Vinga nr. 1409, jud. Arad își caută fiul (lon) de 22 ani, care nu i-a mai dat nici un semn de viață din vara lui 1970 : *„Tare mi-e dor și jale după dînsul, pentru că n-avea motive să abandoneze familia. Îl rog mult să mă caute, să-l știu în viață, atît, deoarece sînt bolnavă și pînă nu voi muri să-l mai și pot vedea o dată".* Iar *Maria Negoiță*, din Buc, Drumul Taberei 65, sect. 7, bl. A 6 sc. I et. 3, ap. 11, are *„un frate de mamă care a dispărut de acasă într-o noapte, l-a trimis bunica să cumpere cărți poștale și de atunci dus este* (locuia în com. Andronache și avea 10 ani cînd a dispărut). *Numele lui :* Dumitru Baldovin, *născut în 1926, luna august și are un semn pe șold, o „floare". El e băiatul mamei și dînsa s-a despărțit de tatăl lui. Mai tîrziu, peste vreo 6—7 ani, l-a văzut cineva în Constanța, pare-se c-ar fi cunoscut prin satul Agigea. Mama spune că este blond cu ochi albaștri. Mama are acum 67 de ani, e atît de bună și de blîndă. Cînd vin sărbătorile de iarnă și ne adunăm toți copiii, ea plînge cu gîndul la Aurel".* Tot fratele și-l caută și *Rodica M. Constantinescu*, Oituz 26/33, oraș Gh. Gheorghiu-Dej, jud. Bacău, elevă în anul II al Liceului nr. 1 din localitate : *„Nu l-am văzut niciodată. La un an și jumătate ai lui, părinții noștri s-au despărțit, eu am fost încredințată mamei, iar fratele — Radu — de doi ani și jumătate, tatălui (aud că tatăl ar fi acum salariat la Trustul de construcții din Pitești, dar nu sînt sigură). Doresc să-mi cunosc fratele, deși sînt extrem de mulțumită de ambii mei părinți, tatăl actual merită, din partea mea, stimă și profund respect".*

O fetiță de doi ani și ceva, pe nume *Elena Slătineanu*, nu poate fi înfiată legalmente de cei în grija cărora se află, deoarece nu se știe adresa tatălui ei firesc, *Vasile Slătineanu* (născut la 21 iulie 1950 în com. Lespezi, jud. Iași). De la 17 februarie 1972 fetița se află la *Gheorghe Dinu* din Giurgiu, șoseaua Oinac, bl. C 4, sc. B, et. 4, ap. 37. Mama firească și-a dat consimțămîntul pentru înfiere. Dar unde-i tatăl ?

DIVERSE. Pentru proteze auditive, *Alex. Cojocaru*-Focșani, *Maria Dobre*-Buc, *Mina Vișan*-Buc, *Alex.Tomescu*-oraș Victoria, se pot adresa Oficiului Farmaceutic nr. 1 din str. Alecu Constantinescu, București, sector 7, pentru aprobare și programare. Folosim prilejul pentru a o întreba pe *Florica Fripcea* din Buc, str. Enăchită Văcărescu nr. 34, dacă respectivul oficiu a onorat, în sfîrșit, aprobarea nr. 18 843 din august 1972 ? Aceeași întrebare o adresăm și lui *Constantin Mitran* din Medgidia, str. Pievnei, bl. 6, ap. 6, jud. Constanța, însă referitor la protezele comandate cu nr. 1644/mai 1972 la Întreprind. de produse ortopedice din str. Negustori nr. 8, București. Adresa de mai sus este valabilă și pentru *Cornel Avram* din Vinju Mare (pentru furnizarea cărucului, însă numai după ce obține aprobarea respectivă prin Ministerul Muncii).

JOCURI DISTRACTIVE

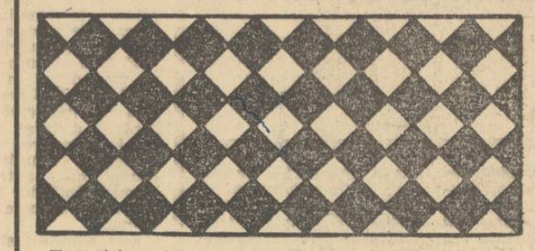

Trageți în cadrul desenului de mai sus trei drepte astfel încît să obțineți două părți egale.

(Soluția în numărul viitor)

UMOR STRĂIN

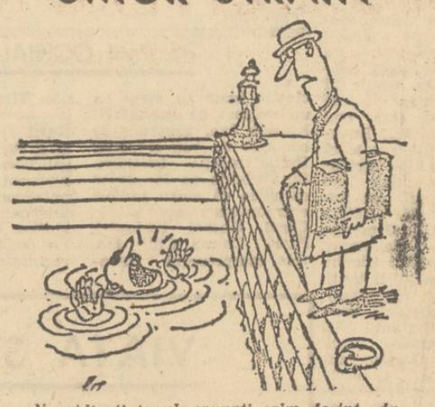

— Nu ridicați tonul, spuneți calm dorința dv...

— Destul l... Nu mai trebuie să zîmbiți...

Nadă pentru... sirenă.

— Să nu mai spui la nimeni că ești meteorolog...

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Eritroniul

În domeniul chimiei, diverse substanțe pe care le cunoaștem astăzi sub anumite denumiri științifice, au purtat odinioară, pe vremea cînd nu se știau prea multe despre ele, alte denumiri. Acesta este și cazul eritroniului, substanță denumită cu totul altfel în zilele noastre și frecvent folosită acum în industria acidului sulfuric, obținut prin procedeul contactului. Eritroniul a fost descoperit în Mexic, de profesorul mexican Andreas Manuel del Rio, care i-a dat de altfel acest nume, la începutul secolului trecut. **Știți, de fapt ce descoperise profesorul mexican ?**

Din lumea largă

Astfel ne-am gîndit să intitulăm diversele întrebări propuse de cititorul nostru PASCU VASILE, din Mediaș, jud. Sibiu, și pe care vi le prezentăm aici.

1. După grîu, care este cea mai răspîndită plantă, pe glob, folosită în alimentație ?

2. Cum se numesc primele tipărituri ?

3. În ce an a fost descoperită planeta Neptun ?

4. În cît timp ajunge o rază de la Soare, pe planeta noastră ?

5. Ce virstă trebuie să aibă stridiile, pentru ca să fie comestibile ?

6. Care savant din antichitate a murit urmărind erupția vulcanului Vezuviu ?

7. Cine a efectuat primele experiențe pentru producerea ploii artificiale ?

8. Care este fluviul cu cel mai mare debit de apă ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

„Metoda" lui Arhimede

Lucrarea lui Arhimede, intitulată „Despre metoda demonstrării teoremelor cu ajutorul mecanicii", a fost descoperită datorită unei întîmplări. În biblioteca unei mănăstiri din Constantinopol s-a găsit un palimpsest, adică un document scris pe pergament, de pe care fuseseră șters un alt text, scris anterior. Noul text, cu caracter religios, îl scrisese un călugăr, prin secolul al XIII-lea. Întocmindu-se la un moment dat un catalog al textelor de acest gen, de către un specialist, el a publicat palimpsestul, reproducîndu-l fotografic. Cum însă textul de dedesubt nu era prea bine șters, savantul a reprodus separat, în catalog, și un fragment din acesta. Nefiind însă de specialitate, pentru a interpreta textul parțial șters, care trata probleme de matematică, savantul nu i-a dat atenție. Mai tîrziu, în 1906, profesorul J.L. Heilberg, din Copenhaga, vizitînd mănăstirea de la Constantinopol, și cercetînd acest catalog, a constatat că textul inițial aparținea lui Arhimede. Trebuie menționat că profesorul danez era mare specialist în istoria matematicii și cunoștea atît genul scrierilor lui Arhimede, cît și toate lucrările ce-i aparțineau acestuia și fuseseră descoperite pînă atunci.

Prof. Heilberg a reconstituit apoi întreg textul, folosind metodele utilizate în arheologie și l-a publicat în anul 1907. Cu această ocazie, s-a constatat că, pe lîngă alte lucrări cunoscute ale lui Arhimede, manuscrisul cuprindea și o lucrare necunoscută, care era tocmai „metoda" menționată.

Curiozități geografice

1. Cea mai ridicată temperatură de pe glob a fost măsurată în Libia, la Tripoli, ea fiind egală cu 58° C.

2. Țara în care cad cele mai frecvente ploi anual este India, în regiunea Cherrapunji.

3. Țara în care cad cele mai puține ploi anual este Chile, în regiunea Pirados. În anul 1936 a plouat, după o perioadă de secetă totală de 91 ani.

4. Cel mai adînc lac de pe glob este Baikal. Adîncimea maximă măsurată este de 1742 m. Lacul e format din apă potabilă.

5. Cea mai densă populație de pe glob se află în orașul Monaco : 15 436 locuitori pe kmp, conform statisticii din 1959.

6. Cea mai rară populație de pe glob se află în Guyana franceză, în America de Sud, unde sînt 0,3 locuitori pe kmp, conform statisticii din 1958.

7. Cel mai lung cablu submarin din lume este instalat între Capetown (în Africa de Sud) și Lisabona (Portugalia). Cablul are o lungime de 11 000 km, diametrul 25 cm și este plasat la adîncimea de 6 000 m în Oceanul Atlantic.

Ing. Liviu MACOVEANU

Poșta cititorilor

Sortarea celor mai bune răspunsuri primite de la cititorii noștri pentru întrebările publicate în nr. 810 al revistei, din 14.04.73, a condus la următoarele rezultate : **Silvia Alexe**, Constanța ; **Mariana Răducănescu**, elevă Lic. „I. L. Caragiale", Ploiești ; **Gavril Ștefan**, elev, com. Viișoara, jud. Botoșani, Lic. pedagogic Botoșani ; **Luminița Hristache**, elevă Medgidia, jud. Constanța ; **Ion Pelteacu**, București ; Prof. **Octav Dumitriu**, Vălenii de Vaslui, jud. Vaslui ; **Surdu Tinel**, satul Costei, jud. Galați. (Redacția nu are nici o legătură cu întîrzierea difuzării revistei. De astfel de probleme se preocupă „Difuzarea presei" și serviciile poștale. Dacă ne veți trimite răspunsuri datate poștal chiar și la un interval de timp de 6 zile, în raport cu ziua publicării revistei, este în ordine).

Nelu Cernătescu, Olănești, jud. Vîlcea. Dv. dovediți aptitudini poetice. Dacă veți activa în cadrul unui cenaclu literar și veți persevera, nu-i exclus să ajungeți să scrieți poezii unanim apreciate. Cît privește preocupările legate de rezolvarea faimoaselor probleme precum „Trisecțiunea unghiului" „Cvadratura cercului" și „Dublura cubului", cu rigla și compasul... ce să spunem ? Poate ați izbutit să realizați ceva în această direcție dar, multă atenție ! Firește, nu putem face nici un fel de aprecieri, pînă nu știm mai concret despre ce este vorba. Puteți să ne trimiteți, în orice caz, una din demonstrații, care doriți dv., și apoi vă vom comunica și opiniile noastre.

Kureliuc Nicolai-Kolea, Mărițeia Mică, com. Dărmănești, jud. Suceava. Dacă nu ați putut rezolva local problema abonării la revista noastră, încercați să vă adresați la „Difuzarea presei", din Suceava. Poate veți avea mai multe șanse. Noi vă dorim succes.

Mihail Viforeanu, pensionar, Iași. Nu cunoaștem amănunte cu privire la problemele ridicate de dv. și, de aceea, conform rugăminții pe care ne-ați făcut-o, ne vom adresa celorlalți cititori. Deci, stimați cititori, tov. Viforeanu întreabă următoarele : 1. De ce în anumite ocazii festive atît la noi în țară, cît și în alte țări, se trag 21 salve de tun ? 2. Ce semnificații au aceste salve ? 3. De cînd datează obiceiul ? 4. De ce se trag 21 de salve și nu mai multe, sau mai puține ?

Dacă printre cititori se găsesc unii care să poată răspunde la aceste întrebări, îi rugăm să ni se adreseze la redacție, în scris.

ÎN PORTOFOLIUL de materiale publicabile, au intrat cele trimise de următorii cititori, cărora le și mulțumim cu această ocazie : **Ștefan Gavril**, Botoșani ; **Silvia Alexe**, Constanța ; **Mariana Răducănescu**, Ploiești ; **Ardaș Haciadurian**, Brăila ; **Pușcașu Adrian**, București ; **Liliana-Carmen Hrubaru**, Tecuci ; **Dorel Silvian Tănase**, Tîrgoviște ; **Buzaș Ion**, Ploiești și **Iacob Ioan**, Craiova.

NOUTĂȚI FILATELICE

EMISIUNI: „ANIVERSĂRI CULTURALE — ÎI"

Aceasta este denumirea unei serii realizate de Poșta română în cadrul planului prevăzut pe anul în curs. Ea va fi pusă în vînzare în curînd. În prezent se pot procura plicurile „prima zi", atît de abonați cît și de alți filateliști. Menționăm că emisiunea respectivă se compune din 4 valori (10 b., 40 b., 55 b. și 6,40 lei). Mărcile înfățișează,

în ordinea valorilor, portretele sculptorului D. Paciurea (1873—1923), scriitorului Ion Slavici (1848—1925), cărturarului Gh. Lazăr (1779—1823) și compozitorului A. Flechtenmacher (1823—1898), personalități marcante ale culturii românești. Grafica a fost realizată de Ion Dumitrana, care a schițat pe mărci desene simbolice pentru fiecare din activitățile cărora s-au dedicat Paciurea, Slavici, Lazăr și Flechtenmacher. Tipărite în policromie, pe hîrtie cromo, mărcile au dimensiuni corespunzătoare scopului uzual și filatelic : 27×42 mm. Tirajele : cîte 8 milioane de exemplare la primele două valori (10 b., 40 b., 55 b. și 6,40 lei), 5 milioane la a treia și 400 000 ex. la ultima marcă din serie.

ÎNTREGURI POȘTALE

Continuînd preocuparea pentru editarea unor plicuri semiilustrate color cît mai valoroase din punct de vedere artistic, O.S.E.D.T. a emis, recent, urmînd să apară peste cîteva zile în unitățile de desfacere, un set de 24 de plicuri avînd imprimate o marcă fixă, tip „Stema țării", de 55 de bani, culoare albastră și diferite reproduceri ale unor picturi celebre : **Chivuțele** (Steriadi), **Iarna la Barbizon** (Andreescu), **Vara** (Jordaens), **Compartimentul de clasa a II-a** (Daumier), **Lupta lui Hercule cu leul din Nemeea** (Rubens), **Camille** (Monet), **Soția artistului** (Petrașcu), **Autoportret** (Iser), **Omul cu tichia albastră** (Eyck), **Iarnă la bariera Filantropia** (Luchian), **Atacul de la Smirdan** (Grigorescu) etc.

În colecțiile filateliștilor, întregurile respective, avînd diferite numere de cod (1031, 1013, 1021, 1024 etc.) umplu un gol resimțit de multă vreme. Consemnăm receptivitatea O.S.E.D.T., care a preluat operativ propunerea de a se tipări, sub ilustrații, atît denumirea operei cît și numele pictorului. Se realizează, în acest fel, o largă popularizare a unor valoroase opere de artă, plicurile semiilustrate devenind astfel purtătoarele unor... duble mesaje.

Aurel CRIȘAN

REBUS • REBUS •

Cum vă place...

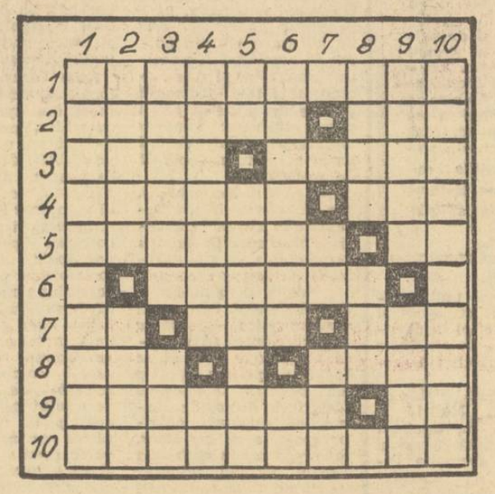

ORIZONTAL : 1. Nu poate fi mulțumit ; 2. Esență de brad — Din carte ! ; 3. Fluviu în Europa — Strînge lucrările scrise ; 4. Dau din fălci (sing.) — Prefix de egalitate ; 5. A se-ngrășa (fig.) — Final de step ! 6. Jucător la UTA ; 7. Timpul 3 și 4 ! — La fileu ! — În băiță ! ; 8. Lia s-a schimbat ! ! ! — Fără greutate ; 9. Faima colțoșilor — Arsă pe jumătate ! ; 10. Servesc cărțile...

VERTICAL : 1. Lucrări în perspectivă ; 2. Comunicativ cu toată lumea — Cu note... negru pe alb ; 3. Cuvînt de ordine interioară... — În fluviu ! ; 4. Terenuri de... vînzare — Tună ! ; 5. Neîntors ! — Ridicat în slăvi ; 6. Cuvînt de încredere — Cută ! ; 7. Servește — Mai clar nici că se poate ; 8. Suflarea Moldovei — Diminutiv masculin ; 9. Centru înaintat (pl.) — Prinde firul ; 10. Dusă printre flori (pl.).

Dida DRAGOMIRESCU

Cuvînt rar : **ISO.**

DIVERSE

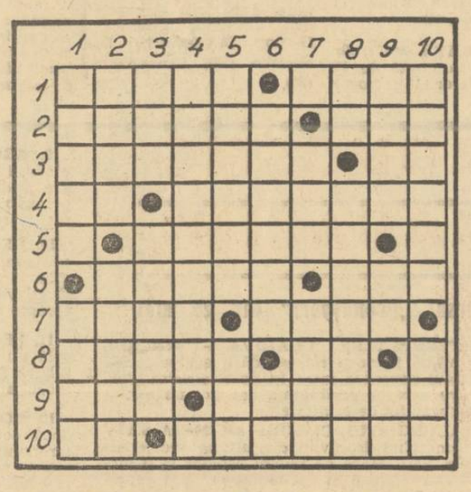

ORIZONTAL : 1. Risul casei... — Întrerupe cursurile ; 2. A atins același nivel — Curat în interior ! ; 3. Produs pe bază de calciu — Detaliu dintr-un tablou ! ; 4. Cuiere ! — Specialitate de pasăre ; 5. Tratament pentru întărire (fig) ; 6. Cîmoși la suflet (fig) — La intrare-n șantier ! ; 7. Aschiuță (pl)... — Un ritm regulat ; 8. Lucrare agricolă... — Operație la inimă ! ; 9. Scara din dreapta ! — A fost supus unui tratament de băi cu aburi ; 10. Deschide cartea ! — Ajutor de boală (pl).

VERTICAL : 1. Face vizite anunțate — Lovitură... de teatru (atenție actori !) ; 2. Domeniu de cultură — Face față la ce vrei... ; 3. Lat... în spate ! — Sare peste masă... după cum e vorba ; 4. Ajutor în bani (pl) ; 5. Au aceleași caracteristici cu ale titanului — Toarnă jumătate ! ; 6. Concert în luncă — Prelins pe margini ! ; 7. Conservă de pește... — Muncă de teren ; 8. Între mine și el — Fac prinsoare ; 9. Nu au vederi — Atacat din față ! — În vilă ! ; 10. Te tratează cu căldură... — Trase de urechi.

Marin IONESCU

Dezlegarea jocului apărut în numărul trecut

CULINARĂ

ORIZONTAL : Capot — Vă- — Apa — Masă — Ica — Erg
cută — Ironie — Lacom — — Em — Tos — Mărar —
Noroc — Musaca — Am — Tabac — Călită — Ito — Avar
Rumenă — Ag — An — Ri- — Tub — Tort — Is — Miri
dată — I — A — Afini — — Arsuri — Vivat.

PENTRU TOATE VÎRSTELE

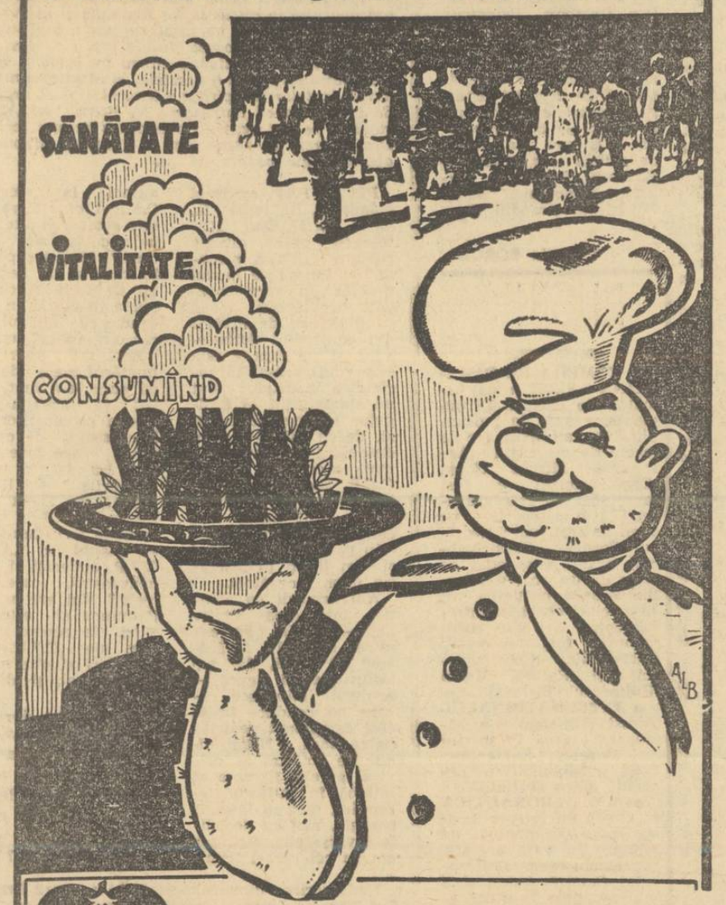

Spanacul se recomandă singur prin minunatele calități nutritive !

Conținutul bogat în fier, calciu, fosfor, magneziu și în vitaminele A, B, și C, contribuie la suplinirea lipsurilor alimentației din timpul iernii, la mineralizarea și antidecalcifierea organismului.

De vînzare la toate magazinele CENTRALEI PENTRU LEGUME ȘI FRUCTE ! (5203)

ÎN MAGAZINELE COOPERATIVELOR DE CONSUM

Decada „Bucuria copiilor"

Copiii așteaptă cu emoție și nerăbdare ziua de 1 iunie. Pe lîngă alte surprize ce le sînt destinate de ziua lor, ei știu că vor primi cu acest tradițional prilej tot felul de daruri. Și într-o astfel de zi, cei mari trebuie să fie la înălțime.

Pentru a înlesni alegerea celor mai plăcute cadouri pentru cei mici, magazinele cooperativelor de consum s-au pregătit în mod special în cadrul DECADEI „BUCURIA COPIILOR" CE SE DESFĂȘOARĂ ÎN PERIOADA 23 MAI—1 IUNIE A.C.

Există nenumărate posibilități de a face o surpriză plăcută unui copil — totul este ca alegerea să fie cît mai bună, potrivit vîrstei și preferințelor lui.

La magazinele cooperativelor de consum se găsesc tot felul de articole de îmbrăcăminte pentru copii : fuste, pantaloni, pulovere, costumașe, săndăluțe și pantofi — cadouri utile și totodată plăcute. Bineînțeles ele trebuie să fie însoțite neapărat de dulciuri.

Cadouri apreciate de școlari sînt cărțile potrivite vîrstei, stilourile, pixurile, cutiile cu creioane colorate, jocurile distractive și totodată educative.

Pentru bucuria celor mai mici, magazinele cooperativelor de consum s-au aprovizionat cu diferite jucării : păpuși, unelte pentru micii grădinari și micuțele gospodine, triciclete și trotinete.

Fără îndoială, alegerea cadoului este o plăcere chiar pentru cel care-l cumpără, căci bucuria copiilor este propria noastră bucurie, a părinților.

(5247 A)

Mîine, pe stadionul „23 August" un meci de fotbal cu o miză deosebit de mare :

ROMÂNIA — R. D. GERMANĂ

În ziua de 26 octombrie 1952 se inaugura, la București, palmaresul întîlnirilor fotbalistice dintre echipele reprezentative ale României și R.D. Germane. Debutul s-a produs printr-un meci amical și printr-o victorie a gazdelor, la scorul de 3-1. Doi ani mai tîrziu, la Berlin, s-a desfășurat revanșa acestei partide și avea să dea cîștig de cauză tot fotbaliștilor români, învingători cu 1-0 prin golul marcat de Ozon în minutul 37 al meciului. În anul imediat următor echipa R.D. Germane vine din nou la București, tot pentru un meci amical. Toți se așteptau la o victorie a fotbaliștilor români și cu zece minute înainte de sfîrșitul partidei ei conduceau cu 2-1. Iată însă că în minutele 80 și 90 atacantul Troger marchează două goluri și oaspeții părăsesc Bucureștiul aureolați de o victorie pe propriul nostru teren. Între acest meci și următorul a intervenit o pauză de trei ani. Echipele se găsesc din nou față în față pe terenul din Leipzig, la 14 septembrie. A fost un meci echilibrat, scorul s-a menținut egal, 2-2, pînă în minutul 76 cînd Wirth a marcat punctul victorios pentru echipa gazdă. O desfășurare aproape identică cunoaște și următoarea întîlnire dintre cele două echipe, disputată la Dresda în ziua de 14 octombrie 1962. Din nou scorul a fost egal, 2-2, și din nou victoria finală a revenit gazdelor numai că de astă dată ultimul gol a fost marcat de... Dumitru Munteanu, în propria poartă. De remarcat faptul că Dumitru Munteanu fusese introdus în echipă după pauza, cu puțin timp înainte de a marca acest gol în poarta apărată de Dungu. Peste numai șapte luni, în mai 1963, fotbaliștii români primesc din nou vizita echipei din R.D. Germană și din nou pentru a patra oară consecutiv scorul final avea să fie tot de 3-2, de astă dată însă în favoarea jucătorilor noștri. Meciul, desfășurat pe stadionul „23 August" a început prost pentru noi. În minutul 21, oaspeții conduceau cu 2-0. Pînă la pauză echipa noastră nu a mai primit nici un gol, dar nici nu a marcat. Intrarea lui Pavlovici, din minutul 46, a schimbat fața atacului și au urmat cele trei goluri ale victoriei, marcate în ordine de Pavlovici, Haidu și Pîrcălab, ultimul în minutul 89. Calificată în turneul final al Jocurilor Olimpice de la Tokio, echipa noastră se întîlnește, pentru prima oară pe teren neutru, la Komazawa, cu naționala R.D. Germane și tot pentru prima oară meciul se termină la egalitate, 1-1. Este singurul rezultat egal din palmaresul întîlnirilor celor două reprezentative se vor afla față în față pentru a 11-a oară. Confruntarea lor de mîine, de pe stadionul „23 August" are o importanță deosebită pentru ambele formații ele aflîndu-se angajate în lupta pentru cucerirea unuia din cele 16 locuri ale turneului final al campionatului mondial. Evident, noi mizăm pe o victorie a echipei noastre, posibilă, de altfel, dacă judecăm în funcție de valoarea formațiilor ce se întrec. Oaspeții au mai multă vigoare, mai multă forță. Noi venim cu plusul de tehnicitate și de organizare a jocului, elemente la care se vor adăuga avantajul terenului și ambiția fotbaliștilor români de a oferi spectatorilor satisfacția unei victorii. Cînd spunem că mizăm pe o victorie a tricolorilor ne mai gîndim și la faptul că de regulă acasă la noi am știut, în ultima vreme, să ne impunem chiar și în fața unor adversari puternici. Cu această dorință, a victoriei, așteptăm meciul de mîine. Îl așteptăm împreună cu sutele de mii de pasionați ai fotbalului dintre care 80 000 se vor afla în tribunele stadionului pentru a-i încuraja din primul și pînă în ultimul minut de joc pe fotbaliștii români. În numele acestor nenumărați pasionați ai fotbalului urăm jucătorilor noștri deplin succes în tentativa lor de a-și netezi drumul spre turneul de la München.

I. BOCIOACĂ

Înaintea partidei de mîine clasamentul grupei a patra preliminară se prezintă astfel :

1. România	3	2	1	0	7—2	5
2. R.D. Germană	2	2	0	0	7—0	4
3. Finlanda	3	1	1	1	2—6	3
4. Albania	4	0	0	4	1—9	0

În afara meciului de mîine mai sînt de jucat, în această grupă, următoarele partide :

2 iunie : Finlanda—R.D. Germană
26 septembrie : R.D. Germană—România
10 octombrie : Albania—Finlanda
14 octombrie : România—Finlanda
3 noiembrie : Albania—R.D. Germană

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• **LA 1 IUNIE** în noua arenă belgrădeană „Pionir", plasată într-un centru sportiv, va începe a 20-a ediție a „europenelor". Sala poate adăposti 6 595 de spectatori. La actuala ediție luptă pentru obținerea celor 11 centuri, pugiliști din 17 țări (cu patru țări mai puțin ca la ediția București 1969). Țara noastră prezintă o echipă alcătuită din 10 candidați (nu avem semigreu). Au fost titularizați : **St. Băiatu** (debutant), **C. Gruiescu, Toni Mircea** (debutant), **G. Pometcu (Gh. Ciochină), S. Cuțov** (debutant), **P. Dobrescu** (debutant), **Al. Popa** (debutant), **Sandu Tirilă** (debutant), **Al. Năstac, I. Alexe.** Dacă nu va da randamentul scontat la antrenamente **G. Pometcu** va fi înlocuit cu „stilistul" **Ch. Ciochină** (debutant).

• **ÎN LUNGA** istorie a „europenelor" pugiliștii români au avut un greu cuvînt. Pînă acum ei au cucerit **6 medalii de aur, 14 de argint și 26 de bronz.** Primul succes a fost repurtat la Milano în 1937 cînd Anton Osca a obținut argint la „cocoș". Ultimul boxer medaliat, **Al. Năstac,** a cîștigat în 1971 la Madrid medalia de argint la „mijlocie". Tot la Madrid, **Mihai Aurel Antoniu** și **Cuțov** au luat cîte un „argint".

• **MARELE ABSENT** al „europenelor" **Vasile Antoniu** are în parte o scuză că n-a mai participat la o selecție directă : el este suferind. A căzut de pe o scară în timp ce încerca să-și monteze o perdea la o fereastră.

• **VEȘTI BUNE** de la finalele naționalelor de juniori desfășurate la Brăila. Un confrate competent scrie în „Sportul" că **juniorii sînt o adevărată mină de aur, un real schimb de mîine.** Să-i fie penița aurită. Arbitrul internațional P. Mihelfi (Oradea) și el pe față, ne trimite o ilustrată din care spicuim: **O arenă uluitoare în centrul orașului cu o capacitate de 2 000 locuri. Arena și meciurile de box a jud. Brăila, merită felicitări.** Se vorbește pe la toate colțurile că avem juniori extraordinari ca de pildă: **Carol Hajnal** (Salonta), **Paris Cosma** (Cluj), **fratele campionului balcanic, Virgil Sîrbu** (Bocșa) o adevărată speranță, **Rusit Turan** (Constanța) și greul **Simion Mircea** (București), un elev al neobositului și tenacelui antrenor dinamovist exinternaționalul **Vasile Mariuțan.** În schimb nimeni nu poate fi satisfăcut de rezultatele bucureștenilor. Anul trecut ei au cucerit 4 titluri iar anul acesta cu chiu cu vai doar unul.

• **ÎNTÎLNIRE** cu antrenorul **L. Ambrus (S.P.C.)** care ne declară: **„Mai sînt încă colegi care nu se străduiesc să-și formeze cadre noi. În ultimul timp antrenorul I. Stolanovici (Metalul) încearcă să-l racoleze pe Șt. Băiatu. Cred că federația ar trebui să analizeze serios comportarea lui Stoianovici ca și a altor antrenori care „momesc" tinerii pugiliști talentați".**

VIAȚA STADIONULUI

Grupul... ambițioaselor

de Eftimie IONESCU

În zilele acestea, cînd ochii caută cu mai multă nerăbdare ca oricînd pe succesorii marilor noștri campioni, încercînd să descopere cine poate urca mai repede și mai temeinic, dacă nu pe treapta absolută a performanțelor virtuozilor, măcar pe o poziție apropiată de clasa lor de joc, ei bine, în zilele acestea veștile pline de promisiuni ne obligă să vorbim despre grupul ambițioaselor și talentatelor jucătoare afirmate în ultimele luni ca mari speranțe ale tenisului nostru.

Grupul acesta s-a ridicat în primul rînd printr-o admirabilă putere de muncă, prin dragostea pentru sportul alb a foarte tinerelor campioane ; e primul element de subliniat. Mai departe, trebuie să vorbim de pasiunea, de încrederea cu care au muncit cîțiva dintre antrenorii tenisului în direcția descoperirii și a creșterii talentelor feminine. Unul dintre acești „încăpățînați" e tînărul antrenor de la Dinamo, Aurel Segărceanu ; pe terenurile din șoseaua Ștefan cel Mare s-a plămădit, în cea mai mare măsură, actuala noastră echipă feminină de tenis și meritul cel mai important în afirmarea jucătoarelor care au și devenit, în mai puțin de două sezoane cunoscute în Europa, revine acestui șlefuitor de talente. Segărceanu n-a fost un jucător de mare renume dar are toate calitățile unui profesor. El a stăruit cu fiecare dintre elevele lui, ani și ani la rînd. Chiar dacă descoperirea noilor șefe de promoție ale tenisului nu-i revine integral, capitol la care sîntem datori să amintim aportul unor antrenori de la Cîmpia Turzii, Petroșani, Oradea, Brașov, în schimb perioada deplinei formări și pașii spre afirmare ale foarte tinerelor campioane s-au desfășurat sub îndrumarea lui Aurel Segărceanu.

Astăzi, România posedă o echipă de speranțe în tenisul feminin care îi poate furniza în viitorul apropiat o avansare fermă și certă pe plan continental și chiar mondial. În fruntea grupului de junioare se află o jucătoare experimentată, Judith Dibar—Gohn ; e foarte utilă, credem noi, prezența unui element cu maturitate într-o formație fără experiența marilor concursuri și jucătoarea lui Dinamo Brașov, antrenată de Nonel Racovită, prezintă acest avantaj necesar. Mai cu seamă că, abia acum, campioana română a intrat cu adevărat în circuitul competițiilor de amploare, alături de mai tinerele sale coechipiere. Cine sînt ele ? După o suită de solicitări, adresate unor specialiști ai tenisului nostru, dublate de sentințele competițiilor din anul trecut și din acest sezon, trei foarte tinere tenismene s-ar detașa de restul plutonului.

E, mai întîi, Virginia Ruzici. La 18 ani ea a culeș primele satisfacții ale unui talent deosebit dar și al unei voințe și seriozități remarcabile. Elevă în clasa a XI-a a Liceului nr. 24, Virginia Ruzici luptă pe amîndouă fronturile pentru victorii. Vine, apoi, Mariana Simionescu ; a început tenisul la 7 ani, cu un an mai devreme decît Virgina Ruzici. Ca și coechipiera sa, și Mariana Simionescu a trecut multe probe de dragoste față de sportul care, iată, acum, îi răspunde cu bucuriile unor performanțe pe arene cunoscute ale Europei, Florența Mihai, de asemenea încă în vîrsta junioratului, elevă în clasa a XI-a a Liceului nr. 57, ar completa acest „trio" cu care tenisul nostru avansează în arena internațională, în dorința de a completa și pe tabloul competițiilor feminine ceea ce anii din urmă au făcut-o în tenisul masculin.

Aș vrea să notăm o coincidență care nu e lipsită de importanță ci mai degrabă e plină de semnificații. Cele trei junioare sînt fiice de foști jucători de fotbal de performanță ; întîlnim deci primele semne și roade ale nașterii tradiției sportive de familie, element de mare folos în formarea unui veritabil circuit de campioni al generațiilor, Ruzici, Simionescu și Mihai — tații — au transmis copiilor lor dragostea pentru sport și au și știut să le conducă primii pași spre discipline pentru care manifestau aptitudini.

Așteptăm cu toată încrederea înaintarea viitoarelor lor evoluții însoțindu-le de urările noastre de reușită.

Vă recomandăm un loc de recreare și odihnă

PARCUL ADUNAȚI-COPĂCENI

În sudul Capitalei — urmînd firul șoselei București—Giurgiu, D.N. Nr. 5 — la km 19, chiar lîngă podul ce traversează Argeșul, în dreapta, se întinde, pe o suprafață de cîțiva zeci de kilometri pătrați, parcul de agrement Adunați-Copăceni. Parcul este amenajat într-o frumoasă pădure de plopi și sălcii care străjuiesc ambele maluri ale riului, oferind un peisaj natural deosebit de atrăgător.

În parcul propriu-zis, dar și în locurile mai îndepărtate ale pădurii, există bune condiții pentru petrecerea unei zile de odihnă, la umbra răcoroasă a copacilor și în tovărășia apei Argeșului, care — în sezonul estival — îi îmbie pe excursioniști să se scalde în undele ei și să se bucure de plajele cu nisip fin, pe care le pune cu dărnicie la dispoziția vizitatorilor. Amatorii jocurilor sportive în aer liber, pot organiza, în ambianța plăcută de aici, diverse jocuri cu mingea, întrucît luminișurile din pădure constituie locuri potrivite pentru astfel de activități.

Aici, la Copăceni, Argeșul are malurile asimetrice, ceea ce permite — de pe înălțimea malului drept — cuprinderea unei încîntătoare panorame a luncii și cîmpului, acoperit de păduri, grădini și culturi de cereale, pînă departe, către apa Sabarului... Remarcăm, de asemenea, că excursioniștii în acest punct turistic din împrejurimile Capitalei vor găsi un bufet cu produse alimentare, o terasă și bănci așezate chiar pe malul Argeșului.

Spre deosebire de alte locuri de odihnă și agrement din apropierea Bucureștilor, parcul Adunați-Copăceni nu dispune de posibilități de cazare, peste noapte, a vizitatorilor săi. Totuși, cei care doresc să înnopteze aici, pe malul Argeșului, își pot instala corturile personale sau pot apela la bunăvoința locuitorilor din comună, care sînt amatori să ofere găzduire excursioniștilor. Lipsa unei cabane sau a unui motel care să asigure cazarea peste noapte este compensată, în schimb, de frumusețea peisajului pe care-l oferă acest punct turistic, de liniștea rar întîlnită în alte parte (mai ales duminica) și de existența unor variate posibilități de acces, în tot cursul săptămînii.

Pentru deplasarea pînă la Adunați-Copăceni, îndicăm cîteva variante : 1) Cu tramvaiele 7, 12, 17 pînă la capătul liniei lor (stația Progresul) și de aici cu autobuzul 59 ; 2) Cu aceleași tramvaie pînă la capăt și, în continuare cu tramvaiul 29 pînă la Jilava, apoi pe jos, pe șosea ; 3). Cu autoturismul ; 4). Cu bicicleta, străbătînd cartierul Giurgiului, trecînd apoi prin comunele Jilava și 30 Decembrie ; 5). Cu autobuzele curse-rapide, care pleacă, duminica și în alte zile de sărbătoare, din următoarele cartiere ale Capitalei : Titan (Aleea Barajul Dunării și I.O.R.), Drumul Taberei (str. Alex. Moghioroș și str. Valea Oltului), Militari (str. Apusului), Giulești (intersecția bd. Constructorilor cu Șoseaua Giulești), Berceni-Sud (str. Dumitru Petrescu), Pajura (str. Dridu), Colentina (C.F.R. Colentina).

Menționăm, în încheiere, că aceste curse-rapide pleacă, în aceleași condiții — în zilele de sărbători numai pe timp favorabil — și spre alte locuri de odihnă și agrement — Băneasa, Pustnicul, Cernica, Mogoșoaia, Buda-Mihăilești, Strandul Bordei.

Valentin BORDA

UN TALENT, MAI MULTE TALENTE...

de Valeriu MIRONESCU

În „Cupa Davis" nu se poate merge prea departe într-un singur picior. Năstase e în stare să cîștige prin joc de rutină o partidă, de pildă, contra unui Okker, tenisman de clasă. Totuși, asta nu va însemna decît o victorie, iar pentru cîștigarea fiecărui meci vor fi necesare pe mai departe, cel puțin trei victorii. Discutînd în mod realist, ar trebui să începem de pe-acum pregătirea formației pentru viitoarea ediție a Cupei. Nu știm încă pînă unde și cum se vor dezvolta Ovici, Hărădău și ceilalți. Însă, numai angrenarea lor sistematică în toate turneele la care mai e posibilă înscrierea în acest an, ne va da răspunsul dorit sau măcar presupuneri în plus. (Participarea numeroasă la „Roland Garros" e într-adevăr o măsură excelentă). Toți acești tineri au simțit mirosul „prafului de pușcă" în mod brusc și aproape pe neașteptate. Și, nu e cazul să primească sentințe. Turneu după turneu, joc după joc, iarna sau vara, în săli sau în aer liber, pe zgură, gazon sau pe acoperămînt sintetic, se stringe picătură cu picătură acea experiență fără de care talentul nu se practică sau nici nu se întrevede. Aceasta fără exagerare. Chiar cunoscînd cîteva dintre aptitudinile jucătorilor români mai înainte numiți, nu puteai să bănuiești la vremea începuturilor că Laver și întreaga companie a celebrilor profesioniști se vor număra printre învinși la unul sau altul dintre marile concursuri.

Numai că acumularea în marș forțat a experienței pentru Ovici, Hărădău, Marcu, Santei, constituie o parte dintr-un proiect de pregătire a viitorilor daviscupmani. Am impresia că ar fi nevoie să se alcătuiască un al doilea eșalon de tineri de la 17 pînă la 19 ani — prin consultarea specialiștilor din toată țara, această pentru diversificarea gusturilor și a opiniilor în privința selecției — care eșalon să pornească din timp pe terenurile de tenis ale Europei. S-ar dobîndi astfel creșterea probabilităților de apariție, din rîndurile ambelor eșaloane, a jucătorilor nr. 1 și nr. 2 sau a unei perechi pentru probele de dublu. „Cupa Davis" are viață lungă, să-i pregătim deci echipe după echipe, schimburi continue ale reprezentanților tenisului nostru. Așa e „Cupa Davis", nu ne va da răgaz, să nu ne mai surprindă descoperiți, cum ne-a surprins acum, la ediția 1973.

Cînd vorbeam despre diversificarea gusturilor și a opiniilor în privința selecției mă gîndeam și la faptul că nu s-au conturat centrele, nici acei specialiști de la care să aștepți apariția în serie a jucătorilor talentați. Mai degrabă, putem constata un asemenea caz în tenisul feminin referindu-ne la Aurel Segărceanu și la centrul de la Dinamo cu grupul jucătoarelor tinere recent lansate în arena internațională. Iar, dacă unele concluzii preabile vor deveni sigure prin performanțele tinerelor jucătoare, atunci o grijă specială se va cere tocmai față de o asemenea pepinieră deja constituită.

Lucrul e general valabil în sporturi. Probabil, vom regreta mereu, la fotbal, de exemplu, că pepiniere foarte productive — cum s-au dovedit acelea de la Metalul și, mai ales, de la Progresul București — se degradează treptat. Cine au fost oamenii care au crescut serii de jucători, în ce condiții anume s-au produs anual talente, pentru ce au secat izvoarele ? — iată întrebări pentru cluburi și federații. L-am întrebat odată pe Hajnal — cine a instruit seria de juniori apărută în urmă cu cîțiva ani la Tg. Mureș ? Mi-a dat numele antrenorului. A doua întrebare pe care i-am pus-o : astăzi, aveți juniori la fel de talentați ? Nu ! — mi-a răspuns. Cînd i-am cerut o explicație a ridicat din umeri. Dar, unde-i acum antrenorul respectiv ? Antrenorul a plecat de la centrul de juniori la o echipă din divizia C — a fost răspunsul.

Număr în loturile reprezentative A și „tineret", cinci fotbaliști proveniți de la Progresul. Normal, ar fi fost șase. Numai întîmplarea neplăcută a șters de pe liste un atacant atît de înzestrat pentru jocul modern cum e Viorel Năstase. Prin urmare, cinci din vreo 40, ceea ce înseamnă aproximativ 12 la sută. Cînd s-a prăbușit „Progresul", sub priviri strict contemplative, nu ne-am gîndit de loc la acest 12 la sută. Recolta am culeș-o, pomul l-am tăiat de la rădăcină.

Aș pune în discuție lucrurile pornind și de la capătul celălalt. Din 40 de centre de juniori din întreaga țară, cîte n-au dat nici un jucător pînă la nivelul loturilor reprezentative, cîte n-au dat nici „doi la sută" ?

Investiția pentru descoperirea și dezvoltarea talentului e considerabilă în fiecare dintre ramurile sportive principale. Așa e firesc. Numai că investiția odată făcută, se cere supravegheată cu strictețe. Aș zice că anual, club sau federație, ar trebui să redistribuie investiția aceasta, s-o centreze pe oameni și secții cu randament, s-o sisteze acolo unde vorbăria și relațiile camuflează lipsa de rezultate pe tărîmul desprinderii și cultivării talentului sportiv de importanță națională.

CULISELE HIPODROMULUI

• *ÎNCĂ UN „SEMICLASIC", mîine dimineață pe Hipodromul de trap Ploiești. Se va disputa alergarea, devenită de cîțiva ani tradițională : Premiul municipiului Ploiești. Distanța : 1 700 m.*

• *„PROMINCA" scurta încălzire a cailor înaintea întrecerii este una din fazele de lucru obligatorii ale driverilor, atît ca element tehnic cît și ca mod de prezentare a cailor publicului spectator. De la o vreme, această „fază" este cam uitată, fiind executată mai mult pe partea opusă tribunelor, anumitor cai evidențiindu-li-se valoarea numai după încheierea caselor de joc... Este o „manieră" greu de înțeles pe un hipodrom în care scopul principal este calificarea prin sport a calului de rasă.*

• *ÎNTRE CELE DOUĂ HERGHELII, Rușețu și Dor Mărunt, care furnizează hipodromului cai de trap, a existat totdeauna o frumoasă „rivalitate" pentru producerea unor elemente de calitate, publicul spectator urmărind cu interes evoluția acestei întreceri. Nu se poate găsi o soluție pentru a include din nou în „Programul de alergări" numele herghe liei de unde provin cai ? „Lipsa", din program, nu are justificare.*

• *RECORDUL COTELOR pentru pariul „Ordinea triplă" a fost stabilit, în acest an, pe hipodromul Auteuil (Franța), cu ocazia disputării premiului „Președintelui Republicii", alergare care a reunit la start nu mai puțin de 30 participanți. „Recordul" : 77.741.178 F. aparține calului d'Arving, învingătorul a doi favoriți ai cursei Moon Jet și Sea Wolf. Vechiul record aparținînd „hipodromului" Vincennes, era de 76.683.126 F. și fusese realizat în premiul „Heloise" la 30 ianuarie 1972.*

Doru IONESCU

CAMERA REPREZENTANȚILOR din S.U.A. a numit o comisie care urmează să întreprindă cercetări privind situația mișcării sportive americane. Hotărîrea este determinată de faptul că în mișcarea sportivă sînt două organizații mari rivale care nu colaborează (ci dimpotrivă) și prin aceasta impietează dezvoltarea sportului în S.U.A.

ÎN ANUL 1975 în orașul Santiago se vor desfășura Jocurile sportive pan-americane. În vederea acestui eveniment, forurile superioare sportive din Chile au alcătuit un vast program de pregătiri, în care sînt prevăzute numeroase turnee ale sportivilor chilieni în Europa, Mexic, Cuba etc., întîlniri cu sportivi din alte țări, schimburi de antrenori etc.

MOZAIC

MIKE HAYS, un tînăr american în vîrstă de 15 ani, și-a pierdut piciorul drept în urma unui accident. Totuși, cu ajutorul unei proteze el activează cu succes în rîndurile echipei de baschet a școlii.

ECHIPA SPANIOLĂ de fotbal Real Madrid a stabilit un impresionant record : o dată cu jocul disputat cu formația Dinamo-Kiev, a susținut cel de-al 100-lea joc în cadrul unei competiții europene. Bilanțul : 63 de victorii, 13 nule și 24 înfrîngeri. 272 goluri marcate, 115 goluri primite. Jucătorii cu cele mai multe prezențe : Gento (88 meciuri), Di Stefano (58), Santamaria (50).

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 26 mai

1. ROMÂNIA — R.D. GERMANĂ. Socotim inutil să mai insistăm asupra importanței ce o prezintă această partidă. Miza mare a jocului îi va mobiliza la maximum pe fotbaliștii români cărora le acordăm prima șansă de izbîndă.

2. — DELTA TULCEA — C.S.U. GALAȚI. Un veritabil derbi al codașelor primei serii a diviziei B. Jucînd acasă Delta este favorita partidei, mai ales că formația gălățeană este în mare scădere de formă.

3. C.F.R. PAȘCANI — C.S. TÎRGOVIȘTE. Aflată la mijlocul clasamentului, echipa locală nu este, totuși, la adăpost de pericolul retrogradării. Îi mai sînt necesare puncte și, în primul rînd, punctele de pe propriul teren. Deci, 1.

4. CEAHLĂUL PIATRA NEAMȚ — PROGRESUL BRĂILA. Și echipa din Piatra Neamț are o situație precară în clasament. Știind-o dornică de a se salva de la retrogradare și greu de învins pe teren propriu, acordăm echipei locale toate șansele de victorie.

5. GLORIA BISTRIȚA — OLIMPIA ORADEA. Socotim că meciul este foarte ușor pentru Gloria avînd de înfruntat un adversar lipsit de valoarea și forța necesare obținerii unor rezultate bune pe terenuri străine.

6. ELECTROPUTERE CRAIOVA — MINERUL ANINA. Aflată în zona retrogradării echipa locală va face totul pentru a intra în posesia celor două puncte. Are această posibilitate dar noi nu excludem și un rezultat de egalitate.

7. METALURGISTUL CUGIR — OLIMPIA SATU MARE. Cunoscînd isprăvile din ultima vreme ale echipei din Satu Mare ne putem aștepta la o victorie a acesteia chiar și în deplasare. Mai sigură este însă o egalitate.

8. AREZZO — CATANIA. Oaspeții luptă pentru promovare în prima divizie în timp ce gazdele, aflate la mijlocul clasamentului, au cam încheiat socotelile în actuala ediție a campionatului. Înclinăm spre un succes al sicilienilor.

9. BRESCIA — REGGINA. Ambele echipe fac eforturi de a evada din zona retrogradării. Brescia are posibilitatea, mîine, de a-și ameliora poziția printr-o victorie în fața lui Reggina pe care în mod normal trebuie să o obțină.

10. GENOA — BARI. Echipa gazdă, lidera seriei secunde, nu a pierdut decît un singur meci din cele 17 susținute acasă. Nu vedem cum ar putea să releve victoria tocmai acum cînd campionatul se apropie de sfîrșit.

11. LECCO — VARESE. Se pare că formația locală nu mai poate evita retrogradarea dar, probabil, va încerca să obțină victoria, măcar așa de amorul artei.

12. NOVARA — ASCOLI. Meci fără emoții, între două echipe situate în poziții liniștite. Avantajul terenului indică favorită echipa Novara dar Ascoli, marea revelație a campionatului, poate scoate un rezultat egal.

13. REGGIANA — PERUGIA. Pentru gazde, meciul nu mai prezintă nici o importanță. În schimb, pentru Perugia, el înseamnă foarte mult aflîndu-se în zona retrogradării. Un scor egal este, după noi, cel mai indicat pronostic.

RUGBI

• **COMISIA DE DISCIPLINĂ** a F.R.R. a luat următoarele măsuri, în urma unor acte de indisciplină ce au avut loc la meciurile de rugbi : Antrenorul Mircea Horșa (Constructorul) a fost sancționat cu retrogradarea cu o categorie, pe timp de trei luni ; Nedelcu Cornel (Constructorul) a fost suspendat pe timp de un an, cu interdicție de a participa atît la meciuri cît și la antrenamente ; pe cîte patru etape au fost suspendați Dobre Nica (Constructorul) și Rainea Marin (Rulmentul Bîrlad).

• **INTERNAȚIONALUL** Prossi (Dinamo) s-a accidentat grav în meciul cu Sportul Studențesc, fiind indisponibil o perioadă mare de timp.

• **A. S. AERONAUTICA** se ocupă cu interes de asigurarea schimbului de mîine. În vara aceasta, sub conducerea profesorului Costică Anton și a lui Iordanide Scarlat, asociația va organiza, la mare, două tabere pentru tinerii elevi cu pasiune pentru acest sport.

M. NICULESCU

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

PROCA NICOLAE antrenor principal al echipei de fotbal „Steagul Roșu", Brașov : „Urmărind rubrica „Poșta rotundă" din revista „Magazin" nr. 814 din 12.V.1973, am citit cu multă indignare publicarea unei scrisori anonime, expediată de un „grup de spectatori din Brașov"...

Mă adresez dv. cu rugămintea de a publica scrisoarea mea sau ceea ce credeți că este semnificativ în ea, pentru a aduce lumină adevărată asupra faptelor, după cum o cereți, dar nu pentru „grupul de spectatori anonimi", ci pentru acei spectatori și simpatizanți ai echipei „Steagul roșu" care doresc propășirea, nu dezbinarea ei.

Nu cunosc care va fi poziția și atitudinea secției de fotbal, care este formată numai din oameni cu munci de răspundere și o foarte mare vechime în U.A.B. (20—25 ani) și din vechi jucători (Zaharia, Birsan), socotiți de grupul respectiv : „conducere alcătuită din persoane absolut nelegate de Brașov cu nimic"... și nici a clubului sportiv, dar înaintea acestor foruri sportive, mă grăbesc să răspund, deoarece în articolul amintit sînt niște afirmații foarte grave, jignitoare și nedrepte, aduse de un grup de anonimi la adresa mea, pe care vreau să le combat cu toată răspunderea și sinceritatea. (Vă invit să consultați și alte persoane : jucători, fie vechi sau noi, conducători etc.). Am rămas surprins la citirea acestui articol fiindcă el corespundea la ceea ce s-a întîmplat în 3.V.1973 la antrenament, deci cu patru zile înainte de a apare articolul respectiv, cînd un jucător, datorită nenumăratelor încercări de submniare a unității echipei și a activității ei, a fost scos cu acordul clubului și secției din lotul echipei I...

Se vede că acest grup, cules din anturajul acestui jucător din saloanele restaurantului „Carpați" sau „Cerbul", prin scrisoarea amintită nu încearcă altceva decît lovitura de grație dată echipei, în situația grea în care se găsește și de care sînt și eu vinovat, însă ceea ce nu a reușit să facă direct în echipă, încearcă să realizeze prin diferite metode adică să distrugă unitatea și încrederea dintre spectatori — jucători — conducători — antrenori, element hotărîtor în activitatea viitoare a echipei.

Este adevărat și recunosc că nu sînt un as mare antrenor ca să pot face o echipă care să mulțumească și pe titulari și pe rezerve și pe tineri și pe bătrîni și mai ales pe simpatizanții fiecărui jucător în parte. Dar nici acolo nu am ajuns ca după 24 de ani munciți în cadrul acestei echipe să alcătuiesc și să pregătesc o echipă care să dea rezultate slabe, din cauzele arătate în scrisoare. Dar vin și eu cu o întrebare : care antrenor din lume este apreciat după altceva decît după rezultate ? Se vede că ceea ce am încercat eu nu am reușit sau nu sînt lăsat să realizez, adică să îmbin rezultatele de prezent cu perspectiva de viitor a echipei. Este adevărat că unii jucători care au slujit ani îndelungați această echipă sînt pe cale de a părăsi activitatea competițională — și mie mi-a revenit foarte ingrata misiune de a face înlocuirile respective.

Cît privește unele aprecieri jignitoare făcute de acest grup de „anonimi", eu personal nu le iau în considerație, fiindcă aprecierile și calificativele pentru specialitatea mea de antrenor mi-au fost date de cei mai competenți oameni, la nivel de federație și Institut de Educație Fizică și Sport.

Și acum cîteva explicații :

Rusu nu a jucat fiindcă de un an este accidentat și operat. Se fac eforturi mari pentru recuperarea lui. Olteanu la fel. Gergely n-a jucat pentru că a fost cu piciorul în gips. Jenei, cînd s-a pregătit corespunzător, a jucat. Ivăncescu este depășit ca jucător și ca om în etapa actuală a fotbalului.

Anghelini — Anghel — Mateescu, cei trei promovați, sînt tineri de 18—21 ani, titulari în lotul național de tineret.

Naghi, 18 ani, titular în echipa națională de juniori.

Sînt acuzat de subiectivism, de folosirea injuriilor grosolane, că nu înghit unii jucători etc. Recunosc că au fost dur și uneori aspru cu acei jucători care veneau beți la antrenamente, după o noapte petrecută la bar sau la restaurant, sau nu-și îndeplineau îndatoririle la antrenamente și jocuri. Am luat poziție fermă atît disciplinar, educațional cît și material, cînd situația o cerea. Rămîn un adept al disciplinei chiar și impuse, atunci cînd n-am găsit înțelegere. Am căutat să fiu un exemplu pozitiv privind activitatea profesională și particulară...

Mă consolez cu gîndul că acest „grup de spectatori" este prea mic în comparație cu cei mulți care m-au apreciat sincer și pentru care le mulțumesc.

Vă mulțumesc pentru bunăvoință și vă asigur de răspunderea ce port pentru cele scrise".

Publicînd răspunsul antrenorului Nicolae Proca, imediat cum a sosit la redacție, dorim să facem doar două precizări :

1. Scrisoarea semnată de „un grup de spectatori din Brașov" ne-a parvenit cu mult înainte de data de 8 mai, astfel încît s-ar putea ca presupunerile antrenorului în cauză să fie nedrepte și să genereze un conflict nedorit cu jucătorul pus sub bănuială.

2. Publicînd scrisoarea din 12 mai a.c., am avut grijă să atragem atenția că nu ne însușim apriori conținutul (și forma !) acesteia, și că așteptăm luminarea faptelor în spiritul adevărului și al dreptății. Să înțelegem că antrenorul N. Proca este, totuși, supărat pe noi pentru publicarea acestei scrisori ? Din moment ce respectăm cu sfințenie dreptul la apărare, nu vedem de ce.

PETRE PAP, cartierul Mănăștur, Bl. lamă E., sc. II, ap. 57, Cluj : „Citesc cu multă atenție rubrica „Poșta rotundă" și îmi place modul deschis în care abordați problemele. Cred că mulți au de învățat din conținutul dezbaterilor și de fapt acesta este rolul presei în societatea noastră. Sînt un simpatizant al echipelor clujene de fotbal și, de ce să n-o spun deschis, în ultimul timp mai ales al echipei C.F.R. Dar, fără să mă bag în probleme de arbitraj (sînt atîția mai competenți ca mine) nu știu de ce, de multe ori sîntem lăsați la discreția unor începători.

Am urmărit cu atenție întrecerea dintre „U" — C.F.R., am admirat spiritul tovărășesc de luptă, dar am văzut aceeași figură — arbitrul Păunescu — care ne conduce în acest campionat pentru a patra oară. N-am nimic de obiectat cu privire la felul în care se plimbă în mijlocul terenului, nici cu lipsa de energie, nici cu deciziile inverse etc., etc., dar am cu cei care-l trimit numai la meciurile C.F.R.-ului. Oare nu știe arbitra și alte echipe sau pe alte terenuri ? Modul supărător în care a dat deciziile, nu de mult, ci cu trei etape în urmă, în jocul condus cu Rapidul, mi-a răscolit aceste amintiri.

Nu mă interesează numărul mare de stele pe care le-a luat, pentru că aceasta este treaba cronicarilor. Mă interesează de ce comisia care face delegări l-a dat în tur la meciurile : C.F.R. — A.S.A. și Sport Club Bacău — C.F.R., iar în retur la jocurile : C.F.R. — Rapid și „U" — C.F.R. Județați și dumneavoastră, oare este logic ? Mai are arbitrul Păunescu și alte meciuri la centru decît cele ale C.F.R.-ului ? I-aș dori și alte echipe și, eventual, și alte terenuri.

Poate că aș dori mai multă obiectivitate și judecată celor care se îndeletnicesc cu aceste probleme la Federație. Sau poate nu există nici o ordine în sistemul de deplasări ?"

Nedumerirea dumneavoastră mi se pare firească. Tot firească este și întrebarea mea : de ce nu-l contestă echipa C.F.R. Cluj pe arbitrul Păunescu, din moment ce are acest drept și din moment ce s-a dovedit că acesta o persecută ?

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVII Nr. 817 — simbătă 2 iunie 1973 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

DIALOGUL MUNCII HARNICE

În ultimele zile ale lunii mai vești din toată țara, din întreprinderi, din orașe, din județe au concentrat atenția opiniei publice asupra îndeplinirii planului pe primele cinci luni, asupra succeselor obținute în marea întrecere socialistă. Aceste fapte materializează puternica activitate ce se desfășoară pretutindeni pentru traducerea în viață a istoricelor Hotărîri ale Congresului al X-lea și Conferinței Naționale a P.C.R. în vederea grăbirii mersului înainte al României pe calea societății socialiste multilateral dezvoltate. Succesele obținute în fabrici și uzine, pe șantiere și pe ogoare, în institute de cercetare și în laboratoare, pretutindeni unde se gîndește și se creează, oglindesc înalta conștiință patriotică, devotamentul patriotic al celor ce muncesc, hotărîrea lor neclintită de a face totul pentru înfăptuirea politicii partidului.

Realizările, care pe drept cuvînt ne umplu inimile de satisfacție, capătă o semnificație deosebită în aceste zile cînd ne aflăm în preajma aniversării unui eveniment de însemnătate capitală în viața clasei muncitoare, a întregului nostru popor: împlinirea, la 11 iunie, a unui sfert de veac de la naționalizarea principalelor mijloace de producție industrială din țara noastră. Dimensiunea realizărilor obținute, uriașa forță politică și morală care acționează pentru dobîndirea lor, baza materială pe care se clădesc, perspectiva plină de cutezanță spre care sînt îndreptate, demonstrează, cu inegalabila putere de argumentare a faptelor, rolul decisiv pe care l-a avut naționalizarea în noua istorie, socialistă, a patriei.

„Primul act care a avut un rol hotărîtor în desfășurarea revoluției socialiste — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — l-a constituit trecerea principalelor mijloace de producție din industrie, la 11 iunie 1948, în mîinile poporului; naționalizarea a deschis o etapă nouă în istoria relațiilor de producție din țara noastră, a dus la lichidarea marii burghezii industriale și financiare, la crearea unui puternic sector socialist de stat în economie, a permis trecerea la conducerea planificată a economiei naționale".

Desigur, drumul parcurs în acest sfert de veac n-a fost nici simplu, nici lesnicios. Dar minunata noastră clasă muncitoare, cucerind dubla calitate de producător și de proprietar a știut, sub conducerea partidului, să înfrîngă greutățile fiecărei etape de dezvoltare, a găsit resursele necesare — și gospodărești și tehnico-inginerești și organizatorice — pentru a asigura un drum continuu ascendent economiei noastre socialiste, care-și afirmă azi, cu tot mai mult succes, competitivitatea pe plan internațional. Aceste calități se oglindesc în orice aspect al vieții de fiecare zi, în orice oraș, oriunde îți întorci privirea; pretutindeni în țară întîlnești azi întreprinderi noi, puternice, incluzînd ramuri dintre cele mai moderne, uzine și fabrici purtătoare ale progresului tehnic, care contribuie la înnoirea locurilor, a gîndirii oamenilor, la schimbarea mereu în mai bine a traiului lor și a familiilor lor.

Cea mai înaltă formă de prețuire a realizărilor obținute prin muncă și înflăcărată luptă revoluționară în cei 25 de

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Un cald omagiu luptei antifasciste a poporului român

Sub egida Muzeului de istorie a P.C.R., a mișcării revoluționare și democratice a poporului nostru, s-a organizat o interesantă expoziție prilejuită de împlinirea a patru decenii de la constituirea Comitetului Național Antifascist.

În pag. a II-a, reportajul nostru de la această expoziție

INIȚIATIVE HUNEDORENE

● Acolo unde timpul înseamnă metal ● O colecție de „stele" aurii ● Inițiativa care valorează milioane de lei ● Tradiția succeselor ● „C.S.H." — o firmă de prestigiu ● Cuvîntul siderurgiștilor, problemă de onoare, de cinste și demnitate ● Ce prevăd noile angajamente ale harnicilor făuritori de comori

Maistrul principal Nicolae Avramescu (al doilea din stînga), împreună cu echipa de oțelari, analizează calitatea unei probe de oțel.

Foto: Virgil ONOIU

ÎN ULTIMELE SĂPTĂMÎNI colectivul de muncă de la Combinatul Siderurgic Hunedoara a primit Ordinul Muncii clasa I, Steagul Roșu și o Diplomă de onoare. Ordinul și celelalte distincții i-au fost acordate pentru succesele remarcabile obținute în întrecerea pe anul 1972. Amintind numai acest lucru ar fi însă prea puțin pentru valoarea faptelor. După cum se știe, de mai multă vreme oamenii muncii din industria patriei noastre se află într-o pasionantă competiție cu timpul, într-o permanentă întrecere cu propriile lor recorduri și cu performanțele mondiale. Siderurgiștii hunedoreni au marele merit că au înțeles bine ce înseamnă această competiție. De mulți ani ei își onorează cu cinste angajamentele luate și reprezintă „vioara întîia" în întrecerea din siderurgia românească. **Anul trecut planul producției marfă al combinatului amintit a fost depășit cu 172 milioane de lei și s-au realizat 105 milioane de lei beneficii suplimentare. Dincolo de aceste cifre sintetice se află valoarea unor mari cantități de produse siderurgice date peste plan printre care figurează: 45 400 tone fontă, mai mult de 35 000 tone oțel Martin și electric, 25 700 tone laminate și altele.** Aceste rezultate au adus, pentru a treia oară, în colecția de „stele" aurii a marelui combinat, Ordinul Muncii clasa I. Autorii succeselor s-au bucurat de victoriile lor, dar pregătesc cu răspundere altele mai importante. În momentul cînd au primit distincțiile amintite siderurgiștii au trimis o telegramă în care se spune: „Raportăm, iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, că în urma propunerilor făcute în adunările activului de partid din luna aprilie, angajamentul colectivului nostru a fost îmbunătățit și s-au stabilit noi măsuri pentru creșterea nivelului calitativ al producției, diversificarea sortimentelor de laminate, în principal din oțeluri aliate, reducerea consumului de metal și a cheltuielilor materiale. Vă asigurăm tovarășe secretar general, că și de această dată, cuvîntul siderurgiștilor hunedoreni va fi îndeplinit cu cinste și fermitate".

CUVINTELE ACESTEA au o garanție sigură: faptele. Abia începute acest an hotărîtor pentru scurtarea cincinalului, cînd oțelarul specialist **AUREL STANCIU** de la Oțelăria Martin nr. 2 ne declara:

— **Noi vom depăși substanțial planul. Cunosc puterea cuptoa-**

I. COJOCARU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

ALIMENTAȚIA RAȚIONALĂ ÎN TIMPUL VERII

de prof. dr. docent Iulian MINCU

● Avantajele și dezavantajele sezoniere ● Un aport zilnic echilibrat de factori nutritivi ● Legume și fructe proaspete la fiecare masă ● Feriți alimentele de alterare

(Amănunte în pagina a 6-a)

Partea frontală a coifului de aur de la Coțofenești — Prahova, pe care sînt reprezentați, foarte expresiv, doi ochi apotropaici (care să îndepărteze spiritele rele).

Apărătoarea de ceafă a coifului de aur de la Coțofenești-Prahova, reprezentînd personaje și animale fantastice, de influență orientală (persană). (Imaginea din dreapta jos).

● Piese de mare valoare științifică și muzeistică descoperite pe teritoriul țării noastre. ● Veselă de aur și argint, podoabe vestimentare și piese de harnașament din metal prețios aparținînd unor personalități din lumea traco-getică. ● Care antice de luptă găsite în mormintele milenare de la Peretu și Agighiol. ● Rituri și tradiții străvechi necunoscute reliefate în imaginile sculptate pe cele cinci coifuri. ● Cine au fost personajele îngropate cu deosebit fast odinioară? ● Înaltul grad de civilizație al strămoșilor noștri getodaci.

Amănunte în pagina a 2-a în articolul semnat de prof. univ. dr. docent Dumitru BERCIU

CINCI COIFURI DE AUR SAU ARGINT TRACO-GETICE

Mai există enigme?

CUM VA FI VREMEA ÎN LUNA IUNIE

Prognoză meteorologică prezentată de Dumitru BACINSCHI

director adjunct științific al Institutului de Meteorologie și Hidrologie

(Pagina a 6-a)

Corespondență specială pentru „Magazin" din Cuba

PICTURILE PRECOLUMBIENE DIN PEȘTERA PUNTA DEL ESTE

de dr. docent Traian ORGHIDAN

directorul Institutului de speologie „Emil Racoviță"

Stalagmită monumentală în peștera Salonului. În medalion: colaboratoarea Zaida Davila, la baza formațiunii.

● Explorarea marei caverne Santo Tomas care are 25 km. lungime și galerii dispuse pe cinci nivele ● Coloși de calcită înalți de 15—20 m. cu un diametru de 3—6 m ● Descoperirea unui animal necunoscut care se înmulțește nu numai prin ouă ci și prin embrioni mobili ● Filipodele din Cuba sînt crustacee adăpostite în cochilii bivalve asemănătoare scoicilor ● Șerpi de doi metri lungime, șopîrle uriașe și păianjeni de mari dimensiuni întîlniți în pădurile cu vegetație exotică din insula Pinilor

(Pagina a 3-a)

START ÎN MARILE COMPETIȚII AUTOMOBILISTICE ALE ANULUI

Se va începe cu Marele premiu al Bucureștiului, cu Concursurile de viteză în coastă „Gutinul", „Mateiașul", „Cota 1400" și „Poiana Brașov" și se va continua cu „Raliul Dunării" și o serie de alte întreceri interne și internaționale.

Calendarul competițional al A.C.R. pe anul acesta este unul dintre cele mai bogate, numărînd peste 80 de concursuri automobilistice — curse de viteză în coastă, de îndemînare, raliuri, circuite de viteză. Pentru a afla amănunte privind traducerea în viață a acestui bogat program ne-am adresat directorului tehnic al A.C.R. — **Andrei Ziman**, care ne-a declarat:

— **Deși competițiile auto au debutat încă din luna martie, cu Raliul Zăpezilor, putem spune că abia de acum începe perioada marilor curse auto. Astfel, pentru luna iunie sînt prevăzute aproape 20 de concursuri.**

— Ați putea prezenta cîteva, dintre cele mai importante?

— **Evident. Să începem cu Marele Premiu al Bucureștiului, a cărui pregătire este destul de avansată. Este vorba de reluarea circuitelor de viteză în Capi-**

I. BUTNARU

CONTINUARE ÎN PAG. ⑦

UN CALD OMAGIU LUPTEI ANTIFASCISTE A POPORULUI ROMÂN

Sub egida Muzeului de istorie a P.C.R., a mișcării revoluționare și democratice din țara noastră, instituție prestigioasă care împlinește zilele acestea un sfert de veac de la înființare, s-a organizat o expoziție intitulată sugestiv și evocator „Mișcarea antifascistă din România". Este o manifestare cu o deosebită semnificație politică prilejuită de împlinirea a 40 de ani de la constituirea „Comitetului Național Antifascist" care a activat sub conducerea partidului nostru.

Urmărim cu viu interes reconstituirea acestei pagini de istorie contemporană, una dintre cele mai zbuciumate din existența civilizației umane. O primă secvență înfățișează epoca, nu prea îndepărtată de noi, cînd fascismul amenința pacea, democrația, valorile perene ale omenirii. Sînt reflectate prin fotografii, prin afișe și prin alte documente ale vremii manifestările de sălbăticie, ororile ce au jalonat apariția acestei mișcări de tristă amintire în Italia și în Germania, atentatele sale la adresa mișcării muncitorești. Era vremea în care, cutremurată, omenirea părea dezarmată în fața acestui flagel ce amenința nu numai continentul european ci și întreaga planetă, făgăduindu-i, cum plastic se exprima Tudor Arghezi, o „robie de o mie de ani". Dar încă în această perioadă în Europa s-a auzit o voce viguroasă, plină de minie care a rostit un „Nu" răspicat și hotărît fascismului singeros. Era vocea proletariatului din România, cel dintîi care s-a ridicat, sub conducerea partidului său de avangardă, să dea o ripostă forțelor ce voiau să oprească mersul istoriei și să ne arunce în plin obscurantism feudal. Sub titlul „Partidul Comunist Român în avangarda mișcării antifasciste", una dintre cele mai importante secțiuni ale expoziției reînvie luptele epopeice purtate la Grivița și pe Valea Prahovei în acel fierbinte februarie 1933. Momentul rămîne memorabil în conștiința opiniei publice românești pentru că el coincide cu intrarea în mișcarea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru.

Nu poți citi fără emoție procesul-verbal pe care-l încheia la 27 iunie 1934 un comisar de poliție din Craiova și în ale cărui două pagini se consemnează de fapt un crîmpei de istorie. Tînărul de 16 ani care purta mandatul de încredere a organizației revoluționare a tineretului, a unui mare număr de muncitori, pătrunsese în sala unde se judeca procesul ceferiștilor și petroliștilor spre a exprima protestul tuturor antifasciștilor români și în același timp solidaritatea deplină cu crezurile celor aflați pe banca acuzării.

În luptă dură și nedouplecată cu dușmanul de clasă s-a călit caracterul conducătorului partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Iată fotografiile membrilor Comitetului Național Antifascist din România. Personalități marcante ale vieții publice din perioada interbelică : Petre Constantinescu-Iași, Iorgu Iordan, Tudor Bugnariu, Matei Socor, Ilie Cristea, Barbu Lăzăreanu, Radu Cernătescu. Și chipul tovarășului Nicolae Ceaușescu. Profesorul și istoricul de mai tîrziu Mihai Roller îl creionează într-un portret memorabil ca pe un revoluționar de o mare dîrzenie, de o rară tenacitate.

În această perioadă, a anilor '30, sub conducerea partidului, mișcarea antifascistă din România ia amploare. Ea este susținută nu numai de către comitetul

Vizitînd expoziția „Mișcarea antifascistă din România"

amintit ci și de către o serie întreagă de organizații de masă, al căror aport expoziția îl reliefează în întreaga lui întindere, cum ar fi : U.T.C., Ajutorul Roșu, Sindicatele unitare, Frontul Plugarilor. O contribuție deosebită o aduc la demascarea caracterului antiuman, antidemocratic, antimuncitoresc al fascismului, publicistica, grafica. Organizatorii au avut o bună idee relevînd consensul în care s-au regăsit în această amplă mobilizare a cugetelor, scriitori și publiciști de formație atît de diferită — de la Mihail Sadoveanu și Tudor Arghezi pînă la Alexandru Sahia și Geo Bogza, și de la Ștefan Voicu și Gheorghe Dinu pînă la Salamon Erno și Gall Gabor — cu toții conștienți de necesitatea de a se opune un puternic zăgaz apostolilor morții, celor care aprinseseră uriașe autodafeuri de-a lungul continentului și aruncaseră în flăcări operele lui Marx, și Engels, ale lui Tolstoi și Șolohov, ale lui Henri Barbusse și Thomas Mann.

Expoziția scoate în evidență, pe temeiul adevărului istoric, solidaritatea internaționalistă a comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii din țara noastră, luptele pe care le-au purtat și greul tribut de sînge pe care l-au dat pentru a sprijini cauza republicanilor spanioli, cauza revoluției chineze, cauza tuturor celor care înțelegeau să opună rezistență fascismului. Numeroase mărturii atestă pilda de sacrificiu pe care au oferit-o comuniștii, revoluționarii din țara noastră. Ne aflăm în fața unei statistici cutremurătoare, statistica proceselor care le-au fost intentate și a sutelor de ani de temniță pe care judecătorii aflați în slujba orînduirii burghezo-moșierești le dădeau celor ce se încumetau să rupă zăbranicul negru al fascismului. În unul din aceste procese, în cel care a avut loc în 1936, la Brașov, a fost adus pe banca acuzării și tovarășul Nicolae Ceaușescu. Scriitorul Eugen Jebeleanu, care l-a cunoscut atunci dincolo de zidurile închisorii, îi reconstituie fizionomia de luptător neînfricat pentru cauza celor mulți într-o pagină antologică. La Brașov, mai apoi dincolo de gratiile Doftanei, în lagărul de la Tg. Jiu, în celulele întunecate ale temnițelor burgheziei, a gîndit el la lumina zilei de azi, la orizonturile largi ale vieții pe care o durăm pe pămîntul nostru străbun. Un alt moment impresionant. Abia ieșit din închisoare, tovarășul Nicolae Ceaușescu organizează o acțiune de solidaritate cu cei rămași în temniță, la 1 Mai 1939. Rapoartele copoilor Siguranței menționează prezența la această manifestare a tinerei muncitoare Elena Petrescu — tovarășa Elena Ceaușescu. Simbolic destin.

Expoziția aruncă o lumină revelatoare asupra tulburilor ani care au urmat. Anii teroarei legionare. Anii în care au căzut din rîndul luptătorilor revoluționari atîtea jertfe : Constantin David, Filimon Sîrbu, Ocsco Tereza. Este înfățișată larga mișcare care s-a înfiripat și s-a lărgit tot mai mult în perioada războiului. Și ca o încununare — mărețul act al Eliberării pe care l-a consacrat acel neuitat 23 August 1944.

Reunind documente de un excepțional interes, reînviind episoade asupra cărora generațiile trebuie să se aplece cu pietate, reflectînd fidel contribuția prețioasă adusă de partidul nostru, de poporul român la demascarea și înfrîngerea fascismului, rememorînd pagini din viața și activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, exemplu de slujire cu abnegație a intereselor supreme ale poporului, ale națiunii, expoziția „Mișcarea antifascistă din România" se constituie într-un documentar prețios menit să se fixeze în conștiința opiniei publice românești. Prin tot ceea ce exprimă, ea rămîne un omagiu vibrant adus luptei antifasciste a poporului român și, în același timp, un remember care arată că drumul spre timpul socialist pe care-l trăim nu a fost de loc ușor ; cu atît mai mult îi prețuim densitatea, imensele certitudini pe care ni le oferă.

Ion PAVELESCU

AUREL STANCIU
oțelar

MIRCEA ȘTEFU
prim-topitor

VICTOR PETROESCU
maistru principal

URMARE DIN PAG. 1

INIȚIATIVE HUNEDORENE

cialiste Ștefan Tripșa, maistrul principal Victor Petroescu, oțelarul specialist Aurel Stanciu și alți veterani ai oțelăriei. Probabil captivat de gîndurile ascensiunii pe treptele unei frumoase profesii, Ioan Băncescu a lansat de curînd inițiativa **„Fiecare echipă să elaboreze zilnic cel puțin 2 tone de oțel peste plan".** Imediat celelalte echipe au primit chemarea la această întrecere iar acum luptă pentru întîietate. De fapt, este o chestiune de onoare. **Acest colectiv, care și-a demonstrat de multe ori hărnicia, s-a angajat ca în anul 1973 să producă o mare cantitate de metal peste plan. Dacă fiecare echipă de la oțelăria nr. 2 depășește planul cu două tone într-o zi, se produce suplimentar aproape 50 tone de oțel. Evaluată la cotele unui an de muncă, această acțiune înseamnă o mare cantitate de metal care se realizează fără cheltuieli suplimentare. Onorîndu-și cuvîntul dat, colectivul oțelăriei a depășit planul pe primele 4 luni ale anului cu peste 11 000 tone de oțel înregistrînd astfel un nou record pe linia creșterii indicilor de utilizare a agregatelor.**

DAR ACESTE SUCCESE sînt numai o părticică din roadele întrecerii cu timpul pe care o desfășoară toți siderurgiștii Hunedoarei. Se simte pulsul puternic al acestei întreceri la bateriile de cocs și la furnale, la oțelării și la laminoare, peste tot unde se cere efort și inteligență tehnică pentru fabricarea metalului. La vremea potrivită s-a scris despre faptul că furnalul nr. 9 de 1 000 m³ a atins mai devreme parametrii proiectați. Este un succes care a stîrnit și alte ambiții. **De curînd banda nr. 3 de la noua fabrică de aglomerare a minereului a început să lucreze cu o jumătate de an mai devreme, la parametrii stabiliți prin proiect și chiar să depășească acești parametri.** Maistrul **ION POSTOLACHE** spunea că această realizare de prestigiu se datorește priceperii și hotărîrii cu care acționează muncitorii, tehnicienii și inginerii fabricii pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen. De fapt, și alte dovezi demonstrează faptul că siderurgiștii își traduc cu succes în fapte angajamentele.

DE MAI MULTĂ VREME schimbul de lucru condus de **IOAN DRAGOTĂ** de la laminorul de 800 milimetri este fruntaș în întrecerea ce se desfășoară pentru creșterea indicilor de utilizare și îmbunătățire a calității. Deși dețin întîietatea, oamenii din schimbul respectiv au lansat inițiativa : **„Fiecare schimb să laminеze peste planul zilnic cel puțin un lingou de oțel !"** Cînd a fost solicitat să dea amănunte despre această inițiativă și despre valoarea ei, șeful schimbului, Ioan Dragotă, a declarat : **„Atunci cînd ne-am angajat să laminăm cel puțin un lingou de oțel peste prevederile planului zilnic al schimbului, n-am făcut altceva decît să confirmăm prin fapte că ne-am înscris în rîndul colectivelor care sînt hotărîte să realizeze cincinalul mai devreme. Avem multe rezerve care trebuie să fie valorificate mai bine".** La aceste cuvinte mai trebuie adăugate numai cîteva amănunte. **De cînd s-a lansat inițiativa, toate schimburile de la laminorul de 800 milimetri și-au depășit mult planul zilnic de lucru și își onorează angajamentele luate.** Inițiativa laminatorilor a trecut repede în rîndul faptelor obișnuite pentru că toate colectivele din combinatul siderurgic își amplifică mereu puterea de creație ca să obțină noi recorduri. **În prima zi din anul 1973 tovarășul inginer ADRIAN POPOVICI, de la oțelăria electrică, ne-a spus că s-au făcut toate pregătirile pentru ca în acest an să se înregistreze cele mai valoroase performanțe cantitative și mai ales calitative. Între cuvînt și fapte există acum o concordanță perfectă.** Maeștrii oțelurilor „tari", cum i-am „botezat", nu întîmplător, cu patru luni în urmă, își confirmă calitățile de făurari pricepuți ai oțelurilor cu caracteristici superioare. **În perioada care a trecut din anul 1973 ei au dat economiei naționale peste prevederile planului mai mult de 2 500 tone de oțel special, foarte mult solicitat de constructorii de mașini. Pe luciul acestui metal s-a înscris hărnicia renumitului oțelar FLORIAN GIURCĂ, a echipei conduse de MIRCEA ȘTEFU și alții. Maistrul principal NICOLAE AVRĂMESCU** spunea cu îndreptățită mîndrie : **„Dacă mergem în ritmul înregistrat pînă acum, anul 1973 va fi cel mai rodnic an din istoria oțelăriei electrice. Toți oțelarii noștri sînt hotărîți să-și respecte angajamentele luate și mai ales să realizăm numai metal de calitate superioară".**

MAI TREBUIE OARE ADĂUGAT ceva la aceste vorbe și fapte ? Combinatul siderurgic din Hunedoara a devenit o firmă de prestigiu pentru că oamenii care plămădesc metalul prin seriozitatea cu care își îndeplinesc angajamentele, dau metalului nou valori. Primind Steagul Roșu și Diploma de unitate fruntașă pe țară în întrecerea pe anul 1972, **colectivul de muncă al combinatului hunedorean și-a mărit substanțial angajamentele pe anul acesta. În consecință, economia națională va primi de la Hunedoara 25 000 tone aglomerat feros, 16 000 tone fontă, 22 000 tone oțel și alte produse siderurgice peste prevederile planului anual. Cu siguranță că tradiția succeselor va fi completată cu noi fapte și victorii.** Este o hotărîre fermă a siderurgiștilor și ei țin mult la onoarea cuvîntului dat.

I. COJOCARU

AGENDA săptămînală

DIALOGUL MUNCII HARNICE

URMARE DIN PAG. 1

ani care au trecut de la naționalizare, este astăzi efortul susținut pentru obținerea, în orice sector de activitate, a unor noi și cît mai mari succese menite să ducă la îndeplinirea în cele mai bune condiții a planului și angajamentelor, premisă hotărîtoare pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen.

Forței mobilizatoare generate de evocarea naționalizării, a evenimentelor pe care le-am trăit de la naționalizare pînă azi, a uriașelor și multiplelor implicații pe care le-a avut în viața fiecăruia dintre noi acest act revoluționar i se adaugă și apropierea sărbătorii de la 23 August. Ori este știut că la noi în țară, a devenit o tradiție ca oamenii muncii să prețuiască momentele hotărîtoare din istoria patriei, să întîmpine sărbătorile naționale cu noi și importante succese pe tărîm economic și social, să-și concentreze energia și puterea de muncă pentru ridicarea României socialiste pe noi trepte de civilizație și progres. Iată de ce îmbinarea aniversării naționalizării cu apropiata sărbătorire a zilei insurecției naționale antifasciste armate, determină pretutindeni o puternică efervescență politică, înflăcărează inimile, întărește mereu mai mult răspunderea pentru activitatea de fiecare zi, de fiecare ceas, întărește hotărirea de-a munci mereu mai bine, pentru a obține realizări mereu superioare. Întrecerea socialistă cunoaște astfel un nou și puternic avînt, mobilizînd forțele spre înfăptuirea în continuare a hotărîrilor Conferinței Naționale, ale Plenarelor C.C. al P.C.R. din noiembrie 1972 și martie 1973 pentru realizarea principalelor obiective ale politicii partidului.

Desigur, zilele ce vor urma ne vor aduce noi și noi știri despre îndeplinirea în condiții optime a sarcinilor de plan și a angajamentelor, iar de la sate, ca urmare a eforturilor ce se fac, știri privind mai buna punere în valoare a rezervelor de care dispune agricultura. La fel vor fi consemnate realizările din alte domenii de activitate. Toate împreună vor împlini tradiționalul cadru al sărbătorii așteptate cu mîndrie în suflet pentru tot ceea ce am înfăptuit, cu deplină încredere în ceea ce avem de realizat, cu hotărîrea fermă de-a înfăptui ceea ce ne-am propus, spre binele țării și-al poporului nostru. Vom primi vești dspre succesele altora dar, în același timp, munca noastră, rezultatele ei vor putea deveni obiectul veștilor despre noi. Un dialog se va țese astfel peste tot cuprinsul țării, un dialog vast în care fiecare, la locul său de muncă, e părtaș : va fi dialogul muncii harnice, avîntate pentru înfăptuirea celor mai nobile năzuințe ale poporului, dialogul marelui entuziasm al întrecerii socialiste.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Moroșence pe Gutii — **Foto : Toncoglaz AUREL — București**

CINCI COIFURI DE AUR SAU ARGINT TRACO-GETICE

de prof. univ. dr. docent
Dumitru BERCIU
membru al Academiei de științe sociale și politice

Evident, arheologii și-au pus întrebarea, încă din momentul descoperirii, dacă prețiosul coif de aur de la Coțofenești, jud. Prahova, — care era singurul cunoscut prin 1929 —, servea drept coif de paradă, de cult sau de luptă. Începînd din 1931 au fost găsite alte patru coifuri asemănătoare: cel de aur de la Băiceni, jud. Iași, și trei coifuri de argint, unele aurite, la Agighiol, jud. Tulcea, la Peretu, jud. Teleorman (descoperit recent), precum și cel ajuns într-o colecție particulară din Viena (colecția Trau) și apoi, după al doilea război mondial, aflat la Institutul de artă din Detroit (S.U.A.). **Coifurile din metal prețios sînt toate ornamentate și au aceeași formă, care nu se întîlnește, deocamdată, decît pe teritoriile locuite de traco-geți** între Balcani și Carpații meridionali și răsăriteni, populație care forma, de altfel, același popor cu dacii din regiunile intracarpatice. **De aceea am și considerat aceste piese drept tipice civilizației traco-getice,** civilizație ce avea un caracter etnic bine determinat și o arie de răspîndire bine delimitată. Fără îndoială că cele cinci coifuri reprezintă o creație proprie, autohtonă, a traco-geților, deși, după unele observații, se pare că prototipul lor ar fi în Cuban, dar nu se poate neglija nici prezența influenței elenistice.

În ultima vreme se cercetează mai deaproape originea coifului getic, problemă asupra căreia stăruie încă o oarecare enigmă. Chiar dacă traco-geții s-au inspirat după forme străine de cultură materială ei au reușit să creeze bunuri originale, conform gustului și nevoilor proprii. O asemenea putere de asimilare și transformare se constată de-a lungul întregii istorii a geto-dacilor și în toate domeniile, aceasta fiind una dintre caracteristicile civilizației geto-dace.

Din descrierile și imaginile publicate, printre altele, și în unele numere ale revistei „Magazin" din anii trecuți, s-a putut observa că un atare coif getic are o formă conică, de bonetă, cu vîrful mai mult sau mai puțin rotunjit, cu deschiderea din față dreptunghiulară, cu apărătoarele de obraz și de ceafă fixe, imobile. Întregul coif a fost lucrat dintr-o placă de aur sau argint și decorat prin tehnica baterii (au repoussé). Toate coifurile descoperite pe teritoriul țării noastre au fost lucrate și decorate în această tehnică milenară, piesele datînd din primele decade ale secolului al IV-lea înaintea erei noastre.

O întrebare interesantă a apărut după găsirea prețioaselor tezaure: **cui aparțineau coifurile de aur sau argint ?** Unele fuseseră descoperite în morminte (Agighiol, Peretu), împreună cu alte piese de aur sau argint de mare valoare științifică, muzeistică și chiar materială, datorită metalului prețios din care au fost confecționate. Unele obiecte făceau parte din vesela personajului înhumat, altele erau podoabe vestimentare sau piese de harnașament ce serveau la împodobirea cailor înmormîntați o dată cu cel decedat. **Cine era importanta personalitate îngropată cu atîta fast ? Răspunsul la această întrebare îl putem obține dacă ținem seama de faptul că după anul 400 î.e.n. în societatea tracilor de sud și a traco-geților se petrecuse o restructurare, o diferențiere după avere și putere. Exista pe atunci o aristocrație locală și, desigur, că numai vîrfurile acesteia, reprezentanții ei mai de seamă dispuneau de asemenea tezaure, de averi colosale. Semnalez că pe lîngă prețioasele piese de aur și argint aceste personaje dispuneau și de care de luptă cu două roți, trase de cai, ca cele existente în lumea mediteraneană. Astfel de care s-au descoperit la Peretu și la Agighiol, unde s-au găsit și armele luptătorilor...**

De ce era așezat pe capul mortului un coif impracticabil în luptă ? Este de presupus că aceasta avea o semnificație rituală ce era în strînsă legătură cu poziția răposatului în mijlocul societății și aristocrației autohtone, unde se bucura de prestigiu și ducea o viață de lux și strălucire. **Descoperirea recentă, într-un mormînt traco-getic, a unei strecurători pentru băuturi, obiect întîlnit în aceeași epocă la celți și etrusci, fără a mai vorbi de greci și macedoneni, este un element în plus ce amintește de banchete asemănătoare cu cele din lumea elenistică și macedoneană unde se serveau vinuri sudice amestecate cu plante aromate.**

Descoperirile arheologice din ultimii 25 de ani și reconsiderarea celor din trecut au dovedit că geții din secolele IV și III î.e.n. aveau o aristocrație instărită și aproape cu nimic mai prejos decît cea mediteraneană. De aceea, mi se pare că este o simplă legendă, o exagerare retorică relatarea scriitorilor antici privitoare la ospățul oferit de basileul getic Dromichaites ilustrului său prizonier Lisimach, regele Traciei căruia i s-ar fi servit mîncarea în vase de lemn.

Motivele ornamentale de pe coifuri reflectă nu numai influențe, ci și credințele religioase din acele vremuri. Vulturul ținînd în gheare un iepure și în cioc un pește este de origine orientală, ochii apotropaici (depărtați) semnifică alungarea spiritelor rele, sacrificarea unui berbec și personajele fantastice imaginate pe coiful de aur de la Coțofenești sînt de origine răsăriteană ca și reprezentarea călăreților cu lance. Scenele reliefate pe aceste coifuri ne dezvăluie unele rituri necunoscute, unele tradiții străvechi, tracice, precum și influențe persane, frigiene, scitice sau grecești. **Ele sînt încă veritabile enigme ce-și așteaptă dezlegarea din partea cercetătorilor ce se ocupă cu studiul artei antice.** Dar aceste piese nu sînt numai opere originale de artă traco-getică, ele ne semnalează în același timp organizarea superioară a societății autohtone respective, înaltul ei grad de civilizație și legăturile cu lumea clasică elenă și cu aceea a Orientului antic.

Apărătoare de obraz a coifului de aur de la Coțofenești — Prahova, reprezentînd o scenă de sacrificiu (un personaj sacrificînd un berbec ; o tradiție a Orientului antic).

Mai există enigme?

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 3 IUNIE

PROGRAMUL I : 8,10 Pentru sănătatea dv. : Călirea organismului copilului. 8,20 Cravatele roșii. 9,50 Viața satului. 11.00 Emisiune în limba maghiară. 12.30 De strajă patriei. 13.00 Album duminical. Din cuprins : Alo, aici e Stroe ! 14.05 Microrecital — Ildiko Bokor. 14,25 Secvențe din istoria filmului muzical : „West Side Story". 14,30 Un zîmbet pe 16 mm. 14.47 Reîntîlnire cu Rika Zarai. 15,00 „Stăpîna crestelor" — reportaj cinegetic. 15.10 Selecțiuni din spectacolul oferit fruntașilor în producție de la uzina de utilaj chimic „Grivița Roșie". 17.10 „Tunelul timpului". 18.00 Cîntare patriei. 19.30 Telejurnal. 20.10 Reportajul săptămînii. 20.30 Filmul „Cum se crește un copilaș". Cu Katherine Hepburn și Cary Grant. Premieră pe țară. 22,10 Telejurnal. 22.20 Duminica sportivă.

PROGRAMUL II : 11.00—13.00 Concert Beethoven. 20.10 Avanpremieră. 20.15 Delfinul Flipper. 20.40 Caleidoscop cultural-artistic. 21,05 De pe scenele lirice ale țării. 21.50 Telex tehnico-științific. 22.10 Mannix (reluare).

LUNI 4 IUNIE

PROGRAMUL I : 17.30 Curs de limba franceză. (reluare). 18.00 Telex. 18.05 La ordinea zilei. Azi județul Mureș. 18.20 Cămin... la Galați. 19.00 Scena. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. Tineri în țara tinereții — de George Grigoriu. Text de N. Stoian. 20.05 Ancheta TV. Cînd una spui și alta faci. 20.45 Femeia în alb (ultimul episod). 21.35 Revista literară TV. 22.35 24 de ore. 22.50 Luminile rampei.

PROGRAMUL II : 20.00 Avanpremieră. 20.05 Daktari. 20,35 Dans și muzică de pretutindeni. 21.05 Film documentar. Apoi s-a născut orașul. Producție a studioului de filme documentare „Al. Sahia". 21.25 Muzică lăutărească. 21.35 Filmul „Pe urmele lui Caplja".

MARȚI 5 IUNIE

PROGRAMUL I : 9,00 Teleșcoală. 10.00 Telex. 10.10 Teleenciclopedia (reluare). 10.50 Muzică lăutărească (reluare). 11.00 Telecinemateca pentru copii (reluare). 12.00 De pe scenele lirice ale țării (reluare). 12.45 52 de inițiative în 52 de săptămîni (reluare). 13,00 Telejurnal. 15.30 Campionatele europene de box. Sferturi de finală (gala I). 17.30 Curs de limbă rusă (reluare). 18.00 Telex. 18.15 Arta plastică. 18.40 Panoramic științific. 19,20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Reflector. 20.20 Seară de teatru : „Băieții de la colțul străzii". 21.30 Industrializarea și civilizația socialistă — film documentar. 21.50 Interpretul preferat : Maria Pietraru. 22,05 24 de ore. 22.35 Campionatele europene de box.

PROGRAMUL II : Seară pentru tineret. Din cuprins : 20.00 Actualitatea pentru tineret. 20.15 Universitaria. 20.30 Melodii la cererea dv. 20,45 Dialog între generații. 21.25 Cum formăm un specialist modern.

MIERCURI 6 IUNIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă engleză. 9.30 De la alfa la omega. 10.00 Telex. 10.15 Prim plan : Gheorghe Duma. Erou al Muncii Socialiste (reluare). 10.40 Film serial „Orașul negru". Producție a studiourilor de televiziune din R.P. Ungară. Episodul I : „Bănuiala". 11.45 La ordinea zilei. Azi, județul Mureș. 12.00 Revista literară TV (reluare). 13.00 Telejurnal. 15.30 Campionatele europene de box. 17.30 Curs de limbă rusă (reluare). 18.00 Telex. 18.15 Tehnic-Club. 18.30 Semnificații. 25 de ani de la crearea Muzeului de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România. 18.55 „Salutări din Suedia". Film documentar. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.25 Telecinemateca. Ciclul „Filme mari — genuri cinematografice diferite". Panică pe stradă. Cu : Richard Widmark, Paul Douglas, Jack Pallance. Premieră pe țară. 22,05 Patru ani de la instaurarea Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud. 22.25 24 de ore. Actualitatea sportivă.

PROGRAMUL II : 20.00 O viață pentru o idee : prof. Ioan Athanasiu. 20.30 Program de circ. 20.40 Agenda. 20.50 Portativ '73. 21,30 Bucureștiul necunoscut. 21.50 Cîntece și jocuri populare. 22.10 Femeia în alb (reluare).

JOI 7 IUNIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă franceză. 9,30 Prietenii lui Aschiuță. 10.00 Telex. 10.10 Tehnic-Club (reluare). 10.40 Bucureștiul necunoscut (reluare). 11.00 Telecinemateca „Panică pe stradă" (reluare). 12.40 Teleobiectiv (reluare). 13.00 Telejurnal. 14.30 Teleșcoală. 15.30 Campionatele europene de box — semifinale (gala I). 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.20 Telex. 18.40 Omul și muzica lui : Ciprian Porumbescu. 19.20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Drumuri în istorie. Nicolae Bălcescu. 20.40 Tinerii despre ei înșiși. 21.10 Aventuri în epoca de piatră. 21.35 Steaua fără nume. 22,30 24 de ore. Din țările socialiste. 23.00 Campionatele europene de box. Semifinale (gala a II-a).

PROGRAMUL II : 17.30 Agenda. 17.40 Pagini muzicale de mare popularitate din opere. 18.10 Tunelul timpului (reluare). 19.00 Municipalitatea răspunde bucureșteanului. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Tribuna tinerilor soliști. 22.00 Biblioteca pentru toți.

VINERI 8 IUNIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă rusă. 9.30 O viață pentru o idee (reluare). Prof. Ioan Athanasiu. 10.00 Telex. 10.10 Biblioteca pentru toți. Liviu Rebreanu (II). 10.50 Istoria filmului sonor (reluare). 12,25 Cîntă Maria Pietraru. 12.40 Municipalitatea răspunde bucureșteanului (reluare). 13.00 Telejurnal. 16.00—17.00 Teleșcoală. 17.30 Curs de limba engleză (reluare). 18.00 Telex. 18.15 Atenție la... neatenție ! Jurnal de protecție a muncii. 18.35 La volan. 18.50 Comentarii la două fotografii. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Prim-plan : Ion Dumitrescu, președintele Uniunii compozitorilor din Republica Socialistă România. 20.35 Filmul „Împărăția femeilor". Producție a studiourilor cinematografice sovietice. 22.10 24 de ore. 22.40 Teleglob.

PROGRAMUL II : 18.00 Telex. 18.05 Avanpremieră. 18.10 Telecinemateca pentru tineret : Să aprinzi un foc. Adaptare după Jack London de Jan Hogg. Premieră pe țară. 19.05 Muzică ușoară. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremieră. 20.10 Vă prețuim prin cînt și joc. Concert-spectacol de muzică populară și corală. 20.40 Revista economică TV. 21.10 Omul și muzica lui. Ciprian Porumbescu (reluare). 21.50 Desene animate. 22,00 Telerama. Festivaluri, aplauze și... confeti. 22.30 Cărți și idei.

SÎMBĂTĂ 9 IUNIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limbă germană. 9.30 A fost odată ca niciodată... 10,00 Telex. 10.10 „Vă prețuim prin cînt și joc" (reluare). 10.40 De vorbă cu gospodinele. 11.00 Selecțiuni din emisiunea „Seară pentru tineret". 11.45 Femeia în alb (reluare). 12.35 Cărți și idei (reluare). 13.05 Telejurnal. 16.00 Telex. 16.05 Cunoașteți legile ? 16.20 Barzi și rapsozi. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. Spectacol studențesc realizat la Cluj. 19.00 Iunie 1948 — iunie 1973 — Un sfert de veac de industrializare socialistă. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20,05 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 20.20 Teleenciclopedia. 21.00 Mannix. 21.50 De la Lotru la Sibiu. Ilustrate muzicale. 22.10 Telejurnal. 22.20 Finalele campionatelor europene de box.

PROGRAMUL II : 16.00 Agenda. 16.10 O capodoperă a muzicii vocale : „Cîntecele și dansurile morții" de Mussorgski. 16.40 Azi și mîine. Emisiune de informație culturală la zi. 16.55 Cîntece și jocuri populare. 17.25 Reporterii noștri peste hotare. De la Mițheta la Tbilisi. 17.55 Istoria filmului sonor

JURNAL HELENIC (XII)

ZORBA

de Pop SIMION

Ate urca pe un yaht superb, suplu și alb, ușor ca un pescăruș zburînd ; a hoinări toată ziua în golf și din golf în marea mică și din marea mică în marea mare, într-o zi incendiată de soarele de magneziu ; a sta tot timpul pe coverta, la prova — catarg viu — în bătaia mătăsoasă dar atît de vicleană a brizei sărate, care te seacă pe dinlăuntru, luîndu-ți vlaga picătură cu picătură ; a concepe dinadins escapada „a seco", strict masculină, fără bacante și fără nimic de-ale gurii ; a-ți purta cu stoicism foamea parșivă, instalată în toate celulele, atîtată la maximum de pozele pantagruelice atîrnate în salonul yahtului (munți de cărnuri, vin în amfore, femei lenevos tolănite pe sofale) ; a ignora trupul de dragul obsedantei priveliști, de vraja plutitului, absorbit de larg, de infinitul apei pigmentat de insule bleu, de insule verzi, de insule gri, de insule albe, necontenit depășite de yaht, în timp ce alte insule apar la orizont, în ochiul bulbat al mării, chemîndu-te extatic mai încolo, mai departe, spre niciundele care absoarbe misterios ; a boli cumplit de uitare de sine, de uitare de timp și a te trezi dintr-o dată că atingi țărmul, că umbli pe uscat, că ai teren solid sub tălpi, că alergi ca nebunul pe un teritoriu unde toată lumea mănîncă ; iar teritoriul acela să fie Pireu, potcoava cea mai de jos a golfului, și prima tavernă întîlnită în cale să fie „Zorba", local gros, de pegră, unde totul se întîmplă mirănește, fără echivocuri și fandoseli, adică mîncare, băutură, trabuc, palavră, iubire, ciomăgeală, toate din belșug ; să te arunci în astfel de locantă fomist, cu carnea biciuită de caniculă și de sarea golfului, cu trupul beat de priveliști și pustiit de așteptare, încît strigi „kalimera" (salut) după care te prăbușești pe unul din scaunele de lemn masiv, la o masă lungă, dulgherită cu barda în lungul fibrei, dintr-un singur buștean de măslin ; iar chelnerii să înțeleagă că au de a face cu o haită de lupi flămînzi, atunci picați de pe mare, că noi, cei șapte sîntem O.K., de-ai casei și poruncim să ni se umple masa cu de toate...

Ceea ce se și întîmplă. Nu însă înainte de a apare patronul bărbos, un munte de om, cu vinul de rigoare, cum e legea să înceapă ori ce masă și oricît de flămînzi ar fi cinștiții meseni. Picasem la „Zorba" exact ca trimișii lui Agamemnon din homeriana poveste, în timp ce Aris, ciceronele și amfitrionul nostru, nu era os din osul unui armator bogat, era Ahille în persoană care-i poruncea lui Patrocle (Patroglos) precum zise Poetul : „Ia un crater mai mare, fă un amestec tare și dă tuturor ouze". Patrocle al nostru nu avea crater asupra lui, vasul mare și impodobit, de ritual, în care se amestecă vinul cu apă sărată, cu rășină, cu ingrediente (cimbrișor, scorțișoară, mentă) cu ierburi afrodiziace. Patrocle al nostru purta în brațele scurte, bine legate în mușchi o băsică barosană de vin alb, neamestecat, pe care ni-l turnă de îndată în cupele de sticlă ordinară, foarte solide, cu fund masiv, bune pentru marinari zurbagii.

Ceea ce puneam noi la cale în acea zi de joi, la oră înfometat-ostenită era un symposion, petrecere masculină de fraternitate, „adunare de băutori" prilejuită de venirea ori plecarea unui prieten ; pentru noi, prietenii lui Aris symposion-ul era de venire și plecare, în același timp, alfa și omega unei prietenii de o zi, însă cu iradiere de o viață. Am dat pe git un propoma, cupa cu vin care se bea în cerc, ca deschidere, după care Patrocle-patronul întrebă cu glas gutural dacă mesenii nu vor binevoi să dorească turte maza (făină de orz). „Nu sîntem mîncători de făină !" hotărî Aris cu severitate, luîndu-și în serios rolul de symposiarhos (regele petrecerii) și bărbosul înțelese că vrem un meniu fără paste, marinărește sută în sută, compus — în principal — din fructele mării. Nu știu dacă Aris e din Beoția, încît să poți crede ce-ți trece prin cap despre el ; beoțienii erau considerați de vecinii lor ca mari mîncăi, lăcomia lor fu mult timp subiect de batjocură. Oricum, Aris se dovedea imperturbabil în a se comporta ca un beoțian de rasă.

Cineva m-a condus în fundul salonului să mă spăl pe mîini la robinetul instalat în burta unui ibric, deasupra unui recipient de aramă roșie. Un desen de epocă, dulce prin candoarea sa de legendă antică, sugera modul în care se făcea în vechime „spălatul celui sosit la symposion" : oaspetele se descălța, sclavele îl spălau pe picioare, apoi intra în sala de banchet, purtînd pe creștet coroană de flori. Convivii mîncau tolăniți într-o rînă, cu trupurile susținute de vrafuri de perne și suluri moi. Noi călcasem regula, ședeam țepeni în scaunele tari, cu spătare înalte și cu coatele înfipte în tăblia mesei, ronțăind fructe uscate, bune de atîtat setea, întru așteptarea bucatelor care, însfîrșit ! aterizaseră pe masă, cărate de vreo șapte-chelneri marinari. Bomba de port își arăta prețul și deliciile : sub ochii noștri de ciini flămînzi și nările pișcate de mirosuri se aflau vreo douăzeci și șapte de castronașe, așezate într-o dezordine studiat-picturală. Problema era să ai ținere de minte, să știi ce cu ce combini, într-o cît mai îndrăzneață și neobișnuită măsură, cu rafinamentul celui ce lucră condus de glandele salivare. Și bărbătescul symposion începu. Creveți aburinzi, în sos tomat, cereau aguri (castraveți verzi) ; păstrămurile amărui, cu fum gros pe ele, erau drese cu tiropitakia (plăcintioară cu brînză de capră) ori cu fasuli, mîncări de boabe (mazăre, linte, fasole) ; kalamarakia (pescărie pane) trebuia stinsă cu tzadziki (iaurt cu castravete și ulei de măsline) ; nu lipseau salatele de mărunțaie, tip à la greque — mialo (creier), garido (crevete), sikoti (ficat prăjit cu ceapă) ; specialitățile de carne dulce, lukanika, balcanicele chiftele ; jamboanele de tot felul se alternau cu sărăturile — scrumbii și sardele de Faleron, scoici, molusce, țipari din lacul Copais, sepii și calmari ; într-o țară cu atît de puține riuri interioare nu prea există pește de apă dulce, se mănîncă aproape exclusiv pește marin. Eu am preferat tonul cu carne albă și, mai ales, stridioarele, stropite cu multă lămîie și mult vin, după care m-am aventurat în desertul obligatoriu — smochine, nuci, struguri, prăjituri cu miere de albine de Himet.

La masă nu se produseră libații în cinstea lui Dyonissos ; se produseră laude la adresa bărbosului Patrocle, a cărui mutră am pictat-o pe o farfurie de porțelan, mulțumindu-i în acest fel pentru ospețe. Aris s-a simțit dator să cumpere pe loc o duzină de farfurii sterilizate, fierbinți, pe care ospătarul le aduse imediat, se instală în spatele meu, servindu-mi-le una cîte una, cu fundul în sus, vrăjit de repeziciunea cu care stiloul meu cu cerneală „Pelikan" (brillant ivoire) le umplea cu figuri, portrete și medalioane. Bărbosul Patrocle puse pe masă o băsică de vin în contul său și mă decoră cu o funie de usturoi („Cordonul Zorba") iar convivii trimiseră femeilor din local tuberoze, care albiră și parfumară taverna de pegră.

Se înnopta în Pireu și golful se făcu violet, părînd că soarele s-a dizolvat în apă ca un bulgăre de turnesol. Începură să învie umbrele. Cineva povesti cum se prindea tonul odinioară : îi dădeai la căpătînă cu maiul, amețindu-l în lovituri, după care povestitorul se arătă dezolat că pescarii de astăzi au introdus „grămada de plase", complicatele sisteme cu vinciuri și aparate. Undeva în depărtare se distingeau, răzleț, niște luminițe : erau lămpile cu acetilenă ale bărcilor de pescari. Același povestitor zise nemulțumit că odinioară pescarii agitau torțe aprinse ca să-și atragă prada, încît symposion-ul nostru s-a încheiat în melancolie și dulcea tristețe a acelui amurg băut-mincat, povestit-durut.

De pretutindeni

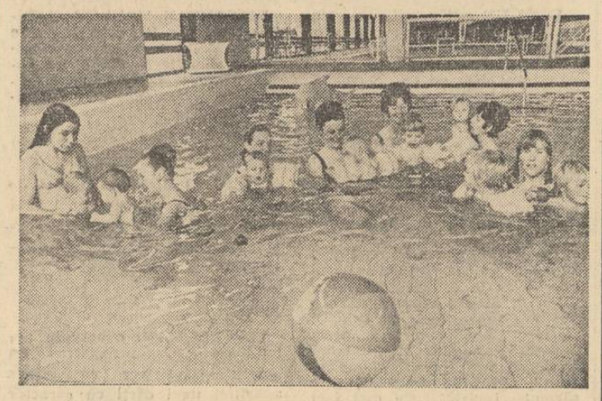

Din ce în ce este mai mare numărul specialiștilor care susțin necesitatea ca înotul să fie practicat de la cea mai fragedă virstă, chiar din primele luni de viață. Printre multe centre de acest fel care s-au deschis în toate țările, figurează și cel din orașul Walthamstow, din Anglia, de unde vă prezentăm această imagine.

Englezul D. Leadbeater se ocupă în timpul său liber de automobile de tot felul. A amenajat în jurul casei sale din Lissa un mic muzeu în care are nu numai automobile, ci și mașini cu aburi din timpul reginei Victoria. El a pus toate aceste vehicule în funcțiune. În imagine, unele dintre ultimele modele.

UN GRUP de ingineri din Leningrad a construit un buldozer subteran, telecomandat, destinat transporturilor de minereuri din galerii, fără participarea omului. Operatorul se află în siguranță, la o distanță de 80 de metri. Mașina execută toate comenzile, reușind să opereze pe o pantă înclinată la 25 grade și să ridice 50 de tone de minereuri pe oră.

UN COLECȚIONAR original este Paul Richter din Leipzig (R.D.G.). El are o colecție de 8 179 lame de bărbierit fabricate în 86 de țări.

MARINARII de pe unele vase lucrează cîte 6 luni și chiar mai mult în largul oceanului. Pentru înlocuirea lor, fără readucerea vaselor la țărm, doi ingineri sovietici au pus la punct construcția unui dirijabil cu o rază de acțiune de 15 000 km. Dirijabilul va putea lua la bord 150—200 de persoane și va putea să asigure în mod regulat schimbarea echipajelor.

BUCĂTARIA, precum și toate instalațiile aflate în ea prezintă cel mai mare pericol pentru om. La această concluzie au ajuns funcționarii unei companii americane de asigurări, care au calculat că anul trecut și-au pierdut viața, în astfel de încăperi, 26 000 persoane și au fost rănite alte 3 milioane.

Medicii spitalului din Miskolc (R.P. Ungară) au efectuat primul transplant de rinichi din Ungaria. Ei au transplantat pacientului B. Szazo rinichiul unui bărbat care a decedat într-un accident de circulație. În fotografie pacientul, în vîrstă de 35 ani, la două săptămîni după operație.

Repere spirituale pe meleagurile iraniene

Este, desigur, o încercare dificilă și temerară aceea de a reda sintetic, elementele de esență ce definesc imaginile și ritmurile contemporane ale Iranului. Pentru că pretutindeni aici, descoperi rezonanța pulsului accelerat al transformărilor, puls imprimat cu o energie plină de tinerețe de o națiune dornică de progres, de o națiune care — viu angrenată în dinamica cerințelor de azi ale civilizației — păstrează și cultivă totodată trăsături nesterse desprinse dintr-o istorie milenară, dintr-o străveche moștenire de cultură și artă. Pagini de glorie și frămîntări, pagini ce au consemnat de-a lungul generațiilor, alături de legende și mituri, fapte și nume cu adînci implicații în substanța spirituală a poporului, țesînd într-un tot organic biografiile lui Cirus cel Mare, Darius și Xerxes cu cele ale lui Hafiz, Saadi, Firdousi și Omar Khayyam. Iar respectul pentru continuitatea valorilor, năzuința fierbinte de a le ridica pe o nouă treaptă au dat un impresionant impuls acțiunilor ce concură la evoluția materială și morală a poporului ,o nouă filă impresionantă de schimbări structurale fiind deschisă cu zece ani în urmă prin lansarea programului de reforme economice și sociale. Program complex de transformări, care înscrie la loc de frunte între cele 12 puncte ale sale, o deschidere largă spre educație, cultură și artă, îmbinînd răspunsul dat necesităților interne, cu participarea la circuitul mondial de valori.

Cu mii de ani în urmă, Zoroastru spunea că „atunci cînd un străin, un prieten , sau un frate vine la tine pentru a cunoaște sau a învăța, primește-l și oferă-i ceea ce caută". Or, iată că aceste zile petrecute în Iran ne-au înlesnit, fiecare, un nou asemenea prilej O primire făcută cu o deosebită ospitalitate, vizitele, convorbirile, numeroasele date ce ne-au fost furnizate au concurat la conturarea unui tablou de ansamblu. Din care desprind acum doar cîteva cifre și idei semnificative. O primă mențiune — dacă acum 40 de ani, în școli se aflau doar 36 000 de copii, azi numărul celor ce frecventează cursurile primare și secundare se ridică la cinci milioane. Un alt amănunt l-am reținut cu ocazia interviului acordat de Majestatea Sa Imperială Șahinșahul Iranului, grupului nostru de ziariști români : numărul studenților va crește de la 100 000 la 200 000 la încheierea planului cincinal, anul acesta fiind, de pildă, peste 75 000 de persoane înscrise la examenele de admitere. O activitate bogată în universități, în case de cultură — în 1973 vor fi peste 1 000 în domeniul rural. O activitate bogată în ceea ce privește tipăriturile. Salturi substanțiale în tirajele cărților, ale ziarelor.

Alte preocupări ? Cele desprinse în cadrul discuției cu Excelența Sa Shojaeddin Shafa, viceministru al Curții Imperiale a Iranului și, în același timp, secretar al Consiliului cultural imperial, director general al Bibliotecii imperiale Pahlavi, secretar general permanent al Uniunii internaționale a iranologilor. Dl. Shafa, cunoscut în țară și peste hotare ca o proeminentă personalitate în lumea literară, a ținut să sublinieze atenția cu care sînt privite tot mai mult, în Iran, problemele legate de dezvoltarea culturală și artistică, relevînd însă, în același timp, că misiunea Ministerului Artei și Culturii înființat acum cîțiva ani este de a pune, concomitent, în valoare importantele mărturii ale trecutului. „Avem în muzee exponate cu o vîrstă de 7 000 de ani și peste tot unde se caută, alături de resursele naturale ale țării, sînt scoase la iveală numeroase vestigii, ca cele recent descoperite la Sistan — vechi oraș ce fusese acoperit ca și Pompeiul, oraș rămas intact cu toate așezările sale". Făcînd legătura cu preocupările legate de prezent, dl. Shafa s-a referit apoi la activitatea Bibliotecii imperiale Pahlavi, fondată cu cîțiva ani în urmă, sub patronajul direct al Șahinșahului Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr. „Ea va capăta caracterul unei biblioteci ce se situează la nivel mondial", a menționat interlocutorul nostru, amintind în acest sens crearea unui fond de cel puțin 10 milioane de cărți, dotarea cu echipament modern, electronic, dar și înființarea de cercuri speciale, privind cultura iraniană și avînd menirea să stabilească relații cu specialiștii de pretutindeni ce urmăresc aceste probleme.

Treptat, discuția s-a deplasat astfel spre legăturile Iranului cu alte țări. Și, firește, în acest context, una din întrebările puse a fost — ce ne puteți spune despre relațiile cu România, în acest domeniu ? „Totul se desfășoară pe calea cea mai bună" — a declarat dl. Shafa. „Proiectele sînt de a dezvolta continuu raporturile cu țara dumneavoastră prietenă : schimburile de opinii și de publicații pe care le întreținem și le dorim permanente cu Academia Română, cu Universitatea din București, cu alte instituții de învățămînt superior și de cultură, cu centrul de studii orientale etc. Țin să relev că am citat, cu ocazia festivităților prilejuite de aniversarea, în 1971, a 2 500 de ani de la întemeierea Imperiului Persan de către Cirus cel Mare, modul în care savanții români s-au aplecat asupra acestui eveniment. Am citat exemplul român ca o colaborare ideală, minunată. Avem și noi și dumneavoastră o bogată moștenire culturală. Din fericire, e un teren de conlucrare foarte favorabil", a arătat interlocutorul nostru. Ca dovadă, convorbirea a înregistrat, pe parcurs, amănunte despre traduceri ale operelor persane făcute în România, legate de numele lui Cindea și George Dan. Apoi, dl. Shafa a spus : „Lucrările de iranologie și orientalistică au tradiție în țara dv. Am făcut eu însumi un studiu asupra activității românești pe marginea acestor aspecte. La rîndul nostru, ne ocupăm acum de publicarea unei antologii a poeziei clasice și contemporane românești, de popularizarea altor opere care pot ajuta ca cele două popoare, care au multe afinități, să se apropie și mai mult".

Am reprodus doar fragmente din convorbirea de zilele trecute, din capitala Iranului. Ele constituie, însă, o dată în plus, mărturia certă că schimburile de valori spirituale înving distanțele. Dar nu pot să închei, înainte de a menționa că dl. Shafa, care a mai fost în țara noastră și urmează să o viziteze din nou, în curînd, a adăugat : „Sper că în România, după ce ne vom întîlni prietenii, vom face multe proiecte pentru viitor, ceea ce ne va da posibilitatea să ne cunoaștem și mai bine".

Corespondență specială din Teheran de la Crina SÎRBU

PICTURILE PRECOLUMBIENE DIN PEȘTERA PUNTA DEL ESTE

de dr. docent Traian ORGHIDAN

Directorul Institutului de Speologie „Emil Racoviță"

Corespondență specială pentru „MAGAZIN"

Lucrările celei de-a II-a expediții cubano-române de biospeologie au continuat în luna aprilie și la începutul lui mai prin cercetarea a încă trei regiuni, care s-au dovedit pentru noi la fel de interesante ca și zona Oriente : Vinales din Pinar del Rio (cam 200 km vest de Havana), insula Pinilor — numită astăzi „Isla de la Juventud" — și zona Matanzas, unde au fost făcute cercetări în jurul localității cu același nume.

Nu aș fi crezut că peștera Santo Tomás, situată cam la 17 km S.V. de Vinales, să ne impresioneze chiar atît de mult. Se știe că peșterile din zona tropicală sînt mai puțin impodobite decît cele din zona temperată, pline de formațiuni cristaline de calcită, care farmecă pe cei ce sînt îndrăgostiți de lumea subterană. Acest fapt a fost pus de cele mai multe ori de către cercetători pe socoteala temperaturii în care a cristalizat calcita din peșteri. Peșterile din Cuba contrazic cu totul această părere. În cele mai bine de 30 de peșteri pe care le-am cercetat, stalactitele și stalagmitele sînt prezente, după cum sînt pretutindeni răspîndite și draperiile, domurile, bazinele de cristal și alte formațiuni. Nu credeam însă că în peștera Santo Tomás le voi vedea pe cele mai monumentale din cîte am văzut vreodată. Această peșteră este de fapt un sistem de grote săpate toate de apă într-o mogotă, formațiune carstică caracteristică în zona geografică respectivă. Ele se prezintă, în general, ca niște dealuri în formă de emisferă, sau mai ales în formă de căciulă. La Vinales, unde s-a construit anii trecuți un admirabil hotel, se văd astfel de mogote, ce răsar izolate pe suprafața cîmpiei. Peisajul este cît se poate de impresionant prin exotismul său. Ai crede că te găsești pe o altă planetă. Toate cele cinci nivele subterane sînt întrerupte de doline adînci ca niște căldări, în pereții cărora se găsesc 10 deschideri : intrarea și ieșirea galeriilor celor 5 etaje diferite. Galeriile afluente, laterale, complică și mai mult sistemul, care măsoară în total 25 km, reprezentînd deci una din peșterile cele mai mari din lume. De aceea, speologii cubani o numesc „Marea cavernă Santo Tomás".

Trebuie relevată măreția incomparabilă a peșterii Cueva del Salon, care reprezintă etajul al III-lea al acestui sistem carstic. Ce m-a impresionat mai mult aici a fost densitatea stalagmitelor și coloanelor, care pe o distanță de aproape 1 km de drum orizontal, pe care înaintezi comod, ca într-un adevărat salon fără sfîrșit, la fiecare 20—30 de metri întîlnești cîte un colos de calcită înalt de 15—20 m, cu un diametru de 3—6 m, fiecare cu forma lui aparte, care la tot pasul ne amintea ceva din creația artistică a omenirii, de la clasicul antic pînă la arta din zilele noastre. Ce să mai vorbim de candelabrele de cristal de toate mărimile, suspendate în gol deasupra noastră sau de vălurile late de 1,50 m și subțiri de cîțiva mm, ce coboară în falduri elegante din pereții înclinați ai galeriei ?

Sigur că frumusețea stalagmitelor te încîntă și-ți provoacă uneori entuziasm, dar această plăcere nu se poate compara, cred eu, cu satisfacția descoperirii unui animal, fie el cît de mic, care trăia aici neștiut de nimeni și-și desfășura viața poate de sute de mii de ani.

Am parcurs cu toții peștera Salonului încîntați de frumusețile pe care le vedeam și iată că am găsit un lac, cu mult mai mare decît cele întîlnite pînă acolo, unde colegii Coman, Negrea și Decu descoperiseră cu o zi înainte planarii inedite. Am rămas aici împreună cu soția lui Vina — Zaida Davila — pentru a aduna planarii adulte și Zaida m-a rugat, din primele momente ale cercetării, să-i dau pipeta, fiindcă a văzut pe fundul lacului o asemenea vietate. Ducînd tăvița fotografică, în care mi-a pus animalul lîngă lumina mai puternică a Petromaxului, nu am putut vedea nici o planarie, dar, în schimb, un alt animal, cu mult mai zglobiu, mergea cu agilitate. Lungimea de 10 mm și lățimea de 1 mm și jumătate, ca și albeața sa au înșelat-o pe Zaida, care a luat drept planarie acest animal, pentru că avea aceleași dimensiuni și pentru că, după cum am văzut a doua zi, pe fundul lacului obișnuia să stea mai mult nemișcat. Era vorba de un crustaceu isopod, care la aspectul general semăna cu celebra Typhlocirolana moraguesi, descrisă de Racoviță, pe care o cunoșteam bine din Majorca. Alte caractere depărtau însă acest animal de tot ce se cunoștea pînă acum în materie de isopode acvatice subterane. A doua zi am organizat o adevărată vînătoare a noului isopod acvatic cavernicol, așa încît pînă la urmă au fost obținute 6 exemplare, ceea ce este de ajuns pentru studiu și o bună descriere. De cîte ori mi s-a întîmplat să găsesc în apele liniștite ale unei peșteri un animal nou, am avut mereu aceeași senzație că mă aflu în fața unei enigme a trecutului îndepărtat și că ființa cu corp plăpînd, transparentă și fără ochi ne transmitea un mesaj al unor timpuri îndepărtate ale trecutului. Aici însă, aceasta senzație se unea cu ideea depărtării de țară și faptele căpătau parcă și mai multă poezie, printr-o nouă perspectivă, ce se adăuga la aceea a timpului, perspectiva spațiului.

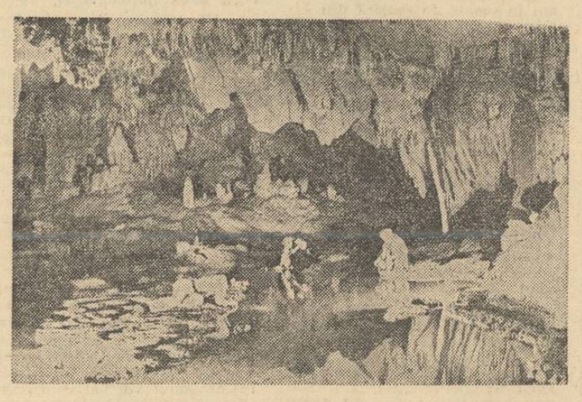

Lacul cu isopode în peștera Salonului

După ce am răspuns la invitația de a asista la o foarte veselă nuntă în stil cuban țărănesc, am plecat spre Havana, pe șoseaua nordică. La un moment dat, din goana autocamionului am văzut strecurîndu-se pe dreapta un lac. Șoferul a înțeles după exclamația mea că mă interesează fauna acestei ape și ne-a întors pe toți la „Lago Cochinata", care se chemase înainte „Lago Esperanza". Aici, numai după cîteva clipe de lucru cu fileul în apă au apărut nu numai sute de hidracarieni de mai multe specii ci și o populație bogată de crustacee filopode, animale observate pentru prima oară în Cuba. Era vorba de filopode concostracee, al căror corp — de 5—6 mm, în cazul descris, este adăpostit într-o cochilie bivalvă, foarte asemănătoare ca formă cu aceea a unei scoici. Toate animalele capturate se mișcau în cuveta mea cu o agilitate de necrezut de parcă cine știe ce bucurie dăduse peste ele. Bietele ființe, desigur, erau alarmate și căutau să scape din cuvetă, iar veselia era numai de partea mea ! Pentru prima dată vedeam un filopod viu în afara Europei Dintr-o dată mi-am adus aminte de timpurile studenției, cînd plecam cu prietenul și colegul meu prof. Nicolae Botnariuc, în zilele frumoase de primăvară, mai ales în pădurile și cîmpiile din jurul Bucureștilor, ca să adunăm și să studiem filopode ! Nu am căpătat amîndoi, ceva mai tîrziu, și titlul de doctor, pe seama bietelor animale ?...

Nu pot deci să uit cum la balta Esperanza, cînd soarele apunea peste Sierra del Rosario, eu priveam în cuvetă fără să cred că ceea ce vedeam reprezenta realitatea, fiindcă ceea ce mi se părea mai extraordinar, filopodul care semăna bine cu forma exotică numită de specialiști Cyclestheria, era aproape vivipar ! În punga incubatoare, ce există între partea dorsală a corpului animalului și cochilia sa, se aflau atît ouă cît și embrioni foarte mobili, care erau expulzați și aruncați pe rînd, la anumite intervale „în lume", cu o energică mișcare a corpului matern. Se înțelege că pentru a fi vorba de viviparitate ar fi trebuit ca puii vii să iasă direct din corpul femelei. Se știe că filopodele, această grupă de crustacei inferiori, se remarcă prin capacitatea lor de a produce ouă durabile, ca și cladocerii de altfel, care rezistă la secetă și îngheț. Ba, ceva mai mult, la majoritatea filopodelor, oul nici nu dă naștere la larve, dacă nu a trecut printr-o perioadă de uscăciune sau de îngheț. Este vorba de un lung proces de adaptare la mediul de viață în care s-au specializat, adică la apele temporare sau mai bine zis periodice. Acestea apar după ploi și durează aproximativ două luni. Ouăle filopodelor eclozează imediat ce se umple balta de apă și dacă seceta survine înainte ca femelele să ajungă la maturitate sexuală, specia nu dispare din balta periodică respectivă, fiindcă alte ouă aflătoare în pămînt și mai rezistente decît cele ce au eclozat la prima ploaie, rămîn să dea larve cu altă ocazie. Este un exemplu elocvent de cît poate fi de bine asigurată uneori perpetuarea speciei. Iată deci cum răspîndirea geografică poate influența procesele biologice ale unor organisme care, deși aparțin aceluiași grup, pot avea o biologie diferită de la o zonă climatică la alta.

După două, trei zile de „pauză" la Havana, am plecat în insula Pinilor. Nenumărate surprize ne așteptau și aici. Dar pentru că spațiul nu-mi permite să povestesc prea mult, voi alege cîteva impresii care mi-au rămas mai întipărite în memorie. Am vizitat întîi partea din sud a insulei și peștera de la Punta del Este, în care am văzut straniile picturi de pe pereți, între care predominau cercurile concentrice de diferite culori și a căror existență nu este nici astăzi perfect elucidată, dar care fac parte din așa-numita „civilizație precolumbiană". Mai recent, aceste picturi au fost interpretate ca semne de orientare în spațiu, și nu ca semne mistice cum s-a crezut la început.

Am cercetat apoi zona din sud-vestul insulei. Pădurile cu aspect virgin, cu o vegetație exotică amestecată, în care se pătrundea cu greutate, ne-au dat multă bătaie de cap, fiindcă înălțimea autocamionului se opunea înaintării și atunci colegii cubanezi cu macetele lor puternice (cuțite lungi de 70—80 cm, cu lamă de fier lată, cu care se taie trestia de zahăr) retezau în cîteva clipe ramurile groase ale copacilor care nu ne lăsau să înaintăm. Din cînd în cînd, șerpi destul de mari, pînă la doi metri, unii mai închiși la culoare, alții mai deschiși, ca și cîte un porc mistreț sau cîte o iguană lungă de un metru traversau alarmați drumul, parcă anume spre a ne arăta cît de sălbatice erau locurile parcurse de noi. Toți șerpii erau inofensivi, dar parcă nu îți venea să crezi cînd te știai nu prea departe de coasta nordică a Americii de Sud — patria celor mai primejdioși șerpi veninoși. Noaptea, la întoarcere, a fost și mai interesant, întrucît au apărut și „hutiile", o specie de rozătoare de mari dimensiuni, comună în Cuba, iar drumul era traversat de „migale" — păianjeni uriași cu corpul de 10 cm lungime — care ieșeau la vînătoare.

În insula Pinilor și în zona Matanzas, cercetările au continuat cu același elan, dar cu alte surprize. Despre acestea, precum și o apreciere generală asupra rezultatelor științifice ale expediției, într-un număr viitor al revistei.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Salvată în ultimul moment

• O femeie din Milano se scufundă cu mașină cu tot într-o baltă adîncă de 1,50 m.
• Trăiește astăzi datorită curajului a doi cetățeni care au intervenit la timp

Dimineața zilei de 19 septembrie nu se deosebea cu nimic de cele precedente, în afara faptului că ploaia care nu contenise de cîteva zile și nopți se oprise. Luigia Civelli, în vîrstă de 36 de ani, pregătise de mîncare celor doi fii și soțului și era gata să-i conducă pe ultimul la serviciu și apoi s-o viziteze pe mama ei care locuia la periferia orașului Milano. Totul a decurs normal, iar întîmplarea neobișnuită care a urmat la reîntoarcere spre casă, pare desprinsă dintr-un film dramatic. Dar mai bine să-i dăm cuvîntul celei ce a trăit-o :

„În drum spre casă, în timp ce ploaia se întețise din nou, am ajuns în strada Lincoln care are o porțiune de pasaj subteran sub autostrada Milano-Bergamo. În acest loc, strada se află în vale și venind după o cotitură, n-am observat imediat că drumul era blocat de o mare cantitate de apă de ploaie, adunată aici în mod neașteptat datorită și văii unde era situată și înfundării canalelor de scurgere. Am încercat firesc să frînez, strada era în pantă, dar n-am reușit și mașina în care mă aflam s-a lovit de un zid de apă și apoi... s-a scufundat pînă aproape de acoperiș. Ușile și ferestrele erau închise, astfel că apa n-a pătruns în mașină. Totuși apa se infiltra și mi-am dat seama că aerul din mașină nu-mi va îngădui să mai trăiesc decît circa zece minute. Am încercat să deschid ușile, dar n-am reușit. Eram disperată : îmi dădeam seama că mă așteaptă un sfîrșit neobișnuit : înecată într-o mașină într-un „lighean de apă" cu o adîncime de aproximativ 1,50 m, într-o periferie a orașului Milano. Era ceva aproape de neconceput și totuși aceasta era realitatea"...

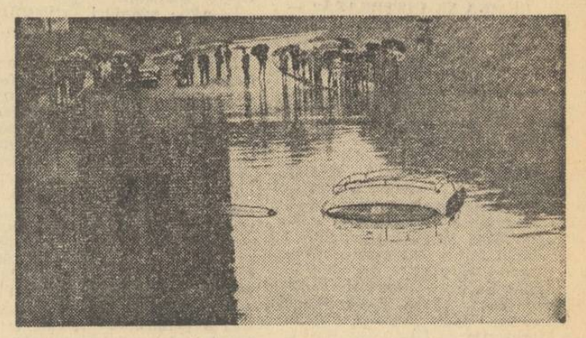

Locul accidentului

★

Luigia Civelli a scăpat totuși datorită faptului că accidentul ei a avut martori oculari, că s-au găsit doi bărbați curajoși : Adolfo Bosonin (22 ani) și Attilio Poli (31 ani) care apreciind grava situație în care se afla conducătoarea mașinii, n-au pregetat să intre în apă și forțînd deschiderea unei uși, au reușit s-o scoată pe Luigia Civelli din automobil.
(S-a petrecut în luna septembrie 1972, la Milano).

GLONTELE BUCLUCAȘ

Petăr Stefanov din Loveci — R.P. Bulgaria sărbătorea ziua de naștere a fiului său. Cînd veselia era în toi, unul din musafiri a scos o jucărie ingenioasă sub formă de armă. În timpul demonstrației glontele rămas în țeavă a țîșnit cu repeziciune, rănind gazda. Transportată imediat la spital, medicii au presupus că, deși glontele a perforat pieptul și s-a îndreptat spre inimă, se părea că aceasta nu fusese atinsă. Începînd operația, medicii au observat însă că orificiul auricolului sting avea o proeminență din grăsime care supusă operației a dat la iveală o deschizătură (deschizătura produsă de glonte) din care a țîșnit un șuvoi de sînge. Glontele a atins inima, dar atrăgînd după sine grăsimea a obturat rana. Este o întîmplare mai puțin obișnuită în practica medicală. După patru ore de operație accidentatul se afla în afară oricărui pericol.

Un autor, o carte

POEZIE ȘI MUZICĂ

de Boris BUZILĂ

Virgil Huzum (n. 1 906) a debutat acum cincizeci de ani, afirmindu-se în epoca interbelică cu volumele **A la manière de...** (1926) **Bolta bizantină** (1929) și **Zenit** (1935) semnalate cu simpatie de comentatori de cele mai felurite orientări : E. Lovinescu, G. Călinescu, M. Dragomirescu, Perpessicius, Ion Pas, Pompiliu Constantinescu, Ovidiu Papadima, Dan Botta, Octav Șuluțiu etc. După o lungă absență, acest poet descins din ariergarda simbolismului românesc reapare în actualitatea literară cu volumul **Mirajul sunetelor** (Ed. Cartea românească).

Revenirea lui Virgil Huzum se deosebește însă de aceea a multora dintre confrații săi de generație, dorinței de a-și reîmprospăta bibliografia personală corespunzîndu-i și rivna ca noua sa carte să însemne mai mult decît o preluare antologică a scrierilor precedente, sau decît reintoarcerea la obsesiile de odinioară. În orașul de provincie în care s-a stabilit, poetul avea să alterneze „apostolatul" didactic cu elaborarea răbdătoare și discretă a unei opere de o particulară și îndrăzneață rezonanță. Pasionat meloman, autorul își construiește cartea pe o singură temă, cu „variațiuni" multiple : **încercarea de a găsi echivalențe poetice audiției unor capodopere ale muzicii universale.** Bach, Haendel, Scarlatti, Haydn, Mozart, Beethoven, Rossini, Wagner, Brahms, Ceaikovski, Debussy, Enescu și mulți alții se regăsesc în paginile cărții în efortul temerar de tălmăcire a muzicii lor în imagini poetice.

— **Cazul nu este singular**—îmi spune Virgil Huzum. **Cînd Debussy a compus „După amiaza unui faun", Verlaine mai trăia încă. Se zice că ar fi spus, ascultînd Preludiul : „această muzică prelungește emoția poemului meu...".**

— Înțeleg deci că ați urmărit un proces analog, dar în sens invers : să „prelungiți" în poezie, emoția încercată la auditiile muzicale...

— **Întocmai. Cine va parcurge cartea va găsi în ultimele pagini exprimarea punctului meu de vedere în această privință: „Mirajul sunetelor" încearcă să fie mai puțin un cod poetic al muzicii (lipsindu-l scopul ilustrativ al dezvăluirii programului) — fiind mai mult o partitură lirică pentru viziunile și expresiile care găsesc în muzică** un sistem de referințe **pentru transfigurarea lor".**

— Dumneavoastră, care ați fost și ați rămas un simbolist, faceți un act de pilduitoare consecvență, reafirmînd un principiu programatic al curentului literar care v-a tutelat strădaniile artistice. (**Muzică, înainte de orice,** — spuneau simboliștii...). Experiențele literare mai recente nu v-au făcut să vă modificați opiniile ?

— **Dimpotrivă. Poezia modernă devine mai puțin accesibilă cînd este nevertebrată și sofisticată, refuzînd, implicit, dimensiunile spirituale ale omului. Cred că ceea ce îndepărtează o mare parte a cititorilor de poezia actuală este, printre altele, „emanciparea" păgubitoare a acesteia de anumite necesități formale, în speță de prozodie. Generația căreia îi aparțin s-a format în cultul dragostei pentru valoarea și semnificația cuvintelor. Unul dintre cei ce au sădit în sufletul meu această convingere, elenistul G. Murnu, era nu numai un erudit și posesorul unui vocabular de o rară bogăție și culoare, ci și un neîntrecut recitator. S-a făcut deja observația că actorii de astăzi nu știu să recite. Dar, ca să fim drepți, nici nu prea au la îndemînă versuri de recitat. Personal, cred foarte mult în capacitatea de comunicare a poeziei** rostite, **prin intermediul sezătorilor literare, al radioului și televiziunii. Pentru că, este o realitate, că de citit se citește astăzi mai puțină poezie. Desigur nici poeții nu sînt străini de această situație. În primul rînd, ei ar trebui să fie mult mai preocupați de ideea transmiterii poeziei, prin intermediul vocii umane și, în consecință, să țină seama de rigorile acestui mod specific de comunicare. Mă întreb cum s-a putut ajunge să se renunțe la ritm, în condițiile în care viața de totdeauna și, mai cu seamă cea modernă este supusă ea însăși ritmului...**

— Poemele dumneavoastră se vor — din cîte mi-ați spus — nu niște „decodificări" ale muzicii audiate, ci partituri lirice constituite în spiritul unor originale paralelisme sufletești. Vă propun să ne oferiți o „mostră" : ce „analogie lirică" ați găsit, să zicem, operei „Oedip" de George Enescu ?

— **N-am să citez întreg poemul, care e mai amplu. M-am gîndit, așa cum a observat cineva, la o percepție a lumii prin sunet și arome — regele fiind, după cum se știe, orb — ca o substituție a vederii, versurile apelînd și la echivalențe folclorice : „Se înălța pe trepte / și-l desfătau alene / miresme de pădure / și zvonuri de isvor... / Așa îi era visul / strălucitor sub gene / și-i lăcrima orbirea / în picurat ușor...".**

ECOURI • ECOURI

ÎNTR-UN cadru festiv, a avut loc la magazinul „Muzica" din Capitală, lansarea oficială a discului L.P. al Marinei Voica — primul disc de un asemenea format consacrat unui interpret din generația sa. Textul prezentării de pe mapa discului aparține (ca și la un alt album valoros apărut în aceste ultime luni, cel al formației „Phoenix") lui Octavian Ursulescu. Acest disc L.P. conține 14 cîntece de dată recentă din repertoriul interpretei și sintetizează convingător drumul parcurs de Marina Voica în cei 12 ani ai carierei sale — de la adolescenta debutantă la artista matură de azi. Spicuim dintre cele 14 titluri : „Cîntec pentru iubirea mea", „Singură iar, natural", „Oameni buni, vă rog", „Un om melancolic", „Dați-mi soarele", „La țărmul iubirii", „Ce mai faci tu ?" ș.a.

ELISABETH TAYLOR și Richard Burton filmează din nou împreună. Sînt și de data aceasta soț și soție în filmul pe care-l turnează în Italia : „Divorțează el, divorțează ea". Producător : Carlo Ponti.

DUPĂ O LUNGĂ absență de pe platourile de filmare, Paul Newman revine pentru a interpreta un rol într-un nou western.

LIV ULLMAN, cunoscuta actriță suedeză, a înregistrat un **excepțional succes cu ocazia** apariției unei cărți cu caracter **autobiografic.**

De curînd, Marlene Dietrich a apărut în cadrul unui show pe scena teatrului New Windsor din Londra, unde a înregistrat un ultimitor succes. Cunoscuta actriță în prezent în vîrstă de 72 de ani, a anunțat intenția sa de-a se retrage de pe scenă.

Recent, Charlie Chaplin a împlinit 84 de ani. A fost un nou prilej pentru admiratorii și prietenii săi să-l felicite și să-i ureze sănătate.
Iată-l pe „Charlot" împreună cu o parte din numeroasa sa familie lăsîndu-se fotografiat la Beauliev-sur-Mer, în ziua aniversării sale.

NARGHITA

Artista aceasta, fragilă și pură ca firul de nalbă, a vrăjit jumătate din glob. Pe drumurile Indiei și Egiptului, ale Greciei și Italiei, ale Franței, Angliei și Americii, a îmbălsămat cu miresme de poezie stranie cîntecele și dansurile sale cu iz de legendă și istorie. Narghita, fenomen unic în arta europeană, cîntă muzică indiană. În așa fel, încît compozitorii din Bombay și Calcutta scriu melodii anume pentru ea, un cineast indian a turnat recent un film de dragul ei, care va ajunge, poate, și la noi, Indira Gandhi a invitat-o în țara sa ca să se lase fermecată de gîngășia-i înfășurată în giulgiuri de mătase, dar și ca să descifreze enigma acestei bizare perfecțiuni, ce nu seamănă cu nimic din toate cîte se cunosc.

Știu, oare, mulți la noi că Narghita, o fată de la margine de București, a intrat la întîmplare, pe cînd era adolescentă, într-un cinematograf de la periferie, ca să fie captivată pentru totdeauna de întîmplările rare și originale din **Vagabondul**, de îndepărtata lume asiatică, de muzica filmului care a deșteptat într-însa ritmuri și nostalgii străine, devenind, printr-o muncă neîntreruptă, **cea mai desăvîrșită** propagatoare a cîntecului hindi de pe glob ?

Am în față un teanc de ziare, din Turcia, America, Liban, Egipt și Italia, cu lungi coloane și fotografii despre romînca Narghita, care dă glas, cu o gîngășie fără seamăn, melopeelor Gangelui. Artista stăruie peste tot să se menționeze că vine din România și se înapoiază în România.

George ȘBARCEA

MICA ENCICLOPEDIE

SECRETUL „DIAVOLULUI ÎNARIPAT"

de L. SĂRĂȚEANU

Cînd tînărul Nicolò Paganini sosea la Viena, doi violoniști din orchestra bătrînei și atît de muzicalei capitale habsburgice, aveau, după prima repetiție, următorul dialog :

— Acum, după ce l-am ascultat pe Paganini, eu zic că putem să ne scriem testamentul.

— Imposibil ; nu mai putem scrie: sîntem deja morți!

O aureolă de mister, un joc nesfîrșit de legende l-au însoțit neîncetat pe cel mai ilustru virtuos al viorii. „Diavolul înaripat", cum a fost supranumit, a subjugat sălile de concert din toată Europa. Și nu numai pe niște simpli amatori de muzică... Serioasa și sobra publicație „Allgemeine Musikalische Zeitung" *din Leipzig își permitea să scrie:* „Acest om cu cu părul lung și negru, cu fața pală, ne deschide porțile unei lumi pe care, poate, doar în vis am îndrăznit, pînă acum s-o bănuim. Apariția lui are în ea ceva atît de vrăjit, încît încerci să-i descoperi fie copita diavolului, fie aripile îngerului". *Iar marele Goethe se mărturisea incapabil de analiză :* „Îmi lipsește o bază pentru a explica această coloană de flăcări și nouri ; pot spune doar că am asistat la ceva meteoric."

Ascultîndu-l în 1828, cu cîteva luni înainte de a închide de ochii, Schubert exclama : „Am auzit un înger cîntînd!" *Un an mai tîrziu, la Varsovia tînărul Chopin, în vîrstă de 19 ani spunea :* „Nu-l pot uita. Mă obsedează !" *Pentru Schumann, seara Paganini a fost o adevărată* „răpire a sufletului". *Iar Liszt — în vîrstă de 21 de ani — descria într-o scrisoare, unui prieten, impresia pe care i-a lăsat-o virtuosul, folosind doar exclamațiile :* „Ce om ! Ce vioară ! Ce artist !"

În 1840, cînd Paganini, ros de boli și ajuns doar un pachet de oase, sosea la Nisa, pentru a muri în brațele fiului său, această vrajă refuza să-l urmeze pe artist în mormîntul din cimitirul Parmei, unde Achille Paganini i-a transportat trupul pentru a-l depune sub lespedea de granit masiv pe care a scris : „Aici odihnește Nicolò Paganini care a smuls viorii armonii divine". *Toți marii compozitori i-au perpetuat arta și gloria scriind „în maniera lui Paganini", „variațiuni pe teme de Paganini" etc. Toți, de la Brahms la Ravel, de la Schumann și Liszt la Richard Wagner sau Richard Strauss ; după cum nu există interpret-violonist care să nu aspire la măestria de a-i putea interpreta operele.*

Și totuși „vraja" lui Paganini n-are în ea nimic supranatural, afară de cazul în care vrem să denumim astfel orice talent, orice pasiune și orice perseverență care frîng măsurile comune. Apariția lui nu e chiar „inexplicabilă". El descinde dintr-o lume care beneficia de geniul lutierilor din cel de al 18-lea veac (un Stradivarius, un Guarnerius) ca și de harul primilor mari violoniști-compozitori italieni (Corelli, Tartini, Vivaldi). Vioara lui, „pasărea măiastră cîntătoare" era un „Guarnerius" pe care exersa 18 ore din 24.

Se născuse la Genova, în 1784, în familia unui docher din port, care, în orele libere cînta la vioară, „Tata, săracu, n-avea deloc ureche muzicală, dar iubea cu pasiune instrumentul. Cînd am împlinit 7 ani, el a început să-mi predea cele dintîi noțiuni de vioară", *avea să povestească Nicolò, mai tîrziu. Dar oricît era de modest docherul, el tot a înțeles că harul copilului cerea profesori mai iscusiți. Și i-a asigurat pe cei mai vestiți : Giovanni Servetto, Giacomo Costa, Alessandro Rolla și Ghiretti. La 9 ani, Nicolò dădea primul recital la Genova. La 15 ani, pornea în nesfîrșit turneu triumfal prin toată Italia și apoi prin toată Europa. Era — lucru mai puțin cunoscut — la fel de „vrăjitor" și atunci cînd strunea ghitara. De altfel multe lucrări ale sale sînt scrise pentru acest instrument.*

Inovațiile sale în tehnica viorii (era capabil să cînte o întreagă lucrare pe o singură coardă) sînt nenumărate. Excelentul violonist și dirijor Karl Guhr din Frankfurt, care i-a urmărit cu migală măestria, i-a „descoperit" unele secrete și le-a publicat : „Își acorda instrumentul cu un semiton mai sus pentru a domina orchestra acompaniatoare ; minuia arcușul fie cu o catifelare unică, fie într-un „stacatto sburător" sau în „ricoșeu", în timp ce, cu mîna stîngă, făcea ca sunetele să cadă de pe corzi ca niște perle. Împletea sunetele obținute, în „pizzicato", de mîna stîngă care ciupea corzile ca la ghitară, cu cele obținute din mîngîierea felină a arcușului, dînd iluzia că se aud două viori de-odată. Pe coarda „sol" era unic, urcînd pînă la căluș, tot astfel cum unic era în executarea la „dublă coardă".

Toate aceste „secrete", obținute printr-o muncă neobosită, sînt, desigur mult mai ușor (astăzi !) de povestit decît de realizat. O știu bine toți cei ce învață vioara la conservatoarele din lumea întreagă și care debutează prin a-l blestema pe „diavolul înaripat" pentru dificultățile lăsate moștenire. Dar cei puțini dintre ei, care izbutesc să biruie aceste greutăți și se încununează cu nimbul gloriei nu încetează să-l binecuvînteze pe același „diavol" care a demonstrat că o biată vioară se poate transforma într-o orchestră întreagă.

FILMELE LUNII IUNIE

„ULTIMUL CARTUȘ" — producție a Casei de Filme Cinci. Film realizat în studiourile Centrului de producție cinematografică „București" cu concursul Ministerului de Interne. Un film de Sergiu Nicolaescu ; scenariul : Titus Popovici, Petre Sălcudeanu ; imaginea : Alexandru David ; muzica : Richard Oschanitzky ; coloana sonoră : ing. A. Salamanian ; montaj : Dragoș Witkovski ; costume : Oltea Ionescu ; distribuția : Ilarion Ciobanu, George Constantin, Amza Pellea, Sebastian Papaiani, Marga Barbu, Ion Besoiu, Colea Răutu, Jean Constantin.

★

„AVENTURILE LUI BABUȘCĂ" — o producție a Casei de Filme Cinci. Film realizat în studiourile Centrului de producție cinematografică „București" ; scenariul : Geta Doina Tarnavschi, Petre Luscalov. Ecranizare după romanul „Ostrovul lupilor" de Petre Luscalov ; regia : Gheorghe Naghi în colaborare cu Geta Doina Tarnavschi ; imaginea : Dan Platon ; muzica : Dumitru Capoianu ; decoruri : Guță Stirbu ; costume : Oltea Ionescu, distribuția : Gabriel Nacu, Horia Zugrăvescu, Amza Pellea, Emanoil Petruț, Lazăr Vrabie, Ion Marinescu, Mircea Anghelescu, Paul Ioachim, Nucu Păunescu, Mihai Mereuță, Constantin Rauțchi, Emil Hossu și Gheorghe Naghi.

★

„LUMEA SE DISTREAZĂ" — o producție a Studioului cinematografic „București" ; scenariul : Dumitru Fernoagă, Alecu Croitoru ; regia : Alecu Croitoru ; muzica : Temistocle Popa ; comentează : Valentin Silvestru ; sunetul : Nicolae Ciolcă ; montajul : Iulia Vincenz Gabrea.

★

„O ZI MAI LUNGĂ DECÎT UN AN" — producție a studiourilor iugoslave ; ecran normal, color ; scenariul și regia : Branimir Tori Jankovic ; imaginea : Ognjen Milicevic ; muzica : Vojislav Kostic ; distribuția : Adem Cejvan, Dragomir Bojanic—Gidra, Ljuba Tadic, Pavle Vujisic, Boro Begovic, Zaim Muzaferija.

Impresionant document uman, filmul evocă momentele dramatice trăite de locuitorii din orașul iugoslav Banja Luka în zilele cutremurului din octombrie 1969.

★

„AICI ZORILE SÎNT DIN NOU LINIȘTITE" — producție a studiourilor sovietice ; cinemascop, color ; scenariul : Boris Vasiliev, Stanislav Rostoțki ; regia : Stanislav Rostoțki ; imaginea : Viaceslav Sumski ; muzica : Kirill Molcianov ; distribuția : Andrei Martinov, Irina Dolganova Elena Dropeko, Ekaterina Markova, Olga Ostroumova, Irina Sevcik, Liudmila Zaițeva.

Filmul glorifică eroismul unui grup de tinere dintr-un detașament de femei al Armatei Sovietice în timpul celui de al doilea război mondial.

★

„SALCÎMUL LILIACHIU" — producție a studiourilor maghiare ; ecran normal color ; scenariul : Péter Müller, Istvan Székely, după romanul lui Ernö Szép ; regia : István Székely ; imaginea : István Hildebrand ; muzica : Szabolcs Fényes ; distribuția : Judit Zalasz, András Bálint, Imre Ráday, Mariann Moor.

Filmul desfășoară intriga unei povești de dragoste în Ungaria de la începutul secolului.

★

„SOLARIS" — producție a studiourilor Mosfilm ; 2 serii, cinemascop, color ; scenariul : Friedrich Gorenstein, Andrei Tarkovski ; regia : Andrei Tarkovski ; imaginea : Vadim Iusov ; muzica : Eduard Artemiev ; distribuția : Donatas Banionis, Natalia Bondarciuk, Iuri Iarvet, Nikolai Grinko, Vladislav Dvorjetki, Anatoli Solonițin, Sos Sarkisian.

Film distins cu premiul Special al Juriului la Cannes, 1972 și cu Premiul Interfilm. Inspirat de o nuvelă științifico-fantastică a polonezului Stanislas Lem,

★

„SEMNALE" — coproducție a studiourilor din R.D. Germană și R.P. Polonă ; cinemascop, color ; scenariul : Claus Ulriciu Wiesner, Gottfried Kolditz ; regia : Gottfried Kolditz ; imaginea : Otto Hanisch ; Muzica : Karl-Ernst-Sasse ; distribuția : Piotr Pawlowski ; Evgheni Sarikov, Gojko Mitic, Alfred Müller, Helmut Schreiber ; Irena Karel, Soheir Morshedy, Iurie Darie, Karin Ugowski.

Film de aventuri științifico-fantastice.

★

„SĂLBĂTICIA ALBĂ" — producție a studiourilor Walt Disney ; ecran normal, color ; scenariul și regia : James Algar ; imaginea : James R. Simon, Hugh A. Wilmar, Lloyd Beebe, Herb and Lois Crisler ; muzica : Oliver Wallace.

Film distins cu : Premiul Academiei S.U.A. 1959 pentru „cel mai bun documentar de lung metraj" ; Premiul „Ursul de aur" la Festivalul de la Berlin 1959. Diploma de merit la Festivalul de la Edinburgh 1959. Filmat în extremitatea nord-vestică a peninsulei Alaska și în zonele cele mai îndepărtate ale Canadei, documentarul prezintă povestea inedită a legendarei Arctici.

★

„POVESTIRILE BEATRICEI POTTER" — producție a studiourilor engleze ; ecran normal, color ; scenariul : Richard Goodwin, Christine Edzard, bazat pe povestirile și personajele create de Beatrice Potter ; regia : Reginald Mills ; imaginea : Austin Dempster ; coregrafia : Frederick Ashton ; muzica : John Lanchbery. Intrepretează ansamblul Royal Ballet și The Royal Opera House Covent Garden ; dansează : Carole Ainsworth, Frederick Ashton, Avril Bergen, Michael Coleman, Lesley Collier, Jill Cooke, Leslie Edwards.

Film distins cu Premiul special al juriului la Moscova 1971. Cinci dintre povestirile desenate de Beatrice Potter pentru copii formează subiectul acestui balet transpus pe ecran.

★

„MONTE CARLO" — producție a studiourilor americane ; cinemascop, color ; scenariul : Jack Davies și Ken Annakin ; regia : Ken Annakin ; imaginea : Gabor Pogany ; muzica : Ron Coodwin ; distribuția : Bourvil, Lando Buzzanca, Walter Chiari, Peter Cook, Tony Curtis, Mireille Darc, Marie Dubois, Gert Pröbe, Susan Hampshire, Jack Hawkins, Nicoletta Machiavelli, Dudley Moore, Pear Schmidt, Eric Sykes, Terry Thomas.

Comedie de situații cu accente satirice Acțiunea se desfășoară în anii '20, în perioada raliului de la Monte Carlo.

★

„SIMON TEMPLAR INTERVINE" — producție a studiourilor engleze, ecran normal, color ; scenariul : John Kruse, după Leslie Charteris ; regia : Roy Baker ; imaginea : Michael Reed ; muzica : Edwin Astley ; distribuția : Roger Moore, Sylvia Syns, Justine Lord, Kenneth J. Warren, Philip Locke, Tom Clegg, Nicholas Smith, Roy Hanlon, Peter Ashmore, Caron Gardner, Frank Maher, Graham Armitage.

Film polițist în care îl vom reîntîlni pe mult îndrăgitul Roger Moore.

★

„FLUTURII SÎNT LIBERI" — producție a studiourilor americane, 1972 ; scenariul : Leonard Gershe după o piesă a sa ; regia : Milton Katselas ; imaginea : Charles B. Lang ; muzica : Bob Alcivar ; distribuția : Goldie Hawn, Edward Albert, Eileen Heckart, Michael Glasser, Mike Warren.

„Oscar" 1972 lui Eileen Heckart pentru cea mai bună actriță în rol secundar. Un film sensibil despre o dragoste tulburătoare.

BRUKENTHAL

de Constanța BUZEA

Cînd intri, simți răcoarea ca pe un duh întins,
Prieten cu pereții pe care s-a prelins
Lăsînd un lustru nobil, aproape frig, de n-ar
Trăi în locul lui un timp-altar.

Crezi în trecutul mare, fiind de la-nceput
Senzația că nu ești decît zgircit născut,
Că ochii sunt pe cale de a-și găsi, cu greu,
Un trup, ca să-l subjuge umblînd cu el mereu.

Pentru că, fie-mi spusă iertarea dinainte,
Muzeele sunt moaște, iar lucrurile strînse
Nu-ți cer vreun sacrificiu ca să le ai în minte.
Te-apropii de tablouri, culorile sunt ninse,
Cu mască bine-ntinsă pe chipul lor dintîi,
Și, cînd presimți în ochii lor vii un dor, rămîi
În așteptare lungă, să se repete vrei
Părerea că în pictori se-ascund mărunții zei,
Că ei respiră, încă, visează meditînd
Sute de ani în umbra vreunui gînd de rînd.

Am spus mărunți, și caldă am spus, și trudă,
Privirea lor de lut și mîna udă
Amestecă-n orbite culorile, trecînd
Greșeala-mi cu vederea, și vidul meu umplînd.

În clipa asta simt că nu adaug nimic la frumusețe și la stare,
Căldătoria mea e un refugiu, muzeul ca pe-un șarpe îl străbat,
Și, înlăuntrul lui răcoarea mare
Plină-i de aripi calde care bat.

„Melodiile îmi vin singure"

— ne spune compozitorul Marius ȚEICU —

— Marius Țeicu, acum un an și ceva erați un necunoscut. Astăzi, melodiile dumneavoastră, din care amintesc „Zilele", „Soarele zărilor", „Copilărie", „Iubire", „Frumoasele duminici", „O portocală" ș.a. sînt fredonate de foarte multă lume. Care este secretul acestui salt spre succes ?

— Succesul melodiilor mele, în măsura în care se poate vorbi de așa ceva, se datorează celor 7—8 ore pe care le petrec zilnic în fața pianului, încercînd tot felul de armonii și pictînd „bobițe" pe solfegii.

— Dar din punct de vedere al inovației pe care o aduc aceste compoziții, ce ne puteți spune ?

— Am căutat ca tot ceea ce compun să nu fie facil ca un Cico... În privința construcției mi-am propus să inserez într-o compoziție mai multe motive melodice, intercalate de armonii surpriză. Nu știu dacă am reușit întotdeauna...

— Ce v-a determinat să optați pentru muzica ușoară?

— Întrebarea e întemeiată avînd în vedere că vreme de 12 ani în școala de muzică din Timișoara am urmat oboiul, iar în Conservator am învățat dirijatul corului. Cred că în muzica ușoară mă exprim mai bine pentru că pe parcursul celor trei minute ale unei melodii sînt constrîns să descriu o lume și o atmosferă într-un limbaj accesibil. Or, satisfacția pe care ți-o dă o eventuală reușită este foarte tentantă.

— Nu greșesc dacă afirm că mai toate cîntecele pe care le-ați compus sînt șlagăre. Ați vrea să ne introduceți pentru o clipă în laboratorul de creare a unui șlagăr ?

— Încep prin a spune că atunci cînd mă așez la pian compun pentru un anumit interpret, căruia îi cunosc în prealabil posibilitățile, întinderea vocii, temperamentul. Mai sînt unii compozitori care își apasă timpla în palme, împuinîndu-și „ia să fac eu o melodie să du-

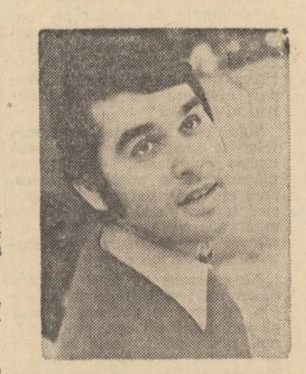

duie". Îmi place să cred că eu nu sînt așa. Melodiile îmi vin singure, iar dacă nu, degeaba le mai caut

— Dați-mi un exemplu de melodie care a venit singură...

— „Soarele zărilor", de pildă, am compus-o în timp ce-mi așteptam soția să se îmbrace pentru o vizită. Bineînțeles, apoi am revizuit partitura și i-am adus îmbunătățiri.

— Vă sfătuiți cu cineva înainte de a încredința o melodie interpretului pe care l-ați ales?

— Da, în primul rînd cu soția mea, care este un „aristarch" în materie, strunindu-mi, cînd e cazul, elanul sau dezamăgirea față de o compoziție. În al doilea rînd, fiind profesor la Școala populară de artă din Capitală, mă consult cu elevii mei, cărora le cînt la pian melodia și nu le dezvălui autorul. Apoi îi rog să-mi spună părerea.

— Și în ce măsură vă ajută aceasta?

— Avînd în vedere că ei sînt de vîrste, preferințe și ocupații diferite, opinia lor îmi face un serviciu tot atît de mare cît mi-ar face un sondaj sociologic.

— Ce considerați că aduce inedit „noul val" al compozitorilor noștri de muzică ușoară, din care faceți parte ? Să zicem, față de „valurile Grigoriu-Ser-ban-Popa sau Bogardo-Cristinoiu-Dumbravă...

— Noi, tinerii veniți din urmă — și mă gîndesc la Mihai Constantinescu, Petre Magdin, Mircea Florian, la mine și la alții — ne tragem seva tot din vechiul filon al muzicii ușoare românești. De asemenea, folclorul constituie o sursă permanentă de inspirație pentru noi. Nu pot nega că avem și influențe internaționale, din școlile engleză, italiană ,franceză. Ceea ce aducem inedit cred că ține de particularitățile individuale ale fiecăruia dintre noi : vină, temperament, aspirații. În orice caz, ne caracterizăm prin faptul că fugim de clișee și formule.

— În ceea ce vă privește, aveți un public preferat ?

— Tineretul, mai încape vorbă ?! O singură dată am compus și pentru o altă categorie de public, pentru copii, dar am fost criticat de o revistă pe motiv că aș fi fost facil. Melodia se intitula „Ce întîmplare" și vorbea despre prietenia dintre un șoricel și o pisică, adică tocmai despre ceea ce le place copiilor. Păcat că n-am fost înțeles.

— Cu ce credeți că ar trebui să sfîrșească un „medalion Marius Țeicu" ?

— Cu proiecte de viitor, eventual...

— Așadar...

— Voi încredința în curînd o nouă melodie Olimpiei Panciu, care o va solicita mai mult decît pînă acum și sper că-i va pune în valoare calitățile. De curînd mi-am depus dosarul pentru a intra în Uniunea Compozitorilor, așa încît aștept confirmarea. Cam atît. Ba nu: Electrecordul plănuiește lansarea pe piață, în cursul lunii ianuarie, a primului meu disc care va cuprinde melodiile „Din focul primului sărut", cu Aurelian Andreescu, „O portocală" cu Anda Călugăreanu și „Frumoasele duminici" cu Olimpia Panciu și cu... mine!

Corneliu Vadim TUDOR

Clepsidra

FABRICAT ÎN BĂRĂGAN

de Constantin VIȘAN

Cea mai frumoasă oră a orașului e cea dinaintea zorilor. Atunci cînd pe toate barierele sale pătrund țăranii. Scuturi cu noaptea în cap, ei strecoară în fiecare dimineață cîmpul în inima orașului. Altădată veneau numai cu căruțele. Sunetul binecunoscut al roților îi vestea de la mari depărtări. Acum e mai greu să le simți apropierea. Te trezești cu ei coborînd din mașini în mijlocul orașului. Deschid tacticoși portbagajul și piața se umple de parfumul cîmpului. Tramvaiele din revărsatul zorilor sînt pline de salată și de ceapă, de ardei grași, de leuștean și ridichi de lună. Coșurile sînt descărcate cu repeziciune uimitoare de grădinarii Leordenilor și Lungulețului, de cei din Otopeni și Slobozia Moara. Urmează fuga spre piață. De parcă i-ar urmări cineva, de parcă ar oficia un cult oprit de lege. Cînd răsare soarele piața e gata de oaspeți Cartofii cei noi, spălați pînă li s-a jupuit pielița subțire, seamănă cu niște recruți gata de inspecție. Ridichiile stau țanțoșe, cu obrajii rujați, salata se-nfoaie în fuste, ca ardelencele, căpșunile și cireșele sporesc cromatismul șevaletului pe care se desfată toate culorile pămîntului. Primul cumpărător declanșează banda sonoră a pieții. Tăcuți pînă în această clipă, preocupați să-și aranjeze cît mai atrăgător marfa, țăranii se hotărăsc să iasă din mutenie. Replicile țîșnesc din toate părțile, ca niște artificii. Cele mai frumoase, mai neașteptate, adună cumpărătorii ciorchine. Piața pare o scenă în aer liber pe care acești actori cu obrăjii țepoși, cu pălării arse de soare interpretează cu naturalețe și vervă rolurile unei piese pline de savoarea vieții adevărate.

— Vitamine de primăvară ! la morcovu, ia pătrunjelu, ia salata ! Contra obezității !

— Cireșe de Otopeni ! Supersonice !

— Ia mazărea, neamule ! Mazăre cu pui în burtă !

— Gustați cu-ncredere, căpșunile pensionarilor !

— Cine mai cumpără de la băiatu ? Vînd și-n rate. Usturoi și ceapă verde.

— Ia rapidu, ia gustu ciorbii !

— Hrana cosmonauților... Uite-te la ele. Ridichiile... Aduse de pe lună.

— Treci aici la bucuria pămîntului ! Roșia de C.A.P. ! Garantată, originală, nepoluată !

— Fabricată-n Bărăgan ! Uite-aici verdeața ! Marfă de export !

— Hai să-ți dau lalele, frumosule. Zece lei buchetu pentru cine-ntreabă, șase pentru matale, să fie safteaua cu noroc !

— Preț redus ! Chilipiru zilei ! Hai că nu vreau să-l scap pe Caragiu la televizor. Culorile și sevele Bărăganului în mijlocul orașului...

— Lume, lume, ia uite ce-a făcut pămîntul !

Amplificate de un difuzor nevăzut replicile rostite cu o vervă contagioasă dau orașului un farmec deosebit. Străzile miros a iarbă, a pepene, a flori de cîmp !

ASTRONAUTICĂ

REDESCOPERIREA TERREI

de ing. Dumitru ANDREESCU
membru în Comisia de astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

De la bordul stației Skylab, Pămîntul pare să-și dezvăluie bogății și aspecte încă necunoscute. Noi pungi de petrol și noi întinderi de păduri își „demască" prezența. Navigația și pescuitul primesc informații prețioase.

Cum era și de așteptat, noua etapă a astronauticii — etapa stațiilor orbitale locuite — își vădește complexitatea și, o dată cu aceasta, dificultățile. Sarcina este într-adevăr complicată și grea, fără să depășească însă cadrul real al posibilităților actuale ale tehnicii spațiale. În același timp, noile misiuni fac să crească prin salt eficiența practică a explorărilor spațiale, dovedind, în fine, prin rezultate concrete, cît de importante sînt acestea pentru progresul tehnico-științific și general al umanității.

Programul Skylab, de pildă, cuprinde un număr apreciabil de obiective (106 proiecte, respectiv 132 experiențe) menite să testeze o tehnică specială și metode adecvate pentru cercetarea Pămîntului din cosmos. În ce scop? Pe de o parte pentru mai buna cunoaștere a planetei, iar pe de altă parte pentru o desfășurare mai eficientă a unor activități economice cu caracter global legate de prospectarea, evaluarea și valorificarea resurselor terestre.

Grupate pe principalele obiective ce se cercetează, proiectele de teledetecție din cosmos au în atenție, astfel, următoarele domenii:

Geodezia, respectiv prospecțiunile geologice pentru descoperirea, localizarea și determinarea zăcămintelor minerale. S-au prevăzut: studii geologice și mineralogice pe timpul survolului statelor Utah, Nevada și Pensylvania (S.U.A.); o inventariere a bogățiilor subsolului Braziliei și Argentinei; estimarea posibilităților de detecție din cosmos a pungilor de petrol din scoarța terestră (ca regiune de referință a fost ales un bazin petrolier din Oklahoma); observarea aspectului unor roci de compoziție cunoscută, ca de exemplu, o zonă întinsă din California bogată în roci pe bază de silicați cu compuși diferiți ai fierului și altele.

Geodezia și cartografia, în speță măsurători mai exacte ale configurațiilor globului pămîntesc, determinarea mai precisă a distanțelor la suprafața planetei și întocmirea de hărți detaliate, cu un grad înalt de precizie. Pentru stabilirea formei exacte a geoidului a fost instalat pe stație un altimetru special, care urmează a fi etalonat prin măsurători efectuate deasupra regiunii Porto-Rico. Ca lucrări cartografice de finețe, se menționează un program de măsurători pentru trasarea pe hartă, la diferite scări, a unei vaste regiuni, cu dune, din deșertul african, a unui masiv muntos din Colorado și a unor zone cu relief diferit din Nevada, Australia ș.a.

Meteorologia, generală și specială. Sînt foarte interesante studiile asupra modului cum se formează și se dezvoltă marile sisteme noroase, în diferite regiuni ale planetei. De exemplu, sînt ținute sub observație, din acest punct de vedere, Golful Mexic, unde se cercetează premisele și declanșările de uragane, și Insulele nipone, unde se urmăresc relațiile complexe dintre factorii aerologici, uscat și apă. Formarea și deplasarea norilor vor fi observate mai ales deasupra Statelor Unite, și a regiunilor ecuatoriale. Cum se atenuează pe cale naturală fenomenele atmosferice de amploare? Acestei întrebări specialiștii speră să-i poată răspunde în urma observațiilor ce se vor efectua, sistematic, deasupra Texasului și a Noului Mexic — în special în zonele Houston și White Sands.

Oceanografia, sau, mai exact, mediul marin. Este un alt domeniu care a sugerat experiențe interesante. Astfel, se prevede efectuarea unui studiu pentru delimitarea principalilor curenți calzi și reci, prin trasarea cît mai fidelă a liniilor de acțiune ale acestora, de-a lungul marilor lor desfășurări. Cercetările se îmbină cu măsurători termice, cu observarea mării în vizibil și în infraroșu, cu alte măsurători și determinări. Studii separate se fac pentru evaluarea fondului piscicol al diferitelor bazine (la nord de Golful Mexic, în Marea Mediterană și în Marea Egee), în scopul punerii la punct a tehnicii și metodelor elaborate. În alte patru bazine se examinează condițiile de poluare a Oceanului planetar.

Glaciologia și hidrologia sînt alte domenii importante asupra cărora se îndreaptă cercetările cosmice actuale, de la bordul stației Skylab. Examinarea Oceanului Înghețat de Nord, se speră să conducă la obținerea a noi informații prețioase pe plan științific și în același timp utile pentru navigație și pescuit. Se urmărește, totodată, să se inventarieze apele subterane într-o anumită regiune, de asemenea, pentru punerea la punct a metodei, și să se măsoare în același scop, infiltrația apei dintr-un lac în terenurile învecinate.

În fine, este util de semnalat că s-au înscris în program și astfel de grupe de obiective noi, cum sînt: realizarea unei hărți a vegetației unor regiuni vaste (Colorado, Arizona, Mississippi, Columbia, Filipine ș.a.); detectarea norilor de insecte; experiențe pentru recunoașterea unor specii de arbori după spectrul lor în infraroșii și evaluarea pe aceeași cale a patrimoniului forestier al regiunilor cercetate etc.

Studii atente se fac și în materie de vulcanism și tectonică, specialiștii așteptînd cu nerăbdare rezultatele.

De altfel, cu același interes sînt urmărite și alte cercetări din program, dintre care menționăm în încheiere: studiile de urbanism (evidențierea aglomerărilor urbane), cercetările asupra poluării complexe a aerului și a apei, observații asupra tehnicilor de detecție a lucrărilor de construcții, precum și determinări diferite în folosul telecomunicațiilor, navigației și altor activități omenești.

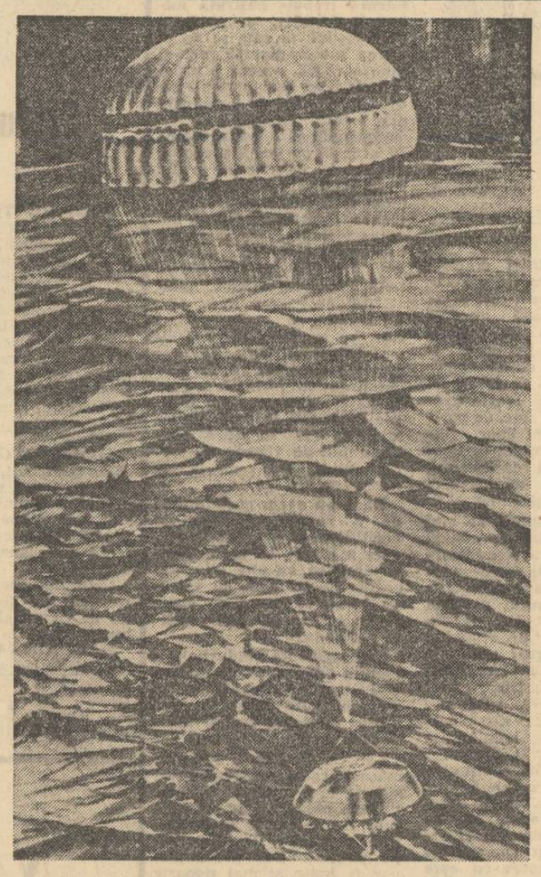

Iată cum va arăta nava interplanetară în clipa în care se va pregăti să ia contact cu planeta Marte. Parașute asemenea acesteia din imagine, avînd un diametru de 16 m au fost realizate și sînt actualmente supuse unor severe experimentări de către Goodyear Airspace (S.U.A.). Nava „Viking" care va trebui să ajungă pe Marte, se va folosi de una dintre aceste superperfecționate maxi... umbrele.

CINE „FACE"... ULCER?

Un grup de medici americani gastroenterologi au grupat cazurile de ulcer după profesiuni, obținînd următoarea statistică: Pe primul loc, medicii și oamenii de afaceri — 10%, apoi, în ordine — contramaiștrii — 9%, șoferii de camioane — 8%, lucrătorii în construcții — 7%, personal de serviciu — 6%, administratorii — 3%, funcționarii — 4%, muncitorii agricoli — 2%, și în sfîrșit... desenatorii.

Profesorii Serge Bonfils și André Lamling au împărțit suferinzii de ulcer în patru categorii, foarte diferite. De la tipul de om hiperactiv care are nevoie de mișcare, de acțiune pînă la tipul pasiv care așteaptă ajutorul celorlalți. Marea surpriză, urmărind frecvența ulcerelor în funcție de aceste tipuri, a fost că procentul cel mai mare e dat de oamenii care aparent sînt perfect echilibrați, fără probleme profesionale sau familiale. Ei sînt cei ce reprezintă din totalul cazurilor jumătate. Aceasta, în timp ce hiperactivii, „bănuiți" mai vulnerabili la ulcer, nu reprezintă decît 25% dintre ulceroși, pasivii 15%, cei solicitați — din toate părțile, — 10%. Concluzia ar fi: nu se poate face o statistică corectă după profesiuni, ci mai degrabă, în funcție de sensibilitatea subiectului, dincolo de aparențe.

MEDICINĂ

CE INFLUENȚĂ ARE ALTITUDINEA ASUPRA ORGANISMULUI?

Cînd și în ce condiții pot călători cu avionul femeile gravide? Indicații și contraindicații. O cercetare științifică, prioritate cu importante aplicații practice, semnată de specialiști români, este solicitată la Congresul internațional de medicină aerospațială de la München.

A călători cu avionul, ce poate fi astăzi mai banal? E mijlocul de transport cel mai sigur între toate, cel mai confortabil și care-ți economisește timpul ca nici un altul. Și totuși... de ce unii oameni au emoții cînd se suie în avion? **Oare desprinderea de pămînt a omului, ființă prin excelență terestră, are vreun efect asupra organismului uman? Ce factori intervin? Viteza cu care se circulă? Accelerația? Altitudinea? Trecerea de la un fus orar la altul în călătoriile pe mari distanțe? Cum se comportă bolnavii? Cum oamenii sănătoși?** Sînt întrebări asupra cărora știința a meditat, căutînd explicații și soluții. Din multitudinea problemelor ce s-au pus, una a fost întrucîtva neglijată multă vreme și anume, **ce influență poate avea zborul asupra organismului feminin? Cum reacționează psihic și fiziologic stewardesele, știind că ele sînt singurele persoane care la bordul unui avion, la mari altitudini, la condițiile cele mai diferite meteorologice, depun o muncă fizică?** Cînd toată lumea stă comod pe fotolii, de la piloți la pasageri, aceste tinere gazde ale aerului nu stau o clipă. **Dar călătoarele cum reacționează?** Printre ele sînt femei gravide, cu un sistem neuroendocrin specific. **Exercită factorii de zbor vreo influență asupra gravidei? Dar asupra fătului?**

Medicii români, dr. MIHAI VASILIAD de la Spitalul Militar Central, dr. MARIN ANTON și dr. IOAN PINTILIE de la Centrul medical aeronautic din București au cercetat pentru prima oară la noi în țară influența zborului asupra fiziologiei femeii. Rezultatele unor cercetări ce acoperă zece ani (un prim studiu a fost publicat încă din 1968 într-o revistă de specialitate din țară, un altul a apărut în 1970 „Modifications de la rheographie uterine des femmes — personnel navigant soumises aux epreuves d'hypoxie moderée) in „Revue de medecine aéronautique et spațiale (Franța) au suscitat un interes deosebit.

Prin studiile efectuate s-a pus în evidență un aspect deosebit al circulației uterine în condiții de hipoxie la femeile sănătoase și anume o circulație mai bogată în prima fază a ciclului menstrual și mai redusă în a doua fază, în timp ce la femeile cu afecțiuni genitale asemenea comportare fazică a circulației uterine nu are loc. De asemenea o lucrare de ansamblu va fi prezentată la Congresul internațional de medicină aerospațială ce se va desfășura în septembrie la München.

Cîteva dintre concluziile obținute se impun atenției nu numai a oamenilor de știință dar și... pasagerelor. Cu ajutorul autorilor, le vom face cunoscute aici. Deci, cîteva întrebări și răspunsuri.

Ce factori de zbor influențează organismul? Hipoxia — insuficiența de oxigen, hipobarismul (presiune atmosferică scăzută) și variațiile presiunii barometrice; accelerațiile; vibrațiile navei; variațiile de temperatură și umiditate etc. sînt factori multipli care au, fără îndoială o acțiune asupra organismului, dar deși efectele lor se cumulează, nu produc dereglări importante asupra echilibriului organismului sănătos. Totuși... constituie un factor de stress polivalent, cu acțiune permanentă la aviatori. Iar cînd cel care călătorește este un om bolnav, unul sau mai mulți factori pot produce dereglări, ce agravează o maladie preexistentă. Dar în ce privește organismul feminin? Ce modificări pot interveni în aparatul genital feminin, sub influența zborului?

Din datele obținute pînă acum urmărind un lot de 135 de femei care îndeplinesc diferite funcțiuni la bordul avionului (pilot, radiotelegrafist, navigator, stewardesă), avînd vîrste între 18 și 49 de ani, s-a desprins că în majoritatea cazurilor (52%) ciclul menstrual nu suferă modificări importante. În 48% din cazuri însă, s-a observat o accentuare a hemoragiei. Inflamațiile genitale acute și subacute amplifică simptomatologia în timpul zborului și constituie deci o contraindicație.

Gravidele pot călători cu avionul fără nici un pericol pentru sănătatea lor și a fătului?

Se poate afirma că fătul nu suferă nici o influență. Nu este „deranjat" deloc de călătoria cu avionul. Dar viitoarea mamă? Pînă în luna a cincea, zborul poate fi admis dacă avioanele sînt prevăzute cu cabine presurizate (cum este cazul avioanelor moderne) și, bineînțeles, dacă femeia nu a avut în antecedente simptome accentuate de disgravidie sau avorturi spontane. În cazurile de disgravidie, zborul este contraindicat. După luna a cincea de sarcină zborul nu este recomandat.

Iată, credem, o concluzie importantă care merită să fie cunoscută nu numai de oamenii de știință.

Alte concluzii pe care medicii români — dr. M. Vasiliad, dr. Marin Anton, dr. Ioan Pintilie — le desprind din studiile lor interesează în egală măsură medicina aeronautică, tehnica aviatică și personalul feminin aeronavigant.

Cum stewardesele, așa cum aminteam la început, sînt singurele persoane la bordul avionului care depun o permanentă muncă fizică, la admiterea lor trebuie să se țină seamă nu numai de aspectul fizic exterior. Este nevoie aici de o structură somato-psihică și neuroendocrină specifică unei asemenea profesiuni și ca atare selecția trebuie să se facă și în funcție de un examen medical complex.

Din multiplele preocupări și realizări ale medicinii aeronautice românești — disciplină care de curînd și-a serbat semicentenarul — am desprins doar un aspect mai puțin studiat pe plan mondial și în cadrul căruia s-au adus contribuții prioritare.

C. MUSCAN

NU CAFEINA E DE VINĂ, CI CAFEAUA

Excesul de cafea predispune la infarct! O constatare pe care au făcut-o numeroși medici, a reieșit dintr-o serie de anchete foarte serioase. Un medic englez, dr. Little, a observat legătura foarte strînsă între procentul de colesterol prezent în sînge și cantitatea de cafea ingurgitată zilnic. Ceea ce surprinde e poate altceva. Și ceaiul conține multă cafeină — 100, 150 mg la fiecare ceașcă. Cum se explică atunci că băutorii de ceai nu sînt predispuși la infarct în timp ce consumatorii de cafea, da? Anchetele întreprinse în S.U.A. unde se consumă multă cafea și în alte trei țări unde se consumă foarte mult ceai, au demonstrat cu claritate că numărul de infarcturi este mult superior în prima țară în raport cu celelalte. Deci, nu cafeina este de vină. Se pare, pînă la elucidarea completă a „misterului", că e vorba de un „mod de acțiune specific cafelei". Pînă vom avea explicația științifică amănunțită, un lucru este sigur: excesul de cafea este nociv.

CUI APARȚINE GREȘEALA...

„Cum este cu putință ca niște geometri atît de buni ca egiptenii, constructori ai piramidelor, să fi făcut o atît de mare greșeală? Nu, nu este posibil. „Greșeala nu le aparține", răspund tot Pawley de la Universitatea din Edinburg și Abrahamsen de la Aarhus din Daremarca, doi cercetători hotărîți să dezlege misterul celor patru minute de arc — gravă eroare de orientare a piramidelor Keops și Kefren. Deci chestiunea în dezbatere este dacă imprecizia — foarte contestată de un cercetător în 1940, este imputabilă constructorilor egipteni sau mișcărilor scoarței terestre.

Toate ipotezele au fost analizate pe rînd. Concluzia lui Pawley și Abrahamsen este că eroarea nu aparține egiptenilor. Se bănuiește că vina aparține... derivei continentelor. Și aduc argumente. Separarea dintre Americi și blocul euro-african se efectuează după o rotație a cărui axă s-ar situa la Sud-Vest de Islanda. Bazîndu-se pe o îndepărtare anuală de 5 cm, cercetătorii evaluează la 0,1 minute mișcarea în 4 500 de ani, dacă se socotește că ea este uniformă. Trebuie însă să se adauge aici, rotația — identică — ce separă Africa și Peninsula Arabică. Alții replică: după cunoștințele actuale asupra tectonicii în plăci, fenomenul nu este atît de important pentru a explica cele 4 minute diferență. Vor fi cutremurele poate de vină? Cei doi cercetători cred că elucidarea acestui mister ne-ar putea spune multe despre deriva continentelor. Sigur, trebuie studiate și celelalte așezări arheologice care oferă asemenea „date": monumentalele construcții din Peru, din Bretania, din Anglia.

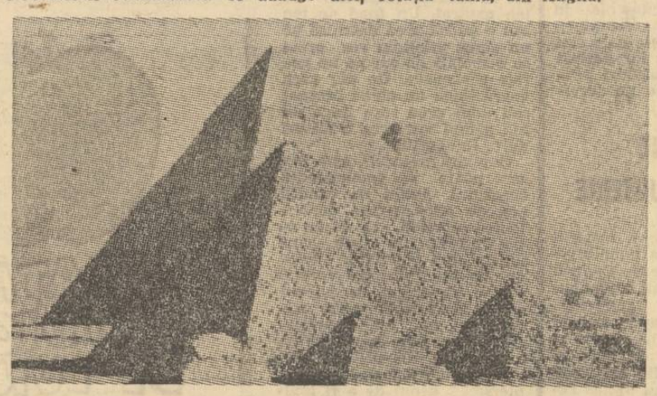

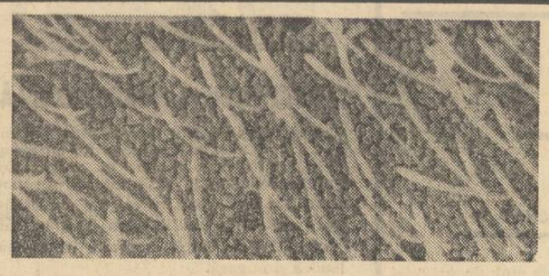

DIN MISTERELE ADAPTĂRII LA MEDIU

O ciudățenie l-a intrigat pe L. Cheng de la Scripps Institution of Oceanography. Nu era atît faptul că Halobatele — insecte din familia Gerrideelor — trăiesc atît de departe de țărmuri, „pe mare". „Profesiunea de marinari" e destul de rar întîlnită la insecte, dar se întîmplă. Pe Cheng îl frămînta întrebarea „ce anume le predispune spre o asemenea viață?" A început să compare, cu ajutorul microscopului electronic, suprafața corpului insectei marine cu cea a unei specii aparținînd aceleiași familii dar care trăiește în apă dulce. La ambele specii, o mică peliculă de aer prinsă între fire foarte dese (ca să poată împedica apa să pătrundă) acoperă toraxul. Această rezervă de aer pe care o poartă cu ea, permite insectei să respire sub apă. La insecta de apă dulce, protuberanțele care servesc de suport acestui „rezervor" de aer sînt mici (în înălțime de un micron, în lățime — 0,3, dispuse la distanță de 0,5 microni). La Halobate, care trebuie să reziste la tot felul de intemperii întîlnite în largul mării, protuberanțele sînt mai mari. Deci, rezervorul de aer este mai încăpător. Dispozitivul impermeabil și insubmersibil este mult mai dezvoltat. Un asemenea echipament ar putea să jeneze insecta în depunerea ouălor? Nicidecum. Pentru a depune ouăle, nu se scufundă. Alege o „plută", orice, pentru a le purta ouăle.

GEOLOGIE

MAREA NEAGRĂ – UN OCEAN!...

Asemănarea între structura geologică a Mării Negre și cea a bazinelor oceanice este argumentată în cercetările recente ale specialiștilor români.

Lumea contemporană a redescoperit marea. Poate n-ar fi greșit să spunem că abia acum o... descoperă. Surprizele, noutățile abundă la fiecare „incursiune" a științei, care și-a „îmbarcat" toate disciplinele în această aventură cu atît de prețioase promisiuni de viitor: hrană, energie, materii prime. Este aceeași constatare pe care o repetăm des în ultimul timp, cu fiecare noutate ce ne parvine, ca și acum, pe marginea recentului simpozion „Cercetarea geologică complexă a platformei continentale românești a Mării Negre", simpozion ținut sub egida Secției de științe geologice, geofizice și geografice a Academiei. O problemă de interes prioritar, un studiu abordat sistematic din punct de vedere geologic de Institutul Geologic din 1969, extinzîndu-se apoi un an mai tîrziu, prin cercetările făcute din multe puncte de vedere și amplu de Institutul de cercetări marine de la Constanța. Din lista bogată a „ceea ce nu cunoaștem încă", mă opresc la o afirmație: „Marea Neagră, un ocean". Ce o justifică? Întrebarea am adresat-o celui care conduce echipa de studii asupra Mării Negre a Institutului Geologic, cercetător principal **NICOLAE PANIN.**

— Da, Marea Neagră face parte din sistemul de mări al Oceanului Atlantic. E o mare cu prag și are multe asemănări cu domeniile oceanice.

Studiile recente geofizice au arătat că partea centrală a mării este caracterizată prin absența așa-zisei pături granitice care este proprie domeniilor continentale. Deci, în mijlocul Mării Negre, sub un strat de sedimente, de aproximativ 10—15 km, după cercetările recente, se găsește direct stratul bazaltic — suprafața de discontinuitate Mohorovici — care, în zonele continentale învecinate, o regăsim, de exemplu, sub Caucaz, sau sub lanțurile pontice la adîncimea de 40—50 km. Or, acestea sînt dovezi de asemănare între structura geologică a Mării Negre și structura geologică a bazinelor oceanice.

— Este un fenomen unic?

— Toate mările cu prag sînt din punct de vedere oceanografic cam la fel. Legătura între Marea Neagră spre Mediterana, se face cum se știe, prin strîmtoarea Bosfor. Aici se constată existența a doi curenți, unul de suprafață care se îndreaptă dinspre Marea Neagră spre Mediterana, apele lor fiind mai puțin sărate (16-18 la mie) și altul în adîncime dirijat spre Marea Neagră care transportă apele mediteraneene sărate, conpensînd în oarecare măsură ieșirea apei pontice spre Mediterana. Ca întotdeauna amestecul apelor saline cu apele mai puțin saline se face foarte greu. Marea Neagră prezintă o stratificație evidentă de salinitate. În plus, în bazinul Mării Negre, cu aproximativ 7 000 de ani în urmă, s-a dezvoltat un mediu anaerob bogat în hidrogen sulfurat, suprapunîndu-se cu apele mai sărate ce se află cam de la 100—200 metri adîncime în jos. Aceasta face să fim într-un mediu foarte reducător și foarte sărac în oxigen, lucru care împiedică dezvoltarea vieții în adîncime. Datorită însă stratificării foarte nete, pe „porțiunea" de la suprafață pînă la 200 de metri, viața poate exista. Un fapt foarte interesant observat în ultimii cîțiva ani este că Marea Neagră, avînd de jur împrejur regiuni cu o forță foarte mare de relief, este puternic colmatată de sedimente provenind din aceste regiuni. Și această colmatare se reflectă — așa cum s-a constatat seismic — într-o pătură foarte groasă, cam de 12—15 km de sedimente.

— Este imposibil să vorbim de Marea Neagră fără să „intrăm" în Deltă.

— Bineînțeles. Delta este o formațiune geologică mixtă ce se formează exact în zona de îmbinare a condițiilor continentale și marine și unde asistăm la lupta permanentă a apelor dulci și sărate, a condițiilor ce determină existența faunei marine și a celei dulcicole.

— Dar ce interes mai prezintă Delta astăzi pentru geologi?

— Vrem să ne dăm seama de evoluția în timp a Deltei. Să nu uităm că fiziografia actuală a Deltei este rezultatul acțiunii mării și fluviului în ultimii 5—6 000 de ani, începînd cu „momentul" cînd Marea Neagră ajungea în interiorul zonei continentale pînă la limita vestică a grindurilor Letea și Caraorman, deci țărmul era cu vreo 25—30 km în interior. În afară de aceasta, studiul edificiului deltaic poate să dea indicații foarte prețioase asupra importanței economice a regiunii.

Revenind la domeniul marin, cercetările executate în ultimii cîțiva ani au permis culegerea unor prime informații asupra sedimentelor existente pe platforma continentală a Mării Negre, informații care pot arăta în final, în unele cazuri, dacă există sau nu substanțe minerale utile în aceste sedimente. În afară de acestea, cercetările au avut ca scop studiul diverselor forme morfologice ale platformei continentale, studiul proceselor de transport și sedimentare a materialului detritic, studii de micro și macropaleontologie, de palinologie, de geochimie, studii care dau o imagine mai completă a depozitelor existente pe platformă.

Cunoașterea evoluției paleogeografice a bazinului Mării Negre va putea lămuri și o serie de probleme rămase încă neclare în ce privește geneza, vîrsta și evoluția Deltei Dunării.

M. CATINCA

Creația tehnică în timpul liber

Așa cum există uniuni de creație artistică, literară, plastică..., există, în Uniunea Sovietică, o societate a inventatorilor (V.O.I.R.) care numără 6 milioane de membri, dintre care 50% sînt muncitori și 20% femei. Această societate dispune de aproximativ 70 000 de organizații mari în toată țara, conduce 14 000 de birouri de studii benevole, cu aproximativ 130 000 de persoane care-și petrec timpul liber creînd. Creînd tehnică nouă. Societatea organizează de altfel, cu concursul ministerelor, conferințe științifice și tehnice, seminarii și cursuri care au drept scop rezolvarea uneia sau alteia dintre probleme tehnice de actualitate. În fiecare an ideile introduse în industrie, agricultură, transporturi sînt impresionante ca număr: aproximativ trei milioane și jumătate de propuneri de raționalizare a producției și cam 300 000 invenții, în medie. Beneficiul evaluat pentru economia țării: 3,5 miliarde de ruble. Una dintre preocupările majore ale societății: formarea și perfecționarea membrilor ei, pentru care se cheltuie două treimi din bugetul societății. Are de asemenea o revistă tehnică lunară, cu un tiraj de o jumătate de milion și dispune în uzine, în fabrici etc. de o rețea de școli.

Nervul optic la... fotograf

Știți care este numărul exact de fibre pe care-l conține nervul optic? 1,2 milioane! Cît s-ar părea de ciudat dar pentru a face această „adunare", calculatorului electronic de mare precizie de la Argonne National Laboratory (S.U.A., Chicago) i-au trebuit opt ore. De fapt, nu este vorba de nici o adunare, ci de examenul a 500 de fotografii luate prin tehnica baleiajului. În imaginea de sus, aveți nu o hartă lunară, ci ceva mai complicat: o secțiune a nervului optic. Această fotografie reprezintă efectiv atît un succes al tehnicii moderne, cît și o realizare științifică importantă. Albert M. Potts, oftalmolog la Universitatea din Chicago, a aflat astfel nu doar numărul exact de fibre ci și diametrul fiecăreia și repartiția precisă a lor în nervul optic. Cu aceste date, echipa prof. Potts a stabilit, de exemplu, că glaucomul atacă fibrele groase situate la periferia cîmpului vizual, iar scleroza în plăci, în primul rînd pe cele subțiri din centrul cîmpului vizual. În ce privește celulele receptoare, deteriorarea lor antrenează în cîteva săptămîni moartea fibrei nervoase respective.

ALIMENTAȚIA RAȚIONALĂ ÎN TIMPUL VERII (I)

de prof. dr. docent Iulian MINCU

șeful Catedrei de nutriție și boli metabolice I.M.F.-București

Pentru a fi **rațională o alimentație** trebuie să asigure organismului un aport optim de material energetic, plastic și catalitic atîecvat cu starea sa fiziologică (vîrstă, sex, creștere, graviditate etc.) ca și cu activitatea depusă zilnic de acesta. Cu alte cuvinte, alimentația rațională trebuie să aducă omului un aport zilnic de calorii și factori nutritivi sub formă de protide, glucide lipide, elemente minerale, vitamine și apă, corespunzător cu nevoile acestuia. Întrucît factorii nutritivi nu se găsesc ca atare în natură ci sub formă de alimente vom folosi termenul de rație alimentară pentru a defini tocmai cantitatea de alimente ingerate de individ care satisface toate nevoile sale nutritive într-o perioadă de timp (de obicei de 24 de ore).

Nevoile nutritive ale diferiților indivizi, pe grupe de vîrstă și în funcție de activitatea depusă sau de alte criterii sînt stabilite de cercetători și se pot găsi în diverse tabele sau tratate.

Problema pe care o ridicăm este însă, cum putem satisface aceste nevoi ? În ce măsură avem la îndemînă alimente care să aducă toate principiile nutritive cerute de organismul aflat în diverse condiții de viață și activitate ? Alimentația rațională pretinde un aport zilnic echilibrat de factori nutritivi. Cum se poate realiza aceasta ?

Lucrurile devin mai ușor de rezolvat în țările cu climat temperat, în care producția naturală a unor alimente indispensabile pentru hrana noastră, are un ritm biologic sezonier. Pentru a nu duce la dezechilibrarea alimentației apare necesitatea stocării unor alimente în perioadele în care producția lor este maximă, pentru cele în care aceasta este minimă sau nulă. Totodată, datorită creșterii populației și gradului de urbanizare se impune necesitatea transportului de alimente din zonele unde acestea sînt produse spre cele unde există un consum crescut față de producție. În legătură cu acest ultim fapt se ridică și o altă problemă importantă și anume aceea a menținerii proprietăților organoleptice și nutritive ale alimentelor transportate cu ferirea lor de procesul de alterare sau de contaminare în urma manipulării în astfel de condiții. Pentru anotimpul de vară aceasta are o deosebită importanță.

Desigur, fiecare anotimp al anului are avantaje și dezavantaje. Vom căuta deci să folosim toate avantajele oferite de producția de alimente într-un sezon și în același timp vom îndepărta toate pericolele sau vom elimina, pe cît posibil, dezavantajele care ar putea pune în pericol sănătatea noastră prin dezechilibrarea alimentației.

Sezonul de vară cuprinde tradițional lunile iunie, iulie, și august. Acesta este unul dintre anotimpurile privilegiate ale anului, prin abundența de legume verzi și fructe care permit o variație deosebită a meniului cu influență favorabilă asupra apetitului.

Dacă iarna și primăvara putem fi în pericol de a nu aduce organismului un aport suficient de vitamina C și de săruri minerale, prin alimente, vara putem spune că acesta este practic inexistent. Prin diferitele sorturi de fructe și legume verzi ne este furnizat cu siguranță aportul necesar de elemente nutritive.

Consumul fructelor și legumelor proaspete are nenumărate avantaje. Pe lîngă aportul important de vitamine, elemente minerale și enzime necesare organismului pentru diferitele sale activități, acestea furnizează un material de balast sub forma celulozei și a substanțelor înrudite cu ea, care au rol de stimulare a peristalticii intestinale, favorizînd astfel evacuarea bolului fecal. Aceasta face ca în sezonul de vară să se întîlnească mai puțini suferinzi ție constipație. **Un alt avantaj este și acela că vegetalele verzi nu conțin substanțe purinice al căror consum stă la baza unor tulburări metabolice și, totodată, nu necesită condimentări excesive al căror rol nociv asupra organismului este bine cunoscut. Prin conținutul lor bogat în celuloză, fructele și legumele verzi ne obligă să le mestecăm bine contribuind într-o măsură importantă la protecția dinților împotriva cariilor dentare.** Dacă adăugăm la toate acestea și posibilitățile largi de variație a meniului, furnizînd astfel o completare ideală pentru diferitele preparate culinare (care prin supunerea tratamentului termic au pierdut importante cantități de vitamina C și săruri minerale) și timpul minim necesar pentru pregătirea lor, putem afirma pe bună dreptate că vara este un anotimp privilegiat datorită prezenței unei abundențe de legume și fructe proaspete. **Vom recomanda deci consumarea lor zilnică atît în cadrul alimentației la nivel de gospodărie individuală cît și în colectivități (cantine, restaurante, stațiuni etc.),**

Valoroase din punctul de vedere al aportului lor în unii factori nutritivi, **legumele verzi și fructele pot avea unele efecte nocive asupra organismului dacă nu sînt luate anumite măsuri în legătură cu consumul lor. Nu se va consuma nici o legumă și nici un fruct nespălat.** Contaminarea acestora cu microorganisme, ouă de paraziți sau substanțe chimice folosite ca insecticide, poate duce la îmbolnăviri deosebit de grave. Diareea cu diverse etiologii este o manifestare frecvent întîlnită în timpul verii, mai ales la copii, tocmai datorită consumului de fructe nespălate. **Menționăm că fructele cu suprafața rugoasă și cele mici (ex. căpșunile, zmeura etc.) oferă o mai bună dezvoltare a microbilor pe suprafața lor decît cele cu suprafața netedă, de aceea vom avea o deosebită grijă în luarea măsurilor de igienă în cazul consumului acestora. Prosciem de asemenea consumul fructelor necoapte care stă la originea diverselor tulburări digestive. Un obicei foarte dăunător întîlnit la copii este și acela de a bea apă imediat după consumul de fructe. Prin îmbibarea celulozei cu apă, aceasta se umflă determinînd o serie de tulburări digestive uneori foarte grave. Amintim, în fine, de posibilitatea apariției unor tulburări de tip alergic (urticarie) la unii copii sensibilizați, după consumul unor fructe (de exemplu căpșunile).**

Ciupercile comestibile sînt legume găsite din abundență în timpul verii care se remarcă prin calitățile lor organoleptice și nutritive deosebite. Pe lîngă conținutul protidic relativ crescut, ele sînt o sursă excelentă de vitamine (C,PP,B,) și săruri minerale (Ca, K.P., Na). Sînt deosebit de apreciate pentru gustul lor dat de diverse substanțe aromate conținute din abundență. Au fost numite și „carnea pădurii", poate puțin exagerat. **Datorită conținutului lor bogat în celuloză, ciupercile însă se digeră greu. Totodată nu trebuie să se piardă din vedere riscul intoxicațiilor prin consum de ciuperci otrăvitoare cu care ar putea fi confundate cele comestibile.** În mediul urban diferențierea acestora reprezintă o sarcină a controlului comercial de stat. În mediul rural însă, se impune o mare atenție și cunoașterea foarte exactă a semnelor după care se pot deosebi cele două categorii de ciuperci. Amintim cu această ocazie și ideea greșită a unor gospodine că ciupercile otrăvitoare ar înnegri linguriță de argint. Innegrirea se datorește însă unui conținut mai mare de sulf sau unor ciuperci, nefiind legată de toxicitatea acestora.

Dacă din punct de vedere al aportului de legume și fructe se poate asigura fără dificultate o rație echilibrată în cursul verii, apar o serie de probleme în legătură cu unele alimente de origine animală. **Temperatura ridicată a mediului ambiant aduce unele dificultăți în legătură cu păstrarea unor alimente. Carnea trebuie păstrată numai la frigider, iar cînd nu este posibil, la sate se va atîrna într-o pivniță rece și bine aerisită, pentru a nu se încinge. Cea mai periculoasă este, în sezonul de vară, carnea tocată. În principiu se recomandă să nu se consume în această perioadă a anului. În cazul consumului său, pregătirea se va face imediat după tocarea cărnii. De asemenea, felurile preparate din carne tocată se vor consuma în aceeași zi în care au fost pregătite. Nu se vor păstra pentru a doua zi nici chiar la frigider.**

Consumarea mezelurilor este, în principiu, contraindicată în sezonul cald. Fac excepție salamurile uscate (salamul de vară, vînătoresc, de iarnă etc.). Acestea vor fi luate în bucăți întregi, nu tăiate în felii în prealabil. Consumul de viscere nu este recomandat decît de la tăieri proaspete.

Dacă nu avem posibilitatea de a realiza minimum de condiții de păstrare și conservare a cărnii, se preferă înlocuirea sa cu alte alimente bogate în proteine, cu valoare biologică mare ca ouăle fierte tari, brînzeturile topite și cele tari.

Sub influența căldurii și a luminii grăsimile se oxidează mai ușor în timpul verii, rîncezesc. De aceea se vor păstra la locuri reci și întunecoase.

Laptele impune o serie de măsuri legate de transportul său de la locurile de aprovizionare pînă la cele de consum. Acestea intră în atribuțiile organelor de alimentație publică. Dar precauțiile vor fi luate și mai departe de către consumator. **Laptele va fi păstrat numai la frigider (atît cel fiert cît și cel bătut sau iaurtul), în vase adecvate, acoperite. Frigiderul va fi curățat și ventilat regulat, cel puțin o dată pe săptămînă.**

Un pericol deosebit pentru om în această perioadă este reprezentat de muște. Se vor lua măsuri riguroase pentru împiedicarea contactului acestora cu alimentele. Pentru aceasta se vor folosi insecticide sau hîrtii speciale pentru distrugerea muștelor dar totodată se vor îndepărta toate resturile din bucătărie cît mai rapid posibil. Se vor acoperi toate alimentele, se va evita eclodarea larvelor de muște de pe platformele de gunoi sau din jurul acestora.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

Sfaturi pentru horticultorii amatori

DUMITRU ȚUȚUIANU — Brașov. Doriți să cunoașteți care sînt condițiile de climă și sol ce asigură reușita înfloririi tuberozelor (chiparoase). Planta preferă locuri însorite și umezeală din abundență. În Mexic, de unde planta este originară, se afirmă că ea pretinde să stea „cu capul în foc și cu picioarele în apă".

Pămîntul bun pentru tuberoze este cel ușor și bine îngrășat.

TOMA UNGUREANU — com. Grăniceri, jud. Arad. La stropirea viilor nobile, produsele chimice Ortocid și sulf muiabil, se pot amesteca pentru combaterea concomitentă a manei și făinării strugurilor.

Ortocidul se folosește în concentrație de 0,25 la sută, iar sulful muiabil în concentrație de 0,4 la sută.

MAGDALENA SCROBALA — Reșița. Ne-ați întrebat de ce la legumele bostănoase (castraveți, dovlecei, pepeni) nu leagă rod toate florile aflate pe o plantă.

Explicația constă în faptul că la aceste plante florile sînt de două feluri : femeiești, care se vor transforma în fructe și bărbătești care nu fac fructe, avînd numai rolul de a asigura polenul necesar fecundării.

Avînd în vedere că pe lujerul principal se formează mai multe flori bărbătești, iar pe lujerii care apar mai tîrziu se formează mai multe flori femeiești, este bine să se facă ciupitul vrejilor principali (la castraveți și pepeni galbeni).

Operațiunea constă în ruperea vîrfului vrejului principal deasupra frunzei a 4-a.

Lăstarii care dau din vrejul principal se vor ciupi și ei după 6-8 frunze.

Procedînd astfel se favorizează obținerea unei producții mai timpurii și mai bogate.

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
Profesor la liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad", Roman, jud. Neamț

COSMETICA

NATURALEȚE

E oare paradoxal să spunem „machiaj cît mai natural ?" Nu. Nu comitem nici o greșeală. Prin natural în machiaj înțelegem o folosire artistică, cu măsură, cu discreție a fardurilor, astfel ca strădania noastră să dea impresia unui obraz ale cărui retușuri să fie puțin vizibile și în orice caz foarte plăcute, înfrumusețînd, fără ostentație, estompînd fără exagerare, armonizînd fără a da impresia de artificial.

Nu e nevoie să fii specialistă pentru a învăța și perfecționa arta de a părea cît mai naturală, folosind farduri dintre cele mai diferite. Orice femeie poate și trebuie să încerce a-și însuși cîteva reguli elementare, aplicate cu perseverență și ingeniozitate pînă la obținerea unui rezultat mulțumitor.

Tenul trebuie să fie curat și îngrijit. Toată lumea știe acest lucru. Totuși îl neglijează. **Iată prima pretenție a unui machiaj natural.**

Pe un ten bine curățat, îngrijit, orice fard va adera mai bine. Dar **ce fel de farduri alegem ? Acest al doilea punct este esențial.** Culoarea fondului de ten (dacă folosim), a pudrei, **a rujului, a** fardurilor pentru pleoape, **a** șamponului **sau a** vopselei pentru păr, **au un rol deosebit în crearea impresiei** de ten natural. **Un fond de ten sau o pudră prea deschisă** pe un obraz măsliniu vor arăta ca o spoială de var pe un perete cărămiziu. Un păr prea negru lîngă un obraz bronzat sau unul prea roșu lîngă un ten gălbui vor crea trăsături dure, îmbătrînite.

O pudră naturală **este** cea care poate da transparență obrazului. Astfel de calități are, de pildă, pudra de culoarea piersicii, cea de un ocru rozaliu, cea aurie cînd sîntem mai bronzate. Fondul de ten fluid (pe care îl alegeți, de obicei, de culoare mai închisă decît pudra) asigură cel mai bine transparența obrazului. Împreună cu o pudră în culorile mai sus amintite creează acel „ten de piersică", demn de a fi invidiat. Rujul de obraz sau cel de buze, alese în tonuri vii, dar nu foarte închise — cum cere moda — dacă aveți obrazul mare și rotund, buzele înguste sau prea cărnoase. Pentru fardul de pleoape ales, după cum am mai scris la această rubrică, în funcție de culoarea și forma ochilor, nuanța tenului și chiar a rochiei pe care o purtăm, vom prefera nuanța cea mai deschisă a culorii care ne avantajează. Creionul dermatograf în culoarea fardului de pleoape poate fi păstrat pentru seara. Ziua, e mai potrivit un creion maro, gri sau negru.

Al treilea punct al micului nostru ghid de machiaj natural privește folosirea fardurilor. Aici va fi nevoie să optăm pentru calitate în defavoarea cantității. **Fondul de ten folosit cu zgîrcenie, pudra în strat subțire, roșul de obraz abia vizibil, roșu de buze șters ușor cu ajutorul unei foițe aplicate peste buze, după ce au fost generos conturate, fardul de pleoape estompat cu ajutorul pensulei scuturate după ce am machiat ochii, creionul dermatograf utilizat doar pentru a trasa linii subțiri pe sprincene sau în jurul ochilor lîr rimelul, doar pentru a întoarce puțin genele — iată în linii mari „marile" secrete ale naturaleței în machiaj.**

Cît despre micile secrete, reamintesc cîteva trucuri : estompați cearcănele cu un fard alb sau fard special anticearcăn ; nu conturați prea vizibil sprincenele, desenați în direcția firelor de păr mici linii oblice ; treceți un cubuleț de gheață învelit în tifon peste obrazul fardat, machiajul va ține mai mult ; folosiți două nuanțe de pudră, cea închisă poate face mai discret un nas mai mare sau o bărbie prea proeminentă.

Constanța POPOVICI
pictor machieur

C.E.C. VĂ OFERĂ, DUMNEAVOASTRĂ ALEGEȚI !

Dumneavoastră nu aveți încă mașină, iar termenul pe care l-ați fixat pentru cumpărarea ei este mai îndepărtat. Aveți însă o posibilitate de „urgentare" a îndeplinirii dorinței, despre care vă propunem să discutăm la întîlnirea noastră din această simbătă.

Bănuiți, desigur, că este vorba de :

LIBRETUL DE ECONOMII CU DOBÎNDĂ ȘI CÎȘTIGURI ÎN AUTOTURISME

Așa cum rezultă chiar din numele său, acest libret oferă titularilor săi două importante avantaje : dobîndă (2 la sută pe an) și cîștiguri în autoturisme, pe care Casa de Economii și Consemnațiuni le acordă prin trageri la sorți trimestriale.

Și din sutele de mii de autoturisme care aleargă pe șoselele țării, zeci de mii au intrat în posesia proprietarilor lor... cu ajutorul libretului de economii cu dobîndă și cîștiguri în autoturisme. Un exemplu concludent : numai la ultima tragere la sorți a acestor librete (cea pentru trimestrul I/1973), 464 de cetățeni au devenit posesori de autoturisme „Dacia 1300". Valoarea autoturismelor acordate de C.E.C. cu acest prilej a fost de 32 480 000 de lei.

La tragerile la sorți participă libretele care au un sold minim de 5 000 de lei, sold care a fost păstrat la C.E.C. în tot cursul trimestrului pentru care se efectuează tragerea și provine din depuneri anterioare acestuia.

Tragerea la sorți are loc în luna imediat următoare încheierii trimestrului pentru care se efectuează. Locul, ziua și ora cînd are loc tragerea se anunță prin presă și radio.

Libretele de economii cu dobîndă și cîștiguri în autoturisme pot fi „nominale" sau „la purtător" (cu sau fără parolă).

Libretele nominale se emit de sucursalele, filialele și agențiile C.E.C. Depunerea inițială și soldul nu pot fi mai mici de 25 de lei Depunerile ulterioare și restituirile se efectuează la unitatea C.E.C. emitentă, la celelalte unități C.E.C. din localitatea unității emitente și la sucursala sau filiala care ține evidența contabilă a unității care a emis libretul.

Libretele la purtător, cu sau fără parolă, se emit numai de sucursale și filiale, precum și de agențiile C.E.C. autorizate. Depunerea inițială în acest caz nu poate fi mai mică de 200 de lei, iar soldul de 25 de lei. Depunerile ulterioare și restituirile se efectuează **numai la unitatea care a emis libretul.**

★ ★ ★

După fiecare tragere la sorți trimestrială, unitățile C.E.C. vă pun la dispoziție lista oficială a libretelor cu dobîndă și cîștiguri în autoturisme, ieșite cîștigătoare. De asemenea, în presa județeană se publică lista libretelor ieșite cîștigătoare, care au fost emise de unitățile C.E.C. din județul respectiv.

Și o precizare. Dacă dv. nu ați avut timp să consultați listele și sînteți titularul unui libret **nominal** ieșit cîștigător, unitatea C.E.C. care v-a emis libretul, vă trimite la domiciliu o invitație să o vizitați, cu un scop pe care îl veți afla numai aici (unitatea C.E.C. nu va putea face acest lucru în cazul în care sînteți posesorul unui libret „la purtător").

Dacă în cel mult 30 de zile de la data tragerii nu v-ați prezentat pentru întocmirea formelor de ridicare a autoturismului cîștigat, Casa de Economii și Consemnațiuni creditează autoturismul în fișa de cont a libretului, asigurîndu-vă astfel contravaloarea autoturismului.

PROGNOZĂ METEOROLOGICĂ PE LUNA IUNIE 1973

prezentată de Dumitru BACINSCHI

director adjunct științific al Institutului de Meteorologie și Hidrologie

Mai întîi cîteva considerații asupra vremii din luna mai raportate evident la prognoza noastră. Deși foarte schimbătoare trecînd de la intervale foarte călduroase cu temperaturi pînă la 33°, la intervale reci cu temperaturi minime și sub 0°, apoi din nou la intervale călduroase, luna mai de anul acesta s-a încadrat în limitele preconizate.

Exceptînd faptul că unele intervale au fost decalate cu 1—2 zile și că temperaturile uneori au depășit limita de 30°, prognoza pentru luna mai poate fi considerată foarte bună, în special pentru intervalul 11—15, mai ales prin faptul că răcirea prevăzută, aversele de ploaie, lapoviță și ninsoarea din zona de munte precum și bruma ce s-a produs s-au realizat. Această anticipare încă de la sfîrșitul lunii aprilie precum și avertismentele noastre date la timp și operativ au fost de mare folos agricultorilor. În ceea ce privește evoluția probabilă a condițiilor meteorologice în cursul lunii iunie 1973 putem să înțiicăm că ea ar trebui să fie în oarecare măsură asemănătoare cu luna iunie 1957.

Aceasta ar însemna deci ca luna iunie 1973 să fie din punct de vedere termic mai călduroasă decît în mod obișnuit. Referitor la regimul pluviometric nu se prevăd abateri însemnate față de normală exceptînd ultima perioadă cînd precipitațiile vor avea un caracter general și pe alocuri abundente.

Și acum cîteva intervale caracteristice :

1 — 5 IUNIE. Vremea în curs de încălzire ușoară. Se vor semnala ploi de scurtă durată, iar temperaturile minime vor fi cuprinse între 8-18°, iar cele maxime între 18-28°.

6 — 11 IUNIE. Vreme călduroasă cu cer variabil. Ploi locale sînt de așteptat în vestul țării. Temperaturile minime nu vor înregistra valori sub 10°, iar maximele vor urca pînă la 34° și chiar izolat vor depăși această valoare.

12 — 16 IUNIE. Vremea se menține călduroasă cu temperaturi minime ce vor fi cuprinse între 8-18° și maxime între 22-32°. Se vor semnala ploi locale mai ales sub formă de averse.

17 — 23 IUNIE. Vreme frumoasă. Temperaturile minime vor oscila între 8 și 18°, iar cele maxime între 21 și 31°, local mai ridicate.

24 — 30 IUNIE. Vremea se va răci și va deveni în general instabilă. Vor cădea ploi mai ales sub formă de averse însoțite de descărcări electrice. Local cantitățile vor depăși 30 l/m². Vîntul va prezenta intensificări, iar temperaturile vor scădea.

AleiDoscop

PREZENTARE INTERNAȚIONALĂ DE MODĂ

Centrul de îndrumarea producției și creației, confecții, tricotaje, încălțăminte al cooperației meșteșugărești ne-a invitat în sala „Ronda" a hotelului Intercontinental, la o prezentare de modă adecvată sezonului. De fapt, gazdă a acestei prezentări, centrul respectiv ne-a oferit posibilitatea unei agreabile și instructive confruntări cu moda bulgară, cehoslovacă, mongolă, poloneză și ungară.

SFATURI CULINARE... AUTOMATE

Magazinul de produse de pește „Okean", deschis în cartierul Certanovo din Moscova, oferă vizitatorilor condiții moderne de servire. Produsele sale sînt prezentate în băi speciale, cu aer condiționat iar peștele viu, în acvarii. Gospodinele primesc chiar și sfaturi pentru pregătirea peștelui în diverse feluri de la un serviciu automat de informații.

ISTORIE ÎNTR-O BIJUTERIE

Anul Copernic a inspirat și realizarea unor bijuterii lansate de Centrul polonez de industrie populară și artistică „Cepelia". Așa au apărut pandantive în formă de astrolab, inele și broșe în formă de stele și planete. Fotografia alăturată ne oferă doar una dintre reușitele bijuterii astronomice, cîștigătoare, de altfel, într-un concurs organizat pe această temă.

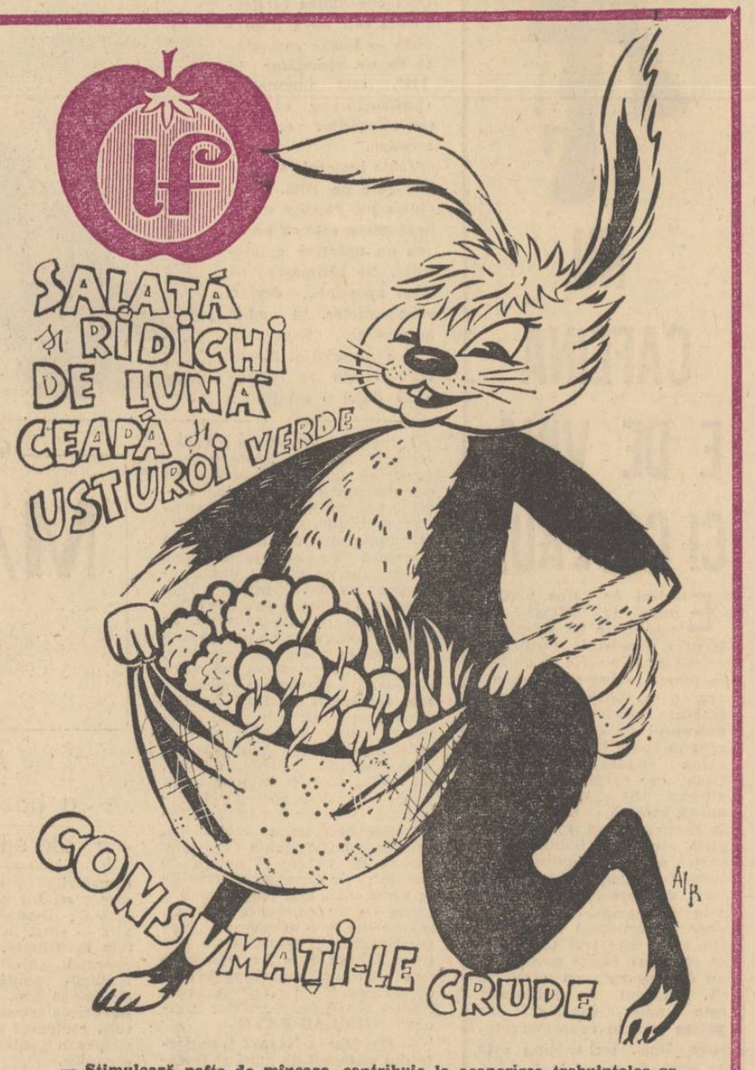

— Stimulează pofta de mîncare, contribuie la acoperirea trebuințelor organismului cu săruri minerale și vitamine, mărește rezistența împotriva unor boli !

— În stare crudă, preparate sub formă de salate și alte mîncăruri, completează în mod plăcut meniul dv. !

DE VÎNZARE LA TOATE MAGAZINELE CENTRALEI PENTRU LEGUME și FRUCTE (5249)

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

ȘTEFAN CĂLIMAN — jud. Hunedoara. *Copilul dv. poate beneficia de un tratament ortodontic. Vă adresați specialiștilor clinicii de stomatologie din Cluj, secția ortodonție — unde i se poate confectiona aparatul necesar îndreptării conformației vicioase a maxilarului și danturii.*

ELEONORA DRĂGOI — Bacău. *Ne relatați că nu ați beneficiat de un tratament local prescris de serviciul dermatologic. Este dificil prin corespondență să vă precizăm diagnosticul. Tegumentele uscate pot fi un simptom în cadrul unei disfuncții tiroidiene. Poate că medicul endocrinolog vă va ajuta. În primul rînd, este important să se precizeze etiologia acestor tulburări trofice.*

DUMITRU FULGER — Focșani. *Dacă ați epuizat tratamentele indicate de cabinetele de ORL și neurologie și simptomele persistă, vă sfătuim să luați diazepam de 10 mg 1/2 comprimat seara. De asemenea, considerăm utile raze ultrascurte hipotermie — electrozii fiind plasați biauricular.*

IONIȚĂ NEAGU — Timișoara. *Exagerați mult și anxietatea dv. nu este justificată. Comportați-vă normal, nu vă faceți griji pentru viitor.*

VIORICA MORARU — jud. Suceava. *Nu orice disfuncție tiroidiană se supune terapiei cu iod. În cazul dv. dacă ați slăbit mult și aveți nodul tiroidian dur este obligatoriu să vă examineze medicul endocrinolog și credem că este necesară internarea la clinica endocrinologică din Iași pentru unele investigații care nu se pot face la policlinică.*

ALEXANDRA COSTEA — Hunedoara. *Evident că prin corespondență nu putem preciza care este momentul oportun pentru intervenția chirurgicală în cazul unei litiaze renale. Aveți, la Cluj, clinica de urologie. Acolo veți primi, cele mai competente sfaturi de la specialiștii clinicii.*

Dacă sînteți începători

MAZĂRE CU SLĂNINĂ AFUMATĂ. 500 g mazăre, 150 g slănină, mărar, sare, zahăr, piper, puțin unt (25 g).

Se taie slănina în cuburi mici. Se rumenește ușor într-o cratiță cu puțin unt. Se pune mazărea curățată și două-trei linguri de apă. Se sărează, se piperează după gust, se adaugă o linguriță rasă de zahăr. Se fierbe înăbușit, pe foc mic, circa 30 de minute.

Se servește garnitură pe lîngă ochiuri românești, ochiuri la capac sau pui fript.

Dacă sînteți grăbită

CAȘCAVAL PANE. 300 g cașcaval, muștar dulce, piper, pesmet, ulei pentru prăjit.

Tăiați cașcavalul în felii groase cît un deget. Ungeți-le cu muștar, presărați-le cu piper, treceți-le prin pesmet, prin ouă bătute și din nou prin pesmet. Rumeniți-le pe o parte și pe alta în ulei mult încins. Serviți imediat cu o salată de sezon combinată : roșii, salată verde, castraveți, ceapă verde, ridichi, mărar. Vă amintim că puteți amesteca salata cu un sos de ulei cu oțet, cu sminteană în care ați adăugat puțină zeamă de lămîie, cu maioneză.

Dacă aveți răbdare și experiență

DROB DE MIEL LA PAHARE.

Se prepară o compoziție obișnuită de drob. Se fierb și se trec prin mașina de carne mărunțaiele de la un miel (inima, plămînii, ficatul). Se adaugă 2—3 ouă, o lingură de smîntînă și multă verdeață mărunt tăiată (mărar, pătrunjel, ceapă verde). Se ung cu unt cîteva pahare de apă. Se pune în ele cîte o linguriță de verdeață tocată (mărar și pătrunjel). Se întorc paharele în mînă, așa încît interiorul să se tapeteze bine cu verdeață. Plusul se scutură ușor. Pe fundul fiecărui pahar se pune cîte un ou crud, deasupra se așază 1—2 linguri de tocătură, se apasă și se netezește ușor. Paharul nu se umple, căci peste tocătură mai trebuie să încapă încă un ou crud.

Astfel umplute, paharele se înfășoară în hîrtie și se pun într-o cratiță cu apă, pe fundul căreia a fost așternută o cîrpă împăturită. Se acoperă cratița cu un capac și se fierbe pe foc încet, ca apa să forfotească mărunt. Se oprește fierbul cînd oul de deasupra s-a închegat. Drobul se scoate din pahare numai înainte de a-l servi. Se taie de-a lungul, în sferturi. Ca aspect seamănă cu feliile de înghețată casată. (DOINA TĂNĂSESCU-București)

VARZA NOUA IN ALUAT. O varză frumoasă, 3 cepe, 250 g piept afumat, sare, piper. Pentru aluat 250 g făină, 125 g unt, o lingură de untură, sare.

Puneți făina pe planșetă. Faceți la mijloc un cuib și puneți înăuntru un praf de sare, untul moale, untura și o jumătate pahar de apă. Amestecați ingredientele cu degetele, începînd din interiorul cercului, pînă ce obțineți un aluat destul de tare ca să poată fi întins. Mai frămîntați puțin cu podul palmei, strîngeți-l minge, înveliți-l într-o pînză umedă și lăsați-l să se odihnească la rece cel puțin o oră.

Între timp, curățați varza și tăiați-o ca tăițeii, dar nu prea fin. Tocați ceapa. Rumeniți pe flacăra mică piept tăiat în felii, adăugați ceapa și după ce s-a înmuiat puțin puneți varza. Acoperiți. Lăsați să se înăbușe pe foc foarte mic circa 30 de minute.

Împărțiți aluatul în două părți ușor inegale. Ungeți cu unt o tavă rotundă. Întindeți bucata mai mare de aluat într-o foaie care să îmbrace fundul și pereții tăvii. Puneți înăuntru, în strat egal, varza înăbușită. Întindeți a doua bucată de aluat într-o foaie rotundă cu care veți acoperi umplutura. În prealabil înțepați-o cu furculița ca să aibă pe unde ieși aburii din varză. Coaceți în cuptor cu foc potrivit și înfierbîntat din timp. E gata după 30—35 de minute. Serviți fierbinte.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

SUGESTII PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Marinărești

În cele ce urmează, ne propunem să facem, o scurtă incursiune în domeniul cunoștințelor dv, marinărești, bineînțeles, cele mai uzuale neadresîndu-ne însă specialiștilor, care e de la sine înțeles că le stăpînesc perfect.

Deci...

1. Cum se numește partea din stînga a unei nave, privind din spate spre față? Dar partea din dreapta?

2. Care este denumirea părții din spate a navelor? Dar a celei din față?

3. Ce este chila? Dar estrava?

4. Ce se înțelege prin etambou?

5. Numele de „Coca" se întîlnește uneori în lumea feminină. Are el oare, vreo legătură cu marinăria? (Exceptînd faptul că o navă ar putea purta acest nume, sau că pe prietena ori soția vreunui marinar o cheamă astfel!)

6. Cum se numesc deschizăturile în punte, care servesc pentru accesul oamenilor în interiorul navei?

7. Ce înseamnă „operă moartă" și „operă vie"?

8. Orașul Călafat, se știe că este un port la Dunăre. Acest nume, are vreo legătură și cu marinăria, în afară de faptul că semnifică un port fluvial?

9. În toate orașele există cartiere de locuințe. Figurează, oare, cartiere, și în componența navelor?

10. Ce este rulul? Dar tangajul?

Este posibil?

Cititorul nostru **VLĂDUȚ MARIAN**, din Sibiu ne trimite o problemă pe care v-o supunem spre reflecție:

Se spune că un explorator, trebuind odată să se încălzească și, neavînd altă posibilitate, a fost pus în situația de a face focul cu lemne care nu aveau nici lungime și nici lățime. **Este, oare, posibil sau relatarea pare... vînătorească?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Eritroniul

Profesorul mexican Andreas Manuel del Rio a descoperit în Mexic un mineral, din care a separat o substanță de culoare portocalie-cărămizie, care, tratată cu diverși acizi sau baze, reacționa, aparînd diferiți coloranți. Prin topire, substanța genera un produs de culoare roșie. De aici a rezultat denumirea de „eritroniu", de la cuvîntul grecesc „eritros", ce înseamnă „roșu". Profesorul descoperise de fapt pentoxidul de vanadiu (V_2O_5) și, indirect, elementul vanadiu (V), încă necunoscut pînă atunci. Aceasta se întîmpla în anul 1801. De abia în 1831, chimistul suedez Nils Sefström, fost discipol al lui Jakob Berzelius, a stabilit că eritroniul era un oxid al vanadiului și totodată a descoperit și elementul vanadiu.

De atunci, eritroniul nu s-a mai numit ca atare, ci a devenit uzualul pentoxid de vanadiu, substanță folosită drept catalizator la fabricarea acidului sulfuric prin procedeul contactului.

Din lumea largă

1. *Orezul*
2. *Incunabule*
3. *1846*
4. *8 minute și 13 secunde*
5. *3—4 ani*
6. *Pliniu cel Tînăr*
7. *Profesoara română Ștefania Mărăcineanu*
8. *Fluviul Amazon*

Poșta cititorilor

Dintre cititorii care ne-au trimis răspunsuri corecte la întrebările din rubrica noastră publicată în nr. 811 din 21.04.73 al revistei, menționăm pe următorii, în urma tragerii la sorți: **Elena Călin**, elevă, București, **Romanescu Gheorghe** operator de mișcare la Regulatorul de circulație C.F.R. Craiova (Felicitări pentru răspunsurile foarte complete. Am reținut propunerile dv. Mulțumim). **Stoica I. Nicolae**, elev, Liceul de matematică și fizică, Pitești, jud. Argeș, prof. **Resiga Cornel**, Vadu Motilor, jud. Alba (Foarte bune raspunsuri. Felicitări!); **Bodea Ioan Sorin**, Oradea, jud. Bihor; **Iacob Ioan**, student, Craiova (Am reținut unele din propunerile dv. în vederea publicării. Mulțumim); **Niță George**, satul Cosoaia, jud. Teleorman.

Doru Ardeleanu Teodor, com. Orăștioara de sus, satul Grădiștea de munte, jud. Hunedoara — Răspunsurile dv. pentru întrebările din rubrica noastră publicată în nr. 811 al revistei au fost foarte bune, dar... nu ați ieșit la sorți. Dacă dispuneți de diverse materiale cu subiecte geografice și sînt interesante, sigur că ne puteți trimite, avînd șansa de a fi publicate. Am reținut propunerea făcută, pentru care vă mulțumim.

Prof. Tunaru Traian, București. Dv. aveți dreptate: ecuația la care vă referiți se poate descompune în factori, însă descompunerea respectivă nu se efectuează după o formulă de calcul prescurtat, după cum fusese cerut în enunț.

Kureliuc Nicolai-Kolea, Mărițeia mică, Comuna Dărmănești, jud. Suceava. Faptul că relația matematică la care vă referiți este mai puțin cunoscută de elevii din primele clase nu constituie nici un impediment. Fiți sigur că, cei pe care îi interesează astfel de chestiuni, dacă au nelămuriri, vor întreba pe cine trebuie și, fără îndoială că vor primi explicațiile corespunzătoare. De acord? Cît privește vîrstele longevivilor menționați s-a făcut rectificarea respectivă în nr. 813 al revistei noastre. Mulțumim pentru felicitări!

Costelino Stănulescu Atelierul de proiectări pentru produse, Întreprinderea metalurgică Sadu-Gorj. Răspunsurile au fost corecte dar „sorții" nu au înclinat către dv., cel puțin de data aceasta. Cît privește problemele propuse, una din ele, asemănătoare s-a publicat mai de mult, iar cealaltă, urmează să apară, fiindu-ne trimisă anterior de alt cititor. Poate ne veți expedia alte materiale?

AM REȚINUT în vederea publicării materialele trimise de cititorii noștri **Ștefan Gavril**, Botoșani; **Zinca Cristian**, Pitești; **Cojocaru Dănuț** Timișoara; **Stoianov Radu** Oltenița și **Asiadurian Asfadur, București**, cărora le mulțumim pe această cale.

Ing. Liviu MACOVEANU

PREA COSTISITOARE PASIUNEA?

de Mihai STOIAN

„Mult stimate curier,

Am 65 de ani, sînt pensionar provenit din învățămînt, sănătatea îmi este precară, nu mai pot munci.

Din copilărie — acest lucru îl știe toată lumea din sat, mai ales cei de-o vîrstă cu mine — am avut o pasiune pe care o am și astăzi, la bătrînețe: mecanica și electricitatea. În afara literaturii specifice ocupației pe care am avut-o, am citit cu nesaț și o altă literatură care a cuprins: elemente de mecanică, motoare termice și electrice, electricitate generală, electronică, în același timp construind și experimentînd diferite mici proiecte și scheme de aparate și alte elemente izolate, realizînd chiar și unele mici instalații pe anume panouri. Este evident că, pentru a face experimentările despre care am pomenit mai sus, mi-am procurat și anumite unelte, instrumente și scule, de care m-am tot servit și pe care le posed și astăzi.

Acele panouri cu mici instalații electrice, de care am pomenit mai înainte, le-am pus pe pereții locuinței mele, spre mîndria și deplina mea satisfacție, bucuros că am reușit să le asamblez spre a-mi servi la pornirea în mod automat a televizorului, a aparatului de radio, slujindu-mi totodată și la protecția de supratensiune a aparatelor din casă. Am ajutat unele persoane, inclusiv pe unii membri ai Consiliului popular, în probleme dintr-astea, dar numai un timp, apoi am refuzat. Astfel am rezolvat unele probleme de electronică, în mod cu totul dezinteresat și urmărind numai și numai satisfacțiile morale. N-am țintit niciodată scopul unor realizări de venituri bănești.

Datorită acestei dragoste, acestei pasiuni, am avut destule necazuri de tras, încă din copilărie și adolescență, dar nu mi-am închipuit niciodată c-am să am de îndurat și la bătrînețe... Și iată despre ce-i vorba: pe data de 10 mai, la orele 11, m-a vizitat acasă un inspector financiar din Administrația financiară a județului Teleorman, însoțit fiind de către contabilul Consiliului popular local (tov. Valer Mutu), mi-au dresat un proces verbal de contravenție, în valoare de 1000 (una mie) lei, deși, la vizita dumnealor, s-a constatat că nu am spre reparare aparate străine, n-am fost găsit lucrînd nici măcar pentru mine, ci numai acele panouri cu aparate pe pereți, și sculele despre care am pomenit, cît și piese de uz casnic (ștechere și altele) au contat. Mi s-a spus că dacă plătesc imediat scap cu o jumătate din amendă, așa că am și dat 500 (cinci sute) lei, pentru cele arătate mai sus. Acum însă mă tem că, dacă nu dau jos panourile, sînt în continuare pasibil de amendă, dacă e să interpretăm lucrurile așa cum s-au interpretat ele. Ce să fac? Am ajuns aproape de sfîrșitul vieții, bătrîn, cu sănătatea șubredă, aș dori să am și eu o tihnă, o liniște de care am nevoie — am muncit aproape 40 de ani — să mă mai bucur de pasiunea mea de-o viață, dacă s-ar mai putea...

CONSTANTIN MATEESCU pensionar, com. Tătărești-de Jos, jud. Teleorman"

Rîndurile dv. — oricît vi s-ar părea de ciudat — mi-au amintit de cu totul altă problemă decît cea care — în mod întemeiat — vă interesează în primul rînd. Mai de mult, luîndu-i un interviu *prof. dr Ana Aslan* — cu privire la condițiile care-l ajută pe pensionar, pe bătrîn, să-și trăiască vîrsta înaintată în condiții cît mai demne, mai echilibrate din punct de vedere psihic și fizic — domnia sa mi-a dat următorul răspuns: „Vin la Institutul de Geriatrie, pentru îngrijire medicală, pensionari. Dintre ei, cei mai mulți care suportă greu bătrînețea și cad într-un fel de apatie sînt aceia care, în afara meseriei lor, nu au avut de-a lungul vieții nici o pasiune. Pasiunea pentru meserie e cît se poate de pozitivă, dar omul trebuie să vadă mai departe. Tînărul de astăzi, oricît de viguros și oricît de nepăsător față de bătrînețe ar fi, e bine să știe că atunci cînd va fi om în vîrstă, pensionar, va trebui *să aibă și o altă preocupare în afara meseriei*"... Este vorba, așadar, de „pasiunea de planul al doilea" care, după pensionare, trece pe... primul plan (ca la dv, stimate Constantin Mateescu). Din fericire, aveți această pasiune și ea v-a ajutat la menținerea echilibrului psihic (minus neplăcerile, morale și *materiale avute!*). Regret că nu mi-ați expediat, în plic, și o copie după procesul verbal, fiind tare curios să văd, negru pe alb, ce „suport legal" a avut amenda plătită (fie și la jumătate). De aceea rog organele respective, din județul Teleorman, să răspundă rubricii noastre (spre a ne informa cititorii) care au fost temeiurile — însă strict verificate, dovezi certe, imbatabile — amendării... pasiunii tov. Ctin Mateescu? Lucrează dumnealui pentru alții și ia plată? Există probe *de necontestat* (nu vorbe, păreri, impresii)? Dacă nu există, „pățania" tristă a pensionarului din com. Tătărești-de-Jos e de-a dreptul condamnabilă public (or fi fost cine știe ce... nemulțumiri locale, provocate de refuzul lui C.M. de a mai „ajuta", transformate în... principii și leiamendă?). De necrezut!... La 65 de ani, după o existență curată, de dascăl cu aproape patru decenii la catedră, puțin — foarte puțin probabil — că un astfel de om își va călca demnitatea și prestigiul în picioare, de dragul unor venituri nelegal obținute. Oricum, așteptăm un răspuns cît mai *documentat* (pentru care mulțumim anticipat). Iar venerabilul C.M. sper să-și găsească, în sfîrșit, tihna de care are nevoie pentru a meșteri la panourile și aparatele sale care, încă din copilărie și adolescență, i-au produs nu numai satisfacții, ci și necazuri. În fond, de cînd lumea și pămîntul, „inventatorii" au avut de tras ponoase, iar ceea ce vi se întîmplă dv. nu-i decît o probă în plus că există „tinerețe fără bătrînețe"... Să fiți sănătos!

POST-SCRIPTUM — Deși mai sînt doar două săptămîni de școală, măcar în perspectiva anului școlar care va începe la toamnă, doresc să reproduc apelul unor elevi originari din *satul Stîrcii-de-Sus, oraș Costești, jud. Argeș* care au de străbătut *pe jos*, zilnic cîte 6 (șase) kilometri pînă la școală (în Zorile) deci dus-întors 12 km. (fie ploaie, fie viscol, fie arșiță): *De multe ori* — notează corespondenții — *nici să mai mîncăm, la întoarcere, nu mai avem putere. Și, cinstiți să fim, ni-e milă și de ai nostri, de tați, de mame, că merg în schimburi, cîte 8 kilometri pe jos pînă la locul unde iau trenul mai departe. Am învăța și noi mult mai bine, iar ei ar munci și mai bine, dacă n-am risipi cu toții, din energie, pe acest drum inutil, ca să nu mai pomenim de situațiile cînd cineva e bolnav (Salvarea o anunță din Costești, după 8 km. parcurși pe jos, acolo-i circa noastră). Poate ni se pune și nouă un autobuz, că s-o aăsi, credem, unul, în toată țara, și pentru noi".*

Pentru *C. N. — Bacău* și *Dominic L. — Oradea* am primit, de la corespondenți și corespondente, zeci și zeci de scrisori. Le-am expediat direct la Bacău și Oradea, lăsîndu-le — tocmai — celor în cauză *libertate deplină* în alegerea persoanelor cărora doresc să le răspundă (motiv pentru care n-am mai trimis, *individual*, la cerere, adresele solicitate).

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Start în marile competiții automobilistice ale anului

URMARE DIN PAG 1

tală, concursuri de mare atractivitate, care în urmă cu cîțiva ani rivalizau cu fotbalul. Acest concurs se organizează sub patronajul ziarului „Informația Bucureștiului" și va alinia la start cei mai valoroși automobiliști.

— Pe ce traseu și cînd va avea loc cursa?

— Sperăm ca, învingînd unele dificultăți organizatorice, să putem da startul în iunie, pe traseul de la Arcul de Triumf.

— Alte concursuri din iunie?

— Printre cele mai importante se numără concursul de viteză în coastă „Gutinul" — Baia Mare, de la 16 iunie, cu care debutează campionatul de viteză în coastă, competiție de tradiție, cea mai importantă, alături de Campionatul de raliuri al României.

— Care sînt etapele următoare din cursele de coastă?

— La 7—8 iulie — Mateiașul, la 12 august „Cota 1400" — Sinaia, iar la 16 septembrie penultima etapă — cea de la Poiana Brașov. Revenind la calendarul lunii iunie aș vrea să mai rețineți că după „Gutin", tot la Baia Mare, se va desfășura un circuit de viteză. După cum vedeți, vrem să extindem aceste concursuri de mare atractivitate în cît mai multe zone ale țării. În sfîrșit, tot în iunie, sportivii români vor participa la un concurs peste hotare — prestigiosul raliu „Nisipurile de Aur", din Bulgaria, competiție în care vor lua startul componenții lotului național, în frunte cu campionii țării și cîștigătorii Raliului Balcanic — Eugen Ionescu — Cristea — Petre Vezeanu.

Acest raliu va constitui, totodată, o etapă de verificare a pregătirii și de creștere a performanței în vederea participării la o altă mare competiție internațională, organizată însă de țara noastră — Raliul Dunării.

— Cîteva amănunte?...

— Am aici regulamentul acestui raliu, care se va desfășura între 27—29 iulie și startul se va da simultan din cinci țări: Cehoslovacia (Kosice), Ungaria (Budapesta), Iugoslavia (Belgrad), Bulgaria (Tîrnovo) și România (București), urmînd să se parcurgă din aceste puncte pînă la Brașov între 660 și 680 km. După două ore de neutralizare la Poiana Brașov se va da plecarea, în continuare, pe un traseu comun — Brașov — Rucăr — Curtea de Arges — Rîmnicu Vîlcea — Tg. Jiu — Petroșeni — Haței — Bucium — Tîrnăveni — Praid — Bicaz — Tg. Secuiesc — Tîrgoviște — București. În Capitală se va sosi pe la ora prînzului. Este o competiție foarte importantă, fiind inclusă în calendarul Federației Internaționale Auto și făcînd parte din Campionatul de raliuri al Europei. Scontăm pe o participare internațională prestigioasă din care credem că nu vor lipsi marii campioni Zasada, Palicovici, Ciubricov. Este un frumos prilej de afirmare pentru sportivii noștri. Sperăm într-un rezultat bun, mai ales din partea membrilor lotului național, cele patru echipaje care vor concura pe mașinile Renault-12 Gordini — tipul sportiv al mașinii Dacia-1300. La această competiție de mare anvergură clasarea se va face pe opt clase, după capacitatea cilindrică a autovehiculelor, ultima clasă fiind rezervată mașinilor speciale — „Grand Tourisme".

— Ați insistat îndeosebi asupra acestui raliu. Este cel mai important din calendarul competițional?

— Cel mai apropiat dintre cele mai importante. Este o etapă obligatorie în Campionatul de raliuri al țării, alături de Raliul României, care se va desfășura între 1—2 septembrie. Această mare competiție este însă precedată de Raliul Cordatic (29 august — 1 septembrie) organizat în Ungaria și la care sportivii noștri vor participa, de asemenea.

— Luna septembrie debutează, așadar, cu competiții importante.

— Adăugați la cele ce v-am indicat pentru această lună și circuitele de viteză de la Iași (9 septembrie) și Cluj (23 septembrie), Raliul Castanilor (9 septembrie) — Maramureș, patru concursuri de îndeminare (Rm. Vîlcea și Oradea la 16 septembrie, Alexandria și Bacău la 30 septembrie), Raliul Actorilor și, poate, al ziariștilor (!), și veți avea imaginea acestei luni care este bogată în roade de tot felul. Dar luna octombrie nu este mai puțin bogată. Notați: 6—7 octombrie — concurs de viteză în coastă — Cluj, care se va desfășura paralel cu concursul internațional „Feleac '73". F.I.A. a aprobat ca această cursă să facă parte din Campionatul de coastă al Europei, începînd cu anul 1974. Mai sînt numai opt curse similare. Iată de ce credem că încă din acest an vor concura aici sportivi de mare clasă din toate țările europene. Specialiștii străini au și examinat traseul și au început pregătirile pentru concurs. Între 25—27 octombrie în calendarul nostru competițional figurează altă competiție internațională — Raliul Wartburg, organizat în R.D. Germană. În fine, în octombrie se vor desfășura: Raliul Banatului (13—14), Raliul Eliberării (Carei — 21), Raliul Recoltei (14), circuitul de viteză — Brăila și Raliul Varșoviei, organizat de Polski — Fiat, la care vom participa.

— Cu aceasta se încheie competițiile auto?

— Nu. În noiembrie se va desfășura finala concursului național de îndeminare. Și mai este Raliul Balcanic, care va fi organizat în acest an de Iugoslavia, între 2—4 noiembrie. Este o competiție de mare anvergură, la care vom participa, în mod cert, sportivii noștri avînd de apărat titlul de campioni balcanici. Cu asta însă se încheie calendarul oficial, pe care sperăm să-l realizăm integral și cu bune rezultate.

— Vă urăm succes — succes automobilismului românesc.

I. BUTNARU

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

TIMP

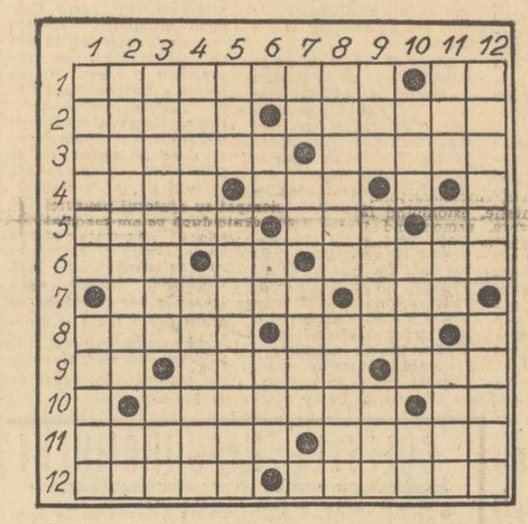

ORIZONTAL: 1. Orologiul antichității — Campion; 2. „Azi te iubesc mai puțin decît mîine", este una din melodiile acestui compozitor român — Celebru poet german, care cugetînd asupra timpului spunea: „Folosește-te de buna dispoziție a momentului care vine așa de rar"; 3. „Nimic nu trece mai iute decît anii", este maxima marelui poet latin — „Vremea trece iute, nu se mai întoarce...", spunea acest iluminist român; 4. Localitate în Portugalia — Fiica zilei; 5. Cinstit — Trecători pe drumul vieții — Trăpaș dobrogean; 6. Pe întinsele cîmpii — Epocă — „Cu cîte știi mai multe, cu atît ești mai mihnit de pierderea timpului", spunea acest scriitor italian; 7. Ds mică durată (fig.) — Amprentă a timpului pe fața tuturor; 8. Dezvinovățiri — Interval mare de timp; 9. Pronume personal — Scoate untul — Timp, înșirat pe drumul veacurilor (pl); 10. Cel ce se scoală de dimineață — Ape!; 11. Veștejit de vreme — Izvor de lumină 12. Autorul poeziei „Cîntec de toamnă" — „Timpul este ca și viața, fără reîntoarcere", este cugetarea acestui scriitor englez (Samuel).

VERTICAL: 1. Stăpînul timpului în mitologia greacă — Ani, zeci de ani înșirați pe firul vremii (sing); 2. Critic și istoric literar român, autor a trei volume de „Memorii (Eugen) — Florescu Elena; 3. „...În calea timpilor ce vin / O stea s-ar fi aprins", versuri din lirica „Luceafărului" — La minut!; 4. Aici s-a dat proclamația lui T. Vladimirescu în 1821 — Se folosește în mod obișnuit (fem.); 5. S-a întors un ins!! — „Cine se scoală de dimineață departe ajunge", cugetarea marelui poet comic latin; 6. Udrea Olimpia — Vernescu Tatiana — Cap de titan!; 7. Margini de dig! — Soarele Egiptului antic — Înaintea premierei —; 8. Poetă olandeză, autoarea volumului „Între timp și veșnicie" — Filozof și literat olandez care spunea că „Timpul descoperă toate lucrurile"; 9. Insulă în Marea Tireniană — Din nou — Rîu în Uniunea Birmană; 10. Stat al Chinei din secolul al III-lea î.e.n. — Oraș și vechi comitat în Franța — În cale! 11. Exclamație de mulțumire — Abreviație lexicală cehă — La intervale mari de timp; 12. Petreceri de seară — În hrisovul său din 20 sept. 1459 apare pentru prima dată numele București, deși prezența omului pe aceste meleaguri este de circa o sută de milenii.

C. ORESCU

Cuvinte rare: NINE, AEA, LOI, TZI, NICE, ATD,

Copilărie fericită

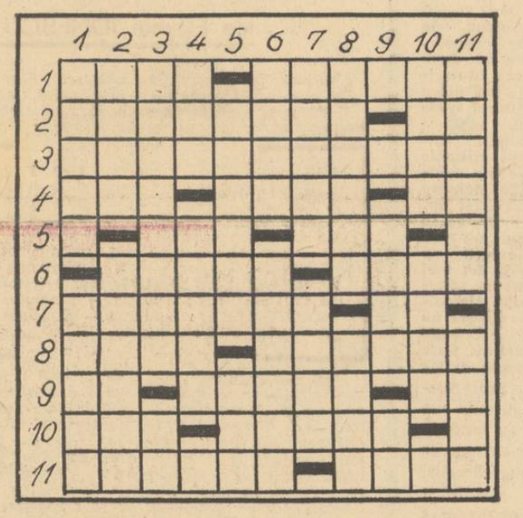

ORIZONTAL: 1. Ființe dragi copiilor — Jucărie pentru copii; 2. Din copilăria lui Creangă — De la mama!; 3. Casa copilului (pl); 4. Tonic ...în esență! — În acest loc — Enescu Camelia; 5. Altoiți la mijloc! — Diminutiv feminin; 6. Lup de mare — Floarea ochilor noștri; 7. Prăvălie de alimente (pl.) — De la gură!; 8. Zburător legendar — Bucuria bunicilor (pl.); 9. Ochi de lanț — Salcîmi (reg.) — Dinsul; 10. Elena alintată — Copilașii mamii; 11. Loc de odihnă al pionierilor — Avînt tineresc.

VERTICAL: 1. Medic pentru cei mici — A compus suita „Jocuri de copii"; 2. Autorul tabloului „Mama cu fetița" — Năzdrăvan din poveste ce a ajuns de rîsul copiilor; 3. Tare micuță — Primele noțiuni; 4 Mușul care vine pe la gene — Ține de oră; 5. Brav strămoș roman — Căile Ferate Române; 6. Conifer de munte (pl.) — A trecut de vîrsta copilăriei (fem.); 7. ... Pogonici, revista celor mici — Oraș antic în Sicilia; 8. Rămîn toată viața mici — Pîine (reg.); 9. Corabia argonauților — Ionescu Liliana; 10. Localități rurale — Sprinten; 11. Autorul cunoscutului roman „Inimă de copil" — Compozitor român, autor a 20 de cîntece intitulate „copilărie fericită".

Gh. TULEA

Cuvinte rare: IETA, ARGO

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CUM VĂ PLACE

ORIZONTAL: Pretențios — Rasina — Art — Oder — Dosar — Gingie — Iso — Rotunzi — EP — A — Arăda — I — MP — Ile — Ait — Ail — T — Neto — Răutate — AR — Învățători.

DIVERSE

ORIZONTAL: Motan — Stop — Egalat — Ura — Dolomit — BL — IR — Ciripit — C — Călire — O — Cățel — San — Țepi — Tact — Rărit — RA — A — Ara — Oprit — CA — Pastile.

JOCURI DISTRACTIVE

(Soluția jocului apărut în numărul trecut)

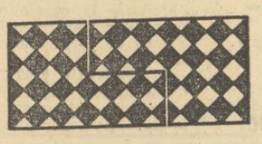

CA PE ROATE

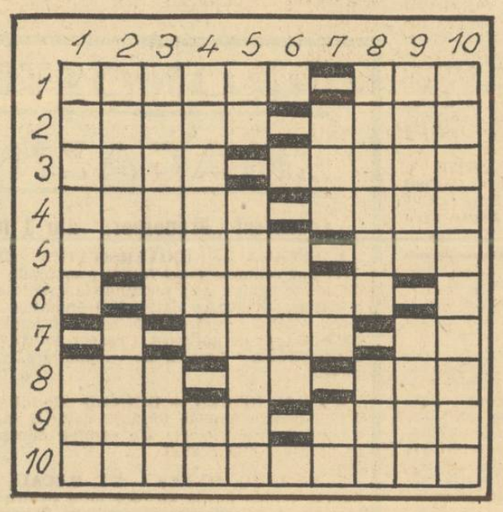

ORIZONTAL: 1) Loc de odihnă (pl.) — Servit cu bere; 2. Port național — Fata mamei; 3. Tine ritmul — Bine crescut; 4. Stropiți cu noroi (veg.) — Frunze de brad; 5. Lovește la ficat — Miez de banane!; 6. Miros de bucătărie; 7. Face cuplu cu Năstase... — În față!; 8. Alunecă pe gheață — Trage firul — Spus la ureche; 9. E cinstit — Dovadă de tărie; 10. Lucrări de săpare...

VERTICAL: 1. Micul om mare... (pl.) — Formă de vegetație; 2. Fiecare e în elementul lui (pl.) — O zi-muncă; 3. Reuniune a tineretului... — Deschidere la centru!; 4. Vin cu vorbe bune — Sec!; 5. Prin... centru! — E retrasă; 6. Rezultatul unei relații; 7. Așezare cu șezători — Artere marginale! — Fotografiat din față!; 8. Cursul de lichide — Un aer de departe; 9. Ridică-n slăvi — Un drum care nu obosește (pl.); 10. Stele pe gheață...

Sorin MATEESCU

Cuvinte rare: IMATI, AIR.

UMOR STRĂIN

— Acum cred că te-ai convins că-i un diamant veritabil!

— Nu lăsa să se răcească mîncarea, peisajul îl poți admira și mai tîrziu

— Se antrenează pentru viitoarele scufundări la mare

— Pun sare ca să mă obișnuiesc cu apa de mare!

— Știi doar foarte bine că doctorul mi-a recomandat să stau culcat doar pe partea dreaptă...

TEXTILELE AUSTRIECE —

MODA 1973

5 — 7 iunie 1973

HOTEL INTERCONTINENTAL BUCUREȘTI

Camera Federală de Comerț a Austriei, în colaborare cu Agenția Română de Publicitate Internațională, PUBLICOM și Intreprinderile de Comerț Exterior ROMANOEXPORT ȘI ICECOOP / UCECOM, organizează o prezentare colectivă a industriei austriece de textile și confecții.

30 de firme din Austria prezintă la Hotel Intercontinental (etajul I) cele mai noi creații de țesături și modele în culorile și desenele anului 1974.

O parte din aceste țesături le veți putea găsi în magazinele și casele de modă din București și provincie.

Programul expoziției:

— 5 iunie, orele 13,00—18,00.

— 6—7 iunie, orele 10,00—18,00.

Specialiștii interesați pot obține invitații de vizitare a expoziției de la PUBLICOM, București, Bd. N. Bălcescu 22, telefon 14.75.35.

PUBLICOM

(5274)

DESPRE FOTBAL

de Valeriu MIRONESCU

E cazul să încep cu aceleași cuvinte scrise după meciul de la Tirana: prin urmare, se poate și cu Valentin Stănescu. In rubrica de față, am arătat deseori că nu-i bine să ne pripim și să dăm sentințe asupra muncii unui antrenor după vreun meci-școală sau altul amical. Era normal, și drept, să-i fi lăsat antrenorului măcar cîteva luni pentru a ne dovedi ce-i în stare, iar linia s-o tragem abia la încheierea sezonului oficial internațional. Comparînd astăzi rezultatele acestui sezon cu acelea din toamna trecută, obținem situația următoare: în toamna trecută două partide — una „în deplasare", una „acasă" — 3 puncte, golaveraj 3—1; în primăvara aceasta, două partide — iarăși una „în deplasare" și una „acasă" — 4 puncte, golaveraj 5—1. Reținem atenția faptele: întîi, am cîștigat ambele puncte la echipa R.D. Germane — lucru față de care unii erau sceptici; doi, echipa Albaniei, învinsă greu la București cu 2—0, a fost întrecută relativ ușor în meciul retur cu 4—1; trei, acum, în primăvară, am recuperat o parte din handicapul pe care ni l-am creat singuri, cu ocazia meciului egal, din toamnă, de la Helsinki.

Dacă n-am fi pierdut acel punct la Helsinki, azi am fi fost cu un picior și cu trei sferturi din celălalt în turneul final al campionatului mondial! Prin urmare, nu numai că se putea și cu Valentin Stănescu, sau alt antrenor, ci trebuiau efectuate schimbări la conducerea echipei. Încă o dată, bine a procedat biroul federal cînd a adoptat în iarnă un șir de măsuri, inclusiv, pe planul educației și al disciplinării jucătorilor din lot.

Să judecăm iarăși prin comparație, Dumneavoastră, stimați cititori, acei mulți care cheltuiți o bună parte din timpul liber cu hobby-ul ce se cheamă fotbal, dumneavoastră vă plăcea cum juca echipa noastră în toamna trecută? Vă plăcea cum jucau principalii ei componenți? Întrebări, într-un fel inutile, și retorice, firește! Cui putea să placă acel fotbal searbăd și chinuit, cui puteau să-i placă acei fotbaliști cărora numai un pic de burtă le lipsea spre a completa impresia că vezi niște old-boys? Orice rău include și o părticică bună. Noroc, să zicem astăzi, că echipa și-a dat în petic atunci, la Tel Aviv. Asta a pus punct la toate și a declanșat măsurile despre care aminteam. Prin comparație, aceeași echipă atît de dezamăgitoare cu numai opt sau șase luni în urmă, a desfășurat duminică la București un joc la nivelul celor mai bune partide de pe terenul propriu — meciurile România—Portugalia și România—Cehoslovacia. Știu, mulți voiau „scor", voiau o „demonstrație". Așa ceva n-a fost posibil, nici nu era probabil. Unii amici mi-au reproșat că nu m-am pronunțat, prin pronostic, în ajunul meciului. De pronunțat mă pronunț de la începutul anului, sprijinind respectivele măsuri ale biroului federal, sprijinind dreptul lui V. Stănescu de a fi lăsat în pace să lucreze, sprijinind eforturile de realcătuire a formației. În mod repetat, i-am informat pe cititori cu cele ce știam despre echipa R.D.G., aceasta spre a bloca atitudinile pesimiste și pentru a clarifica raportul real dintre cele două echipe reprezentative. Dar, de pe urma experienței ultimului meci de la București din campionatul european, am ajuns la părerea că orice supradozaj publicitar mai mult strică decît ajută. Iar, dacă ne-am abținut de la critică spre a menaja reconstrucția echipei, era de asemenea, nimerit să nu ne facem echipa excesiv de încrezătoare.

La discuțiile particulare cu unii dintre jucători le-am arătat de ce cred că echipa va învinge pe teren propriu și era normal să le-o spun în condițiile date. Iar lui Valentin Stănescu i-am zis că va învinge în acest meci, chiar dacă nu-l va folosi pe... Dobrin! Desigur, convingerile despre care vorbesc n-au apărut din datul în bobi. Dacă — după ce văzusem în numai două săptămîni, la turneul olimpic, șase partide și două antrenamente ale echipei R.D. Germane — n-aș fi fost în stare să ajung la păreri relativ ferme, atunci ar fi fost mai degrabă cazul să mă las de meserie. La masa presei, înaintea începerii meciului, cîntăream astfel șansele: 70% victoria noastră, 20% meci egal, 10% înfrîngere. Acum, după joc, zic că mă aflam aproape de adevăr. În acel moment încercasem și ceva asemănător lozului în plic: pînă la pauză 0—0, în partea a doua, cîștigăm cu un punct diferență.

Odată încheiat sezonul oficial, probabil e momentul să răspund unora dintre cititori care m-au întrebat: pentru ce îl susțin pe antrenorul Valentin Stănescu și de ce aprob în întregime activitatea sa la lot? Pentru ce l-am susținut am impresia că a reieșit clar din mai multe articole, inclusiv cel de față. Partea a doua a întrebării cuprinde cel puțin o exagerare. Nicăieri nu se potrivește mai bine ca în fotbal zicala despre cîte capete, atîtea păreri. Așa se face că eu cred altceva decît antrenorul despre prezentul și viitorul echipei. E drept, începusem să scriu despre unele idei ale sale, dar m-am lăsat păgubaș cînd am văzut încotro apucă lucrurile. Sigur, aceasta nu mă împiedică să aplaud ceea ce a făcut V. Stănescu, să aplaud formația sa, jocul recent și rezultatul obținut. Aplaud, de asemenea operațiunea de recuperare a jucătorilor cu experiență, după cum mi se pare excelentă titularizarea lui Marcu și Troi. Îmi place și Tărălungă, însă viitorul e de partea tînărului Marcu, aripă și chiar „virf" cu mari calități. Totuși, după ce am văzut ultimele trei jocuri internaționale ale echipei, înclin să cred pe mai departe că aceleași rezultate puteau fi dobîndite și cu Beldeanu și Hajnal în formație. Cu avantajul net că aceasta ar fi însemnat soluții de durată. Nu, nu gîndesc la fel nici despre prezentul, nici despre viitorul echipei. De altfel, nici alcătuirea și jocul echipelor de tineret nu se asimilează opiniilor personale despre lucrul în perspectivă. Spre deosebire de trecut, acum există însă un teren pe care se poate dialoga cu tehnicienii, fapt care mă mulțumește. Împreună cu cititorii, avem condiții să facem schimb de opinii cu antrenorii, cu federația, să spunem și lucruri plăcute și mai puțin plăcute, după cum e cazul.

„În școală am învățat să iubesc sportul..."

Vi-l prezentăm pe Gheorghe Ghipu, deținător al recordului european de juniori la 1500 m. plat

Are 19 ani. Înalt, blond, suplu. A început să fie cunoscut pe stadioanele noastre încă de acum 2—3 ani. Neînvins niciodată de cei de vîrsta lui nici chiar la primele concursuri la care a participat, Gheorghe Ghipu este acum deținătorul recordului european de juniori la proba de 1 500 m și deținătorul recordurilor românești de seniori la 800 și 1 500 m. Pe cartea lui de vizită, în acest început de carieră sportivă mai figurează 6 titluri de campion balcanic, 9 titluri de campion al țării de juniori, și 21 de recorduri republicane. Primul lui succes: Cîștigarea finalei pe țară a Crosului Tineretului. Este interesant că majoritatea atleților celebri în probele de demifond și fond, nu au avut la vîrsta junioratului performanțe mai bune decît ale lui (Herbert Elliot, Peter Snell, Michel Jazy, Ron Clark, Jürgen Haase și chiar Jim Ryun).

După ce am fost nevoiți să-i prezentăm succesele obținute, despre care lui nu-i place niciodată să vorbească, să-l invităm acum să se prezinte:

— **M-am născut în comuna Dascălu-Creața de lîngă Afumați. La școală, pe lîngă carte, am învățat să iubesc sportul — mișcarea. Profesorul nostru de matematică Niculae Curcă, cu care făceam și educația fizică, ne punea adesea să alergăm. El însuși alerga mult. Am bătut mingea ore și zile întregi, am înotat — intram uneori de 15 ori pe zi în balta Moștiștei, am fugit adesea după iepuri, peste arături cu Jiu — ogarul meu, am alergat pînă în satul vecin la 5 km. ori de cîte ori era vre-un meci de fotbal acolo.**

— Te rog să ne spui cu ce prilej ai făcut cunoștință cu stadionul, cu atletismul de performanță?

— **De abia intrasem în anul I la școala profesională Auto. Profesoara noastră de educație fizică Niculina Barbu-Icleanu ne-a trimis pe stadion să dăm norme de control la atletism. Aici m-a văzut antrenoarea Georgeta Dumitrescu, care de atunci și pînă în prezent a pus mult suflet și pricepere pentru pregătirea mea. Parcă văd și acum. La 80 m. plat a trebuit să fac două curse. Nu reușeam să plec la timp. În cursa de 800 m., după primul tur, am alergat prea repede, nu mai puteam, mă lăsau picioarele. Am terminat cursa mai mult de rușinea să nu abandonez. Cînd am fost reținut în secția Clubului**

Metalul, colegii spuneau în rîs că o să ajung la Olimpiadă. Și după trei ani am ajuns...

— Fiindcă veni vorba! Cum a fost la Jocurile Olimpice?

— **M-au impresionat în mod deosebit. Nici în vis nu credeam că poate fi atîta lume, atîta interes și căldură în jurul sportului. În cursa mea de 800 m. am greșit mult. Credeam că tot ce zboară se mănîncă. Am alergat toată cursa pe culoarul 2 și chiar 3, ceea ce m-a făcut să parcurg aproape 15 metri în plus, așa cum eram obișnuit cu adversari mai puțin redutabili. În final aceasta m-a costat și nu am putut sosi decît pe locul 4 în serii. Mi-a fost o învățătură bună. Sper să mai alerg la Olimpiadă și atunci promit să-mi vind mai scump pielea.**

— Din cele povestite reiese că ești dotat cu mult talent, ceea ce te ajută să nu fii nevoit să muncești prea greu la antrenamente.

— **Prima mea cursă de 800 m a fost de 2:22,2 rezultat care a fost realizat pentru început și de alți începători talentați; ba chiar mai bine. Totuși la probele de alergare pe distanțe medii, talentul nu este suficient dacă nu este completat de o muncă susținută. Execut două și cînd timpul îmi permite, chiar trei antrenamente pe zi. Alerg mult și în tempo susținut pe stadion, prin parc și prin pădure. Zilnic fug între 30—40 km. cu diferite intensități. Dacă aș aduna kilometrii parcurși pînă acum la antrenamente mi-ar permite să străbat distanța București-Paris de 11 ori, iar dacă aș aduna și distanțele pe care le voi alerga și în acest an, mi-ar permite să fac ocolul pămîntului pe la ecuator. Lucrez de asemenea pentru dezvoltarea forței, pentru mărirea vitezei, și pentru detentă.**

— Și acum o ultimă întrebare. Ce așteptări de la viitor?

— **Știu eu? În primul rînd aș vrea să ajung un antrenor destoinic. Pînă atunci să dăruiesc tot ceea ce sînt în stare pentru a fi un atlet bun. Aceasta pentru mulțumirea celor din jurul meu, care m-au crescut, sau care acum sînt alături de mine la bucurie și la necaz. Pentru acest an aș vrea ca în ziua de 23 August antrenorul federal pentru juniori să-mi spună: „Bravo Ghipule!"** (N.A. La această dată Ghipu va participa la Campionatele europene de juniori de la Duisburg-R.F.G.).

Silviu DUMITRESCU

E VREMEA CALCULELOR

de Eftimie IONESCU

Să încercăm să socotim ceea ce se poate întîmpla în grupa preliminară a reprezentativei noastre. Pornim de la principalul element de calcul, clasamentul la zi al grupei:

1. România	4	3	1	0	8—2	7
2. R.D. Germană	3	2	0	1	7—1	4
3. Finlanda	3	1	1	1	2—6	3
4. Albania	4	0	0	4	1—9	0

Ca să avem complet tabloul discuției noastre, iată și meciurile care au mai rămas de disputat:

6 IUNIE: Finlanda — R.D. Germană;
26 SEPTEMBRIE: R.D. Germană — România;
10 OCTOMBRIE: Albania — Finlanda;
14 OCTOMBRIE: România — Finlanda;
3 NOIEMBRIE: Albania — R.D. Germană.

Deci, peste patru zile, la Helsinki, finlandezii primesc vizita reprezentativei R.D. Germane. E de întrebat dacă, după eșecul de duminică, de la București, elevii lui Buschner se prezintă în fața finlandezilor cu echilibrul psihic intact. Selecționata din „țara celor o mie de lacuri" pare într-o bună dispoziție de joc dacă ne luăm după acea înfrîngere la limită, 1—2, înregistrată pe stadionul din Stockholm în fața unei reprezentative de forța celei a Suediei, pe care a condus-o peste 60 de minute cu 1—0. Dacă revedeți clasamentul de mai sus, din punctul de vedere al finlandezilor, constatați că ei pot trece pe locul doi al grupei, în eventualitatea unei victorii, așa că nu vor angaja chiar fără interes jocul de la 6 iunie.

Nu merg pînă acolo încît să zic victorie, dar un egal stă în puterile unsprezecelui finlandez. Într-o asemenea situație, partida-cheie a grupei rămîne, din punctul nostru de vedere, și nu numai al nostru, aceea de la 26 septembrie, de la Leipzig. Un egal obținut de tricolori le asigură posibilitatea totalizării a 8 puncte după cinci jocuri și, în mod normal, ajungerea la 10 puncte după disputarea partidei cu Finlanda, la București, la 14 octombrie. Să zicem însă că elevii lui Buschner înving la Helsinki și se apropie la un punct de selecționata noastră. Și în această variantă, un egal la Leipzig — ca să nu mai vorbim de o victorie — menține intacte șansele tricolorilor. Pentru că, să nu uităm, în vreme ce noi jucăm ultimul meci acasă în fața selecționatei Finlandei, selecționata R.D. Germane evoluează la Tirana, acolo rămîne foarte greu de cîștigat; nu trebuie să socotim (după acel 4—1 al selecționatei noastre) că unsprezecele albanez ar renunța la întrecere. Dimpotrivă. Recent, antrenorul Alla declara că — realizîndu-se o remaniere a lotului prin cooptarea a trei jucători din lotul de tineret — speră să prezinte în ultimele două întîlniri o garnitură capabilă să obțină toate cele patru puncte puse în joc în partidele pe care reprezentativa Albaniei le mai are de susținut la Tirana.

Sigur că, chiar de pe acum, trebuie să ne gîndim la meciul de la 26 septembrie. Că există preocupări timpurii, și cu atît mai binevenite din partea forului nostru de specialitate, desprindem din faptul că programarea finalului de sezon a fost condensată, tocmai din dorința de a relua mai devreme activitatea de toamnă. La 7 iulie se va încheia, prin finala de cupă, sezonul oficial, și intenția F.R.F. e aceea de a da startul în sezonul 1973/1974 în prima jumătate a lui august, spre a exista timp și ocazii de pregătire și de selecționare a reprezentativei în vederea meciului nr. 1 al toamnei, partida de la Leipzig. Pentru o reușită în acel examen de mare importanță al tricolorilor, o condiție la fel de importantă e și modul cum va fi organizată odihna jucătorilor din prima divizie în scurta vacanță pe care o oferă schema de program despre care aminteam mai sus. Cele două săptămîni, fiindcă nu vor fi decît atît ca veritabilă vacanță, pot reprezenta în adevăr o refacere a forțelor dacă vor fi utilizate pentru asta. Altfel, ele pot deveni mai dăunătoare, mai epuizante, decît tot atîtea zile de plin efort competițional.

Jocul de la 26 septembrie a început, în fapt, din clipa cînd s-a terminat prima noastră manșă cu puternica și ambițioasa selecționată a R.D. Germane. Numai dacă lucrurile vor fi privite ca atare avem toate motivele să sperăm într-un randament superior al echipei naționale în manșa de la Leipzig...

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

GELU IORDAN Bdul Leontin Sălăjan 23, București: „Mă grăbesc să vă scriu imediat după terminarea partidei de fotbal dintre naționala noastră și cea a R.D.G., deoarece în aceste clipe mulțumirea și fericirea clocotesc în mine ca lava într-un vulcan. Mă veți întreba de ce sînt atît de mulțumit, dat fiind faptul că scorul a fost destul de modest și că am trecut și noi prin cîteva momente grele. Sînt fericit, desigur, pentru că am cîștigat, indiferent de scor, pentru că nu mi-am pierdut încrederea în echipă, pentru că jucătorii noștri ne-au dovedit că meciul foarte slab de la Kiev a fost un accident și că știu să dea totul atunci cînd e în joc prestigiul țării, constituind un frumos exemplu pentru toți sportivii noștri. În al doilea rînd, meciul întreg a fost foarte frumos, palpitant de la un capăt la altul, iar asta s-a datorat în mare măsură jucătorilor români, care au avut mereu inițiativa, care au dat dovadă de o condiție fizică excelentă, de o coeziune sufletească perfectă. Publicul nostru a căpătat din nou încredere în tricolori și putem acum spera că vom ajunge din nou printre primele 16 echipe ale lumii. Am cîștigat încredere în Valentin Stănescu, cel care, luînd ceea ce era bun la predecesorul său, a completat echipa cu elemente tinere, iar atunci cînd a fost cazul l-a adus înapoi pe Radu Nunweiller, recunoscîndu-și greșeala de a se fi luat după părerile pătimașe ale unor gazetari. Jucătorii noștri au jucat toți cu simț de răspundere, mai ales Radu Nunweiller, Dumitrache, Dinu, Deleanu, Răducanu, adică oameni de bază ai echipei. Dinu s-a dovedit, într-adevăr, un bun căpitan de echipă, jucînd exemplar, fără greșeală, ajutînd atacul și dirijînd foarte bine apărarea. Nu mă pricep la calcule, dar dacă băieții noștri vor juca la fel de bine și matur în toamnă, la Leipzig, cred că victoria va fi de partea lor. Cum de multe ori cînd au jucat slab ne-am supărat și le-am spus cuvinte grele, acum cred că băieții noștri merită felicitați din toată inima și îmbrățișați".

Meciul de duminică rămîne pentru public un eveniment memorabil și cred că Televiziunea nu ar supăra pe nimeni dacă ar reveni într-o seară (chiar noaptea tîrziu) cu un rezumat filmat. Ar fi bine să avem din nou în fața ochilor momentele în care băieții noștri ne-au adus aminte că fotbalul românesc a fost doar cu trei ani în urmă în atenția lumii întregi, cu prilejul finalelor din Mexic. Atunci am impresionat prin tehnică individuală și prin ambiție, adică exact ceea ce s-a demonstrat și duminică, în fața unui adversar dintre cei mai buni în Europa, la ora actuală. Iată că, atunci cînd sînt puși la greu și joacă cu simț de răspundere — cum bine ați remarcat și dumneavoastră — fotbaliștii români sînt în stare să dea jocului o alură modernă și eficace, să-și biruie adversarul chiar la capitolul la care acesta este foarte puternic: condiția fizică. Duminică, jucătorii noștri au alergat aproape tot timpul, au venit cu toții în atac și în apărare, au luptat pentru toate mingile și pentru fiecare petec de teren. Sigur că ar mai fi fost necesară și nițică șansă, pentru ca să fi putut rotunji scorul și ajusta golaverajul. Dar victoria ne mulțumește, mai ales prin maniera categorică în care a fost cucerită. Și eu nutresc convingerea că jucătorii noștri sînt capabili să lupte cu aceeași voință în meciul retur, pentru a ne putea îndrepta în vara viitoare către München.

CHIVU PASCU, Bdul. Republicii 64, Pitești: „Am privit cu durere și sinceră mirare filmul scurt ce televiziunea română l-a prezentat într-o pauză de fotbal. Era vorba acolo de despărțirea de handbalul competițional al marelui jucător și sportiv Gheorghe Gruia, acest Pele al handbalului mondial. Ce despărțire sărăcăcioasă! Cîțiva spectatori în tribune, un buchet de flori plouat, o expeditivă strîngere de mînă. Acest eminent sportiv care a adus gloriei națiunii noastre, care a făcut să se scandeze numele țării noastre de către sute de mii de guri străine, merita o festivitate pe măsura taliei sale internaționale. Cu cîtă plăcere mi-aduc aminte de meciul de adio al lui Iașin, la care au fost chemați să participe cei mai străluciți fotbaliști ai lumii printre care și internaționalul nostru Dumitrache! Un caz și mai recent: meciul de adio al lui Gento, la care a participat și internaționalul piteștean Nicolae Dobrin. Oare pentru Gruia, acest mare viteaz al sportului românesc, federația de specialitate nu putea organiza un meci de handbal România — restul lumii, la care să fie invitați jucători de handbal de prestigiu din marile echipe ale lumii? Sînt convins că nici unul dintre acestia nu ar fi refuzat să aducă un omagiu marelui nostru handbalist".

Tristețea dumneavoastră în legătură cu meciul de adio al lui Gruia o împărtășesc pe deplin. Ciudat! De atîtea ori presa s-a revoltat împotriva felului cum se organizează unele din aceste manifestări, dar federațiile noastre nu se sinchisesc. O atît de mare lipsă de omenie este de neînțeles. Pentru că nu este vorba doar de meciuri de adio modeste și de mîntuială, ci chiar de ignorarea totală a unor astfel de evenimente. Dacă ne oprim asupra fotbalului, ne aducem imediat aminte de numele unui Nicolae Lupescu, jucător care a avut o contribuție inestimabilă la redresarea fotbalului nostru, la pătrunderea echipei noastre în turneul final din Mexic și care a plecat din fotbalul nostru fără să-l fi observat nimeni, fără nici o festivitate. Să sperăm că Gruia va fi ultimul mare sportiv român nedreptățit de indiferența federațiilor noastre.

Avocat ROMEO GHEORGHIU, Bdul. Victoriei 6, Brașov: „Am constatat, mai ales în ultimul timp, că în aproape toate meciurile de fotbal din cadrul Diviziei „A" sînt sancționați cu „cartonașe galbene" mulți jucători nedisciplinați, care calcă în mod grosolan regulile acestui frumos sport iubit de milioane de oameni. Citim în ziarul „Sportul" chiar și numărul de cartonașe ce se dau într-un meci de fotbal, respectiv într-o etapă. S-a pus întrebarea de conducerea F.R.F. dacă aceste sancțiuni au un efect pozitiv asupra jucătorului respectiv, pentru meciurile sale viitoare, de a nu mai comite astfel de acte similare, primind din nou aceleași „cartonașe galbene". Modesta mea părere este că NU AU AVUT NICI UN EFECT, deoarece proba cea mai concludentă a ineficacității acestei sancțiuni, este faptul că numărul de „cartonașe galbene" se mărește din etapă în etapă...

Și acum iată CARE ESTE PROPUNEREA MEA:

La secretariatul Federației noastre de fotbal să existe o evidență (un opis alfabetic) cu numele tuturor jucătorilor de fotbal din Divizia „A" (nu este o exagerare acest număr, căci sunt numai 16 echipe) și la comiterea a 3-5 acte de indisciplină sancționate pe parcursul etapelor cu „cartonașe galbene" să fie *SUSPENDAT* pe o etapă, două, desigur că și acest fapt rămîne la aprecierea conducerii F.R.F. și DESIGUR că numai în acest caz se va înfiltra o disciplină generală în toți jucătorii de fotbal din patria noastră, căci riscă în acest mod să fie lipsită echipa de acest jucător nedisciplinat la mai multe etape".

Impresia mea este că federația de fotbal nu a lăsat pînă acum necontabilizate cartonașele galbene și roșii, că a bifat ea pe toți recalcitranții. Probabil, însă, că nu poate elimina nici ea pe toți cei care faultează, pentru a nu se trezi într-o bună zi că nu mai are cu cine continua campionatul sau că trebuie să micșoreze numărul jucătorilor. Sancțiunile sînt bune desigur, sînt educative, dar nici să nu abuzăm de ele. Să lucrăm mai mult cu vorba și mai puțin cu bățul!

CULISELE HIPODROMULUI

• *CELE MAI VALOROASE elemente ale hipodromului de trap, cai de 3 și 4 ani, se întîlnesc mîine în alergarea clasică, de fond „Premiul Carpați". Distanța — 2 100 metri.*

• *SOSIREA CONFIRMATĂ de arbitrii alergărilor, în principala probă a zilei, de duminica trecută, „Premiul municipiului Ploiești" (800 — 400 — 200 puncte), alergare în care a funcționat și pariul ordinea triplă, a stirnit justificate proteste din partea publicului spectator, datorită faptului că cel de al treilea clasat, Silvia, (locul I — Raliu, locul II— Senzația), a trecut linia sosirii neregulamentar. Am apreciat promptitudinea cu care a fost descalificată, în aceeași zi, Tufănița (Premiul Călbucet), dar nu sîntem de acord, exprimînd cu aceasta doleanțele spectatorilor, cu modul neatent — necompetent — în care se validează unele sosiri de triplă, lăsînd gustul amar al erorii. De ce nu se recurge la fotografie și pentru astfel de cazuri?*

• *ANTRENORUL — DRIVER Tr. Marcu, poate fi declarat, pe bună dreptate, specialist în lansarea mînjilor. Pînă acum a cîștigat trei alergări de mînji și era cît pe-aci să-și mărească zestrea cu încă două victorii, dacă n-ar fi avut o „explozie" la roata de la sulky (trăsurică), în plină ascensiune cu Hirca (Premiul Cărășeni) și dacă, în ultima alergare a zilei (Premiul Caraiman) — „nașul" său, de anul trecut, Gh. Tănase, s-ar fi lăsat depășit. Se va reedita oare și în acest an duelul Tr. Marcu — Gh. Tănase? Situația din clasamentul driverilor ne spune că da. Și poate, cine știe, va prinde și Tr. Marcu o zi bună. Deocamdată însă, Gh. Tănase s-a instalat în fruntea clasamentului și presimt că nu va mai lăsa pe nimeni să se apropie.*

Doru IONESCU

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

nostri. Voiculescu și-a trecut examenul de cavaler al ringului internațional în anul 1969 cu ocazia campionatelor europene de la București. Îi urez mult succes".

• ÎNTÎLNIRE cu dinamovistul **Vasile Antoniu**, care ne declară: **„Mai boxez în acest an. La Cluj voi încerca din nou să cuceresc centura de campion național la categoria semiușoară după care voi abandona activitatea competițională".**

• FOSTUL ANTRENOR dinamovist **E. Fuhresz** activează cu succes ca „dirijor" al secției înființată la centrul olimpic de la Pitești. În activitatea sa Fuhresz este ajutat de antrenorul I. Stoian. Aici, Fuhresz dispune de o sală echipată după cerințele tehnicii moderne.

• O DECLARAȚIE a internaționalului **Paul Dobrescu** (Dinamo): **„Luna iunie este foarte grea pentru mine. La Belgrad voi încerca să-l suplinesc pe Cuțov, demonstrînd că selecția mea nu a fost întîmplătoare, iar la sfîrșitul lunii mă voi prezenta la primele trei examene la Facultatea de Drept".**

• ÎN CURIND, va apare în librării, viața fostului triplu campion al Europei Lucian Popescu. Lucrarea intitulată „Băiatul de șocolată" (Editura „Stadion") a fost redactată de George Mihalache.

• ASTA SEARA pe un ring din Monte Carlo, argentineanul **Carlos Monzon**, campion al lumii la „mijlocie", își pune centura în joc în fața americanului de culoare, Emile Griffith, care la 36 de ani, încearcă pentru a 6-a oară să intre în posesia titlului mondial. Monzon pornește favorit (l-a mai învins o dată prin K.O. pe Griffith). Griffith a declarat însă că Monzon preocupat de unele probleme familiare nu s-a mai antrenat cu seriozitate și că-l va învinge, devenind din nou șeful mondial al categoriei. Ne surprinde însă că forul internațional a revenit asupra deciziei luată acum cîteva luni, cînd i s-a interzis lui Griffith, să mai evolueze în Europa, deoarece s-a „dopat" la Paris în meciul susținut împotriva lui Gouttier (Franța).

RUGBI

• **LA 30 IUNIE** va avea loc plenara F.R.R. Vor participa membrii comitetului, președinții de cluburi și secții de rugbi din întreaga țară precum și o serie de invitați, la ordinea de zi a fiind-u-se analiza activității din această ramură sportivă.

• **ÎNTRE 1—18 AUGUST** a.c. Ministerul Educației și Învățămîntului și F.R.R. organizează, la Timișoara, o tabără pentru elevi. Vor participa 150 de tineri iubitori ai rugbiului, elevi ai școlilor sportive din întreaga țară.

• **DIN NOU** în fața comisiei de disciplină, un jucător de la „Electroputere": Simu Tudor. Urmarea: suspendat pînă la 31 decembrie 1973. Motivul: abateri de la disciplină atît pe teren cît și în afara lui. Ce se întîmplă oare la secția de rugbi de la „Electroputere"-Craiova?

• **JEAN LUC FERRERE**, este un tînăr francez, jucător de rugbi. Locuind la 30 km de stadion, el nu folosește nici un mijloc de trasport pentru deplasare. Parcurge distanța, de trei ori pe săptămînă, pe jos, dus și întors. El este de meserie brutar. Și nu se poate spune că la meci este lipsit de condiție fizică.

M. NICULESCU

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 3 iunie

1. STEAUA — UNIVERSITATEA CRAIOVA. Trei din ultimele cinci întîlniri susținute între ele de aceste echipe s-au terminat la egalitate. O dată a cîștigat Steaua, o dată Universitatea Craiova. Deci, egalitate perfectă. Ce se va întîmpla mîine? Nu este ușor de anticipat. Credem, totuși, că echipa bucureșteană, dornică de reabilitare, va cîștiga meciul.

2. C.S.M. REȘIȚA — DINAMO. Meciul se anunță dificil pentru ambele formații datorită faptului că fiecare doreste victoria. Un rezultat de egalitate ni se pare cel mai posibil.

3. A.S.A. TG. MUREȘ — S.C. BACAU. Avidă de puncte echipa locală va face totul pentru a cuceri victoria și noi socotim că nu îi va fi imposibil.

4. C.F.R. CLUJ — STEAGUL ROȘU. În mod normal echipa locală nu poate pierde acest meci

5. U.T.A. — PETROLUL. Și echipa arădeană se numără printre formațiile ce aleargă după puncte pentru a se salva de la retrogradare. Nu vedem cum ar putea să piardă mîine vreunul din cele două puncte.

6. F.C. CONSTANȚA — UNIVERSITATEA CLUJ. Va fi, fără îndoială, un meci foarte aspru, dată fiind poziția precară în clasament a celor două formații. Gazdele pornesc favorite și le credem capabile de victorie.

7. JIUL — RAPID. Plasate la mijlocul clasamentului, cele două echipe nu sînt chiar așa de scutite de emoțiile retrogradării. Gazdele vor încerca să valorifice la maximum avantajul terenului dar și oaspeții pot spera la un rezultat de egalitate ținînd seama de forța sistemului defensiv.

8. SPORTUL STUDENȚESC — F.C. ARGEȘ. Greu meciul pentru echipa bucureșteană, nevoită să joace numai pentru victorie. Noi zicem că o poate obține, dar totodată recomandăm și un X.

9 DELTA TULCEA — POLITEHNICA IAȘI. Aflată în zona retrogradării echipa locală va încerca să obțină victoria în fața unei formații ce a dovedit multă inconstanță în returul campionatului. Acordăm, totuși, oaspeților șansa unui rezultat de egalitate.

10. GLORIA BUZĂU — CEAHLĂUL PIATRA NEAMȚ. Există o diferență de valoare între cele două formații care pledează pentru o victorie a gazdelor, mai ales că sînt pe propriul lor teren.

11. PROGRESUL BRĂILA — F.C. GALAȚI. Gazdele vor să se salveze de la retrogradare. Oaspeții au început să simtă că pot spera la primul loc în serie. Deci, două echipe avide de victorie. Probabil că vor termina la egalitate.

12. OLIMPIA ORADEA — ELECTROPUTERE CRAIOVA. Un eșec pe propriul teren ar micșora foarte mult șansele orădenilor de a se salva de la retrogradare. Nevoia acută de puncte îi va purta, deci, spre victorie.

13. POLITEHNICA TIMIȘOARA — F.C. BIHOR. Probabil că în acest meci se joacă soarta seriei secunde, în sensul că rezultatul lui va decide în bună măsură echipa care va promova în prima divizie. Avînd avantajul terenului înclinăm să credem că victoria va fi de partea timișorenilor.

Vă recomandăm un loc de recreare și odihnă

PARCUL TRIVALE

Din diferite colțuri ale municipiului Pitești, cu autobuzele 2 barat, 5, 8, 12, care circulă pînă la stația Papucești-Sat, se ajunge în apropierea pădurii-parc Trivale. Accesul în parcul natural se face, îndeobște, prin punctele marcate de prezența bufetului „Trivale", a cofetăriei „Grota haiducilor" și a bazinului cu apă sau urmînd firul șoselei asfaltate ce duce la camping și la restaurantul „Cornul vînătorului" (circa 3 km).

Parcul se remarcă prin suprafața sa întinsă și prin exemplarele stejarilor vechi, printre trunchiurile cărora, la umbră deasă, vin piteștenii, mai ales duminica, să petreacă clipe reconfortante de odihnă. Pădurea-parc are și o altă particularitate: e străbătută, de la un capăt la altul, de o alee asfaltată pe care, din păcate, circulă autovehiculele stînjenind astfel promenada vizitatorilor și, în primul rînd a copiilor. În stînga și în dreapta aleii, în pădure, la locul ales pentru popas, excursioniștii pot practica jocuri în aer liber; supravegheați de părinți, copiii, mai mari sau mai mici, se vor putea deda în voie jocurilor virstei lor.

Prin aceste atribute, la care se adaugă alte cîteva de importanță majoră, pădurea-parc Trivale se recomandă ca un obiectiv turistic ce depășește sfera de interes a localnicilor. Aici pot veni vizitatorii de pretutindeni, întrucît decorul natural deosebit de agreabil, propice unui șejur de durată, indiferent de anotimp, e întregit de următoarele elemente: • *existența schitului Trivale, construcție înălțată pe un dîmb, pe locul unde, la începutul secolului al XV-lea, a fost întemeiat primul nucleu al actualului lăcaș monahal; biserica de lemn ce se află odinioară în acest loc a fost restaurată de Matei Basarab (1632—1654); în 1674 a fost reconstruită din piatră și cărămidă; aici și-au desfășurat activitatea călugării Gherman Duhovnicul — un talentat caligraf și miniaturist — și Marcu — priceput legător de cărți;* • *existența unui frumos camping, situat în plină pădure, chiar lîngă restaurantul „Cornul vînătorului"; campingul este deschis în toate anotimpurile; vara, căsuțele sale — în număr de 37 — dispun de 74 de locuri; lor li se adaugă cele 20 de bungalowuri și cele 2 montane; camping are grupuri sanitare, afiliate bungalowurilor sau separate, are dușuri reci oferă puncte special amenajate destinate preparării mîncării; din oraș se ajunge la camping cu autobuzul nr. 10, care sosește din oră în oră, avînd stația terminus în fața restaurantului;* • *existența rezervației de zimbri care se compune din 6 exemplare — cei doi părinți aduși de la Hațeg și patru pui născuți aici; se așteaptă nașterea celui de-al șaptelea membru al familiei acestor animale, care erau — cu veacuri în urmă — faima Carpaților românești.*

Pentru excursioniștii veniți în Trivale din alte localități, recomandăm vizitarea centrului orașului Pitești, a cartierului Trivale, a parcului orășenesc și a muzeului istoric. Desigur, oaspeții de mai lungă durată ai Piteștiului nu vor pierde ocazia unor excursii pînă la Golești, la Curtea de Argeș sau chiar la Tîrgoviște.

Valentin BORDA

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVII Nr. 818 — sîmbătă 9 iunie 1973 — 8 PAGINI 1,50 LEI

125 de ani de la revoluția din 1848 în România

ISLAZ...

(Pagina a 2-a)

1848 la București. *Sculptură de Justin NĂSTASE*

Corespondență specială pentru „Magazin"

27 000 MILE PE MĂRILE ȘI OCEANELE LUMII

● De pe pescadorul oceanic „Marea Neagră" am primit noi vești despre rezultatele activității marinarilor români.

(Relatarea în pagina a 3-a)

ȘOCUL

O premieră științifică mondială: noțiunea de celulă de șoc — obiectiv terapeutic și instrument de cercetare, înscrisă de lucrarea „Șocul" semnată de general-maior dr. doc. Iuliu ȘUTEU, col. dr. Traian BĂNDILĂ, lt. col. dr. At. CAFRIȚĂ, lt. major dr. Alex. BUCUR, maior dr. Vasile CÂNDEA.

(Pag. a 5-a)

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

NOILE COTE ALE ÎNTRECERII

Și-n săptămîna care se încheie, prima săptămînă a lunii iunie, a fost subliniată cu tărie apropiata aniversare a unui sfert de veac de la naționalizare. Întreaga presă, radioul și televiziunea au consacrat largi spații evenimentului, prezentînd vastele sale implicații în dezvoltarea economiei naționale, în întreaga viață social-politică a țării. Potrivit bunelor tradiții muncitorești, apropierea aniversării de la 11 iunie a fost marcată în fabrici și uzine, pe marile șantiere printr-o activitate intensă, printr-un avînt mai puternic al întrecerii socialiste. Succesele obținute, omagiind aniversarea, demonstrează, în același timp, cu forța de exemplificare a faptelor, ce lucruri deosebite se pot obține cînd muncitorii, producători și proprietari totodată, angajați conștient într-un amplu proces de creație, lucrează cu înaltă răspundere socială, conștienți de forța pe care o reprezintă, de țelul major pe care-l slujesc. Munca plină de abnegație, succesele obținute în întrecerea socialistă sînt cea mai grăitoare formă de manifestare a aderiunii depline la politica partidului, a hotărîrii de-a face totul pentru înfăptuirea programului stabilit de Congresul al X-lea și de Conferința Națională a partidului.

Munca însuflețită în întrecerea socialistă, expresie vie a conștiinței înaintate pătrunse de spirit partinic, revoluționar, de un fierbinte patriotism, îmbracă aspecte care oglindesc preocupări gospodărești pe cît de complexe pe-atîta de temeinice. Numeroase acțiuni, numeroase inițiative muncitorești vizează direct și nemijlocit domenii esențiale ale activității productive. În acest fel întrecerea capătă înfățișarea unei adevărate bătălii pe mai multe fronturi: pentru calitate, pentru economii, pentru bună organizare a muncii și a producției, pentru consumuri de materii prime și materiale cît mai judicios normate, pentru introducerea și respectarea unei cît mai riguroase discipline tehnologice.

Aceste direcții de acțiune, subliniate cu claritate de Plenarele C.C. al P.C.R. din noiembrie 1972 și februarie 1973 se materializează astfel, în cadrul întrecerii, în realizări remarcabile care oglindesc, fiecare în parte și toate laolaltă, spiritul gospodăresc, grija de fiecare zi pentru laturile calitative ale producției. Depășind, prin mai larga lor cuprindere, activitatea direct productivă, acțiunile organizate în climatul spiritual generat de întrecerea socialistă capătă adesea caracterul unei înalte școli morale în care se formează, pe temelia principiilor eticii socialiste, deprinderi noi, atitudini noi în muncă și-n viață. De pildă, (luăm în această privință un singur exemplu) lupta pentru economii, lupta împotriva risipei, pentru o raționalizare a oricărui fel de consumuri; după cum se știe, ea are diferite forme, adaptate cerințelor specifice locurilor de muncă; preocuparea permanentă pentru sprijinirea acțiunii trece însă dincolo de zidurile întreprinderii, se extinde dincolo de cele 8 ore de lucru devenind o adevărată deprindere în viața de fiecare zi. De aici extinderea acțiunilor de economisire în preocupările cotidiene, în gospodărirea orașelor, în viața de familie. Economisirea energiei electrice, a combustibilului bunăoară, devin preocupări curente pentru oricare cetățean conștient că interes

CONTINUARE ÎN PAG. ②

LA 11 IUNIE — UN SFERT DE VEAC DE LA NAȚIONALIZAREA PRINCIPALELOR MIJLOACE DE PRODUCȚIE

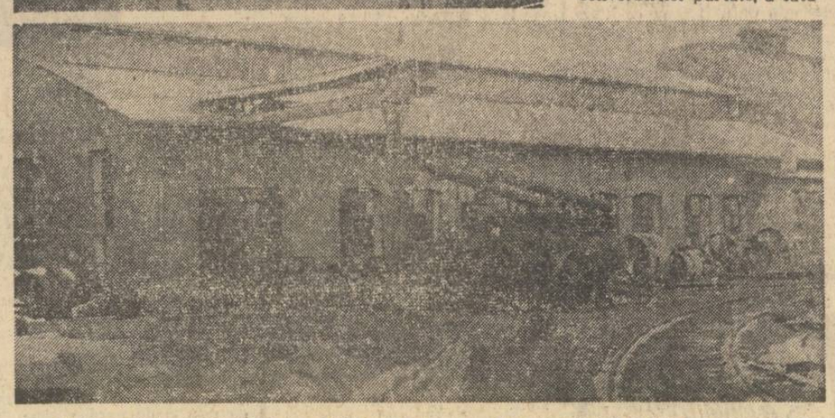

La începutul sfertului de veac de la actul istoric al naționalizării și la împlinirea lui. Cele două imagini, una a halei noi de pereți membrană și alta a vechii uzine Vulcan marchează și definesc cele două momente în timp.

VULCAN 1973

Astăzi, această veche uzină bucureșteană ce se profilează în special în producerea unor cazane energetice de mare capacitate, se recomandă mai mult ca oricînd prin oamenii săi, acești neostoniți creatori care dau măsura tuturor realizărilor, pe care-i caracterizează cutezanța și puterea de muncă, visul și stăruința în perfecționare, pasiunea pentru tehnică. Cu ei și despre ei se desfășoară dialogul din reportajul de față, modestă imagine a muncii unui colectiv în pragul sărbătoririi a 25 de ani de la înfăptuirea naționalizării.

Memoria ajutată de însemnările din carnet, reeditează ziua petrecută în uzină. Cunoscusem oameni, diferiți ca vîrstă, ca pregătire, ca fel de a gîndi. După selectarea faptelor după formularea unor concluzii, îmi stăruie în minte o trăsătură comună a tuturor convorbirilor purtate, a tuturor răspunsurilor, ce-mi alimentaseră curiozitățile. Nici unul dintre interlocutori nu despărțise, pentru o clipă măcar, întîmplările, evenimentele rememorate după trecerea anilor, de credința că puterea, talentul, dragostea și curajul omului stăpîn pe profesia aleasă, dornic s-o perfecționeze mereu, neîstovit creator, nedescurajat

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Descoperirea în peșterile fierbinți de la Herculane a unui fenomen unic:

STALACTITELE FLEXIBILE

● Temerara explorare realizată de o echipă de tineri speologi în cinci peșteri aflate în stațiunea Băile Herculane ● Cercetări efectuate la o temperatură de peste 30 de grade ● Erupția de vapori fierbinți ● Identificarea unui mineral extrem de rar

(Amănunte în pagina a 7-a)

Montarea echipamentului de coborîre în Avenul lui Adam, una din peșterile fierbinți.

ALIMENTAȚIA RAȚIONALĂ ÎN TIMPUL VERII

de prof. dr. docent Iulian MINCU

● Apa — cînd o bem, cum o bem și în ce cantități ● Cum păstrăm și cum folosim alimentele în acest sezon ● Ambianța, orele de masă și un minimum de noțiuni de igienă.

(Amănunte în pagina a 6-a)

Mai există enigme?

„MONEDELE" ANTICHITĂȚII

Seceri și vîrfuri de săgeți de bronz folosite în vechime ca obiecte-monedă

de dr. Constantin PREDA
cercetător principal la Institutul de arheologie

● Cele mai vechi obiecte, folosite drept monede de schimb, descoperite pe teritoriul țării noastre ● Secerile de bronz de la Drajna de Jos, jud. Prahova, erau în urmă cu două-trei milenii valori monetare ● 11 pumnale de aur, în greutate de 3,5 kg, găsite la Perșinari, jud. Dîmbovița — prețioase piese de schimb ● Obiectele-monedă în formă de... inele de aur găsite la Turnu Măgurele ● Numeroase tezaure alcătuite din vîrfuri de săgeți din bronz descoperite în Dobrogea.

(Amănunte în pagina a 2-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

La poalele semețului munte Penteleu
Constantin STOICESCU — Buzău

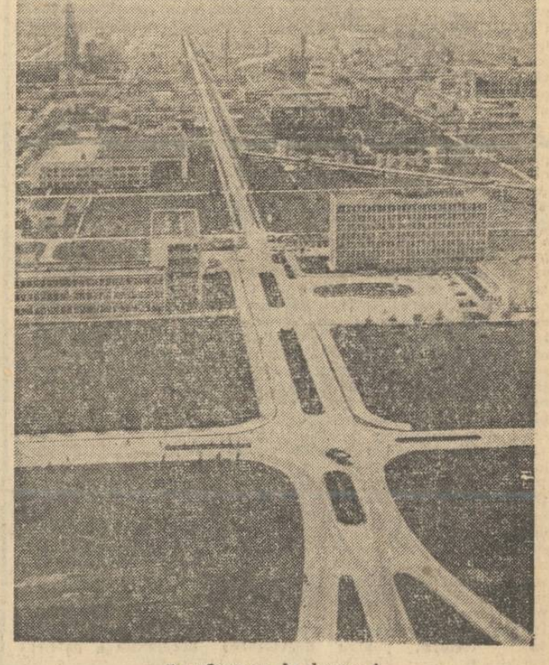

La răscruce de drumuri
Ion POPESCU — Ploiești

La 11 iunie — un sfert de veac de la naționalizarea principalelor mijloace de producție

VULCAN 1973

URMARE DIN PAG. 1

de nereușite reprezintă prima măsură după care se poate judeca tot ceea ce s-a făcut.

Fiindcă ideea mi-a fost spusă diferit reflectînd felul tie a cugeta despre muncă al fiecăreia dintre cele șase proaspete cunoștințe din uzina Vulcan, încerc să le împărtășesc. Nu doar reproducîndu-le. Căutîndu-le sensurile, nuanțele.

1 200 diplome de calificare

MARIN SORA, secretarul Comitetului de partid se află în rîndul celor veniți destul de recent în uzină. Un om tînăr încă, dinamic, îmi mărturisește că esențialul pentru acest colectiv care muncea acum 25 de ani, la naționalizare, într-un atelier de cazangerie, unul de prelucrări mecanice și o turnătorie, care își transporta piesele cu o căruță trasă de un cal alb — după cum îmi spune[a] mai tîrziu șeful de echipă **APOSTOL TOFAN** — și realizează astăzi subansamble pentru cazanul energetic de 1035 tone aburi pe oră, este pregătirea oamenilor. **„Prin aceasta, înțeleg o pregătire complexă: profesională, politică, moral-cetățenească, cultural artistică".**

— De ce faceți această precizare? Vreți să marcați deosebirea între a spune de pildă „vom avea la sfîrșitul anului 1200 diplome de calificare față de școala profesională" sau: „vom avea 1200 de oameni tineri"?

— Și pentru aceasta. Nu mai putem discuta de profesii ci de oameni cu profesii. Începînd cu brigăzile de educație muncitorească și terminînd cu noul Cabinet de cultură tehnică profesională, preocuparea noastră tinde a ajuta omul să se perfecționeze în muncă și, prin ea, în viață. Tehnica avansată cere și un muncitor înaintat, bun cunoscător al profesiei lui, al uzinei, cu maturitate politică, cu comportare etică.

Argumente

Secretarul de partid e solicitat insistent în uzină. Scurta noastră discuție la sfîrșit. Ideea aceasta a formării complexe a muncitorului în configurația condițiilor de astăzi, tieci a omului, are nevoie de argumente. Încep să le caut. La **NICULAE BĂNICA**, de pildă, cunoscutul bohrwerkist, de la mecanică reductoare pe care anul 1948 îl găsise tînăr, foarte tînăr, dar deja cu o experiență îndelungată de ucenicie.

— Naționalizarea, spune el, a reprezentat pentru mine, pe lîngă importanța politică a actului, siguranța existenței, încrederea în forțele mele alăturate forței celor mulți, speranța într-o viață mai bună, mult mai bună decît îndrăzneam doar s-o visăm.

— Mai tîrziu, ce a fost esențial pentru dezvoltarea uzinei?

— Nu mai tîrziu, ci imediat și, pe măsura trecerii anilor, tot mai serios: pătrunderea tehnicii noi și pregătirea oamenilor în pas cu ea. Calificarea nu e ceva cîștigat pe viață dacă nu se reînnoiește.

— Învață și cei tineri și cei mai maturi...

— E o obligație: unii la școala profesională, alții la locul de muncă, unii la liceul seral, alții la cursurile de reciclare. Uzina are nevoie de oameni cu carte, care să cunoască tehnica nouă și s-o aplice.

Inginerul **ALEXANDRU ROȘU** de la planificare, preferă argumente de ordinul cifrelor, prezentate însă tocmai pentru a ilustra minunata forță a oamenilor acestui colectiv.

— Față de 1948, numărul utilajelor a crescut de peste opt ori iar al salariaților de peste cinci ori. Sînt însă cifre și mai semnificative. Să luăm producția globală a primului trimestru al acestui an. Ea este mai mare de opt ori decît producția întregului an 1948 iar producția marfă de peste șase ori. Față de același an, cînd procentul de muncă mecanizată la manoperă reprezintă doar 10 la sută, astăzi el a crescut la peste 60 la sută. Pentru primele cinci luni din 1973, producția marfă, s-au realizat 12 milioane lei peste plan. Nici una din aceste comparații nu poate fi înțeleasă dacă nu este privită ca o creație a oamenilor uzinei.

MARIN SORA

NICULAE BĂNICA

ALEX. ROȘU

APOSTOL TOFAN

ION BOȚOGHINĂ

CONST. SĂVULESCU

Frații Boțoghină și alții...

Sînt mai multe tradiții la Vulcan. Cea care transmite ștafeta de bază din tată în fiu și, ceea ce e mai puțin obișnuit, din frate în frate, este parcă mai impresionantă. Modelierul **ION BOȚOGHINĂ** de la Turnătorie, care s-a născut în anul naționalizării, are doi frați mai mici, Ilie și Tudor, amîndoi strungari la Vulcan.

— De ce i-ați convins și pe frații dumneavoastră să muncească în același colectiv? Ca să respectați o tradiție?

— Nu m-a convins atît tradiția cît calitatea colectivului. Găsisem aici înțelegere, prietenie, seriozitate, exigență. Nu aveam obligația să încerc să atrag și pe frații mei într-un astfel de loc de muncă?

— După cîte știu tineretul reprezintă cam 60 la sută din numărul salariaților. Ce socotiți că este esențial pentru munca tinerilor din uzină?

— Cred că esențial este să înțelegi că ți se cere să te formezi ca un om integru pe care să-l preocupe, în profesie, calitatea lucrului și care să cunoască foarte bine tehnologia. Fără asta nu se poate. Nici fără să ai perspectiva muncii tale nu reușești să dai produse de calitate. Dacă eu ca modelier nu cunosc munca turnătorului cum pot să respect întocmai niște obligații față de el?

— De ce spun cei mai bătrîni că voi tinerii visați astăzi, de îndată ce intrați în producție, doar tehnică, că vă arde dorința de a fi îndrăzneți, de a inova, înainte chiar de a fi stăpîni pe profesie?

— Ce-i rău în asta? La ieșirea din școală, ei își puneau, acum 25 de ani, doar problema asigurării existenței. Noi pornim de la alte premize la crearea cărora ei au contribuit din plin. Și dacă doresc să devin mai mult decît ceea ce sînt acum, asta înseamnă că vreau să-mi valorific posibilitățile. Urmez liceul seral, vreau apoi să fac școala de maiștri. E o perspectivă apropiată pentru mine. Reprezintă, de fapt, visul meu de perfecționare.

— Dacă noi cei tineri, adaugă inginerul **CONSTANTIN SĂVULESCU** în anul său de stagiatură la uzină, **știm să ne facem respectați de oamenii cu experiență datorită seriozității noastre în pregătire, e bine, chiar foarte bine să fim purtătorii unor idei noi de organizare științifică a procesului de producție, unor idei îndrăznețe în tehnică.**

— Cum s-ar traduce practic, de pildă în cazul dumneavoastră, acest rol al tinerilor?

— Încerc să-l ajut pe șeful de atelier la realizarea unui flux tehnologic precum și la inscăunarea unei atitudini mai juste față de o documentație aprofundată care să te înarmeze cu tot ce trebuie să știi despre piesele la care lucrezi, scopul lor final și a putea să-ți apreciezi rolul la adevărata lui valoare.

★

Nimic din ceea ce acest harnic, calificat colectiv înfățișește nu poate fi lipsit de prezența celor care au scris de fapt istoria acestui pătrar de veac al uzinei Vulcan. Oamenilor de aici le aparține cutezanța și puterea de muncă, visul și stăruința în perfecționare, pasiunea de a învinge greutăți și dorința de a fi ceea ce li se pretinde într-o mare uzină profilată în special pe producerea de cazane energetice mari, la nivelul tehnicii mondiale, atît pentru nevoile industriei noastre cît și pentru export. Lor le aparține prezentul și viitorul, maturitatea și tinerețea mereu reînnoită a acestei vechi uzine bucureștene. Omul rămîne măsura tuturor lucrurilor.

Lucia MANOLESCU

Ce au însemnat 25 de ani de industrie socialistă pentru CONSTRUCȚIA DE MAȘINI ȘI PRELUCRAREA METALELOR

DINAMICA PRODUCȚIEI GLOBALE

Dacă luăm ca bază anul 1938, ea a reprezentat în:

1948 = 87 la sută
1971 = 5 500 la sută
1972 = 6 400 la sută

LOCURI DE MUNCĂ

La doi ani de la naționalizare, în:

1950 = 172 900

În primii doi ani ai actualului cincinal:

1971 = 599 200
1972 = 651 600

Față de prevederile cincinalului pentru anul 1973, constructorii de mașini vor realiza în acest an o producție mai mare cu 4,4 miliarde lei.

125 DE ANI DE LA REVOLUȚIA DIN 1848 ÎN ROMÂNIA

ISLAZ...

În cronica revoluției pașoptiste, în analele care rememorează desfășurarea ei în Țara Românească, numele localității Islaz, din apropiere de Dunăre, ocupă un loc deosebit de important. Aici s-a stabilit unul din punctele de declanșare a acțiunii „căuzașilor". Și tot aici s-a citit, la 9 iunie 1848, vestita Proclamație care sintetiza, ca într-un manifest, programul de revendicări burghezo-democratice. Întrebarea care se pune este de ce tocmai din această așezare și-au propus conducătorii pașoptiști să se adreseze maselor de clăcași spre a le ridica la luptă împotriva orînduirii feudale? Răspunsul nu este prea greu de dat. În această parte, ca și în întreaga Oltenie, se mai păstra încă destul de viu spiritul revoluției lui Tudor Vladimirescu. La Islaz, și în satele înconjurătoare mai trăiau destui oameni care se înrolaseră printre panduri și este aproape sigur că unul dintre ei era și preotul Radu Șapcă din Celei. În afară de aceste considerente, pașoptiștii se opriseră asupra Islazului și pentru că ofițerii care comandau garnizoanele apropiate — căpitanul Nicolae Pleșoianu și maiorul Christian Tell — simpatizau cu cauza lor, ultimul figurînd chiar în conducerea societății „Frăția". De altfel, încă la întoarcerea sa în țară, de la Paris, Bălcescu se abătuse prin această localitate și discutase încă o dată cu prietenii săi despre posibilitatea precipitării evenimentelor. Așa încît, cînd în ziua de 9 iunie, în centrul satului a apărut grupul de pașoptiști veniți din Capitală, iar preotul Radu Șapcă, binecuvîntînd mulțimea, a chemat-o să asculte cu luare-aminte Proclamația, și cînd, la urmă, le-a cerut oamenilor să jure că vor urma întocmai programul ascultat, surpriza n-a fost prea mare. După cum nimeni nu s-a mirat prea mult cînd a văzut că ofițerii și soldații garnizoanei, cu alte cuvinte reprezentanții stăpînirii, s-au raliat cu entuziasm mișcării pornite.

În istoria noastră, în letopisețul epopeei pașoptiste, Islazul se leagă însă nu numai de începutul revoluției în Țara Românească, ci, mai ales, de cuprinderea între cele 22 de puncte ale programului adoptat aici a faimosului articol 13... Cum se știe, el arăta că, odată ce va birui, revoluția va înfăptui emanciparea clăcașilor și împămîntenirea lor prin despăgubire. Un articol simplu care însă exprima concentrat, sensul întreg și toată ratiunea de a fi a faptei pașoptiste. Traducerea în viață a acestui articol însemna simultan abrogarea privilegiilor feudale, care dăinuiau de veacuri, și ridicarea la o condiție omenească a celei mai numeroase și a celei mai oropsite clase a societății — țărănimea. Astăzi știm sigur că ideea de a însera în programul revoluționar a unei prevederi vizînd abolirea servituților feudale i-a aparținut lui Nicolae Bălcescu, și el a susținut-o încă la întrunirea de la Paris în cadrul căreia s-a hotărît ca tinerimea să se întoarcă repede în țară și să purceadă revoluția. Ulterior, acest program a suferit numeroase corecturi și ștersături dar, datorită insistenței curentului democrat-revoluționar, articolul 13 nu a fost omis. Cu capacitatea lui de a sintetiza esența evenimentelor, a mișcărilor sociale, Bălcescu avea să scrie ulterior: „Revoluția de la 1848 se cuprinde pe de-a-ntregul în acest al 13-lea articol. Celelalte puncte doar mai dezvoltate sînt reproducerea programului de la 1821". Tot el va mai preciza că anul 1848 „Era dezvoltarea progresivă a revoluției din 1821; era (se înțelege cerința — n.n.) de a organiza democrația și a desrobi pe țăran făcîndu-l proprietar. Într-un cuvînt — precizează marele gînditor caracterul evenimentelor — trebuia să fie o revoluție democratică și socială". În același sens va scrie și A.G. Golescu (Negru) care arată că programul agrar rămîne coloana vertebrală a întregii acțiuni revoluționare.

Pentru a înțelege cît de puternic era în epocă ecoul unei asemenea tentative de a arunca din spatele țărănimii povara obligațiilor ce trebuiau să le presteze față de boierime, obligații înăsprite de prevederile regulamentare, putem aduce și următoarea mărturie. Unul dintre capii revoluției, Christian Tell, trimisese vorbă către un cunoscut de-al său din Cîmpulung Muscel, mare proprietar, rugîndu-l să treacă și el de partea căuzașilor. „Dar care este programa voastră?" — s-ar fi interesat acesta. Trimisul lui Tell i-ar fi răspuns: „Programa este foarte scurtă; are doar patru puncte; primele două: ridicarea gloatelor și împămîntenirea clăcașilor". „Mi-ajung acestea două, ar fi sunat răspunsul. Celelalte nu mă mai interesează. Nu voi accepta niciodată să merg cu cei care au asemenea idei". A desrobi țărănimea clăcașă, a o face stăpînă pe bucata de pămînt pe care o lucra, era în epocă un obiectiv mai mult decît temerar. Gh. Georgescu-Buzău, scrie în acest sens: „În condițiile feudalismului, lupta țărănimii pentru eliberarea pămîntului de orice servitute și pentru formarea unor gospodării individuale are un caracter progresist". El își bazează aserțiunea pe cunoscuta teză a lui Marx care, în Capitalul, scrie cu privire la problema în cauză: „Libera proprietate a țăranului, care-și lucrează el însuși pămîntul acesta, este evident, forma cea mai normală a proprietății funciare pentru mica exploatare. Pentru deplina dezvoltare a acestui mod de exploatare, proprietatea asupra pămîntului este tot atît de necesară ca și proprietatea asupra uneltelor, pentru libera dezvoltare a producției meșteșugărești. Ea constituie aici baza pentru dezvoltarea independenței personale. Pentru dezvoltarea agriculturii însăși, ea este un moment de trecere necesară".

Desfășurarea ulterioară a revoluției nu a împlinit speranțele țărănimii clăcașe. Transmisă comisiei proprietății, propunerea de împămîntenire a fost tergiversată și în cele din urmă părăsită. Abia după înfăptuirea Unirii, Domnitorul Alexandru Ioan Cuza și primul său sfetnic, Mihail Kogălniceanu, care se considerau legatari legitimi ai mesajului pașoptiștilor, au legiferat acest act devenit o condiție esențială a însăși dezvoltării economice și sociale a țării. La Islaz însă s-a rostit pentru prima oară acest gînd. La Islaz s-a format primul guvern revoluționar. Proclamația care s-a citit aici acum 125 de ani, la 9 iunie, se constituie astfel într-o vibrantă și nepieritoare pagină de istorie națională.

Ion PAVELESCU

„MONEDELE" ANTICHITĂȚII

de dr. Constantin PREDA

cercetător principal la Institutul de arheologie

Mult timp înainte de apariția monedei, fenomen care va avea loc în cursul sec. VII î.e.n. și chiar după această dată, schimbul de produse între diferitele comunități și între indivizi a cunoscut, în funcție de timp și de loc, forme foarte variate. Cercetările și descoperirile arheologice au arătat că diferitele metale, arama, bronzul, fierul, argintul și aurul au fost folosite ca instrumente de schimb sub formă de lingouri, discuri, trepiede, frigări, cazane, securi, inele etc. Asemenea obiecte și mai ales lingourile, unele chiar marcate au fost utilizate în mileniile III-II î.e.n., în India, China, Assiria, Capadocia, Micene, Cipru, la Hitiți, Dorieni, Fenicieni etc.

Mijloace de schimb din perioada premonetară se întîlnesc și la comunitățile primitive de pe actualul teritoriu al României. **Cele mai vechi obiecte cu valoare monetară descoperite pînă acum în țara noastră aparțin fazei tîrzii a epocii bronzului și începutului primei vîrste a fierului.** Pentru această vreme se cunosc numeroase depozite cu topoare și seceri de bronz. Deoarece multe din aceste obiecte, ne referim mai ales la depozitele de seceri, nu au fost destinate, după cum o dovedește forma lor, unei activități practice, s-a ajuns la concluzia că avem de-a face cu valori monetare primitive. **Una din cele mai mari și mai semnificative descoperiri de acest fel o constituie depozitul de la Drajna de Jos, jud. Prahova, cu cele circa 200 seceri de bronz.**

Nu lipsesc nici descoperirile cu obiecte de aur, cărora li se atribuie o semnificație similară. **Avem în vedere mai întîi tezaurul de la Perșinari, jud. Dîmbovița,** alcătuit din 11 **pumnale** de aur, însumînd o **greutate** de aproape 3,500 kg. Tipul, forma și finisajul acestor pumnale arată limpede că ele nu erau desemnate unei

MAI EXISTĂ ENIGME?

activități cu caracter practic. Aparținînd foarte probabil unui trib sau unui șef de trib, tezaurul de la Perșinari reprezenta o valoare însemnată și sigură, care putea oricînd să fie schimbată cu produse de altă natură. În aceeași categorie de descoperiri și poate mai aproape de noțiunea de instrument de schimb se include și tezaurul de inele de aur de la Turnu Măgurele. Greutățile diferite ale acestora și chiar unele raporturi ponderale ce par să existe între ele sînt indicii în favoarea caracterului de obiecte-monedă.

Cele mai tipice semne premonetare utilizate în schimburile de produse de-a lungul coastei de vest și de nord a Mării Negre în secolul al VI-lea î.e.n. sînt niște mici obiecte de bronz, ce îmbracă forma unor vîrfuri de săgeți. Toate aceste obiecte au fost obținute prin turnare. Nu sînt însă toate identice. Unele păstrează forma tipică de săgeți cu trei muchii, dar cu vîrful retezat și uneori cu tubul de fixare umplut cu plumb pentru a fi mai grele. Altele sînt asemănătoare unei frunze de salcie cu nervura mediană pronunțată. La primul tip greutățile variază între 5 și 9 grame în timp ce la tipul următor acestea oscilează între 4,5 și 6,5 grame.

Cele mai multe și mai reprezentative descoperiri aparțin litoralului dobrogean al Pontului Euxin. Descoperiri izolate de vîrfuri de săgeți cu rol de monedă sînt semnalate în cetatea grecească Histria, în așezarea greco-băștinașă de la Tariverde (jud. Constanța) și la Roxolani și Olbia în U.R.S.S. În depozite le avem documentate, în Dobrogea la Jurilovca și Enisala, și în R.P. Bulgaria în insula Atia din apropierea golfului Burgas. Descoperirile respective dovedesc nu numai o largă răspîndire, ci și o intensă folosire a acestora în schimburile din regiunea vest-pontică. **Prezența vîrfurilor de săgeți, tip monedă, în cuprinsul cetății Histria, ca și în așezările de la Tariverde și Roxolani, face dovada circulației și utilizării acestora în comerțul mărunt, zilnic. Constituirea lor în tezaure și aria întinsă de răspîndire arată încrederea de care se bucurau și prețuirea ce li se acorda.**

În legătură cu aceste obiecte monedă, care au fost studiate în mod special în ultima vreme, rămîne o problemă importantă de rezolvat. Avem în vedere împrejurarea că **cercetările de pînă acum nu au reușit să fixeze locul unde au fost turnate aceste vîrfuri de săgeți, în cadrul unei arii de răspîndire așa de mare.** Desigur că în această privință se pot emite unele ipoteze. Una dintre ele pare totuși să se impună. **Orientîndu-ne după cele mai de seamă și cele mai numeroase descoperiri am fi înclinați să credem că principalul centru unde au fost turnate vîrfurile de săgeți de tipul amintit se situează pe coasta dobrogeană a Mării Negre.** Unul din orașele grecești din regiunea respectivă, dornic și interesat să-și intensifice schimburile cu populația autohtonă getică din vecinătate, în lipsa unui alt etalon de schimb, condițiile pentru apariția monedei fiind încă nematurizate aici, poate fi considerat autorul unui astfel de proces. **Din rîndul celor trei colonii grecești de pe litoralul dobrogean, cea care ajunsese să se impună în comerțul pontic din a doua jumătate a sec. VI î.e.n. era cetatea milesiană Histria. Descoperirile arheologice din ultimii ani dovedesc în mod limpede că orașul, în această perioadă, domina din punct de vedere economic, întreaga zonă de vest și de nord a Mării Negre evidențiindu-se, atît în comerțul cu celelalte orașe grecești, cît și în cel cu populația autohtonă.** Pentru înlesnirea schimburilor, care căpătaseră un caracter permanent, orașul simte nevoia creării unui etalon de schimb. În acest scop alege ca tip vîrfurile de săgeți, familiare populațiilor din preajma Mării și a orașelor grecești. În favoarea Histriei, cel puțin ca principal centru de turnare a vîrfurilor de săgeți cu valoare monetară, pledează și numărul mare de astfel de piese descoperite în ruinele cetății. Dacă Histria a fost sau nu și singurul loc unde s-au produs asemenea instrumente de schimb premonetare este o problemă la care deocamdată nu se poate răspunde.

Ceea ce ni se pare demn de reținut din această ultimă parte a prezentării noastre este faptul că avem documentată cert, pentru o epocă destul de timpurie, existența în Dobrogea a unor prime și importante etaloane de schimb metalice. Cu acestea se făcea un ultim și important pas pe calea apariției primelor monede în cuprinsul Daciei și se netezea totodată drumul viitoarei circulații monetare în raporturile dintre coloniile grecești și populația locală traco-getică.

NOILE COTE ALE ÎNTRECERII

URMARE DIN PAG. 1

sele economiei naționale cer, în orice împrejurare, împiedicarea risipei indiferent unde și cum s-ar manifesta. Întrucît fiecare kilowat produs, fiecare litru de benzină reprezintă un bun al întregii societăți, un bun care trebuie gospodărit cu cea mai mare grijă.

Un aspect semnificativ și convingător al acestei atitudini noi, pline de răspundere față de bunurile care constituie avuția societății noastre, o constituie și acțiunea pornită în județele țării pentru punerea în valoare a oricărui petec de pămînt. Drumuri inutile, curți nechibzuit dimensionate, terenuri abandonate, depistate cu grijă devin, atunci cînd sînt privite cu ochi de gospodar, hectare de teren cultivabil, devin un mijloc de-a spori producția agricolă.

Luînd în considerație aceste aspecte, care în fond prezintă doar cîmpuri diverse de manifestare ale uneia și aceleiași preocupări, reușim să înțelegem totodată că participarea fiecăruia dintre noi la realizarea programului de dezvoltare a economiei naționale nu cuprinde numai creșterea economică în sine, ci și participarea activă, a fiecărui cetățean la marea acțiune care înseamnă gospodărirea avuției naționale.

Aceste fapte, pe care fiecare dintre noi le cunoaște nemijlocit, aceste acțiuni — și cîte altele încă! — ne demonstrează că realizarea progresului economic pe care ni-l propunem și pentru care muncim, cere din partea noastră a tuturor, în orice împrejurare, eforturi, dăruire, pasiune. Nu poate exista pentru noi în acest sens sarcină mai importantă decît fructificarea la maximum a bogatului potențial productiv de care dispunem, economisirea resurselor materiale și combaterea risipei. Sînt toate acestea trăsături ale bunului gospodar, sînt trăsături ușor de recunoscut oricînd și oriunde, care se manifestă în fabrică și acasă, pe stradă și în orice alt loc public; ele definesc omul înaintat, convins că risipa, mare sau mică, de orice fel ar fi ea, este împotriva intereselor societății noastre. Comportarea individuală se conjugă astfel cu interesele sociale cele mai largi, ilustrînd și în cazul acestei preocupări distincte, faptul că ridicarea economiei naționale și asigurarea, pe această bază, a bunăstării populației este nu numai o problemă economică ci și o problemă a dezvoltării valorilor etice, morale, o problemă a conștiinței noi, socialiste. De acest lucru ne convingem prin argumentele oferite de viața de fiecare zi, prin argumentele oferite de anii trăiți și munciți, de biruințele noastre care au însemnat nu numai succese în producție, ci și succese în făurirea unui om nou al societății noastre socialiste, astăzi plenar angajat în larga mișcare de masă pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen, pentru dezvoltarea accelerată a patriei socialiste.

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 10 IUNIE

PROGRAMUL I: 8.00 Bună dimineața! 8.30 Cravatele roșii. 9.25 Daktari. 9.50 Viața satului. 11.00 Emisiune în limba maghiară. 12.30 De strajă patriei. 13.00 Album duminical. Din cuprins: 13.36 Invincibilul Mighty Mouse. 13.47 Flori din... „Floarea din grădină". 14.04 Muzică ușoară. 14.20 „150 000 de cuvinte", reportaj. 14.40 „Sub teiul lui Eminescu". 14.55 „Aventuri în epoca de piatră". 15.20 Scene vesele din operete. 15.43 Recital Lola Iovanovici. 16.10 Tunelul timpului. 17.00 Fotbal: Petrolul Ploiești — Universitatea Craiova. 17.45 Desene animate. 18.00 Cîntare patriei. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Unire, muncitori, unire! Film consacrat aniversării unui sfert de veac de la actul revoluționar al naționalizării. 20.40 Ion Finteșteanu și Marcel Anghelescu în dialog pe melodiile lui Ionel Fernic. 20.55 Film muzical: Orchestra de cinci parale. Cu Danny Kaye, Louis Armstrong, Bob Crosby și orchestra sa. 22.45 Telejurnal.

PROGRAMUL II: 11.00—13.00 Concert simfonic. 20.15 Eroi îndrăgiți de copii. 20.55 Caleidoscop cultural-artistic. 21.15 Telex tehnico-științific. 21.35 Opera în studio. Alexandru Lăpușneanu de Alexandru Zirra.

LUNI 11 IUNIE

PROGRAMUL I: 17.30 Curs de limbă franceză (reluare). 18.00 Telex. 18.05 La ordinea zilei. Azi, județul Buzău. 18.20 Cămînul. 19.00 Ecranul. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Mai aveți o întrebare? 20.40 Luminile rampei. 21.15 Revista literar-artistică. 21.45 Roman-foileton: Noile aventuri ale mușchetarilor. 22.35 24 de ore.

PROGRAMUL II: 20.00 Avanpremieră. 20.05 Daktari. 20.30 Desene animate. 20.45 Pe urmele lui Caplia. 21.45 Dans și muzică de pretutindeni. 22.15 „Primul tur de manivelă" — producție a Studioului de filme documentare „Al. Sahia". 22.30 Formații românești de muzică ușoară.

MARȚI 12 IUNIE

PROGRAMUL I: 9.00 Teleșcoala. 10.00 Telex. 10.15 Avanpremieră. 10.20 Tele-enciclopedia (reluare). 11.00 Desene animate. 11.15 Telecinemateca pentru tineret. „Să aprinzi un foc" (reluare). 12.10 Formații românești de muzică ușoară (reluare). 12.30 „Primul tur de manivelă" (reluare). 12.45 52 de inițiative în 52 de săptămîni (reluare). 13.00 Telejurnal. 17.30 Curs de limbă rusă (reluare). 18.00 Telex. 18.10 Steaua polară. 18.40 Pe-un picior de plai. 19.00 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Reflector. 20.20 Universitatea TV. 21.00 Telerecital Alexandru Giugaru. 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II: 20.00 Avanpremiera. 20.05 Romanțe, cantonete și melodii distractive. 20.20 Emisiune de versuri revoluționare și patriotice. 20.30 Bucureștiul necunoscut. 20.55 Mannix (reluare). 21.45 Muzică simfonică. 22.15 „Pietrișul" — film documentar.

MIERCURI 13 IUNIE

PROGRAMUL I: 9.00 Curs de limbă engleză. 9.30 Micii meșteri mari. 10.00 Telex. 10.05 Cînd una spui și alta faci (reluare). 10.45 Film serial: Orașul negru. Episodul II. 11.50 La ordinea zilei. 12.20 Revista literar-artistică TV (reluare). 13.00 Telejurnal. 17.30 Fotbal: Universitatea Cluj — Dinamo București. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Teleobiectiv. 20.25 Telecinemateca: Gustul mierii. Cu Reta Tushingham, Robert Stephens, Murray Melvin. 22.10 24 de ore. 22.40 Un virtuos al cornului: Ion Bădănoiu.

PROGRAMUL II: 20.00 Avanpremieră. 20.05 O viață pentru o idee: Ștefan S. Nicolau. 20.35 Agenda. 20.45 Oaspeți în studiourile noastre. 21.10 Ghișeul. 21.35 Meridiane literare. 21.55 „Vis de dragoste" — balet pe muzică de Liszt. 22.10 Program de circ.

JOI 14 IUNIE

PROGRAMUL I: 9.00 Curs de limbă franceză. 9.30 Prietenii lui Așchiuță. 10.00 Telex. 10.15 Avanpremieră. 10.20 Steaua polară. 10.50 Melodii distractive (reluare). 11.05 Emisiune de versuri revoluționare și patriotice. 11.15 Telecinemateca. „Gustul mierii" (reluare). 13.00 Telejurnal. 16.00—17.00 Teleșcoală. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 Telex. 18.40 Univers beethovenian. 19.05 Arta plastică. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Seară pentru tineret. 22.00 24 de ore. 22.40 Lumea de mîine. Revoluția în biologie.

PROGRAMUL II: 17.30 Agenda. 17.40 Pagini muzicale de mare popularitate. 18.10 Municipalitatea răspunde bucureșteanului. 18.30 Tunelul timpului. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Concertul orchestrei de studio a Radioteleviziunii. 21.30 Femeia în alb (reluare). 22.20 Parada vedetelor.

VINERI 15 IUNIE

PROGRAMUL I: 9.00 Curs de limbă rusă. 9.30 O viață pentru o idee (reluare). 10.00 Telex. 10.10 „Cîntare patriei" (aspecte). 11.10 Portativ '73 (reluare). 11.50 „Seară pentru tineret" (selecțiuni). 12.40 Municipalitatea răspunde bucureșteanului. 13.00 Telejurnal. 16.00—17.00 Teleșcoală. 17.30 Curs de limbă engleză (reluare). 18.00 Telex. 18.15 Cum vorbim. 18.35 La volan. 18.50 Teleconferință de presă. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Avanpremieră. 20.10 Studioul de poezie. 20.35 Omul de lîngă tine. 20.50 Mugurel de cîntec românesc. 21.20 Comici vestiți ai ecranului. 22.10 24 de ore. 22.40 Teleglob.

PROGRAMUL II: 18.00 O clasă neobișnuită. Producție a studiourilor cinematografice cehoslovace. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremieră. 20.10 Revista economică TV. 20.40 Teatru scurt: Iancu la Hălmagiu de Paul Everac. 21.40 Ansambluri folclorice. 22.10 Cărți și idei.

SÎMBĂTĂ 16 IUNIE

PROGRAMUL I: 9.00 Curs de limbă germană. 9.30 A fost o dată ca niciodată... 10.00 Telex. 10.05 Ansambluri folclorice (reluare). 10.35 De vorbă cu gospodinele. 10.53 Comici vestiți ai ecranului (reluare). 11.45 Femeia în alb. 12.35 Cărți și idei (reluare). 13.05 Telejurnal. 16.00 Telex. 16.05 În actualitate — școala. 16.20 Barzi și rapsozi. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.00 Omul de cultură. Dosoftei Mitropolitul. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 20.15 Tele-enciclopedia. 21.00 Mannix. 21.50 Autografe muzicale. 22.15 Telejurnal. 22.30 Fotbal: R.F. Germania — Brazilia (înregistrare).

PROGRAMUL II: 16.00 Agenda. 16.10 Avanpremiera. 16.15 Armonii intime. 16.45 Desene animate. 17.00 Azi și mîine. 17.10 Cîntece de dragoste. 17.30 Prietenii lui Așchiuță (reluare). 18.00 Film artistic. De trei ori București. Cu Dana Comnea, Fory Etterle, Dem. Rădulescu.

Din destăinuirile semenilor mei

BĂTRÎNUL DE PE PERON

de Victor BÎRLĂDEANU

— Prea multă literatură, și nu întotdeauna de cea mai bună calitate, s-a scris, dragă tovarășe, despre mirajul și fascinația pe care le exercită gările — îmi spunea deunăzi un bătrîn ceferist, care ieșise cu vreo trei ani înainte la pensie tocmai de pe postul de șef al unei minuscule gări de provincie. La drept vorbind, ce este altceva o gară decît un loc de muncă la fel ca toate celelalte? Să nu mă crezi cumva o ființă de gheață, lipsită de sensibilitate, un sloi care nu se topește nici la temperatura celor mai încandescente simțăminte! Numai că nu-mi place să mă-mbăt cu apă de trandafiri. Da, dacă-mi vei spune că gara e un loc propice pentru atente observații cu privire la reacțiile fățise sau tainice ale firii umane, voi fi de acord. Și tocmai în sensul acesta, ascultă o mică povestire. O întîmplare petrecută în gara „mea" cîteva săptămîni înainte de a mă pensiona...

Orășelul de provincie pe care îl deservește gara trăise în ziua aceea unul din acele evenimente despre care se vorbește pe urmă zile în șir: trupa unui cunoscut teatru din Capitală prezentase în matineu și seara unul dintre spectacolele de mare succes ale stagiunii. Aplauze, ovații, flori aruncate pe scenă, mă rog, succes în toată regula și cu tot dichisul.

La miezul nopții, după banchetul ad-hoc oferit pe fugă de oficialitățile locale, trupa a venit la gară să prindă acceleratul, unicul tren mai ca lumea care oprea pe atunci în gara respectivă. A venit însoțită, cum era și firesc, de notabilități ale orașului, de cîțiva intelectuali, animatori ai vieții culturale a urbei, precum și de un mare număr de admiratori și... admiratoare. Cel mai adulat, mai înconjurat de atenția generală — în deosebi a admiratoarelor — era un tînăr actor care jucase unul dintre rolurile principale, culegînd grosul aplauzelor. Tînărul era, într-adevăr, frumușel și avea ceva talent, nimic de zis. În cele cîteva minute pînă la sosirea trenului n-a prididit să dea autografe, să împartă zîmbete, ce-i drept cu un fel de superioară condescendență, ca pe o favoare pe care o făcea omenirii datoare să-l admire și să-l omagieze.

Imediat după plecarea acceleratului cu actorii, s-au risipit care încotro și cei care îi însoțiseră. Numai într-un colț mai întunecos și mai îndepărtat al peronului rămăsese un bătrînel încovoiat de ani, îmbrăcat în haine țărănești, dintr-acelea pe care le mai poartă încă oamenii mai virstnici de prin satele din preajmă. Stătea și privea în urma trenului, încremenit ca o stană de piatră.

Crezînd că a pierdut trenul și știind că altul nu mai vine pînă-n zori, m-am apropiat de el să-i dau lămuririle de rigoare. Mi-a mulțumit cuviincios și m-a liniștit, spunîndu-mi că n-avea de gînd să ia nici un tren. L-am invitat atunci în biroul meu și, cu toată ora tîrzie, am stat pe îndelete cu el de vorbă. În cetul cu încetul și-a descărcat sufletul: am aflat astfel că nu e altul decît tatăl actorului cel tînăr și frumușel și că locuiește într-un sat la cîțiva kilometri de gară. Fusese și la spectacol, dar undeva, în fundul sălii, să nu fie observat cumva de fiul cel atît de adulat. Nu-și arăta vreo nemulțumire pentru faptul că tînărul nu-l vizitase, probabil n-apucase timp.

Eu însă știam că trupa sosise în localitate încă de dimineață. Și că, pentru a străbate cei cîțiva kilometri pînă-n satul părinților, tînărul avusese timp berechet. Dar nu i-am spus-o. N-avea nici un rost.

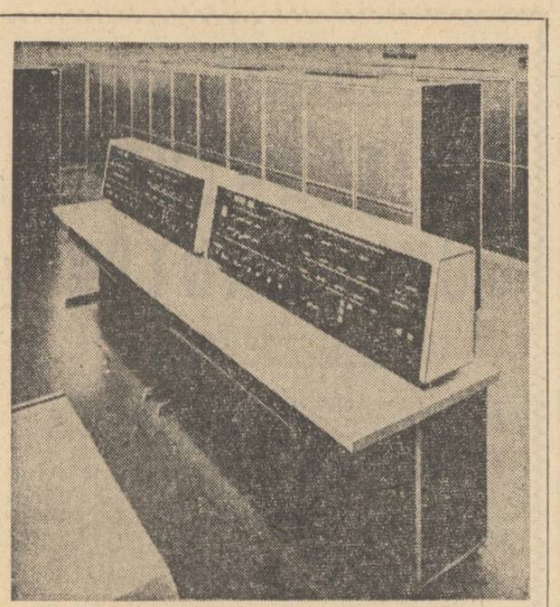

În Japonia a fost conceput un supermulticalculator care rezolvă într-o secundă 5 milioane operații elementare. El corectează și eventualele greșeli de calcul din program și reușește să găsească în plus, pentru programul său, noi variante.

ORAȘELUL SALEM (statul New Hamshire, S.U.A.) atrage în felul următor pe tinerii vizitatori : „Vă căsătorim în timpul week-endului, fără nici un fel de cheltuieli, fără nici un fel de formalități. Nu este necesar nici să coborîți din mașină, este suficient să opriți motorul".

■

FEMEILE din New York au fost avertizate împotriva primejdiei deteriorării vestimentelor și a ciorapilor de nylon, datorită aerului poluat. Rochiile sînt atacate și distruse de particulele acide și corozive în aerul viciat al marilor orașe. De asemenea, nu este indicat ca femeile care poartă ciorapi de nylon să staționeze în fața țevilor de eșapament ale mașinilor, cînd motorul acestora funcționează, deoarece riscă să le fie ciuruiți ciorapii.

■

O BROASCĂ țestoasă marcată a fost pusă în libertate pe țărmul Americii de Sud și descoperită ulterior pe țărmul Ghanei (Africa). Specialiștii consideră această călătorie de 3 700 mile marine, drept un record mondial.

De pretutindeni

ÎN ULTIMUL TIMP, razele laser reprezintă un instrument ideal în mîinile celor care efectuează lucrări de restaurare, îndeosebi pentru împrospătarea statuilor din marmoră atinse de atmosfera poluată a marilor orașe. Metoda, elaborată de savanții americani a fost lansată după îndelungi cercetări făcute la Veneția. Statuile, cu aproape un centimetru de funingine, rugină ș.a. pe ele, sînt curățate cu mare ușurință cu ajutorul acestor raze.

M. WOJCIAK, directorul laboratorului central de furaje din Macigzisze (R.P. Polonă) este autorul unui preparat, denumit Celovit, ce urmează să înlocuiască laptele de vaci pentru viței. Actualmente noul preparat este experimentat în 188 gospodării și unele ferme de stat din raionul Pruskov. Dacă rezultatele vor fi pozitive vor fi produse încă în decursul acestui an mii de tone de Celovit ceea ce permite îngrășarea a 50.000 viței și obținerea a 6 milioane litri lapte în plus pentru nevoile populației.

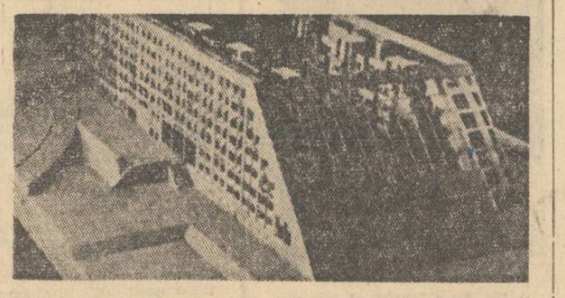

Un interesant proiect al unui microorășel pentru cîteva sute de oameni, destinat pentru locuitorii din nordul îndepărtat, a fost elaborat de un colectiv de arhitecți sovietici. Pe lîngă locuințe se află aici o școală așezăminte culturale și sportive chiar și un bazin. Primele din aceste clădiri urmează să fie locuite încă în acest deceniu.

Huseyin Sariboga, în vîrstă de 111 ani, din satul Sürekli, vilayetul Mardin (sud-estul Turciei), are 12 copii și 145 de nepoți și spune că singura sa dorință este să se aducă lumină electrică în sat, pentru ca ei să ajungă într-o lume luminată. El spune că secretul longevității sale este „viața laolaltă cu cei pe care îi iubești".

În fotografie : Huseyin Sariboga împreună cu... o parte dintre fiii și nepoții săi.

CONFORM unor date ale Comisiei economice O.N.U. pentru America Latină, această regiune geografică va avea în anul 1980 o populație de 372 milioane locuitori. Creșterea populației a atins în anii 1960-1970, 2,9%. America Latină are în prezent o populație de 283 milioane locuitori.

■

PE UNA DIN STRĂZILE orașului Edmonton a fost instalat, un uriaș „termometru" care măsoară zgomotul. El determină zgomotul pe care îl produc vehiculele, indicîndu-l pe o scală luminoasă. Conducătorul auto sau motociclistul trecînd prin fața acestui termometru poate constata cu cît contribuie vehiculul pe care-l conduce, la poluarea sonoră și să ia măsuri în consecință.

■

LOCUITORII orașului Sydney, Australia, au o nouă scenă pentru operă. Este o clădire modernă situată pe un loc cu totul netradițional — la extremitatea cheiului ce închide portul.

remember • remember • remember

ROTHENBURG [IV]

Din fîntîna dominată de un minuscul Sfînt Gheorghe al cărui bronz coclit stăruie în vîrful unei coloane de piatră, picură discret apa în bazinul hexagonal unde coboară aceiași porumbei de pretutindenea, din toate orașele vechi ale Europei... păsări de recuzită turistică, dedate fotogeniei și nostalgiilor de circumstanță ca și copiii noștri care fac semne cu mîna tuturor necunoscuților din mările expresuri internaționale ca și cînd ar ieși întru întîmpinarea unui etern Barnabooth... păsări-clișee care-mi sugerează panourile fotografilor din stațiunile climaterice unde nu ai decît să-ți sprijini bărbia o clipă în semicercul de sus pentru a avea cîteva poze în chip de cow-boy à la Henry Rousseau... și bătrîna rădată care vinde pungi cu semințe de mei oricui dorește să se simtă învăluit de aripile acestor păsări livrate de către edili tuturor îndurătorilor de pripas... toate aceste mărunte zădărnicii menite să coloreze local zilele petrecute de călător în încinta ireală a Rothenburgului, rămîn în memorie și te urmăresc multă vreme de parcă larii orașului le-ar fi imprimat ciudate funcții mnemotehnice... dar mie-mi rămîne pururi în auz sunetul apei în fîntîna barocă a Sfîntului care ucide balaurul, clipocitul însinuant al picăturilor, ascultat întîia oară în compania eteroclită a tuturor străinilor adunați în preajma bazinului, lîngă o superbă casă de pe la 1300, cu scheletul aparent al lemnăriei gotice... mai aud încă silabele acelea verzui rostindu-se în lumina primăverii crude, căutînd cuvintele care vor fi îmbătrînit în văzduh, cuvinte ale celor trecuți, ale celor uitați, ale orfanilor legendei... e un grai bătrîn și spectral în murmurul acestei fîntîni... sîntem cu toții în Europa bătrînă... am început a ne naște bătrîni așteptînd întinerirea miraculoasă pe malurile apelor pe care prea multa noastră înțelepciune adunată în timp nu îndrăznește să le mai tulbure... mai cu seamă prin aceste orașe vechi, prin aceste bogate și fascinante muzee în aer liber, pe unde mi-am măsurat de atîtea ori sărăcia și ingratitudinea astrelor încrucișate deasupra stîrpei din care mă trag, pe străzile unde mi-am amintit adesea frînturi din lamento-ul cronicarilor de demult, cei adormiți sub pietre mute, am simțit ce înseamnă vîrsta și oboseala unei lumi și mi-am căutat consolarea într-o posibilă vitalitate, corolar prezumtiv al neîmplinirii, al lungilor hibernări și al tuturor ingenuităților capabile să-mi mai alimenteze fervoarea... Cum le vor fi sunînd oare străinilor fîntînile noastre ?... noi nu avem asemenea capodopere din renaștere sau din baroc pe care geniul și moda italică le-au risipit prețuindeni în Europa... noi avem doar cișmele umile și singuratice, fără grai sau murmurînd cuvinte numai de noi înțelese.

* * *

Pe Herrengasse, strada mare a orașului, stau casele patricienilor din evul mediu. În trei dintre ele, cu semețe fațade gotice, se află unul dintre cele mai elegante și mai rafinate hoteluri europene, unde și mobilierul și vesela restaurantului și tapiseriile ori covoarele sînt aceleași de secole. Mai departe e biserica franciscanilor zidită înainte de 1300, unde se află mormîntul străbunicului lui Goetz von Berlichingen, eroul goethean — și pe sub poarta vechiului castel, intri în Burggarten, un mic platou alungit ca un promontoriu de stîncă, plin de arbori bătrîni, mărginit de ziduri care coboară abrupt spre valea Tauberului. Aici își are originea așezarea Rothenburgului, aici a fost primul castel, azi dispărut, al ducilor de odinioară și mai tîrziu palatul regilor de Hohenstaufen, spulberat și el, lăsînd drept unic vestigiu, capela Blasius, romanică ușor goticizată, amintindu-mi prin dimensiunile miniaturale și prin silueta elegantă, bisericile noastre din Nord... aici e liniște, sînt veverițe și corbi, turiștii nu întîrzie prea mult... poți sta pe o bancă de piatră, la marginea zidului privind în vale un Schlösschen *zidit extra muros pe la 1380 de către Heinrich Toppler, cel mai vestit conducător al cetății care în anii lui a atins apogeul bogăției și puterii — și mai departe pe dealuri urmele unei fortificații a Celților... popoare pierdute, popoare de ceață, blazoane itinerante... la noi în cîmpia Dunării, în Moldova, în Austria, în Spania, în ținuturile Albionului, prețuitndenea stăruie umbre ale acestei legende care înflăcăra imaginația și inversunarea irlandeză a unui Yeats, cel mai „celtic" dintre poeții secolului, după cum Blaga rămîne cel mai „getic" dintre ei... încerc întotdeauna o evlavie naivă pentru toate cele foarte vechi și despre care nu se știu date prea exacte... numai în lumea lor te mai poți salva dela diluviul bibliografiei contemporane...*

a. e. baconsky

De pe pescadorul „Marea Neagră" am primit noi vești despre rezultatele activității marinarilor români

27 000 MILE PE MĂRILE ȘI OCEANELE LUMII

Corespondență specială pentru „MAGAZIN"

Îmi permit să fac excepție de la o regulă, începînd relatarea cu sfîrșitul. Astăzi, 16 mai 1973, orele 12,00 — ora locală — am cucerit penultima bătălie din campania de pescuit, o victorie a echipajului de pe pescadorul oceanic „Marea Neagră". Astăzi s-au împlinit 60 de zile neîntrerupte de navigație și pescuit pe coastele de est ale S.U.A. Această victorie, reprezintă strădania de zi cu zi a întregului echipaj, gata pentru a da „asaltul" ultimei etape din această campanie.

Să lupți luni de zile continuu, înfruntînd toate primejdiile naturii, căutînd și răscolind platformele continentale, fără a ști exact la cîte zeci de mile se „ascunde" peștele, este o muncă titanică, pretinzînd nervi de oțel. Puțini oameni se încumetă să o facă, să reziste.

Întinderile zonelor de pescuit fac ca tehnica de cercetare existentă, chiar pe plan mondial, să fie insuficientă pentru a cuprinde spații mari, într-un timp cît mai scurt. Afirm acest lucru gîndindu-mă la cîte probleme încercăm să dăm răspuns pe timpul pescuitului. Cine face ca peștii să „dispară" de pe o paralelă pe alta, de la o platformă la alta, de la o adîncime la alta ? Poate furtunile, curenții reci și calzi ai oceanelor sau ce alte fenomene ar determina aceste cauze ? Alături de noi se găseau nave ale țărilor cu vechi state în pescuit — dotate chiar și cu camere de luat vederi sub apă — și care își puneau mereu aceleași întrebări, alergau de la un loc la altul, dădeau și primeau informații de la navele noastre.

Credem că n-ar fi lipsit de interes ca specialiștii noștri, în domeniul piscicol, să furnizeze unele informații, măcar teoretice, pentru a găsi cheia întrebărilor, pe timpul unei campanii, în funcție de zonele în care pescuiesc navele noastre în prezent sau viitor. Este lăudabilă inițiativa Comandamentului flotei de pescuit oceanic și a Institutului de cercetări oceanografice Constanța de a trimite cîte un cercetător în fiecare zonă pentru cercetări. La bordul navei noastre a fost tînărul inginer cercetător Dumitrescu Viorel, care, timp de 3 luni, a cules un material destul de bogat, în vederea întocmirii unui studiu în această privință.

Nimic nu ni se pare mai supărător, decît atunci cînd îți irosești forțele și mijloacele fără un rezultat la valoarea scontată. Cînd știi că din 80 vagoane, cît reprezintă plinul unei nave, ai făcut 70 vagoane în aproape o lună și nu le poți completa pe celelalte în același ritm, timpul îți se pare un infinit. Ultimele rezerve de apă, alimente și combustibil parcă se „topesc", zilele parcă fug la nesfîrșit, nervii parcă se decălesc și cîte probleme de viitor nu-și face fiecare. Trebuie înțeles interesul fiecăruia pentru că numai o producție bogată scurtează timpul într-o anumită zonă. Deși navigăm și pescuim luni de zile între cer și apă, atunci cînd schimbăm o zonă, o nouă etapă de început, simțim satisfacția unei împliniri și prindem parcă noi forțe pentru ce va urma. Retrăiesc acele momente, cînd, din cauza situației grele, deosebite, din acest an, în Labrador (în anul 1972—73 au fost înregistrați peste 1 537 icebergi față de 208 în anii din urmă socotiți ca record) a trebuit să renunțăm. Tot echipajul uitase de necazurile avute, și cu forțe neobișnuite a început noua etapă de pe coastele S.U.A. Iar azi, echipajul a devenit mai vesel, cu forțe parcă întinerite, gata să depășească și momentele etapei următoare Vest-Africa.

Aproape zilnic, întîlnești pe ocean, întîmplări și momente deosebite. ce te fac uneori să palpiți ca apoi să radiezi de bucurie că ai învins. Ce poate completa mai mult satisfacția unui ofițer tînăr, cînd pe puntea de comandă sau în sala mașinilor, stăpînești mii de cai putere, încercările oceanului și furtunilor. De la pești zburători, ce fac salturi peste valuri, de la o „cursă de alergare" a căsaloților, cînd simt prezența peștelui în traul, pînă la balene uriașe ce par la suprafața apei ca niște fîntîni arteziene, toate întregesc plăcerea de a te număi pescar oceanic. Unele scrisori primite din țară, ne aduc vești că primăvara a venit și a intrat în drepturile ei. Noi am fost dezamăgiți de frumusețea primăverii. Deși am fost cu 7 grade mai la sud de țara noastră, totuși zilele și nopțile au dat mai mult senzația unei toamne tîrzii, friguroasă și cu foarte dese vînturi și ceață.

Navele noastre sînt, prin construcția lor, adevărate „orașe plutitoare" niște bastioane ce nu cunosc frica furtunilor și valurilor. Poate unii nu vor crede, dar atunci cînd oceanul este „potolit" și sînt puține „evenimente". nu mai are farmecul său, iar ca marinar, nu te simți bine dacă nava nu te „leagănă" așa cum ne-am obișnuit luni de zile. Cînd „pui piciorul pe uscat", după luni de navigație neîntreruptă ai senzația că ești ametit, ai dureri puternice de cap și ceva nu este în ordine. Trăiești pentru un moment cu frica să nu te desparți de navă, așa cum un copil, care învață să meargă caută un sprijin, un ajutor. Este greu, cel puțin pentru mine, să dau răspuns unor prieteni care m-au întrebat dacă nu avem teamă de primejdiile navigației. Dar cine se „adapă" la „izvorul încercărilor" nu se poate sătura niciodată.

Cînd închei aceste rînduri ne îndreptăm cu nava spre portul canadian Halifax. În curînd, de aici, vom ancora pe lîngă insulele Canare, unde ne așteaptă nava colectoare Polar I pentru a prelua coletele cu pește. Apoi ne vom aduna din nou forțele pentru ultima etapă de pescuit în apele de vest ale continentului african. Ne așteaptă alte zeci de zile, pe călduri excesive față de zona Labradorului și clima de la noi din țară.

Au trecut aproape 5 luni în campania de navigație și pescuit și am parcurs 27 000 mile cu un efort demn de stimă pentru acei oameni care au vegheat ca motorul să funcționeze oră de oră, acei oameni care au asigurat o navigație grea și complexă, acordînd o atenție deosebită pentru siguranța navei și a echipajului, pentru viața celor de la bord. Alături de noi și echipajul navelor Ceahlău, Negoiu, Rarău, Caraimanu și Moldoveanu se întorc și ele cu satisfacția misiunii îndeplinite.

Ofițer maritim
Jean IONESCU

Întîmplări adevărate

CARAVANA ÎN FLĂCĂRI

● După aproape trei luni, misterul asupra fioroasei crime de la Pelissanne (Franța) continuă... Este sau nu vinovat fiul victimei ?

La aproape trei luni de la comiterea ei, „crima de la Pelissanne" continuă să mențină în jurul ei un mister de nepătruns. În plus, prin inculparea lui Jeremy Cartland, — devenit din martor principal, acuzat principal — s-a declanșat un adevărat duel între presa franceză și cea engleză iar, de curînd și între unii reprezentanți ai ordinii publice din cele două țări. Reamintim pe scurt faptele :

În noaptea de 18 spre 19 martie a.c., profesorul britanic John Cartland, însoțit de fiul său, Jeremy, se afla pe șoseaua națională franceză nr. 572 la bordul unui Hillmann cu caravană. Între Salon și Aix-en-Provence, la aproximativ doi kilometri de Pelissanne, s-au oprit în plin simp și au parcat pe o pajiște cu boschete. Aproape de miezul nopții, un comerciant francez, care trecea pe șosea, a văzut o flacără înaltă S-a apropiat și a descoperit o caravană arzînd. Jeremy zăcea inconștient, într-o băltoacă de sînge ; tatăl său, John, avea craniul zdrobit de lovituri de topor.

De la primele cercetări, poliția franceză l-a suspectat pe Jeremy că și-ar fi ucis tatăl. El a fost convocat, în trei rînduri, în Franța și interogatoriile s-au prelungit zile în șir. Jeremy și-a arătat, curînd, nemulțumirea. „În Marea Britanie, a declarat el, poziția mea ar fi fost aceea a unei victime : am fost rănit, am rămas orfan. În Franța, poliția m-a suspectat iar presa m-a acuzat de paricid" Rapiditatea cu care poliția franceză l-a implicat pe Jeremy în această crimă a fost considerată, dincolo de Canalul Mînecii, suspectă. Corespondentul la Paris al ziarului „Times" scria : „Am impresia că cei doi polițiști însărcinați cu ancheta, comisarul Krikorian de la Poliția judiciară din Aix-en-Provence și comisarul Gonzalvez au vrut, înainte de toate, să-și înscrie un nou succes în lista lor de trofee..." Unul dintre apărătorii lui Jeremy a declarat că „anchetatorii poliției judiciare din Aix-en-Provence au comis erori. Locul crimei n-a fost imediat încercuit și indicii care ar fi putut să i conducă pe pista cea bună, e posibil să fi fost distruse". Unele ziare britanice au **mers mai departe, invocînd trecutul lui John Cartland, membru al Intelligence Service-ului care a operat în Franța în timpul ocupației naziste. „Poliția franceză — s-au întrebat ele — n-ar putea vedea în această crimă motive de răzbunare ?"**

Săptămîna trecută au fost coroborate acțiunile întreprinse de inspectorii Gonzalvez în Spania și Krikorian la Londra. Primul a cumpărat un bidon cu petrol de aceeași marcă cu cel achiziționat, cu o săptămînă înainte de crimă, de Cartland. Analiza experților a arătat, însă, o diferență netă între acesta și produsul inflamabil care a provocat incendierea caravanei la Pelissanne. La Londra, contra-autopsia practicată din inițiativa autorităților britanice a adus dovezi în plus : sub genunchiul sting al lui John Cartland a fost găsită o arsură. Contrar celor afirmate anterior, această rană ar putea sugera că profesorul a ținut piept agresorului în caravana în flăcări.

La sfîrșitul săptămînii trecute, la Pelissanne s-a făcut o nouă reconstituire. Au rezultat o serie de nepotriviri, unele favorabile lui Jeremy, altele acuzatoare. Iată cîteva : poziția întrerupătorului plafonierei Hillmannului nu permitea aprinderea luminii la deschiderea portierei. Jeremy declarase că a văzut un om pătrunzînd în automobil ; lumină în interiorul caravanei. văzută de un martor. Jeremy a afirmat că n-a aprins lumina în rulotă pentru a nu-și trezi tatăl ; substanța inflamabilă care a provocat incendiul avea o compoziție diferită de cea cumpărată de Cartland în Spania. Anchetatorii francezi afirmaseră, la începutul cercetării, că **bidonul de petrol cu care a fost incendiată caravana aparținea celor doi Cartland. A doua zi după această nouă reconstituire, în „Le Provençal" apărea o declarație interesantă. Soții Blasco, reîntorși din vacanță, tocmai treceau pe acolo. „În apropiere de Pelissanne — a declarat bărbatul — am văzut o caravană în flăcări. Incendiul era în interior. Am coborît din mașină și m-am urcat pe un mic taluz. Am văzut două automobile. Între care un Renault 4-L roșu, cu farurile aprinse și îndreptate spre caravana în flăcări. Un bărbat blond gesticula furios. Un alt individ, mai înalt, brunet, cam la 40 de ani, stătea pe partea stîngă a Hillmannului O explozie puternică s-a produs în interiorul caravanei Cei doi s-au ascuns într-un boschet și vorbeau cu voce joasă. S-au reîntors curînd și au deplasat Hillmannul cam cu un metru". Această declarație a mai fost făcută o dată la patru zile după crimă, în fața comisiei de anchetă a poliției din Aix-en-Provence. Dar nu apare în dosar Poliția a declarat că „mărturia n a fost luată în considerație datorită caracterului ei imprecis și confuz". Apărătorii lui Jeremy susțin că dosarul conține unele piese false. De pildă, planul boschetului lîngă care s-a produs crima, făcut de un desenator al Poliției judiciare din Aix-en-Provence s-a dovedit a fi inexact. Lucru recunoscut de altfel de anchetatori, care au ordonat refacerea planului Piesa cea mai controversată este însă o telegramă a Interpolului în care dr Caramont, care l-a examinat pe Jeremy la Londra, susține că „rănile suferite de tînărul englez nu corespund versiunii dramei". Doctorul în cauză a desmințit că ar fi făcut o asemenea declarație ; Scotland Yardul a negat că ar fi făcut comunicări de acest fel Interpolului. De unde vine atunci telegrama ?**

La ultima reconstituire, a fost citat și Jeremy. Apărătorii lui l-au sfătuit să nu se prezinte și a rămas acasă. A fost inculpat în lipsă și împotriva lui a fost lansat un mandat internațional de arestare Extrădarea lui în Franța nu este însă posibilă. Convenția intervenită în 1876 între cele două țări exclude extrădarea naționalilor iar o procedură de extrădare în acest caz n-ar putea fi angajată decît după condamnarea lui Jeremy de către un tribunal britanic, ceea ce pare puțin probabil. Mandatul internațional emis împotriva lui are și el o putere limitată. Jeremy Cartland nu poate fi arestat decît în afara teritoriului Marii Britanii. Și în timp ce autoritățile polițienești și judiciare din Anglia și Franța se confruntă pe teme de procedură, crima de la Pelissanne continuă să rămînă învăluită de același mister ca și în noaptea de 18 spre 19 martie.

George NICOLESCU

CARABINA DEMASCATOARE

● Cum au fost descoperiți patru răufăcători care au încercat să jefuiască o bancă belgiană.

Brigada de supraveghere și cercetare a jandarmeriei din Gand, a reușit după trei zile de anchetă să aresteze pe cei patru autori ai unei agresiuni, săvîrșite la filiala unei bănci din Andernarde (Belgia). Să trecem la povestirea întîmplării.

Era către orele douăsprezece, cînd doi indivizi cu figurile mascate au pătruns în localul băncii. Unul din ei avea o carabină. Răufăcătorii au impins pe casier într-un colț al biroului, amenințîndu-l cu arma și silindu-l să le deschidă casa de bani.

— Casa se află în partea opusă a camerei. Nu pot să vă dau banii dacă nu ajung la ea, le-a spus casierul.

Bandiții au acceptat să-i lase loc de trecere. Dar, în acea clipă, Van Maelzake, directorul băncii, a smuls carabina din mîna spărgătorului, care o ridicase la ochi pentru a trage. A aruncat-o pe parchet cu mare forță, ca să ajungă la o distanță apreciabilă de bandit. Al doilea răufăcător, văzîndu-și „colegul" dezarmat, a tras cu pistolul asupra directorului băncii. Din fericire, glonțul nu și-a atins ținta.

Casierul rămînînd în spatele biroului său, a putut declanșa un semnal de alarmă. La auzul violent al soneriei, cei doi agresori au fugit. Alți doi care stăteau de pîndă în fața băncii, s-au grăbit să dispară la volanul unei mașini Opel, după ce luaseră în fugă și pe cei doi „prieteni".

Jandarmii au sosit după cîteva minute și primul lucru pe care l-au făcut a fost să cerceteze arma părăsită. Au constatat că este de fabricație argentiniană, al cărei import în Belgia nu începuse decît cu două luni înainte.

Conducerea poliției a alcătuit o listă a tuturor armurierilor care achiziționaseră carabine din această marcă Lista cuprinzînd numele și adresele negustorilor a fost împărțită apoi tuturor brigăzilor Astfel, doi inspectori de poliție din Gand s-au prezentat simbătă la un armurier al orașului, care a recunoscut că a vîndut o carabină argentiniană unui tînăr, cu puține zile mai înainte.

— Dar — a adăugat negustorul — deoarece mi s-a părut ceva suspect, i-am cerut să-și decline identitatea. Legea nu mă obligă, dar dispun de un oarecare simț de prevedere. Iată numele și adresa cumpărătorului.

Erau într-adevăr datele unuia din cei patru gangsteri. Arestat la locuința sa și condus la poliție, după un interogatoriu de cîteva ore, a sfîrșit prin a mărturisi participarea la agresiune A dat și numele complicilor.

La rîndul lui, judecătorul de instrucție i-a inculpat pe toți patru pentru agresiune înarmată și a hotărît arestarea lor definitivă. (S-a întîmplat recent în Belgia).

Gravorul Stoil Petrov nu a absolvit nici o școală specială de artă. Cu toate acestea lucrările sale constituie un exemplu de măestrie a gravurii bulgare în lemn.

Pinguini... fotbaliști

● Pe gheața Antarcticii, ei s-au dovedit elevi sîrguincioși, puși la punct cu condiția fizică, dar... lipsiți de eficacitate.

Acțiunea s-a petrecut recent în Antarctica, la stația științifică din Mirnîi. Vaporul „Quelen" tocmai aruncase ancora. Echipajul debarcase o sanie, o încărcase, apoi o atașase la un tractor și convoiul pornise în direcția satului, care se găsea la o distanță de circa 20 de km. Misiunea fusese îndeplinită. Acum marinarii erau mult mai liberi, pînă în ziua plecării.

— Ce-ar fi dacă am juca o partidă de fotbal ? — a propus șeful electrician.

Ideea a fost primită cu mult entuziasm. Aproape toți membrii echipajului erau „microbiști". După o jumătate de oră, totul era pregătit în vederea meciului. Marinarii și-au pus peste puloverele lor groase niște maiouri Mecanicii aveau culoarea galbenă iar mateloții — roșie. Portarii erau și mai bine echipați, cu cizme de pîslă S-au fixat porțile, pe o porțiune de gheață și s-a ales arbitrul. Acesta a luat mingea a lansat-o și a dat semnalul de începere Atunci a avut loc ceva cu totul și cu totul neobișnuit Cînd fotbaliștii au început partida pinguinii dintr-o colonie apropiată și-au părăsit ocupațiile și s-au îndreptat în direcția terenului. Păreau extrem de interesați de ce se petrece acolo. După cîteva minute, terenul a fost încercuit. Pinguinii au început să facă tapaj, să-și întoarcă capetele urmărind mingea și să bată din aripioare.

Din întîmplare, mingea a lovit un pinguin, care s-a înfuriat. S-a îndreptat spre mijlocul terenului, chemîndu-și semenii. În cîteva clipe, pinguinii au invadat terenul. Fugeau năstrușnic după balon, legănîndu-se, scoțînd niște sunete ascuțite, guturale, manevrîndu-și neîndemînatic aripioarele. Balonul nu era lovit numai cu labele, ci și cu capul, cu pieptul, cu toate părțile trupului lor ! Spectacolul era într-adevăr unic. La început, marinarii rîdeau din toată inima. Pinguinii însă luaseră „jocul" în serios și nu voiau să abandoneze partida.

Pentru a face să înceteze busculada, arbitrul a fluierat sfîrșitul primei reprize. Dar numai marinarii i-au ascultat. Păsările nu i-au dat nici cea mai mică atenție, continuînd. Fără îndoială că regulile fotbalului sînt cu totul altfel în Antarctica.

Meciul s-a terminat fără un singur gol marcat Pinguinii s-au dovedit fotbaliști... mediocri.

ACTORII SE MĂRTURISESC

Sebastian Papaiani:

„TEATRUL ȘI FILMUL EXISTĂ NUMAI ÎN RAPORT CU PUBLICUL...“

— Da. Mi-a „scris“ că ieșe din hibernare, chiar în această primăvară și m-a prevenit că vom avea o călătorie foarte lungă.

— Pe unde ?

— Prin toată țara asta frumoasă.

— Cît îi mai dedicați teatrului, după ce plecați din teatru ?

— Cît se poate de mult. Dar, pe tăcute. Acasă nu am public.

— Ce-i dăruiți omului Sebastian Papaiani din ceea ce vă cere ?

— Mi-e greu să răspund la o asemenea întrebare. Dar, ca să scap, voi spune că îi dăruiesc totul lui Papaiani ca să poată dărui, la rîndu-i, cît mai mult. În privința timpului liber : ce înseamnă timp liber ? Dacă ai ce face nu ai timp liber. Eu de mult nu-mi mai pierd vremea. Poate și scriu cîte ceva...

— Am ajuns la unul din visele actorului Sebastian Papaiani ? Sau poate e vorba de idealul lui, și al actorului și al omului ?

— Ideal ? Nu știu ! Poate nici nu există. Sau poate că idealul omenesc înseamnă munca, lupta, drumul de la un vis la altul ?

Vasile POPESCU

— Atitea se întreabă astăzi și în atitea feluri se răspunde, chiar și unor întrebări fundamentale, încît voi îndrăzni să mă apropii de dumneavoastră cu o „dilemă“ : actoria se apropie mai mult de meserie sau de artă ?

— Nu știu dacă răspunsul meu e să vă dea satisfacție. După mine, teatrul nu este altceva decît o joacă a oamenilor mari. Îmi place teatrul atîta timp cît îmi place joaca. Ați fost și dumneavoastră copii și cred că mai țineți minte că vă plictiseați de aceeași joacă. Și-atunci inventați alta. La fel mi se întîmplă și mie cu teatrul. Uneori mă plictisesc și caut altă joacă. Noroc că nu trebuie să inventez. Fug de la teatru și încerc o joacă mai serioasă, în film. Și filmul e tot o joacă, dar acolo parcă ai alte jucării.

— Aceste două jocuri, avînd și asistenți, pe care-i acceptați, înseamnă că nu vă jucați numai pentru bucuria dumneavoastră?

— Firește. Pentru că și teatrul și filmul, deși rămîn în ultimă instanță două moduri de a te juca, ele au existat numai în raport cu publicul.

— Asta-i bine. Fiindcă vă obligă să încercați măcar să vă jucați cît mai frumos.

— Ca orice joacă la care ai martori. Și cu cît simți că publicului îi place joaca ta, cu atît încerci să faci și mai frumos jocul.

— De cine depinde, mai întîi, frumusețea jocului ?

— Nici actorul, nici publicul nu determină... mai întîi ! Mie mi se pare că este vorba de un drum, pe care pleacă, în același timp, amîndoi : și actor și public. Și ne întîlnim sau ar trebui să ne întîlnim într-un punct, unde să ne stringem mîna.

— Și totuși, eu cred că actorul vine întotdeauna cu un pas mai devreme.

— Poate că aveți dreptate. Pasul ăsta s-ar putea „chema“ așa : publicul nu trebuie să simtă nici o clipă că actorul nu știe să joace.

— Asta înseamnă pregătirea jocului. Adică muncă, foarte multă muncă.

— Ca să se poată întîlni, în acel punct, cu publicul, cu acest martor și participant la joaca lui, actorul trebuie să fie înzestrat și, mai mult, să învețe (fără martori) regulile jocului.

— Ați ajuns la talent și vreau să cred c-o să-mi spuneți și ce este.

— Talentul ? Un mijloc. Da ! Un mijloc prin care actorul poate desfășura, timp de două ore, viața întreagă a unui om, convingîndu-l pe spectator că au trecut nu două ore, ci o viață întreagă de cînd el stă în sală. Dacă spectatorul nu sesizează diferența de timp aparent și concret, înseamnă că a convins.

— Va să zică orice joacă, fie chiar și teatrul, cere talent.

— Să fie cît mai mult, că nu strică. Vor fi atunci și mai mulți actori care conving publicul că au fost adevărați dîndu-i acestuia sentimentul că a fost martorul, alevea, al desfășurării unei vieți omenești cu ridicolul, cu dramaticul și cu sublimul ei.

— După cîți ani de viață și de teatru îmi mărturisiți aceste convingeri ?

— Păi, sînt treisprezece ani de cînd am urcat prima oară pe scenă. Am terminat I.A.T.C. în 1960. În total : 39 de ani de viață.

— Nici nu știu ce să zic : e mult sau puțin, pentru convingerile pe care vi le-ați mărturisit despre teatru și despre viață?

— Nici eu.

— Atunci să vă întreb altceva : ce vă mai amintiți despre debut ?

— Nimic. Nimic, în afara unei amintiri... optimiste.

— De la Păcală ați mai primit vreo veste ?

CULORI

Pornind de la „grădini ascunse“

de Aurel Dragoș MUNTEANU

Un articol recent al lui C. Stănescu din *Flacăra*, prilejuit de expoziția pictorului H.H. Catargi, atrage atenția asupra unui fenomen de tristă inerție a criticii și a conștiinței culturale în genere, privitor la unele evenimente plastice de primă mărime. Fără îndoială, colegul nostru are dreptate, iar puținătatea ecourilor produse de retrospectiva Petrașcu sau de importanta manifestare Ciucurencu de la Dalles, ar trebui să ne pună pe gînduri și să ne conducă la întrebarea inevitabilă dacă nu este vorba cumva de o carență mai amplă, în legătură cu educația estetică și cu formația intelectuală a publicului larg și chiar a „specialiștilor“. Am pierdut astfel prilejul unei confruntări cu noi înșine, cu tradiția glorioasă a unei arte românești de maximă strălucire. „În schimb, ne mirăm și ne alarmăm de exagerarea unor sincronisme neviabile, de exacerbarea, uneori a diverselor mode. Trebuie însă întreținută mult mai viu modernitatea clasicilor, modernitate în spirit (și anume, în spirit național !) pentru ca să ne dăm mai bine seama de modernitatea autentică sau falsă a contemporanilor. Revistele nu realizează consecvent o asemenea politică, ci par să-și aminteasă că de ea mai ales determinate de stricte conjuncturi (aniversări, comemorări) sau prin simple accidente“, scrie în continuare C. Stănescu.

Ciudat, împrejurarea descrisă apare tocmai în momentul unei subite pasiuni pentru colecțiile de artă plastică, pentru pictura „conservată“, cum o denumea un poet suprarealist. Orice cunoscător al colecțiilor particulare și iubitor de prețiozități știe ce foială există prin expozițiile artiștilor consacrați, și ce aviditate animă de multe ori contemplația „estetică“, ce presiune se exercită asupra fericiților posesori de comori, cită persuasiune este cheltuită pentru a determina o mică tranzacție. Ultimul snobism la București constă în a avea propria-ți „galerie“, sistia un cunoscut pe care l-am întîlnit la Consignația privind cu pasiune cîteva lucrări cu semnături ilustre, dar de o factură mai mult decît mediocră. Nu avem nimic împotriva unei atari preocupări, știind că ea poate avea consecințe dintre cele mai durabile, între altele o autentică deschidere a sensibilității. Mi se pare însă că ar trebui însoțită de clarificări, de precizarea unor repere și de o mai limpede imagine a tablei de valori. Altfel, vom încuraja și noi cursa financiară și bursa lucrărilor, cum vedem că se întîmplă în alte părți, fără nici un cîștig în ordine artistică. Cît privește efectul dezastruos al considerării picturii exclusiv în lumina semnificațiilor sale pecuniare, să ne amintim afacerile oneroase revelate de scandalul direcțiunii unui muzeu din New York. Am citit de asemenea că la Londra, unde se află piața centrală de tablouri și s-au înregistrat cele mai fantastice prețuri, se află spre vînzare un panou de Mantegna, intitulat *Coborîrea lui Christos în infern*, pictat în jurul lui 1490, deci în cea mai bună perioadă a maestrului din Mantua. Se așteaptă ca sumele oferite să întreacă orice imaginație, transformînd ziua de 11 iulie într-o licitație de cea mai joasă factură, cu negustori cupizi și lipsiți de orice scrupule. Am văzut reproducerile publicate în scopuri de reclamă, cercetîndu-le cu atenție, fiind una din cele patru lucrări despre care se presupune că se mai află în colecții private, ferite cu gelozie de ochii celor mulți. M-am gîndit atunci că un mare pictor și un mare om, cum a fost Picasso, a donat întreaga lui colecție de artă modernă muzeului Louvre. N-ar fi rău să amintim că aceasta a constituit unica prevedere testamentară, dacă este adevărat ceea ce ne spun ziarele.

Momentele de insurecție artistică și de real progres al picturii au fost însoțite de o problematizare a artei în general. Perioada imediat următoare celui dintîi război mondial a însemnat una din paginile glorioase ale raporturilor cu publicul, în numele unei mai adînci tendințe de refacere a imaginii lumii, atunci cînd literatura și-a însușit temelurile noi înfățișate de fizica modernă iar pictura și sculptura vizualiza un spațiu accesibil numai instrumentelor matematice. Dialogul artelor și contactul cu științele, dezbaterile de fond ale instrumentelor și elementelor de concepție înseamnă o expresie a omului plenar, iar lipsa lor, chiar suplinită de patos negustoresc și de voința de posesiune mărturisește un viciu de structură pe care, desigur, noi nu-l avem.

MICA ENCICLOPEDIE

LITERATURA UNUI CANTON

de L. SĂRĂȚEANU

Pentru cel ce călătorește în Elveția, sosirea în singurul canton al acestei țări în care limba dominantă este italiana, se însoțește totdeauna cu impresia de a se afla în altă țară. Căci, dacă, în general, elvețienii sînt oameni ai discreției și rezervei, locuitorii cantonului Ticino, („Le Tessin“, cum se numește în franceză și cum îl știu mulți dintre compatrioții noștri), sînt volubili, însoțindu-și vorba cu o gestică largă, și exprimîndu-se, mai ales, în superlative. Riul Ticino, care a dat numele cantonului, coboară și el gureș, din meterezele „Sfîntului Gothard“, scăldînd văi înveselite de cromatica luminoasă a nenumăratelor flori cimpenești, sau orașe de veche faimă cu străduțele medievale coborînd în trepte și peste care harnice gospodine așternd, pe frînghii, multicolore rufe la uscat. De bunăseamă, cantonul Ticino privește spre Lombardia vecină ; și capitala acesteia, mîndrul Milano, îi furnizează, generație după generație, modele și stil de viață. Aceasta însă nu înseamnă că oamenii ar fi cetățeni mai puțin buni ai țării lor. Italieni, prin temperament, ei sînt foarte elvețieni prin convingeri, ca și prin hotărîrea de a participa la patrimoniul comun al statului căruia, de altfel, i-au dat, între cele două războaie mondiale, pe una dintre cele mai mari personalități : Giuseppe Motta, fost președinte al Confederației Helvetice și fost reprezentant al țării sale la Liga Națiunilor, unde, de altfel, a legat o strînsă prietenie cu Nicolae Titulescu.

Și cum italiana este una dintre limbile oficiale ale Elveției, (sînt trei limbi oficiale : germana, franceza și italiana și patru limbi naționale : cele trei enumerate plus reto-romana), ticinezii cultivă ambiția de a aduce literaturii naționale și glasul cantonului lor, printr-o literatură cu conținut specific. Aceasta își are mai multe nume remarcabile. În fruntea lor se cuvine citat Francesco Chiesa. El este cel mai mare poet și romancier al Elveției italofone. La centenarul său, sărbătorit în 1971, îi apăreau două noi lucrări : o culegere de poeme „I Sonetti di San Silvestro“ (Sonetele de la San Silvestro), și o culegere de reflecții filozofice „L'occhio intermitente“ („Ochiul intermitent). Ele completau o vastă bibliografie, oglindind marea putere de creație a acestui scriitor și ginditor. Poemele din ciclurile „Le Viali d'oro“ („Văile aurului“), „Consolazioni“ („Mîngîieri“), „Voci della notte“ („Voci în noapte“), mărturisesc un suav cîntăreț al poporului său, atît de sensibil. Proza lui Chiesa cu lucrări ca „Racconti puerili“ („Amintiri din copilărie“), „Racconti del mio orto“ („Povestiri din grădina mea“) reliefează fidelitatea artistului pentru un lirism de bună calitate, dar și o putere epică plină de permanentă prospețime. Animator cultural, Chiesa a ținut să dăruiască cititorilor din cantonul lui și „flori din grădina altora“. El a tradus, îndeosebi din franceză și germană, numeroase capodopere ale literaturilor respective din diferite secole.

Considerat, la el acasă, drept un adevărat „patriarh“ al literelor, Chiesa a creat o adevărată școală în care se disting printre alții poetul de mare vibrație Valerio Abbondio și profesorul universitar Guido Calgari, nuvelist și dramaturg. De remarcat că noua generație de creatori care face să se audă voci ticineze pline de talent și originalitate, accentuează funcția socială a literaturii. Felice Filippini, romancier, rupe cu viziunile idilice, și pune în relief realitățile în adevărata lor cruzime. Plinio Martini, și el prozator, zugrăvește în pagini zguduitoare, drama locuitorilor pierduți în văile mai puțin accesibile ale Alpilor. Giorgio Orelli, deschizător de drumuri noi în poezia ticineză, exprimă aspirația spre dreptate a omului obișnuit.

Născută relativ tîrziu, datorită circumstanțelor istorice, literatura ticineză reușește astfel să-și proclame nu numai dreptul la existență, dar și să-și afirme personalitatea, cucerind respectul cititorilor și prețuirea lor.

Actrița franceză Pascale Petit și-a anunțat hotărîrea de a deveni cîntăreață de muzică ușoară (chiar la 35 de ani !). Ea și-a pregătit un program inedit și speră să-și convingă în curînd admiratorii că știe să și cînte frumos...

CAMIL PETRESCU INEDIT

Importante achiziții la Muzeul literaturii române

Recent, Muzeul literaturii române a achiziționat un important volum de manuscrise, documente, fotografii, desene etc, legate de revoluția din 1848, printre care și o serie de manuscrise ale lui Camil Petrescu.

Cu privire la revoluția de la 1848 Muzeul literaturii române a achiziționat :

1) Proclamația de la Islaz, din 9 iunie 1848, foaie volantă.

2) Lucrarea lui Nicolae Bălcescu intitulată : „Puterea armată și arta militară de la întemeierea Principatului Valahiei“, volum tipărit la Iași în 1844, deosebit de valoros, deoarece are o dedicație autografă și semnătura lui Bălcescu.

3) Poemul în proză „Cîntarea României“ de Alecu Russo, prefațat de Bălcescu, tipărit la Paris în 1850, una din edițiile rare.

4) „Monitorul Român“ nr. 1, din 19 iunie 1848.

Dintre manuscrisele lui Camil Petrescu menționăm :

● Un pachet cu 35 caiete, care cuprind date și fapte istorice din perioada 1830-1852, activitatea revoluționarilor, desfășurarea revoluției în diferite localități, cît și o amplă documentație cu privire la limbaj, obiceiuri, faună, floră etc. Acest material, strîns cu migală, scriitorul l-a folosit cînd a scris „Bălcescu“, piesă în trei acte și 13 tablouri, romanul „Un om între oameni“ și un scenariu inedit de film intitulat „Bălcescu“. Despre acest scenariu, șapte dosare cuprind variante, etapele de creație ale scriitorului, în perioada 1950—1952.

● Un jurnal inedit, în care Camil Petrescu și-a adunat nu numai aspecte ale muncii sale ci și un scurt istoric asupra etapelor de creație, precum și referiri la greutățile întîmpinate de el pentru aprobarea scenariului de film „Bălcescu“. Acest jurnal va fi prezentat în revista „Manuscriptum“.

● Un desen în cărbune, format 50/60 cm, de C. Ressu, înfățișîndu-l pe Camil Petrescu, așa cum arăta în 1930.

Aceste manuscrise, documente etc ca și multe altele urmează a fi cercetate și studiate de specialiști.

Ilie CIUTESCU

CISNĂDIOARA

de Constanța BUZEA

Lumina rămîne în urmă cu oile ei fără limbă,
Întunecă umbra pe deal, ies pietre din ierburi spălate
De ploi despre care noi nu știm, fiind trecători prin cetate.

Suirea potecii abrupte suflarea și mintea ne-o schimbă.

De jur-împrejur, de departe, ne țin între ei munții-miri.
Un aer de taină, de teamă, de zimbri, pe văi, răbdător
Și, sus, înserarea întinsă se-ngîndură cu amintiri.

Cum nu poți rămîne în vîrf, cum grija de trup te coboară,
Dai ochilor drumul spre sat, și ei ca pe-un car încărcat
Te trag sub livezile lungi cu prune cu carnea amară.

Și cum, orb și dornic de aripi, urcînd la-nceput ca zidit,
Aproape nimic nu văzuseși, acum, coborîndu-l, egal
Adîncul cu-naltul îți este, inspiri ca pe-un duh, ca pe-un val
Mireasma de lapte fierbinte și fumul de cină-ndulcit.

Din casele foarte bătrîne, sfătoase și strînse-ntre ele,
Ies stelele nopții, păstrate, ies stele de zestre, ies stele.

Clepsidra

ROMANTICII MODERNI

de Constantin VIȘAN

Pășesc lîngă noi, înalți și svelți, gălăgioși sau tăcuți. În jurul lor aerul orașului se frăgezește, devine mai pur, albăstrui, de parcă s-ar fi contaminat și el de tinerețea lor. Nu știu dacă ei ne zăresc pe noi. Pentru că toți sînt înalți și toți privesc într-o lume pe care ochii noștri o descifrează anevoios. Dacă se-ntîmplă să ieși pe stradă cu părinții, cei din urmă dau impresia că ar fi mai degrabă niște frați mai virstnici, crescuți în condiții vitrege. Poate și în această frapantă diferență de înălțime se află rațiunea senzației de superioritate de pe chipul tinerilor.

— Oricît v-ați mira, par ei să spună, sînt babacii noștri. N-au prea crescut, pentru că n-au făcut sport, au stat cam prost cu vitaminele, cu soarele și cu marea. Sînt însă niște oameni foarte cumsecade. E-adevărat, uneori își ies cam repede din pepeni, ne iau la rost, îi trag cu generația lor, cu sacrificiile dar nu mai pot de dragul nostru. Uitați-vă la ei cum se topesc de mîndrie privindu-ne...

Mîndria e mult mai generală. Deși adesea o disimulăm în fel de fel de critici. Tinerii aceștia înalți și svelți, lipsiți de prejudecăți, îndrăgostiți de electronică și de motoare, la fel de îndemînateci pe schele și pe terenul de sport, sînt visele noastre împlinite. Poate că uneori îi vrem mai sobri. Să nu uităm însă atît de ușor cîte reproșuri am stîrnit cîndva și noi.

Se-aud voci care le neagă sensibilitatea, gingășia, romantismul. Nimic mai fals. Duritatea lor este doar frondă, doar încercarea de-a ascunde catifelele și florile lăuntrice. Priviți-i cum se sărută în mijlocul străzii. De parcă pe lume n-ar fi decît ei și ea. Decît dragostea.

Priviți-i la pupitrele de comandă din sala mașinilor. Parcă dirijează nave astrale.

Ascultați-i cîntînd balade la Porțile dorului...

Urcați împreună cu ei înălțimile gîndului...

Întovărășiți-i pe tractoare și în galeriile minelor...

Păsiți cu ei în amfiteatre și în arenele de sport...

Citiți-le cu mai multă atenție cuvintele și necuvintele !

Nu va fi prea greu de priceput că sînt niște romantici. Niște romantici moderni. Înalți și svelți, cu plete de aur, cu aripi de basm, înaintînd prin secol, ca niște Feți Frumoși, ca niște Ilene Cosînzene. Cu picioarele pe pămînt și cu fruntea în cer. Așa cum i-a pictat Sabin Bălașa. Cu penel crescut din Floarea albastră, muiat în pulbere de stele, descîntat cu vis de fată mare, cu gingășii de căprioară, cu viziune prometeică. „Romanticii moderni“, le-a spus pictorul. Și „Mirul toamnei“ și „Cireșarii“ și „Solie de pace“.

Privindu-i, ochii noștri văd imaginea de mîine a țării. Rotindu-se frumoasă printre aștri, în spațiul nemărginit al lumii.

Sabin Bălașa e un pictor vizionar. Tablourile sale sînt ca niște fresce zugrăvite pe nori. Ca o punte între o istorie și alta, ca un cîntec al purității. Ele evocă pe Eminescu. Și pe Labiș. Lupta cu Inerția ! Dar și spațiile siderale, bucuria, dragostea. Înflorite pe pajiștea fermecată a unui șevalet din Carpați, aceste tablouri vorbesc despre frumusețea tinereții de pretutindeni.

ECOURI

După o îndelungată absență de pe platourile de turnare, actrița Giulietta Massina va putea fi revăzută pe... micul ecran. Filmul „Eleonora“ regizat de Silverio Blasi, cuprinde pe generic și pe Giulio Brogi, Gabriela Giacobbe, Franco Volpi etc. În fotografie: scenă din film.

„TÎNĂRUL GARIBALDI“ se intitulează serialul cu șase episoade realizat de Franco Rossi, care narează o lungă perioadă istorică: 1831 — 1848. În rolul principal, Maurizio Merli. Rolul Anitei Garibaldi este interpretat de braziliana Rejane Medeiros.

O fotografie recentă a actriței Racquel Welch făcută cu prilejul sosirii sale în Spania unde va începe să turneze în filmul „Discipolul“.

Fred Astaire a împlinit recent 74 de ani. La această venerabilă vîrstă, după o îndelungată activitate, faimosul dansator și actor a declarat că a acceptat oferta de a reapare într-un film („din păcate nu pot să mai dansez ca în tinerețe“) care va avea multe elemente biografice.

REGIZORUL Franco Zeffirelli a făcut cunoscut în cadrul unei conferințe de presă, că la începutul anului 1974 va începe să turneze un film după „Infernul“ de Dante. El a anunțat că la realizarea scenariului participă numeroase personalități din întreaga lume.

REGIZORUL Pier Paolo Pasolini a terminat în Iran, mai precis în orașul Ispahan, turnarea filmului „1001 de nopți“ care face parte împreună cu „Decameronul“ și „Povestiri din Canterbury“ din tripticul său.

ACTRIȚA americană Shirley McLaine a plecat în R.P. Chineză într-o vizită de documentare.

SECRETUL TEATRULUI FOLIES BERGERE. Soarta acestui teatru parizian, din al nouălea arondisment, al cărui spectacol l-am revăzut în aprilie, într-o seară cu vînturi ce băteau în rafale iuți dinspre ocean, este unic în felul său. În timp ce pe tot globul, autori, regizori, directori caută cu înfrigurare să-și reînnoiască repertoriul, stilul, metodele, Folies prezintă și azi, în anul 1973 din era zborurilor interplanetare, ceea ce prezenta acum patru decenii, pe vremea cînd Mistinguett prinsese să se îmbătrînească, Chevalier era încă tînăr, microfonul și sonorizarea sălilor de spectacol nu fusese născocită și tangoul mai era la modă. S-au reînnoit ce-i drept decorurile, au fost modificate cîteva replici, penele de struț sînt mai bogate decît cele purtate odinioară de Josephine Baker, muzica e și ea mai pripită, mai frămîntată decît pe vremea cînd șansoneta era în vogă, dar rețeta spectacolelor, tradiția revistei naive și spumoase, cavalcada dansurilor și a evoluțiilor fastuoase pe scările a două etaje au rămas neschimbate, cu toate schimbările de decor social și ambiante artistice petrecute între timp. Ridicarea cortinei produce și azi amețeală în sală, chiar dacă în linia de atac a rampei nu se mai află nici una din marile vedete pariziene din trecut.

— Cultul vedetismului nu mai aparține teatrului nostru — am aflat de la Michel Gyarmathy, directorul artistic, autorul, regizorul și scenograful teatrului de pe rue Richer. E un om scund și bondoc, care afișează un surîs primăvăratic. A plecat acum patruzeci de ani, să cucerească Parisul. A izbutit, într-adevăr, după luni de foame și așteptare la intrarea artiștilor în teatru, unde a desenat pe trotuar, cu crete colorate, un întreg decor fastuos. Directorul de atunci a văzut desenul, a clătinat din cap, l-a obligat pe tînărul entuziast să spele cu buretele de pe asfalt ceea ce pictase, apoi l-a invitat în birou și a semnat cu el un contract. De atunci, fastul imaginat pe caldarîmul cenușiu s-a mutat pe scena Folies-Bergère-ului și Gyarmathy crede cu tărie în puterea de atracție a ceea ce e tradițional în teatrul de revistă:

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

— Jucăm o revistă timp de patru ani, fără vreo pauză. Publicul se compune din străini sentimentali și îndărătnici, dar parizianul vine și el, ca însoțitor de oaspeți, cel puțin o dată într-un an, ca să aplaude nu noutatea, ci ceea ce cunoaște, fiindcă a aflat de la părinți și bunici la ce trebuie să se aștepte de la teatrul nostru. Nu am avut în patruzeci de ani nici un eșec, nici o cădere. Rețeta e sigură : seriozitate, precizie, pregătirea celor mai infime amănunte și nuanțe, armonia fără cusur a întregului ansamblu. Totul funcționează perfect, ca un orologiu de mare finețe. Într-o seară s-a îmbolnăvit pe neașteptate una din principalele protagoniste. S-au prezentat îndată treizeci de dansatoare care cunoșteau desăvîrșit rolul celei absente. Spectacolul s-a desfășurat normal, fără să se remarce lipsa actriței bolnave. Teatrul înseamnă pentru noi muncă, disciplină, conștiință și exigență profesională. Dincolo de dansuri, cîntece, costume și gaguri, dincolo de strălucirea scenei, această muncă și disciplină o aplaudă, seară de seară, mii de spectatori.

Iată „secretul“, simplu și firesc, al unei instituții, care aparține Parisului întocmai ca Turnul Eiffel, Domul Invalizilor și Templul Magdalenei.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

CLIMA SE RĂCEȘTE?

Bunicii spun că pe vremea lor era... mai cald. O simplă impresie ? Se răcește clima ? Și de ce ? Unii specialiști afirmă că uscăciunea iernii trecute ar fi consecința unei răciri generale în Arctica, și că o asemenea răcire a început acum zece ani și tinde să continue încă vreo treizeci. Prof. H.H. Lamb de la Departamentul de climatologie a Universității din East, Anglia, preocupat de variațiile climatice în decursul secolelor a constatat că au intervenit schimbări importante în coloana de aer de deasupra Arcticii. Media temperaturilor înregistrate la punctul cel mai nordic de înregistrare — insula Francois Joseph de la Cercul Polar — era de —10 grade C între anii 1920 și 1960. Or, începînd din ultimii zece ani, temperatura a coborît fiind de aproximativ —15 grade C. Acest fenomen arctic nu a trezit însă cu adevărat interesul climatologilor decît din momentul cînd a început să se observe acțiunea lui, influența lui asupra formării anticiclonilor și a depresiunilor atmosferice de deasupra regiunilor locuite. Deci, asupra climatului emisferei nordice.

LINGVISTICĂ

FOLCLORUL ÎN ATENȚIA MATEMATICIENILOR

de prof. univ. dr. docent Solomon MARCUS

Metode matematice în descifrarea autenticității unor basme și balade populare. Un „teren" de studiu unde se întîlnesc inteligența matematică și sensibilitatea poetică.

Perfecționarea metodelor de culegere a folclorului prin folosirea mijloacelor moderne de înregistrare, prin mărirea numărului culegătorilor de folclor și prin îmbunătățirea pregătirii de specialitate a acestora, a dus în ultimii ani la o creștere considerabilă a numărului de variante sub care sînt cunoscute diferitele basme și balade populare. „Miorița" este cunoscută în multe sute de variante, „Balada Meșterului Manole"" există în zeci de variante și fenomene asemănătoare apar în legătură cu multe alte producții folclorice. Există astăzi posibilități mai mari ca în trecut de a se păstra autenticitatea folclorului, de a-l feri de denaturările care-l pot afecta în procesul de înregistrare. În această situație, este din ce în ce mai important să se perfecționeze metodele de clasificare tipologică a producțiilor folclorice, de comparare și ierarhizare a variantelor. Numărul de parametri care intervin în descrierea unui basm fantastic sau a unei balade populare este destul de mare. Unii dintre aceștia se referă la condițiile exterioare, cum ar fi locul și data înregistrării ; alții se referă la structura lingvistico-literară. Clasificarea, în funcție de acești parametri, a producțiilor folclorice este o operație deosebit de complicată, dar necesară, pentru a se da posibilitate cercetătorilor folclorului să-i înțeleagă tendințele de dezvoltare, prin extragerea semnificațiilor celor mai caracteristice. În Franța, Statele Unite și în alte părți lucrează, în aceste probleme, echipe mixte de folcloriști și matematicieni, care programează la calculatoare electronice deosebit de perfecționate. În ultima vreme se manifestă și la noi un interes din ce în ce mai mare pentru astfel de cercetări, la care Centrul de calcul și Universității din București își aduce o contribuție importantă.

Dar nu trebuie să se creadă că folosirea calculatoarelor electronice rezolvă de la sine marile probleme de interpretare a folclorului, de definire după criterii cît mai riguroase a genurilor folclorice. În această privință este necesară o activitate intensă de folosire a metodelor puternice elaborate de lingvistica și de estetica modernă, coroborate cu procedeele de formalizare obținute prin modelare matematică.

În cadrul școlii românești de lingvistică matematică, s-au inițiat o serie de preocupări privind modelarea matematică a folclorului. Procedeele pe care le-am dezvoltat în „Poetica matematică" în ceea ce privește studiul comparativ al unor texte au fost folosite cu succes de către matematicianul Tudor Bălănescu în problema comparării unor variante ale baladei „Miorița" (vezi „Revista de etnografie și folclor", 1973, nr. 2) și de către studentul Ion Rădoi la compararea unor variante ale baladei Meșterului Manole. Această din urmă cercetare este încă în curs de efectuare. În amîndouă aceste cercetări s-a dovedit utilă metoda elaborată recent de acad. O. Onicescu, a așa-numitei probleme a leaderului. Problema constă în a găsi ierarhia totală, de sinteză, care rezultă din mai multe ierarhii ale acelorași obiecte, ierarhii rezultate din criterii diferite de comparare a acestor obiecte (vezi articolul acad. Onicescu în „Revista de statistică" 1970, nr. 4).

O altă metodă care a fost încercată de curînd este aceea propusă de matematicianul german Walter Fischer, privind folosirea algebrei omologice în studiul structurilor repetitive ale textelor poetice. Am sugerat studentei în matematici Irina Gorun folosirea acestei metode în studiul unor balade populare românești ; ea a demonstrat multă inițiativă în analiza, cu această metodă, a baladei Jianului. Trebuie însă să observ că alături de buna ei pregătire matematică, Irina Gorun a confirmat sensibilitatea ei de poet (deja publicat în „Luceafărul", „Amfiteatru", „Universitas") în modul nuanțat de interpretare a rezultatelor matematice. Există încă un exemplu semnificativ, pe lîngă cele deja cunoscute, de convergență a sensibilității de poet și inteligenței de matematician.

O cercetare asupra căreia am dori să stăruim ceva mai mult este aceea pe care am efectuat-o în colaborare cu Stanca Fotino, de la Institutul de etnografie și folclor. Se spune cu insistență; în ultima vreme, că opera de artă trebuie privită nu ca un obiect, ci ca un proces. Acest lucru este cu deosebire adevărat pentru operele folclorice. Într-adevăr, o astfel de operă este un continuu proces de trecere de la o variantă la alta, fiecare ascultător devine un posibil autor care modifică opera folclorică și o trece mai departe. În aceste condiții, este necesar să se înțeleagă ce tipuri de transformări explică această continuă metamorfoză, care sînt tipurile de structuri pe care aceasta le angajează. Este ca și cum ar exista o mașină care produce necontenit noi și noi variante ale aceluiași text, dar această continuă noutate nu poate depăși tipurile de transformări pe care mașina le are înscrise în posibilitățile ei de funcționare. O ipoteză similară se făcuse, în urmă cu vreo 15 ani, în ceea ce privește capacitatea creierului uman de a înțelege și produce frazele limbii naturale. Această ipoteză a condus atunci la crearea de către Noam Chomsky a teoriei gramaticilor generative, o gramatică generativă fiind tocmai o astfel de mașină producătoare de fraze. Această situație ne-a condus la încercarea de a utiliza aceeași teorie generativă în studiul unor basme populare românești. Dar despre aceasta vom vorbi cu alt prilej !

Pe urmele unei enigme

Ipoteza conform căreia, golful Mexicului și marea Caraibelor s-ar fi despărțit de Oceanul Pacific în urmă cu abia 5—7 milioane de ani este analizată acum practic. Oceanografii sovietici au pornit s-o verifice, ea constituind una dintre „țintele" expediției vasului „Academician Kurceatov", în aceste două bazine marine. Prof. T. Rass, directorul științific al expediției, crede că o dovadă a vechii legături între aceste mări ale Atlanticul tropical de vest și Oceanul Pacific ar fi existența unor pești de mare adîncime care se regăsesc aici și în Oceanul Pacific. Oricum, fauna din adîncurile mării Caraibelor și a golfului Mexic este practic necunoscută. Condițiile ecologice sînt astăzi aici foarte diferite de cele existente de cealaltă parte a istmului Panama. De menționat că cercetările oceanografice sovietice în bazinul Caraibelor se înscriu în programul internațional UNESCO. Pe lîngă vasul foarte modern „Acad. Kurceatov", încă patru nave oceanografice sovietice urmăresc această complexă cercetare științifică.

EFECTUL ANTI-POLUARE AL PĂDURILOR

Va avea de aici înainte pădurea un alt rol decît cel de a furniza lemn ? I se va cere să „recicleze" aerul poluat pentru a-l face respirabil ? Va fi necesar să se înconjoare orașele cu metereze verzi de pădure ? Se fac experiențe de laborator și... pe teren în acest sens și răspunsul pare de acum afirmativ. Se știe că toate plantele marine sau terestre fixează prin fotosinteză gazul carbonic, transformîndu-l în hidrați de carboni pe care îi asimilează, trimițînd apoi oxigenul în atmosferă. Aceasta, cu ajutorul energiei solare, deci în timpul zilei. Noaptea, plantele respiră, adică absorb oxigenul și aruncă în aer gazul carbonic. Bilanțul este pozitiv deoarece plantele cresc și stochează o parte din carbon în țesuturile lor. S-a calculat la 15 miliarde tone cantitatea de carbon care ar fi astfel stocată anual prin creșterea copacilor, se notează într-un articol din revista „Science et Avenir", care relatează un nou studiu în curs. Firește ritmul de stocare este în funcție de ritmul de creștere a vegetației : pădurea tropicală ar fixa unul la două kilograme de carbon pe metru pătrat de suprafața a solului ; tundra arctică, are o eficacitate de 100 de ori mai mică. În regiunile temperate, pădurea ar fixa în jur de 300 de grame de carbon pe metru pătrat. Ceea ce se urmărește acum este mai mult decît atît. Acel efect dublu extrem de interesant în lupta împotriva poluării și anume : un efect aerodinamic — pădurea modifică prin masa sa scurgerea aerului și un efect de filtru — suprafața frunzelor reținînd particule de praf. Or, praful folosește de suport multor tipuri de poluare — fluor, plumb, praf de ciment, praful orașelor etc. Oprite prin suprafața rugoasă a pădurii, particulele de praf se depun pe frunze ca pe niște filtre. Acest efect de filtru este important pentru că pădurea furnizează în medie între 5 și 6 m³ de frunze — în funcție de altitudine pe metru pătrat de sol. Iată un studiu care va conduce, fără îndoială, la cunoașterea unui nou mijloc de luptă contra poluării : da, pădurile. Deci, de plantat cît mai mulți arbori.

Sărurile de lithium — o medicație revoluționară în pshihiatrie

„Folosirea sărurilor de lithium în terapeutica psihiatrică constituie una dintre cele mai importante achiziții din ultimii ani". Afirmația a fost făcută de specialiștii prezenți la un simpozion în cadrul Academiei de medicină a Franței. Introducerea lithioterapiei datorită australianului Cade, acum vreo două decenii, fusese abandonată, dînd numeroase accidente. Astăzi se știe însă cînd, cum, în ce condiții se poate administra. Este nevoie ca înainte de a o prescrie să se procedeze la o atentă investigare, să se facă bilanțul biologic al bolnavului și repetate controluri în timpul tratamentului. Cu asemenea precauții, nici un semn de îndoială nu mai persistă privind succesele obținute în crizele delirante cu repetiție, în psihozele paranoide cu evoluție ciclică, în episoadele repetitive ale unor schizofrenii. Pentru că, au arătat specialiștii, lithioterapia e capabilă să prevină în mare măsură repetarea acceselor psihozei periodice, permițîndu-se bolnavilor să-și reia activitatea, evitînd numeroasele spitalizări. Această medicație nu este o simplă acțiune de întrerupere a simptomelor, ci intervine la nivelul „orologiilor interne" care „guvernează funcționarea ciclurilor biologice".

URGENȚĂ!

Ingeniozitatea tehnică e solicitată să răspundă prompt și cu maximă eficiență în fața unei situații neprevăzute. În urma defecțiunii panelurilor protectoare la primul Skylab, se cere o soluție. Stația orbitală trebuie protejată de căldura soarelui și, implicit, de efectele acesteia. Este ceea ce aveau de rezolvat într-un timp record specialiștii. Iată-i în imagine, de la stînga la dreapta, pe dr. Joseph Kerwin, Pete Conrad și Paul Weitz la Centrul Spațial Johnson, în Texas, în febrilă cercetare, pregătindu-se pentru ceea ce aveau de făcut ulterior.

Un minuscul „sanitar" al apelor

Profesorul Iuri Sorokin de la Academia de Științe a Uniunii Sovietice, a descoperit un minuscul dar eficace aliat al omului în lupta împotriva poluării apelor. Este... un protozoar, aflat într-un mic lac din apropierea Messinei, în Sicilia. El poate trăi fără oxigen și „vinează" bacteriile roșii — care dau lacului culoarea ciudată, roșietică.

MEDICINĂ

ȘOCUL

În stările de șoc, lupta dintre viață și moarte se desfășoară în realitate în spațiul celular. Integrarea modificărilor metabolice ale celulelor întregului organism stă la baza semnelor clinice. Pentru organism, sacrificiul celular regional este posibil, dar cu condiția ca suma sacrificiilor celulare să nu dezechilibreze ansamblul.

Unul din zece locuitori ai globului terestru suferă anual un traumatism. Două treimi din cazuri sînt oameni tineri. Iată ce ne dezvăluie o statistică mondială, comunicată în 1970 la Washington, la primul simpozion internațional asupra accidentelor generatoare de stări critice de șoc Impresionant, dramatic numărul anual de traumatizați. Întrece frecvența bolilor cardiovasculare și este de patru ori mai mare decît frecvența cancerelor. Dacă se acceptă termenul de „șoc cronic" — bolnavii neoplazici fiind cel mai comun exemplu — atunci sfera noțiunii de șoc se lărgește odată mai mult. Starea de șoc se exprimă prin reacția dizarmonică a întregului organism, lovit de o agresiune venită fie din „afară", din mediul înconjurător (traumatism, arsuri, degerături etc.), fie din interiorul organismului (o infecție, o hemoragie internă, o stare toxică etc.). Dacă nu ar fi să ne referim decît la această impresionantă frecvență a șocului, cu multiplicitatea aspectelor pe care le cuprinde cazurile, și ar fi fost un suficient argument ca să înțelegem de ce apariția în aceste zile a monografiei științifice „Șocul" (Editura Militară) a stîrnit un asemenea interes în rîndul medicilor din toate specialitățile. Dar cei care i-au parcurs paginile și-au dat seama că au în față nu numai acea necesară „sinteză" dar și o reală depășire ca valoare științifică a obișnuitului termen. Echipa de medici chirurgi și anesteziști-reanimatori, cercetători în același timp — ai Spitalului Militar Central — general-maior dr. doc. IULIU ȘUTEU, col. dr. TRAIAN BĂNDILĂ, lt. col. dr. ATANASIE CAFRIȚA, lt. major dr. ALEXANDRU BUCUR, maior dr. VASILE CÂNDEA — au prospectat o vastă informație științifică, adusă „la zi", au abordat cercetarea fenomenologiei șocului cu mijloace și cu metode moderne, „disecînd" în intimitatea lui procesul stării de șoc, și au atacat totodată numeroase aspecte încă insuficient studiate. Noțiunile de cibernetică, genetică, reologie și termodinamică sînt puncte de vedere cu totul noi, ce permit o mai bună înțelegere a unui fenomen tot atît de vechi ca și viața. Astfel că rodul acestui uriaș efort de cercetare și documentare de peste două decenii a însemnat și înscrierea unei serii de contribuții originale. Priorități pe plan mondial. De pildă, s-a introdus în literatura de specialitate o noțiune nouă : **celula de șoc.** Noutatea termenului dezvăluie o concepție nouă de lucru — cercetarea, diagnosticul și tratamentul devin interesate în elucidarea și salvarea unei drame ce se joacă în spațiul celulei șocate. Toate modificările genetice, cibernetice și metabolice se desfășoară în realitate „aici" în această, pînă nu de mult enigmatică citadelă celulară. **„Nu este exagerat să se vorbească în prezent,** ne spunea autorul principal al lucrării, general-maior dr. doc. IULIU SUTEU, **de un „eritrocit de șoc", de un „neuron de șoc", de un „hepatocit de șoc" etc., acestea fiind unele dintre celulele ce joacă roluri-cheie în stările de șoc".** Aici, pe această scenă lezională intracelulară a stării de șoc se duce lupta dintre viață și moarte, hotărîndu-se și granița dintre reversibilitate și ireversibilitate.

De cîte ori nu am auzit acea frază de o ironie tragică : „operația a reușit, bolnavul a murit". Da, starea de șoc a fost cauza antrenării unor leziuni endogene irecuperabile.

Dr. Iuliu Șuteu avea să-mi mărturisească : **„De tînăr am fost impresionat de limita pe care orice chirurg o simte în aplicarea tehnicii operatorii, limită dată de răspunsul organismului la agresiunea actului operator și care, în ultimă instanță, înseamnă șocul operator. Un vechi dicton al nostru arată că important e să știi unde să te oprești. Se referea la a te opri în fața unui nerv, a unei artere sau a unui organ mai sensibil și, pe atunci, mai puțin studiat. Dar am înțeles că trebuie să ne oprim nu numai la aceste granițe, astăzi lărgite într-un mod impresionant, ci și la granițele pînă la care organismul pe care-l operezi poate suporta actul operator, oricîte splendide achiziții acumulează anestezia modernă".**

— Ce înseamnă de fapt șocul? am întrebat.

— Considerăm șocul ca o alterare complexă a întregului organism, generată de un agent lezional de o anumită intensitate. Starea de șoc este expresia unei reacții neuroendocrine ce dirijează circulația generală, producînd tulburări în microcirculație ; irigația țesuturilor este sistată prin coagularea intravasculară diseminată, ceea ce are grave repercusiuni asupra metabolismului celular. Cercetările noastre au arătat că locul unde se joacă soarta șocatului este spațiul celular. Aici, din cauza hipoxiei — a lipsei de oxigen — prelungite, lanțurile enzimatice intracelulare (suportul energetic al vieții) stagnează executînd schimbări patologice de rute metabolice. Metabolismul energetic suferă tocmai pentru că este constrîns să se producă în condiții de hipoxie. Paralel cu aceasta, cresc deșeurile acide și se produce coroziunea sacilor lizozomiali intracelulari depozitari ai așa numitelor hidrolaze, care, în fond, sînt niște fermenți digestivi. În evoluția stării de șoc, acești „sacî"... explodează, revărsînd intra și extracelular hidrolazele care produc leziuni definitive de autodigestie tisulară. Intrînd în circulația generală, hidrolazele activează sistemele plasmatice și dau sindromul toxic, grav, al șocaților.

— Lucrarea dv. este considerată a fi de un extrem interes privind cercetarea fundamentală. Fără îndoială însă, se nasc aici și concluzii necesare practicii medicale.

— Bineînțeles. De pildă, am arătat și că protejarea celulei de șoc prin doze mari de cortizon și levomepromazină (nozinan) — oprește evoluția spre autodigestie celulară și contribuie, alături de tratamentele ce urmăresc îmbunătățirea circulației, la salvarea într-un număr mai mare a bolnavilor șocați. Totodată am verificat valoarea substanțelor active pe microcirculație, ca și a fluidelor polielectrolitice. Se urmărește deci, prin aplicarea de la bun început a unei asemenea medicații în tratamentul de reanimare, o protejare a organismului în perioada critică de hipovolemie și de hipoxie, pentru a se evita situația în care se produc leziuni organice ce dau ireversibilitatea șocului.

Firește, nu am nutrit nici o clipă intenția de a rezuma ceea ce este... nerezumabil, ci doar de a insera aici o mențiune privind o lucrare considerată de specialiști, în primul rînd prin personalitatea ei, a fi un succes al științei medicale românești.

„Interesul pe care-l suscită pe plan mondial o asemenea temă, un adevărat teritoriu al științei cu multe pete albe rămase, îmi spunea col. ing. DORIN DIMITRIU, în calitate de editor al cărții, **a determinat ca imediat o editură din Anglia și editura Masson din Franța să ceară să li se trimită lucrarea pentru eventualele traduceri în limbile respective. Este firesc pentru că profunzimea investigării și informării ca și vasta experiență a echipei de specialiști, eterogenă ca virstă și de formații diferite — a reușit realmente să pătrundă cu claritate și discernămînt științific în intimitatea proceselor stării de șoc, folosind ultimele cuceriri ale științei. Iar abundența ilustrațiilor, aproape în totalitate originale, întregește fericit înțelegerea modernă a acestui complex fenomen".**

Dacă aș cere o concluzie asupra cărții, cred că niciuna nu va exprima mai elegant și mai concis ideea majoră, decît a făcut-o acad. THEODOR BURGHELE în prefață. Îmi iau îngăduința să citez din ea. Referindu-se la autorul principal I. Șuteu, „tehnician desăvîrșit care se ridică însă mult peste această reală calitate", acad. Burghele scrie : **„El nu rămîne un artizan al practicii, ci demonstrează că specialitatea noastră impune seriozitate, gîndire, onestitate, dragoste de om, o preocupare fără limită, fără normă. Crile spunea că un chirurg are obligația să nu uite că mîna sa trebuie să fie condusă de creier ; eu aș adăuga la această afirmație că mîna chirurgului este necesar să fie condusă în egală măsură și de inimă. Sînt convins că I. Șuteu posedă din plin aceste sinapse (...) Metodele experimentale, dintre cele mai moderne, au permis autorilor adîncirea celei mai pasionante și actuale tematici din cercetarea șocului — studiul tulburărilor provocate de starea de soc, în spațiul celular. Cu multă dreptate, autorii avansează și subliniază importanța noțiunii de celulă de șoc, considerată ca obiectiv terapeutic — și totodată instrument de cercetare — pentru intimitatea fenomenologiei șocului ... Monografia autorilor constituie o cinste pentru școala noastră și pentru serviciul medical al Ministerului Apărării Naționale, ce are astfel de cadre, de care, sînt de mult convins, că pot forma discipoli, viitori șefi de serviciu în adevăratul sens al cuvîntului".**

Catinca MUSCAN

CEA MAI VECHE CETATE A LUMII?

Una dintre mărturiile scrise, descoperite în a doua capitală a civilizației elamite

În lumea specialiștilor, numele ei era cunoscut, dar nimeni pînă acum nu reușise s-o găsească. La sfîrșitul lunii martie, vestea descoperirii ei a făcut senzație. A dat-o dr. Robert Dyron, directorul proiectelor asupra Iranului, de la Universitatea Muzeului din Philadelphia și dr. William Sumner, directorul săpăturilor de la Malyan. Un mic sat, la 40 de km spre nord de Shiraz (Iran) pare a fi construit pe locul vechiului oraș Anshan. Descoperirile făcute sînt la nivelul reputației orașului : arhitectură monumentală, ziduri, tablete gravate și dovezi materiale ale unui întins comerț înfloritor. Se pare că s-a găsit astfel a doua capitală a civilizației elamite. Anshan și Susa sînt menționate mereu pe primul loc, demonstrînd rolul politic de prim plan al cetății. În sec. al XIX-lea i.e.n. o tabletă arată că fondatorul dinastiei elamite purta titlul de „rege al Anshan-ului și al Susei". Dar în vreme ce Susa, capitala Elamului, fusese mult timp studiată, Anshan-ul continua să fie un mister, pînă ce dr. Erika Reiner de la Institutul Oriental din Chicago reușise să descifreze inscripțiile cuneiforme găsite la Tal-i Malyan.

ALIMENTAȚIA RAȚIONALĂ ÎN TIMPUL VERII (II)

de prof. dr. docent Iulian MINCU
șeful Catedrei de nutriție și boli metabolice I.M.F.-București

Vara se caracterizează prin călduri mari, mai ales în lunile iulie, august. Individul transpiră mult, se deshidratează, ceea ce duce la apariția setei. Vom avea în vedere în alcătuirea unei alimentații raționale, creșterea aportului de băuturi adecvat nevoilor organismului. Acestea se vor da sub forma supelor de legume, apelor minerale, clorurosodice și carbogazoase, laptelui acru ca și a diverselor sucuri de fructe și legume, care au un efect inviorător prin acizii pe care îi conțin și aduc pe lîngă apă și elementele minerale care se pierd prin transpirație. Legat de aceasta se poate spune că potolirea setei reprezintă nu numai o nevoie a organismului ci și o problemă de autodisciplină și de obișnuință a individului. Recomandăm în acest sens consumarea unor cantități mici, fracționate de lichid din timp în timp. Nu este bine să bem o dată o cantitate mare de lichid care va duce la transpirații excesive, cu reapariția setei.

Sînt anumite situații speciale în timpul verii care impun luarea anumitor precauții și în legătură cu alimentația. Copiii fiind în vacanță, merg adesea în excursii și tabere de vară. În acest sens, recomandăm mamelor să nu le dea cantități prea mari de alimente pe drum, avînd în vedere condițiile dificile de păstrare ce pot duce la o mai rapidă alterare a lor. Pentru aceste situații, sînt principial interzise produsele de carne tocată (chiftele), peștele, precum și produsele de cofetărie, mai ales cele cu cremă și grăsimi. Se vor da proteinele cu valoare biologică mare sub formă de ouă fierte tari, brînzeturi topite sau tari. Mezelurile nu sînt indicate în astfel de situații. Eventual se vor admite cele uscate, care vor fi consumate în primul rînd. De asemenea, copiii vor fi îndemnați să nu bea băuturi reci atunci cînd sînt încălziți și să nu amestece alimentele în mod necorespunzător, (de pildă, castraveți cu înghețată sau lapte cu salam ș.a.).

Pentru cei ce lucrează în mediul rural acest anotimp reprezintă perioada de vîrf a lucrărilor agricole, (începînd cu cositul fînului din iunie și terminînd cu seceratul din iulie și august). Devine deosebit de importantă în aceste condiții de efort maxim desfășurat în condiții de microclimat dificile, asigurarea unei alimentații echilibrate, raționale, a muncitorilor agricoli. Se va asigura o alimentație cu valoare calorică și biologică mare, dar în același timp variată și gustoasă. S-a observat că la muncitorii agricoli există frecvent o scădere a apetitului. Aceasta trebuie combătută prin alimente cu rol stimulant asupra apetitului (ca supele de carne, date la masa principală) sau supele îngroșate cu smîntînă, extracte de carne ca și salate de legume crude, condimentate cu plante aromate din abundență. Băuturile se vor da sub formă de ape minerale carbo-gazoase, clorurosodice, lapte acru, sucuri nefermentate de fructe, sucuri de legume ș.a. Alimentația va fi consistentă dimineața și seara, după încetarea lucrului. La tractoriști și în general la cei ce lucrează pe mașini cu trepidații, s-a observat că nu este suportată o masă de prînz prea voluminoasă. De aceea se va administra prînzul sub forma preparatelor concentrate și de volum mai redus (brînză, ouă etc.), completîndu-se cu celelalte, după încetarea lucrului. De o deosebită importanță este și la aceștia completarea alimentației cu legume verzi și fructe sub diverse forme pentru a aduce substanțele și vitaminele necesare. Nerespectarea indicației unei alimentații raționale în acest caz duce foarte repede la apariția denutriției cu consecințe uneori tiestul de grave, ca scăderea capacității de muncă, receptivitate mai mare la diferitele noxe etc. greu de remediat.

În concluzie, o alimentație rațională în sezonul de vară va asigura un aport normal de proteine cu proporția optimă între cele de origine animală și cele vegetale, un aport glucidic ușor crescut mai ales pe seama celor din fructe și legume care asigură și un aport adecvat de vitamine și săruri minerale și un aport lipidic ușor scăzut.

Pe lîngă aportul de factori nutritivi, o alimentație rațională trebuie să includă și un mod corespunzător de pregătire a alimentelor. Gastrotehnia este tocmai știința care se ocupă de transformările suferite de alimente în cursul prelucrării lor culinare, cu consecințele lor asupra stării de sănătate a individului. Pentru a fi utile organismului, alimentele trebuie pregătite conform regulilor gastrotehniei moderne. Proscriind practica încetățenită în bucătăria tradițională a abuzului de prăjeli în grăsime încinsă, a rîntașurilor cu ceapă prăjită, a excesului de condimente iritante ș.a. gastrotehnia modernă promovează acele tehnici care asigură conservabilitatea maximă a factorilor nutritivi din alimente și care nu transformă o alimentație echilibrată într-o cauză de îmbolnăvire. Un exemplu în acest sens este tehnica de fierbere a legumelor sub presiune în vapori de apă care scurtează timpul de tratament termic și conservă maximum de substanțe nutritive în interiorul legumei.

În afară de aceste noțiuni de gastrotehnie pe care orice gospodină trebuie să le cunoască și să le aplice, este necesar ca fiecare dintre noi să-și însușească cunoștințele minime privind starea de salubritate sau de insalubritate a alimentelor, avînd în vedere riscul crescut de alterare și de contaminare a acestora în cursul verii, cu posibilitatea apariției unor îmbolnăviri grave.

Alcătuirea meniului în sezonul de vară nu ridică probleme speciale, dat fiind abundența de materii prime existente. Poate este bine să facem o apreciere în legătură cu repartizarea meselor în cursul unei zile. Se observă o mai bună utilizare a hranei ingerate la mese mai frecvente de 4—5 pe zi decît la o masă unică. Aceasta dă posibilitatea și a reducerii volumului de alimente la o masă, fapt favorabil în condiții cu temperatură crescută cînd senzația de plenitudine postprandială este mai greu suportată.

Ambianța în care se servește masa în sezonul de vară implică pe lîngă calm, confort și asigurarea unei temperaturi adecvate a mediului din jur, deci un loc răcoros, umbros.

Un minimum de noțiuni de igienă ca spălatul pe mîini înainte de masă, masticația bună, evitarea băuturilor în timpul mesei, evitarea efortului fizic imediat după masă etc. sînt absolut indispensabile în această perioadă în care, după cum am arătat, există un risc crescut de îmbolnăvire prin alimente. Pentru a asigura o bună digestie și un somn odihnitor recomandăm ca masa de seară să fie luată cu cel puțin două ore înainte de culcare.

Ținînd seama de toate acestea vom putea asigura un aport caloric și de factori nutritivi adecvat necesităților organismului, în condițiile de microclimat la care acesta este supus în sezonul cald, ceea ce înseamnă, de fapt, o alimentație rațională.

MODA

COMBINAȚII CROMATICE PENTRU LITORAL

Culoarea și imprimeul sînt două elemente care predomină în îmbrăcămintea ușoară, subțire, pentru zilele petrecute la mare.

1. Ansamblul format din fustiță mini, gen balerină, din material imprimat vaporos și corsaj cu bretele, într-una din culorile imprimeului *este adaptabil pînă la 18—20 de ani. De la această vîrstă în sus, poate deveni ridicol.*

2. Pantalonul larg și corsajul foarte decoltat, *dar cu mineci pot fi confecționate din in sau tercot imprimat.*

3. Pantalon imprimat, asortat la o bluză uni cu mînecă scurtă, chimono. *Decolteul și mînecile sînt terminate în colțuri.*

4. Pantalonul în dungi se poate combina cu un corsaj tot în dungi *(eventual, în culori asortate cu dungile pantalonului) cu spatele complet decoltat dar cu guler și un mic batic înodat.*

5. Pentru seară, o jachetă cu revere mari, cu marginile festonate în colțuri purtată peste o fustă sau un pantalon în dungi.

6. Tot, pentru seară, o fustă lungă, uni, legată cu fundă *bogată în față și un corsaj în dungi, strîns pe talie și cu spatele complet decoltat.*

7. O rochie de dimineață, simplă, cu mînecă scurtă, *al cărei decolteu en coeur este bordat de un volum.*

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

Pe teme de învățămînt

TITUS PÎRVU — Brad (Hunedoara). Ca să vă răspundem, trebuie să știm ce studii aveți. Scrieți-ne din nou. La cursurile de recepționeri se cer studii liceale.

Gh. MOTOTOLEA — com. Vișani (Brăila). Școala ce o căutați este cea de telecomunicații din Timișoara, B-dul 23 August nr. 2.

GHEORGHE HREHORCIUC — Vatra Dornei. Apreciem dv. ne sînt folositoare și stimulatoare. Mulțumiri pentru cuvintele frumoase ce ni le-ați transmis. În legătură cu problemele de învățămînt ce le-ați ridicat, răspunsul nostru este acesta: pentru serviciul dv nu contează dacă ați freoventat un număr de ani o facultate. Conta numai dacă absolveați o facultate, cum doriți să o faceți acum. Eliberarea unui astfel de certificat nu v-ar ajuta cu nimic și nu știm dacă secretariatele facultăților eliberează astfel de documente decît atunci cînd sînt de rezolvat tot anumite chestiuni școlare.

ANTON DODE — comuna Modelu, județul Ialomița. Care sînt drepturile și obligațiile elevilor care urmează cursul seral? Sînt aceleași ca și ale celor ce urmează cursurile de zi. Numai condițiile de desfășurare a învățămîntului se schimbă.

PROF. PETRE ANGHEL — comuna Adîncata, județul Ilfov. Întrebarea dv. fiind de strictă specialitate financiară trebuie să o adresați Ministerului Educației și Învățămîntului

MARIANA GHEORGHE — comuna Rupea, județul Brașov. Consultați broșura „Admiterea în învățămîntul superior". După opinia noastră nu puteți avea dificultăți la înscriere. Îndepliniți condițiile cerute.

Același răspuns îl dăm și cititoarei Petrica Vasiliu din comuna Cornu Luncii, județul Suceava.

SABINA BLEATU — comuna Izvoare, județul Dolj. Mai întîi trebuie să dați examenele de diferență care se cer pentru trecerea de la Institutul pedagogic de trei ani la cursurile universitare. După aceea veți putea urma specialitatea căreia vreți să vă dedicați. Deci nici o noutate. Sînt lucruri pe care bănuim că le cunoașteți.

LEORDANA — Constanța. Consultați broșura „Admiterea în învățămîntul superior" care vă va oferi cheia întrebărilor dv.

Politețea în lumea adolescenților

CÎND PĂRINȚII PRIMESC OASPEȚI

De la vîrsta de cincisprezece ani, fetele pot și ar trebui să fie mîna dreaptă a mamei cînd aceasta primește oaspeți. Din păcate în loc să fie bucuroase că au prilejul să știe cum trebuie să te comporți în prezența invitaților, multe fete consideră ajutorul pe care îl dau drept un fel de pedeapsă.

Pun masa cu un aer de condamnat la cea mai supărătoare corvoadă, servesc cafeaua înciudate și morocănoase. Ele nu se gîndesc că oaspeții pot considera toate acestea drept o elementară lipsă de politețe la adresa lor. Nu realizează că fac o impresie la fel de neplăcută și dacă rămîn lungite pe un fotoliu în timp ce mama nu știe cum să se împartă între mulțimea îndatoririlor ei de gospodină și gazdă.

Totuși zilele trec repede, totul are un sfîrșit, chiar și adolescența. Ce mîndră ar fi adolescenta de azi, mîine tînără femeie, dacă în fața soțului și a primilor ei oaspeți s-ar dovedi o gazdă competentă, atentă, agreabilă!

Cu puțină bunăvoință, rolul de ucenică pe lîngă mama ei ar deveni plăcut, uneori chiar amuzant.

ÎN CE CONSTĂ ACEST ROL. Uneori invitații sună atunci cînd stăpîna casei mai e încă în plin zor. Fata se va duce să deschidă ușa și să primească oaspeții. Ea le va spune că mama își cere scuze și că îi roagă s-o mai aștepte cîteva minute.

Dacă e cazul, îi va ajuta să-și scoată pardesiile, le va lua umbrelele. Îi va pofti apoi să intre în camera de primire, îi va invita să stea jos oferind locurile cele mai confortabile persoanelor în vîrstă.

Revine tatălui — dacă e acasă — sarcina de a întreține conversația. În lipsa lui, fata are un bun prilej să-și învingă timiditatea sau lipsa de interes și să vorbească cu persoanele prezente. Probabil că invitații îi vor pune o mulțime de întrebări. În caz contrar, nu se va chinui să strălucească prin vervă și umor. Cele mai simple și obișnuite lucruri vor fi binevenite: „N-ați mai fost de mult pe la noi" sau „Ați găsit ușor apartamentul nostru ?", „Preferați să deschid (sau să închid) fereastra ?".

Toate acestea, vor acorda mamei răgazul necesar să termine ultimele pregătiri, să-și verifice ținuta, pieptănătura.

UN AJUTOR EFICACE. La masă fata va strînge farfuriile, va aduce de la bucătărie felurile următoare. Va avea grijă ca fumătorii să aibă scrumiere, le va schimba cînd se vor umple. Mama se va putea astfel ocupa mai atent de invitați.

O fată nu servește aperitivele, vinul sau lichiorul. E sarcina tatălui. Ea va strînge sau își va ajuta mama la strînsul mesei. Dacă servește cafeaua o va oferi mai întîi femeilor, apoi bărbaților dar bătrînii au prioritate, fie că sînt femei sau bărbați.

E momentul cînd, dacă dorește, se poate retrage în camera ei. Nu înainte de a saluta oaspeții.

IDEI ALE CITITORILOR PENTRU... CITITORI

În cămară

În cămara apartamentului veți ține mai comod și mai aerisit zarzavaturile, fructele, despărțite pe sortimente în aceste lădițe cu pereți laterali perforați și distanțate pe înălțime cu ajutorul unor bastonașe egale care se sprijină în niște rondele (șaibe) de lemn atașate pe colțurile cutiei. **(PETRE TONICESCU, București).**

Cadru original pentru a despărți o cameră

Pentru a despărți o cameră mai mare în două spații cu funcționalitate diversă, am confecționat din stinghii de lemn de brad cu dimensiunea de 500 x 150 mm un cadru egal cu înălțimea camerei. L-am împărțit în ochiuri (patrate), practicînd în stinghii, cu ajutorul unei dalte foarte înguste, mici canale pe care să intre marginea unui geam (eventual se pot confecționa aceste stinghii la un atelier de tîmplărie). Am luat geam simplu de 2 mm (de două ori numărul de ochiuri pe care le are rama, pentru că se pun cîte două geamuri la fiecare patrat). Am pus geamurile pe o hîrtie pe care am desenat modelul ce urmează a fi transpus pe acestea. Cu ajutorul unei pensule, am început să desenez un model pe geam, cu acuarele „Pictor" (din cele care costă 12,60 lei cutia). Dacă geamul are locuri unde nu prinde perfect vopseaua, se șterge cu puțină neofalină. Pentru ca acuarela să prindă bine pe geam se poate amesteca, în apa cu care se moaie, puțină gumarabică. După ce am desenat fiecare patrat de geam, le-am lăsat să se usuce timp de douăzeci și patru de ore. Am luat apoi duco alb, l-am diluat cu acetonă și, cu ajutorul aspiratorului, am stropit dosul geamului (partea pe care am desenat), așa fel încît spațiile rămase nedesenate au apărut albe, iar ceea ce era desenat s-a acoperit cu un strat subțire de duco care nu mai permite cojirea acuarelei. Am suprapus cîte două geamuri pentru fiecare patrat (pentru ca pe ambele fețe geamul să poată fi ușor spălat) și le-am introdus în spațiile ramei de lemn pe care am vopsit-o în prealabil în culoarea mobilei cu un amestec format din vopsea în ulei (tuburi de la Fondul Plastic) diluată cu puțin ulei de in. Pentru a susține geamurile, am cumpărat de la magazinele care înrămează tablouri niște stinghii speciale pe care le-am bătut ușor cu tinte în marginea ramei (și ele vopsite la culoarea ramei). Desenele pot fi variate. Cine are talent poate să încerce chiar transpunerea unor tablouri. **(ELENA PETROVICI, București).**

Cuburi de gheață colorate

Se umple tăvile compartimentate ale frigiderului cu apă amestecată în părți egale cu suc sau sirop de fructe care au culoare și parfum pronunțat. Se pun tăvițele în frigider la înghețat. Cuburile se servesc în paharele cu băuturi cărora răcindu-le le dau un gust plăcut. **(ȘTEFANIA TUDOSE, București).**

Micii desenatori

Puteți monta în camera copiilor o etajeră utilă, decorativă și-n același timp instructivă, pe trei suporți verticali între care veți glisa niște panouri pătrate cu latura de 20 cm măsurate pe o latură, panouri pe care pot fi desenate animale, litere, cifre. Alături, pe o tăbliță copilul va desena inspirîndu-se după modele. **(OLIMPIA PĂUNESCU, Ploiești).**

O LEGUMĂ NOUĂ PENTRU MENIURILE NOASTRE: PATISONUL

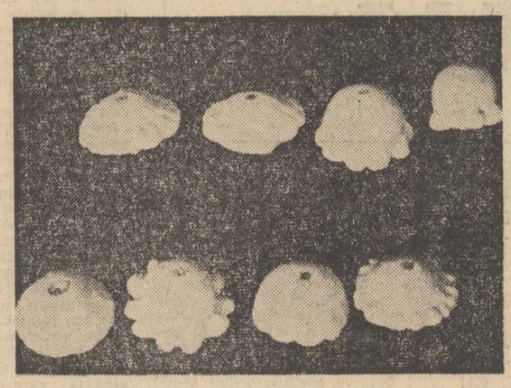

Diversificarea sortimentului de legume, constituie una din preocupările de bază ale sectorului legumicol din țara noastră. În acest scop Institutul agronomic din București a inițiat încă din 1967, cercetări privind posibilitatea de introducere în cultură a unei plante noi pentru legumicultorii din România: patisonul.

Prin inginer Nina Mușat, de la catedra de legumicultură a institutului, am aflat că planta de patison este asemănătoare cu cea de dovlecel. Legumele de culoare albă sau gălbuie, de mărimea unei jumătăți de măr au forma unei farfurii sau castron răsturnat, mai mult sau mai puțin bombat. Marginile sînt dințate.

Privind fotografia alăturată se veți recunoaște mai ușor în rafturile magazinelor pentru desfacerea legumelor și fructelor unde le veți găsi începînd chiar din cursul acestei luni.

Patisonul e asemănător la gust cu dovlecelul. Comparativ cu acesta, patisonul are miezul mai dens, e mai bogat în zahăr și vitamine. Ținut în frigider sau cămară își păstrează mai multă vreme calitățile culinare. Pentru preparare el nu trebuie curățat de coajă, se rad eventual părțile oătate. Fiind mai consistent ca dovlecelul, patisonul trebuie fiert ceva mai mult.

Deși nouă la noi, legumă e de mult cunoscută și apreciată în numeroase țări ale Europei și Americii. De bună seamă ea va trezi interesul și se va bucura și de prețuirea gospodinelor noastre, cărora le recomandăm cîteva rețete de preparare.

PATISON UMPLUT CU CARNE: Se taie un capac din partea bombată a legumei. Se scobește de miez. Se pregătește o tocătură din carne cu adaus de orez și verdeturi (întocmai ca cea pentru umplut dovlecei sau roșiile). Legumele golite de miez se umplu cu tocătura pregătită peste care se pune un capac tăiat din roșii curățate de coajă. Se pun pe foc potrivit, într-o cratiță cu apă sare și puțin unt și se lasă să fiarbă înăbușit. Se dau apoi la cuptor să se rumenească ușor. Se servesc cu smîntînă sau laurt.

Patisonul umplut cu carne poate fi fiert și în sos de roșii.

PATISON UMPLUT CU BRÎNZĂ: Se fierbe patisonul 2-3 minute în apă clocotită cu sare. Se scobește de miez. Se prepară umplutura: se pasează miezul legumelor și se amestecă cu 250 g brînză de vaci sau telemea (pentru circa 500 g patison), cu un ou, 2 linguri de mărar tocat și sare. Se umplu legumele. Peste fiecare se pune cîte un cub mic de unt. Se așează într-o tavă unsă și se dau la cuptor.

PATISON GRATINAT: Pentru 4—5 persoane sînt necesare 3—4 legume mijlocii (circa 8 cm în diametru). Se taie legumele în rondele sau felii, se fierb cîteva minute în apă clocotită cu sare. Între timp se prepară un sos dintr-o lingură de făină desfăcută cu ulei cît cuprinde.

Se incorporează apoi circa 100 g de smîntînă groasă. Se îngroașe sosul pe foc mic amestecînd mereu. Se unge o formă cu unt, se așează în ea feliile de patison fierte și bine scurse. Se acoperă cu sosul preparat. Se presară cu cașcaval ras (50 g.) și se dă forma la cuptor lute și înfierbîntat din timp pînă ce se rumenește.

PILAF CU PATISON: Se dau legumele prin răzătoarea cu ochiuri mari, se înăbușe cu puțin unt sau untdelemn. Separat se încinge o bucată de unt sau altă grăsime. Se adaugă orezul, spălat și bine scurs. Cu o lingură de lemn se amestecă pînă ce își schimbă ușor culoarea. Se stinge cu apă (două cești apă pentru una de orez). După ce bobul s-a înmuiat se amestecă orezul cu patisonul ras, se sărează, se mai adaugă unt proaspăt, și, la dorință mărar tocat. Se dă totul la cuptor. Se poate servi simplu sau cu smîntînă.

ALTE MODURI DE PREPARARE. Prăjit: Patisonul se taie în rondele sau felii de 1/2 cm grosime, se trec prin făină și se rumenesc în mult ulei încins. Se sărează și se servesc imediat. **Pane:** Tăiat ca mai sus, patisonul se trece prin făină, ou și pesmet. Se rumenește în ulei încins. Se sărează la masă.

Olimpia ȘTEFANESCU

ALEIDOSCOP

„NINO" LA BUCUREȘTI

O conferință de presă și apoi o prezentare de modele, organizate de Publicom, ne-au înlesnit, săptămîna trecută, o reîntîlnire cu ultimele creații ale cunoscutei întreprinderi vest-germane „Nino", producătoare de textile. Continuînd tradiția acestor întîlniri periodice cu reprezentanți ai industriei ușoare, comerțului, presei, radioului și televiziunii, firma „Nino", care întreține de mai mulți ani bune relații comerciale cu țara noastră, ne-a înlesnit cunoașterea unor creații originale în materie de țesături și desene foarte moderne, adecvate tendințelor modei din acest an.

Fotografia de sus înfățișează un moment din timpul prezentării modelelor lansate de „Nino" pentru a demonstra ce se poate confecționa din țesăturile sale realizate în 5—6000 desene.

„INIMA" E LA MODĂ!

Se poartă inimioare imprimate pe mătasea destinată bluzelor sau rochiilor, inimioare-nasturi, inimioare-inel, și, bineînțeles, inimioare-broșe. În afara-broșelor din lemn sau ceramică viu colorate, care au apărut de cîtva timp, magazinele cu bijuterii oferă modernele broșe-inimi din strasuri, destinate unei rochii mai elegante și unei ocazii mai deosebite. Dacă „inima" e la modă...

LOCUINȚĂ PE ROȚI

În Anglia s-a construit o mașină rulotă, caravană, cum i se mai spune, prima de acest fel în Europa, a cărei principală calitate este faptul că tot corpul care servește pentru odihnă și masă este detașabil. De altfel, corpul acesta poate fi transformat, după ce a fost desprins de mașină, și în mici birouri. Caravana are un compartiment special pentru dormit — partea de acoperiș — cu un pat dublu. Totodată, scaunele din încăperea ce servește pentru masă, se pot transforma și ele într-un pat dublu. Bucătăria, frigiderul și mica încăpere de toaletă, căptușită cu tapet plastic fac din caravana pe roți o locuință de vacanță foarte confortabilă.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

D.M. — Ghelari — jud. Hunedoara. *Dacă eritemul nodos este de natură bacilară sau alergică este o întrebare pe care trebuie să o rezolve o colaborare bună între medicii dermatolog și ftiziolog. Avînd copii mici este deosebit de important să se precizeze diagnosticul și să se aplice măsuri terapeutice corecte.*

P.T., com. Păulești — Prahova. *După simptomele descrise și după aspectul radiologic, probabil este o sinuzită fronto-maxilară. Dacă părerile medicilor ORL-iști care v-au consultat au fost contradictorii, veți apela, pentru arbitraj, la specialiștii clinicii ORL — spitalul Colțea.*

A.I. Hunedoara. *Bineînțeles că o perucă se poate acomoda fizionomiei și salva aparențele în cazul unei calvîții. Ne întrebați unde vă puteți adresa; există în București în cadrul cooperativei Igiena, un atelier de perucherie.*

SALOMEEA OȚELEA — jud. Vrancea. *O mastoză chistică rebelă la tratament nu va fi neglijată. Ne întrebați unde să fiți îndrumată. Medicii din localitatea dv. vă vor recomanda Clinicii de ginecologie și Clinicii de endocrinologie. Sînt aspecte care vizează cele două specialități. Se va decide dacă este necesar și un examen biopsic.*

D. ZOIA — Ploiești. *Credem că veți fi ajutată de specialiștii spitalului de ginecologie din Ploiești. O ruptură de perineu nesuturată corect la naștere poate fi remediată. Nu vă temeți, veți suporta ușor. Dar nu aceasta ni se pare esențial. Condamnăm atitudinea soțului dv. și în mod deosebit, dezinteresul cu care tratează propriul tău copil.*

Pentru a remedia tonusul muscular este indicată gimnastica medicală.

C.E.C. VĂ OFERĂ, DUMNEAVOASTRĂ ALEGEȚI!

Pentru că ne-am apropiat de sezonul drumețiilor ne-am gîndit ca la întîlnirea de astăzi să prezentăm iubitorilor de călătorii un libret emis special pentru ei de Casa de Economii și Consemnațiuni.

Este vorba de

LIBRETUL DE ECONOMII PENTRU TURISM

Pe lîngă dobînda de 2 la sută pe an, Casa de Economii acordă celor care utilizează acest libret și

— cîștiguri în excursii în străinătate organizate de O.N.T.;

— cîștiguri în bani pentru efectuarea de excursii individuale în străinătate.

Toate aceste cîștiguri se acordă prin trageri la sorți trimestriale care au loc în prima lună a trimestrului următor.

La trageri participă libretele care în tot cursul trimestrului pentru care se efectuează tragerea respectivă, au un sold de minimum 3 000 de lei, provenit din depuneri anterioare acestui trimestru.

Cîștigătorii care efectuează excursii individuale în străinătate primesc la cerere o parte din valoarea cîștigului (lei 3 000) în valuta țărilor în care se delasează.

Titularul libretului de economii ieșit cîștigător poate ceda excursia cîștigată soțului (soției) sau unuia dintre copiii săi minori iar în cazul în care titularul libretului este minor, de excursie pot beneficia și părinții săi.

Libretele de economii pentru turism se emit de sucursalele, filialele și agențiile C.E.C. numai nominal.

Depunerea inițială și soldul minim pe un libret de economii pentru turism sînt de 25 de lei.

Depunerile ulterioare și restituirile se pot efectua la unitatea C E C care a emis libretul, la celelalte unități C E C proprii din aceeași localitate cu unitatea emitentă a libretului, precum și la sucursala sau filiala C.E.C. care ține evidența contabilă a unității care a emis libretul.

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

DAR SĂ NU NE PRIPIM CU... GENERALIZĂRILE

de Mihai STOIAN

„Stimate tov. Mihai Stoian, Sînt Dumitrache Constanța, am 23 de ani, din satul Inotești, comuna Colceag, județul Prahova. Familia noastră, formată din părinți și șase copii — trei căsătoriți și trei necăsătoriți — s-a gîndit să ceară, prin dv. un sfat și un ajutor, pentru a ieși din starea de neliniște în care ne aflăm (în numele tuturor scriu eu, sora cea mai mică) din pricina a două cazuri.

Primul caz. Pe la sfîrșitul lunii februarie, sora mea cea mare — în vîrstă de 37 de ani, a făcut curățenie, a ridicat obiecte mai grele și a simțit o durere de mijloc anormală. Timp de o săptămînă a zăcut la pat, fără să se poată ridica. Durerea s-a declanșat într-o duminică. Luni n-am putut s-o aducem pe doamna doctor deoarece a fost liberă, marți și miercuri a fost la ședință la Mizil. Așa că de-abia joi a fost văzută de medic și i s-a prescris un tratament, de asemenea a fost trimisă să facă radiografie în regiunea lombară. Așa cum a putut, după tratament, s-a ridicat și a mers la Mizil, pentru radiografie. Aici am fost purtate pe drumuri — o dată nu a venit doctorul, o dată ni s-a spus să mergem la Ploiești, să cumpărăm clișeu... Sora mea nu mai putea să meargă, nici de stat (așezat) nu putea. Pentru trei radiografii au chemat-o de trei ori, plus celelalte drumuri făcute în zadar. Mergeam cu ea pe stradă și plîngeam amîndouă, de umilință, că sîntem purtate așa, fără rost, pe drumuri. În sfîrșit, după ce a terminat cu radiografiile, i s-a dat trimitere către spitalul nr. 2 Ploiești, pentru internare, cu diagnosticul „hernie de disc". Aici, cînd au văzut-o totuși pe... picioare, i s-a spus că nu sînt locuri, să vină peste una sau două săptămîni. Ce s-a întîmplat în această săptămînă — ce dureri teribile a îndurat sora mea — numai noi, cei de acasă știm. Peste o săptămînă ne-am dus din nou la spital, pentru internare, ne-au trimis la Policlinica nr. 1 Ploiești, de aici la Policlinica nr. 3 Ploiești — unde i s-a prescris un tratament și i s-a dat încă o foaie de internare tot pentru... Spitalul nr. 2 Ploiești. Aici, la nr. 2, am mers într-altă zi, pentru că în ziua aceea era... prea tîrziu. Aceeași primire și iarăși trimiși acasă, la Mizil. Păi dacă Mizilul ne trimite la Ploiești, de ce Ploieștiul ne mai „returnează" la Mizil? Acum, devenind aproape din nou complet imobilizată, a fost internată la... Mizil.

Facem parte dintr-o familie de oameni cinstiți, corecți la locul nostru de muncă, chiar lăudați, și o dată în viață a avut și sora mea nevoie de îngrijire medicală și iată cum a fost întîmpinată de oameni... fără omenie. Sora mea a muncit în cadrul C.A.P. din Inotești — efectuîndu-și normele de zile muncă — noi vrem ca sora noastră să se vindece, să poată din nou munci, dar pentru asta trebuie să fie scutită cîțiva ani de eforturi, (și ne întrebăm: oare cei din conducerea C.A.P. o vor înțelege, va fi ajutată să treacă de „hopul" ăsta?).

Al doilea caz. Fratele nostru mai mare, în vîrstă de 39 de ani, are trei băieți: unul de 11 ani, altul de 5 ani, ultimul de 3 ani. Cel de 11 ani, elev într-a IV-a, a venit într-o zi de la joacă și a spus că l-a lovit un băiat, cu pantoful, în picior, la spate, deasupra călciîului cu 5—6 cm. Părinții, crezînd că nu-i ceva grav, l-au frecționat cu spirt, dar a doua zi, din cauza durerilor, a făcut temperatură... În ziua următoare a fost dus la medicul din comună care a spus că n-are nimic la picior, ci hepatită. A chemat Salvarea și-a fost dus la spitalul din Pucheni. Aici copilul s-a văitat de picior și i l-au pus între niște scînduri, consultîndu-l conform diagnosticului cu care a fost trimis (hepatită). După două zile și jumătate l-au dus la Spitalul nr. 2 Ploiești, pentru radiografie la picior. Văzînd că este ceva grav, a fost lăsat aici, dar nu dat în primire vreunui cadru medical, ci lăsat pe un coridor (însoțitorul din Pucheni s-a reîntors, senin acasă!). Stînd pe bancă și plîngînd, a avut noroc c-a trecut o soră pe acolo și l-a văzut. Această femeie cu un suflet de mamă și de cadru medical adevărat a luat copilul și l-a dus la salonul de chirurgie. Aici, copilul a fost ținut fără îngrijire trei zile, pînă cînd s-a agravat situația și nemaiputînd răbda, a țipat o noapte întreagă. Abia dimineața, aflînd doctorii despre starea băiatului, s-au ocupat și de el, deci, la o săptămînă și trei zile de la lovitură. L-au operat la picior în două locuri, scoțîndu-i-se, în termen popular, „puroi". După alte cîteva zile a fost operat mai sus pentru același lucru. Acum au trecut mai mult de 3 săptămîni (scrisoarea: din luna mai a.c. — n.n) de cînd este operat și piciorul nu dă nici un semn bun, puroiază într-una, de iese și prin pansament. Domnul doctor care-l îngrijește ne spune: „Aveți răbdare, copilul se face bine, dar este de lungă durată"... Cu lacrimi în ochi părinții copilului, frații, surorile, bunicii, roagă prin dv. pe toți cei ce pot da o mînă de ajutor, un sfat, la salvarea băiatului, s-o facă de îndată. Le mulțumim din suflet".

Stimată corespondentă, am reprodus — parțial, firește — scrisoarea de mai sus pentru a veni în ajutorul nepotului dv., cît și a surorii dv. Dar primii care-i pot ajuta efectiv și *calificat* sînt MEDICII. Cu bunul simț care străbate de altfel epistola dv., spuneți: „Am vrea să fim de părerea dumnealui (a medicului), însă nu putem pentru că noi nu ne pricepem în medicină". Și tocmai fiindcă înțeleg zbuciumul familiei dv. în prezența suferințelor unui băiat de 11 ani (și de ce nu și ale femeii de 37 ani) țin să fiu exact, corect, și să vă atrag atenția că — dincolo de chestiunea ajutorului medical propriu-zis, pe care-l solicitați și, sînt convins, îl veți primi — scrisoarea dv. conține nu numai două cazuri, ci și două... probleme distincte (iertată să-mi fie sinceritatea). De prea multe ori am întîlnit, în corespondența primită, ca și în discuțiile la care-am tras cu urechea în anticamerele policlinicilor sau spitalelor, o PREJUDECATĂ extrem de primejdioasă, ca orice prejudecată. Destui pacienți merg la medic fie crezînd (tainic) că ei știu cel puțin tot atîta medicină cît știe specialistul, fie că — oricum — vor avea de-a face cu un om „abrutizat" de specificul muncii sale, lipsit de sensibilitate, etc. Evident, nimeni n-ar trebui să se situeze — inițial — pe o asemenea poziție (pînă la proba contrarie, *concretă*), pentru simplul fapt că-i dăunează pacientului direct — în medic *trebuie să crezi!* — și-apoi fiindcă am cunoscut sute și sute (și există mii și mii) de medici admirabili, prieceputi, pasionați, dezinteresați, adevărați slujitori ai lui Esculap (și o infimă cantitate — ca în orice pădure, uscăturile respective — neasemănători restului, imensei majorități; dar asta se întîmplă în orice profesiune, am cunoscut și sute de strungari sau de șoferi excepționali din toate punctele de vedere și, totodată, am întîlnit citiva șoferi și strungari certați cu munca sau cu corectitudinea). Deci, de ce am confunda imensa masă a medicilor — apărătorii vieții noastre — cu excepțiile regretabile (și regretate, în primul rînd, de corpul medical)? Am ascultat și mi-a crăpat mie obrazul de rușine, nu o singură dată, față de cuvintele grele, inconștiente, „azvîrlite" în obrazul vreunui medic, de un pacient irascibil, fiindcă... așteaptă prea mult la ușă în vreme ce înăuntru era consultat *temeinic* alt pacient etc. (omul confunda coada la ușa cabinetului cu coada de la casa de bilete a stadionului, deși și-acolo...).

Ceea ce mă revoltă profund și pe mine sînt, dincolo de eventualele greșeli de diagnostic (s-o recunoaștem: rare), lipsurile manifestate pe latură administrativă (s-o recunoaștem: prea dese). De ce nu există, la spital, filme pe care pacientul să le cumpere pe loc (ah! „problema" gestiunii și alte comodități), de ce înainte de a „expedia" un pacient care trebuie internat la un spital, e atît de greu să pui mîna pe telefon și să-i obții locul prin telefon (sau, dacă nu, măcar să-l scuteși de trambalare?), de ce... ședințe — două zile la rînd — în timpul destinat consultațiilor? De ce să pleci, fluierînd, fără să-ți pese, lăsînd un copil pe coridorul unui spital, mulțumit c-ai... scăpat de povară (vedeți dv., stimată corespondentă, toate acestea nu țin de calificarea medicală sau sanitară, ci de *organizarea* muncii și de CALIFICAREA DE OM, indiferent de profesiunea exercitată). Desigur, faptul că medicul dă asigurări de însănătoșire și pretinde răbdare, e normal (fiind singurul care știe, *realmente*, ce se petrece); dv. spuneți popular „puroi", dar dinsul ar putea să precizeze că-i vorba de... streptococ, stafilococ, piocianic etc — căci, desigur, s-a testat ce microb dă puroiul și, ca profan, știu și eu că unii nu cedează la tratamentul actual cu antibiotice, de unde și necesitatea unei mai lungi spitalizări. Dar, în același timp, medicul e cazul să știe și un piculeț de psihologie, să înțeleagă și să reacționeze potrivit la dorința părinților, a rudelor, de „a mai discuta cu domnul doctor", perfect firească, chiar dacă dumnealui este permanent în „criză de timp", tras în toate părțile...

Sper să primesc curînd vești îmbucurătoare, de însănătoșire și de dreaptă înțelegere din toate părțile; iar cei în măsură s-o facă — sînt încredințat — vor verifica aspectele amintite, (dacă acele 3 zile, fără îngrijire, la chirurgie, sînt reale etc.), ajutînd totodată și la risipirea temerilor care înnegurează frunțile unei familii atît de strîns legate.

P.S. Margareta Moldovan mă roagă să-i anunț pe foștii ei colegi — absolvenți ai Liceului nr. 1 din Topliță, seria 1962/63 — că, deși „complexată" din cauza căruciorului în care își va face apariția, va fi totuși prezentă atît la festivitate, cît și la... masa festivă. Le dorește și ea tuturor din promoția respectivă numai succese.

CURIER SĂPTĂMÎNAL

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Kilometrajul

Printre problemele primite de la cititori, ne-a sosit una de la tînărul **GHORGHE CIOBANU**, elev la Școala generală nr. 12 din Piatra Neamț, pe care am intitulat-o după cum vedeți. Iat-o:

Un călător se urcă într-un autobuz care, ca aspect, se prezenta destul de uzat. După ce își cumpără biletul, se așează pe scaunul din față, de lîngă șofer. Neavînd ce face, își aruncă privirea pe kilometrajul existent la bordul mașinii. Spre surprinderea sa, aparatul marca doar 3 km deși față de locul de unde plecase, sesizase că în acel moment parcursese cel puțin 5 km. După ceea ce vedea afară, pe fereastră, întreabă șoferul dacă kilometrajul autobuzului este bun sau nu. Acesta îi răspunse că e perfect. Omul nostru rămase puțin pe gînduri dar apoi zîmbi, lămurindu-și singur misterul.

Dv. stimați cititori, puteți face la fel?

Tramvaie cu tracțiune umană

Cunoaștem astăzi foarte bine tramvaiele cu tracțiune electrică, de care ne folosim frecvent. Știm că au fost mai de mult și tramvaie trase de cai. Știți însă că au existat cîndva chiar și tramvaie cu tracțiune umană? **Aveți idee unde s-au folosit asemenea mijloace de transport și cînd?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Mărinărești

1. Partea din stînga a unei nave, privind din spate spre față se numește babord iar aceea din dreapta, tribord.

2. Partea din spate a navelor se numește pupa, iar aceea din față, prova sau prora.

3. Chila este o piesă de lemn sau metal, așezată pe fundul navei, pe mijloc, în lungul acesteia. Constituie elementul principal al osaturii navelor de lemn. La navele metalice, chila este înlocuită cu foi de tablă groasă, care alcătuiesc chiar învelișul fundului.

4. Etamboul este o piesă rezistentă, cu care se termină chila spre pupa și servește pentru susținerea cîrmei cu pană.

5. Coca este denumirea care se dă corpului navei, ea reprezentînd un ansamblu rezistent și etanș, format din osatură, bordaj și punți.

6. Deschizăturile în puntea unei nave, care servesc pentru accesul oamenilor în interiorul acesteia se numesc tambuchiuri. Spre deosebire de tambuchiuri, deschizăturile în punte, prin care se introduc și se scot încărcăturile din magaziile navelor, se numesc bocaporți.

7. Operă moartă este acea parte din corpul unei nave aflată deasupra liniei de plutire, deci în aer. Operă vie este partea de sub linia de plutire a navei, adică porțiunea imersată în apă.

8. „Calafat" este denumirea unui amestec de smoală cu cîlți, cu ajutorul căruia se realizează etanșarea diverselor părți ale unei nave. Operația de etanșare cu calafat se numește „călăfătuire".

9. La nave, „cartierele" sînt părțile cu forme rotunde, dinspre pupă. Există un cartier babord și altul, tribord.

10. Prin „ruliu" se înțelege mișcarea oscilantă transversală a unei nave, în jurul axului longitudinal al acesteia. Tangajul este de asemenea, o mișcare oscilatorie, dar în jurul axei transversale orizontale a navei. Ruliul se produce atunci cînd direcția de înaintare a navei este paralelă pe valuri, iar tangajul, cînd este perpendiculară pe valuri.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CA PE ROATE

Orizontal: Paturi — Țap — Ițari — Sora — Teba — Mărit — Imați — Țepi — Ciroza — Nan — I — Aromat — A — L — Ilie — AT — Puc — AC — Ale — Onest — Fier — Mîncătorii.

COPILĂRIE FERICITĂ

Orizontal: Mame — Păpușa — Amintiri — AM — Maternități — Oni — Aici — EC — S — Toi — Ica — I — Pirat — Iris — Băcanii — GU — Icar — Nepoți — ZA — Acați — EL — Ela — Frații — I — Tabără — Elan.

TIMP

Orizontal: Clepsidra — AS — Roman — Goethe — Ovidiu — Lazăr — Nine — Ora — I — A — Onest — Ani — AT — Ses — EV — Dante — Scurtă — Rid — Scuze — Veac — T — EU — Untar — Ere — C — Matinal — AP — Ofilit — Soare — Lenau — Smiles.

Este posibil?

Sigur că este posibil: exploratorul cu pricina alimenta focul cu bile sferice, de lemn, cum sînt de exemplu, cele de la jocul de popice. Se mai poate spune ceva?

Poșta cititorilor

Pentru întrebările publicate în nr. 812 al revistei, din 28.04.73 rezultatul tragerii la sorți, din cele mai bune răspunsuri este următorul: Ing. **Emil Dospil**, București (cele mai complete și mai bune răspunsuri! Felicitări!); Ing. **Stelea Constantin**, București; Ing. **Năstase Marius**, Școala Profesională I.M.U. Medgidia; Prof. **Traian Tunaru**, București; **Cristina Cozma**, elevă, Școala generală nr. 17, Ploiești; **Petru Ailenei**, electrician, Combinatul de îngrășăminte azotoase, Piatra Neamț (Problema propusă nu am reținut-o); **Prodan Constantin**, elev, Liceul nr. 2 Roșiori, jud. Teleorman. (Răspunsurile au fost excelente. Felicitări! Ne bucură pasiunea deosebită pentru această rubrică și acțiunea de a o răspîndi și printre cei-lalți colegi de școală).

Kureliuc Nicolai-Kolea, Mărițeia mică, comuna Dărmănești, jud. Suceava Răspunsurile au fost foarte bune. Cît privește întrebarea dacă ne puteți vizita ocazional, răspunsul nostru este: firește!

Prof. **Váradi Jozsef**, Școala generală Coșești, comuna Ivănești, jud. Vaslui. Stimate tovarășe profesor, sîntem încîntați că la problemele pentru clasele a V-a, a VI-a și a VII-a după cum apreciați dv pe care le-am publicat în nr. 812 al revistei, ne-ați trimis și dv. răspunsuri corecte. Se poate deci trage concluzia că totuși vă interesează. Dacă însă dv. ca profesor de matematică, vi se par prea simple, prea vechi, sau nu prea distractive, probabil că este vorba de aprecieri pur personale: în definitiv, nu toți cititorii (și să tot fie vreo cîteva sute de mii...) sînt profesori de matematică, iar în materii de „gustibus", știți cam cum este...

Georgică T., electrician P.R.A.M., Costești, jud. Botoșani. Simplificările pe care le propuneți nu prea „simplifică" operațiile. Nu-i mai simplu să se efectueze înmulțirile obișnuite clasice și care, pe deasupra, mai oferă avantajul că permit ridicarea la pătrat a oricărui număr?

Pîrlog Mihai, comuna Garoafa, jud. Vrancea. Două dintre răspunsurile dv. au fost corecte. Cît privește felicitările adresate consecventului nostru cititor prof. Gheorghe Brașoveanu-Urlați, i le transmitem cu plăcere.

AM REȚINUT în scopul publicării pe parcurs, materialele trimise de următorii cititori, cărora le și mulțumim cu această ocazie: **Benone Georgescu**, București, **Prodan Constantin**, elev Roșiori, jud. Teleorman Prof. **Mariana Ianoș**, Lic. Pogoanele, jud. Prahova; **Gheorghe Moisa** învățător pensionar, Iași; **Nelu Andronache**, electromecanic C.T.A., Tîrgu-Jiu jud. Gorj; **Segal Bertin** și **Corneanu Gheorghe**, elevi Botoșani, **Ignătescu Vasile** satul Părhăuți Suceava. **Ștefan Gavril**, elev Botoșani, **Ioan Pop Coman**, Oradea; **Negru Constantin**, Suceava; **Ștefănuț Octavian**, Slatina; **Vlăduț Marian**, Sibiu; **Costea Cornel**, Reșița; **Mitrea Traian**, București și **Călugoiu Ion**, Vînju Mare, jud. Mehedinți.

Ing. Liviu MACOVEANU

NOUTĂȚI FILATELICE

SUCCESE ROMÂNEȘTI LA MÜNCHEN

La München, în R. F. Germania, a avut loc o importantă confruntare filatelică internațională: „Expoziția IBRA '73". Totodată s-a organizat și cel de al 42-lea Congres al Federației Internaționale de Filatelie (F.I.F.).

Valoarea deosebită a exponatelor, amploarea manifestării respective a încîntat zeci de mii de oaspeți. La clasa de competiție au fost prezentate peste 700 de exponate, marea majoritate avînd o valoare deosebită. Între acestea s-au aflat și colecțiile unor filateliști români, apreciate favorabil de juriu. Astfel se confirmă pasiunea și strădaniile filateliștilor români, cărora le dorim noi succese prestigioase.

Exponatele prezentate de Ludovic Dengel și Dumitru Pașsalega au fost distinse cu medalii de vermeil. Medalii de argint au fost atribuite unei alte colecții alcătuite de Ludovic Dengel și celei aparținînd lui Dragomir Kiriac. Exponatele lui Alfred Nicolău au obținut medalia de bronz-argint. La grupa de colecții tematice au primit „Diplome" Mircea Gheorghe și V. Ionescu. Și tinerii au fost la înălțime. Daniela Ciric a obținut medalia de bronz-argint, Mădălina Olivia Plătică și Dana Smirnov — medalii de bronz. La clasa „Literatură", revistei „Filatelia" i-a fost decernată „Diploma în rang de medalie de argint" iar volumului „Îndreptar filatelic", de V. Surjicov — „Diploma în rang de medalie de bronz".

NOI EMISIUNI

„Aniversări culturale—III" este o serie formată din 3 mărci diferite și ca semnificație și ca mărime și grafică. Prima a fost emisă pentru a consemna împlinirea a 100 de ani de la moartea lui Al. I. Cuza. Macheta grafică a fost realizată de Vl. Stoianov. Dimensiunea mărcii: 27×42 mm. Tiraj 500 000 exemplare. Tipar tifdruc, în 4 culori, pe hîrtie cromo. Se emite și un plic „prima zi", obliterat cu o ștampilă specială.

Iată amănunte despre celelalte două valori. Prima, cea de 40 de bani este emisă cu prilejul sărbătoririi a 25 de ani de la înfăptuirea unității organizatorice și politice a clasei muncitoare din țara noastră. Desenul a fost realizat de graficianul Aurel Popescu. Tipar tifdruc, în 4 culori, pe hîrtie cromo. Dimensiunile mărcii: 27×42 mm. Tiraj: 5 milioane de exemplare. A doua marcă, avînd valoarea de 55 bani, consemnează împlinirea a 40 de ani de la crearea Comitetului Național Antifascist din România. Desenul a fost realizat tot de Aurel Popescu. Tipar tifdruc, în 4 culori pe hîrtie cromo. Dimensiunea mărcii: 27×42 mm. Tiraj: 3 milioane de exemplare.

BIBLIOTECA A.F.R.

Înființată cu multă vreme în urmă, Biblioteca A.F.R. și-a cîștigat un bine-meritat prestigiu. Menționăm că Biblioteca A.F.R. primește în fiecare lună peste 150 de reviste și publicații din toată lumea și că, recent, au fost achiziționate noi lucrări de larg interes pentru colecționari.

Biblioteca funcționează la sediul A.F.R. (str. Boteanu nr. 6) și este deschisă — luni, miercuri, joi și vineri de la 10,30 la 14, marți de la 16 la 19,30 și sîmbătă de la 9 la 13.

Aurel CRIȘAN

UMOR STRĂIN

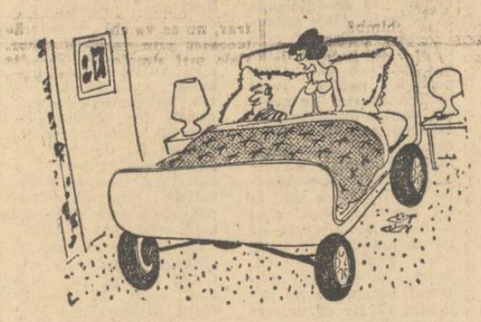

— Cred că ai întrecut orice limită, în ce privește mania ta automobilistică...

— Te rog să-mi aduci: o friptură, tortă, cafea și cîteva roșii foarte bine coapte...

— Doctore, sînt îngrijorat: și Josefina mă găsește mult schimbat...

REBUS • REBUS •

AUTOVEHICULE...

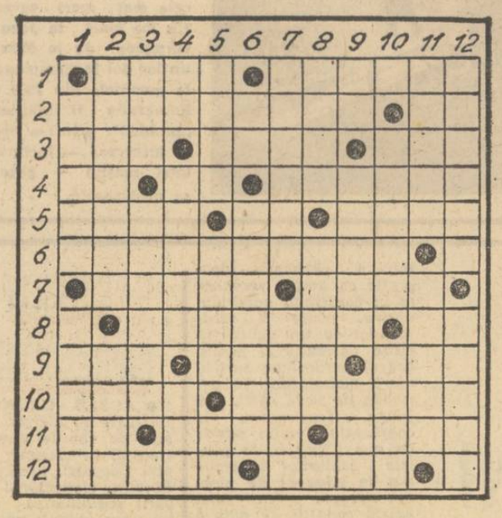

ORIZONTAL: 1. Inventator român, care în anul 1930 a construit un autovehicul ce îi poartă numele — Părintele aviației cu reacție, care în anul 1910 a construit primul autovehicul aerodinamic din lume; 2. Uzină bucureșteană, producătoare de anvelope din cauciuc — Început tie idilă!; 3. Maeștri ai volanului — Semn de circulație — Prezente la finis!; 4. Întrebare — Marcă de prestigiu pentru autocamioanele produse la uzina din Brașov (abr) — Expus privirii; 5. Riu în U.R.S.S. — Pere! — Imit la oglindă! 6. Aparat electric necesar la pornirea autovehiculelor (neart.); 7. A înlesni — Pus în circulație; 8. Unealtă folosită la depanarea autovehiculelor (pl.) — La dinami!; 9. ...și la moment! — În fața televizorului! — Automobilul românesc de teren; 10. Nume de rezonanță muzicală... — Licența franceză după care se construiesc autoturismele românești „Dacia"; 11. 365 zile — A-i folosi — Prenume feminin; 12. Cel de înmatriculare îl are fiecare autovehicul — A curăța aerul.

VERTICAL: 1. Primul autoturism românesc de oraș produs la Uzinele din Pitești, din anul 1968 — Organ al mașinii cu care se menține direcția; 2. Inginer român, care a construit la Paris, în anul 1880, un automobil propulsat de un motor cu aburi, revelație în acel timp — Automobilist român care împreună cu echipajul său a parcurs în anul 1926 distanța București-Paris (2 750 km) în 52 de ore, iar la înapoiere cu o oră mai puțin; 3. A îmbina — Cîmpulung... localitate în județul Argeș, unde se construiesc autoehiculele de teren ARO; 4. Într-o piuliță! — Animal cu blană prețioasă — Lichid care asigură răcirea motorului; 5. Energia propulsoare a autovehiculelor construite de Văsescu la Paris și Vuia la Bruxelles. — Dușmănit. — Repere!: 6. Unsoare. — Senzație obținută în timpul plimbării și cu automobilul (pl.); 7. Produs din cauciuc necesar la pneuri — — A unge piesele motorului; 8. Sifonate în interior! — Loc de încercare a autovehiculelor ARO; 9. Abis! — Energia viitorului (pl.). — Automobil Club Român (abr); 10. Din neamul ilirilor — Sală universitară; 11. Generator de curent nelipsit de la autovehicule — Câini slabi (reg); 12. Substanțe adăugate uleiurilor auto produse la rafinăria din Teleajen (sing.) — Sufletul autovehiculelor.

Prof. Marian FIRIMIȚĂ

Cuvinte rare: ISMA, IR, ILIRI, ȘARLE.

UTILE

ORIZONTAL: 1. Pachet expediat prin poștă — E receptiv; 2. Are pe vino-ncoace; 3. Roșii la fiert (sing.) — O carte mare (pl.); 4. Execută o tratare termică — Călcat în picioare; 5. Interpretează muzică populară — Urmează a fi supusă unor probe; 6. Prefix chimic — În zare! 7. Șanț la perete... (pl. construcții); 8. E tot timpul plecată... — Balon în spate!; 9. Călcată... pentru plimbare — Supuse atacului prin surprindere; 10. Un fel de maimuță-reală (substantivat) — Sunet de alămuri.

VERTICAL: 1. Piept de pasăre... — Servit cu limonadă; 2. Într-un cuvînt nedeterminat — Liniște sufletească; 3. Tratat de medicină... — Flaut persan (rar); 4. La semn! — Nu se-ncurcă; 5. Se-ncălzește la sobă; 6. Norii de sus! — Din liță!; 7. Un moment de discuție; 8. Fixați pe picior — Legat prin căsătorie; 9. Inventar al banilor — Cum a prinsl!; 10 Salturi forțate.

C. COSTIN

Cuvinte rare: TIO, NEI.

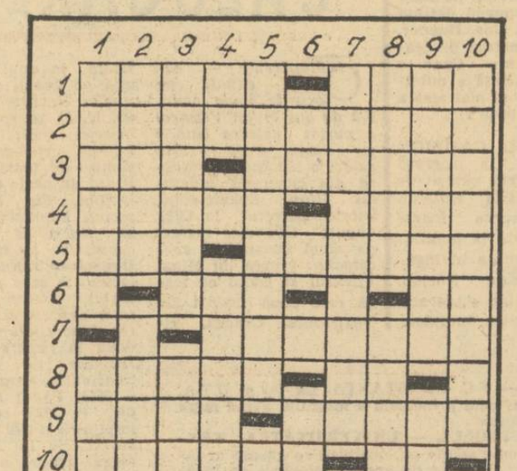

STALACTITELE FLEXIBILE

Descoperirea în peșterile fierbinți de la Herculane a unui fenomen unic în țară

Cu 25 km înainte de întîlnirea Cernei cu Dunărea, valea adăpostește între pereții impresionanți ai Domogledului și culmile Munților Cernei, cocheta stațiune balneară Băile Herculane. În acest mic univers, în care din granit și calcar țîșnesc ape fierbinți cu persistent iz de sulf, iar pînul negru, — admirabil cățărător —domină pereții verticali, inaccesibili omului, se găsesc printre multe și nebănuite curiozități „peșterile fierbinți". Vizitatorul neavizat al stațiunii, care se plimbă pe aleea dintre capela catolică și ruinele Băilor Romane, trece neștiutor pe lîngă peșterile **Despicătura** și **Hercule I**, ambele situate în marginea drumului. Alte două peșteri, **Grota cu Aburi** și **Avenul lui Adam**, sînt amplasate mult mai sus, la 150 m deasupra Cernei, între creste impresionante de calcar, pe mici văi cu pantă dreaptă și instabilă, acolo unde numai temerarii se încumetă să pătrundă. În fine, **Peștera Diana**, cea mai mică dintre toate, se ascunde în interiorul stațiunii, lîngă poștă.

Voi încerca, printr-o descriere succintă, să prezint **aceste fenomene unice în țara noastră (și foarte rare pe glob).** Primul element care atrage atenția este temperatura ridicată a aerului, datorată apelor termo-minerale sau emanațiilor de vapori fierbinți. **Temperaturile între 25 și 53°C fac din aceste peșteri adevărate „oaze" tropicale în plin climat temperat.** Dar nu numai temperatura ci și umiditatea de 100% a aerului precum și numeroasele obstacole naturale fac explorarea acestor peșteri dificilă și riscantă.

Peștera Diana și Grota cu Aburi, de dimensiuni reduse (sub 20 m lungime) sînt alimentate permanent cu aer proaspăt de la exterior. În prima, speologul **Gabriel Diaconu a identificat pentru prima dată în mediul subteran, prezența unui mineral foarte rar, pickeringitul.** Cea de a doua prezintă o emanație permanentă de vapori fierbinți (53°C) care apar la suprafață prin mici fisuri în podeaua peșterii.

Deosebit de atractivă a fost explorarea efectuată în **Peștera lui Adam,** ascunsă printre turnurile de calcar de pe versantul drept al Cernei, la 150 m deasupra rîului. Conduși de geologul N. Golopența, care a reperat intrarea în peșteră cu prilejul unor cartări geologice, echipa noastră (G. Diaconu, Cristian Goran și subsemnatul) a ajuns la un aven (peșteră verticală) care conduce după o coborîre de 12 m la o mică sală alimentată cu vapori fierbinți. Temperatura „convenabilă", doar 28-29° C, ne-a determinat să continuăm explorarea pe o galerie puternic descendentă spre o a doua sală, reședință a unei numeroase colonii de lilieci. Din acest punct, pe o galerie strîmtă, ajungem la o deschidere de 0,4/1 m prin care emană o cantitate impresionantă de vapori fierbinți (46°C). În fața ei, o galerie joasă, pe care se merge tîrîș, permite accesul într-o a treia sală, continuată cu o galerie de 40 m lungime în care se adăpostesc mii de lilieci. **Stîrniți de prezența noastră, de lumina lămpilor cu acetilenă, se agită, apoi coborînd din locurile unde stau atîrnați încep un zbor dezordonat. Sîntem nevoiți să ne adăpostim, căci datorită numărului foarte mare, pierzînd controlul zborului, liliecii se izbesc în permanență de noi.** În vreme ce executăm lucrările de cartare, Cristian Goran a reușit să depășească „strîmtoarea fierbinte" și a pătruns într-o galerie înaltă de 4-5 m, care părea că se termină după 6 m lungime **Sufocat de aburi și căldură, s-a reîntors în punctul în care și-a lăsat echipamentul și așa extrem de sumar, apoi ne-a anunțat un lucru senzațional: acolo unde galeria fierbinte părea că se termină, a văzut... stalactite flexibile!** Greu de crezut! Tot ce știam noi despre acest tip de concrețiuni contrazicea categoric afirmația colegului Goran. Am optat pentru singura posibilitate de verificare și am intrat în baia de aburi pentru a ne convinge. Și ne-am convins! **Într-adevăr existau stalactite flexibile, nu prea lungi, doar 8-12 cm, care pendulau grațios în bătaia curentului de vapori.** După 5 minute epuizați, am revenit la punctul de pornire pentru a ne reface forțele. Am convenit că ne era necesar un echipament special și am amînat continuarea acestei explorări pentru mai tîrziu.

După aproape 4 luni, în una dintre deplasările din cadrul programului nostru de observații și măsurători, am surprins întreruperea ritmică a alimentării cu vapori a acestei galerii. Prilejul era excelent pentru a continua acțiunea abandonată. Am încercat depășirea punctului atins anterior și, cu prețul unor mari eforturi, am izbutit! O galerie foarte joasă pe care am parcurs-o tîrîș, ne-a permis să pătrundem într-o galerie înaltă de 2 m, apoi într-o sală destul de mare și foarte înaltă. Dozîndu-ne permanent eforturile din cauza temperaturii care se menținea, chiar în aceste condiții, la 40°C, am întocmit o schiță, am localizat punctul de alimentare cu vapori și am luat probe pentru analize de laborator. Podeaua și pereții acestei părți din peșteră erau acoperiți cu o crustă de material gelatinos, iar din tavan atîrnau aceleași stalactite flexibile. **Începerea unei noi „erupții" de vapori fierbinți a precipitat ieșirea noastră care, în pofida zgîrieturilor pe care le-am colecționat în cei 10-12 m de tîrîș, s-a făcut extrem de rapid.** Goniți de vaporii care deveneau tot mai denși, mai calzi, am ajuns la temperatura rezonabilă de dincolo de „strîmtoarea fierbinte" (32°C) obosiți, zgîriați, murdari, dar mulțumiți. **Pentru prima dată în lume au fost descoperite în „Peștera lui Adam" aceste forme bizare care, deși explicabile științific, se abat de la ceea ce se știa despre stalactite.**

Alte două „peșteri fierbinți", **Peștera de la Despicătură** și **Peștera Hercule I** au solicitat, de asemenea, eforturi deosebite pentru explorare și cercetare. În prima am găsit abundente depuneri de gips în forme spectaculoase. A doua punea de la început numeroase probleme datorită izvorului termo-mineral Hercule I și a condițiilor de apariție ale acestuia **Pînă în prezent s-au făcut 12 tentative de pătrundere în galeriile acestei peșteri, prin scufundare liberă, apoi cu scafandru autonom, dar apa și stînca ne-au oprit de fiecare dată. Împreună cu geologul N. Golopența și Păroiu Florian, am înaintat doar 30 m pe galeria activă, fiind opriți de un ultim sifon (galerie plină cu apă).**

Toate aceste peșteri „fierbinți", deosebit de interesante pentru știință, ca fenomene unice pentru țară și extrem de rare în lume, peșteri în care rezistența speologului este pusă la grea încercare, reprezintă un excelent domeniu de cercetare. Ele sînt permanent în atenția cercetătorilor Institutului de speologie, deoarece cunoașterea lor va permite stabilirea soluției optime pentru introducerea unui important volum de apă termo-minerală în circuitul balnear al stațiunii Băile Herculane.

Ioan POVARĂ

Cercetător la Institutul de speologie „Emil Racoviță"

RÎNDURI DUPĂ VICTORIA LUI NĂSTASE LA ROLAND GARROS

Ploaia, vesnicul dușman al tenisului în aer liber, care în ultimii ani a afectat mult Campionatele internaționale ale Franței, de astă dată a prelungit cu două zile aceste tradiționale întreceri. Ilie Năstase și Nicolas Pilici, protagoniștii finalei de la Paris, au fost obligați să se prezinte la cea de-a 30-a ediție a Campionatelor internaționale ale Italiei abia miercuri, în ziua a treia, după unele modificări de program. Pentru a se preîntîmpina asemenea neajunsuri, ceva trebuia făcut. Intenția anunțată nu de mult de forurile din Franța, de a reconstrui Roland Garrosul, după ultimul răcnet, cu trei sau patru terenuri cu acoperiș demontabil, a fost socotită binevenită, dar categorisită drept o simplă problemă a tenisului din Franța.

Iată însă că indiscreția unui puști a transferat reconstrucția Roland Garros-ului într-o altă arie, din domeniul senzaționalului. Marți, la capătul categoricei victorii repurtată de Ilie Năstase asupra lui Pilici, după ce l-au aclamat minute în șir pe român pentru cîștigarea primului său titlu de campion al Internaționalelor Franței, o bună parte din cei 15 000 de spectatori s-au împrăștiat spre ieșirea care dă în strada cu cea mai frumoasă seară din Pont d'Auteuil. Prin dreptul terenului nr. 2, atenția multora a fost atrasă de un puști guraliv, cu alură de Gavroche, care, suit pe o scară, dădea ajutor la imortalizarea numelui lui Ilie Năstase pe panoul de onoare al Roland Garros-ului. Prefăcîndu-se că trece în revistă celelalte nume celebre — Laver, Rosewall, Santana, Pietrangeli, Hoad, Trabert, Drobny, Patty, Bernard — puștiul perora cît îi ținea gura că Ilie i-a întrecut pe toți, că în aceste zile, cînd tenisul este amenințat mai mult ca oricînd, este singurul jucător care, prin valoarea sa, îi poate ține în șah pe complotiști...

Un gazetar italian, care căuta să-și facă loc prin mulțime, l-a auzit. Renunțînd, nu fără părere de rău, de a participa la conferința de presă cu eroul zilei, l-a luat pe băiat cu binișorul, făcîndu-l să-i mărturisească tot ceea ce acesta auzise trăgînd cu urechea la o convorbire confidențială dintre două personaje marcante ale F.I.L.T. Ziaristul italian a folosit materialul culeș abia la Roma, joi, la o conferință de presă restrînsă, ținută în incinta stadionului Foro Italico. Explicația dată de purtătorul de cuvînt al „Marelui premiu" a stîrnit de-a dreptul senzație. În rîndurile ce urmează rezumăm relatarea ei, primită prin telefon.

După înlăturarea pericolului venit din partea lui Lamar Hunt, tenisul controlat de Federația internațională este din nou amenințat. În luna mai, 28 de oameni de afaceri s-au întrunit cu ușile închise la Miami, hotărînd să investească sume considerabile în tenisul-spectacol. Se va miza probabil pe televiziune. La ce formulă se va recurge pentru a cîștiga interesul publicului american? Desigur, după unele indiscreții, alcătuindu-se echipe, chiar și feminine, pe orașe, care se vor întrece într-o atmosferă de circ, cuvîntul de ordine fiind pariurile. Purtătorul de cuvînt al „Marelui premiu" a citat o serie de măsuri, capabile să stea în calea proiectelor nefaste ale „celor 28" bazate pe ideea modernizării tenisului. În acest context trebuie fixate reconstrucția Roland Garrosului, amenajările proiectate la Wimbledon și Forest Hills, acceptarea în competițiile „Marelui premiu" a tinutei multicolore, stabilirea locului de desfășurare a actului final al „Marelui premiu" — „Turneul campionilor" — la Boston (decembrie), care va prilejui o frumoasă și eficace pledoarie pentru adevăratul tenis chiar pe terenul inamiculuI. În încheiere ni s-a relatat această argumentare: „F.I.L.T. va cîștiga cu siguranță și această bătălie. Priviți saltul lui Năstase în clasamentul «Marelui premiu», făcut numai după cea de-a doua sa participare în «Grand Prix». Priviți-i în același timp pe Newcombe, Okker, Asche, Taylor, desigur, protagoniști ai turneelor „celor 28", care nici măcar nu au ajuns pînă în sferturile de finală la Roland Garros, priviți pe jucători cu nume și mai sonore, foști sau actuali membri ai clanului W.C.T., probabil invitați la acele turnee-spectacol, care pînă acum s-au eschivat de a fi prezenți la o confruntare cu Năstase..."

Într-adevăr, răspunsul l-am căpătat în finala de la Roland Garros.

La Roma, în clipa cînd apar aceste rînduri, pe terenurile de la Foro Italico, Campionatele internaționale ale Italiei (categoria A) își desemnează finaliștii. Săptămîna viitoare, în cadrul calendarului „Marelui premiu" sînt programate, în paralel, trei turnee de categoria D, destul de importante, la Nottingham, Hamburg și Bruxelles, care conferă primilor trei 40, 30 și 20 puncte. Turneul de la Bruxelles nu este inclus în circuitul „Grand prix" feminin.

Paul CERNESCU

SITUAȚIA LA ZI ÎN „MARELE PREMIU" F.I.L.T.

În urma rezultatelor înregistrate în turneul de la Roland Garros (cat. AA), pe primele locuri în clasamentul „Marelui Premiu" — F.I.L.T. se află următorii jucători:

1.	**I. Năstase** (România)	130 p.
2.	**A. Panatta** (Italia)	90 p.
3.	**J. Newcombe** (Australia)	77,5 p.
4.	**N. Pilici** (Iugoslavia)	75 p.
5.	**O. Parun** (N. Zeelandă)	51 p.
6.	**T. Gorman** (S.U.A.)	50 p.
7.	**P. Proisy** (Franța)	32 p.
8.	**K. Meiler** (R.F.G.)	30 p.
9.	**B. Phil. Moore** (Australia)	29 p.
10.	**R. Case** (Australia)	27 p.

VIAȚA STADIONULUI

ÎN LUMEA URIAȘILOR

de Eftimie IONESCU

Ca să nu prelungim misterul din titlu, e vorba de lumea baschetului care străbate o veritabilă cursă pentru achiziționarea oamenilor de peste 2 metri înălțime, spre a fi astfel cît mai aproape de inelul și plasa celor două puncte. Dar „ghidul" nostru nu e uriaș. Inginerul Radu Diaconescu, căpitanul echipei naționale și al lui Dinamo, face parte din categoria jucătorilor pe care, oricîți reprezentanți ai marilor înălțimi ar apare în teren, n-o pot desființa; sînt acei „împiedicători" de balon care creează spectacolul și, ce mai încoace și încolo, creează jocul însuși. Pînă cînd balonul va ajunge în mîinile uriașilor, acțiunea e construită, cu imaginație și migală, de acești virtuoși.

În pofida simplificării jocului, a uciderii oricăror broderii tehnice în folosul eficacității, baschetbaliștii a căror armă principală stă în tehnica individuală și în inteligența tactică, rămîn la mare preț. România a avut mereu asemenea sportivi-artiști, aplaudați și admirați pe podiumurile Europei. Și sigur că aici trebuie să-l amintim în primul rînd pe Andrei Folbert, jucătorul care a dominat o întreagă perioadă a baschetului românesc. Alături de colegii de generație: Nedef, Fodor, Eordogh, Emil și Dan Niculescu etc. — acest admirabil sportiv și om ne-a dăruit clipe de inegalabilă satisfacție a spectacolului baschetbalistic și cu siguranță că a creat „o mică școală a virtuozilor" deveme ce urmații nu i-au lipsit. A venit promoția Mihai Albu și acum se află la apogeu „clasa Radu Diaconescu", cu Tarău, Savu, Vizi, Viciu ca principali exponenți.

Despre aceste lucruri discutam cu anunțatul interlocutor.

Sigur că nu am evitat întrevederea-cheie pentru baschetul nostru, aceea a situației oamenilor înalți.

— Da, pivoții rămîn o mare urgență pentru noi, spune Radu Diaconescu. Și sîntem cu atît mai necăjiți cu cît un singur om de 2,10 — 2,15 m ar schimba radical nivelul performanțelor noastre. Pentru că — în rest — dispunem de elemente de prim ordin. Avem acum jucători în jurul lui 2 m — Novac, Popa, Georgescu, Oczelak — care evoluează excelent pe pozițiile de pivoți-secunzi, ca să le spun așa. Rolul acelui pivot, după rigorile baschetului modern, ar fi mai cu seamă de ordin psihologic pentru noi...

Constatam, astfel, alături de invitatul nostru, că în ciuda unor eforturi mai mult sau mai puțin organizate, mai mult sau mai puțin intense, pentru căutarea tinerilor cu o ridicată medie de înălțime, baschetul românesc n-a găsit pe atît de necesarul său uriaș,

Internaționalii noștri nu fac însă din asta o dramă sau o condiție a performanțelor viitoare. Radu Diaconescu crede cu toată tăria în posibilitățile echipei naționale de a se impune — cu argumentele baschetului pur — la viitorul campionat al Europei din Spania (26 septembrie — 10 octombrie).

— Deși în ultima vreme, țări care nu intrau în socotelile pentru primele 6—7 locuri ale clasamentului, au devenit autsaidere care nu mai pot fi neglijate. Mă gîndesc la selecționatele Olandei, R.F. Germania și altele.

Crede, mai departe, Radu Diaconescu că și pe planul cluburilor putem continua frumosul an de afirmare care a fost 1972/73. Dinamo, clubul său, ajuns la al 11-lea titlu național, va încerca un pas înainte în prestigioasa companie din „Cupa campionilor europeni". Lucru de care este capabilă și Steaua în „Cupa cupelor".

Fiindcă niciodată nu trebuie să-i uităm pe cei ce vin, i-am cerut căpitanului naționalei să ne dea selecția lui personală în privința „noului val". Radu Diaconescu socotește că tînăra generație este compusă din multe talente; pentru el, jucătorii care vor veni foarte rapid în echipa națională sînt Cernat (Steaua), selecționat de altfel încă în acest an în lotul reprezentativ, Ivascenko (Farul), Mănăilă (Universitatea Timișoara); și, sigur, nu-l uită pe foarte tînărul său coechipier Dan Niculescu, care a făcut din această primăvară un veritabil sezon al exploziei.

Sînt lucrurile pe care le-am aflat, dintr-o plăcută conversație, cu Radu Diaconescu, juniorul care începea baschetul în urmă cu 14 ani, sub îndrumarea altui fost virtuos al baschetului nostru, pe care îl uitasem din enumerarea de la început, e vorba de Ion Călugăreanu.

Fostul component al echipei „Liceului Gheorghe Lazăr" a ajuns astăzi unul dintre cunoscuții internaționali ai Europei și se apropie de impozanta cifră de 150 de partide în echipa națională. Îi urăm să ajungă cu bine și, mai cu seamă, fără nervii care îi produc nedorite diferende cu arbitrii, la 200.

Și mai sus!

Unul dintre cei mai puternici oameni din Italia este Alfonso Massimino. După ce o perioadă de timp s-a dedicat atletismului (a fost aruncător de greutate, disc și suliță), el a început să practice luptele. În această disciplină el a înregistrat cele mai mari succese. Un loc cinci la Jocurile Olimpice de la Mexico, un loc doi la Campionatele mondiale din 1969 etc. Fotografia îl înfățișează „probînd", printr-o inedită încercare — înclinarea unei mașini — puterea sa neobișnuită.

Din istoria fotbalului (II)

● **FOTBALUL** a fost inclus în marea familie a sporturilor olimpice încă de la începutul secolului nostru, avînd însă un caracter pur demonstrativ. Abia după opt ani, deci în 1908, s-a disputat la Londra primul turneu final. Cea dintîi medaliată olimpică: Marea Britanie, performanță repetată și în ediția următoare (Stockholm, 1912). Au mai cucerit laurii olimpici: Ungaria (1952, 1964, 1968), Uruguay (1924, 1928), Belgia (1920), Italia (1936), Suedia (1948), U.R.S.S. (1956), Iugoslavia (1960), și Polonia (1972).

● **ÎN ANUL 1924** debutează „Campionatul Scandinaviei", trei ani mai tîrziu „Campionatul mondial universitar" (cîștigat în 1972 de România), iar în 1929 „Cupa Balcanică", cu participarea României, Greciei, Bulgariei și Iugoslaviei. Frumosul trofeu a fost cucerit definitiv de „națională" noastră care a triumfat de trei ori (1931, 1933, 1936), fată de numai două succese ale iugoslaviei (1934, 1935) și unul singur al Bulgariei (1932).

● **ÎN 1930** (12—30 iulie) se pune în mișcare a doua competiție periodică de mare anvergură — după Jocurile Olimpice — „Campionatul mondial de fotbal". La startul întrecerii s-au aliniat 13 echipe: Uruguay (medaliată cu aur), Argentina, România, Brazilia, Franța, Chile, Iugoslavia, Peru, S.U.A., Bolivia, Belgia, Mexic, Paraguay. În cele nouă ediții disputate pînă acum, trofeul a revenit de trei ori Braziliei (1958, 1962, 1970), de cîte două ori Uruguayului (1930 1950) și Italiei (1934, 1938) și cîte o dată R.F.G. (1954) și Angliei (1966).

● **LA 2 MARTIE 1954** își începe activitatea Uniunea Europeană de Fotbal Asociație (U.E.F.A.), cea mai puternică organizație continentală în materie.

● **ACTUL DE NAȘTERE** al „Cupei campionilor europeni" datează din 4 septembrie 1955, cînd la Lisabona s-a disputat prima manșă între campioanele Portugaliei (Sporting-Lisabona), și Iugoslaviei (Partizan Belgrad). Ideea creării acestei prestigioase competiții aparține lui Gabriel Hanot de la ziarul sportiv parizian „l'Equipe". Au cunoscut supremația satisfacție, cucerind trofeul: Real Madrid (1956, 57, 58, 59, 60, 66), Benfica Lisabona (1961, 62), A.C. Milan (1963, 69), Internazionale Milano (1964, 65) Ajax Amsterdam (1971, 72, 73), Celtic Glasgow (1967), Manchester United (1968), Feyenoord Rotterdam (1970).

● **ÎN TOAMNA** aceluiași an s-a inaugurat „Cupa orașelor tîrguri" (C.O.T.), devenită „Cupa europeană a tîrgurilor" (C.I.T.) și din 1971. „Cupa U.E.F.A.". De-a lungul anilor și-au înscris numele pe tabloul de onoare al competiției, C.F. Barcelona de 3 ori, Valencia și Leeds United de cîte 2 ori și Roma, Real Saragossa, Ferencvaros Budapesta, Dinamo Zagreb, Newcastle United, Arsenal Londra și Tottenham Hotspur cîte o dată.

● **1960, Franța găzduiește faza finală a primei ediții (1958/60) a „Campionatului European de fotbal", cîștigată de U.R.S.S. Următoarele ediții au revenit Spaniei, Italiei și R.F.G.**

● **ÎN 1960,** Real Madrid și Penarol Montevideo, campioanele Europei și Americii de Sud, își dispută prima ediție a „Cupei Intercontinentale". Realizînd 0—0 și 5—1, echipa spaniolă devine campioană mondială neoficială. Au mai cucerit multi rivnitul trofeu „Penarol" Montevideo (1961, 1966), F.C. Santos Sao Paolo (1962, 1963), Internazionale Milano (1964, 1965), Racing Buenos Aires (1967), Estudiantes La Plata (1968), A.C. Milan (1969), Feyenoord Rotterdam (1970), Ajax Amsterdam (1972). În 1971 finala nu s-a disputat.

● **DIN INIȚIATIVA** lăudabilă a forumului de specialitate austriac s-a născut — în 1960 — „Cupa Cupelor". Iată învingătoarele: Fiorentina (1961), Atletico Madrid (1962), Tottenham Hotspur (1963), Sporting Lisabona (1964), West Ham United (1965), Borussia Dortmund (1966), Bayern München (1967), A.C. Milan (1968, 1973), Slovan Bratislava (1969), Manchester City (1970), Chelsea (1971), Glasgow Rangers (1972).

Petre FALCOȘ

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

● Azi finalele europenelor ● Un junior despre care se va mai vorbi ● Cassius Clay se antrenează, dar... la alergări și karate!

● LA ORA cînd apar aceste rînduri, cei 22 de finaliști ai campionatelor europene se află în fața unui examen decisiv: finalele. Ultimul „act" al competiției va începe la orele 18 (ora Belgrad). Dintre ei, 11 vor urca pe cea mai înaltă treaptă a podiumului, învingînd primind clasicele medalii de argint și... felicitările învingătorilor.

● ÎNTÎLNIRE cu maestrul emerit al sportului Gh. Fiat, unul din antrenorii clubului „Steaua" care ne declară: „Despre juniorul Mircea Celcan veți mai scrie încă mult. El este foarte talentat și se anunță ca o mare speranță la categoria mijlocie-mică. Celcan a cucerit titlul național de juniori de o manieră entuziasmantă. Bucureșteanul a cîștigat la Brăila toate meciurile înainte de limită. Boxerul de la Steaua, în vîrstă de 17 ani, este elev la Școala profesională de la Uzinele „Semănătoarea" unde obține frumoase succese la învățătură".

● ÎN ÎNDEPARTATUL oraș american Chattanooga (Tennessee) echipa de box a școlilor din Anglia (formație alcătuită din elevi între 15 și 16 ani) a evoluat în compania reprezentativei școlilor din S.U.A. Școlarii englezi s-au dovedit mai buni, cîștigînd 7 din cele 13 partide programate. În legătură cu acest meci inedit l-am rugat pe antrenorul **Tedi Niculescu** (Rapid), care în trecut s-a ocupat cu pregătirea tinerilor pugiliști ai echipei naționale, să-și împărtășească impresiile sale. Iată ce ne-a declarat: „Boxul dezvoltă armonios pe tinerii practicanți ai acestui sport al curajului și isteției. În Anglia, S.U.A., U.R.S.S., R.D.G., și alte țări, tinerii școlari practică cu succes sportul cu mănuși, participînd la numeroase campionate. Eu, de cîteva zile, testez elevii liceului nr. 177 (Dămăroaia) în intenția de a descoperi cadre talentate. Doresc să alcătuiesc o echipă de școlari. Știu că nu va fi ușor dar voi încerca".

● O ÎNTREBARE — UN RĂSPUNS: Cititorul C. Nadolu — București ne întreabă cum se numește campionul Italiei la categoria grea. „În prezent campion la această categorie este Bepi Ros, care are toate șansele să devină șalanger la titlul european deținut de englezul Joe Bugner. Ros l-a depoședat de centură pe Dante Cane, o veche cunoștință a publicului nostru și mai ales a lui V. Mariuțan".

● FOSTUL CAMPION MONDIAL la „grea" Cassius Clay a părăsit de mai multe zile spitalul. Clay se simte foarte bine, rana de la maxilarul fracturat de învingătorul său Ken Norton, fiind complet vindecată. Extravagant ca întotdeauna și dornic de a alimenta presa mondială cu informații senzaționale, Clay i-a convocat pe ziariști la antrenamente. Nu însă antrenamente de box. El l-a angajat pe cunoscutul campion american de karate George Dillman, care-i va da cîteva lecții. Întrebat de reporteri de ce face acest lucru Clay a declarat: „Box știu prea mult. Lecțiile de karate îmi vor forma alte reflexe de care am nevoie în apărare. Muncesc din greu. Dimineața mă scol la 5 și parcurg un traseu în lungime pînă la 8 000 m după care fac multă gimnastică. Apoi, în loc de lecții la mănuși fac... karate". Nu se poate spune că acest Clay nu a rămas original în felul său...

Vă recomandăm un loc de recreare și odihnă

CĂLUGĂRENI

Călugărenii — comună situată pe locurile unde acum 378 de ani Mihai Viteazul a purtat celebra bătălie cu Sinan Pașa — este astăzi o localitate prosperă din cuprinsul județului Ilfov. Evenimentul istoric petrecut la 13/23 august 1595 este marcat de două construcții evocatoare: crucea lui Mihai Viteazul și podul ce leagă cele două maluri ale Neajlovului. Crucea, ridicată în anul 1913, se află pe dealul din stînga șoselei București—Giurgiu (D. N. 5), în spatele unei biserici înălțată în 1938, într-un stil arhitectonic demn de toată atenția. Podul de peste apa Neajlovului, din apropierea pietrei kilometrice cu nr. 30, nu ridică probleme deosebite de construcție. Dar el se reține datorită locului în care a fost amplasat, anului finisării sale, precum și celor patru basoreliefuri — cîte două la fiecare capăt — semnate de sculptorul Constantin Baraschi (1902—1966). Podul a fost zidit în 1935, cu ocazia împlinirii a 340 de ani de la victoria lui Mihai Viteazul asupra oștirii turcești. Două dintre basoreliefuri reprezintă efigia lui Mihai Viteazul, iar celelalte stema Țării Românești. În dreapta șoselei ce duce la Dunăre se găsește chioșcul în interiorul căruia se păstrează crucea de piatră pusă acolo de Șerban Cantacuzino, în amintirea vechiului pod de peste Cilnișlea — un afluent al Neajlovului...

Aceste cîteva informații de ordin istorico-documentar vor trezi, cu siguranță, interesul acelora care sînt adepții turismului cultural, neînțelegînd prin turism doar o simplă evadare din mediul cotidian, chiar dacă aceasta e motivată de dorința sau necesitatea refacerii forțelor fizice sau intelectuale, după o perioadă de travaliu intens.

Călugărenii, loc aflat într-un perimetru topografic cu ample rezonanțe în conștiința poporului nostru, poate fi recomandat ca un punct turistic atractiv și pentru cadrul natural pe care îl oferă vizitatorilor în perioada de vară. Aici, în lunca Neajlovului, la confluența riului istoric cu apa CilnișteI, la poalele dealurilor înverzite sau în pădurea de plopi din dreapta Neajlovului există condiții de odihnă și recreare dintre cele mai reconfortante.

Bucureștenii vin la Călugăreni atrași de liniștea împrejurimilor, de peisajul campestru pe care acestea îl etalează. Vin aici cei dornici de solitudine, vin pentru aerul pur și pentru soarele torid, și vin pentru umbra copacilor și pentru răcoarea apei Neajlovului. În luncile din stînga și din dreapta apei, pe un spațiu destul de întins — în apropierea podului sau la distanță de el, pot fi fixate corturile pentru înnoptare. Călugărenii se recomandă însă, în primul rînd, ca un punct turistic în care este indicată organizarea excursiilor de o singură zi, duminica.

Accesul spre Călugăreni este asigurat de tramvaiele ce duc la stația Progresul (7, 12, 17), de autobuzul 59 (pînă în fața Consiliului popular al comunei Adunații Copăceni) și de autobuzele I.T.A. Mijlocul cel mai economicos și mai rapid, în afara autoturismelor personale, îl constituie — în zilele de sărbătoare — autobuzele curse-rapide ce pleacă din noile cartiere ale Capitalei pînă la Copăceni. De aici, o promenadă — pe jos — pe marginea șoselei asfaltate (11 km) este soluția cea mai adecvată.

Valentin BORDA

CULISELE HIPODROMULUI

● *ACELE CRONOMETRULUI au alergat derutant de repede duminica trecută, în clasicul „Premiu Carpați", oferind lui Rosalin, cîștigătorul alergării posibilitatea etalării unor calități nebănuite și înregistrarea unui record (1', 25,5/km — distanța 2 140 m) nevisat nici de cei mai înflăcărați suporteri ai antrenorului S. Mihăilescu. Cu atît mai mult cu cît în evoluțiile anterioare, Rosalin nu reușise să termine alergări mai ușoare pe distanțe scurte și nicidecum ameliorări de recorduri. D-ale cronometrelor...*

● *ÎN SEZONUL TRECUT au debutat și au alergat, ca minji, Izma și Racila, antrenate de Gh. Tănase — respectiv I. Oană. Cu Izma, antrenorul Tănase a reușit chiar să cîștige o alergare socotită la timpul respectiv hotărîtoare, deoarece l-a departajat de Tr. Marcu. Constatîndu-se, ulterior, că de fapt adevărata Izma este Racila și Racila... este Izma anul acesta a fost oprită, pentru calificare fosta Racila, schimbîndu-i-se doar numele. Alergările de pînă acum au confirmat, din păcate, situații de neinvidiat; antrenorul Oană fiind probabil fericit ori de cîte ori Izma reușește să termine alergarea, să nu fie descalificată, și să se claseze ultima... Intuiție, nu glumă!*

● *PENTRU A PRIMI DREPTUL de a conduce în curse publice, ucenicii hipodromului sînt obligați să efectueze mii de ore de antrenament și să dovedească multiple aptitudini. În această situație ajunsese și N. Dumitru, care fusese programat să conducă pe Fanta. Numai că s-a împiedicat... de un ciot: ținuta vestimentară și capilară. Bineînțeles, că a fost înlocuit.*

Doru IONESCU

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 10 iunie

1. **STEAUA — DINAMO.** Din ultimele cinci întîlniri susținute între ele în campionat, Steaua nu a obținut nici o victorie și nici măcar un rezultat de egalitate. Apreciem că și mîine dinamoviștii dețin prima șansă dar un rezultat de egalitate ni se pare cel mai posibil dacă ținem seama de forma slabă a ambelor formații.

2. **RAPID — SPORTUL STUDENȚESC.** Greu de anticipat un pronostic în acest meci în care ambele formații au nevoie de puncte. Rapid are un plus de șansă însă nici Sportul nu este lipsit de posibilitatea realizării unei victorii. 1, X, 2, ar trebui să figureze pe buletinele de joc.

3. **C.S.M. REȘIȚA — UNIVERSITATEA CLUJ.** Echipa locală nu a iertat pe nimeni pe propriul ei teren în acest retur. Apreciem că nu poate pierde meciul de mîine, mai ales dacă ne gîndim că are în față un adversar debusolat.

4. **JIUL — F.C. ARGEȘ.** Evident, Jiul pornește cu mari șanse de victorie. Piteștenii, așa cum i-am văzut jucînd ultimele partide, pot scoate și la Petroșani un rezultat de egalitate.

5. **STEAGUL ROȘU — A.S.A. TG. MUREȘ.** Nu vedem un alt învingător al acestui meci în afara echipei din Brașov, mare favorită.

6. **U.T.A. — F.C. CONSTANȚA.** La fel și U.T.A. se anunță favorita principală a meciului avînd mare nevoie de puncte.

7. **F.C. PETROLUL — UNIVERSITATEA CRAIOVA.** Se poate spune că localnicii se găsesc în fața unui meci deosebit de greu. Craiovenii au învățat foarte bine lecția contra-atacului și nu ar fi exclus să dea roade și pe terenul ploieștenilor. Un rezultat egal este foarte posibil.

8. **C.F.R. CLUJ — S.C. BACĂU.** Echipa locală este destul de puternică pe propriul ei teren și nu credem că va lăsa să-i scape victoria într-o partidă în care luptă pentru a termina campionatul pe unul din locurile fruntașe.

9. **S.N. OLTENIȚA — DUNĂREA GIURGIU.** Se întîlnesc două echipe care mai au nevoie de puncte pentru a evita retrogradarea. Cum în 13 etape, Oltenița nu a pierdut nici o partidă acasă socotim că și mîine va cîștiga.

10. **C.F.R. PAȘCANI — PROGRESUL BUCUREȘTI.** Și echipa din Pașcani se anunță favorita meciului ținînd cont de faptul că joacă acasă împotriva unei formații în declin de formă.

11. **MINERUL ANINA — CORVINUL HUNEDOARA.** 13 meciuri jucate, 12 victorii și un singur rezultat de egalitate, iată palmaresul pe propriul ei teren al echipei din Anina. Corvinul, în schimb, nu a reușit decît două rezultate de egalitate în cele 13 partide susținute în deplasare. E clar, deci.

12. **F.C. BIHOR — OLIMPIA SATU MARE.** Palmaresul, pe teren propriu, al echipei din Oradea este identic cu acela al formației din Anina. O vedem, deci, cîștigătoarea partidei chiar dacă Olimpia a reușit cîteva rezultate bune în deplasare.

13. **C.F.R. TIMIȘOARA — MINERUL BAIA MARE.** Nevoia de puncte, dorința de a nu părăsi divizia B, îi va conduce pe timișoreni spre victorie.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

Nu am fi dorit să continuăm polemica inițiată de către „un grup de spectatori din Brașov" în legătură cu activitatea lui Nicolae Proca, antrenorul echipei „Steagul Roșu". Inalienabilul drept la opinie ne obligă, însă, să revenim cu publicarea unor scrisori sosite recent la redacție.

IVĂNCESCU MIHAI jucător la echipa „Steagul roșu", Brașov: „A fost de necrezut pentru mine ca propriul meu pedagog, antrenor și fost coleg de echipă să mă caracterizeze astfel în scrisoarea pe care ați publicat-o la rubrica dv: „Ivăncescu este depășit ca jucător și ca om", afirmînd apoi că subminez echipa și activitatea ei. Antrenorul meu N. Proca a presupus că eu am influențat grupul de spectatori care v-au trimis scrisoarea, ceea ce nu corespunde adevărului, așa cum ați dovedit și în răspunsul dv. Dar să vedem de ce sînt eu „depășit ca fotbalist și ca om". Ca fotbalist, eu cred că mai pot juca în divizia A încă 3—4 ani, dat fiind că mă pregătesc foarte conștiincios și că duc o viață ordonată (nu beau, nu fumez, am căminul meu, de care am grijă, studiez, în curînd voi absolvi școala tehnică de maiștri). Adaog la acestea că sînt cel mai vechi la această echipă (din 1957) și că nu am primit nici un avertisment pe teren, nici o suspendare, abatere, absență de la antrenamente. În ultimii șase ani nu am lipsit la nici un meci din echipă, cu un an în urmă fiind în „echipa campionatului". La începutul acestui campionat m-am trezit dintr-o dată scos din echipă, nemaifiind nici rezervă (în nouă etape am jucat 27 de minute), fiind pus să fac antrenamente la Reșița pe șosea, iar la Constanța pe plajă. Aș dori să-l întreb pe antrenorul Proca: pe ce s-a bazat cînd a afirmat că sînt depășit ca fotbalist și ca om? Eu sper ca timpul să dovedească cine a avut și cine n-a avut dreptate. Sper să mai joc încă în categoria A și să dovedesc tuturor că sînt același om, ca și pînă acum".*

★

BĂDOIU ANTONIU, Uranus 16, Bloc A, ap. 3, tehnician la Uzinele de autocamioane, Brașov: „...Sînt și eu unul dintre milioanele de „suferinzi" de boala fotbalului și în particular mare simpatizant al echipei „Steagul roșu" încă din anii de debut în linia I-a a fotbalului românesc. Bănuiți probabil că rîndurile mele sînt în legătură cu „nota de protest" a antrenorului Proca, protest cam deplasat și ca ton și ca intenție. Ca să fim sinceri pînă la capăt, „grupul de spectatori" care l-a iritat pe Nicolae Proca nu sînt niște „impostori anonimi", cum lasă dumnealui să se înțeleagă și, se pare, niște autentici „suferinzi" pentru locul ocupat de „Steagul roșu" la data respectivă, pentru jocul incilcit prestat de echipă, pentru dezorientarea tehnico-tactică a „mecanismului" în unele meciuri, pentru surprizele făcute spectatorilor de N. Proca de la un meci la altul, cînd formația se alcătuia de parcă era dată în bobi. N. Proca are în mînă un excelent material uman, ba aș îndrăzni să zic că valoric acest lot se situează deasupra „echipei de aur" a antrenorului Ploieșteanu.

Concret: Adamacho, Ivăncescu, Pescaru (internaționali A.) Győrfi (internațional B.) Olteanu, Anghelini, Mateescu, Gergely, Anghel (internaționali în echipa de tineret) Naghi (titular în echipa de juniori). Să nu-l uităm apoi pe Alecu (fost internațional la juniori și tineret) pe Jenei (printre cei mai constanți jucători în istoria „stegarilor") pe omniprezentul Balint — jucător de mare travaliu — pe Cadar, pion de bază la mijlocul terenului, pe inimosul Rusu, un fundaș de neîntrecut pînă să se accidenteze (și nu este vina lui că i s-a forțat reintrarea cînd încă nu se refăcuse), deci jucători bine și foarte bine cotați în fotbalul românesc. Adevărat, au fost unele accidentări dar să nu uităm că pe fiecare post existau rezerve de valoare, deci, nu sîntem în situația echipei U.T.A. care dispune de un lot restrîns. N. Proca încă are „fobia" jucătorilor mai vechi ca-

★

Prof. ION REZAN, str. Republicii Bl. D2, ap. 7, Odorheiul Secuiesc: „Se pare că disputa dintre antrenorul Nicolae Proca și „grupul de spectatori" din Brașov devine pasionată. În numărul 816 din 26 mai 1973, antrenorul principal al echipei de fotbal „Steagul roșu" Brașov ni se destăinuie, se dezvinovățește, argumentează... Nu pun la îndoială cele spuse de domnia sa, dar găsesc că între vorbele sale și fapte există discordanțe. Recent, ne-a arătat și nouă, celor peste două mii de spectatori odorhoieni un exemplu de demnitate, de omenie, de sportivitate!! Despre ce e vorba? Recent, echipa de fotbal „Textila" din Odorheiul Secuiesc, care activează în divizia C, a susținut un meci amical în compania echipei „Steagul roșu" în Odorheiul Secuiesc. Meciul a atras un număr mare de iubitori ai fotbalului. La scorul de 1-1, un jucător brașovean comite hent clar în careu, iar arbitrul dictează 11 m. Atunci, plin de furie, antrenorul N. Proca pătrunde pe teren, aruncă cuvinte la întîmplare arbitrului și își retrage jucătorii, în dezaprobarea unanimă a spectatorilor, frustîndu-i de un drept pentru care achitaseră la intrare biletul. Cum se poate caracteriza un asemenea gest? Cum îndrăznește un antrenor, fie el chiar de divizia A, să încalce normele demnității, ale sportivității, ale disciplinei, al cărei adept se declară că este? Cred că o analiză mai atentă din partea F.R.F. s-ar impune la echipa din Țara Birsei".

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

125 de ani de la revoluția din 1848 în România

CÎMPIA FILARETULUI

(Pagina a 2-a)

PRIORITĂȚI ROMÂNEȘTI

„Am reușit să marcăm o substanță nouă pentru explorarea ficatului și a pancreasului", ne-a spus conf. dr. Tiberiu HOLAN, șeful secției de medicină nucleară a clinicilor din Cluj, într-un interviu privind cîteva rezultate originale ale cercetării științifice românești.

O FORJĂ ÎN MINIATURĂ ...FOARTE POLUANTĂ

Cercetătorii au reușit să identifice în gazul emis de o țigară cam o mie trei sute cincizeci de compuși dintr-un total ce pare să atingă cifra de o sută de mii. Iată ce inhalați dumneavoastră și cei din jur...

(Relatările în pagina a 5-a)

ARIPI MĂIESTRE

(Relatarea în pagina a 2-a)

Anul XVII Nr. 819 — sîmbătă 16 iunie 1973 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

ABNEGAȚIE ȘI DĂRUIRE

Evenimentul politic central al săptămînii pe care o încheiem a fost ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. prezidată de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Diversitatea problemelor discutate ca și măsurile stabilite în domenii de activitate de larg interes au evidențiat încă o dată preocupările majore ale conducerii partidului nostru pentru asigurarea tuturor condițiilor necesare traducerii în viață a obiectivelor Congresului al X-lea și Conferinței Naționale a partidului.

Ceea ce reține în primul rînd atenția este faptul că, după ce a aprobat analiza pe bază de bilanț a rezultatelor activității economico-financiare a anului 1972 pe ansamblul economiei naționale și pe principalele ramuri, Comitetul Executiv a aprobat proiectul planului de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anii 1974—1975. Probabil, din această fază de proiect, planul va mai comporta o seamă de modificări și îmbunătățiri, este și normal să fie așa, dar important rămîne faptul că, acum, cînd sîntem încă în primul semestru al anului 1973 conducerea partidului nostru este în măsură să ia în discuție și să aprobe nu niște simple linii directoare ci însăși cifrele, nivelele care trebuie atinse în următorii doi ani în economia țării. Pentru fiecare dintre noi efectele favorabile ale acestui mod de a gîndi în perspectivă, proprii concepției de planificare a partidului nostru sînt evidente. A ști încă de pe acum ce avem de făcut în ultimii doi ani ai acestui cincinal, pe care ne-am propus să-l realizăm înainte de termen, presupune, simultan, posibilitatea de a lua din timp cele mai bune decizii pentru ca obiectivele fixate să fie atinse. De altfel, Comitetul Executiv a stabilit ca răspunderile centralelor industriale, întreprinderilor, precum și comitetele județene de partid și comitetele executive ale Consiliilor populare concomitent cu realizarea planului economic pe 1973 să ia toate măsurile pentru a asigura îndeplinirea planului pe anul 1974. Aceste măsuri la care se referă Comunicatul vizează aprovizionarea cu materii prime și materiale, încheierea contractelor economice atît în țară cît și pe plan extern, pregătirea lucrărilor de investiții și soluționarea lor într-un termen cît mai scurt, astfel încît în decurs de o lună planul pe 1974 să fie detaliat pe toate unitățile de producție iar pînă la jumătatea lunii august să fie definitivat și în profil teritorial.

O altă problemă la ordinea zilei, de data aceasta în agricultură, este accelerarea pregătirilor în vederea stringerii recoltei. Zilele frumoase pe care le parcurgem apropie cu pași repezi momentul declanșării campaniei agricole de vară și după opinia specialiștilor, cu toate că în toamna anului trecut timpul puțin prielnic a împiedicat desfășurarea semănatului, grîul va veni la întîlnirea cu combinele cu o întîrziere de numai cîteva zile față de anii normali. Ceea ce explică urgența intensificării pregătirilor pentru recoltat, pregătiri despre care presa, radioul și televiziunea s-au ocupat îndeaproape în ultimele zile. Pîinea țării este, desigur, un su-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

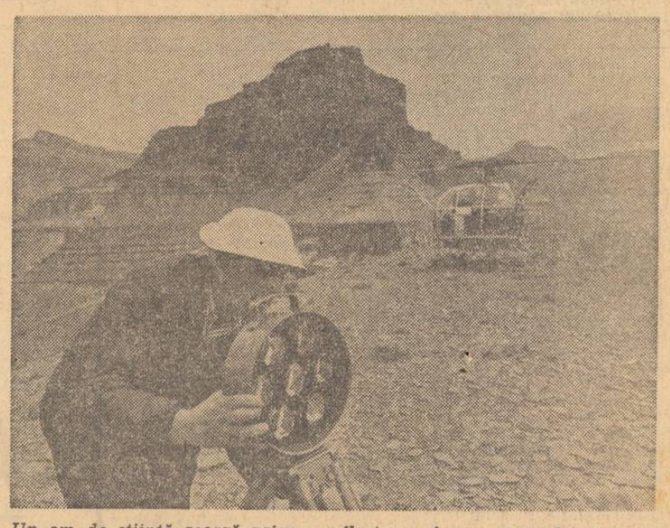

Un om de știință așează prisma reflectoare, în care este încastrat un computer ce va calcula timpul care i-a fost necesar razei laser pentru a străbate distanța respectivă

DE LA LUNĂ... LA PĂMÎNT !

Tehnicile și instrumentele imaginate și folosite în cercetarea spațială își găsesc o întrebuințare eficientă — în curînd indispensabilă — în diferite zone de activitate... terestră. Unul dintre nenumăratele exemple : măsurarea distanțelor — prin laser — în zonele accidentate, greu accesibile.

(Pagina a 5-a)

ORA ALUMINIULUI

● Slatina devine un Galați al metalului alb ● Primele produse plate din aluminiu românesc ● De la lingouri turnate la folii a căror grosime se măsoară în microni ● Ambalaje pentru produse alimentare, cosmetice, farmaceutice, dar și cabluri de înaltă tensiune

Cu opt ani în urmă, alături de alți colegi de breaslă din presa scrisă, vorbită sau în imagini, am fost martor ocular al primei șarje de aluminiu românesc. Asta s-a întîmplat la Slatina în ziua de 30 iunie 1965, la orele 17,15. Am memorat cu precizie momentul, deoarece nu a fost un simplu act inaugural. Se năștea practic atunci una dintre cele mai prestigioase ramuri industriale ale României socialiste.

Pe platforma industrială de pe malul Oltului, am revenit de atunci de multe ori. Dar nu m-am gîndit niciodată că exact cu o lună înaintea aniversării a opt ani de la șarja inaugurală, voi avea prilejul să consemnez pe aceleași locuri alte victorii ale industriei metalului alb din țara noastră.

Șirul evenimentelor a început de fapt la Uzina de aluminiu, unde în primăvară a primit botezul focului cea de-a VI-a hală industrială. Și în vreme ce în aceste zile sînt demarate alte instalații de electroliză, constructorii și montorii pregătesc pentru aceeași finalitate și cea de-a VII-a hală industrială. Ambele obiective noi sînt menite să aducă în producția de aluminiu a țării un spor de cel puțin 40 la sută.

Evenimentul central s-a petrecut însă la Uzina de prelucrare a aluminiului. În noaptea de 31 mai spre 1 iunie 1973, aici au intrat în producție primele capacități din cadrul etapei a II-a de dezvoltare a întreprinderii. Practic a început să lucreze linia tehnologică de table și benzi la rece, executîndu-se în cadrul probelor laminarea primelor produse plate din aluminiu românesc. Sarcina de onoare a acestei premiere industriale a revenit schimbului condus de maistrul laminator Dumitru Bilea.

Acestea sînt faptele redate în cel mai telegrafic stil posibil. Pentru a le desprinde semnificația se impune însă să le primim în contextul general al valențelor noi pe care le capătă astăzi aluminiul românesc, să rememorăm evenimente de început pe acest drum al valorificării superioare și chiar să anticipăm o serie de evenimente apropiate. Am făcut-o cu sprijinul ing. **Emil Stăncescu**, unul din participanții de acum opt ani la bătălia pentru prima șarjă de aluminiu românesc.

La confluența anilor 1970—1971, odată cu debutul primei etape a Uzinei de prelucrare a aluminiului, am consemnat pentru întîia oară depășirea stadiului de metal alb în lingouri sau blocuri. Erau primele trepte urcate pe verticala gradului de prelucrare, trepte care au devenit tot atîtea produse noi solicitate de economia românească : pentru construcția de mașini — bare și profile de diferite configurații, pentru construcții industriale sau civile — tîmplă-

Tudor GHEORGHIU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

MESAJUL LUI GEORGE COȘBUC

de Horia OPRESCU

(Pagina a 4-a)

SECRETUL PERFORMANȚEI ÎN FOTBAL

Ce ne spune Ștefan Covaci la terminarea „perioadei Ajax"

(Pagina a 8-a)

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

PREFAȚĂ LA O NOUĂ NAȘTERE

Puțini vor să înțeleagă, dintre cititori, că și autorii obosesc. Și mai puțini sînt dispuși să creadă că un autor nu e un simplu curier între gînd și litera tipărită. A scrie înseamnă a participa, a munci (uneori în trei schimburi) și nicidecum, în mediul obositor, solicitant, al gîndului nu se poate fără pauze. Acumulatorii trebuie reîncărcați pentru noua naștere a gîndului. Lipsind o perioadă, din publicistica zilnică, s-au și găsit binevoitori care să atribuie această absență cu totul altor cauze decît celei reale. Trebuie să declar aici, cu mîna pe inimă, că nici o neplăcere, în afara oboselii, nu a frînat mersul înainte al condeiului meu. Reiau „Lumea ca lume" cu aceeași veche dorință de a contribui și eu, în limita puterilor mele, la lupta pentru ca noi toți să trăim într-o lume ca lumea. Avem un țel cu adevărat măreț. Avem un drum bun. Avem un conducător înțelept. Ne e necesară acea dăruire de sine, în stare să prefacă ideile generale în datorii concrete, acea inteligență patriotică, în măsură să traducă nevoile țării în termeni ai intimității spirituale a fiecăruia. Mă obsedează aceste gînduri : *Să ne facem datoria fiecare la locul său de muncă ! Să luptăm pentru ca răsplata cuvenită celor ce muncesc mai bine să fie mai mare decît cea cuvenită celorlalți ! Să știm să ne apărăm drepturile, neuitînd nici o clipă să ne facem datoria !* Este evident că patriotismul are o expresie concretă și anume munca. Lenea și comoditatea sînt profund antipatriotice. Nu există mai multe feluri de patriotism, ci unul singur : *patriotismul concret.* Cu atitudini ciocoiești, de contemplare a muncii tuturor, din fotoliul unei funcții intermediare unde hrănești moliile, nu se poate merge mai departe. Munca este haina de toate zilele a patriotismului. Avem un țel cu adevărat măreț, dar spre el nu se poate merge, spunînd toată ziua bună ziua că e măreț și uitînd să muncim. Înțelepciunea partidului nostru e că dă, la secunda de față a țării, o formă concretă aspirației noastre de mai bine. Și mai e ceva : oricît de măreț ar fi un țel anume, el trebuie precedat, istoric vorbind, de ținte concrete. Omul nu poate lucra și nu poate trăi la întîmplare, știind că într-un timp nedefinit va ajunge în comunism. Comunismul nu e o insulă spre care pleacă niște corăbii. Cuceririle comunismului se petrec pe drum. Cite ceva din societatea comunistă conținea, fără îndoială, și momentele istorice ale finalului deceniului cinci, ca să nu mai vorbim de ziua de azi. Țintele de pînă la atingerea țelului suprem sînt încărcate, ca de o nobilă electricitate, de tensiunea acelui țel, de culoarea și de mirajul lui. Partidul nostru, prin conducătorul său îndrăzneț și plin de omenie, tovarășul Ceaușescu, dă conținut concret acestui drum al nostru. Vreau să fiu explicit : cine își închipuie că în comunism va poposi cîndva o ceată de flăminzi, ce-și vor găsi mulțumirea acolo, se înșeală amarnic. Piinea fiecărui miine, de pînă la clipa aceea, urmează a fi mai bună și mai multă decît în ziua precedentă. Comunism înseamnă construirea treptată a fericirii omenești, nu haos inițial urmat de o bruscă limpezire. Avem un țel măreț, dar avem pînă la el un șir de ținte precise. Iată, de pildă, febra acestui cincinal. Cincinalul e doar un cuvînt, iar

CONTINUARE ÎN PAG. ②

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOSTRI

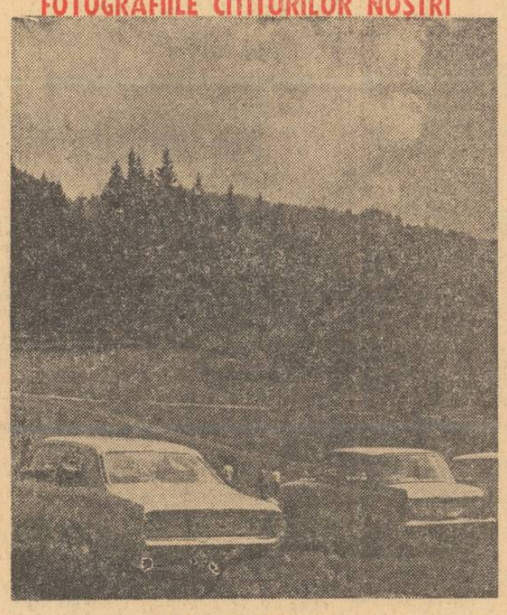

La Poiana Brașov
St. ANDRONACHE – Tecuci

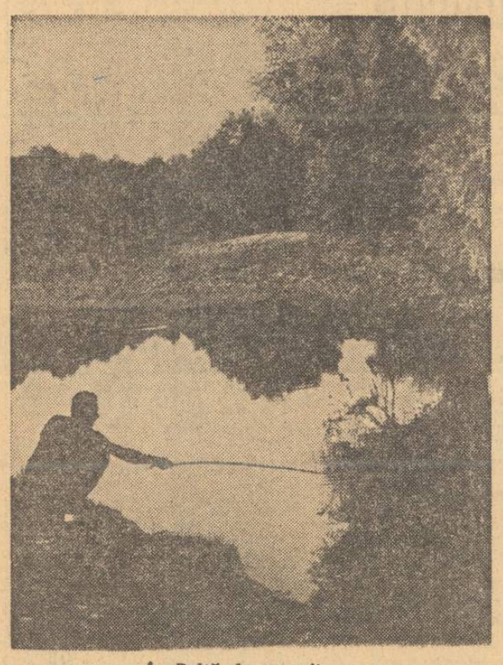

În Deltă, la pescuit
Daniel CIOBANU – București

125 DE ANI DE LA REVOLUȚIA DIN 1848 ÎN ROMÂNIA

CÎMPIA FILARETULUI

Revoluția de la 1848, burgheză, cum s-a spus, prin programul antifeudal pe care l-a formulat, își merită aprecierea de democratică cu care este consacrată în literatura istorică și politică, datorită largii participări a maselor la desfășurarea ei. Mîile de țărani și tîrgoveți care s-au ridicat pe baricade în acea „primăvară a popoarelor" s-au constituit în principala sa forță motrică și prezența lor în momentele cheie ale înfruntării cu forțele vechii orînduiri a chezășuit înscrierea printre obiective și luarea unor măsuri chiar peste intențiile inițiale ale unuia sau altuia dintre grupurile de conducători. Intrunirile de proporții fără precedent pînă atunci, în cadrul cărora politica țării se elabora pentru prima oară direct, de către popor, iar hotărîrile angajînd soarta colectivității se luau în comun, explică intrarea și menținerea în toponimie a unor denumiri atît de evocatoare. Cîmpia de lîngă Blaj n-a mai fost numită de atunci altfel decît Cîmpia Libertății. O cîmpie a libertății există și la Lugoj. Bucureștiul, avanpost al valului revoluționar, și-a avut și el propria sa „cîmpie a libertății". E vorba de Cîmpia Filaretului cărela acea clipă istorică i-a hărăzit un rol pe cît de neașteptat, pe atît de spectaculos.

Pînă la revoluție, în acest loc, pe atunci la marginea Capitalei, creștea iarba, înfrunzeau arborești, încît versurile populare după care **„La Filaret la izvoare / Mult e umbră și răcoare / și apă răcoritoare"** exprimau negreșit o realitate. Și dintr-o dată, în cursul lunilor furtunoase în care bucureștenii împreună cu locuitorii întregii Țări Românești s-au pornit să spulbere vechile orînduieli feudale, Filaretul s-a transformat într-o scenă politică și nu de puține ori într-un teatru de luptă. Fluxul și refluxul valului revoluționar pot fi urmărite aidoma după manifestările care s-au produs în acest imens forum.

La 15 iunie, aici s-a ținut prima adunare la care au luat parte peste 30 de mii de oameni. Mărturii ale epocii arată că în mijlocul cîmpiei se ridicase o impozantă tribună străjuită în cele patru colțuri de drapele tricolore. Pe ea se perindau neîntrerupt vorbitorii care își exprimau crezurile. Atunci s-a depus în chip solemn jurămîntul pe proclamația de la Islaz care a dobîndit virtuțile unei veritabile constituții — prima constituție revoluționară din istoria țării. Revoluția se afla în ascensiune. După cum avea să scrie în amintirile sale Gr. Lăcusteanu — cu intenția de a o ponegri — la luptele ei luau parte în număr mare tăbăcii și măcelarii, calfele și ucenicii, țărani din satele din preajmă. (De altfel, după înăbușirea revoluției, avea să se constituie o comisie de anchetă căreia i s-a notificat în mod deosebit să se ocupe de comportarea, în cursul evenimentelor trecute, a tabacilor și măcelarilor).

Dar mersul revoluției, larga adeziune de care se bucura în rîndurile poporului, intenția pe care și-o exprimă de a da curs punctului al 13-lea referitor la exproprierea latifundiilor și la împămîntenirea țăranilor sperie atît reacțiunea internă cît și puterile autocrate vecine. În țară își face apariția primul emisar turc trimis să aducă la cunoștință că Poarta nu recunoaște programul revoluționar. Drept răspuns, poporul se adună la 20 iulie la Filaret și-și exprimă protestul în aceste cuvinte care nu lasă nici un dubiu : „Dacă Înalta Poartă — consemnează declarația adoptată — nu își va trage trupele de pe pămîntul român și dacă va căuta ca prin puterea armată, să se amestece în treburile țării dinlăuntru, atunci toate tratatele ce există se socotesc ca desființate chiar de Poartă".

Urmează o perioadă de oarecare calm. Neîntrerupt, din toate colțurile țării, vin spre Capitală și se îndreaptă spre Cîmpia Filaretului delegații ale județelor care depun jurămîntul de credință față de revoluție și-și exprimă hotărîrea de a o apăra chiar cu prețul vieții. O impresie deosebită produce delegația județului Ilfov condusă chiar de către prefect, cunoscutul pașoptist Aron Florian. Era un pitoresc car alegoric, tras de zece boi cu coarnele aurite. Carul susținea un arbore de mari proporții de crengile căruia atîrnau panglici tricolore.

Către sfîrșitul lunii iulie evenimentele încep să se agraveze. Sub presiunea turcilor, guvernul provizoriu este înlocuit cu o locotenență formată din șase persoane. Dar revoluționarii se dovedesc mai abili. Cele șase persoane ce formează locotenența nu sînt altele decît membri ai guvernului provizoriu. Astfel, formula nouă, în aparență o concesie, înseamnă de fapt păstrarea conținutului revoluționar. Turcii își continuă presiunile. Ei stăruie ca locotenența să se formeze numai din trei persoane. Bălcescu refuză să intre în componența ei. Acceptă Heliade, N. Golescu, Cr. Tell.

Este 28 iulie și anunțarea noii locotenențe are loc tot pe Cîmpia de la Filaret. A fost una dintre ultimele mari adunări care au avut loc aici. De acum înainte manevrele reacțiunii, combinate cu presiunile puterilor străine, se intensifică. La descresterea valului revoluționar contribuie nu mai puțin și inconsecvențele unor fruntași pașoptiști, concesiile pe care le fac boierimii, abaterile de la programul adoptat. Și cu toate acestea, în momentul în care pericolul ce planează asupra Țării Românești devine iminent, masele își regăsesc sufletul revoluționar și patriotic și capacitatea de a se împotrivi cu toată energia. O imensă delegație de 20 de mii de oameni se îndreaptă către Giurgiu unde se aflau oștile turcești intervenționiste sub conducerea noului emisar Fuad Efendi. Manifestația lor supără auzul otomanului care dă ordin trupelor sale să se îndrepte spre Capitală. Intrarea în București, pe trei coloane, seamănă teroare, dar oamenii încearcă cu disperare să se opună. Este cunoscut episodul sîngeros din Dealul Spirii. Ceea ce se cunoaște mai puțin este faptul că dintre infanteriștii și pompierii care s-au opus osmanlîilor cu arma în mînă a scăpat grupa condusă de sublocotenentul Dincă Bălășeanu. Acestia s-au retras spre Filaret — deci un ultim eveniment legat de această cîmpie — iar de acolo spre Rîureni unde se afla tabăra lui Magheru. Dincă Bălășeanu avea să treacă munții și să se înroleze centiron în armata revoluționară a lui Avram Iancu care zăvorise porțile Apusenilor.

Acesta ar fi pe scurt sensul pătrunderii Filaretului în toponimia pașoptistă. Ori de cîte ori vom evoca epopeea de acum 125 de ani nu vom putea să nu amintim numele acestui colț al Capitalei care a fost martor tumultului revoluționar.

Ion PAVELESCU

Lt.-colonel Ion Suciu

ZIUA AVIAȚIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

ARIPI MĂIESTRE

Undeva, la margine de țară, aerodromul trăiește zborul celor mai valoroase aripi ale sale. Pe avioane de vînătoare care se avîntă spre înălțimi, își demonstrează măiestria piloți cutezători, încrezători în priceperea dusă la aspra, dar frumoasa școală a navigației aeriene.

Pista de beton pare o rampă de lansare. Una după alta, celulele se ridică spre înălțimile de azur. La bordul păsărilor de oțel se află căpitanii Marin Grigoraș și Vasile Borcan, locotenenții majori Cireșel Jindiceanu, Ion Mihalache și Mihai Zamfirescu.

Reactoarele evoluează, parcă, după un program electronic. Cu viteze amețitoare execută picaje, pentru ca apoi să se înfige, asemenea unor rachete, în oceanul aerian, spre altitudini de mii și mii de metri, unde numai „ochiul" radarului le mai poate urmări și conduce pe noi traiectorii. E un spectacol de o frumusețe aparte, o vibrantă chemare către zbor. Între așii care încîntă, focalizînd privirile oaspeților prezenți în punctul de comandă — printre care și generalul de armată aeriană François Maurin, șeful Statului major al armatelor franceze — locotenent-colonelul Ion Suciu se impune prin demonstrațiile sale inedite în acrobațiile aeriene cu astfel de aparate, acrobații de o rară complexitate și dificultate. În mîinile acestui încercat pilot, mîile de cai putere sînt struniți și dirijați cu măiestrie. Uriașa pasăre de oțel pare o jucărie, un aeromodel pe platoul de încercare. Fiecare exercițiu e însoțit de exclamații, de aprecieri care dau contur personalității pilotului român, ofițerul Suciu.

Cine este acest pilot contopit pînă într-atît cu supersonicul, de parcă om și avion ar forma o singură ființă?

Se numără printre sutele și sutele de tineri pe care chemarea văzduhului l-a adus în rîndurile aviației militare. A crescut odată cu aceștia și și-a perfecționat necontenit măiestria de zbor în același amplu proces cotidian de modernizare și întărire a armatei noastre populare. Pe piept îi strălucește, de mai mulți ani, însemnul de „Pilot clasa I", încununare a sîrguinței, biruințelor și împliniriior dobîndite în zeci și sute de ore de antrenamente la sol și în aer. Pentru merite în cariera militară, a fost distins cu înalte ordine și medalii, printre care și ordinul „Steaua Republicii Socialiste România clasa a V-a". În traseul străbătut pe căile aeriene ale țării, traseu ce măsoară de aproape cinci ori distanța Pămînt-Lună, a trăit și rezolvat situații din cele mai dificile, în condiții deosebite impuse de starea vremii, atît ziua cît și noaptea. În carnetul său de zbor găsim o consemnare succintă, dar densă, în ceea ce semnifică ea: „Toate țintele aeriene au fost interceptate la timp. Misiunile primite sînt îndeplinite foarte bine".

La școala zborului, a muncii practice în unitate, odată cu experiența acumulată, cu înaintarea în maturitate, a urcat și treptele ierarhiei militare. Ofițerul îndeplinește în prezent o funcție de răspundere în unitate. Din cunostințele și experiența sa, el împărtășește generos noilor contingente de zburători, pentru ca și aceștia să fie în măsură să ridice tot mai sus gloria aripilor românești.

Cei ce au îndrăgit frumoasa meserie de aviator militar — tineri, chiar vîrstnici — văd în locotenent-colonelul Suciu un adevărat tovarăș. Și nu întîmplător. În concepția destoinicului ofițer, străjuitorii cerului liber al țării sînt cu toții responsabili atît pentru activitatea personală, cît și a celorlalți. De aceea, el este permanent animat nu numai de corectarea performanțelor proprii, dar și a performanțelor întregului colectiv.

Fără îndoială, munca desfășurată cu pasiune îți sporește capacitatea, inițiativa și priceperea. Dar cît de greu este să răspunzi exigențelor vieții de aerodrom. Respectarea regulilor de zbor trebuie realizată adesea pe fondul temperării elanului unor tineri pe care viteza supersonicelor îi ademenește, uneori, pînă la hazard. Grija pentru a da țării aripilor fragede e îmbinată cu preocuparea pentru a sădi în inimile acestora sentimente și convingeri politice trainice, virtuți etice și ostășești care să le confere calitatea de apărători devotați ai spațiului aerian al patriei.

Aici, pe aerodromul de la margine de țară, formarea de piloți iscusiți constituie o îndatorire patriotică înțeleasă în sensul ei major și aplicată în viață cu toată fermitatea. Locotenent-colonelul Suciu se numără printre cei care, ca ofițeri, instructori și comuniști, își fac datoria cu demnitate și în această direcție.

...Iată supersonicul venind la aterizare. Contactul cu pista este executat matematic. Parașuta de frînare lovește în capătul pistei , provocînd ridicarea unui nor de praf. Mîile de cai putere, înfierbîntați de eforturile la care au fost supuși, sînt struniți pe o distanță de numai cîteva sute de metri. Admiratia celor prezenți se manifestă întreagă, nereținută.

Generalul François Maurin felicită pe pilotul român Ion Suciu spunîndu-i: „Domnule locotenent-colonel, vă felicit pentru adevărata demonstrație de iscusință pe care ne-ați oferit-o, pentru măiestria aviatică totală pe care ne-ați arătat-o. Vă rog să primiți această însignă de pilot francez, pe care sînt gravate aripi'e ce ne poartă pe toți în văzduh".

Emoționat, locotenent-colonelul Ion Suciu răspunde: „Mă simt onorat. Nu-mi fac decît datoria, ca toți piloții militari din această țară, spre a duce mai departe gloria aripilor românești".

Colonel C. ZAMFIR

AGENDA săptămînală

ABNEGAȚIE ȘI DĂRUIRE

URMARE DIN PAG. 1

biect care preocupă pe fiecare cetățean și întreaga opinie publică a luat act cu satisfacție că în ședința sa din această săptămînă Comitetul Executiv „a stabilit să se ia măsuri energice pentru stringerea într-un timp cît mai scurt a recoltei, acționîndu-se cu fermitate pentru diminuarea și chiar eliminarea pierderilor din recoltat".

★

Săptămîna aceasta a confirmat, din nou, bunele aprecieri de care se bucură în lume politica realistă a României. Ascultînd informarea prezentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în legătură cu rezultatele și convorbirile purtate în timpul vizitei în Italia și San Marino precum și informarea privind convorbirile între șeful statului român și Maiestatea Sa Imperială Șahinșahul Iranului, Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. a apreciat că documentele semnate și convorbirile purtate cu aceste prilejuri servesc atît interesele poporului român și ale popoarelor acestor țări, cît și intereselor păcii și securității în Europa. A fost, de asemenea, aprobată atît activitatea delegației române condusă de tovarășul Ion Gheorghe Maurer, la lucrările celei de-a XXVII-a sesiuni a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc cît și activitatea delegației române la Helsinki, apreciindu-se că ea și-a adus o contribuție de seamă la buna reușită a consultărilor. Dacă am stăruit mai mult asupra unor probleme de politică externă, am făcut-o pentru că întreaga noastră opinie publică salută cu satisfacție toate aceste rezultate pozitive care determină creșterea prestigiului internațional al României, afirmarea puternică a personalității dinamice a conducătorului ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În această săptămînă, țara noastră a primit vizita președintelui Republicii Volta Superioară, generalul Sangoulé Lamizana. Cu acest prilej, șeful statului voltaic a avut atît la București, cît și în județele Arges și Brașov o serie de contacte directe cu realități ale vieții și muncii poporului nostru. Convorbirile oficiale purtate cu președintele Consiliului de Stat al României, documentele semnate la încheierea vizitei evidențiază dorința reciprocă de a dezvolta bunele relații dintre cele două țări și popoare, în interesul păcii și securității în lume.

★

Încheiem o săptămînă de muncă rodnică în toate sectoarele economice. O săptămînă a cărei primă zi, 11 iunie, se înscrie cu litere de aur în istoria poporului nostru. Aniversarea a 25 de ani de la actul istoric al naționalizării principalelor mijloace de producție industriale a găsit întregul nostru popor angajat puternic în întrecerea ce catalizează energii și stimulează inteligența tehnică. Bătălia pentru mai bun, mai repede, mai ieftin, se află acum odată cu apropierea marii sărbători a poporului român, ziua de 23 August, într-o etapă deosebit de prolifică, o etapă de maxime acumulări cantitative și calitative.

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

„cincinal în patru ani și jumătate" — doar șase cuvinte. Dar dedesubtul acestor cuvinte e febra, e munca, e sacrificiul milioanelor de români — români, maghiari, germani — care înțeleg să lupte cu timpul, și în perspectiva acelui țel măreț, dar și în perspectiva țintei imediate : o pîine mai bună pentru o muncă mai bună. *„Lumea ca lume"* va fi suma subiectivă a ecourilor acestui drum. Trebuie să mărturisesc că, în scurtă vreme, la Editura *„Scrisul românesc"* din Craiova, va apare o carte a mea, cuprinzînd truda săptămînală a vechii ediții a rubricii *„Lumea ca lume"*. Această nouă ediție vrea să o continuie pe cealaltă. Și să fie mai bună, mai citită, mai eficientă. *„Lumea ca lume"* se înscrie, încă o dată, cu convingere și bucurie, în rîndurile acelora care luptă, într-adevăr, pentru ca noi cu toții să trăim într-o lume ca lumea.

PROPRIETAR IREVERSIBIL — NAȚIUNEA ROMÂNĂ

Acum 25 de ani, naționalizarea a însemnat pentru conștiința istorică a României: trecerea în patrimoniul național a tuturor bunurilor pe care această națiune le produsese și care-i fuseseră luate în mod fraudulos. *Proprietar ireversibil — națiunea română.* Aceasta e singura cale. Acesta e singurul fel de a face dreptate. Să se dea muncii — produsele pe care le-a determinat. *Proprietar ireversibil — națiunea română!* Națiunea lui Bălcescu era datoare la intransigență față de toți cei ce voiseră să-i înstrăineze bunurile. *Proprietar ireversibil — națiunea română!* Că am fost furați în mod bandilesc, de-a lungul unei întregi istorii, de hoți din afară sau de hoți dinăuntru, aceasta e cam același lucru. Fapt e că națiunea trebuia să reintre în posesiunea țării sale. Prea mulți, o, prea mulți au furat bunurile acestei țări. Că era imperiu sau că era Malaxa hoțul tot hoț rămîne. Ne-au supt sîngele subpămîntului și ne-au cărat munții, ne-au vîndut munca și ne-au depus sudoarea în bănci străine, ne-au ciuntit în istorie țara, ne-au pîngărit mormintele, ne-au șiluit limba și ne-au murdărit cărțile de căpătîi, dar națiunea română a știut să se scuture de toate jugurile, conștiința istorică a acestei țări a știut să rămînă curată și demnă, iar poporul înarmat, în frunte cu partidul său comunist, a învățat grabnic melodia aspră a unei deveniri : *proprietar ireversibil — națiunea română!*

Dar trecînd toate în patrimoniul națiunii, una mai adînc decît toate s-a întemeiat, în anii din urmă, în acest patrimoniu și anume *conștiința noastră.* Pentru că și ea are un singur stăpîn : națiunea română, pentru că și ea are un singur titular de credit moral — națiunea română.

O dată pentru totdeauna, această țară a spus „nu" înrobirii dinafară sau dinăuntru. Amin! O dată pentru totdeauna, ceea ce-i al nostru a rămas al nostru, în veacul vecilor. *Proprietar ireversibil — națiunea română!*

BOMBARDAMENT DE GALBEN

Copii ai orașului, treziți-vă,
În această dimineață de iunie
În care roua spală pămîntul,
de noapte,
Copii ai orașului,
Voi, luptători din instinct
Cu poluarea și cu celelalte
rele urbane,
Treziți-vă și ascultați
Treziți-vă și contemplați
Bombardamentul de galben
Al coacerii cîmpului.

Se coace întîi orzul
Apoi se coace grîul
Un spic de orz suit în
lumina soarelui
Pare fața unui țăran
Nebărbierit de două
săptămîni.

Spicul de grîu
Seamănă mai mult
Cu un țăran melancolic.

Cîmpul ne bate cu galben
Se coace cîmpia
Ard focuri lătărețe
Sub țesturile Țării Românești
Și-n amintirea mea
De orășean care trăiește
cot la cot
Cu poluarea
Văd un copil de țară
Luînd în mîini o pîine azimă
Băgîndu-se cu fața-n ea
Și mușcînd
Vegheat de niște tuturigi
De fragedă floare a soarelui.

Cîmpia ne bate cu galben
Văzduhul ne trage de chip
Cu mirosul de pîine.

Mai există țărani
Mai există copii de țărani
Bucurați-vă!
Mai există și or să mai existe.
Eternitatea românească
Se numește și sat,
În spațiul istoriei noastre de azi
În spațiul istoriei noastre de
mîine
Se ridică, odată pe an,
Țepoasă înfățișare a orzului
și a grîului
Ca fața unui țăran.

Miroase a pîine
Cîmpia ne bate cu galben
Bombardament de galben
Ca să ne-aducem parcă aminte
Pururea
De culoarea din mijlocul
Tricolorului.

IPOCRIȚII

Am căzut și eu în păcatul în care cad destui, de a-i judeca pe ipocriți cu mirare : „Cum e posibil?" Așa îmi ziceam ori de cîte ori vedeam un ipocrit. Dar ipocriții nu pot fi înțeleși din punctul de vedere al oamenilor de caracter. Mirarea e bună și ea, însă nu la modul permanent. Cunosc o femeie care clipește foarte des. Asta ca semn al candorii. Ei, da, dar să clipești de zece ani continuu, numai ca să pari candidă, nu e o afacere. Vreau să spun că și ipocrizia solicită de la ipocriți eforturi. Unul era ipocritul de acum 30 de ani, altul era ipocritul de acum 10 ani. Sensibil modificat ne apare ipocritul contemporan. Și de ce n-ar fi așa? Din moment ce microbii sînt în stare să evolueze, să țină seama de evoluția medicamentelor și să le atace pe partea lor mai slabă de ce ar fi surprinși că ipocriții, care sînt și ei ființe, ba sînt chiar oameni, trebuie să evolueze? Judecați ca oameni de caracter, ipocriții sînt niște individizi de toată mirarea, dar judecați ca ipocriți, ipocriții pot oferi un spectacol interesant și plin de învățăminte. A ne mira în permanență de existența ipocriților înseamnă a întra încet, încet în rîndul ipocriților. Ipocriții sînt (ca și oamenii de caracter) o realitate și se cuvine să cercetăm această realitate cu armele necesare. Altfel, nu numai că am ajunge în situația de a tăia capul calului, pentru a-i putea scoate friul, dar am constata că biata căpățînă a patrupedului, asupra căruia am acționat, nici măcar n-avea frîu. A lupta cu ipocrizia înseamnă întîi de toate a-i cunoaște mecanismele. La urma urmei, de ce există ipocrizie? Ce anume o favorizează? Nu se dezvoltă oare ipocrizia în raport direct cu dezvoltarea poftei de putere personală sau de înavuțire a cîte unuia dintre noi? Mirarea nu e cea mai bună soluție, cînd sîntem angajați într-o operă de terapeutică socială. Să ne mirăm, cît ne mirăm, că există ipocriți, dar să cădem repede de acord că ei există din moment ce există, și să trecem la acțiune. Dar să nu uităm, că, oricît de largă ar fi o acțiune, ea nu ne exclude neapărat pe noi înșine. Ba chiar ne include. Ar fi o cumplită ipocrizie să ne considerăm imuni întrutotul la această boală.

Adrian PĂUNESCU

ORA ALUMINIULUI

URMARE DIN PAG. 1

rie metalică, pentru irigații — țevi sudate.

Dar aceasta a fost numai un debut. **Începutul acestui an aduce în gama de produse realizate la Slatina o altă noutate : aluminiu sub formă de bandă turnată.** Am văzut mai multe zeci de rulouri — în jur de 7 tone fiecare — cu astfel de bandă turnată poposind în noile secții ale Uzinei de prelucrare și atunci am înțeles că de fapt aveam în față doar semifabricate. Niște semifabricate din aluminiu, apte tocmai pentru a suferi transformările care urmau să înceapă la laminoare.

În cea de a doua etapă a Uzinei de prelucrare, metamorfoza metalului alb pornește deci avînd drept „materie primă" aceste uriașe rulouri cu bandă turnată. Sub această formă intră în laminor — principalul agregat al liniei tehnologice de table și benzi la rece — pentru a-l părăsi tot sub formă de rulouri, dar încărcate de data aceasta cu bandă laminată ce poate avea grosimi de la 3 la 0,15 milimetri (aproape cît hîrtia pe care sînt tipărite aceste rînduri). **Supus tratamentelor termice, precum și unui șir lung de operații de ajustaj și finisaj, aluminiul își ridică astfel valoarea cu 30—40 la sută față de lingoul de la care s-a pornit inițial.**

Produsele plate din aluminiu devin astfel apte de a fi utilizate în construcția de mașini, sau redevin „materie primă" în aceeași uzină slătineană de prelucrare. **Căci etapa a II-a de dezvoltare, înseamnă în același timp încă o linie tehnologică destinată de astă dată obținerii foliilor din aluminiu în grosimi de la 300 pînă la 5 microni — practic aproape transparente.** Principalul agregat al liniei tehnologice — tot un laminor — se află acum într-un stadiu avansat de montaj, pregătindu-se pentru începerea probelor. **Prin această prelucrare avansată, ce se finalizează în folii destinate industriei electrotehnice și celei de ambalaje pentru produse alimentare, cosmetice și farmaceutice, valoarea aluminiului crește cu circa 300 la sută, avîndu-se în vedere ca punct de plecare tot lingourile turnate. În acest context apare că deosebit de rațională și construcția unei fabrici care utilizînd foliile de aluminiu va produce gama largă de ambalaje de care am pomenit.**

Anul 1973 se află însă abia la jumătate. Diversificarea producției de aluminiu și înainte de toate creșterea gradului său de prelucrare nu se încheie aici. **Spre finele trimestrului IV, intră în producție Fabrica de cabluri de înaltă tensiune. La Uzina de prelucrare se vor monta noi prese de extrudere menite să asigure în viitor creșterea simțitoare a producției de profile, țevi și bare.** Cerințele de produse plate din aluminiu sau aliaje din aluminiu — a căror fabricație abia a demarat — vor fi și ele mai bine satisfăcute prin creșterea capacității de laminare. Începutul făcut acum, va fi astfel continuat cu un laminor la cald de concepție și construcție românească. Pe drept cuvînt se spune azi despre Slatina că devine un Galați al metalului alb.

Și cel mai bine se evidențiază drumul nou al metalului alb, în modificările de structură care se produc în exportul de aluminiu românesc. **Numai în acest an, de pildă, ponderea produselor prelucrate din aluminiu crește față de 1972 de circa 4 ori în totalul exportului de metal alb românesc care se face în 17 țări.**

Tudor GHEORGHIU

P.S. — Aflăm în ultimul moment de la Tulcea : Uzina de aluminiu construită la malul Dunării a intrat în probe tehnologice generale. Alături de Oradea, orașul de la poarta Deltei devine astfel al doilea mare furnizor de materie primă pentru punerile în lucrare și modernele instalații de la Slatina.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 17 IUNIE

PROGRAMUL I : 8.00 Bună dimineața! 8,30 Emisiune festivă cu ocazia Zilei pionierilor din Republica Socialistă România. 9,25 Daktari. 9,50 Viața satului. 11,00 Emisiune în limba maghiară ; 12,30 De strajă patriei ; 13,00 Cupletul zilei. 13,08 „Slagăre vechi, șlagăre noi". 13,18 Antologie umoristică. 13,23 Microrecital : Ileana Popovici. 13,33 „Un zîmbet pe 16 mm". 13,40 Muzică populară. 13,50 Invincibilul Mighty Mouse ; 13,56 „Seringa cu melodii". 14,06 „Ce-aveți cu Mitică?" 14,11 Vă invităm la music-hall! 14,29 Turnuri și cetăți hațegane. 14,43 Studiu de balet. 14,53 „M-a vrăjit nevastă-mea" — comedie cinematografică. 15,18 Păpușarul Călin Penea din Arad. 15,23 Teatru de buzunar. 15,35 „Majorca", jurnal de călătorie. 15,48 „Clepsidra". 15,45 Voci tinere. 15,38 „Scufița cu trei iezi". 16,23 „Arad-insula a III-a". 16,36 Arii din operete. 16,50 Rapsodul popular Alecu Crudu. 17,00 Fotbal. 17.45 Revedere cu Adamo. 18.10 „Tunelul timpului". 18.55 Vetre folclorice. 19.20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20.10 Verticale în Bărăgan. 20,30 Fetele cu ochi albaștri. 21,40 Aventuri în epoca de piatră. 22,05 Angela Buciu. 22,30 Telejurnal. 22,40 Duminica sportivă. PROGRAMUL II : 11.00 Concertul orchestrei simfonice a Filarmonicii „George Enescu". 20,15 Pik și Tik. 20,45 Telex tehnico-științific. 21.00 Filmul „Fericit cel care ca Ulysse". 22,35 Melodii de pretutindeni.

LUNI 18 IUNIE

PROGRAMUL I : 17,30 Curs de limba franceză. 18,00 Telex. 18,05 Azi, județul Brașov. 18,20 Căminul la Galați. 19,00 Scena. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Avanpremieră. 20.05 Cîntecul săptămînii : „Minerul și cerul" de V. Veselovschi. 20,10 În căutarea timpului pierdut. 20.50 Revista literar-artistică TV. 21,30 „Noile aventuri ale mușchetarilor". 22,20 24 de ore. 22,40 Pagini din operele lui Puccini. PROGRAMUL II : 20,00 Năzdrăvanii și Scufița roșie. 20,25 Avanpremieră. 20,30 „Pe urmele lui Capija". 21,30 Voci și chitare. 21,55 Ani electronici. 22,10 Ilustrate muzicale din Budapesta.

MARȚI 19 IUNIE

PROGRAMUL I : 9.00 Școala. 10,00 Telex. 10,05 Monumente istorice. 10,15 Teleenciclopedia. 11,00 Filmul „O clasă neobișnuită". 12,30 Muzică populară. 12,45 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 13,00 Telejurnal. 17,30 Curs de limba rusă. 18,00 Telex. 18,05 Timp și anotimp în agricultură. 18,20 Ansambluri folclorice. 18,40 Panoramic științific. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20,15 „Bărbierul din Sevilla" de Rossini. PROGRAMUL II : 20,00 Avanpremieră. 20.05 Prin muzee și expoziții. 20.25 Acad. prof. dr. docent Petre Vancea. 20,40 Festivaluri muzicale. 21,00 Mannix. 21,50 Filmul documentar „Ceasornicul Universului". 22,00 Biblioteca pentru toți.

MIERCURI 20 IUNIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limba engleză. 9,30 De la alfa la omega. 10,00 Telex. 10,05 Clepsidra. 10,15 Ion Dumitrescu, președintele Uniunii Compozitorilor. 10,45 Serialul „Orașul negru" 11.45 Azi, județul Brașov. 12,00 Revista literar artistică TV. 12.40 Luminile rampei. 13,00 Telejurnal. 17,30 Fotbal — ultima etapă a Campionatului național divizia A, transmisiuni alternative. 18,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 Teleobiectiv. 20,25 Melodii populare. 20.35 Dimitrie Cantemir. 20,50 Filmul „Zbyszek". 22,15 24 de ore. PROGRAMUL II : 20.00 Dimitrie Voinov. 20,30 Agenda. 20,40 Portativ '73. 21,20 Lira lîngă stema țării. 21,30 Timpul liber — materie primă pentru industrie de viitor. 21,55 De pe scenele lirice ale țării.

JOI 21 IUNIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limba franceză. 9.30 Prietenii lui Aschiuță. 10,00 Telex. 10,05 Avanpremieră. 10.10 Selecțiuni din opera „Pescuitorii de perle" de Bizet. 11.00 Bucurestiul nocturn. 11,30 Filmul „Zbyszek". 12.40 Teleobiectiv. 13.00 Telejurnal. 16.00 Teleșcoală. 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 Telex. 18,40 G. F Händel. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnalul. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Seară pentru tineret. 22.00 24 de ore. 22 30 Aplauze pentru români. PROGRAMUL II : 17,30 Agenda. 17.40 Avanpremieră. 17.45 De la briul prahovean la călusul oltenesc. 18,15 Municipalitatea răspunde bucuresteanului. 18.35 „Tunelul timpului". 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20.00 Concertul orchestrei de studio a radioteleviziuni. 22.00 „Noile aventuri ale mușchetarilor".

VINERI 22 IUNIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limba rusă. 9,30 Dr. Ignaz Semmelweis. 10,00 Telex. 10,05 Selecțiuni din emisiunea „Seară pentru tineret". 11,00 Film și istorie. 12,30 Moment folcloric. 12,40 Municipalitatea răspunde bucureșteanului. 13,00 Telejurnal. 16,00 Teleșcoală. 17,30 Curs de limba engleză. 18,00 Telex. 18,15 Atenție la... neatenție. 18,35 La volan. 18,50 Turismul — activitate economică. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 Nicolae Bîndu, Erou al Muncii Socialiste. 20,30 Floarea din grădină. 21,25 Unde apele se întrec cu focul. 21,45 De la Köln la Hamburg. 22,10 24 de ore. 22,35 Recital de muzică ușoară. PROGRAMUL II : 18,00 Telex. 18,05 Filmul „Explozie în munți". 19,30 Telejurnal. 20,00 Păpușarul Călin Penea. 20,10 Revista economică TV. 20,40 G.F. Händel. 21,30 Cărți și idei. 21,45 Omagiu Mariei Tănase. 22,15 Telerama.

SÎMBĂTĂ 23 IUNIE

PROGRAMUL I : 9.00 Curs de limba germană. 9,30 A fost odată ca niciodată... 10.00 Telex. 10,05 Avanpremieră. 10,10 Ansambluri folclorice. 10,40 De vorbă cu gospodinele. 11,00 Lira lîngă stema țării. 11,10 Arc peste timp. 11,30 Intermezzo coregrafic. 11,45 „Femeia în alb", episodul V. 12,35 Cărți și idei. 13,00 Telejurnal. 16.00 Telex. 16,05 Cunoașteți legile? 16,20 Barzi și rapsozi. 16,30 Emisiune în limba germană. 18,15 Ritm, tinerețe, dans. 19.00 Medalion Stefan Ludwig Roth. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 20,15 Teleenciclopedia. 21,00 Mannix. 21,50 Parada vedetelor. 22,10 Telejurnal. 22.20 Caleidoscopul operetei. 23.50 Fotbal : U.R.S.S. — Brazilia. PROGRAMUL II : 16.00 agenda. 16.10 Daktari. 16,35 Armonii intime. 17,15 Ăzi și mîine. 17.25 Reporterii noștri peste hotare. 17,50 Istoria filmului sonor.

SECVENȚE

O URARE...

Secretarul comitetului de partid de la Grupul de șantiere Lotru-Sebeș, tovarășul Ion Bolnavu, avea douăzeci de ani pe cînd lucra la construcția hidrocentralei de la Bicaz. În vremea aceea i-a venit un gînd frumos, de a încerca să fie pentru mulțumirea lui sufletească cronicar al vremii și al faptelor în mijlocul cărora trăia și muncea. Și, filă după filă, caietele lui s-au umplut cu file profilurile oamenilor cunoscuți la Bicaz, la Argeș, la Lotru... prind contur de eroi ai unei autentice literaturi contemporane. Și așa, notînd zilnic, pe apucate și de multe ori frînt de oboseală, după miezul nopții, înainte de a se culca, jurnalul lui a ajuns azi să numere peste 20 de caiete.

Dacă vreodată le va folosi — fie autorul lor, — fie altcineva — ca sursă de inspirație într-o scriere tipărită, cu largi ferestre deschise în viață, despre ceea ce au însemnat, pe rînd, Bicazul, Argeșul, Lotrul și alte șantiere în destinul unui maistru constructor, în destinul miilor de oameni înregimentați în această extraordinară meserie, care ceas de ceas înnoiește chipul patriei, asta eu n-o mai știu. Altceva știu însă, că l-am rugat tot într-o noapte, sub o spuză de stele, după ce ne-am întors de la uzina subterană Clunget :

— Povestiți-mi o întîmplare desprinsă din jurnalul dv.

— Am fost invitat, într-un rînd, la Rm. Vîlcea, unde a avea loc o întîlnire cu cîțiva tovarăși scriitori. S-au spus lucruri interesante acolo, mă rog, discuțiile purtate au fost deopotrivă de utile, cred pentru noi cititorii și pentru autorii ale căror cărți le citim cu drag. Se înțelege, cînd sînt bine scrise, cînd ne pasionează prin mesajul comunicat, cînd realmente simțim că ne înriuresc în bine, ne fac să fim mai buni, să fim apoi mai harnici... oriunde am munci...

— Și ?...

*— Mi s-a dat și mie cuvîntul. Am fost scurt. Le-am făcut tovarășilor scriitori o urare. „Vedeți — și le-am arătat o bucată de cărămidă pe care am adus-o din pilonul de pe partea românească a Dunării, pe care o dată s-a sprijinit podul lui Apolodor — nici fluviul și nici trecerea vremii n-au măcinat această cărămidă. Pare la fel de trainică azi ca și atunci cînd a folosit-o întîiași dată zidarul... Noi, constructorii hidrocentralei de pe Lotru, gîndim astfel : munca noastră va dura mai mult decît această cărămidă. Iar dv v-aș dori ca opera pe care o realizați să trăiască cît hidrocentrala de

JURNAL HELLENIC (XIII)

ORAŞUL ALB

de Pop SIMION

„Eşti pirat?" i se striga invariabil marinarului care debarca la ţărm. Dacă acesta zicea „Sînt negustător" i se permitea să se apropie, să pătrundă în interior, fără însă a-l lăsa de capul lui pe pămîntul pe care a păşit; era suspectat pînă ce gazdele se convingeau că sositul are gînduri curate şi, mai ales, bani la teşcherea, cu care să plătească mărfurile ori sclavii pentru care veniseră pe insoritul ţărm. Astea erau moravurile, în epoca de glorie a puterii ateniene, ne spune Homer. Pirateria în Mediterana devenise o instituţie. Greu deosebeai pe navigator de pirat, vasul de negoţ de corabia prădalnică; cele două îndeletniciri se confundau, producînd panică în populaţiile aşezate la oglinda apei, care părăseau coastele spre a întemeia sate în interior.

E ceasul de istorie (veacul V î.e.n.) la care atenienii procedează exact pe dos: tocmai îşi descoperiseră vocaţia marină şi n-aveau deloc poftă să-şi micşoreze zarea, să renunţe la jocul abia învăţat, care îi captase pentru eternitate. Piraţii erau navigatorii cei mai buni (fenicieni, cretani, etrusci) deci nu puteau fi învinşi decît cu propriile lor unelte şi cu propriile lor virtuţi: corăbii solide, suficient de rapide şi o ştiinţă a navigaţiei cel puţin egală cu a tilharilor mării. De la populaţiile indo-europene, grecii au învăţat să construiască nave, motiv să doboare păduri întregi, pleşuvind ţara, echipînd corăbii. Observaţiile acumulate cîndva de chaldeeni şi egipteni privitor la astre şi geometrismul lumii materiale fură folosite de către greci spre a-şi defini o metodă ştiinţifică a navigaţiei, orientarea şi calculul de unghiuri pentru a ajunge exact acolo unde ţinteşti. Astfel au putut poeţii din vechime să afirme despre helleni: înfruntau împărăţia cu valuri şi vînturi, strecurîndu-şi corăbiile cu mărfuri peste viitorile fără fund, devenind în această îndeletnicire — nu fără sacrificii şi pagube grozave — cel mai iscusit popor de marinari din antichitate, întrecînd chiar şi pe fenicieni. Aşa s-a născut Odiseea „poemul clasei în ascensiune a navigatorilor, negustorilor şi marinarilor, înainte de a deveni epopeea naţională a poporului grec" (A. Bonnard). Ulysse este vedeta acestei mulţimi amestecate, fascinată de expediţii bănoase, între care cărăuşia de cositor se afla pe primul plan (este metalul de armură a soldatului grec). Piraţii? Nu mai inspiră spaimă şi exod pentru oamenii de coastă, curajul, inteligenţa şi forţa ateniană îşi spuneau cuvîntul: în loc să cedeze ţărmul, atenienii hotărăsc să se fortifice tocmai în buza apei, pe locul cel mai periclitat şi rîvnit, drept care decid să întemeieze un oraş întărit, conceput anume să facă faţă incursiunilor pirateşti. Numele oraşului-fort este Pireu, soldatul credincios al Atenei şi, totodată, capitala strălucitei flote a antichităţii greceşti. Temistocle avusese această idee: prea puţin adăpostita radă Faliron fu abandonată şi se întemeie — la o bătaie de tun distanţă — oraşul Pireu, de o parte şi de alta a peninsulei Acte, cu cele trei golfuri — — Munihia, Zea şi Kantaros — devenite porturi de mare însemnătate strategică şi comercială. La Zea se păstrau muniţiile şi tot ceea ce trebuia în bătăliile de larg, pe cînd în potcoava mult mai încăpătoare a golfului Kantaros se adăposteau antrepozitele, mărfurile de scos în lume, clădirile comerciale. Întreg ansamblul a fost fortificat şi au fost ridicate „zidurile lungi", coridorul de apărare de circa 10 kilometri şi arteră de comunicaţie cu Atena. Opera a fost desăvîrşită sub Pericle, care îşi însuşi concepţia predecesorului său. Astfel se cristaliză — sub unghi urbanistic — celula cantonală de stat, forma socială şi politică pe care grecii o numesc Cetate. Teritoriu restrîns, uşor de apărat. Sus pe Acropole erau templul şi tîrgul, era agora, adăpostind arta şi prăvăliile, jos era Pireul, fereastra spre mare, fortul cu corăbiile, formînd laolaltă Attica, expresie concentrată a strălucirii şi forţei la care ajunsese geniul grec.

Trebuie să fi avut minte ageră şi o neobişnuită vocaţie de constructor Hipodamos, arhitectul care a trasat (la finele veacului V) planul Pireului; zic astfel, deoarece structurile au rămas acceptate ca bune pînă azi, conform lor s-a dezvoltat oraşul — timp de 15 veacuri! — fără modificări de matrice, adică în limitele aceluiaşi geometrism semicircular, cu grădene şi creşteri în trepte, stil de amfiteatru adaptat unui scop precis: Pireul să fie oraşul de unde să vezi departe, să împraştii corăbiile în larg şi, cu aceeaşi uşurinţă, să le aduni la matcă, în golfuri sigure, în rada unui oraş care devine instantaneu fort, scut, cetate inexpugnabilă. Aşa este conceput Pireul de către Hipodamos, după principii pe care le mai verificase cînd a reconstruit Miletul, oraşul său natal, nimicit de perşi. Dar cum se întîmplă în cazul marilor vizionari, valoarea arhitectului din Milet este contestată şi aplaudată în egală măsură: unii afirmă că n-ar fi fost decît un biet topometru, în timp ce alţii recunosc în el un precursor al urbanisticii moderne. Decît să arbitrezi o atare dispută, mai înţelept este să priveşti opera.

Pireul de azi este un oraş eminamente alb, curat şi fastidios, cu o pronunţată personalitate, cu o „voce" a sinelui cum rar întîlneşti şi o intimitate pe care doar ospeţia o poate arbora. Pireul pe care îl bat cu piciorul este comparabil cu Cannes şi Lucerna, pe care le asociez sub imperiul echilibrului şi luminii, adică sînt făcute din mult soare, din pace, din yahturi multicolore, din tinereţe febrilă, din sete de larg, din evaziune în celest şi încă ceva pe care doar simţurile educate îndelung îl percep: rafinamentul unui oraş de a deveni „al tău" exact pe măsura şi intensitatea pe care, virtualmente, vizitatorul le merită. Cu unii poate fi rece, rece-sloi, cu alţii cald, plin de afecţiune, neostenit în fervoarea de a-şi dezvălui harurile ascunse; am trăit acest paradox cu vizitatori propulsaţi la cei doi poli de experienţe extreme. Fiecare se simte aici mare sau mic, bun sau rău, vesel sau ursuz în funcţie de tezaurul cu care vine. Tezaur de sensibilitate.

Nu Pireul e vinovat. Nici Hipodamos care a întemeiat oraşul. Nici grecii zgomotoşi din Pireu, nişte copii ai soarelui. Nici milionarii care calcă pragul acesta mirific, rivnind ambianţa zeilor. Nici măturătorii de stradă, echipaţi în alb de sus pînă jos, ca nişte ofiţeri de marină (chipiu şi pantofi de' fină scrioară, pantalon de buret alb şi bluzon de linică subţire, de asemeni albă, totul sporind lumina puternică, albul de cretă şi zahăr al oraşului); este un capriciu al municipalităţii pentru a sublinia — şi prin acest semn heraldic — faima Pireului de a fi cel mai curat oraş al Greciei contemporane. Vai celui ce va lepăda un muc de ţigară în strada spălată, septică; îl vor apostrofa şi copii de doisprezece-cincisprezece ani, strengari prin definiţie.

Aş fi voit să aflu dacă oamenii acestui străvechi şi modern oraş mai întîmpină pe străinul sosit de pe mare cu întrebarea care fusese o lege a antichităţii hellenice: eşti pirat?

Nu am aflat, Oraşul alb nu s-a grăbit să mi se dezvăluie. Nici yahturile din golfuri. Nici Aris, amfitrionul meu cu chip de efeb. Nici orizontul marin, de un verde chihlimbariu, pe linia căruia se vedeau vase ale unei flote care staţionează în Mediterana. Mi s-a părut că oraşul nu mai priveşte — în dimensiune homerică — spre larg, priveşte înlăuntrul său, cuprins de narcisism, de proprie adoraţie.

În lupta contra poluării atmosferei marilor oraşe, după primele automobile electrice iată că francezii au început să lanseze o motocicletă electrică funcţionînd cu baterie de 12 w. şi capabilă de o viteză de 30 km. pe oră. Bateria asigură o autonomie de 50 de km după care urmează a fi schimbată.

■

POLIŢIA din oraşul Sacramento (California) a arestat un hoţ datorită programului de televiziune. După ce a comis spargerea şi a împachetat prada, hoţul s-a aşezat să vadă programul de televiziune, adormind...

■

ÎN CEHOSLOVACIA există mulţi amatori de ilustrate. Recordul însă îl deţine profesorul Kosenda cu 1.468.000 de ilustrate cumpărate în decurs de 30 de ani.

■

MEMBRII celei de-a 18-a expediţii sovietice în Antarctida au descoperit în partea de est a continentului îngheţat un strat imens de minereu de fier aflat la o adîncime de 30 metri sub gheaţă, fier caracterizat printr-o înaltă calitate.

DE PRETUTINDENI

„CÎNTAŢI din fluier dimineaţa, ziua şi seara", recomandă pacienţilor lor ce suferă de astm, doi medici din Bangcok, care au constatat că printre bolnavii de astm nu se găsesc ciobani. Şi au ajuns la constatarea că ciobanii — meşteri ai fluierului îşi îmbunătăţesc prin aceea „că-i zic din fluier" ritmul respiraţiei.

O GOSPODINĂ din Sidney, Rows Sako, a rămas uluită cînd, deschizînd robinetul a observat că o dată cu apa curg şi peştişori mici de aproximativ cinci centimetri. Cum au ajuns aici? Se pare că în sistemul de canalizare pătrunsese o oarecare cantitate de icre care la un moment dat au scos la iveală peştişorii...

■

FILIALA din Europa a firmei americane „Hewlett-Packard" a produs o nouă maşină electronică de calcul (poate fi uşor cuprinsă într-o palmă) care, pe lîngă cele patru operaţiuni aritmetice, ridică la pătrat atît cifre întregi cît şi fracţii, extrage rădăcinile pătrate, cunoaşte funcţiile trigonometrice şi tabela de logaritmi.

■

UN MEDIC de la Universitatea din Zürich s-a gîndit la rezolvarea problemei bronzării fără... riscuri. În acest scop, a creat un aparat care permite măsurarea intensităţii razelor ultraviolete. Miniaparatul funcţionează cu baterii. Un cadran indică timpul în care te poţi expune razelor soarelui fără riscuri de a face insolaţie.

■

ULTIMA gorilă de culoare albă din lume, aflată în captivitate la Grădina zoologică din Barcelona, a devenit părintele unei gorile de gen masculin. Gorila-femelă este însă de culoare neagră şi puiul de gorilă aşişderea.

■

UN ANTROPOLOG filipinez, Marcellin Madeda, afirmă că a descoperit în cadrul unor lucrări de cercetare efectuate în insula Makton, la sud-vest de Manila, craniul lui Magellan. Expediţia a dat la iveală pe lîngă craniul unui om alb şi o serie de obiecte specifice perioadei celebrului navigator.

■

Această fermecătoare blondă spaniolă visa să descindă pe nisipul arenei pentru a înfrunta victorios taurul... înfuriat. O formă de luptă şi de riscuri care pînă acum era rezervată numai bărbaţilor. Maria Hernandez, a învins vechile tradiţii şi s-a înscris recent în Corporaţia toreadorilor. A reuşit însă după o lungă luptă...

■

UN MUNTE PARATRĂSNET? Se pare că da. Este vorba de muntele Slenja din regiunea Vroclaw — R. P. Polonă cu o înălţime de 718 m., înconjurat de cîmpii întinse, care concentrează în jurul lui o mare parte a tunetelor şi fulgerelor.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

CONTRIBUŢIE IRLANDEZĂ

de Nicolae LUPU

O editură irlandeză, pornind de la considerentul că atunci cînd va fi sărbătorit bicentenarul creării Statelor Unite (iulie 1976) vor fi trecute cu vederea eforturile disperate ale metropolei britanice de a menţine stăpînirea sa în cele 18 colonii din America de Nord, a început publicarea în 20 de volume a tuturor documentelor privind aceste eforturi. Încă de la primele volume cititorii sînt delectaţi cu fapte şi opinii care, la confruntarea timpurilor, nu numai că apar ridicole dar oferă subiecte de meditaţie şi pentru întîmplări contemporane.

Conform documentelor cuprinse în aceste volume, în metropolă evenimentele care au dus la proclamarea independenţei Statelor Unite au fost calificate drept dezastre suferite de imperiul englez ca urmare a „incompetenţei liderilor politici britanici". Ziarele vremii din Anglia comentau cu enervare „lipsa de recunoştinţă" a coloniilor. Eroii revoluţiei americane erau calificaţi drept „rebeli, bandiţi fără lege". Mişcarea largă pentru independenţă era prezentată în ziare şi documente secrete guvernamentale drept „opera unei minorităţi rău intenţionate". Un raport adresat guvernului englez exprima opinia că „mai devreme sau mai tîrziu masa populaţiei coloniale îşi va băga mîinile în cap şi va aprecia multiplele binefaceri ale Uniunii cu Anglia".

Mai importantă chiar decît opinia acestor prizonieri ai prejudecăţilor timpului ni se pare analiza făcută documentelor de un recenzent contemporan, K. G. Davies, unul din iniţiatorii apariţiei acestor volume scrie în ziarul „Times" că „cea mai mare greşeală a Angliei a fost incapacitatea de a înţelege cît de puţin se putea face în America fără consimţămîntul americanilor". El mai adăuga: „S-a dovedit că nu exista nici un mijloc de a supune America. Saratoga şi Yorktown au umilit Anglia cum nu a mai fost umilită niciodată dar au salvat-o de ruşinea mai mare care ar fi însemnat supunerea americanilor prin forţă şi încercarea de a-i conduce împotriva voinţei lor. Iată un motiv de sărbătorire".

Poate nu este întîmplător că tocmai irlandezii s-au gîndit să sărbătorească, în acest fel, revoluţia americană. Peste ani, cînd cineva va voi, în zilele de sărbătoare ale altor victorii ale cauzei independenţei, să publice astfel de volume, va găsi încă în presa şi declaraţiile politice din zilele noastre cîteva documente asemănătoare care consideră pe cei ce-şi apără fiinţa naţională drept „rebeli" cărora li se poate impune resemnarea prin forţă. Or tocmai înfrîngerea adversarilor independenţei a fost şi va fi întotdeauna, aşa cum constata şi Davies, un motiv de sărbătorire.

Post-scriptum la o scrisoare din Teheran

„GHIULISTAN ADICĂ GRĂDINA TRANDAFIRILOR"...

Notam, cu puţin timp în urmă, pe firul însemnărilor transmise de la Teheran, cuvinte rostite de Shojaeddin Shafa. Cuvinte ale unui proeminent om de cultură al Iranului de azi, cuvinte plasînd — o dată mai mult — nemuritoarele valori spirituale ale umanităţii sub semnul unei fericite trăsături de unire între toţi cei ce conviet̨uiesc pe acest Pămînt. Ne împărtăşise Excelenţa Sa, în cursul convorbirii noastre: „Avem şi noi şi dumneavoastră o bogată moştenire culturală. Din fericire e un teren de conlucrare foarte favorabil". O referire cu adresă precisă şi menită să contureze trecut, dar şi perspective în cronica unor îndelungat afirmate legături, consfinţind — între România şi Iran — apreciere, amiciţie.

O referire la care, iată, am avut îndemnul să apelez din nou, acum, aici, acasă. Deoarece — în chip neaşteptat, după un telefon primit la redacţie şi o invitaţie plină de curtoazie — undeva, la etajul al optulea al unui bloc bucureştean, m-au întîmpinat, înconjurate de imagini ale unei vieţi încrustate în amintire şi în fotografii purtînd patina anilor, filele uşor îngălbenite de vreme ale unui volum de mare preţ. Prima tălmăcire „în dulcea limbă românească" — după cum spune autorul — a unor pagini cuprinse în fondul de aur al literaturii clasice iraniene, în tezaurul de cultură al omenirii... „Ghiulistan adică Grădina Trandafirilor, de Şeicul Moslih-Eddin Sadi din Şiraz — Traducere liberă din limba persană, făcută de Gheorghe Popescu-Ciocănel, licenţiat în litere, diplomat al Şcoalei de limbi orientale, elev titular al şcoalei de «Haut̨es Etudes» şi membru al Societăţii Asiatice din Paris etc".

Răsfoiam, la etajul al optulea al unui bloc bucureştean filele uşor îngălbenite de vreme ale unui volum preţios, rar. Încă un exemplar se găseşte astăzi la Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România, altul la Biblioteca Imperială „Pahlavi" din Iran. Un volum a cărui apariţie, cu aproape şapte decenii în urmă, în 1905, a constituit un veritabil act de cultură, o operă de pionierat, o confirmare a interesului ce poate uni, constant, preocupări legate de ceea ce oferă mai valoros viaţa spirituală a popoarelor. Desprind, în acest sens, şi o altă mărturie, din scrisoarea adresată fiicei persanistului român, de către Shojaeddin Shafa, vice-ministru al Curţii Imperiale a Iranului, Director general al Bibliotecii „Pahlavi", care vorbeşte despre actualele vaste proiecte de colaborare literară şi culturală româno-iraniană, arătînd totodată că meritul revine şi marilor pionieri ai trecutului, aşa cum a fost, la loc de frunte — menţionează scrisoarea — profesorul Gheorghe Popescu-Ciocănel.

Un ultim amănunt. Excelenţa Sa Shojaeddin Shafa — cunoscut şi peste hotarele Iranului ca un eminent traducător al unor corifei ai literaturii universale, ca Dante, Goethe, Byron, Racine, Hugo — amintea, la Teheran: aş tălmăci, cu plăcere, lucrări ale scriitorilor români; astfel, ne-am putea cunoaşte şi mai bine.

Crina SÎRBU

În faţa monumentului funerar al lui Saadi, la Şiraz. Prof. univ. M. A. Kashef (al treilea din dreapta) însoţind ziariştii români

SECETA NEOBIŞNUITĂ DIN SUDUL SAHAREI

• Şase milioane de oameni în pericol • Lacul Ciad pe trei sferturi secat.

Transport de alimente într-un sat din Senegal

25 DE MILIOANE de africani, locuitorii vastei fîşii de teren situată în partea de sud a pustiului Sahara (3 000 km cuprinzînd părţi din teritoriul unor state africane — Mauritania, Senegal, Mali, Niger şi Ciad) sînt însetaţi. 6 milioane dintre aceştia se află în pericol de moarte. Suferă de malnutriţie şi scorbutul şi-a făcut deja apariţia.

DE ŞAPTE ani, în această regiune a plouat foarte puţin. În acest an n-a căzut o picătură de apă. Hambarele sînt goale. Au fost consumate ultimele rezerve de sorg şi mei, chiar şi cantităţile pregătite pentru însămînţările din acest an. Deşertul a devenit un cimitir de oseminte şi stîrvuri. Pretutindeni, cadavre cu cornute mari, cadavre de cămile cu gurile pline de nisip. Fîntînile care n-au secat încă se numără pe degete. În jurul lor, mormane de cadavre, piei, şi oase tîrîte pînă aici pentru a-şi găsi o moarte tragică: fie de epuizare, fie de prea multă apă băută după o atît de lungă însetare.

IN MAURITANIA, 90 la sută din septel a fost decimat. Crescătorii de vite şi-au văzut turmele exterminate în cîteva zile. Pentru mulţi, tragedia a fost prea cumplită pentru a-i putea supravieţui. În Senegal, în departamentul Louga, 65 la sută din bovine au pierit de boala somnului. Lacul Ciad, din ţara care-şi trage numele de la pînza de apă care, de-a lungul veacurilor, a însemnat un preţios ajutor atîus oamenilor de primprejur, este pe trei sferturi secat. În locul lui, au apărut patru mlaştini, rupte una de alta. Nu se mai poate pescui nici pe jos, nici în pirogi. Bancuri întregi de peşti, împotmoliţi în mocirlă fără de sfîrşit, pier sub privirile neputincioase ale pescarilor înfometaţi.

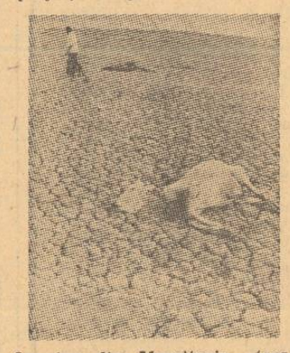

Imagine din Mauritania, ţara cea mai afectată de secetă

METEOROLOGII explică această secetă neobişnuită pe care nici cei mai bătrîni africani n-au mai pomenit-o (precedenta, neînsemnată în comparaţie cu aceasta, a avut loc în 1913) prin capriciile ciclonului azoric. O serie de responsabilităţi revin, totuşi, omului. În primul rînd colonialiştilor care, cu o regretabilă uşurinţă, au defrişat 2,5 milioane hectare de păduri şi arbuşti pentru a planta arahide. Apoi ezitarea guvernelor locale, cu excepţia Tunisiei de a interzice creşterea caprelor. În acest fel, au fost distruşi nu numai arbuştii, dar şi mărăcinii care fixau nisipul. Şi astfel sirocco — năvălnicul vînt de primăvară — şi-a făcut în voie de cap, împingînd tot mai departe limitele deşertului.

NAŢIUNILE UNITE şi alte organizaţii internaţionale fac eforturi mari pentru a veni în ajutorul sinistraţilor. Pînă în prezent au fost procurate 400 000 tone produse alimentare. Aproximativ 300 000 tone alimente au sosit, deja, în porturile africane, dar operaţiile de asistenţă se desfăşoară anevoios datorită ariei mari pe care urmează să se desfăşoare ajutoarele, lipsei căilor de comunicaţii terestre, a insuficienţei avioanelor şi helicopterelor pentru transportarea hranei în locurile greu accesibile. Nevoile sînt de 530 000 tone.

EXPERŢI ai Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii, sosiţi în zona sinistrată pentru a acorda, ajutor medical milioanelor de africani, au declarat că, în unele ţări, au apărut epidemiile. În pericol imediat se află 6 milioane de oameni, între care foarte mulţi copii.

George NICOLESCU

PĂŢANIA POMPIERULUI

Tînărul peruan José de profesiune pompier, trăia ziua cea mare, ziua în care urma să spună „da" în faţa ofiţerului stării civile. Alaiul nuntaşilor se îndrepta spre sectorul Victoria, din Lima. Mireasa era parcă mai frumoasă ca oricînd. Mirelui hainele „civile" nu-i veneau de loc rău.

Tocmai cînd începuse oficierea căsătoriei a răsunat prelung sirena. Alarmă! Arde! Maşinile pompierilor goneau pe străzile capitalei. Una a oprit în faţa primăriei şi peste o clipă, din cei doi miri unul lipsea.. El. Lipsea şi unul din martori, pompier şi dînsul. Şi-au luat locul pe maşina lor, camarazii pregătindu-le căştile, echipamentul de protecţie, şi au pornit spre marele magazin de mobilă, din centrul oraşului, care ardea.

După două ore, cînd incendiul a fost stins, mirele şi-a făcut apariţia, transpirat şi murdar. A fost fixat un nou termen pentru căsătorie. Mireasa plîngea de amărăciune că s-a întîmplat, ce s-a întîmplat. Dar erau şi lacrimi de bucurie, de speranţe şi încredere în viitorul tovarăş de viaţă.

(S-a întîmplat la Lima, în martie 1973).

Un vînător suedez a împuşcat o iepuroaică pe cale să devină mamă. Printr-o cezariană s-a reuşit salvarea puilor. Aceştia au fost încredinţaţi spre creştere unei pisici. După cum se vede puii o duc foarte bine.

■

În urma vînării excesive a balenelor, bietele cetacee au devenit destul de rare. Zoologii au hotărît protejarea exemplarelor supravieţuitoare pentru ca... specia să nu dispară. Astfel, pe coastele americane balenele... naufragiate pe uscat sînt supuse unei riguroase... vizite medicale şi chiar razelor X, pentru a se controla dacă nu s-au ales cu vreo primejdioasă fractură. După îngrijirile necesare, impozantele cetacee sînt redate libertăţii şi... valurilor.

Întîmplări adevărate

CILINDRUL CU BUCLUC

Un lucrător belgian a rămas imobilizat timp de şase ore în urma unei imprudenţe.

Fiecare profesie îşi are riscul ei. Dar atunci cînd o cunoşti bine, nici nu te mai gîndeşti că s-ar putea întîmpla un lucru dramatic.

Désiré Stiers are 35 de ani, şi locuieşte la Lannaye. Este specializat în întreţinerea cuptoarelor. Într-o zi — de altfel ca de obicei — Désiré, fiind foarte zvelt, s-a introdus într-un cilindru care ducea spre gura cuptorului stins. El se ocupa de lucrările de întreţinere a cuptoarelor cu var, ale unei cariere din Hermale-sous-Huy.

La un moment dat, omul nostru şi-a dat seama cu groază că nu mai poate nici să avanseze, şi, nici să dea înapoi. Imobilizat, speriat chiar, a rugat pe tovarăşii lui de muncă să-l ajute. Cu toate eforturile depuse, aceştia nu au reuşit să-l degajeze. În disperare, au chemat pompierii din Serain care — au hotărît în ultimă instanţă — să decupeze cilindrul. Dar n-au reuşit, cilindrul fiind turnat dintr-un oţel special, extrem de dur.

În acest timp, sărmanul Désiré era cuprins de o mare panică. S-a apelat la un soi de ferăstrău alcătuit dintr-un disc fabricat dintr-un aliaj special. Operaţia era dificilă. Risca să-l rănească pe „prizonier". A trebuit să fie efectuată în mai multe etape deoarece prin frecarea discului de cilindru se degaja o căldură insuportabilă pentru Stiers. Pentru ca acesta să poată rezista.... salvării, i s-au administrat injecţii calmante. În acelaşi timp, s-a folosit şi o mască cu oxigen pentru a-l ajuta să reziste.

Şase ore de eforturi au dat în sfîrşit rezultatul dorit: Stiers a fost salvat!

Dar tînărul a trebuit să fie imediat internat, deoarece a suferit o gravă depresiune nervoasă.

(S-a întîmplat în Belgia).

SPIRALE

CANDIDE

de Eugen BARBU

Zilele trecute dă năvală peste mine un fel de copil mare și blond, încărcat de piete, cu ceva diavolesc în privire, cu un suris de buzat care, nici una nici două îmi recită ceea ce a numit el pe loc „un poem revoluționar". Frumos lucru, dar de unde să-l iau pe poet ? Pînă să-mi întindă placheta ultimă de versuri mi-am amintit, era Mircea Dinescu, trecut de-acum prin armată unde arăta mai „nemțește", gata să îmi mai aducă produse dacă sînt amator. Fac o socoteală simplă, parcă a mai publicat un volum și nu l-am citit, ori dacă l-am citit și n-am scris, înseamnă că nu mi-a plăcut. O să stabilesc, oricum, faptul pentru că ceea ce am pe masă, „Elegiile de cînd eram mai tînăr" mi se pare cu totul remarcabil. Cred că de la Labiș și Ioan Alexandru nu am citit ceva mai proaspăt, mai încărcat de o puritate de cristal. Ticălosul de poet m-a silit să înghit paginile și să le înnegresc cu sublinieri.

Încă de la *motto*-ul acestor elegii în care se simte o frică imensă de moarte și o mărturisire nedisimulată a acestei spaime, exprimate la o mare tensiune emoțională, radarul meu liric a tresărit : *„Cu degete albe dacă bat în fereastră / Voi credeți că ninge și nu m-ascultați"*, ceea ce mi-a dat de la început gustul de rodie al poetului rar. Iată mostre luate la întîmplare din acest torențial discurs liric : *„Am fost un cuvînt, l-a ucis poezia / lira de lacrimi suride frumos / un fluture verde pare cimpia / tremurîndu-mi pe crinii din os"*. În alt loc, *mările* poetului *sînt roșii de raci* sau se invocă zeul morții: *„stinge lampa la care cu lacrima scriu"*. În poemul „Amurg" găsesc acest distih neprețuit : *„joacă pe geamuri anii mei blonzi / moartea-i perfectă mănușă"*. Excelente mi se par și două strofe din „Mai mult pămînt" : *„Cît de frumos gîndeai că ești un nufăr / printre femei, de albul lor mirat / copilule prin care astăzi sufăr / mai mult pămînt și nume de bărbat / Mi s-ar deschide pleoapele în stele / dac-aș putea să cred că nu ești mort / ci mai atîrni pe mările rebele / de scîndura acestui trup ce-l port"*.

Invențiunea poetică are o mare acuratețe, versul lui este curat ca apele de munte, acolo unde se nasc. Iată un fragment din „Prin miresmă" (titlu cam nefericit) : *„Nici timpul nu se poartă cu mănuși / îi simt în ceafă răsuflarea rece / de-ar că-n cer ar fi deschise uși / să treacă — Amurgul singur ca un rege"*. În „Cînd treci" se simte un suflu polemic la maniera blestemelor argheziene : *„ianuarie să curgă-n luna mai / sănnebunească în altare popii / și regii sub coroanele de pai / cînd treci prin dreptul meu și mă dor ochii"*. Una din cele mai bune poeme din volum mi se pare „Mingii o roză" : *„Eu sînt nebunul pictînd cu sînge / copiii celui din urmă amurg / în jugul serii trupul mă stringe / spre paradis cu mutenie curg / Ard pielea vorbei șuerătoare / mingii o roză-n groapa cu lei / aud nisipul cîntînd sub mare/ și minutarul florii de tei / Numai de lucruri parcă mi-e frică / pe întuneric cum se iubesc / iarba strecoară mîna ei mică / și potrivește ceasul ceresc / Dar între oameni cîtă zăpadă / cîți orbi striviți sub coroane de regi / îmi pipăi ochii ca pe o pradă / eu sînt nebunul, dacă-nțelegi..."*.

Parțial și în alte poeme găsim lucruri remarcabile : *„Nu căuta în mine ce n-ai sperat nici tu / o muzică în univers decide / cîți îngeri vor sbura din crisalide / cîte femei vor spune cărnii — nu / Și pietrele bolborosesc un nume / și mărul putred fecundează sori / noi atîrnăm de sfîrcul unei sfori / mișcîndu-ne în teatrul sfintei glume"*. În „Balada vînătorului" descopăr un catren de asemenea notabil cu toate isvoarele pe care le trădează : *„Vai, visătorule, stîrvule dulce / din care stelele negre răsar / deschizi fereastra, pleoapa te stringe / și-n maică pruncul se face de jar"*. O viziune halucinantă a unui univers sfîrșit se găsește în „Fir cu plumb" : *„Doar orbul melancolic bate / cu trestia în geamul ros / de sarea mărilor secate / din care nimeni nu s-a-ntors / Cîmpiile se dau pe spate / și munții parc-ar fi de seu / în streang din stele crenelate / atîrnă veșted dumnezeu"*. „Nu știu" mi se pare capodopera poetului de pînă acum : *„Grădini plutind, încerc melancolia / acelei flori numite vag amurg / din care-am risipit copilăria / ca o zăpadă caldă pe un burg / Copil cu aripi roșii de mătase / prin lucruri ca-ntr-o iarbă mă jucam / iar diavolesc femeile frumoase / privesc în sînge ca prin geam / și îmi preschimbă lacrimile-n miere / de parcă-n ochi mi-ar viscoli albine / și nici nu știu dacă mai am putere / să-ntîmpin fiara deslegată-n mine"*. O colosală imagine se găsește și în „Promisiune" : *„vai lacrima deschisă ca un pîntec / spre zările în care nu vei fi"*. Poetul are cîteva obsesii ce nu devin încă clișee și la asta trebuie să vegheze pentru că, altfel, sunetul harfei lui are argint. O melancolie fină învăluie ca o mătase de Șiraz tristețea mereu prezentă la contemplarea lumii : *„Dacă-ntind mîna dau de geamuri ude / prin gratii trandafiri sau flăcări sar / orașul prins în vată nu aude / pereții bat din aripi lungi de var / Credința mea e somnul îți voi spune / sau plînsul guvernat de palizi regi / rîvnind de veac coroanele nebune / cuvintele ce nu le înțelegi / Greieri mecanici cîntă-n parcuri ude / iubito, ieși din sînge să admiri / cum prin fereastra trupului pătrunde / fiara cu foșnet lin de trandafiri"*.

Cu dezinvoltură acest Candide al poeziei noastre își permite să scrie în alt loc : *„Cînd guvernează ochiul rece / lira cărunță de fiori / un sînge tînăr mă petrece / cu săbiile subțiori / Și-o să mă pierd și-mi vor rămîne / petale roz de adevăr / ca un bătrîn copil minune / strivit sub florile de măr"*. Poezia poate să pară minoră în fond, dar mie mi se pare că disting aici un arcuș de heruvim și poezia fără această dulceață a cuvintelor puse în relație unul cu altul nu poate exista oricît s-ar preface cei ce pretind că sînt obsedați de idei. Aceiași sensibilitate aproape maladivă domină poemul „Nuferii lacrimei" : *„Nuferii lacrimei mele, iubito / poate-s cuvinte aprinse în zori / oare coroana de spini ai zvîrlit-o / oare surizi biciuită cu flori? / Tu ai sîngele tînăr, zăbrele / eu mă întunec în groapa din cer / haite de îngeri se mușcă sub stele / pentru copilul pierdut în Ether / O, chinuit de un tulbure cîntec / blînd aplecîndu-mi urechea pe stern* (urît cuvînt !) */ aud albinele florii din pîntec / purtîndu-ți mierea către infern"*.

Mai există în poezia lui Mircea Dinescu și o frumoasă „caleașcă a somnului, venind", precum și unele urme rilkeene : *„Pe sîngele meu nimeni nu plînge / nimeni pe numele meu nu-i bolnav / stelele latră șatra din sînge / numele-mi zvîrle regele-n sclav / Cum poartă leul roze în ghiare / laptele maicii cîntă-n pămînt / ca o petală eu ard pe mare / morții lumina-mi împrumutînd"*.

Să ne oprim aici. Dacă autorul acestor poeme se va lua în serios și nu va urma exemplele rele ale altora, tot tineri și talentați care au trecut la fabricarea în serie a versurilor, dacă va opta pentru bibliotecă și nu pentru pivnițe clocite de alcool, vom avea în acest nume: Mircea Dinescu, un mare și decisiv poet...

Cu regizorul Constantin VAENI

despre filmul

„BĂLCESCU"

— După două documentare de actualitate („Aici s-a născut legenda", „Cupa Davis"), primul scurt-metraj de inspirație istorică...

— **Mai exact, de inspirație patriotică.**

— Cum ați ajuns la un asemenea film, care ridică atîtea dificultăți ?

— **Studioul mi l-a încredințat. De altfel a corespuns dorinței mele de a face un film despre figura de patriot și revoluționar român, Nicolae Bălcescu fiind în sine o figură fascinantă, cu un destin cu totul special, care poate fi subiectul unui film artistic de lung metraj.**

— Filmul se referă îndeosebi la activitatea lui în cadrul revoluției ?

— **Da, pentru că am ținut să-l încadrăm îndeosebi în contextul manifestărilor prilejuite de aniversarea a 125 de ani de la revoluție și, mai ales, deoarece personalitatea și geniul lui Bălcescu s-au manifestat plenar și strălucit în timpul acestela prin activitatea și prin tot ce a scris.**

— Este un film biografic ?

— **E trasată doar o linie a biografiei sale revoluționare.**

— Reconstituită prin...

— **...documente, stampe, litografii, picturi ale timpului. Dificultatea a fost ridicată de obligația surprinderii printr-un material static a dinamicii evenimentului istoric și de a transmite suflul revoluționar al timpului. M-a ajutat foarte mult muzica bine găsită de Andrei Bretz și textul comentariului scris de poetul Nicolae Dragoș.**

— Filmul aduce și imagini de pe locurile unde s-au desfășurat evenimentele ?

— **Am folosit și imagini reale, precum închisoarea Mărgineni, drumul pe care Bălcescu mergea împreună cu Tell și Ghica în momentele fondării „Frăției", cîmpia Islazului și altele, cu intenția de a face cunoscute locuri istorice, poate nestiute, și în același timp de a da un plus de autentic secvențelor respective, imaginile pe viu fiind montate în paralel cu stampe și tablouri ale timpului.**

Pentru final am adus imagini din zilele noastre, imagini ale României de astăzi, pentru că am considerat necesar și firesc să existe într-un film dedicat lui Bălcescu surprinsă materializarea idealurilor sale, ale revoluționarilor de la 1848, faptul că generația care înfăptuiește aceste idealuri omagiază memoria înaintașilor ei.

Aș vrea ca filmul să fie privit, înțeles și considerat drept omagiul nostru, al realizatorilor de film documentar, adus marelui Bălcescu și celorlalți revoluționari români.

Florica ICHIM

Orchestra de cameră a liceului „George Enescu", cu puțin timp în urmă, și-a dat concursul la un spectacol la Casa ziariștilor. Douăzeci și șapte de tineri, elevi ai claselor a IX-a, sub bagheta prof. Vasile Ionescu au interpretat cu sensibilitate partituri muzicale purtînd semnăturile unor compozitori celebri: Purcell, Scarlatti, Haydn și au fost răsplătiți cu binemeritate aplauze. (La concertul pentru oboi de Haydn se cuvine să menționăm virtuozitatea solistei, eleva Burghelea Georgeta).

De menționat că pregătirea orchestrei se face numai în orele de curs destinate specialității de orchestră fără a se sustrage elevii de la vreo oră de cultură generală.

ECOURI • ECOURI

REGIZORUL polonez Wajciech Has semnează o nouă ecranizare : „Clepsidra", după romanul lui Bruno Schulz, lucrare ce a stîrnit pasionate dispute la apariție, dată fiind factura specială a narațiunii. Filmul, și pentru acest motiv, este așteptat cu viu interes de public și critici.

Părăsind activitatea artistică, Cary Grant (69 ani) a fost nevoit să se apuce de o altă meserie. În prezent lucrează pentru o societate de construcții, iar noile sale preocupări l-au adus tocmai în orașul Shannon din Irlanda unde această societate construiește un mare cartier de locuințe.

„CRONICA MODERNĂ" se intitulează filmul pe care îl realizează regizorul Viktor Sokolov în studiourile „Lenfilm", după piesa „Inginerul" de Ignati Dvoretski.

IN STUDIOURILE „Mosfilm" se turnează (în regia lui Serghei Iutkevici) filmul „Maiakovski, actor de film". Filmul, compus din două părți, are în primul rînd un conținut documentar.

MICA ENCICLOPEDIE

Un pasionat „hispano-american"

de L. SĂRĂȚEANU

Specialiștii sînt tare necăjiți. N-au descoperit nici pînă azi originea tangoului. Acest dans meridional prin excelență, a cărui caracteristică în patru optimi îi permite o cadențare perfectă ca și evoluții ce pot atinge la dansatorii talentați nivelul marilor evoluții coregrafice, își pierde în depărtări istorice începuturile.

Ceea ce se știe în această direcție este vag și oamenii, ca și tratatele, ce se ocupă cu seriozitate de originile lui folosesc cu prudență expresii ca „se spune", „se pare" etc. Așadar, „se spune" că tangoul (dans popular, astă e cert !), s-ar fi născut în veacuri vechi, printre mauri. Ei l-ar fi adus în Spania unde ritmurile lui, alunecînd pe melodii catifelate, ar fi cucerit lumea colorată și atît de sensibilă artistic, a boemilor. Din Spania, tangoul, — călător neastîmpărat — s-a aventurat peste ocean și a poposit acolo unde se împăca mai bine cu temperamentul fierbinte al localnicilor : Cuba, Argentina, Brazilia, Mexic.

Drumul s-ar fi putut opri în acel moment. Dar destinul tango-ului a vrut altfel. Către 1912 o întreagă Europă asculta cu încîntare melodii de foc, interpretate măiastru de formații care știau să reliefeze o linie melodică generoasă și plină de distincție, nu lipsită uneori de melancolie și care se preta la aranjamente orchestrale de mare rafinament. Era tangoul revenit, odată cu artiștii lui sud-americani, pentru a cuceri definitiv meleagurile unde altădată fusese ignorat. Orchestre „țipice" ca cea a vestitului Eduardo Bianco (ale cărui realizări sînt mereu imprimate pe discuri și rămîn eterne „best-seller-uri") Juan Llossas (creatorul „Tango-ului Bolero"), Sanders (dirijor-compozitor care a plăsmuit „Adios muchachos") au adus învăluitoarele melodii ale tangoului pe buzele tuturor. Capodopere ale genului precum „La Cumparsita" de Rodriguez, „Adios Pampa Mia" de Canaros, „Plegaria" de Eduardo Bianco, „A media Luz" de Donato, au făcut pe iubitorii muzicii de dans ai bătrînului continent să „capituleze fără condiții". Și încurajați de succesul acestui dans — mulți alți compozitori din toate țările au început să creeze tangouri.

Prin 1850 Sebastian Yradier auzise vrăjit și notase o „habaneră". Pe baza ei, a compus „La Paloma" a cărei fulgerătoare răspîndire în lume nu are precedent. „Illusion" de E. Hentschell, „Jalousie" de J. Gade, „Violino Tzigano" de Bixio, „Tangolita" de Paul Abraham și-au adăugat fermecătoarea prezență, devenind, împreună cu lucrări ale altor compozitori, piese „clasice" ale genului.

Contribuția românească este și în acest domeniu de prestigiu. Compatriotul nostru Georges Boulanger (plecat din Brăila natală pentru a cuceri Parisul) a scris romanța „Avant de mourir" care, interpretată și pe tempo de tango, călătorește de atunci prin lumea întreagă, etern iubită. Marele nostru Ion Vasilescu, suavul Vasile Vasilache, Gherase Dendrino, Elly Roman au făurit piese remarcabile, deschizînd un drum pe care pășesc azi tineri compozitori ca Florin Bogardo, ai cărui „Trandafiri" sînt dăruiți cu harul neofilirii.

Așadar, pornit în viață nepretențios și modest, tangoul — a cărui „modă" revine azi pretutindeni — a reeditat povestea cenușăresei. Păcat că nu se știe cine l-a inventat. Dar, eu, privind uneori pe cei ce evoluează în dansurile „moderne" și comparînd aceste dansuri cu dragul meu tango, m-am gîndit că aș putea spune măcar ceva despre anonimul creator de departe (în timp și spațiu) al acestuia. Într-adevăr, faptul că în dansul modern, fiecare partener evoluează de sine — „stătător", ci de sine — „săritor", fără a se apropia de celălalt partener, m-a impins spre părerea că acest tip de dans a fost făurit de către cineva care... n-avea nimic de spus făpturii pe care totuși o invitase. Și — prin opoziție — aceasta m-a condus la certitudinea că tangoul a fost inventat de către un om care avea multe de spus partenerei. Și încă... la ureche.

MESAJUL LUI GEORGE COȘBUC

de Horia OPRESCU

De la moartea lui Eminescu, întîmplată în 1889, întreaga noastră simțire se înnobilase înalt prin valul de aur și foc ce domina lirica română. Ani la șir nimeni n-a izbutit să se desprindă din lucirea *Luceafărului*. Primul care a imprimat un alt mesaj și o potență nouă, în scrisul acelei epoci, a fost George Coșbuc. Optimist, sănătos, senin, cu o rustică strășnicie, aduce o adiere tonică, îmbărbătătoare.

Și e notabilă mărturia pe care Nicolae Iorga o aduce despre cîntărețul sosit din părțile Năsăudului: *„Alături de răsunete ale cîntecului popular, de exploatare dibace a fondului țărănesc din jurul său, poetul ardelean se dovedește, de la început, un harnic prelucrător al materiei clasice și chiar indilene,* (citește „indigene" H. O.). *pe care așa de bine o cunoaște..."*

Ceea ce se știe de către unii mai puțin, este activitatea patriotică în cel mai curat înțeles al cuvîntului, pe care poetul o dovedește ca autor de *cărți de citire*, destinate elevilor. Căci iată ce frumusețe antologică desprindem dintr-o bucată intitulată *„România, gura raiului"*, ce apare într-un manual didactic din 1889: *„Acești munți, adevărate tării în privire strategică, sînt acoperiți cu păduri frumoase în care se găsesc copaci de catarguri înalte. Ei cuprind în sînul lor băi de fier, de pucioasă, de aramă, de argint și de aur, încă nedescoperite, ca și izvorul minelor pentru vindecarea boalelor"*.

Dar spre a fixa și întări cele exprimate prin pilde vii, la nivelul înțelegerii micilor lectori, Coșbuc izbutește adevărate lecții de intuitivă pedagogie: *„Precum e șite dintr-o tulpină, crengile se deosebesc, așa și noi, dacă ne numim olteni și munteni și moldoveni ori bucovineni și ardeleni și bănățeni, și ne deosebim, după port și grai, noi tot un neam sîntem: mai multe crengi dar o tulpină, un singur stejar! Același pămînt ne ține, același vînt ne bate și cînd suferă o creangă, suferă întreg stejarul"*.

Ca și predecesorul său ilustru, Eminescu, tot astfel Coșbuc, pe drept elogiat de titulatura „poetul țărănimii", bate drumuri lungi prin sate și cătune să asculte, să vadă nevoile țării. Ca salariat al Casei Școalelor, în referatul ce înaintează ministerului la 30 noiembrie 1902, el zice *„La toate școalele m-am interesat de grădinile școlare, de lucrările manuale, de bibliotecile învățătorilor ca să mă conving ce citesc și cu ce se ocupă (...) Le-am recomandat cărți de literatură și le-am făcut observații pentru cărțile cu care nu trebuie să se ocupe."*

Iar altădată, într-o însemnare cu privire la sprijinul oficial de care se bucură școlile, la misiunea hotărîtoare pe care, în lumea satelor ar trebui să o aibă primarii, Coșbuc stabilește: *Ei nu fac nimic, nu iau nimic în serios, nu adună oamenii să-i lămurească"*.

Dar această complexă îndeletnicire pentru care marele poet a risipit sîrg îndelungat, se pare că n-a avut ecou eficient. S-a înapoiat atunci la uneltele sale... Și redau doar patru versuri, care însă vorbesc mai propriu decît o lungă poemă: *„Burghezi! Destul ați grămădit / Averi de noi muncite, / Comori ce voi ni le-ați răpit! / Apusul vostru vine!"*

Iar spre a reaminti cît de adîncă îi era iubirea de patrie și cu cîtă artă readuce din trecut ecouri de vitejie, să reamintim ce s-a petrecut cu Pașa Hasan, cînd a călcat hotarul: *„...Mihai îl zărește și-alege vreo doi, / Se-ntoarce și pleacă spre gloată, / Ca volbura toamnei să-nvîrte el roată / Și intră-n urdie ca lupu-ntre oi, / Și-o frînge de grabă și-o bate-napoi / Și-o vîntură toată"*.

Aceste sumare și izolate citate lămuresc recomandarea pe care stihuitorul născut la Năsăud și-o face cu robustă modestie românească: *„Sînt suflet în sufletul neamului meu / Și-i cînt bucuria și-amarul..."*

LA ARBOREA

de Constanța BUZEA

Profundă, liniștea-nserării dădea ecou, păstra mistere,
Și rămîneam ca prinși în sticlă, goliți de gînd și de putere.

Cu ochii adunați în pete, pe zidurile vechi, duceam
Un gust al umbrelor înalte, înmiresmat, de fraged ram.

La Arborea cu mult mai rari sunt călătorii. Cei ce vin,
Obișnuiți să scormonească pustiul, știu că el e plin,

Că, dacă ți înlături praful depus, comorile vin mari.
La Arborea e albă tihna, și ochii noștri sunt amari.

Și noi am stat între răcoare și teama că orbim privind,
Bănuitori că zugrăviți cu-albastrul dus pînă-n argint.

Cînd luna va da semn, dublîndu-i, vor cobori, vor trece simplu
Mișcarea lor ca de mătase la care se gîndesc tot timpul.

Clepsidra

ABSENȚĂ

de Constantin VIȘAN

— Ce rar ne-ntîlnim, spunea de cîte ori pașii noștri se-ncrucișau în holul sau în liftul blocului în care eram vecini.

— Cînd mergeam prin țară ne aflam mai des împreună. Vă amintiți itinerariile noastre poetice ?

Cum să nu-mi fi amintit de zilele acelea ? Primeam un telefon la Radio. De la Uniunea scriitorilor... „Săptămîna viitoare un grup de poeți va pleca în Bărăgan, în cadrul Săptămînii cărții la sate". Redacția literară a Radiodifuziunii era de obicei prezentă la asemenea manifestări. Multe din vocile Fonotecii de aur au fost tezaurizate cu prilejul acestor itinerarii poetice. Magnetofonul îi însoțea pe scriitori pretutindeni. La Bicaz și la Hunedoara, în satele Bărăganului și pe scenele caselor de cultură din Valea Jiului, în cluburile timișorene ori din Brașov, la Vidraru și la Galați, la Deva ori la Turnu Severin, azi la Mare, săptămîna viitoare tocmai în Maramureș. Se călătorea cu trenul ori cu cîte un microbuz jerpelit. Ce drumuri erau acelea ! Începute cu bize vesele și cu loz în plic în Gara de Nord, continuate cu dialoguri pline de gravitate și romantism cu cititori care vedeau pe-atunci pentru prima dată un poet în carne și oase, încheiate cu bilanțuri emoționante, cu amintiri de neuitat. Nu lipseau înțepăturile, „șarjele amicale", cum li se spunea, farsele. Acestea din urmă puse la cale de Nicolae Tăutu. Și cum el nu absenta niciodată dintre poeții prezenți la aceste întîlniri cu cititorii, la aceste festivaluri de poezie, se-nțelege că nu lipseau nici farsele. Întotdeauna atît de ingenioase încît nimeni nu putea să li se sustragă. Cine însă s-ar fi putut supăra ? Nici măcar cel aflat în epicentrul barajului pregătit cu o perfectă știință a camuflajului, a disimulării de Colonel. Toți știam de unde va porni tirul dar niciodată nu intuiam clipa deslănțuirii lui și nici pe cel ales să fie ținta principală. N-am văzut pe cineva supărat pe Tăutu, nu știu ca grupul să se fi întors vreodată morocănos din aceste călătorii lirice. Ba dimpotrivă. El polariza simpatia tuturor. Colonelul era întotdeauna bisat. Ce triumfală carieră scenică a cunoscut poezia „Hai diridam" din Suita lirică dedicată lui Enescu... O păstra de obicei pentru încheiere. Nu fusese actor, ca Radu Boureanu sau ca Dan Deșliu dar efectul la sală era de obicei în favoarea lui Tăutu. Cred că nu darul actoricesc ci unda de nespusă bunătate și puritate din vocea poetului declansa aplauzele. Și metaforele clare, muzica aleasă a versului său, noblețea sentimentelor și ideilor.

Dintr-o astfel de expediție lirică plutonul poeților s-a întors fără Mihu. De-atunci, deplasările au început să fie mai rare. Ultima la care am participat a fost sfîșietoare. Pentrucă Tăutu n-a rostit niciun cuvînt. Asculta nemișcat, între flori, consternarea strigătul de revoltă împotriva morții. A fost cea mai neașteptată farsă pe care a făcut-o prietenilor, vieții. Cu trei zile înainte îl văzusem pe terasa casei de pe Dionisie Lupu. Privea strada. Cu o nefirească oboseală în ochi, pe frunte. Era foarte de dimineață. Nu-l mai zărisem la o astfel de oră acolo. Poate că presimțise ceva. Presimțise-a Mioriței nuntă / cînd lumina îl scălda mai scundă / și l-a dus sub manta de leșie / pe un drum ce nimenea nu-l știe.

De-atunci, în dreptul acelei terase, sălășluiește numai tristețea. Poetul s-a mutat „pe țărmul celălalt / în liniștea dumbrăvilor de ceară".

ECOURI

IN STUDIOURILE sofiote a fost terminat de curînd filmul regizorului Grisa Ostrovski „Ferma de lîngă frontieră" după romanul omonim al lui Iordan Iovkov. Acțiunea filmului, situată la începutul secolului, are în centrul ei existența a doi tineri eroi ce evoluează pe un fond social dramatic. Interpreți : Dorothea Tonceva și Ștefan Danailov.

MUZICOLOG ȘI CÎNTĂREȚ

Muzicolog și cîntăreț, VLADIMIR DEVESELU s-a afirmat cu succes acasă și peste hotare.

— Ați urmat cunoscutele cursuri de perfecționare ale Academiei Chigiana de la Sienna...

— **La Sienna, am obținut prin concurs, o bursă de studii la clasa de canto de concert, condusă de prof. Georgio Favaretto. Cu acest prilej m-am informat îndeaproape de cursurile de perfecționare ținute între 1950—54 de maestrul George Enescu care a lăsat impresii de neuitat și care s-a bucurat și se bucură de toată prețuirea. Ca un omagiu adus marelui nostru muzician voi menționa buletinele muzicale în care personalitatea lui George Enescu este prezentată în cea mai frumoasă lumină. Menționez, de asemenea, că bustul lui George Enescu figurează la loc de cinste în sala Paganini a Academiei.**

— **Academia Chigiana v-a favorizat anumite manifestări peste hotare ?**

— **În cadrul manifestărilor clasei de canto pe care am urmat-o, aveau loc și concerte publice. Fiind ascultat într-unul de Rémy Stricker, profesor de estetică la Conservatorul național din Paris și producător de emisiuni muzicale la O.R.T.F. — am fost invitat la Paris, unde, recent, am cîntat ciclul „Cîntecul lebedei" de Schubert. Recitalul fiind bine primit atît de conducerea O.R.T.F., cît și de public, am fost solicitat ulterior să realizez înregistrări cu „7 cîntece de Enescu" pe versuri de Clément Marot și Lieduri de Schubert. Cîntecele de George Enescu au fost transmise la sfîrșitul lunii trecute pe postul France-musique. La întoarcerea în țară am dat, la Innsbruck, un recital de canto, în cadrul căruia am interpretat, între altele, patru lied-uri pe versuri de Heine, de Constantin Silvestri.**

În loc de încheiere spicuim din cronica din 22 mai 1973 — apărută în „Tiroler Nachrichten", în care criticul H. C. Pfeiffer arată — între altele : „Cîntărețul a strălucit alături de lied-urile lui Silvestri în care încă se deslușește legătura compozitorului cu epoca romantică".

I.-V. PANDELESCU

Un autor, o carte

„CE POEZIE ESTE ACEEA CARE NU TREZEȘTE ÎN OAMENI VIBRAȚII ALE SENTIMENTELOR?"

de Boris BUZILĂ

— Vorbiți de țară în general, sau de un loc anumit ?

— **Lucrurile nu pot fi disociate. Desigur, mă gîndesc în primul rînd la un anumit loc, cel de unde mă trag. Acea mis Terra este, în ceea ce mă privește, Toscana, unde am trăit pînă la 23 de ani. Nu există provincie italiană mai interesantă decît Toscana. Cu o cultură atît de bogată. Gîndiți-vă, aici e leagănul civilizației etrusce ! Cu un spirit al său, care nu se regăsește nicăieri. În orice caz, cu totul aparte față de Lombardia, să zicem, unde trăiesc acum. Da, locul în care ne-am născut își pune pecetea asupra noastră, pe toată viața. În tot ce fac, în tot ce simt, în tot ce gîndesc sînt toscană... Desigur că și în poezie !**

— **Am auzit că în familia dv. au existat cîteva personalități artistice remarcabile. Mă refer în special la compozitorul Pietro Guglielmo, comparat de unii cu Cimarosa...**

— **Da, este un compozitor din secolul al XVIII-lea, unul din strămoșii mei din partea mamei. (Mama autoarei asistă și ea la discuție). La Massa — desigur în Toscana ! — există pînă azi un teatru care-i poartă numele. Manuscrise ale sale se păstrează la Vatican, în Capela Sixtină. Un Stabat Mater se mai interpretează din cînd în cînd și astăzi. Dar, în general, este o muzică de care se pasionează melomanii foarte „specialiști". Fiul său, Alessandro, a fost tot muzician. Poate că am luat de la ei pasiunea pentru muzică. Am urmat cîtva timp conservatorul. Nu l-am terminat fiindcă n-aș fi putut ajunge niciodată o bună pianistă din cauza mîinilor. Am degetele scurte.**

— Prefațatorul volumului vă consideră o poetă sentimentală. Acceptați această caracterizare ? O acceptați... fără complexe ,astăzi cînd poezia a devenit atît de cerebrală, convertindu-se, treptat, cum zice Romul Munteanu, autorul prefeței, „într-un univers rece și concret, în sugestie și încantație muzicală, într-un flux liric de idei, pentru ca în cele din urmă, cuvîntul suficient sieși să încifreze o anumită realitate cu atîta rigoare încît căile de comunicare ale poetului cu publicul au devenit extrem de dificile, iar în unele cazuri de-a dreptul imposibile"

— **Accept „provocarea" ! Cuvîntul sentimental nu este un cuvînt care să-mi placă. În românește ca și în italiană el se asociază ideii de efeminat, minor, fără vlagă. Dacă prin sentimentalitate (nu sentimentalism !) se înțelege trăirea profundă a sentimentelor, n-are de ce să-mi fie rușine, sînt o poetă sentimentală ! Rămîn la convingerea că poezia nu se poate lipsi de sentiment. Ce fel de poezie este aceea care nu trezește în oameni vibrații ale sentimentelor, care nu-i face să viseze, să devină mai sensibili, mai buni ? La ce servește o poezie care-și refuză o asemenea vocație ? Nu-i înțeleg pe autorii care confundă poezia cu acrobația. Pot oare compensa aplauzele răzlețe ale cîtorva, gata să „guste" asemenea tumbe, indiferența masivă a majorității ?**

— Încotro credeți că se îndreaptă poezia din țara dv. ?

— Sincer să vă spun, eu am rămas la lectura bunilor poeți de odinioară. Mă refer la cea mai recentă generație de clasici : Ungaretti Montale, Quasimodo. Nu-mi vine în minte acum nici un poet din generația tînără în care să putem recunoaște un cap de serie. În proză este altceva, v-aș putea da numeroase exemple.

— Ce înseamnă pentru dv. călătoriile ?

— **Cine spunea că o călătorie face cît o universitate ? Avea dreptate. Călătoriile îți deschid orizontul, te îndeamnă să gîndești, să compari, să interpretezi lumea altfel. Dar cel mai mult te ajută să iubești oamenii. Cunoști o sumedenie de lucruri de care altminteri n-ai avea habar. Îți dai seama însă că peste tot oamenii sînt la fel, că problemele vieții lor lăuntrice sînt, în fond, aceleași. Cu cît cunoști oameni, cu atît îi iubești mai mult.**

— Cum vi se pare traducerea Poemelor în românește ?

—**Cunoscînd puțin limba română mi-am dat seama că Ilie Constantin a înțeles perfect spiritul poeziei mele. De obicei traducătorii respectă ori sensul, ori forma operelor poetice pe care le traduc. Cred că Ilie Constantin a găsit o fericită cale de mijloc.**

MATEMATICĂ

CREDITUL GENERAȚIILOR VIITOARE

În ultimul său interviu, acad. Grigore C. Moisil*) spunea: „Dacă las și eu moștenire vreun capital pe care alții să-l valorifice în practică, așa cum zice cîntecul, eu „n-am s-o știu niciodată".

— Eu știu că matematica e folositoare dar eu fac matematică fiindcă îmi face plăcere. Acesta e marele noroc al matematicienilor. Pot să fie folositori societății făcînd ceva care pentru ei personal e o bucurie. Nu m-am gîndit niciodată cînd studiam vreo problemă la folosul pe care societatea îl trage din acest studiu. De asemenea, nu m-am gîndit că problema e sau nu importantă. La acest lucru mă gîndesc, dar nu atunci cînd fac matematică, ci atunci cînd gîndesc despre matematică. Iată de ce, cred, că trebuie să facem o distincție între cele două întrebări: „de ce faci mata, Grigore Moisil, matematică?" asta e prima întrebare și „de ce te plătește societatea pe dumneata și pe alții ca să faci matematică?" asta e a doua întrebare. Și mai e și a treia: „care e matematica pe care trebuie s-o faci, dacă vrei să te simți util și să n-ai impresia că plăcerea dumitale personală este un obiect de bucurie solitară, a unui om claustrat în turnul de fildeș?" La aceste trei întrebări de bază s-ar putea adăuga altele. De exemplu: „cum contabilizează societatea folosul pe care-l aduc descoperirile unui matematician?" Aceasta e o întrebare diferită de următoarele: „cum contabilizează societatea folosul pe care-l trage din descoperirile făcute de întregul colectiv de matematicieni din lume?" Această ultimă întrebare e și ea alta decît următoarea: „cum trebuie să contabilizeze un stat beneficiile pe care el le trage din munca matematicienilor pe care acel stat îi plătește?" Sînt dispus să-ți răspund la atîtea întrebări cîte vor începea în interviul acesta, dar nu sînt dispus să le amestec. Tehnica cocktail-ului este alta.

— Bine. Voi alege, la întîmplare, una dintre ele pentru astăzi. De pildă: „cum contabilizează societatea folosul pe care-l aduce descoperirea unui matematician?"

— Trebuie mărturisit că societatea nu poate contabiliza decît anume forme ale descoperirilor unui om de știință în genere, dar eu mă voi referi în exclusivitate la matematică. Dintre foloasele pe care le aduce un mare matematician este și ridicarea prestigiului poporului său. Sînt oameni care cred că sporul de prestigiu adus poporului român de victoria lui Năstase e mai mare decît cel adus poporului său de lucrările lui Einstein. Sînt alții care cred că sporul de prestigiu adus de Năstase e infim față de cel adus de Einstein.

Eu cred că nici unii, nici alții nu au dreptate. Unii se referă la un număr de oameni din lume, ceilalți, la alți oameni din lume. Prestigiul însă nu e o problemă de votare. Deci, faptul că numărul de oameni dintre cei trei miliarde și jumătate cîți există astăzi, cunoscînd meritele lui Năstase, e mai mare — și sînt de acord că e mult mai mare decît numărul celor care cunosc meritele lui Einstein, nu poate însă constitui decît obiectul unei „anchete sociologice". Eu nu sînt sociolog. Și nici economistul la care ne referim nu este unul. Nici sociologia nu este unica știință din lume. Iată de ce eu cred că trebuie să apreciem ca aducînd spor de prestigiu popoarelor lor și pe Einstein, ca om de știință și pe Năstase, ca sportiv. Și pe mulți alții pentru alte motive. Să nu uităm că sporul de prestigiu poate fi considerat din două puncte de vedere. Ca spor momentan de prestigiu și ca prestigiu durabil. Gloria unei vedete poate angaja milioane de spectatori iar a unui savant doar cîteva zeci de mii. Dar aceste cifre trebuie înmulțite cu durata de glorie, care la o vedetă e mult mai scurtă decît la un om de știință. Cine mai știe azi despre Pina Menichelli? Eu îmi aduc aminte.

— Eu nu

— Dacă facem produsul între numărul de oameni care cunosc pe cineva și timpul cît numele lui e ținut minte, obținem un criteriu care poate nu e lipsit de importanță. Renumele cîștigat rămîne și poate fi folosit și în alte domenii. Eu cred că noi toți trăim din renumele părinților noștri. Munca noastră, contribuția pe care o aducem renumelui poporului nostru, de la un șurub bine strunjit la o mare teoremă, e moștenirea din care vor trăi urmașii noștri. Fiecare din noi trăim pe credit și n-avem dreptul să compromitem creditul generațiilor viitoare. Pentru aceste motive îl sărbătorim pe Dimitrie Cantemir ca mare european și avem dreptate. La fel e și pentru matematicieni.

— Dv. v-ați ocupat de folosirea logicii matematice în proiectarea automatelor.

— Eu m-am ocupat de logica matematică încă de acum 40 de ani, fiindcă îmi făcea plăcere și de logicele cu mai multe valori, tot de atunci și tot pentru că îmi făceau plăcere. Sau, cum spun oamenii cînd nu vor să facă mărturisiri, fiindcă găseam că problemele sînt interesante. O problemă ca și o femeie, spun că e interesantă cînd îmi place. Am început să înțeleg posibilitatea de a aplica cunoștințele mele de logică în inginerie acum vreo 25 de ani. Am început s-o pot spune altora, acum vreo 20 de ani. Însemna oare că eu din 1933 pînă în 1953 trebuia să mor de foame? Sau să fac altceva? E incontestabil că dacă n-aș fi fost plătit să fac lucrări care n-aveau imediat folosire în inginerie, totuși nu m-aș fi lăsat să mor de foame, ci aș fi făcut altceva. Dar dacă aș fi făcut altceva, n-aș mai fi putut avea acum pretenția să afirm că logica cu mai multe valori e folositoare pentru studiul automatelor. Pur și simplu n-aș fi știut ce e algebra logicei și nici logica cu mai multe valori. Chiar astăzi, cercetările mele foarte apropiate de practică nu sînt studiate de practicieni. Sau n-o știu eu. Eu trăiesc de fapt din banii pe care ar fi trebuit să-i încaseze matematicienii care au trăit înaintea mea și ale căror descoperiri se aplică astăzi. Dacă las și eu moștenire vreun capital pe care alții să-l valorifice în practică, așa cum zice cîntecul, „n-am s-o știu niciodată"...

Catinca MUSCAN

*) Înainte de a pleca în Canada, ca invitat al unor reputate centre universitare, acad. Gr. C. Moisil mi-a acordat un interviu din care am extras aici un fragment — omagiu pentru cel ce m-a învățat să iubesc știința, să înțeleg frumusețea și utilitatea ei.

Harta „fluviilor și rîurilor" sanguine din creier

Hărțile... organismului

Toată lumea știe că pentru a face o radiografie a stomacului trebuie să iei bariu. E o substanță de contrast, vor spune radiologii, adică o substanță care face să fie vizibile și bine conturate părțile moi ale organismului. Cum este stomacul. Pentru a privi „harta" căilor sanguine din creier, de pildă sau a căilor biliare etc., radiologia folosește diferite substanțe (în funcție de ce anume se urmărește) și care se administrează fie prin injecții intravenoase, fie pe cale orală. Chimia este chemată să găsească acele substanțe capabile să dea opacitatea necesară organului sau vaselor și, ca atare, ele trebuie să aibă capacitatea să se îndrepte exact unde sînt „trimise", să fie stabile și să prezinte o solubilitate cît mai bună pentru realizarea unei imagini perfecte radiologice. În același timp, ele trebuie să fie cît mai puțin toxice pentru organism și să se elimine cît mai repede posibil. O fabrică de medicamente din Milano — Bracco — și-a cîștigat un renume pe piața mondială în domeniul produselor de contrast pentru radiologie, reușind să satisfacă toate aceste cerințe, devenite astăzi condiții sine qua non. Dintre ultimele produse, „Iodamide" este numele unor molecule care conțin iod. Se folosesc pentru realizarea de urografii, angiocardiografii și artrografii. Principiul activ al „Iodamidei" are formula: $C_{17}H_{21}I_6N_3O_6$. Greutatea moleculară: 627,94. Printre ultimele noutăți în acest domeniu, Bracco mai oferă astăzi „Endobil" (prin injecții intravenoase a căilor biliare) și „Bilimiro" (pe cale orală) ca și o nouă formulă „Prontobario". O mențione: în acest domeniu, țara noastră colaborează cu firma italiană.

DE LA LUNĂ... LA PĂMÎNT!

Un instrument de măsură, rod al evului spațial, a scurtat cu mulți ani realizarea unui proiect ambițios: o hartă de mare precizie a Marelui Canyon din Arizona. Numai doi oameni au reușit să inscrie în trei zile, patruzeci și două de puncte de referință, cu o eroare mai mică de un centimetru la 20 de kilometri. Pentru comparare, e bine să știm că prin mijloacele clasice acest lucru nu s-ar fi putut realiza în mai puțin de un an și cu o marjă de eroare de o sută de ori mai mare. Firește, vă întrebați, desigur, cu ce fel de instrument s-a lucrat? Este o variantă a celui folosit în cadrul programului Apollo pentru a măsura distanța de la Pămînt la Lună. Deci, vom spune noi, cu o rază laser. Ceea ce pretinde un transmițător care emite raza, o prismă reflectoare așezată la punctul ales și un computer, încastrat în această prismă, pentru a calcula distanța străbătută de raza laser (în funcție de timpul scurs pentru parcurgerea respectivului itinerar), de la locul de emitere la acel punct de referință. Să mai adăugăm faptul că astfel este posibil să se realizeze o hartă la o scară de trei ori mai mare, mai amănunțită și cu o atare precizie față de cele obișnuite, ceea ce indica necesitatea acestui instrument de măsură în lucrările inginerești și de supraveghere, cu atît mai prețios cu cît zonele sînt mai accidentate, deci mai greu accesibile și mai dificil de măsurat.

Pe vîrful unei stînci, în mijlocul Marelui Canyon, folosind măsurarea cu laser între puncte inaccesibile altfel mijloacelor clasice

Previziunea meteorologică

Există vreo legătură între magnetismul terestru și climă? Se știe, de pildă, că, din 1925, intensitatea medie a cîmpului magnetic terestru crește în emisfera nordică în timp ce descrește în cea sudică. Ciudat însă, această descreștere se observă și în America de Nord. Se constată o strînsă corelare între variațiile magnetice și climatice. Dar care este natura acestei legături? Unele relații par să indice influența soarelui. Echipa dr. Wollin, de la observatorul geologic Lamont-Doherty de la New York, a studiat aceste relații pe perioada 1925—1970. Concluzia: magnetismul și meteorologia ar fi mai puțin dependente una de alta cît sînt amîndouă și în aceeași măsură de Soare. Ar trebui, se afirmă în consecință, să fie stabilite previziunile meteorologice solare înaintea previziunilor meteorologice terestre. Se pare că nu ar fi imposibil. Oricum cercetătorii americani speră că observarea sistematică a tuturor acestor fenomene să permită o prognoză certă de cel puțin o săptămînă.

Cînd aprindeți o țigară...

...știți ce se întîmplă? Fenomenele fizice și chimice care se declanșează sînt atît de complexe încît nu s-a reușit să fie complet descifrate. Procesul inițial? Sub efectul flăcării chibritului sau brichetei, tutunul emite gaze ce se condensează imediat pentru a realiza... primul fum. Știți ce temperaturi se ating între primul fum și momentul cînd vîrful țigării este un mic con roșietic? Fenomenul începe la 300 de grade și cîteva clipe mai tîrziu, cînd temperatura ajunge la 450 de grade începe carbonizarea: tutunul se consumă dar încă nu arde. Abia cînd s-a atins temperatura de 600 de grade aproximativ, tutunul devine incandescent.

Pînă astăzi, cercetătorii au reușit să identifice în gazul emis de o țigară cam o mie trei sute cincizeci de compuși diferiți. Se pare însă că cifra este departe de a exprima realitatea. Numărul total de compuși în fumul țigării ar atinge, după unele păreri, cifra de zece mii și chiar o sută de mii, după alții. Iată cît de complexe sînt reacțiile chimice de-a lungul combustiei unei țigări. Sînt aici produși tutunului dar și cei care rezultă din transformările la care acești compuși sînt supuși. La aceasta intervin și alți parametri — de la caracteristicile tipului de tutun la viteza fluxului de aer din țigară. Privind deci fumatul și din alte puncte de vedere — putem să reflectăm la multitudinea produselor de combustie pe care le aspirăm în țigară și care antrenează introducerea în organism a unor întregi categorii de gaze, între care... nicotina.

MEDICINĂ NUCLEARĂ

RADIODIAGNOSTIC ȘI RADIOTERAPIE

Cercetări românești prioritare pe plan mondial, ale secției de medicină nucleară a clinicilor din Cluj.

În urmă cu cîțiva ani, medicina nucleară era încă o tînără specialitate cu promisiuni spectaculare. Rezultatele obținute — în precizarea unor diagnostice foarte precoce, în tratamentele unor boli în fața cărora medicii se simțeau dezarmați — aveau să confirme eficiența eforturilor, succesul unei vaste colaborări interdisciplinare. Organizarea pentru 1974 la Tokio a primului congres mondial de medicină nucleară constituie o dovadă în acest sens.

Îmi amintesc că în urmă cu cîțiva ani, un grup de marcante personalități — specialiști în medicina nucleară, din Statele Unite — a făcut o vizită în țara noastră. Ca să citez doar un nume, prof. Melvin L. Griem de la Universitatea din Chicago, director al Institutului de tumori din Illinois, mi-a mărturisit impresia foarte frumoasă pe care i-a făcut-o nivelul de muncă, de activitate științifică al cercetătorilor clujeni, în acest domeniu. De atunci, o serie de rezultate originale, obținute de ei, au făcut din școala de la Cluj, un centru cunoscut azi pe plan internațional. Și național, desigur, pentru că aici e singura catedră de medicină nucleară, de învățămînt postuniversitar, din țară.

Discuția pe care am avut-o acum cu conf. dr. TIBERIU HOLAN, șeful secției de medicină nucleară a clinicilor din Cluj, se referă la cîteva noi rezultate, în medicina radiațiilor cu cele trei ramuri ale sale i radiodiagnostic, radioterapie și medicină nucleară.

— Vă propun să începem cu metoda — despre care s-a scris în ziarul „România liberă" — de tratament al hemangioamelor. Și aceasta pentru cîteva lămuriri: ce înseamnă hemangioame?

— Sînt niște tumori benigne ale vaselor. Sînt de origine genetică. Apar la naștere.

— Deci se moștenesc. Și totuși... cauza? Explicația?

— Am observat o mai mare frecvență în unele regiuni, și anume acolo unde sînt frecvente și căsătoriile consanguine. Între veri primari. Și încă o observație: o găsim de cinci ori mai frecvență la fete decît la băieți. Apar pete roșii, mai ales pe față, pe organele genitale, pe buze. Sînt inestetice, deformante, dau hemoragii...

— Rezultatele tratamentului pe care-l aplicați?

— L-am aplicat la mult peste 500 de cazuri și succesul a fost neobișnuit de mare: 90 la sută.

— Metoda dv., originală, prioritară pe plan mondial știu că a fost atît de bine primită încît ați fost desemnat ca speaker (referent) la secția de radioterapie cu radionuclizi a Congresului mondial de medicină de la Madrid, împreună cu colaboratorul dv. apropiat, dr. Marcel Micluția (coreferent). O altă noutate?

— Am reușit să marcăm o substanță nouă pentru explorarea ficatului și pancreasului — metionină, marcată cu tehnețiu (Tc 99 m) care are un timp de înjumătățire foarte scurt — de 5, 6 ore. Ce înseamnă aceasta? Pe de o parte, avînd acest timp de înjumătățire de cîteva ore doar, bolnavul se iradiază foarte puțin, deci se scade poluarea individuală și în același timp ne dă posibilitatea să punem în evidență pancreasul, care este un organ foarte greu explorabil.

— De ce, greu?

— Nu se vede radiologic, nu se poate palpa. E greu abordabil. Ideea ii aparține unui american care a făcut experimente pe animale. Noi, folosind o metodă mult mai simplă decît a lui, am aplicat-o la om. Rezultatele le-am publicat. Au fost expuse la simpozionul de gastroenterologie de la Cluj, la conferința mondială regională care a avut loc la Ierusalim, pe tema scăderii expunerii la radiații, și e în curs de apariție la Heidelberg. De altfel, pe această problemă s-a născut o colaborare între secția de medicină nucleară din Cluj și cea din Hamburg. Dr. doc. Moritz și prof. Schneider au așteptat, respectînd prioritatea științifică, să publicăm noi, urmînd ca în continuare să lucrăm în paralel și să publicăm rezultatele ce le vom obține, împreună.

O altă cercetare care acoperă 10 ani, este cea privind tratamentul cancerului globulelor roșii cu izotopi radioactivi, cu fosfor radioactiv. Noi am propus o metodă, a noastră, de fracționare. Rezultatele arată că metodica propusă este atît de bună încît putem ajunge la remisiuni de peste 5 ani. Deocamdată, atît. Aș dori să subliniez că munca noastră e o muncă de echipă. Colaboratorul meu cel mai apropiat, dr. Marcel Micluția este și autorul unei lucrări despre bolile glandei mamare, excelent tipărită la Sibiu și care reprezintă o contribuție excepțională, de certă valoare mondială. Și nu aș vrea să-l uitați pe eminentul nostru chimist principal — Ivan Buchwaldt.

Andrei NANU

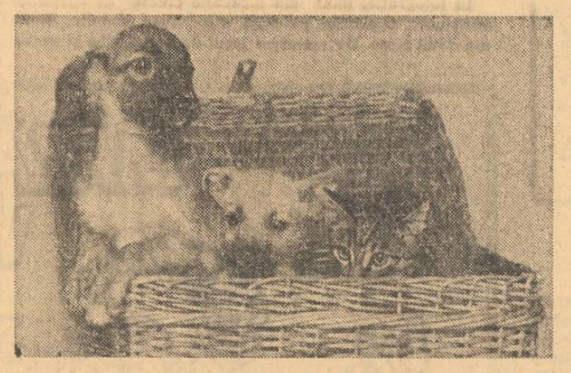

PISICILE, UN PERICOL!...

Știți cîte boli se transmit prin intermediul animalelor domestice? Cele mai drăguțe, cele mai calme, cele mai apropiate patrupede ne pot aduce în casă boli dramatice. Organizația Mondială a Sănătății a publicat recent un studiu, apărut la Geneva, în care sînt puse sub acuzație, de fapt nu patrupedele ci lipsa de igienă și, implicit, neglijența, ignoranța. Între nenumăratele boli care se „iau", doar trecînd pe stradă infestată de excrementele cîinilor și pisicilor, un exemplu: Toxoplasmoza, care, transmisă oamenilor prin pisică, nu este gravă pentru adult, dar... pentru viitoarele mame este cumplită. Aceasta boală poate să provoace la fetus leziuni cerebrale și chiar orbire. În Statele Unite, 500 de noi născuți prezintă simptomele acestea, în fiecare an. Sigur, nu este nicicum vorba să exterminăm cîinii și pisicile. De altfel nu sînt singurele animale domestice care vehiculează boli. Oile, porcii și păsările, bineînțeles, fac acest oficiu de transmitere a unor boli, dar nimeni nu pune problema exterminării lor. Este vorba de respectarea strictă a curățeniei.

ÎN CONSTELAȚIA LEULUI

Trei asteroizi descoperiți în constelația Leului de către astronomii sovietici de la Observatorul din Crimeea — au primit numele de G. Dobrovolsky, V. Patzalev și Volkov — cei trei membri ai echipajului „Soiuz II", victime ale cercetării Cosmosului (30 iunie 1971).

O armă pașnică: bacteriile

Profesorul Eugen Rosemberg și dr. David Gentnik din Israel au descoperit o nouă metodă de ocrotire a apelor mărilor și oceanelor. Cei doi oameni de știință au propus utilizarea unor specii inofensive de bacterii care se dezvoltă, hrănindu-se cu petrol, metodă experimentată de cei doi savanți pe petroliere.

Profesorul Rosemberg susține că distrugerea petrolului cu ajutorul bacteriilor poate elibera marea de materialele poluante a căror cantitate crește pe zi ce trece.

Calculele afirmă faptul că în mări și oceane sînt aruncate anual aproximativ 20.000 tone petrol, reprezentînd un serios pericol pentru viețuitoarele acvatice precum și pentru țărîmurile aflate în preajma acestor ape poluate.

Cei doi oameni de știință constată cu îngrijorare că petrolierele prezintă un mare pericol. Prin descărcare, rezervoarele lor sînt umplute cu apă pentru a se obține stabilitatea, dar ele (rezervoarele) conțin și o considerabilă cantitate de petrol sedimentat. Toate acestea sînt aruncate în mare odată cu încărcarea unei noi cantități de petrol, mărind în acest fel gradul de poluare al apelor.

Savanții propun ca odată cu umplerea rezervoarelor cu apă, să se introducă 50 kg. uree, 1 kg. fosfat precum și bacteriile amintite. În astfel de mediu bacteriile se simt excelent, se înmulțesc rapid și distrug petrolul care ar fi trebuit să fie aruncat în mare.

BIJUTERII MARINE

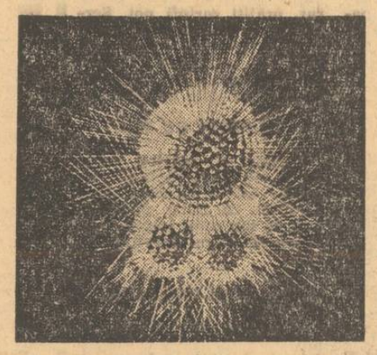

În imagine, Globigerina, o foraminiferă culeasă de la o mare adîncime de către expediția Challenger, astfel cum a fost desenată de artistul oficial al expediției, J. J. Wild. Să amintim că schimbarea atitudinii față de oceanografie ar putea fi datată de la expediția engleză de trei ani. Challenger, care își serbează în acest an centenarul.

TEHNICĂ

NECUNOSCUTA ELECTRICITATE STATICĂ

Inginerii români au găsit noi aplicații în combaterea pericolelor prezentate de electricitatea statică în industrie. Este vorba de două aparate originale ce răspund util într-o problemă azi mult cercetată pe plan mondial și... pînă acum nesoluționată

Deși cunoscută de mii de ani, încă de pe vremea egiptenilor, electricitatea statică a rămas pînă astăzi în mare măsură necunoscută. Cu toate că există și aplicații utile — vopsirea prin pulverizarea vopselei și mai recent, xerografia — în general are efecte nedorite, și se fac eforturi pentru a le înlătura. Se știe, de pildă, că la fabricarea paraxilenului —, un produs cu foarte multe utilizări la noi în țară și în întreaga lume — pe parcursul procesului tehnologic apar importante încărcări electrostatice, diferența de potențial electric atingînd 30 000 de Volți. Or, acestea pot constitui impedimente în procesul de fabricație, datorită scînteilor ce se produc. Problema era însă nesoluționată pînă acum pe plan mondial. Și este ceea ce a reușit să rezolve colectivul condus de ing. Liviu Macoveanu de la Institutul de cercetări științifice pentru protecția muncii. Cum? Rezumînd răspunsul: a elaborat o metodă de calcul adecvată și apoi, pe baza calculelor, utilizîndu-se un procedeu special, diferența de potențial a fost redusă la zero, eliminînd astfel impedimentele.

Procedeul în ansamblu prezintă un interes deosebit pentru că poate fi aplicat nu numai la fabricarea paraxilenului dar și la diverse alte procese tehnologice din industria petrolieră chimică, alimentară etc, acolo unde se lucrează cu produse capabile a se electriza.

O a doua lucrare despre care vrem să vorbim este tot în legătură cu electricitatea statică, problemă de altfel de care se ocupă în țară doar Institutul de cercetări științifice pentru protecția muncii. Iată contextul în care electricitatea statică se impune astăzi în, am spune, prim planul atenției. Tehnica contemporană folosește din ce în ce mai mult diferite substanțe organice și ar fi suficient să citățm doar domeniul atît de vast al materialelor plastice, pentru a ne da seama atît de fantasticul evantai de substanțe folosite în toate domeniile, cît și de necesitatea găsirii unei soluții, veți înțelege în ce sens. Numeroase substanțe chimice organice au proprietăți dielectrice, deci sînt capabile să se electrizeze cu multă ușurință pe parcursul proceselor tehnologice. Dacă în urma acestei electrizări apar diferențe de potențial de ordinul zecilor de volți, nu se poate vorbi, în general, de pericole. De incendii sau explozii. Dar dacă această diferență de potențial atinge mii de volți, situația e cu totul alta. Se poate, totuși, ca pe parcursul unui proces tehnologic, să apară și diferențe de potențial ridicate dar cu toate acestea să nu existe nici un fel de pericol. Aparent, situația e paradoxală în comparație cu cele spuse anterior. Explicația? E foarte simplă, vor replica specialiștii. Pentru că nu este suficient să înregistrăm doar o diferență de potențial pentru a trage concluzii, ci mai trebuie să existe și o anumită mărime de capacitate electrică, întrucît energia dezvoltată de o descărcare electrostatică sub formă de scîntei este strîns legată de mărimea capacității electrice și de diferența de potențial. Prin urmare, dacă nu se atinge o anumită mărime de capacitate, tensiunea poate să fie destul de mare, și totuși scînteile care ar apare la un moment dat nu sînt capabile să amorseze un incendiu sau să producă o explozie. Astfel stînd lucrurile, pentru a putea aprecia ce pericole pot să existe în diversele procese tehnologice — unde se poate manifesta prezența electricității statice — ar trebui să cunoaștem în primul rînd care este energia minimă de aprindere (provocată de descărcările electrostatice sub formă de scîntei) a substanțelor chimice respective. Literatura de specialitate însă nu furnizează decît foarte puține asemenea date.

Specialiștii români — același colectiv al ing. Macoveanu — s-au gîndit la posibilitatea elaborării unei metode (sau chiar realizării unui aparat) capabile să determine suficient de precis și rapid aceste energii minime de aprindere. Necesitatea și inventivitatea aveau să se întîlnească. Aparatul realizat permite într-adevăr măsurarea automată și programată a acestor energii. Și, cunoscîndu-se datele respective, va fi suficient să se măsoare capacitatea electrică a sistemului în cauză și diferența de potențial electric — pentru a afla cu destul de multă exactitate dacă realmente există sau nu pericole declanșabile de descărcările electrostatice.

Controlul devine simplu cu un asemenea aparat care însă a pretins „întîlnirea" pe terenul tehnicii a mai multor discipline — mecanica, electrotehnica, electronica, chimia.

Zilele de iunie și cerințele modei

Bluzonul — o piesă vestimentară foarte modernă

Un loc important în garderoba noastră în acest sezon îl ocupă bluzonul, (jacheta scurtă sau mai lungă purtată peste fustă, peste rochie sau pantalon). El este confecționat dintr-o țesătură uni sau imprimată, din materialul rochiei sau din alt material, în culoare contrastantă, având drept garnituri, pasmanteriI sau tighele.

1) Bluzon din tercot negru sau bleumarin, închis cu fermoar în față. Spatele are platcă și cută dublă pe mijloc.

2) Din tercot, o jachetă lejeră cu fustă din același material. Pornind de la platcă, jacheta este ușor fronsată. Linia trapezoidală, buzunare aplicate.

3) Bluzon purtat cu fustă închisă cu nasturi în față.

4) Bluzon scurt cu elastic în talie. Mîneca largă este croită raglan.

5) Un ansamblu jachetă cu fustă din material în dungi.

6) La acest costum bluzon cu pantalon, bluzonul are mîneca largă chimono, prinsă în manșetă, și este închis cu fermoar în față.

7) O fustă scurtă în cute laterale purtată cu un bluzon cu elastic în talie și închis cu nasturi în față.

8) Jacheta strînsă în talie cu cordon elastic se poartă cu fustă din tercot.

Doina LEVINȚA

TRICOTAJ

Pardesiul

Imitînd broderia pe fileu, acest elegant pardesiu se croșetează din bumbac răsucit sau din melană. Este indicat în orice caz ca după dimensiunile necesare să desenați tipare pentru fiecare parte de lucru. Observați că pardesiul are un asemenea motiv ornamental încît pare a fi lucrat în benzi. Explicațiile modului de execuție sînt date pentru măsurile 42—44 (cifrele în paranteză) și 46—48 cifrele libere.

Motivul ornamental se lucrează pe 8 rînduri astfel: croșetați un lanț de 20 de ochiuri.

Rîndul 1 — 8 piciorușe duble, 2 căsuțe, 8 piciorușe duble.

Rîndul II — 10 piciorușe duble, 2 căsuțe, 6 piciorușe duble.

Rîndul III — 5 piciorușe duble, 2 căsuțe, 11 piciorușe duble.

Rîndul IV — 6 piciorușe duble, 1 căsuță, 7 piciorușe duble, 1 căsuță, 6 piciorușe duble.

Rîndul V — 6 piciorușe duble, 1 căsuță, 5 piciorușe duble, 3 căsuțe, 4 piciorușe duble.

Rîndul VI — 4 piciorușe, duble, 1 căsuță, 9 piciorușe duble, 1 căsuță, 6 piciorușe duble.

Rîndul VII — 6 piciorușe duble, 2 căsuțe, 5 piciorușe duble, 2 căsuțe, 4 piciorușe duble.

Rîndul VIII — 6 piciorușe duble, 4 căsuțe, 8 piciorușe duble și reluați.

Țineți seama că între motive sînt rîndurile lungi de căsuțe despărțitoare.

Fața stîngă — se începe de jos pe un lanț de (36) 38 cm, numărul de ochiuri socotindu-se în raport de grosimea firului. După ce se croșetează un rînd de piciorușe duble se așează modelul și se scade treptat cîte un ochi la margini, astfel încît lucrul să corespundă dimensiunilor tiparului. În orice caz, după ce ați lucrat (64) 66 cm în înălțime, lățimea feței stîngi trebuie să fie de cel puțin (22) 24 cm. Aceasta marcînd de fapt talia.

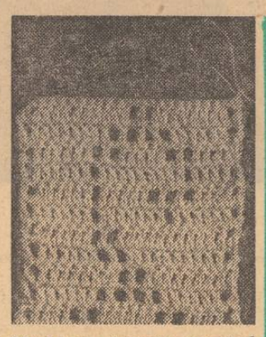

Pentru fiecare punct scăzut croșetați 2 bride împreună. Lucrați drept 3—5 cm apoi începeți să creșteți ușor, astfel încît la (78) 81 cm înălțime să aveți (25) 27 cm în lățime. Formați aici (sau după tiparul dv.) pensa de bust procedînd în felul următor: Scădeți succesiv (2) 4 bride, observați că motivul se modifică numai pe banda de margine, apoi continuați să lucrați și formați răscroitura subbrațului micșorînd lucrul cu (8) 10 bride. Croșetați astfel încît pentru pensă și răscroitură să eliminați o bandă de lățimea lucrului. Pînă la răscroitura gîtului lucrați motivul repetat deci de 2 ori pe lățime apoi scădeți realizînd o linie ușor rotunjită pentru decolteu. Linia de umăr ajunge la 13—15 cm.

Spatele se începe tot de la partea de jos pe un lanț de (73) 78 cm. După tipar și la aceeași înălțime la care ați scăzut fețele, începeți să micșorați treptat și spatele, astfel ca la (64) 66 cm să aveți în lățimea lucrului (46) 50 cm. La fel, lucrați 3—5 cm drept pentru a marca talia, apoi începeți să creșteți de fiecare parte pînă obțineți la înălțimea de (80) 83 cm. o lățime egală cu (51) 55 cm. Confruntați des lucrul cu tiparul dv., faceți scăzătura de subbrat, eliminînd la fiecare rînd cîte 2 bride de (4) și respectiv de 5 ori. Verificați ca lățimea lucrului să corespundă tiparului și în orice caz ca linia de umăr să nu depășească 13—15 cm.

Mîneca — se începe tot de jos pe un lanț de (27) 29 cm. După cel de-al 3-lea rînd, creșteți de fiecare parte cîte o bridă astfel ca la (42) 44 cm să obțineți o lățime a lucrului de (38) 41 cm. Scădeți după tipar, pe o înălțime de aproximativ 13—14 cm astfel încît ultima scăzătură să fie făcută pe 11 cm lățime.

Călcați sub aburi fiecare parte a pardesiului, asamblați întîi fețele de spate pe linia de umăr, apoi fețele de sus cusăturile lungi. Urmăriți ca motivul ornamental să se asambleze perfect integrîndu-se ori continuîndu-se. De jur-împrejur bordați pardesiul cu un rînd de piciorușe duble (pe fața dreaptă bordura are și 6 butoniere).

DIN LEGUME ȘI FRUCTE PROASPETE

SUPĂ DE VARĂ

Tăiați fideluță 4 morcovi noi, curățați 250 g de mazăre verde, spălați și rupeți în buchete o conopidă mică, curățați și rupeți în două o mînă bună de fasole verde, curățați de coajă și 250 g de cartofi noi mărunți.

Puneți totul la fiert într-un litru de supă limpede de pasăre. Lăsați să fiarbă 20 de minute pe foc potrivit. Sărați. Presărați cu mărar tăiat mărunt.

SUPĂ GROASĂ DE SALATĂ VERDE

Curățați de foile vestede, 2—4 căpățini de salată verde (în funcție de mărimea lor). Puneți într-o oală o lingură de unt să se topească. Adăugați salata și lăsați-o să se înăbușe încet pe foc mic împreună cu 2—3 cepe noi mărunt tăiate. Turnați deasupra circa 2 l apă și lăsați să fiarbă 15—20 de minute. Curățați de coajă 2 felii de franzelă, puneți-le în oală și amestecați-le cu legumele. Pasați. Subțiați cu zeama în care a fiert salata, dregeți cu 100 g de smîntînă, presărați cu un amestec de pătrunjel verde și mărar mărunt tăiate. (1/3 pătrunjel pentru 2/3 mărar). Serviți imediat.

VARZĂ NOUĂ UMPLUTĂ

O varză frumoasă dar nu prea îndesată, 200 g de carne proaspătă și 150 g slănină afumată (sau 200 g șuncă afumată și 2—3 fidați de pasăre), o lingură de orez, 250 g mazăre verde, sare, piper, cimbru, ulei, mărar.

Curățați varza de foile ofilite, spălați-o și opăriți-o ținînd-o cufundată 15—20 minute într-o oală cu apă clocotită cu sare.

Scoateți-o și lăsați-o să se răcorească și să se scurgă. Așezați-o deasupra unui tifon curat. Cu atenție îndepărtați frunzele una cîte una, fără să le rupeți, pînă ce ajungeți la miez. Scoateți-l din varză, îndepărtați cotorul. Tocați mărunt inima verzei, treceți prin mașină carnea și afumătura. Amestecați totul cu orez și mazăre. Sărați, piperați, presărați puțin cimbru bine sfărîmat. Adăugați și puțin ulei Puneți această umplutură în mijlocul verzei și reconstituiți-o adunînd pe rînd foile de varză peste tocătură. Legați varza în tifon, cufundați-o într-o oală mare cu apă aromată cu cîteva fire de mărar și fierbeți-o pe foc potrivit timp de o oră. Serviți-o pe un platou adînc însoțită de un sos picant de roșii.

FRIPTURĂ DE PASĂRE CU LEGUME DE SEZON

Puneți la înăbușit în puțin unt, căpățini întregi de ceapă nouă, rondele de morcovi, mazăre verde. Sărați, adăugați un praf de zahăr. Separat, prăjiți cartofi noi. Serviți fiecărui comesean o bucată de friptură caldă însoțită de garnitură: într-o parte legumele înăbușite, în cealaltă cartofii prăjiți.

CĂPȘUNI CU VIN

Spălați și scoateți codița de la 500 g de căpșuni. Puneți-le într-o salatieră. Presărați-le cu zahăr pudră și 4 dl de vin roșu. Lăsați-le să macereze 3 ore. Serviți-le în cupe.

CĂPȘUNI CU IAURT

Spălați și curățați de codițe 500 g de căpșuni. Alegeți fructele întregi și frumoase. Pe cele prea coapte sau turtite zdrobiți-le cu o furculiță și amestecați-le cu un borcan mare de iaurt și circa 100 g de zahăr pudră. Turnați sosul obținut în castronașe individuale de compot. Așezați înăuntru și căpșunile, împărțindu-le în mod egal. Pînă le veți servi, păstrați-le în frigider. Puteți înlocui iaurtul cu smîntînă.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

O.P. — Brașov. *Cititorii care prezintă probleme de patologie sexuală se învăluie în anonimat și dezertează în fața unui dialog cu specialistul. Își imaginează că este foarte simplu să rezolve toate necazurile cu ajutorul unui sfat prin corespondență. Se înșeală mult. Prezența medicului vă poate ajuta și nu uitați că va fi necesar să fiți sub urmărirea specialistului o perioadă stabilită de la caz la caz.*

Vă recomandăm totuși, Bergonal — un drageu seara, Epifizan fiole — injecții intramusculare, Cedecalcin — 3 drajeuri pe zi.

ANTOANETA CANTARAGIU — Iași. *Sîntem de acord cu dv. că psihoterapia poate face minuni. Evident că medicul acordă mult timp pacientului — procedînd cu tact și răbdare. Reproducem cu plăcere cuvintele dv.: „nu pot să uit purtarea de un înalt umanitarism a cadrelor medico-sanitare de clinica de psihiatrie — Iași". Îi felicităm și noi.*

S. ION, comuna Acuaru, jud. Buzău. — *Hipertricoza poate semnala un dezechilibru hormonal. Ar fi bine să vă examineze medicul endocrinolog.*

VIORICA S. — Caracal. — *Cele mai competente sfaturi pot fi primite de la Centrul pentru combaterea sterilității — din Calea Victoriei 178.*

VASILE RĂDULESCU — Rîmnicu Sărat. — *Cu regret vă comunicăm dv. și altor cititori care ni se adresează cu asemenea rugăminți — că nu avem nici o posibilitate de a vă ajuta în procurarea diferitelor medicamente care nu figurează în nomenclatorul celor aprobate de Ministerul Sănătății.*

M.I. — București. — *În primul rînd, se va preciza cauza afecțiunii dv. Dacă este o micoză se poate depista. Dar poate fi o reacție alergică. Credem că specialiștii clinicii de stomatologie din Calea Plevnei vă vor ajuta, oferindu-vă un tratament etiologic competent.*

C.E.C. VĂ OFERĂ, DUMNEAVOASTRĂ ALEGEȚI!

Probabil mulți dintre dv., stimați cititori, au găsit deja printre instrumentele de economisire prezentate de noi pînă acum, pe cel care corespunde cel mai bine intereselor personale. Pentru aceia, însă, care nu l-au găsit încă, ne-am gîndit să le prezentăm astăzi un libret de economii ce ar putea satisface dorințele celor mai mulți dintre noi. Ne veți da dreptate după ce veți cunoaște

LIBRETUL DE ECONOMII CU DOBÎNDĂ ȘI CÎȘTIGURI

Particularitatea acestui libret o constituie faptul că asigură titularilor nu numai păstrarea în deplină siguranță a economiilor bănești, ci și sporirea lor printr-o dobîndă de 3 la sută pe an și prin cîștiguri în diferite obiecte, cu valori de pînă la 30 000 de lei, care se acordă de C.E.C. prin trageri la sorți trimestriale, trageri care au loc în ultima zi a fiecărui trimestru.

Obiectele pe care titularii libretelor cîștigătoare le pot alege în limita valorii cîștigurilor, sînt foarte variate și de o mare utilitate practică. Astfel, ei pot alege garnituri de mobilă, aparate de radio, televizoare, frigidere, mașini de spălat, aspiratoare de praf și multe alte obiecte atît de necesare într-o gospodărie. De asemenea, la fiecare tragere se acordă, în număr mare și aragazuri cu butelie. Casa de Economii a acordat la tragerea la sorți pentru trimestrul I/1973, 4208 asemenea cîștiguri în valoare de aproape 6.000.000 de lei.

Cîștigurile ieșite la sorți se acordă integral titularilor libretelor care au un sold mediu trimestrial egal cu cel puțin 10 la sută din valoarea cîștigului. Dacă acest sold este mai mic, se acordă titularului un cîștig de zece ori mai mare decît soldul mediu trimestrial al libretului.

De exemplu, titularul unui libret de economii cu dobîndă și cîștiguri a obținut la o tragere la sorți trimestrială, cîștigul maxim i obiecte în valoare de 50 000 de lei. Avînd în libretul său un sold mediu trimestrial de 6 700 de lei (care reprezintă 13,4 la sută din valoarea cîștigului), titularul va încasa cîștigul integral. În cazul în care titularul respectiv ar fi avut în libret un sold mediu trimestrial de numai 3 500 de lei (care reprezintă numai 7 la sută din valoarea cîștigului), el ar fi avut dreptul la obiecte în valoare de 35 000 de lei, adică la un cîștig de zece ori mai mare decît soldul mediu trimestrial al libretului respectiv.

La trageri participă numai libretele care au un sold mediu trimestrial de cel puțin 50 de lei.

Libretele de economii cu dobîndă și cîștiguri pot fi „nominale" sau „la purtător" (cu sau fără parolă).

Libretele nominale se emit de sucursalele județene, filialele și agențiile C.E.C., precum și de oficiile și agențiile poștale și ghișeele C.E.C. din întreprinderi, instituții și din localitățile rurale. Depunerea inițială și soldul sînt de cel puțin 25 de lei.

Depunerile ulterioare și restituirile se pot efectua la oricare sucursală, filială, agenție C.E.C., precum și la oricare agenție și oficiu poștal sau ghișeu C.E.C din țară.

Libretele de economii cu dobîndă și cîștiguri la purtător, cu sau fără parolă, se emit numai de sucursale, filiale și de agențiile C.E.C. autorizate. În acest caz, depunerea inițială este de cel puțin 200 de lei, soldul minim fiind tot de 25 de lei. Depunerile ulterioare și restituirile se efectuează numai la unitatea C.E.C. care a emis libretul.

CHEI DE SCOP

MOBILA CU TAPISERIE DIN PIELE

Combinațiile îndrăznețe de culori cîștigă loc și în tapiseria pentru mobilă. În magazinele de decorațiuni interioare ale cooperației meșteșugărești, în special în cele din strada Gabroveni din București, veți întîlni, de pildă, fotolii, taburete, măsuțe, canapele, tapisate în piele sau înlocuitori din piele în combinații reușite și elegante. Cele mai obișnuite: negru cu alb și negru cu roșu. Desenele geometrice create prin combinarea culorilor dau respectivului mobilier o notă de originalitate. El își poate găsi locul într-un colț al camerei de zi în care avem mobilă de culoare deschisă (pentru contrast) sau chiar în dormitor dacă tapiseria patului și a fotoliilor este într-o culoare deschisă, chiar într-una din culorile roșu, alb etc. combinate cu negru în desenele tapiseriilor din piele.

DIN CEA MAI SIMPLĂ STICLĂ

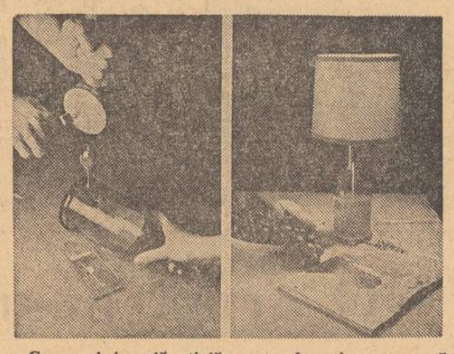

Cea mai banală sticlă poate deveni o elegantă veioză. Cu un aparat special, un fel de burghiu electric fabricat în Anglia (cum se vede în fotografie) sticla poate fi cu ușurință perforată și chiar decorată.

ROBOTUL „CHARLY"

Se numește Charly, e construit din cupru și rezistă la teste dintre cele mai dure... De fapt e un robot — se spune că unicul exemplar de acest fel de pe glob — care experimentează cu cea mai mare seriozitate cele mai variate modele de confecții, verificîndu-le puterea de rezistență la temperatură, la întemperii, la umezeală etc. Robotul Charly aparține complexului de instituții vestgermane din Hohenstein, cunoscut sub numele de „Universitatea modei", instituții ale căror cercetări vizează știința modei.

ÎNLOCUITORUL TUTUNULUI

La sfîrșitul anului 1975, se va construi în Anglia o fabrică producătoare de materie primă — din lemn — înlocuitoare a tutunului. Deci, un fel de tutun-celuloză. Se pare însă că cele 10 000 tone livrate anual vor fi amestecate cu tutun obișnuit pentru a servi locuitorilor Marii Britanii țigări acceptabile și sănătoase.

TEXTILELE AUSTRIECE

Pentru moda 1974, colaborarea dintre Camera Federală de Comerț a Austriei, reprezentanți ai unor firme austriece de textile și îmbrăcăminte cu Publicom, Romanoexport, Icecoop, Ucecom cu Centrul său de creație s-a soldat cu rodnice rezultate. Săptămîna trecută, au fost prezentate la Hotelul Intercontinental țesături produse în Austria pentru moda anului viitor — metraje din bumbac, material sintetic, țesături în amestec și o seamă de materiale brodate — precum și confecții din aceste țesături în modelele create atît de specialiștii austrieci cît și de specialiștii din România.

Materialele prezentate vor fi vîndute ulterior, în magazinele noastre.

În fotografie, unul din modelele create de specialiștii austrieci: ansamblu de plajă din jersey sintetic, format din două piese. De remarcat jocul de dungi albe și negre.

De vînzare la magazinele Centralei pentru legume și fructe

(5307)

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pe teme juridice

PETRE TRANCA, Ploiești — Actuala reglementare privind administrarea fondului locativ și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași prevede că persoanele care se mută definitiv în altă localitate își păstrează dreptul de folosință asupra locuinței pe care o dețin, cel mult 6 luni de la data mutării. Legea interzice subînchirierea locuinței pe această perioadă

DOINA VINTILĂ din Arad. Dumneavoastră puteți obține pensie de întreținere de la fostul soț. Codul familiei prevede obligația soților de a-și acorda întreținere unul celuilalt. Soțul divorțat, dacă se află în nevoie din cauza unei incapacități de muncă survenite înainte de căsătorie, ori în timpul căsătoriei, are dreptul la întreținere. De acest drept beneficiază și atunci cînd incapacitatea se ivește în decurs de un an de la desfacerea căsătoriei, dacă incapacitatea se datorează unei împrejurări în legătură cu căsătoria Cuantumul acestei pensii de întreținere se stabilește de instanță potrivit cu nevoia celui care o cere și cu mijloacele celui care urmează s-o plătească. putînd ajunge la o treime din venitul net din muncă al soțului obligat la plata ei. Dacă divorțul s-a pronunțat din vina dv., beneficiați de acest drept, timp de un an de la desfacerea căsătoriei. Dacă dimpotrivă divorțul s-a pronunțat din vina soțului, atunci aveți dreptul la întreținere cît timp vă aflați în nevoie, iar dacă vă recăsătoriți, dreptul la întreținere încetează pe data recăsătoririi.

VLADIMIR REGUȘ — Vatra Dornei, jud. Suceava. Instanța judecătorească sesizată cu acțiunea de divorț va hotărî căruia dintre părinți urmează a i se încredința copiii minori. În acest scop vor fi ascultați părinții și autoritatea tutelară. Dacă fetele au împlinit vîrsta de zece ani vor fi ascultate și acestea. Instanța judecătorească va hotărî pentru fiecare dintre copii, dacă va fi încredințat tatălui sau mamei. Instanța nu este obligată să încredințeze una din cele două minore tatălui, iar alta mamei Dimpotrivă, dacă situația este așa cum o prezentați sînt suficiente indicii că minorele nu trebuie despărțite și, ținînd seama de interesele acestora este cazul, dacă se pronunță divorțul, să fie încredințate mamei. Dispozițiile legale prevăd, iar Tribunalul Suprem a dat îndrumare în toate cazurile că instanța va dispune — în legătură cu încredințarea copiilor minori, indiferent de înțelegerea soților, potrivit numai cu interesele minorilor — căruia dintre părinți urmează să fie încredințați spre creștere și educare, ținînd seama de vîrsta și sexul copiilor, de atașamentul lor față de unul din părinți, de posibilitățile de creștere și educare ale fiecăruia, de moralitatea lor etc.

MIMI T. — Tulcea, A. LUSCICU — Mangalia, R. VLAD — Ploiești ș. a. Soțul supraviețuitor moștenește din averea celuilalt soț, venind în concurs cu copiii acestuia, ori cu descendenții lor. Copiii celui ce a decedat moștenesc trei pătrimi din avere, iar soțul supraviețuitor moștenește o pătrime. Copiii soțului supraviețuitor rezultați dintr-o altă căsătorie nu moștenesc însă pe cel decedat.

Dacă defunctul n-a lăsat descendenți, atunci soțul supraviețuitor vine la moștenire în concurs cu părinții, frații și surorile defunctului și descendenții lor.

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

CONFUZIA: ABANDON — OBLIGAȚII FAMILIALE

CURIER SĂPTĂMÂNAL

de Mihai STOIAN

„Stimate curier,

Poate n-aș fi scris dacă n-aș fi citit propunerea cititorului Dumitru Varvara (care cerea, în mod îndreptățit, ca pe „Cartea de muncă" să fie consemnate și obligațiile familiale ale posesorilor — n.n.). *M-am despărțit de prima soție, la cererea ei, în 1963, divorțul a fost pronunțat din vina ambelor părți și astfel, în egală măsură, aș fi putut cere încredințarea spre creștere și educare a fiului nostru, pe atunci de 10 ani. Faptul că trebuia să părăsesc casa soției și să plec „în lume" cu un singur geamantan nu mi-a permis să cer acest lucru. La acea dată legea nu prevedea înființarea automată a popririi pe salariu și totul ar fi decurs* normal (subl. mea — M. St), *eu expediindu-i banii necesari în fiecare lună, fără întârziere. Normal, spun, dacă după recăsătorirea mea cu o femeie demnă, pe care la plecarea din celalaltă casă nici n-o cunoșteam, reacția noii mele căreia i-a fost încredințat băiatul n-ar fi fost nepotrivită* (am înlocuit cuvintele dv., mult prea categorice — n.n.)... *Sînt mereu târît în judecată, chiar și numai pentru a cîștiga 30 de lei în plus, și asta fără ca fosta soție să mi se fi adresat cu vreo cerere, directă, anterior. Și acum ajung la miezul celor ce vreau să le susțin. În urma unei astfel de acțiuni, dintre cele multe intentate, mi se oprește din salariul lunar exact pensia de întreținere stabilită (nu aveam nici o restanță, dar intrase în vigoare poprirea automată, hotărîtă datorită nenumăratelor sustrageri de la plata acestor drepturi, ale altor părinți). Conducerea și colegii din întreprindere, cunoscîndu-mi caracterul și atașamentul față de copil, n-au executat poprirea și mi-au lăsat satisfacția de a expedia personal banii respectivi fiului meu. Mai mult : la schimbarea locului de muncă, prin trecerea la altă întreprindere, timp de 4 ani nici n-au transmis noii întreprinderi poprirea, iar eu am trăit astfel clipa în care depun mandatul poștal, prima mea grijă și singura legătură cu fiul meu, el fiind nevinovat de infirmitatea morală pe care alții i-au produs-o. Copilul a crescut, devenind major, în prezent este student, eu am continuat să-i trimit banii și după ce devenise major, dar, stupoare, sînt chemat în judecată (hotărîrea judecătorească expirase la majorat) pentru obținerea a... 50 lei în plus, lunar. Judecătorul ar fi urmat, conform legii, să înființeze poprire pe salariu, însă am arătat cele înfățișate și dv. mai sus, am fost crezut (pe baza dovezilor materiale) și poprirea n-a mai fost înființată, încît pot trăi și astăzi, o dată pe lună, satisfacția îndatoririi firești de tată, deși, de cealaltă parte a baricadei se află...* (întrerup aici — n-am încotro — textul dv. M. St.).

În această situație este oare excelentă propunerea de a fi înfierat (subl. ns) și în carnetul de muncă cu mențiunea „are obligații familiale"? Este oare drept ca toți tații, fără excepție, să fie socotiți nedemni (în cazul soților despărțiți, firește), încurajîndu-se astfel și atitudinile nefaste ale acelora care fi îndepărtează pe copii de propriii lor tați? Oare nu se cunosc destule cazuri în care și mamele sînt vinovate de despărțirea produsă? De ce ziariștii, sociologii etc, nu abordează și acest revers al medaliei? Găsesc că nu este deloc excelentă propunerea de a-i băga pe toți în aceeași oală a abandonului, cum nu e nici ignorarea problemei vinovăției unor mame în educarea voit antipaternă a copiilor încredințați spre creștere.

N.F.
tehnician, Întreprinderea Electrocentrale — Mitia — Deva".

Stimate N.F., scrisoarea dv. nu m-a convins (și afirmînd asta de la bun început, nu țin să afirm — neapărat — că am dreptate totală). Dar... rîndurile așternute de dv., evident cu patos întemeiat, mi se par mie cam... contradictorii — și mă voi strădui s-o dovedesc. Descrieți cazul dv., asemănător, s-o știți, cu destule alte cazuri (mă refer la ambele aspecte : un tată — sau o mamă — își îndeplinește cu exactitate obligațiile materiale ce-i revin după divorț ; o mamă — sau un tată — își crește în așa fel copilul, încît acesta să-l „nege" pe celălalt părinte). Am întîlnit destule situații de acest gen. Totuși, de ce să aducem mereu și mereu în discuții, drept argumente, fapte care-i privesc, în mod direct, pe adulții-părinți? Singur afirmați că băiatul dv. n-are vină (deși, la vîrsta lui, bănuiesc c-ar putea dovedi ceva mai multă maturitate, înțelegînd mai nuanțat cele petrecute cîndva). Că dv. ați plătit întotdeauna pensia de întreținere (ba, citeodată, și ceva în plus), vă cred integral. Că ați avut necazuri cu solicitarea legală a plusurilor (fie și de... 30 sau 50 lei), iarăși vă cred. Dar nu vă înțeleg deloc (iertată să-mi fie opacitatea) orgoliul acesta pentru care vă luptați : să puteți, de unul singur, și independent de orice „presiune", expedia banii cuveniți fiului (încercînd, totodată, satisfacția „comunicării" — astfel — cu el)... La urma urmei, de ce vi se pare perfect firesc ca, la salariu, să vi se rețină, de asemenea, automat, contravaloarea chiriei sau a impozitului, însă atunci cînd e vorba de... pensia de întreținere, considerați că se produce o imixtiune în forul dv. interior? Vedeți, sper, că încerc să lămuresc lucrurile situîndu-mă, inițial, pentru uzul dialogului nostru public, pe poziția dv... Evident, una e să plătești chiria (cu o anumită detașare) și alta-i să-i plătești propriului copil banii cuveniți pentru întreținere (între noi fie vorba, credeți chiar că, de regulă, contribuția paternă sau maternă, a părintelui din afara căminului în care locuiește copilul, ajunge într-adevăr pentru... creșterea acestuia ?). Îmi îngădui să afirm că dv. insistați atît pentru „libertatea plății", deoarece — la un moment dat — spuneți negru pe alb : „a fi înfierat" și în carnetul de muncă cu mențiunea „are obligații familiale". Fără doar și poate, dacă această mențiune echivalează, în mentalitatea dv., cu... înfierarea, greu să vă conving de contrariu. Bănuiesc că sursa confuziei este punctul, pe același plan, a *abandonului familial* cu *plata pensiei de întreținere*. Prin acceptarea și punerea în practică a propunerii cititorului nostru Dumitru Varvara din Iași n-ar fi vorba, nici gînd, de... înfierarea unui părinte (tată sau mamă) despărțit legal de celălalt părinte, ci de punerea lucrurilor la punct, prin instaurarea ordinei depline în această chestiune încă insuficient „organizată". Dv. singur afirmați că există „nenumărate sustrageri" — și dacă există, rămîn la opinia exprimată anterior, că propunerea lui *D.V. este excelentă !* Prin punerea ei în practică se va termina, o dată pentru todeauna, cu feluritele „argumente" contra exactității matematice în plata îndatoririlor către copii (ce să-i faci : culmea, prin intermediul celuilalt părinte, la care locuiește și care, în marea majoritatea a cazurilor, este socotit „vinovat" de toate cele întîmplate, de către... expeditor). Așadar, tocmai pentru ca zona intangibilă a drepturilor copilului să nu mai fie poluată, în nici un fel, de reziduurile relațiilor mamă-tată (indiferent de cine-i „vinovat" din punctul de vedere al celuilalt fost partener), procedeul propus — simplu, realmente obiectiv — al consemnării obligațiunilor familiale în cartea de muncă și reținerea acestora *de la sine*, e cît se poate de civilizat și eficient.

Uf ! cînd vom înțelege, cu toții, că 5 lei, 7 lei, 10 lei pe zi, primiți prin mandat poștal direct (scris cu mînă proprie ale părintelui) sau bătut la mașină de o funcționară impasibilă, nu pot acoperi suprafața sensibilă pe care ne-am deprins s-o numim, cu un termen strict, inimă — și cu altul mai puțin strict, suflet?

POST-SCRIPTUM. De ce Ministerul Muncii nu răspunde la propunerea publicată în rubrica noastră, la 21 aprilie a.c., privitoare tocmai la *înscrierea obligațiilor familiale în carnetul de muncă* al celor în cauză ? Așteptăm un răspuns... urgent.

PASIUNEA PENTRU PROFESIE

Mame cu... 150 de copii

Acum cîtva timp, m-am aflat la o interesantă consfătuire organizată de Departamentul Agriculturii de Stat cu directoare și educatoare ale grădinițelor de copii din întreprinderile agricole de stat. Dintre cei aproape 300 de participanți, majoritatea era constituită de uteciste, tinere între 18 și 25 de ani, acestea impunînd consfătuirii o atmosferă de căutări, neastîmpăr, entuziasm și o imensă dragoste de oameni, trăsături caracteristice acestei vîrste. Consfătuirea a constituit un fructuos și binevenit schimb de experiență (teoretică — în prima zi — și practică — în a doua zi — prin vizitarea și asistarea la lecții deschise în trei grădinițe model : Dudu și Roșia, aparținînd de I.A.S. Mogoșoaia și „30 Decembrie"). Cu această ocazie s-a observat cu ușurință seriozitatea cu care privesc aceste tinere munca lor instructiv-educativă cu cei mici, pasiunea cu care-și înconjoară profesiunea pe care și-au ales-o. Iată ce am aflat de la cîteva participante :

★

EUGENIA LEU are 19 ani și este directoarea grădiniței Prod din I.A.S. Dumbrăveni, județul Sibiu — fată veselă, volubilă, ușor copilărească.

— Ce te-a îndemnat să devii educatoare ?

— Am o bună prietenă — prietenă „dintotdeauna" îi spun eu — cu care am copilărit în Sibiu, am fost colege de bancă, și-am împărțit mereu bucuriile și micile necazuri. Amîndouă iubeam mult copilăria și copiii — le iubim și acum, dar cu mai mare intensitate și cu altă răspundere — și de aceea ne-am hotărît să urmăm — în urmă cu 5—6 ani — această secție a noului liceu pedagogic înființat în orașul nostru.

— Cînd ați absolvit ?

— Anul trecut și la repartiții am mers tot împreună și am ales singura grădiniță de pe listă unde erau două posturi. Mariana însă nu s-a prezentat. Atunci am avut sentimentul că prietenia noastră s-a stricat ; după o lună, însă, a venit la Prod, în satul acesta nou, cu oameni deschiși și primitori. La început, probabil că, părinții s-au cam îndoit de ceea ce vor reuși să-i învețe pe copiii lor cele două „fetișcane", venite la grădină.

— Și a trecut mult pînă cînd și-au dat seama de necesitatea grădiniței și de... reușita muncii voastre ?

— Aș putea spune că i-am captivat repede și nu numai ca părinți sau ca membri ai comitetului de părinți, ci ca prieteni ai grădiniței noastre și a copiilor lor. Acum, este suficient să solicităm sprijinul unui părinte și îl primim cît se poate de repede.

— Care a fost cea mai mare satisfacție pe care ți-a oferit-o munca ta de un an ?

— Prima sărbare a micilor mei „elevi" : faptul că ei au satisfăcut exigențele părinților-spectatori, că au avut voința de a învăța cîntece, poezii, dansuri, că au dovedit că se pot concentra și pot fi și... artiști.

★

Între participantele la consfătuire s-a răspîndit rapid expresia „bulgăre de suflet și minte" la adresa unei fete micuțe, cu ochii vii, pătrunzători, de prin părțile Dobrogei. **IOANA ALEXANDRESCU** a absolvit liceul pedagogic din Constanța, în urmă cu 2 ani și a fost repartizată la grădinița Întreprinderii agricole de stat Peștera. Deși n-o arată făptura, este foarte vinjoasă, dacă a reușit într-un timp atît de scurt să înlăture din întreprindere mentalitatea potrivit căreia grija față de copii nu intră în obligații. Cînd e vorba despre ceva care să îmbunătățească sau să înfrumusețeze zilele petrecute de copiii muncitorilor I.A.S. în grădiniță, Ioana este în stare să lupte cu oricine-i pune piedici.

Eugenia Leu — *Ioana Alexandrescu* — *Valeria Chifor* — *Elena Fășie*

— Mă simt bine în compania celor mici, îi iubesc și mă iubesc. Avem un local frumos, așezat într-o livadă cu meri, caiși, pruni, iar dincolo de livadă sînt dealuri și păduri. „Copiii mei" sînt curioși, au spiritul de observație dezvoltat și-s dornici să-i imite pe cei mari pe care îi admiră. Îmi plac florile, îmi plac pădurile : copiii mă imită ; așa învățăm în excursii să deosebim copacii, să cunoaștem florile, să recunoaștem culorile și gizele, să ne ferim de cele rele, să le păzim pe cele folositoare. În excursii sau la joacă eu sînt de-o seamă cu ei ; ne spunem pe nume și învățăm reciproc, unii de la alții, ce-i mai frumos. În sala de clasă sînt din nou tovarășa educatoare și elevii mei nu numai că mă ascultă cu atenție și mă respectă, dar au învățat să se respecte și între ei : își cer scuze dacă se întîmplă ceva și nu se pîrăsc ; cei nou veniți sînt înconjurați cu grijă de colectiv, li se oferă cele mai frumoase jucării și sînt obișnuiți să nu se poarte decît așa.

— Dar lecțiile cum se desfășoară ?

— Tot în joacă... pentru cei mici joaca e un lucru foarte serios, cu legi nescrise care impun dreptatea, atenția, corectitudinea, fie că-i vorba despre „de-a v-ați ascunselea", despre construirea unei noi grădinițe sau a unui palat din cuburi pentru păpușă, fie că-i vorba despre observarea lăstarului, a melcului, a vrăbiuței sau a liliacului. Sintezele parțiale le facem în versuri, vocabularul se îmbogățește pe nesimțite, rimele vin în minte pe negîndite : ...Floarea e ca un buchet / Cu surate multe, multe. / Mirosul e amețitor / De mult parfum ce le-nconjur / Mov le e a lor culoare / Cum se cheam-această floare ? / Liliac". Și chiar dacă nu-s grozav de reușite versurile, uneori le și cîntăm, și așa, din joacă, cunoștințele se înmulțesc, simțul frumosului se dezvoltă...

★

Despre frumoasa și minunata lume a copilăriei pe care o au în „mîinile" lor mi-au povestit și alte uteciste. **VALERIA CHIFOR**, directoarea grădiniței Larga, din Întreprinderea agricolă de stat Apahida — Cluj, cea care ride cu toată ființa ei atunci cînd copiii sînt fericiți și suferă pentru cea mai mică durere a lor, este aceeași care a antrenat colectivul din care face parte și mamele copiilor la confecționarea costumașelor pentru prima serbare din viața lor. Sau utecista **ELENA FĂȘIE**, directoarea grădiniței din I.A.S. „30 Decembrie" Ilfov, care-mi descria cu lux de amănunte „castelul" ce adăpostește pe cei 80 de copii ai salariaților din această întreprindere, despre liliacul înflorit care împrejmuiește locurile de joacă, despre cît de drăguți și isteți sînt copilașii din grădinița ei. M-am convins că nu numai mamele își laudă copiii, m-am convins că utecistele — mămici a cîte 50, sau 150 de copii își iubesc meseria pe care și-au ales-o și fac totul pentru a contribui la formarea unor oameni puternici, curajoși, care să iubească munca și viața.

Minodora IANCU

— Cine a cîștigat meciul ?...

UMOR STRĂIN

— De ce ai sunat ? Doar ai cheia în poșetă...

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

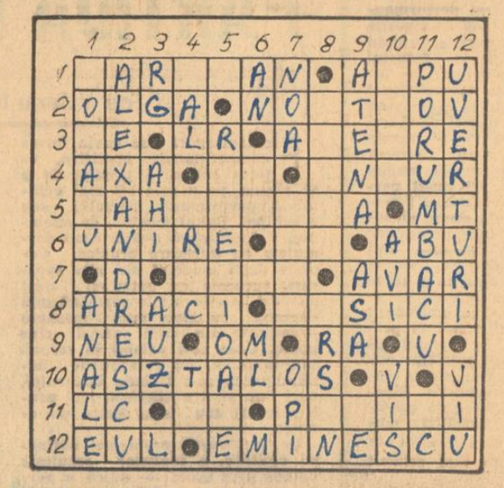

GLOSAR

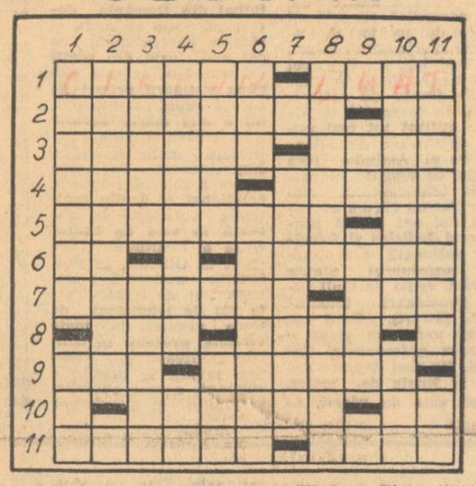

Trecut-au ani...

ORIZONTAL : *1. Scriitor contemporan, autorului volumului pentru copii „Vreo douăzeci de ani" (Marcel) — Poetă și prozatoare contemporană, autoarea volumului de nuvele „Anii iubirii" (Letiția) ; 2. Personaj feminin din piesa „Ani de pribegie" de Arbuzov — Scriitor și critic român, autorul operei „Din anii studenției" (Mihai) ; 3. Ere ! — Liviu Rebreanu — Aerisire ; 4. Bară de rotație — Mulți ani... — Întoarcere pe același drum ; 5. Poet român contemporan, autorul volumului „Zodie milenară" (Ion) — Munte ! ; 6. Important act istoric din țara noastră înfăptuit în anul 1859 — Nune ! — Luna la vechii asirieni ; 7. Petrecere mare — Stringe cu anii și nu-i mai ajunge ; 8. Sprijin în vie (pl.) — Scriitor clasic sîrb, autorul volumului „Ani de școală" (Branislav) ; 9. Localitate în Japonia — Ființă — Soare egiptean ; 10. Prozator maghiar din țara noastră, autorul volumului „An nou" ; 11. Marginile lacului ! — 4-5 decenii ! — Cercetător istoric contemporan, autorul lucrării „Mișcări de rezistență și răzvrătire în Banat în anii 1774—1775" (Grigore, n. 1900) ; 12. Individul în sens filozofic — Luceafărul poeziei românești, autorul poeziei „Trecut-au anii..."*

VERTICAL : *1. A scris în colaborare cu Aurel Baranga piesa „Anii negri" (Nicolae) ; — Scrieri istorice în care evenimentele istorice sînt înregistrate an cu an ; 2. Poet și fabulist român, autorul poeziei „Anul 1840" ; 3. Radu Greceanu — Localitate în Turcia — Simț ce slăbește cu anii ; 4. Bidiviu — Onomatopee pe lac — Cute ! ; 5. „O noapte furtunoasă"... în staginea de iarnă a noului an (pl) ... ; 6. 1973 — Început de veac ! — Mileniul 1 și 3 ; 7. O noapte jumătate ! — Arin — Inima de copil ! ; 8. Renumit scriitor francez, autorul romanului : „Căpitan la 15 ani" — Blană artificială ; 9. Oraș grecesc ce a cunoscut o deosebită înflorire în „veacul de aur" al lui Pericle — În acest mod — Peste ; 10. Salcim — Prefix pentru păsări — Lume de basm (fig.) ; 11. Poetă contemporană, autoarea volumului „Anii aceștia" — Pecete ! ; 12. Introducere muzicală (pl). — Se află în viață.*

Prof. Gheorghe BRAȘOVEANU-Urlați

Dicționar : *ABU, NEU, RA, EUL, AHI.*

ORIZONTAL : 1) Trase prin inel... — și trase la ochi ; 2) Duse de curent... — și la vale și la deal ! ; 3) Case de odihnă (vara)... — Fiica... vitregă ; 4) Nu ni-s apropiate — Întrece măsura ; 5) Final favorabil într-o dispută — Liță neizolată ! ; 6) Rădăcină de brad ! — Trag aproape ; 7) Se prind la butonieră — Cal de antrenament ; 8) Taie-n carne vie — Sparge scoarța ; 9) Într-o doagă — Se face cercetînd ; 10) Taie, dar nu spinzură (pl.) — În adînc ! ; 11) Lasă-mă să te las — Uite-l nu-i.

VERTICAL : 1) Bate toba la Moldova — Dinsa ținută la distanță ; 2) Te face să vezi cu alți ochi ; 3) Prins de git — Stă pe capul multora ; 4) Au luat-o înainte — Notă muzicală ! ; 5) Produce erupții — A fi informat ; 6) Populație africană — De adormit copiii ; 7) Ține de proprietate ; 8) Se dă de-a dura — Scîntei în beznă ; 9) Primul înscris... la cuvînt — Joacă pe uliță ; 10) Cade claie peste grămadă — Solid și gras... ; 11) E în revenire de formă — Ridică mari semne de întrebare.

Neacșa MIRON

Cuvinte rare : REC, UT, EUE.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

UTILE

ORIZONTAL : Colet — Simț — Ademenitor — Rac — Romane — Etuvă — Pres — Nai — Croită — A — Tio — Z — Ar — C — Striuri — Panta — On — R — Alee — Inimi — Imitat — Ta.

AUTOVEHICULE

ORIZONTAL : Vuia — Coandă — Danubiana — Id — Asi — Urma — Ini — Ce — Sr — Etalat — Isma — Pr — Timi — Acumulator — V — Usură — Emis — V — Cricuri — Am — Ome — Tele — Aro — Lala — Renault — An — Prii — Cleo — Număr — Aera — R.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Lacul focului veșnic

Pe Terra există fel de fel de lacuri, cu apă dulce, cu apă sărată, unele mai limpezi, altele mai tulburi, unele mai adînci, altele mai puțin adînci etc. Dar toate aceste lacuri au un element comun : apa. Totuși, se pare că există și lacuri de foc, ba chiar un lac al focului veșnic. Întrebarea pe care o pune cititorul nostru **GAVRIL ȘTEFAN**, elev la liceul pedagogic din Botoșani, se referă tocmai la acest lac. **Ce știți despre el ?**

Ciurul lui Eratostene

Unul dintre marii matematicieni ai antichității, contemporan cu Arhimede, a fost Eratostene. Cei doi savanți au purtat corespondență unul cu altul, împărtășindu-și reciproc cunoștințele și făcînd schimb de experiență sau de opinii.

De la Eratostene ne-a rămas moștenire și faimosul său ciur. **Știți, de fapt, ce este cu ciurul lui Eratostene și la ce folosea ? Ce se cernea cu el ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Tramvaie cu tracțiune umană

Înainte de primul război mondial s-au folosit tramvaie trase de oameni, în Japonia. Ele circulau pe șine, tractarea fiind realizată de doi oameni robuști, numiți cocli. Linia, cu o lungime de 11 km, fără nici o stație intermediară, deservea orașele Atami și Yosihoma, de pe litoral. Drumul dura două ore. Cei doi oameni, fie să trăgeau după ei vagonul, fie că îl împingeau. Mai puțin agreabil pentru călători era în situațiile cînd drumul prezenta pante. Atunci, cei doi cocli se urcau în vagon, lăsîndu-l să pornească în voie la vale, spre groaza celor dinăuntru. Și totuși, s-a călătorit în astfel de condiții timp de mai mulți ani...

Kilometrajul

Într-adevăr, kilometrajul autobuzului era foarte bun, însă, cu puțin timp mai înainte, el ajunsese la 99 999 km, după care, continuase a înregistra, dar luînd-o de la început. Prin urmare, cînd călătorul se urcase în autobuz kilometrajul marca 99 998 km. Pe parcurs, el a ajuns la 99 999 km și apoi, la 00 000, după care și-a continuat numărătoarea, începînd de la 00001 km. Faptul că autobuzul se prezenta destul de uzat nu-i de mirare : parcursese cel puțin 100 000 km.

Poșta cititorilor

Cele mai bune răspunsuri pentru întrebările din rubrica noastră apărută în nr. 813 din 5 mai 1973 al revistei, rezultate după tragerea la sorți, au fost acelea primite de la următorii cititori : **Amza Costel**, Caracal, jud. Olt ; **Ion Pop Coman**, pensionar C.F.R., Oradea ; **Drutul Constantin**, Reșița ; **Luminița Hristache**, elevă, Medgidia ; **Bețcu Toma, Ianeu Marin** și **Bălănescu Florin**, Alexandria, Teleorman ; **Gavril Ștefan**, elev, Liceul pedagogic, Botoșani (am reținut propunerile. Mulțumim.) ; **Eva Kecskés**, elevă anul III, Lic. de cultură generală nr. 2, Satu-Mare (propunerile făcute sînt interesante și le vom publica. Mulțumim).

Iacob Petras, Brăila. Am mai publicat un material asemănător. Ce să facem ?

Bratosin Ștefan, Călărași. Vă mulțumim pentru frumoasele aprecieri cu privire la rubrică. Dacă s-ar putea, noi am dori să fie perfectă. Dar... Dacă doriți să purtați corespondență cu alți cititori, amatori de subiecte în genul celor publicate în rubrică, vă satisfacem rugămintea, publicîndu-vă adresa în întregime, pentru cei interesați : Str. Griviția nr. 69, Călărași, jud. Ialomița. Dacă însă nu veți prididi cu răspunsurile, să știți că noi nu avem vreo vină : dv. ați vrut-o !

Gabriela Andrei, elevă, Șc. generală nr. 1, Slobozia, jud. Ialomița. Bucuroși de prima scrisoare adresată redacției, precum și de răspunsurile corecte, în general. Nu avem nimic împotrivă să devii o corespondentă asiduă a rubricii. Dimpotrivă !

Niculescu Marian, elev, Liceul industrial de transporturi București. Cu mult înainte am primit materiale identice de la alți cititori. Uneori... istoria se repetă.

Cornea Mircea, economist stagiar, Fabrica de rulmenți Birlad, jud. Vaslui ; **Ileana Apostolescu**, elevă, Liceul nr. 6, Ploiești și **Anton Mircea**, elev, Reșița. Dv., toți, ați sesizat că întrebările trimise de cititorul nostru Dode Anton, din comuna Modelu, jud. Ialomița, publicate în rubrica din nr. 813 al revistei, au fost preluate din volumul „Cine știe... răspunde" de Mihai Ferăscu, apărut în 1972, la Editura Politică. Ba, mai mult decît atît, tov. Cornea ne indică într-o tabelă minuțios executată, numărul întrebărilor, al paginilor și al răspunsurilor din respectiva lucrare. Atîta timp cît expeditorii problemelor nu menționează că ei sînt autorii acestor probleme, nu li se poate nici cel puțin imputa că ar fi plagiatori. Bine ar fi fost însă să precizeze sursa de inspirație.

AM REȚINUT în vederea publicării materialele trimise de cititorii : **Floarea Florin**, București ; **Luminița Ciumber**, Pitești ; **Ioan Suciu**, Cîmpia Turzii, jud. Cluj ; Ing. **Rusu Alexandru**, Slatina, jud. Olt ; **Gîndac Stelică**, Măcin, jud. Tulcea și prof. **Octav Dumitriu**, com. Văleni de Vaslui, jud. Vaslui, cărora le mulțumim.

Ing. Liviu MACOVEANU

JOCURI DISTRACTIVE

Unul din cele patru ulcioare poate fi reparat cu cioburile de jos. Știți care anume ?

Care anume din cele șase viețuitoare nu-și are locul în acest grup ?

(Soluțiile în numărul viitor)

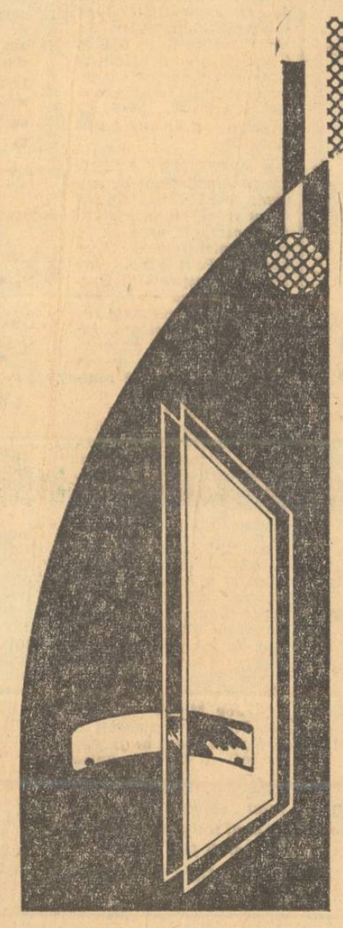

CENTRALA INDUSTRIALĂ A GEAMURILOR ȘI MATERIALELOR IZOLATOARE ȘI MASE PLASTICE BUZĂU

Vă recomandă dintre produsele sale :

— Geam termopan (izovit) de diverse dimensiuni, cu spații între 6—15 mm

— Parbrize din duplex pentru autoturisme și autocamioane.

— Uși din sticlă securizată de la 8 mm grosime în sus.

— Cabine telefonice din geam securizat.

— Cărămizi din sticlă cu goluri, în diverse dimensiuni.

(5289)

VIAȚA STADIONULUI

SECRETUL PERFORMANȚEI ÎN FOTBAL

Ce ne spune Ștefan Covaci la terminarea „perioadei Ajax"

de Eftimie IONESCU

Ultimul fluier al reputatului arbitru iugoslav, Milivoje Gugulovici, în finala nr. 18 a „Cupei campionilor europeni", nu anunța doar a treia și consecutiva victorie a faimoșilor olandezi în competiția laureaților Europei, ci și încheierea directoratului lui Ștefan Covaci, după doi ani petrecuți la Ajax. Aveam să înțeleg și mai bine, cîteva zeci de minute mai tîrziu, de ce toți campionii continentului s-au repezit mai întîi la antrenorul lor, ridicîndu-l pe brațe, și lăsînd pentru mai apoi solemnitatea primirii cupei.

Finala a prevăzut o oficială și impozantă conferință de presă într-o sală special amenajată la stadionul „Steaua roșie"; dar ea a avut zeci de mici și neprevăzute discuții cu eroii ei. Una dintre ele l-a prezentat ca subiecți pe cei doi jucători de extremă ai Ajaxului: Swart, cel mai bătrîn; Rep, cel mai tînăr. Unul, în zilele de final de carieră. Altul la începutul ei. Unul, utilizat tot mai puțin de Covaci. Altul lansat de el. Amîndoi însă la fel de elogioși în privința tehnicianului sub îndrumarea căruia au lucrat doi ani. „Fără programul judicios și folosirea rațională, organizate de antrenorul Ștefan Covaci, eram de mult între pensionarii fotbalului". (Swart). „Dacă am ajuns unde am ajuns o datorez antrenorului Covaci. Nu mai departe decît la finala de astăzi, după sute de păreri, eram jucătorul cel mai ieșit din formă. După ele nu aveam ce să caut în finală. Ștefan Covaci m-a menținut în echipă și am bucuria de a-i fi făcut cel mai frumos cadou, golul succesului".

Tîrziu, cînd tumultul festivităților post-finală se mai stinseseră, am stat un timp de vorbă cu Ștefan Covaci. În mica noastră discuție n-au existat întrebări și răspunsuri. Am ascultat cîteva frînturi dintr-o retrospectivă pe care — cîndva — sperăm să o prezentăm la veritabile dimensiuni, iubitorilor de fotbal, într-o formă mult mai completă, mai generoasă. Vorbește, așadar, Ștefan Covaci...

— Știu că amatorii de fotbal din România doresc să știe ce moment rămîne pentru mine ca cel mai cald din acești doi ani. Nu, nu este nici clipa cîștigării primei finale a cupei campionilor, nu e nici măcar aceasta a terminării cu bine a activității mele la Ajax. Impresionarea în care m-am simțit cu adevărat emoționat și deplin mulțumit sufletește se plasează în sala de conferințe a Institutului de sport al Olandei, la conferința națională a antrenorilor de fotbal. Peste 300 de tehnicieni de toate gradele, de toate vîrstele, prezenți în băncile amfiteatrului. Fusesem invitat să prezint o expunere asupra evoluției fotbalului și a opiniilor mele privind drumul său mai departe. La sfîrșit, președintele federației din Olanda, a rostit obișnuitele cuvinte de mulțumire. El a spus că antrenorii țării sale constată cu plăcere competența școlii fotbalistice românești. Atunci am avut imensa satisfacție de a fi reprezentat cum trebuie pe colegii mei de acasă. Posed astăzi toate datele spre a afirma că tehnicienii români sînt printre cei mai bine pregătiți și mai competenți din fotbalul european. Posed acum cele mai edificatoare probe că jucătorii români au toate calitățile marei performanțe. Păcat însă că rigorile vieții personale rămîn foarte largi în fotbalul nostru. Iată, într-un întreg sezon competițional jucătorii de la Ajax s-au culcat în numai două seri peste ora 10. Și aceste depășiri s-au petrecut sub ochii mei în numai două seri. Ei nu-și permit să risipească cele nouă ore de somn, alcoolul le produce panică iar aventurile galante sînt excluse; mai cu seamă că soțiile sînt de o severitate care întrece pe aceea a oricărui antrenor! E singurul secret al performanței în fotbalul actual. Restul rețetelor miraculoase sînt numai subiecte de senzație. Bineînțeles vorbesc de condițiile unei pregătiri moderne și complete. Care devine zero fără celălalt antrenament, cel în regie proprie. Sînt cîteva dintre marile mele descoperiri la Ajax, descoperiri despre care știm cu toții de mult, niște adevăruri la fel de vechi și la fel de noi în fiecare moment al vieții fotbalului.

Cuvintele lui Covaci, dedicate jucătorilor noștri, mai au ele, oare, nevoie de completări?

Antrenorul care a cucerit cu Ajax, în numai două sezoane, o cupă a lumii (pentru cluburi, trofeul intercontinental), două cupe ale campionilor continentului, două titluri ale Olandei și o cupă a „țării lalelelor", revine săptămîna viitoare acasă. Pentru o vacanță pe care o așteaptă cu nesaț. O decizie definitivă privind activitatea sa în următorul sezon va fi luată probabil în zilele care urmează, cînd Ștefan Covaci se va afla printre noi.

Ilie Năstase se distanțează în „Marele Premiu" F.I.L.T.

După cîștigarea și a campionatelor internaționale de tenis ale Italiei de către campionul român, situația în primele locuri ale „Marelui Premiu" — F.I.L.T. se prezintă astfel:

1. I. NASTASE (România) 190 p
2. A. PANATTA (Italia) 97 p
3. J. NEWCOMBE (Australia) 77 p
4. N. PILICI (Iugoslavia) 75 p
5. T. OKKER (Olanda) 55 p
6. P. BERTOLUCCI (Italia) 55 p
7. O. PARUN (N. Zeelandă) 51 p
8. T. GORMAN (S.U.A.) 50 p
9. M. ORANTES (Spania) 48 p
10. J. KODES (Cehoslovacia) 40 p
11. R. TAYLOR (Anglia) 32 p
P. PROISY (Franța) 32 p

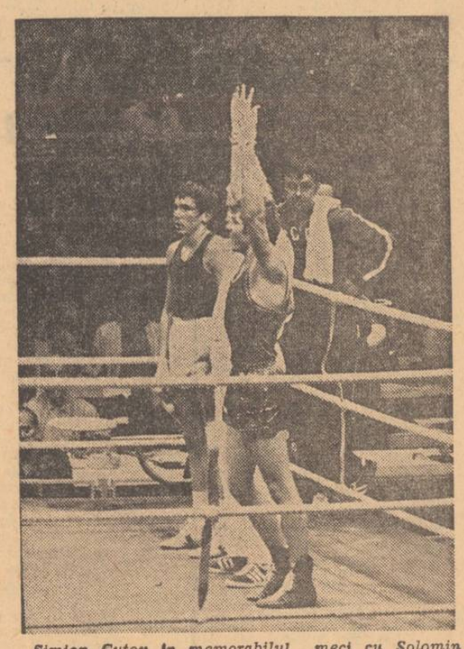

Simion Cuțov în memorabilul meci cu Solomin (U.R.S.S.)

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• REFLECȚII LA „EUROPENE"; Continuăm să ne aflăm în rîndul celor mai puternici boxeri continentali. Bilanț, rodnic: 2 medalii de aur, 2 de argint și 3 de bronz. • Din 1930 și pînă astăzi am obținut 8 medalii de aur, 16 de argint și 29 de bronz. • Campionul european Gruiescu se va retrage. Are în buzunar carnetul de antrenor. • Celălalt campion european Simion Cuțov va evolua tot la semiușoară. „Nu vreau să lupt cu cel mai bun „ușor" care nu este altul decît fratele meu Calistrat" ne-a declarat el. Dificilă situație. Cuțov cel mic trebuie să slăbească mult. Poate Calistrat va înțelege și va trece la semi-mijlocie. • Îngrijiți-vă de sănătatea lui Al. Năstac. Are nevoie de o pauză. • I. Alexe intenționează să abandoneze ringul. • Boxul nostru a plăcut la Belgrad. Am fost cei mai simpatizați oaspeți. • Cu mîna pe inimă scriem aceste rînduri: de vreo cîțiva ani știm să organizăm gale de box internaționale într-un mod care atinge perfecția. • Trist foarte trist: se înlocuiește de multe ori tehnica cu stilul bătăios. • Campionatele s-au situat valoric sub ultimele 4 ediții. • Mulți arbitri slab pregătiți au făcut un deserviciu boxului iovind, prin pronunțarea unor decizii eronate, în munca titanică a pugiliștilor. • L-am admirat pe sobrul arbitru M. Voiculescu. • Antrenorul I. Stoianovici ne spune: „Trebuie îmbunătățită tehnica". • Arbitrul internațional Petre Epureanu prezent la Belgrad completează: „Se pune prea mult accentul pe bătăie". • Dr. Bloestein (Anglia) șeful comisiei medicale a arătat că foarte mulți combatanți au fost accidentați la arcade, oficialii întrerupînd numeroase meciuri. • Boxul european nu mai posedă elemente ca Papp, Negrea, Pietrzykowski, Drogosz, Dobrescu, Enghibarian, Popencenko etc. • Nu mai există favoriți la categorii. • Boxerii polonezi n-au obținut nici un titlu. Celebrul lor antrenor Sztamm s-a pensionat. Să fie aceasta cauza?

• DIN CULISELE boxului profesionist. Într-un interviu acordat presei mondiale sportive, avocații lui Jose Legra (Spania) deposedat de centura mondială la pană, de către brazilianul Eder Jofre au arătat printre altele: „Clientul nostru a fost frustrat de victorie. Am revăzut filmul meciului și încă o dată ne-am dat seama că în rundul trei, cînd se află la podea, Jofre a fost salvat miraculos de gong. Cronometrele au arătat că repriza fusese scurtată cu un minut. Apoi, la sfîrșitul celor 15 reprize tdirectorul de ring, un brazilian, fără a se mai consulta cu judecătorii i-a ridicat mîna lui Jofre, impotriva regulamentului, procamîndu-l campion. Rezultatul este fals"

• AUSTRALINUL Tony Mundine, cel mai autorizat șalanger la titlul mondial, care l-a făcut K.O. în 4 runduri la Paris pe lăudărosul Max Cohen este în vîrstă de 22 de ani. În cursul carierei sale Mundine a obținut 40 de victorii, din cele 42 partide susținute. La junior, Tony Mundine nu a practicat boxul, jucînd rugbi în 13. Foarte talentat și extrem de robust la „grămadă" Mundine a fost selecționat în echipa Australiei, care acum 6 ani a întreprins un turneu în Franța și Anglia. El a fost descoperit de profesorul de box Mc Quillan. În palmaresul său figurează 34 de victorii obținute înainte de limită. Se spune despre el că este un al doilea Ray Sugar Robinson.

PARTIDA Nr. 1 000

de Valeriu MIRONESCU

Fiecărui sport i se cuvin forme competiționale specifice, cu țința calitativă precisă de a se obține, pe o cale cît mai echitabilă, performanța atletului sau a echipei. Boxul amator, de exemplu, e departe de a-și fi găsit formulele de întrecere propice. Copiate după modelul din alte sporturi, turneele cu patru și cinci meciuri în cîteva zile seamănă mai degrabă cu niște mici masacre organizate din care scapă cine poate. Ceea ce-i valabil în scrimă sau la lupte, nu corespunde boxului, ceea ce-i trebuie boxerului, nu-i bun pentru atletism, nici pentru fotbal sau alte jocuri pe echipe.

De rezolvarea problemei obținerii calității, a înaltelor rezultate umane prin sport — adică, a performanței în adevăratul înțeles al cuvîntului — depinde și elementul spectacular, atracția publicului față de o ramură sau alta, depinde popularitatea și persistența popularității. Între altele, nici supradozajul nu face bine popularității. Un sport poate fi foarte iubit la un moment dat, însă greșesc aceia care cred că dulceața, fiindcă e dulce, trebuie mîncată cu borcanul în fiecare zi. Abuzul numeric de întreceri, abuz de meciuri, transmisii după transmisii, nu apropie publicul. De altfel, întrecerile în exces nu văd prin ce ar favoriza calitatea, performanța.

Între Iordănescu, abia coborît de pe masa de operații, și Aelenii, cu piciorul în gips, privesc miercuri la fotbal, jocuri submediocre. Și, pe deasupra, se adună prea multe. Mi-aduc aminte că se ajunsese la concluzia, dreaptă, conform căreia regularitatea campionatului are influență determinantă și, totodată, binefăcătoare, asupra performanțelor externe, inclusiv, a echipei naționale. Această credință fusese declarată public în toamna trecută, la începerea ediției 1972—73, dar pe drum bunele credințe și bunele intenții se diluează.

Fotbalul, interesat mult mai mult decît oricare alt sport să descopere soluții în relația cu publicul larg, are, în general, forme competiționale pe gustul spectatorilor. Totuși, lacune există și în fotbal. Iau ca exemplu această finală a finalelor intercluburi — Ajax — Juventus. Partida nr. 1000 din Cupa campionilor europeni s-a bucurat de mult interes pe continent. Însă am impresia că dacă azi s-ar juca din nou acest meci, tribunele ar rămîne pe jumătate goale. Două echipe extenuate au jucat ceva ce se poate vedea și la alții fără atîta renume. Stele multe pe teren, însă extenuate la capătul sezonului; finală cu numele, programată într-un moment cînd nu mai erau de presupus nici performanța fotbalistică, nici spectacolul. Fotbalul ar trebui să-și revadă formulele, ar trebui să asigure finalelor și marilor meciuri condițiile de calitate. Altfel, publicul va da bir cu fugiții.

Spectacolul finalei de la Belgrad și l-a oferit publicul singur. Orașul se transformase într-o imensă oază a suporterilor fotbalului. Circulația automobilelor locale se oprise ca să facă loc vehiculelor cu care sosiseră cei ce păreau căzuți de pe o altă planetă. Aproape 40 000 de italieni, aproape 10 000 de olandezi. Mii de susținători juventiști campaseră la porțile unei arene în care n-aveau să pătrundă niciodată. Belgrădenii, puțin uimiți, puțin intrigați, puțin ironici, din toate cîte puțin, păstrau o lăudabilă neutralitate.

La plecare juventiștii au aruncat steaguri de mătase, embleme, căști, fulare, cămăși și altele. Fiecare olandez era încărcat de trofee, drapele pe spate și la subsuori, în proporția cunoscută: cam patru de fiecare! A doua zi, citesc într-un cotidian sportiv italian — „Stadio", — un excelent reportaj „de culoare", scris în maniera poveștilor medievale. Un fragment, l-aș rezuma cam așa: Torino — patria îndepărtată — era un oraș pustiu. Rămăseseră acasă numai femeile, copiii, bătrînii. Bărbații, luptătorii plecaseră pe cai-putere cu steaguri alb-negre, trompete și tobe, să cucerească gloria. Deodată, ca un vînt rece, un zvon sinistru s-a întins peste oraș. Luptătorii fuseseră înfrînți, își pierduseră steagurile, se retrăgeau triști spre casă...

Nu știu cîți dintre acești susținători, entuziaști, cu suflete vesele ca de copii, s-ar întoarce azi la o nouă „finalissimă". Făceam o comparație între cîteva meciuri pe care le-am văzut cu toții, fie la televizoare, fie direct, într-un răstimp de numai 24 de ore — România — R.D. Germană, Cehoslovacia — Anglia, U.R.S.S. — Franța — și această finală a Cupei campionilor. Probabil, puțin subiectiv, aș pune meciul nostru pe primul loc al clasamentului ca spectacol, însă, sigur fără elemente sentimentale în judecată, aș aseza Ajax — Juventus pe ultimul dintre cele patru locuri. Vina nu e a echipelor, nici a jucătorilor, unii extraordinari, ci a programării finalei la capătul unui sezon nimicitor. Uzura are loc, își arată efectele, chiar dacă te numești Cruyff și Keizer sau dacă întregul ansamblu se cheamă Leeds United.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

TELEGRAMĂ: „tovarasul baiesu va rugam intervenitzi la federatzia romana de fotbal pentru penalizarea echipelor universitatea și steaua cu 4 puncte acestea neaparindu-și corect sansele iar prin aceasta universitatea va ciștiga campionatul stop a fost acelasi scor 6—2 ca și corvinul-olimpia satu mare stop sînt convins ca federatzia nu va fi pentru unii muma iar pentru altzii ciuma stop în caz contrar dorim punctele hunedoarei stop va rugam publicatzi aceasta telegrama stop tziu nicolaie șef sectzie combinatul siderurgic hunedoara".

Sînt de acord ca echipa Steaua care și-a apărat prea puțin șansele, să fie sancționată. Dar oltenii de ce să fie pedepsiți? Pentru că și le-au apărat prea mult? Stop! Mai degrabă aș îndrepta aluzia dumneavoastră către Petrolul Ploiești...

NĂSTASE EFTIMIE, tehnician I.J.G.C.L., str. Avram Iancu nr. 12, Drobeta-Tr. Severin, jud. Mehedinți: „Am vrut să mă mențin numai un simplu cititor al rubricii „Poșta rotundă", dar, gata — nu mai pot răbda. Vă scriu imediat după încheierea etapei de fotbal de azi, 3 iunie, cu „incredibilele" rezultate (așa cum le numeau cronicarii). Vă scriu cu inima plină de mîhnire, de revoltă, împotriva mașinațiilor organelor federale care-și manifestă atît de fățiș antipatia față de Universitatea Craiova. Cum este posibil să privezi milioane de telespectatori de un spectacol fotbalistic ca cel de azi, fapt recunoscut de crainicul Ion Ghițulescu (citez: „demonstrație de tehnică, fotbal modern, viteză etc") ? Noi, oltenii, nu vrem să se uite că de fiecare dată am fost alături de echipa campioană, oricare a fost ea, de echipa națională — așa cum era ea, șchiopătînd, înotînd în mediocritate de foarte multe ori, cu selecționările făcute de mintuială.

De ce acum, cînd echipa noastră s-a ridicat la un așa nivel încît demonstrează un fotbal modern și merge cu pași hotărîți spre cele mai înalte culmi ale fotbalului, este ignorată? Ba mai mult, se încearcă tot posibilul de a frîna această ascensiune, poate de frica de a fi nevoiți să selecționeze în echipa națională cît mai mulți craioveni...

Vreți o mare echipă națională?

Îndreptați-vă privirile spre moderna echipă Universitatea Craiova!

Aduceți la Universitatea Craiova, alături de marele antrenor pe care-l are, pe Ștefan Covaci și vom avea și noi AJAX-ul nostru, în fața căruia nu va mai sta nimeni".

Într-adevăr, dacă Ștefan Covaci ar fi adus la Craiova, echipa locală de fotbal a oltenilor ar putea să-și ia, cu toată îndreptățirea numele „Ajax". Oltenii trebuie, însă, să se grăbească, știut fiind că alții au dat năvală pe compatriotul nostru, vrînd să-l ademenească spre conducerea echipelor lor.

În ceea ce privește Televiziunea, nu e prima oară cînd aceasta se face de rușine în fața iubitorilor de fotbal.

GEORGE BUDIȘTEANU, Calea Griviței 39, București VIII: „Ospitalitatea rubricii ce conduceți, ca și obiectivitatea dumneavoastră, mă fac să vă adresez aceste rînduri. Și pentru ca concluzia la care vreau să ajung să aibă o cît mai mare înțelegere, vom folosi părerea și autoritatea lui Mihail Sadoveanu. Citez: „Practica sporturilor la noi începe ca o imitație și modă din Apus. Nu se știe, pare, că avem o tradiție a jocului de oină? Și că douăzeci și cinci de generații de școlari l-au practicat potrivit unui regulament și unor dispoziții ministeriale? Nu cumva cei care se ocupă de educația fizică a tineretului s o c o t e s c drept sport numai fotbalul și alte vocabule anglo-saxone?"

Mi-am îngăduit să redau aceste aprecieri ale lui Mihail Sadoveanu pentru a întreba, prin bunăvoința dumneavoastră, pe cei în drept dacă nu socotesc nimerit să-și reamintească de tradiționala noastră oină, căci au jucat-o și părinții noștri, am jucat-o și noi și se mai joacă și azi, pe ici — pe colo".

Ingrijorarea dumneavoastră mi se pare nelntemeiată. Oina, sportul nostru național, nu este în pericol de dispariție. Nu numai că avem o federație de oină, dar pe data de 2 iunie a avut loc un campionat republican de oină la Mangalia.

ACELAȘI GRUP DE SUSȚINĂTORI ȘI SIMPATIZANȚI, Brașov: „Dorim să vă exprimăm pentru început deosebitele noastre mulțumiri pentru posibilitatea ce ne-ați creat-o de a ne exprima opiniile noastre în rubrica dumneavoastră. Dorim să ne exprimăm sincer satisfacția pentru faptul că și tovarășului antrenor N. Proca i s-a creat posibilitatea îndreptățită de a se disculpa în coloanele revistei dv.

În asemenea stiuații de obicei, fiecare parte consideră că adevărul îi aparține în totalitate. Nu afirmăm că tovarășul antrenor Proca nu are dreptate în unele privințe, dar dumnealui s-a eschivat abil de la unele răspunsuri, pe care, cu îngăduința dumneavoastră, vom încerca să le reconsiderăm.

Noi nu ne legăm de existența domnilor Zaharia și Birsan ca membri în conducerea secției de fotbal. Prezența dumnealor nu poate fi decît binevenită și reflectă just aprecierile de care se bucură, ca foști jucători și ca oameni în general, și constituie un exemplu pentru tinerii jucători. În scrisoarea noastră, ne refeream la conducerea clubului și nu la membrii secției de fotbal. Ne refeream la tovarășul Ioan Indrei, a cărui origine și interese nu țin cu nimic de Brașov. Pe fostul portar al Jiului Petroșani îl interesează mai mult compania zeului Bachus decît echipa. Cum este posibil ca la conducerea secției de fotbal să se găsească încă ing. M. Baltag, una și aceeași persoană cu aceea ce a contribuit direct la înlăturarea eminentului antrenor Silviu Ploeșteanu, lucru consemnat de altfel și în ancheta ziarului „Sportul" din acea vreme, într-un articol special, și puțin înainte în articolul intitulat „Divorț brașovean"?

Acestea erau persoanele la care trebuia să se refere antrenorul Proca, în principal, și apoi și la alții, cu funcții administrative, care nu au interes în propășirea echipei, ci în propria lor propășire.

În altă ordine de idei, trebuie să arătăm clar antrenorului Proca că nu sîntem din aceia care frecventează restaurantele, fie ele chiar „Carpați" sau „Cerbul carpatin" și că nu „culeși" din salonul cheflîilor ne-am permis a trimite aceste rînduri...

Mulțumind antrenorului Proca pentru amănuntele date despre jucătorii îndrăgiți, dorim să-i reamintim că deși internaționali de juniori sau tineret, Naghi, Anghel, Anghelini se află la ora actuală sub valoarea sportivă a titularilor echipei Steagul Roșu, ca să nu mai amintim de proasta piedoarie pentru fotbal pe care o face de fiecare dată Șerbănoiu.

În continuare, antrenorul Proca evită a discuta despre relațiile sale cu Ienei. De asemenea, se afirmă că Ivăncescu a devenit peste noapte irecuperabil. Cunoscut și de cronicarii sportivi ca un exemplu de devotament și comportare în pregătire, pînă nu de mult, Ivăncescu este considerat acum depășit...

Urmărind în continuare firul scrisorii purtînd semnătura antrenorului Proca, ne exprimăm acordul deplin cu principiile după care acesta se conduce (sau cel puțin pare a acționa). Principiile exigenței sale ne bucură. Disciplina de orice fel ne bucură (chiar și cea impusă), căci contribuie la progresul pe plan sportiv. Sigur că este de preferat disciplina liber consimțită. Dar în lipsă de așa ceva, s-a recurs la cea impusă. Numai că mijloacele de a o introduce nu au fost prea pedagogice...

Pentru a nu fi acuzați de a polemiza la infinit și a răpi spațiul afectat și altor discuții în cadrul „Poștei rotunde", ne oprim aici și sperăm că nu vă vom mai plictisi în continuare, indiferent de unele posibile răspunsuri neconforme cu realitatea".

MOZAIC

• IN PRIMA ETAPA a tradiționalei curse cicliste Paris—Nice, există o porțiune rapidă, foarte dificilă, cu multe bucle, și care este paralelă cu fluviul Sena. Avînd în vedere unele cazuri precedente, organizatorii au instalat pe mal... salvatori specialiști, pregătiți să intervină în cazul în care vreun ciclist ar derapa și s-ar pomeni în Sena. Din fericire nu s-a semnalat în acest an nici un caz.

• KEN NORTON, învingătorul lui Cassius Clay, își datorează victoria ca și cele precedente (15 victorii, 14 prin K.O.) faptului că urmează îndrumările unui medic, Michael Cain, specialist în hipnoză. Vestea, apărută în presa americană, precizează că dr. Cain are metode specifice de „preparare" a meciurilor lui Ken Norton.

• IN CADRUL unei competiții cicliste internaționale „Tour de Pulles" s-a înregistrat o „evadare" puțin obișnuită în analele sportului cu pedale. Doi cicliști, Pietro Campagnari și Marcello Osler, au fugit din pluton, avînd la un moment dat (la km. 135) un avans de nu mai puțin de 23 minute! Tot atît de neobișnuit a fost și faptul că, deși au fost primii în etapa respectivă avansul lor la sosire se redusese la doar 3 minute.

• ÎN ORAȘUL Yaounde s-a constituit Asociația boxerilor profesioniști din Africa. Într-un viitor apropiat, se vor organiza și primele gale. Asociația a fost recunoscută de forurile pugilistice internaționale.

• ÎN BRAZILIA a apărut o carte intitulată „Magia în fotbal". Autorul el, Rafael Dellio, afirmă prin tre altele, că unele dintre cele mai mari cluburi Santos, Vasco de Gama, Palmeiros etc. au făcut apel la „cunoștințele" sale în materie de magie pentru a le ajuta să cîștige unele meciuri.

CULISELE HIPODROMULUI

• *ANTRENORII cailor de 4 ani au trecut de ultima „turnantă" și, cum se spune în limbaj hipic, au intrat în linie dreaptă: mîine va avea loc preludiul derbiului din acest an, prin disputarea primei alergări de triere „Premiul cailor de 4 ani", alergare semi-clasică. Distanța — 2 200 metri.*

• *PRINTRE TINERII „ELEVI" ai antrenorilor Gh. Tănase și Tr. Dinu, se află Fotbalist și Stoc. Avînd în vedere „calitățile" de metis ale lui Fotbalist (n-a reușit încă să meargă... trap), antrenorul Tănase nu l-a scos în curse publice. Cît privește pe Stoc acesta a terminat ultimul alergarea sa de debut, iar la a doua ieșire publică a fost... retras din alergare. Întîmplarea a făcut ca într-una din zile „bravii noștri trăpași" să se întîlnească pe pista de antrenament. Și... după o scurtă încrucișare de priviri să se ia la bătaie, fiind cu greu stăpîniți. Ceea ce l-a determinat pe un mucalit al hipodromului să afirme: „După ce că n-au cap de curse sînt și răi..."*

• *PREZENȚE INEDITE pe hipodromul ploieștean. După Horia Căciulescu (cred că duce dorul unor curse în care să fie protagonist!) și-au făcut apariția Paul Sava, Ion Besoiu, (despre Gh. Buznea se știe că e un... nelipsit), iar în ultimele reuniuni, cu insistență, Iosefini, care, fără să vrea, a și executat un număr propriu: crezînd că e ultima alergare din program, din greșeală, a jucat, la o „casă de event" un pariu de... ordine simplă și întrucît primul cal a ieșit cîștigător, a schimbat total ponderea favoritului în a doua alergare a eventului (Sic!).*

• *CLASAMENTUL FINAL al campionatului mondial al conducătorilor de trap, ediția 1973, s-a încheiat cu victoria lui Ulf Thoresen (Norvegia) urmat de John Varen Smolensky (Noua Zeelandă), Herve Filion (Canada), Giuseppe Guzzinati (Italia), Joe Marsh (S.U.A.) etc. Printre ei, probabil ar fi figurat (dacă ar fi participat) și numele unuia dintre cei mai talentați antrenori-driveri ai turfului nostru, campionul de anul trecut Gh. Tănase. Și n-ar fi fost deloc rău...*

Doru IONESCU

LA 24 IUNIE 1973
o nouă tragere
LOTERIA ÎN OBIECTE

SE ATRIBUIE PREMII ÎN
AUTOTURISME „DACIA 1300"
ȘI CÎȘTIGURI ÎN OBIECTE ÎN VALOARE DE 20.000 LEI, 10.000 LEI, 5.000 LEI, 2.000 LEI s.a.
AMĂNUNTE ÎN PROSPECTELE TRAGERII

Rețineți! Fiecare bilet poate obține premii cumulate. Mai multe bilete, mai multe șanse de cîștig.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 17 iunie

1. **RAPID—F.C. ARGEȘ.** Echipa piteșteană manifestă o scădere de formă în acest final de campionat, motiv pentru care socotim că formația rapidistă deține serioase șanse de victorie. Este posibil, totuși, un rezultat de egalitate.

2. **F.C. PETROLUL—STEAUA.** Situația în clasament a echipei ploieștene este bună, acum, cînd mai sînt doar două etape de campionat. Credem, deci, că localnicii vor juca relaxat, ca și steliștii, de altfel, și că pînă la urmă echipele își vor împărți frățește punctele.

3. **STEAGUL ROȘU—UNIVERSITATEA CLUJ.** Nu mai este nevoie să subliniem importanța acestui meci pentru echipa studențească. Ea va face totul pentru a obține măcar un punct dar, probabil, că nu va reuși, cu condiția ca localnicii să abordeze meciul cu toată seriozitatea.

4. **U.T.A.—UNIVERSITATEA CRAIOVA.** Și pentru echipa arădană întîlnirea de mîine are o mare importanță pentru că îi mai sînt necesare punctele puse în joc și pentru că întîlnește o echipă care și ea, la rîndul ei, aleargă după puncte pentru a nu pierde campionatul. Optăm pentru o victorie a arădenilor.

5. **DINAMO—S.C. BACĂU.** Apreciem că echipa bucureșteană nu are probleme în tentativa ei de a obține victoria.

6. **JIUL—A.S.A. TG. MUREȘ.** În mod normal localnicii nu pot pierde meciul, chiar dacă oaspeții, în mare suferință, vor lupta din răsputeri pentru a nu părăsi terenul învinși.

7. **C.F.R. CLUJ—SPORTUL STUDENȚESC.** Dornică de a termina pe unul din primele trei locuri ale clasamentului, echipa locală se va bate pentru victorie, pe care, jucînd după valoarea celor două formații, nu o poate rata.

8. **C.S.M. REȘIȚA—F.C. CONSTANȚA.** Șansele de victorie sînt de partea reșițenilor, foarte buni în returul campionatului.

9. **F.C. GALAȚI—POLITEHNICA IAȘI.** Derbiul primei serii a diviziei B recomandă ca favorită echipa gălățeană, care în 13 etape nu a pierdut nici un meci pe teren propriu. Credem în victoria gălățenilor și pentru că oaspeții nu au mai atins, în retur, forma din prima parte a campionatului.

10. **CHIMIA RM. VÎLCEA—METALUL PLOPENI.** Partidă liniștită, între două echipe care nu mai au nimic de pierdut sau de cîștigat în acest campionat. Jucînd acasă Chimia poate obține victoria.

11. **ȘTIINȚA BACĂU—S.N. OLTENIȚA:** Nici acest meci nu prezintă interes deosebit pentru clasament. Știința este favorită, și pentru că întîlnește o echipă care în 13 meciuri jucate în deplasare nu a reușit decît două egalități

12. **OLIMPIA SATU MARE—NITRAMONIA FĂGĂRAȘ.** Echipa locală, marea revelație a diviziei secunde, are o sarcină ușoară în fața unei formații care de-a lungul campionatului nu a cucerit nici măcar un singur punct în deplasare.

13. **ELECTROPUTERE CRAIOVA—F.C. BIHOR.** După eșecul suferit duminica trecută acasă echipa din Oradea a pierdut mult din șansele ce le deținea în lupta pentru promovare. Va încerca, în mod sigur, să cucerească la Craiova punctele pierdute acasă dar îi va fi foarte greu pentru că echipa locală este amenințată cu retrogradarea.

RUGBI

• ÎNCĂ ÎNAINTE de întîlnirea cu rugbiștii spanioli, cunoscutul internațional, Fugigi, era indisponibil, în urma unui accident survenit la antrenament. Sîmbătă, 2 iunie, el și-a făcut reintrarea, în meciul pe care Sportul Studențesc l-a cîștigat în fața liderei — Steaua. Deși Fugigi a jucat bine în prima repriză, la începutul celei de-a doua a fost înlocuit, acuzînd dureri la umăr. Să sperăm că nu va fi nimic grav.

• ÎN COMUNA BRAGADIRU, din apropierea Capitalei, activează un fost internațional — Ionescu Gheorghe (Bizon). Împreună cu Slobozeanu Marin antrenează echipele de seniori și juniori ale Întreprinderii de prefabricate și agregate, ocupîndu-se totodată de instruirea numerosilor tineri iubitori ai rugbiului, din această comună. Ce surprize ne va rezerva „pepiniera" de la Bragadiru? Sîntem în așteptare.

• FOSTUL INTERNAȚIONAL Emil Dumitrescu, maestru al sportului, este văzut, în ultimul timp, arbitrînd meciuri de juniori și de divizia B. Ceea ce nu este un lucru rău. Considerăm însă că experiența și pregătirea sa în acest sport i-ar da dreptul să se bucure mai mult de atenția Colegiului de arbitri pentru a fi delegat să conducă și meciuri de prima categorie. Ar avea de cîștigat atît jucătorii cît și spectatorii. Așteptăm părerea celor care se ocupă cu delegarea arbitrilor.

• RUGBIUL A CUCERIT și... Elveția. Cu un an în urmă apăruseră primele forme organizate ale acestui sport (afilierea la F.I.R.A., angajarea de antrenori străini etc.). Acum, orașe ca Lausanne, Berna, Basel, Geneva, Lucerna, Lucarno, și altele, au echipe puternice, care dau cele mai bune elemente reprezentativei țării. Anul viitor sînt proiectate o serie de turnee peste hotare ale rugbiștilor elvețieni.

M. NICULESCU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

ORIZONTURI NOI ÎN DEZVOLTAREA VIEȚII ECONOMICE ȘI SOCIALE

Plenarele Comitetului Central al partidului se caracterizează printr-o amplă analiză a unui cîmp vast de probleme de actualitate și de perspectivă, deschizînd noi orizonturi în diferite domenii ale vieții economice, sociale și culturale. De aceea, fiecare Plenară se constituie drept un eveniment politic de cea mai mare însemnătate, cu largi repercusiuni asupra dezvoltării multilaterale a societății noastre socialiste.

Lucrările recentei plenare a Comitetului Central, prin ordinea de zi bogată în probleme de larg interes, prin concluziile și sarcinile cuprinse în cuvîntările secretarului general al partidului, prin hotărîrile adoptate, capătă o amploare deosebită prin consecințele pe care le implică.

Astfel, la primul punct al ordinii de zi a fost dezbătută problema dezvoltării și perfecționării învățămîntului în România, pe baza unui raport al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. Ce importanță are învățămîntul pentru educarea tinerelor generații de cetățeni, apte să preia ștafeta constructorilor socialismului de astăzi și să o ridice pe noi înălțimi, este o chestiune ce nu mai trebuie demonstrată. Ceea ce e necesar să fie subliniat este caracterul concret al măsurilor preconizate, faptul că acestea au la bază studiul atent al experienței dobîndite de școala noastră de toate gradele, confruntarea acestei experiențe cu cerințele societății și cu dezvoltarea pe care o cunosc în prezent știința și tehnica. Document programatic de largă cuprindere, cuvîntarea rostită în Plenară de tovarășul Nicolae Ceaușescu, este, din acest punct de vedere, un exemplu de analiză lucidă, științifică, o profundă privire în viitorul țării, căruia școala trebuie să-i răspundă cu oameni bine pregătiți, capabili să poarte mai departe și mai sus flamura construcției socialiste și comuniste. Trecînd în revistă toate formele de învățămînt, scoțînd în evidență atît realizările, cît și lipsurile înregistrate, formulînd soluțiile cele mai potrivite, corespunzătoare situației imediate și celei de perspectivă, secretarul general al partidului a evidențiat necesitatea unei atitudini active față de problemele învățămîntului. „In mod operativ, permanent — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — să aducem perfecționările care se impun în sistemul învățămîntului. Se pun mereu noi probleme, se impun continuu îmbunătățiri. Învățămîntul este poate cel mai mobil sector social și trebuie să ținem permanent seama de acest lucru. Activitatea noastră trebuie să fie și ea foarte mobilă. Mai mult ca în alte domenii, se cere multă operativitate, energie, participare activă".

Felul cum sînt transpuse în viață hotărîrile partidului și statului nostru cu privire la ro-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVII Nr. 820 — sîmbătă 23 iunie 1973 — 8 PAGINI 1,50 LEI

ÎN EXCURSIE, LA MUNTE!

Cîteva sfaturi legate de pregătirea noastră pentru a petrece sfîrșitul săptămînii sau zilele de concediu la munte, veți găsi în pagina a 6-a a revistei. Vă urăm drum bun și zile însorite...

Începînd din acest număr — un nou serial de Petre SĂLCUDEANU

UN BUNIC ȘI-O BIATĂ BICICLETĂ

(Pagina a 7-a)

COCS ȘI CHIMIE

● La Galați a început să producă cea mai mare uzină cocso-chimică a țării ● O unitate care completează profilul siderurgic al combinatului siderurgic cu o adevărată uzină chimică ● O tehnologie originală care permite folosirea cărbunelui din Valea Jiului ● Însemnate cantități de apă amoniacală, sulf pur, benzen, naftalină, smoală brichete, ca să nu enumerăm decît cîteva — vor fi obținute prin chimizarea superioară a reziduurilor ● Economii valutare care permit amortizarea investiției într-o perioadă de cinci ani.

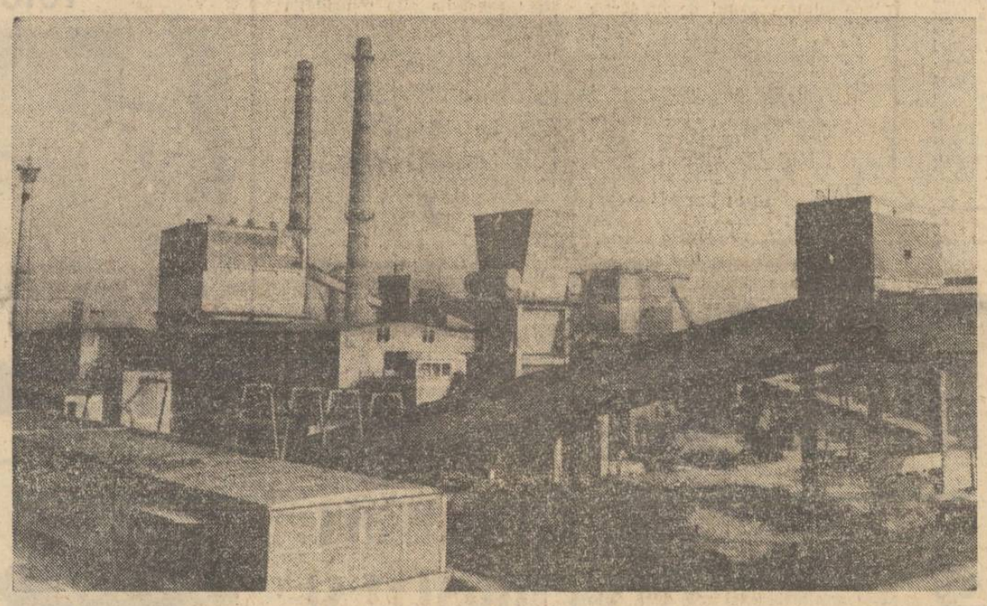

Aspect parțial ali cocseriei gălățene

COCS. Cuvîntul a reintrat în actualitate după o importantă premieră industrială recent anunțată în presă — intrarea în funcțiune a primelor două baterii ale uzinei cocso-chimice de la Galați. Prilej să ne reîmprospătăm memoria cu o seamă de noțiuni legate de acest termen, să facem o introspecție în domeniul dezvoltării producției de cocs românesc, să facem un tur de orizont asupra semnificației și perspectivelor apariției noului colos industrial din centrul siderurgic gălățean.

INTR-UN SENS MAI LARG știm că cocsul reprezintă un produs solid obținut prin carbonizarea la temperaturi înalte, în absența aerului, a cărbunelui, gudroanelor, fracțiunilor petroliere. Bunicii noștri l-au cunoscut ca un produs secundar, folosit drept combustibil, obținut în procesul de fabricație a gazului aerian, acest predecesor al curentului electric în iluminarea locuințelor noastre. Ceea ce ne interesează în mod deosebit — și constituie obiectul acestui reportaj — este însă cocsul metalurgic, elementul indis-

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. ②

INTERESANTA CUPĂ DE ARGINT AURIT GETO-DACĂ

de prof. univ. dr. docent Dumitru BERCIU
membru al Academiei de științe sociale și politice

MAI EXISTĂ ENIGME?

● Valoroasa piesă veche de peste două milenii, descoperită pe teritoriul comunei Poroina, județul Mehedinți. ● Un vas de o formă nemaiîntîlnită la nord de Dunăre. ● Personaje și scene reliefate pe gîtul cupei care se termină în forma unui cap de cerb. ● Părerile lui Alexandru Odobescu și Vasile Pârvan despre importanta operă de artă. ● După aproape nouă decenii, arheologia românească dezvăluie adevărata origine a acestui străvechi obiect. ● Rhytonul a fost lucrat într-un atelier local și este o prețioasă moștenire a artei geto-dace din epoca lui Burebista și a lui Decebal.

Vasul rhyton de argint aurit descoperit în 1883 la Poroina, jud. Mehedinți, văzut din față: începutul secolului III t.e.n.

(Amănunte în pagina a 2-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Pe plajă P. NEGRICĂ-Craiova

...și la strand Petra GEZA — Roman

Chestie de gust!... Lupu MINDIRIGIU — București

Cancerul se poate vindeca?

„Prin posibilitățile pe care le avem astăzi — arată președintele secției de radiologie-oncologie din Iași, prof. dr. doc. GH. CHIȘLEAG — se poate mări procentul de supraviețuire — în cancerul gastric, de pildă — de la 10 la sută supraviețuiri cu diagnostic obișnuit, la 90 la sută în cazul diagnosticului precoce".

(Amănunte în pagina a 5-a)

A AUZI... INAUZIBILUL

Sînt animale care „presimt" cutremurele, inundațiile? Nu. Aud zgomote pe care urechea omului nu le percepe. Un ingenios aparat de amplificare a zgomotelor — „brevet" al Naturii, este descifrat, clarificîndu-se rolul și modul de acțiune a ceea ce se numește „bulă otică".

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

UN NOU ACCENT

Asupra ideii că societatea socialistă multilateral dezvoltată din România contemporană are nevoie de oameni cu simț practic, de oameni muncitori, de oameni ai faptelor, de meseriași, Plenara partidului nostru din iunie 1973, a pus un nou și fertil accent. Și e firesc ca lucrurile să se întîmple astfel. Cum ne-ar sedea nouă dacă, simultan cu trimiterea specialiștilor în producție, am continua într-un fel sau altul să pregătim tineri specialiști pentru orice, numai pentru muncă nu? Producția — dar producția efectivă de bunuri materiale și spirituale! — e ținta școlii. Spre muncă merg pînă la urmă toate drumurile oamenilor adevărați. Nici una din valorile umanității nu poate fi prețuită, la adevărata ei dimensiune, dacă aceia ce-i stabilesc prețul nu știu ce este efortul, nu simt truda depusă pentru nașterea acelei valori. În tăietura nobilă a oricărui cristal un ochi dedat muncii va citi neapărat urmele luptei înfrigurate ale valurilor tulburi ce l-au premers și care, numai ele, datorită încleștării lor, datorită pasiunii cu care s-au luptat, dau duritate și durată cristalului. Învățăm în anii din urmă, la modul practic, un adevăr pe care teoretic îl știam: Viața se înnoiește și se purifică în muncă. Generația mea stă mărturie că oricît de multe lucruri bune (sau mai puțin bune) am învățat noi teoretic atîta uitasem să facem: cîte ceva practic. Dar asta nu-i bine. Mi-aduc aminte imaginea sinistră dintr-o carte a lui H.G. Wells, despre oamenii viitorului — niște oameni albicioși, cu mîinile nedezvoltate, cu fețele cavernal-lăptoase, fii ai unei strîmbe iluzii cu privire la muncă, oameni fără nici cel mai mic simț al practicii, al muncii. Cu ochii cu care imaginația mea îi vede pe, să le zic astfel, subdezvoltații supradezvoltării mă uit la generațiile române ale anilor noștri și sînt mîndru să văd că toți acești copii se nasc în cultul muncii, că umerii lor au amplitudine, că nu sînt albicioși, că, în fine, mîinile cu degete lungi ale fetei de 20 de ani, mîinile ei suave au podurile palmelor însemnate de contactul cu lucrurile, și sînt muncite pînă la a-și merita suavitatea.

Eu văd cuvintele pe care secretarul general al partidului nostru le-a spus la Plenara din iunie 1973, în favoarea legării și mai strînse, dar și mai organice, a învățămîntului de practică, deci a tineretului de viață, ca pe o polemică necruțătoare cu toate malformațiile posibile ale dezvoltării noilor generații și cu toate ideile degradante, neomenești, generație de seră etc. În furtuna cea mare a vieții, acolo-i locul nostru, al celor tineri. Aproape de focurile esențiale, acolo-i locul nostru, al tuturor. Întrebări de supremă acuitate, pe care oricare dintre noi și le pune, dar pe care puțini reușesc să le pună și în numele celorlalți, s-au făcut auzite la Plenara Partidului: *ce fel de tineri creștem? Pentru ce-i pregătim pe tineri? Ce-i învățăm AZI să facă MÎINE?*

O lume mai bună, mai dreaptă și mai curată nu se poate construi decît prin efor-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

ORIZONTURI NOI ÎN DEZVOLTAREA VIEȚII ECONOMICE ȘI SOCIALE

URMARE DIN PAG. 1

lui femeii în viața politică, economică și socială a țării, a constituit, de asemenea, obiectul unei ample analize făcute în Plenara Comitetului Central. În încheierea discuțiilor la acest punct al ordinii de zi, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a dat o înaltă apreciere contribuției aduse de milioanele de femei la progresul patriei, la înflorirea României socialiste, la formarea tineretului nostru sănătos, animat de nobilele idealuri ale socialismului și comunismului. „Trebuie să pornim de la necesitatea ca toate organismele noastre să considere și să trateze femeia la fel ca pe orice cetățean. Așa trebuie să le judecăm, și nu ca pe o categorie de care trebuie să ne ocupăm din cînd în cînd. Femeia trebuie să-și găsească locul, așa cum îl are în producție, în toate funcțiile de conducere, în raport cu capacitatea, cu posibilitățile sale reale" — a arătat secretarul general al partidului.

În cadrul Plenarei, a fost aprobată o lucrare de mare anvergură și anume realizarea Complexului hidroenergetic și de transport Dunărea-Marea Neagră, prin reluarea lucrărilor de execuție a Canalului Dunărea-Marea Neagră, construirea noului port maritim la Constanța Sud-Agigea și a hidrocentralei de la Cernavodă. Realizarea acestei lucrări — se arată în Hotărîrea adoptată de Plenară — reprezintă o necesitate a dezvoltării activității economice a țării și reflectă totodată potențialul actual al industriei, capacitatea creatoare a națiunii. Comitetul Central își exprimă convingerea că stă în puterea muncitorilor, tehnicienilor, specialiștilor, a întregului popor să înfăptuiască acest măreț obiectiv al edificării socialismului și comunismului în România".

Plenara a aprobat în unanimitate informarea privind rezultatele aplicării măsurilor stabilite de Plenara C.C. al P.C.R. din februarie-martie 1973 în legătură cu îmbunătățirea organizării activității economice și sociale, stabilind ca organele de partid și de stat să acționeze în continuare pentru aplicarea cu fermitate a măsurilor adoptate.

Informările cu privire la compoziția, efectivul și structura organizatorică a partidului și cu privire la politica de cadre, au fost adoptate în unanimitate, hotăriri corespunzătoare fiind publicate de presa noastră cotidiană.

La propunerea secretarului general al partidului, Comitetul Central a hotărît constituirea a două organisme, larg reprezentative, de o deosebită importanță pentru viața economică și socială a țării: Congresul deputaților consiliilor populare județene, care se va întruni o dată la cinci ani și va dezbate principalele probleme ale dezvoltării țării, inclusiv planul de dezvoltare economico-socială, precum și alte măsuri și Conferința pe țară a președinților consiliilor populare comunale și orășenești. De asemenea, din doi în doi ani, se vor organiza conferințe județene ale președinților consiliilor populare comunale și orășenești. Aceste măsuri au căpătat putere de lege, fiind adoptate de Marea Adunare Națională, întrunită în această săptămînă în plen.

Tot în această săptămînă s-a desfășurat, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, ședința plenară a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale care a examinat și aprobat proiectul planului de dezvoltare economică și socială a Republicii Socialiste România pe anii 1974-1975, hotărînd să se treacă de îndată la defalcarea sarcinilor sale pe centrale industriale și întreprinderi. De asemenea, sub președinția secretarului general al partidului, a avut loc ședința Comisiei de Elaborare a Proiectului Programului Partidului Comunist Român, document care va fi supus dezbaterii organizațiilor de partid, întregului popor, și prezentat spre aprobare Congresului al XI-lea al partidului.

În afara celor două legi despre care a fost vorba mai sus, Marea Adunare Națională a adoptat Legea privind protecția mediului înconjurător, lege care, în prealabil, a fost supusă dezbaterii publice. De asemenea, Marea Adunare Națională a adoptat legea privind tariful vamal de import al Republicii Socialiste România.

Bogată în evenimente politice interne de cea mai mare însemnătate, această săptămînă a marcat din nou prezența activă a țării noastre pe arena politicii internaționale. Un important interviu acordat de tovarășul Nicolae Ceaușescu posturilor de radio vest-germane W.D.R., cu prilejul apropiatei vizite în Republica Federală Germania, face un amplu tur de orizont al situației internaționale, precizînd poziția permanent constructivă a României în principalele direcții privind făurirea unei lumi în care să domnească pacea și colaborarea între națiuni.

COCS ȘI CHIMIE

URMARE DIN PAG. 1

pensabil al fabricării celei mai importante materii prime: oțelul. Este vorba de un produs cenușiu, foarte rezistent la compresie, rezultat din distilarea cărbunelui de pămînt și folosit ca agent de reducere și drept combustibil la furnalele înalte.

RĂMÎNE DE EXPLICAT asociația care se face întotdeauna între noțiunea de cocs și cea de chimie. De pe urma procesului de descompunere termică a cărbunelui se obțin o serie de subproduse — gudroane, amoniac, benzen, diferite gaze din care se pot separa numeroase substanțe chimice utile: hidrogen, propilenă, oxid de carbon, hidrocarburi naturale (metan, etan, propan, butan). Prin prelucrări ulterioare toate aceste substanțe se transformă în produse esențiale pentru economia națională: îngrășăminte chimice, mase plastice, fibre artificiale. Iată de ce, odată cu apariția unor mari cocserii, producția metalurgică se îmbină cu cea chimică, ambele de o însemnătate primordială în procesul de dezvoltare a unei țări.

PENTRU A ILUSTRA dezvoltarea pe care a luat-o producția de cocs a țării noastre este suficient să **arătăm că în timp ce producția de cocs a anului 1938 era de 80 000 tone iar cea a anului 1961 — grație apariției uzinei cocso-chimice inaugurată la Hunedoara — de 940 000 tone, numai cele 6 baterii ale uzinei gălățene vor da, în 1976, 2,52 milioane tone cocs metalurgic, cantitate suficientă pentru o producție de 5 milioane tone oțel.** Fapt deosebit de important, căci cocsul este un produs foarte solicitat și foarte costisitor pe piața mondială, iar achiziționarea lui necesită importante eforturi valutare. Or, prin construirea uzinei de la Galați, numai datorită economiilor obținute prin diferența între prețul de cumpărare în valută a cocsului și costul de producție realizat la noi, întreaga investiție se amortizează în numai cinci ani. Prin chimizarea superioară a reziduurilor, costurile cocsului gălățean vor fi mult diminuate. Ca să nu citîm decît cîteva dintre „subprodusele" chimice ale uzinei, care, prin cantitățile lor, nu mai merită de loc o asemenea denumire, vom menționa că **Galații vor produce anual 30 000 m³ apă amoniacală, 15 000 tone sulf pur, 30 000 tone benzen, 35 000 tone de diverse produse benzenice, 83 000 tone naftalină, 42 000 tone smoală brichete** etc. Se întrevede deci alăturarea în profilul siderurgic al gigantului combinat de la Dunăre o profundă infiltrație chimică, cu efecte binefăcătoare asupra progresului economic al țării noastre.

CHIAR DACĂ NU INTENȚIONĂM să intrăm în amănunte de ordin tehnic, tentația de a ilustra contribuția inteligenței românești la crearea uneia dintre cele mai puternice uzine cocso-chimice din Europa ne determină să venim cu o serie de precizări privind dimensiunile și caracteristicile importantei noi unități de pe platforma Smîrdanului. **De trei ori mai mare decît cea de la Hunedoara, uzina cocso-chimică gălățeană este prevăzută cu 4 baterii a 62 cuptoare și alte două a cîte 65 camere de ardere. Numai existența a aproape 400 cuptoare denotă amploarea acestei construcții-gigant.** Dar nu e vorba doar de dimensiuni, ci și de performanțe economice și tehnice. **Merită să amintim că proiectantul acestei vaste uzine — IPROMET — a calculat o investiție specifică cu 10 la sută mai mică decît cea obținută pe plan mondial, ceea ce va face cocsul gălățean mai ieftin decît cel obținut la Hunedoara și chiar în țări cu un nivel tehnic avansat.** Interesant este și faptul că **adoptarea unei tehnologii originale permite cocsificarea cărbunelui din Valea Jiului, adică folosirea mult mai eficientă a resurselor autohtone. La fiecare sarjă de cocs, o treime din cărbunele folosit va fi „brunul" din Valea Jiului, ceea ce pe lîngă valorificarea superioară a acestui cărbune, va permite obținerea unor importante economii la import.**

SEMNALÎND ACESTE MERITE ale proiectanților, dublate de cele ale constructorilor, ar fi nejust dacă nu am arăta că o seamă de uzine românești și-au adus din plin contribuția la realizarea cocseriei de la Galați, prin livrarea unor utilaje tehnologice complexe și de o înaltă tehnicitate. Pe lista de onoare a acestora figurează numele uzinelor „Grivița Roșie" — București, „Progresul"-Brăila, Uzinei de utilaj chimic din Ploiești, uzinelor constructoare de mașini din Bocșa și Reșița etc.

LA GALAȚI, deci, două prime baterii produc. Numai în acest an peste 300 000 tone cocs metalurgic românesc vor contribui la zămislirea fontei în furnale. 300 000 tone care reprezintă o importantă economie la import și care prefigurează o nouă etapă a luptei pentru obținerea celor cinci milioane tone de oțel, capacitate ce urmează a fi obținută în acest cincinal pe marea platformă siderurgică de la Galați.

Paul MARIAN

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

tul tuturor, iar nu prin osirdia unora conform dispozițiilor altora. Cită vreme pîinea are formă concretă, miros concret și, mai ales, rădăcină concretă, munca noastră, fie că producem bunuri materiale, fie că producem bunuri spirituale, trebuie să fie concretă. Iar pîinea se încăpățînează să miroase a pîine de o veșnicie și urmează să miroase a pîine încă o veșnicie.

SOLSTIȚIU DE VARĂ

Veniți în cea mai lungă zi,
Spre-a o simți, spre-a o trăi,
Căci ziua lungă e „a fi"
Iar noaptea scurtă-i „a nu fi",
Veniți în cea mai lungă zi
Fiți ai solstițiului copii,
Veniți în cea mai lungă zi
Aici pe tărmurele gri
Al naturalei bucurii.

Cînd e solstițiu, inimi bat
Mai dulce, mai înamorat,
Între femeie și bărbat
Drumuri de foc s-au întîmplat,

Ursite s-au amestecat,
Cînd e solstițiu luminat
Și sînt atîtea de aflat
Despre solstițiul luminat
În care inimile bat
Mai dulce, mai înamorat.

Veniți din gînduri și din vieți
Veniți rapizi, veniți înceți
Lumina trece prin pereți,
Cerul e-o copcă de peceți
În care să cădeți puteți,
Pămîntul cîntă sub poeți
Veniți din gînduri și din vieți
Veniți, pentru că voi sînteți
Tezaurul cel mai de preț
Al unui soare păduret
Și-al unui lut sfidînd lopeți.
Veniți din gînduri și din vieți.

Solstițiul nu-i decît un gînd
În cer ca într-un cap urcînd
Solstițiul e momentul blînd
Cînd ziua-ntîrzie rizînd
Peste al nopții ultim prund
Solstițiul nu-i decît un gînd
Și-un om de jertfă luminînd
Pe-un rug, aprins din cînd în cînd.

Veniți în cea mai lungă zi
Fiți ai solstițiului copii,
Veniți ca și cînd n-ați veni
Ședeți ca și cînd ați veni
Veniți în cea mai lungă zi
Spre-a o simți, spre-a o trăi,
Căci noaptea scurtă-i „a nu fi"
Iar ziua lungă e „a fi".
Veniți în cea mai lungă zi
Pentru a fi, a fi, a fi.

LOZINCILE FORMALE

Sînt destui oameni care, din lenea de a nu gîndi pe cont propriu, împrumută repede cele mai comode concluzii ale altora. E o anumită categorie, însă, și mai puțin ginditoare, decît categoria celor ce împrumută concluziile altora, și anume categoria celor ce se refugiază în adevăruri generale, cînd ar fi necesar tocmai un adevăr concret. Toată lumea e de acord, fără îndoială, cu substanța respectivelor adevăruri generale. Dar în ce fel slujești, în primul rînd, acel adevăr general și, în al doilea rînd, adevărul concret cu care ești dator în munca ta de fiecare zi, spunînd adevărul general cînd nu despre asta era vorba?

Cineva îmi semnalează, de pildă, că pe poarta mare a unui spital din București scrie în loc de Spitalul Cutare: „Trăiască Republica Socialistă România!". Lozinca e adevărată, nimic de zis, și pentru ca republica să trăiască muncim cu toții. Dar e potrivit oare ca un om bolnav, în loc să afle numele spitalului la care merge, de pe pancarta care-l întîmpină la intrare, să găsească acest adevăr măreț și mobilizator dar nepotrivit în cadrul dat? Pentru acel loc forma concretă, adecvată a ideii din lozincă este chiar existența acelui spital, cu medici buni și utilat bogat pentru sănătatea cetățenilor republicii. A așeza o lozincă acolo unde nu trebuie nu e o inadecvare și atît, ci punerea în primejdie a prospetimii ochiului cu care cetățeanul vede mai tîrziu și în alte părți (unde se și potrivește) lozinca.

La unele cămine culturale, la unele sedii de primării pot fi întîlnite cu duiumul lozinci vagi și generale, lozinci-cadru, potrivite cînd e vorba de județe, sau cînd e vorba de țară, dar mult prea mari cînd e vorba de o așezare de o mie de locuitori. Nu justețea afirmațiilor cuprinse în lozinci e obiectul criticii noastre acum, ci nepotrivirea acelor lozinci cu dimensiunile realității locale dintr-un anumit moment. Pentru că, nu trebuie uitat, o lozincă e afișată public, nu pentru a se lăuda directorul căminului cultural respectiv, directorul spitalului, sau primarul că și-au îndeplinit misiunile de propagandă, ci *pentru ca oamenii să fie cu adevărat mobilizați de adevărul și de oportunitatea acelei lozinci.* Altfel, ochiul va luneca peste lozinci ca peste un cîmp gol.

Â

Am pledat anul trecut, în paginile acestei reviste, pentru ca Academia Română să restituie limbii române litera *Â*. Nu din orgoliu (ce orgoliu ar fi acela?), nu din încăpățînare, ci pentru că pur și simplu e drept să fie așa, e românește să fie așa, am pledat și redeschid pledoaria în favoarea repunerii în drepturile ei firești a literei Â. Nimeni nu mi-a răspuns: Academia nu s-a clintit din hotărîrea ei veche. Întreb din nou, cu candoarea de la început: Cît vor mai învăța copiii neadevărul că n-avem litera Â?

Adrian PĂUNESCU

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Un cuib pe-o cumpănă... — **Prof. Ioan CERGHIZAN — com. Beica de jos, jud. Mureș**

Interesanta cupă de argint aurit geto-dacă

de prof. univ. dr. docent Dumitru BERCIU

membru al Academiei de științe sociale și politice

Același vas de la Poroina văzut în profil

Încă din 1883, adică acum 90 de ani, se descoperea pe teritoriul comunei Poroina, județul Mehedinți, un obiect din argint aurit cu o formă curioasă, care a rămas și pînă în prezent unicul cunoscut în țara noastră. Este vorba de un vas, numit în literatura de specialitate rhyton, care se termină în forma unui cap de cerb, foarte expresiv redat. Alte vase asemănătoare descoperite pe teritoriile altor țări reproduc capul unui taur. Ele serveau fie drept cupe, fie drept obiecte de cult folosite în timpul unor manifestări religioase. Pe botul animalului se află un orificiu prin care se scurgea lichidul din interior. Acesta cădea picătură cu picătură, probabil în cursul desfășurării ceremoniilor. După cum se observă din imaginea pe care o reproducem, rhyton-ul se compune din două părți distincte: cea inferioară care reproduce capul animalului și partea superioară reprezentîndu-i cornul. Vasul era așezat pe un suport special sau se fixa cu ajutorul unei toarte, care la exemplarul nostru lipsește.

Descoperirea de la Poroina a trezit un interes deosebit în lumea istoricilor, arheologilor și oamenilor de artă din țara noastră și din străinătate. Alexandru Odobescu a publicat atunci cu lux de amănunte știrea despre găsirea acestui vas făcînd și unele observații interesante. Era pe la sfîrșitul secolului trecut, cînd scriitorul și primul profesor de arheologie de la Universitatea din București preciza caracterul deosebit al acestui vas, de lux, de formă neîntîlnită încă la nord de Dunăre. **Alexandru Odobescu a avut chiar intuiția să precizeze că rhytonul ar fi putut fi imitat de către un meșter localnic, după un model străin.** Mai tîrziu, fondatorul arheologiei moderne românești — Vasile Pârvan — punea acest vas în legătură cu pătrunderea sciților peste Cîmpia Munteniei spre Oltenia, atribuindu-l neamurilor scitice, ca un produs al artei acestora și în directă dependență de cultul lor. V. Pârvan avusese în vedere, în 1926, nu numai forma, dar mai ales decorațiunea rhytonului și scenele iconografice de caracter iranian. Personajele reprezentate pe vas, scria el, săvîrșeau un act al tainei împărtășaniei, sub oblăduirea „Marei Zeițe".

Au fost alți arheologi, români și străini, care considerau vasul găsit la Poroina drept o operă de artă a sarmaților, iranieni și ei, ca și sciții. Este drept că ornamentele de pe acest obiect de argint îi făceau pe specialiști să se orienteze exclusiv spre lumea stepelor.

Pe gîtul vasului sînt reprezentate patru personaje îmbrăcate și așezate în două grupe: două dintre personaje stau pe un scaun și țin într-o mînă un vas similar rhytonului iar celelalte două stau în picioare și țin mîna dreaptă ridicată, probabil în semn de împrecațiune. Veșmintele lor sînt tratate cu multă stîngăcie, ceea ce contrastează cu grija realizării decorațiunii restului vasului și cu forma extrem de expresivă și realistă a capului animalului. Fără îndoială că tehnica reprezentării figurilor omenești a contribuit la datarea greșită și la atribuirea acestui vas sarmaților sau sciților.

Originea acestui obiect de artă a putut fi descifrată abia în anii din urmă de către cercetarea românească a întregului ansamblu al artei traco-getice, considerată ca o artă originală, formată pe substratul străvechi multimilenar tracic, independentă față de cea scitică, grecească sau celtică și care a stat ca o mostenire prețioasă la baza dezvoltării artei geto-dace din etapa sa de maximă înflorire în epoca lui Burebista și Decebal. Această artă multimilenară și-a continuat dăinuirea prin unele manifestări și în perioada post-romană.

În lumina noii concepții și concluzii privind arta traco-getică, vasul rhyton de la Poroina-Mehedinți își găsește acum locul în cadrul artei autohtone, de esență etnică tracică, în speță traco-getică, dacă ne referim la zona locuită de geți, care, de fapt, împreună cu dacii formau un singur popor. În felul acesta se închide o discuție asupra originei unei importante opere de artă care face parte din tezaurul creațiilor originale și autohtone. Tehnica de confecționare a acestui vas, decorațiunile lui și unele motive ornamentale — „vîrtejul" de pe fruntea capului animalului, reliefurile crestate, suprafețele punctate etc — își găsesc analogii în tezaurele de artă traco-getică, ca cel de la Craiova, Agighiol, cel din județul Brăila și Perețu-Teleorman. **Forma rhytonului este, fără îndoială, de origine orientală, persană, trecut prin filiera grecească la tracii din Balcani și de la Dunăre.** Piesa descoperită la Poroina a fost lucrată într-un atelier local, pe la începutul secolului III înaintea erei noastre.

ATELIERUL MIGALEI ȘI FRUMOSULUI

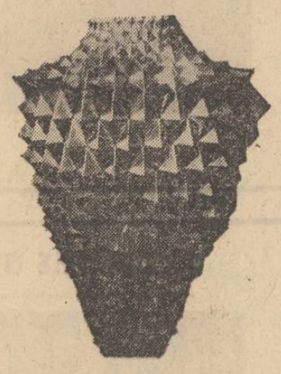

Cam impropriu numit atelier acest colț de cameră încărcat cu unelte și bucăți de metal ingrămădite... Pe pensionarul Iosif Steinmetz l-am găsit la masa lui de lucru migălind un pătrățel de aramă, care alături de încă o mie de pătrățele, vor lua forma unui vas de peste 50 cm înălțime. După cum ați înțeles, Iosif Steinmetz din Oradea dă metalului forme diferite, reconstituind din plăcuțe de cupru și fier, obiecte de diferite dimensiuni. Lucrarea care l-a consacrat a fost macheta Ateneului Român. Au urmat vase și siluete de diferite mărimi și amfore din fotografie, lucrată din peste 1000 de romburi. Cu o instrumentație improvizată — plumb, clește de tăiat sîrmă și tablă, șubler, ciocan de lipit, menghină — și cu o inspirație permanentă, deșeurile de cupru, tăiate sub forma unor plăcuțe de diverse dimensiuni, se lipesc, se unesc într-o formă de o majestuoasă frumusețe. Cuprul este lustruit și lăcuit (reteță proprie) pentru a-și păstra strălucirea. „Secretul pasiunii mele — mărturisește Iosif Steinmetz — este răbdarea".

Se încearcă modelarea metalului: se bate, se strică, iar se bate, se aruncă, se începe din nou, și așa mai departe. Dar în final, învinge frumosul. Da, frumosul, acesta este mobilul pasiunii lui Steinmetz. „Cel mai frumos obiect făcut de mine va fi un vultur uriaș. Voi lua ca model un vultur împăiat și-l voi executa în detaliu, din cupru".

Pasiunea pentru metal și frumos caută s-o imprime și tinerilor: săptămînal se întîlnește cu membrii „clubului tehnic" de la Liceul agricol din Oradea, cărora le împărtășește din experiența sa, le face demonstrații de răsucire a metalului.

Magda TURAC

Din destăinuirile semenilor mei

PSIHOLOGIE MEDICAMENTOASĂ

de Victor BÎRLĂDEANU

— Oamenii se pot cunoaște în chip și fel, dar poate că unul dintre criteriile cele mai interesante și mai sugestive este cantitatea și categoria medicamentelor pe care le ingurgitează — îmi relata nu de mult un bătrîn farmacist dintr-un cartier îndepărtat al Capitalei. Nu e vorba, să mă înțelegeți bine, numai de cei care au manii patologice în această direcție, pe aceștia îi depistezi repede, după un semn care, de obicei, nu dă greș: pentru ei nu medicamentul are importanță, ci actul în sine al înghițirii hapurilor. Poți să le pui și făină în cașete că ei tot au impresia, după ce le-au dat pe gît, că își simt durerile, adesea imaginare, brusc ameliorate.

E vorba însă și de alt tip uman, în aparență pe deplin normal, dar în realitate mai complex, mai subtil și, la drept vorbind, mai bizar. Ilustrarea cea mai elocventă a rămas în ochii mei un cetățean care ani de-a rîndul a fost clientul farmaciei unde lucrez — de o bucată de vreme s-a mutat din cartier, așa că nu l-am mai văzut — și care avea alt obicei ce mi-a dat de gîndit. Pentru „nea Tică" — altminteri funcționar onorabil, cu familie, cu gospodărie așezată — medicamentele se împărțeau în diferite categorii nu după natura bolilor de care suferea, ci după starea de spirit în care se afla. Da, da, oricît vi s-ar părea de ciudat, cînd era trist lua un anume medicament, cînd avea o stare ușor melancolică altul, ba chiar și pentru momentele de bună dispoziție sau chiar de veselie își găsise un anume preparat care, zicea el, „îl împiedică să bată cîmpii și să-și piardă capul". Fiecare în parte nu era nociv — erau, în mod obișnuit, preparate banale, din acelea care se obțin fără rețetă — dar toate la un loc, luate așa, otova, fără discernămînt, puteau da efecte neașteptate.

Mi-am dat seama, după ce l-am studiat mai pe îndelete, că omul avea o constituție psihică foarte labilă și că pentru el pilulele și cașetele își pierduseră cu timpul semnificația lor reală, devenind un soi de recipient în care își revărsa frămîntările, neliniștile, ba chiar, de la o anume vreme, și bucuriile. În pofida aparenței sale joviale, „nea Tică" era, în fond, un om închis, care nu-și îngăduia dezlănțuiri și efuziuni și care găsise o supapă mai mult decît iluzorie în medicamente.

Firește, n-am putut rămîne indiferent în fața acestei situații. Numai că mă tot întrebam cum să acționez. Dacă i-aș fi destăinuit pe șleau concluziile mele, omul ar fi reacționat, sînt sigur, violent și cu indignare: mi-ar fi trintit ușa-n nas ducîndu-se glonț la altă farmacie să-și cumpere pilulele de care, credea el, are neapărată nevoie. Și atunci care ar fi fost cîștigul? Cel mult, s-ar fi îndîrjit și mai tare în credința falsă că medicamentele îi sînt cu tot dinadinsul trebuincioase.

Uneori și cîte o mărunță și inocentă fărsă — deși neinscrisă în codul deontologic al meseriei — poate fi de ajutor într-un asemenea caz. Este exact calea pe care am ales-o. În cîteva rînduri i-am inversat cu bună știință hapurile: cînd era trist îi dădeam leacul acela care „îl împiedica să bată cîmpii", iar cînd era vesel i-l dădeam pe acela pentru melancolie. După o vreme — cînd am crezut că lucrurile sînt coapte pentru a da în vileag farsa — i-am spus-o. La început a rămas uluit, nu i-a venit să creadă. Văzînd însă că vorbesc cît se poate de serios, mi-a întors spatele zicînd că n-o să-i mai calce piciorul prin farmacia în care lucrez eu. Dar, după cîte sînt informat, de atunci nu i-a mai călcat piciorul prin nici o farmacie. De unde se vede că leacul a ajutat.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 24 IUNIE

PROGRAMUL I: 8,00 Bună dimineața! 8,20 Cravatele roșii. 9,15 Daktari. 9,40 Viața satului. 10,40 Emisiune în limba maghiară. 12,30 De strajă patriei. 13,00 Album duminical. Din sumar: Cupletul zilei. 13,10 Întîlnire cu Aura Urziceanu. 13,20 Antologie umoristică. 13,30 Dirijor la 5 ani. 14,00 Voci tinere. 14,15 Microrecital Marina Voica. 14,20 Itinerar românesc. „Izvoarele lui Hercule". 14,30 Aventurile lui Mighty Mouse. 14,35 Avanpremieră la „Gala lunii iunie". 14,42 Teatru scurt. 15,10 Aventuri în epoca de piatră. 15,35 Autograf: Sacha Distel. 15,50 Toma Caragiu și zborurile cosmice. 15,58 Quartetul Franco Ceri — muzică ușoară. 16,08 Jurnal de călătorie. 16,21 Vă invităm la music-hall. 16,40 Tunelul Timpului. 17,30 Fotbal. Dinamo—C.F.R. Cluj și U.T.A. — Universitatea Craiova. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,10 Cronică la o aniversare. 20,35 Film artistic. Vikingii. Cu Kirk Douglas, Tony Curtis, Ernest Borgnine, Janet Leigh. 22,35 Telejurnal. Sport.

PROGRAMUL II: 11,00—13,00 Concert simfonic. 20,10 Avanpremieră. 20,15 Eroi îndrăgiți de copii. 20,45 Cîntece de ne Somes. 21,00 Program de circ. 21,15 Telex tehnico-științific. 21,30 Emisiune de varietăți.

LUNI 25 IUNIE

PROGRAMUL I: 17,30 Curs de limbă franceză (reluare). 18,00 Telex. 18,05 La ordinea zilei. Azi, județul Olt. 18,20 Căminul. 19,00 Ecranul. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. Îți cînt țara mea de Viorel Doboș. 20,05 Avanpremieră. 20,10 Mai aveți o întrebare? 20,50 Revista literar-artistică TV. 21,30 Noile aventuri ale muschetarilor. 22,20 24 de ore.

PROGRAMUL II: 20,00 Prietenii lui Aschiuță (reluare). 20,30 Avanpremieră. 20,35 Pe urmele lui Capija. 21,30 Binom muzical. 22,00 Film documentar. Spre adîncurile celulei. 22,10 Dans și muzică de pretutindeni.

MARȚI 26 IUNIE

PROGRAMUL I: 9,00 Telescoală. 10,00 Telex. 10,05 Avanpremieră. 10,10 Arad — Insula a III-a. 10,25 Teleenciclopedia (reluare). 11,05 Telecinemateca pentru tineret: Explozie în munți. 12,30 Pe-un picior de plai (reluare). 12,50 52 de inițiative în 52 de săptămîni (reluare). 13,00 Telejurnal. 17,30 Curs de limbă rusă (reluare). 18,00 Telex. 18,10 Moment folcloric. 18,20 Steaua polară. 18,50 Muzica. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 Universitatea TV. 20,45 Seară de teatru: Mincinosul de Carlo Goldoni. 22,35 24 de ore.

PROGRAMUL II: 20,00 Avanpremiera. 20,05 Noi, tinerii. Film documentar. 20,20 Muzică ușoară. 20,50 Mannix (reluare). 21,40 Festivaluri muzicale. Săptămînile festive ale Vienei — 1973. 22,30 Prin expoziții.

MIERCURI 27 IUNIE

PROGRAMUL I: 9,00 Curs de limbă engleză. 9,30 Parada sporturilor. 10,00 Telex. 10,05 Avanpremiera. 10,10 Ancheta TV: În căutarea timpului pierdut (reluare). 10,50 Film serial: Orașul negru. 11,50 Azi, județul Olt. 12,05 Moment folcloric. 12,20 Revista literar-artistică TV (reluare). 13,00 Telejurnal. 17,00 Fotbal. Semifinalele „Cupei României". 18,45 Luminile rampei. 19,00 Timp și anotimp în agricultură. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 Teleobiectiv. 20,25 Telecinemateca. Ciclul Zbigniew Cybulski: Cenușă și diamant. 22,05 24 de ore. 22,45 Stadion.

PROGRAMUL II: 20,00 O viață pentru o idee. Dr. Ignaz Semmelweis (II). 20,30 Agenda. 20,40 Tineri interpreți. 21,20 Ghișeul. 21,40 Mugurel de cîntec românesc. 22,10 Noile aventuri ale muschetarilor.

JOI 28 IUNIE

PROGRAMUL I: 9,00 Curs de limbă franceză. 9,30 Prietenii lui Aschiuță. 10,00 Telex. 10,10 Steaua Polară. 10,40 Prin expoziții. 11,00 Telecinemateca. Cenușă și diamant (reluare). 12,40 Teleobiectiv (reluare). 13,00 Telejurnal. 16,00—17,00 Telescoala. 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,30 Telex. 18,45 Semnificații. 19,10 Versuri în lectura autorilor. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. Închiderea stagiunii 21,10 Seară pentru tineret. Din sumar: În actualitate — tineri pe „frontul" recoltei. 21,18 Orașul vine în sat cu ajutorul tinerilor. 21,43 Ritmuri tinerești — muzică ușoară. 21,52 Noi și codul eticii comuniste. 22,07 Moment poetic. 22,15 Telefoileton despre comportarea în societate. 22,30 Veniți cu noi pe stadion. 22,30 24 de ore.

PROGRAMUL II: 17,30 Agenda. 17,40 Pagini muzicale de mare popularitate. 18,10 Municipalitatea răspunde bucureșteanului. 18,30 Tunelul timpului. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Film artistic: Hamlet. Producție a studiourilor cinematografice sovietice. 22,30 Emisiune de știință. 22,40 Întîlnire cu Aura Urziceanu.

VINERI 29 IUNIE

PROGRAMUL I: 9,00 Curs de limbă rusă. 9,30 O viață pentru o idee: Dr. Ignaz Semmelweis — II (reluare). 10,00 Telex. 10,05 Avanpremieră. 10,10 Ansambluri folclorice (reluare). 10,40 Cronică la o aniversare (reluare). 11,00 Portativ '73 (reluare). 11,40 Femeia în alb (reluare). 12,30 Moment coregrafic. 12,40 Municipalitatea răspunde bucureșteanului (reluare). 13,00 Telejurnal. 16,00—17,00 Telescoală. 17,30 Cursuri de limbă engleză (reluare). 18,00 Telex. 18,15 Cum vorbim. 18,35 La volan. 18,50 Teleconferință de presă. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 Reflector. 20,20 Avanpremiera. 20,25 Inscripție la stema țării. 20,55 Omul de lîngă tine. 21,15 Aventuri în epoca de piatră. 22,05 24 de ore. 22,35 Teleglob.

PROGRAMUL II: 18,00 Telex. 18,05 Telecinemateca pentru copii. Amintiri din copilărie. 19,15 Avanpremiera. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Revista economică TV. 20,30 Studioul artistului amator. 21,15 Film documentar. Cele trei schimburi varșoviene. 21,40 Dialog. Știința politică și acțiunea politică. 22,05 Univers beethovenian.

SÎMBĂTĂ 30 IUNIE

PROGRAMUL I: 9,00 Curs de limbă germană. 9,30 A fost odată ca niciodată... 10,00 Telex. 10,05 Avanpremieră. 10,10 Studioul artistului amator. 10,55 De vorbă cu gospodinele. 11,15 Inscripție la stema țării (reluare). 11,45 Dialog (reluare). 12,10 Selecțiuni din „Gala lunilor". 13,00 Telejurnal. 16,00 Telex. 16,05 Caleidoscop cultural-artistic. 16,30 Emisiune în limba germană. 18,15 Ritm, tinerețe, dans. 19,00 Reportaj TV: Amintirile catedrei. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cîntecul săptămînii. 20,05 52 de inițiative în 52 de săptămîni. 20,15 Teleenciclopedia. 21,00 Mannix. 21,50 Autografe muzicale. 22,20 Telejurnal. 22,30 Săptămîna sportivă. 22,50 Lirică eftimiană...

PROGRAMUL II: 16,00 Agenda. 16,10 Armonii intime. 16,45 Daktari (reluare). 17,10 Cîntece și jocuri populare. 17,40 Avanpremieră la recitalul susținut de Sacha Distel. 17,55 Istoria filmului sonor. O țară nouă pe harta filmului: Japonia.

IN ACESTE ZILE

oficiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții vă oferă serviciile lor pentru:

REÎNNOIREA ABONAMENTELOR LA ZIARE ȘI REVISTE care expiră la sfîrșitul lunii iunie a.c.

CONTRACTAREA DE NOI ABONAMENTE pe trimestrul III și semestrul II a.c., la toate publicațiile cuprinse în catalogul presei R.S.R. 1973.

Pentru a vă asigura primirea publicațiilor pe luna iulie a.c., vă rugăm să achitați din timp contravaloarea abonamentelor.

(5304 A)

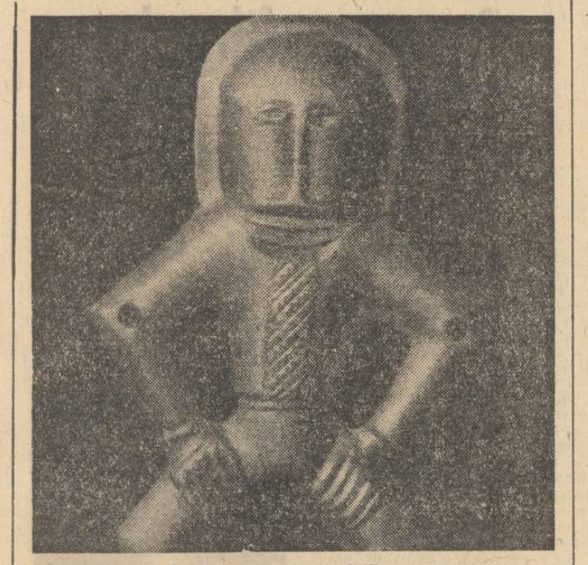

Oamenii de știință nu exclud posibilitatea unor trecute și dispărute civilizații, în cadrul cărora pământenii zburau în cosmos. O dovadă palpabilă pare să fie și acest astronaut preistoric care se află la muzeul din Kiev.

De pretutindeni

G. BLAYK, colaboratorul unui centru englez de creștere a cailor de rasă, a efectuat cercetări timp de 20 de ani, perioadă în care a reușit să stabilească 100 de semnale și sunete specifice, cu ajutorul cărora caii „comunică" între ei.

FERMIERUL australian Lonard Casley a găsit printre hîrtiile unui bătrîn căpitan de marină din secolul trecut un manuscris conținînd poezii ale cunoscutului Lord Byron. Amatorii i-au oferit pentru ele suma de 60.000 dolari.

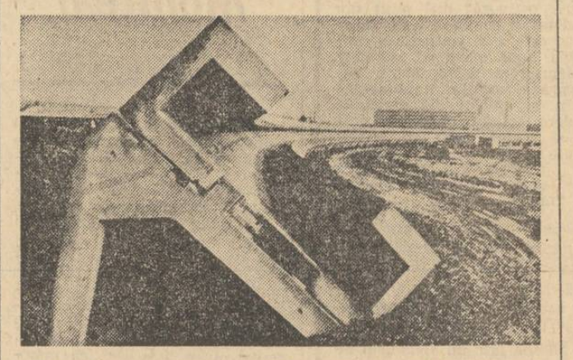

În R.F.G. s-a realizat recent prototipul unui tren original. Este vorba de un soi de monorai care va circula la viteza de 400 km pe oră, putînd parcurge — de exemplu — distanța Roma-Milano într-o oră și jumătate.

Pentru a pune în stabilitate curba noului tren, care nu mai aleargă pe roți, ci pe o serie de perne magnetice, s-a construit această „pistă" înclinată avînd o lungime de un kilometru.

Olandezul Harm van der Berg confecționează busturi din sare de bucătărie. Van der Berg a lucrat timp îndelungat in minele de sare.

CU DOUĂZECI DE ANI în urmă, un grup de medici și pedagogi din micul orășel polonez Rabky a remarcat că copiii internați la sanatoriul TBC din localitate se însănătoșesc mult mai repede, fiind atrași de colecționarea mărcilor poștale. Considerînd că este una din metodele psihoterapice eficiente, medicii polonezi au aplicat-o într-o serie de clinici, rezultatele fiind remarcabile.

MARIO BELLONI, măturător de stradă din Milano descoperi într-un coș de gunoi o servietă neagră. O deschise și găsi acolo un teanc mare de bancnote. Trei gangsteri fuiseră în acea dimineață o societate de asigurare furînd aproape 55 milioane lire. Fiind urmăriți, unul din ei fusese obligat să scape de corpul delict, aruncînd servieta într-un coș de gunoi. Măturătorul a predat banii poliției, iar societatea de asigurare i-a plătit 5 milioane lire.

IMOBILIZAȚI ÎN ADÎNCUL ATLANTICULUI

După 36 de ore de tragică așteptare și speranțe, micul submarin american de cercetări „Sea Link" a fost readus la suprafața Atlanticului. Dar, din nefericire, în ciuda eforturilor făcute, momentul ieșirii din adîncuri s-a produs prea tîrziu pentru doi din cei patru membri ai echipajului...

Totul a început în dimineața zilei de duminică, 17 iunie, cînd minisubmersibilul își începuse cursa în apele Atlanticului, fiind lansat de pe nava „Sea Diver", în scopul efectuării unui program de studii subacvatice, sub patronajul Institutului Smithsonian din Washington. La bord se aflau patru cercetători : Albert Stover, Archibald Menzie, Robert Meek și fiul proiectantului navei, Clayton Link. La o oră după lansarea la apă, la baza navală Key West sosește vestea că submarinul a fost imobilizat la adîncimea de 120 metri, de cablurile unui distrugător, scufundat anul trecut, în largul coastelor Floridei pentru a se crea un recif artificial pentru pești. Inventatorul submersibilului anunță că oxigenul aflat la bord poate asigura respirația celor patru pînă luni după amiază.

La suprafața oceanului a început o adevărată cursă contra cronometru pentru aducerea la suprafață a celor patru cercetători, aflați cîte doi, în cele două încăperi complet separate ale submarinului. Spre locul unde este blocat submersibilul, se îndreaptă mai multe ambarcațiuni. Doi scafandri care ajung la submarin raportează că li s-au făcut semne din cabina aflată în partea din față a submarinului. Începe să-și facă loc îngrijorarea. Cu toate că au trecut 24 ore, nu se întrevede, încă, posibilitatea aducerii la suprafață. În plus, din cabina din spate, unde se aflau Link și Stover, nu se dă nici un semn de viață. Se crede că, datorită insuficienței oxigenului, aceștia sînt în stare de comă. Comandantul bazei navale Key West declară, în acest moment : „Speranțele sînt minime. Timpul lucrează împotriva noastră".

Luni, la ora 15,15 este lansată în apă o cameră de televiziune, pentru a se permite studierea situației de pe fundul Atlanticului. În cele din urmă, se reușește, cu ajutorul unui clopot de scufundare, lansat a șaptea oară, degajarea submarinului din strînsoare. La ora 17,00, „Sea Link" este readus la bordul navei care-l lansase la apă. Începe prima perioadă de decompresiune. Se anunță că Meek și Menzie trăiesc. Din cealaltă cabină continuă să nu se dea semne de viață. Se anunță că decompresiunea cabinei va dura cîteva ore, deoarece presiunea din interiorul său este de 12 ori mai mare decît cea atmosferică. Dacă s-ar fi încercat deschiderea, fără a se proceda la o lentă decompresiune, era iminentă o explozie. Marți, 19 iunie, la ora 11,00 se încheie operațiunea de decompresiune. Tardiv, însă. Clayton Link și Albert Stover erau morți...

„BRIGADA ZBURĂTOARE"

Cînd, în urmă cu cîteva săptămîni, s-a aflat că una din unitățile de elită ale Scotland Yardului — este vorba de așa-numita „Brigadă zburătoare" — intră într-o perioadă de reorganizare, motivele nu păreau clare. Eficacitatea brigăzii fusese în general destul de bună și nu era limpede de ce tocmai acum este necesar ca ea să fie unită, sub aceeași conducere, cu o altă unitate importantă, Brigada crimei regionale. Desigur, se asigură o mai bună organizare pe frontul informației și al intensificării luptei împotriva fenomenului infracțional — dar, numai acesta să fi fost oare motivul reorganizării „zburătorilor" ?

Răspunsul a venit abia săptămîna trecută, o dată cu publicarea raportului anual al Scotland Yardului. Robert Mark, imputernicitul poliției metropolitane, cel ce a prezentat acest document, a făcut o dezvăluire care a atras atenția opiniei publice. Tehnicile crimei organizate, utilizate în străinătate, a arătat el, au apărut și la Londra. După exemplul unor bande mafiote din Statele Unite, gangsteri bine organizați din Anglia au început să plaseze în afaceri legale importante sume de bani furate, să facă investiții în diverse sectoare de activitate în care își pot asigura o acoperire oficială, uneori prin intermediul unor persoane „curate". În felul acesta, bande de criminali profesioniști, „duri", încep să-și creeze un paravan care să justifice cheltuielile exorbitante pe care le fac și care să acopere desfășurarea în continuare, a activităților lor criminale, din ce în ce mai cuprinzătoare. După cum se subliniază în raportul anual, tehnicile folosite de gangsterii londonezi se bazează, între altele și pe coruperea unor funcționari ai poliției, pentru obținerea de informații necesare acțiunilor criminale. Dobîndirea de către unii gangsteri a unor informații din interiorul poliției și vinderea lor altor bande de criminali — o bursă, deci, a datelor de spionaj anti-polițienesc — nu mai constituie azi doar apanajul imaginației unor autori de romane de aventuri, a menționat Robert Mark. Subliniind că acest gen de infracțiune nu a proliferat încă pînă într-atît încît să stîrnească alarma în rîndurile publicului, imputernicitul Scotland Yardului a declarat că fenomenul continuă să ia totuși proporții.

Peter Evans, corespondentul ziarului „Times", avertizează asupra faptului că în cazul cînd averile dobîndite pe calea crimei reușesc să pătrundă în lumea businessului legal atunci există pericolul real ca frontierele dintre afacerile licite și crimă să înceapă să dispară. Iar în acel moment, așa cum se poate constata și în Statele Unite, crima organizată capătă cale liberă pentru a utiliza metode de activitate mai sofisticate, a căror combatere necesită eforturi mult mai mari din partea poliției. Tocmai pentru a se putea combate mult mai eficient această invazie a „capitalului murdar" cu toate implicațiile sale, Scotland Yardul a hotărît să reorganizeze „Brigada zburătoare" și să o adapteze în vederea depistării noului tip de gangsteri.

Reorientarea necesită însă o modificare a priorităților din activitatea organelor de ordine, a arătat Robert Mark în raportul său. Polițiștii sînt obligați să se concentreze din ce în ce mai mult pentru a combate acțiunile tot mai complicate și mai greu de descoperit ale gangsterilor și, în mod corespunzător, sînt nevoiți să consacre mai puțin timp simplilor spărgători...

În același document, se scoate în evidență că în rîndurile tineretului se constată o creștere îngrijorătoare a elementului infracțional mai ales a acțiunilor violente : din 3167 de jafuri armate săvîrșite anul trecut, 67 la sută au avut autori în vîrstă de mai puțin de 21 de ani Fără nici o îndoială, amplificarea crimei violente — arată raportul — constituie motiv de neliniște pentru opinia publică.

remember • remember • remember

ROTHENBURG [V]

Puterea trecută a orașelor se măsoară și după amploarea și bogăția domurilor care veghiază undeva într-o piață centrală, nucleu al primelor întemeieri, capodopere ale unor artiști quasiuitați de cele mai multe ori, ca bunăoară acest Nikolaus Eseler, meșterul care prin secolul al XV-lea desăvîrșea eleganta construcție de gotic tîrziu a catedralei din Rothenburg ob der Tauber... originar din spațiul anglo-francez, goticul a cunoscut ultima lui glorie în lumea germanică unde în plină epocă rinascentistă proliferează domurile de un gotic baroc în articulațiile căruia se aude cîntecul de lebădă al strălucitului ev mediu... iată-l și aici în această catedrală unde pătrund spre orele amiezii, pierdut în mulțimea vizitatorilor care blochează cu automobilele lor mica piață din jur... impresionante ferestrele corului răsăritean, de o înălțime amețitoare dominînd întregul spațiu lăuntric asemenea unor personaje ale lui El Greco aduse la numitorul fabulosului păgîn care-i obsedează pe vechii germani... un altar al Fecioarei sculptat de un necunoscut, mormîntul aceluiași Toppler, decapitat pe la 1408, victimă a virtuților sale care-i exasperaseră pe eternii vecini invidioși, un tabernacol și apoi urcînd pe trepte descopăr piesa de căpetenie a bisericii, der Heiligeblutaltar operă a lui Tilman Riemenschneider, vestitul Maestru de la Würzburg... vestit e însă un fel de a spune : o bună parte dintre istoricii de artă francezi ce s-au ocupat de gotic nu-l citează nici la indicele de nume iar alții îl amintesc în treacăt aplicîndu-i un augmentativ de circumstanță ca pe un număr de dosar... în realitate Riemenschneider apare ca un mare sculptor care însă nu va fi niciodată poate omologat la nivelul geniului său tot așa cum artiștii mănăstirilor noastre din Moldova nu vor atinge faima unor Duccio ori Simone Martini... de ce ?... din nenumărate motive care țin de istorie, de geografie, de sociologie, de economie, de astrologie... și în primul rînd poate pentru că noi înșine nu vom fi izbutit să ne ridicăm la conștiința adevăratei lor valori transformînd-o într-o axiomă a spiritualității noastre...

* * *

Cu asemenea gînduri mă așez pe o bancă în fața altarului sculptat de Riemenschneider și reprezentînd Cina cea de Taină. Episodul evanghelic e înfățișat într-o tensiune dramatică sugrumată de rigoarea compoziției și a severei lui morfologii. Momentul e cel al dezvăluirii trădătorului luda care primește simbolic pîinea. Tipologia e deconcertantă. Figurile și atitudinile cîtorva personaje ale sculpturii se reclamă de strania melancolie a lui Botticelli, morbul acela secret și înăuntor care dă liniilor o mișcare de șerpi hipnotici. E ceva febril și suferind. În plină renaștere acest călugăr al sculpturii se întorcea înapoi către limanurile fervorii medievale, către lumea „Misterelor", a exaltărilor lirice ale unui H. Suso... veneticul stabilit în bogata și strălucita cetate a arhiepiscopilor de pe Main, era poate un fiu al Renaniei mistice, țară de hagiografie străveche și avea chipul unuia dintre apostolii portretizați cu infinita-i delicatețe rămasă în captivitatea acestor modelaje... timpul trecut îmi îngăduie să-l descopăr rînd pe rînd în fiecare dintre ei și să-i recompun imaginea pe un cadran interior unde umbra soarelui poartă nu clipele ci sentimentele în mișcarea lor circulară mai presus de durată... cu excepția inegalabilei fresce leonardești dela Santa Maria delle Grazzie, niciodată încă acest epizod nu mi-a apărut atît de tulburător... cred că prerafaeliții englezi, admiratori ai lui Botticelli, îndeosebi un Dante-Gabriel Rossetti sau Burne-Jones ar fi fost fascinați de această capodoperă pe care n-au cunoscut-o... nici nu mi-am dat seama cînd a trecut vremea și m-am pomenit singur în fața ei unde :

...la alma navega
por un mar de dulzura y finalmente
en él asi se anega
que ningun accidente
extraño o peregrino oye no siente.

(Fray Luis de León, A Francisco Salinas). Biserica era închisă și n-am regretat că voi rămînea singur în incinta ei pînă la ceasurile trei ale după amiezii, cînd va reveni paznicul cu imensele chei de oțel.

a. e. baconsky

LEMNUL CARE „VORBEȘTE"

de Constantin AMARIȚEI

Patru „mîini de aur" la Oreșak și... cum poate spori valoarea unui butuc de cîteva mii de ori

Lampă sculptată în stil „debăr" (modelul nu poate fi desenat, iar lucrătura începe din interior spre suprafață).

Detaliu

Există în Bulgaria, un loc cu nume de legendă, un loc în care, cel puțin odată pe an, se adună toți slujitorii frumosului, ai acelui frumos izvorît din piatră și lemn, din pămînt și fier, din pasiune ridicată la rang de artă. Oreșak este locul acela. Iar emblema lui, simbolul care-l distinge de orice alt loc, asemănător geografic, este reprezentată de patru mîini de aur, stilizate în profilul unor porumbei rotați adunați în cerc. „Mîini de aur" pentru că numai astfel de mîini puteau să dea naștere obiectelor aflate în pavilioanele „Expoziției naționale de artă populară", care se organizează, an de an, aici, într-o minunată poiană înverzită de la marginea satului Oreșak (județul Loveci).

În șase pavilioane, fiecare destinat unui meșteșug, unei meserii, pe o suprafață de 1.600 metri pătrați sînt adunate adevărate opere de artă ale artizanilor populari bulgari pentru a-i oferi vizitatorului prilej de încîntare, uimire, admirație, pentru a-l convinge că, încă nu au dispărut vechile meșteșuguri care au dus, cu secole în urmă, faima locuitorilor acestui pămînt și a rafinatului lor gust artistic. Este aici, o veritabilă demonstrație a ceea ce se poate face cu o bucată simplă de lemn de pădure cînd știi să mînuiești cu artă un cuțit sau un briceag obișnuit ciobănesc, ce forme originale și utile omului poate lua o bucată de metal dacă știi s-o încălzești și s-o răsucești după propria-ți imaginație sau cîte minunății nu pot lua naștere din pămînt, din lutul acela călcat uneori în picioare, dacă-i însuflețit de niște mîini inteligente, răbdătoare și îndemînatice într-un cuvînt, sînt aici comori de artă aplicată care-ți vorbesc singure despre viața de toate zilele a omului, înconjurat de natură și dăruit naturii.

Că vorbesc și, mai ales, că „și lemnul poate să vorbească", m-am convins la Oreșak. Ceva mai tîrziu, însă, aveam să înțeleg, cu adevărat, acest lucru. „Minunea" s-a întîmplat în momentul în care am pătruns în „laboratorul" de creație al artistului bulgar Petăr Kușlev, din Sofia. Este un mare sculptor deși el își spune, modest „rezbar" adică „tăietor în lemn" sau cel care încrustează lemnul. Totul aici, în afară de sculele de lucru era din lemn ; fagul sau stejarul, teiul sau nucul luau, în acel loc, forme dintre cele mai curioase pentru oricine dintre acei care nu cunosc tainele lemnului. Pentru că lemnul are tainele lui pe care nu și le dezvăluie decît celui care-l îndrăgește cu adevărat. O dragoste statornică, o dragoste pe viață. Numai așa a ajuns Petăr Kușlev să-și povestească gîndurile și visurile lui de o viață, să sape în lemn aproape întreaga istorie a Bulgariei de la Kubrat la Paisii și de la aceasta la zilele noastre.

Corespondență specială din Sofia pentru „Magazin"

— Ce poate să spună oamenilor un sculptor, ce poate să povestească arta lui ? îl întreb pe acela care timp de aproape 40 de ani s-a dăruit, fără rezerve, acestei străvechi arte a sculpturii în lemn.

— Bucuria de a trăi, mi-a răspuns simplu. Apoi a continuat. Fiecare om are o artă a sa, fiecare are cîte ceva de preț în el care-l face util. Iar toți, împreună, într-o țară, formează cultura acelei țări. Dovadă, folclorul creat de meșterii populari. Și astăzi, cei mai mari maeștri ai pensulei sau dălții se orientează după aceia care, atunci cînd semnau un contract, trebuiau să pună degetul...

Înțeleg din aceasta că marea lui artă constă în marea lui dragoste față de tot ce-i național, față de obiceiurile și tradițiile poporului bulgar. Iar dacă, în anii tinereții, a sculptat în aproape 80 de biserici iconostase și tronuri de vlădică, nu a făcut-o ca un urmaș fidel al artei bisericești ci ca un inovator.

Arta lui Petăr Kușlev înfrumusețează, astăzi, numeroase monumente bisericești, case de cultură, cabane de vînătoare și restaurante în stil popular, instituții de stat și reședințe guvernamentale. Una dintre ultimele lui lucrări este comandată pentru Consiliul de Stat : întreg mobilierul, tavanul și lambriurile care vor echipa viitoarea clădire a Consiliului, aflată acum în construcție. Aceasta-i una din creațiile pentru care are nevoie de ani de muncă.

Eram curios să-i cunosc părerea despre lemnul care știe cel mai bine „să vorbească".

— Orice lemn „vorbește" la fel de bine, îmi spune zîmbind de întrebare. Doar efectul este altul. Fagul, de pildă, e un lemn mai.. oficial. Nucul, dimpotrivă, este mai întins, mai cald. Are culori, nervuri și o structură mai fină. Dar fiecare lemn, la locul lui, e valoros.

Cît de valoros poate deveni un lemn luat din codru, după ce trece prin mîinile artistului și devine obiect de artă, am aflat mai greu dar tot am aflat : un butuc de lemn care ar costa, de pildă, 10 leva ajunge, după lucru, să valoreze și 10 000 de leva și... peste zece mii.

L-am cunoscut bine pe acest sculptor din Rodopi, îndrăgostit de arta sa dar și mai îndrăgostit de natura patriei sale, de folclorul ei, preocupat să folosească în toate creațiile sale „specificul național".

Cînd l-am întrebat de proiecte, răspunsul mi l-a dezvăluit la fel de înflăcărat :

— Aș vrea să mobilez în stil bulgăresc, curat, cîteva vagoane-restaurant care să călătorească în cele mai mari capitale europene și să vorbească despre noi...

Să vorbească lemnul despre un popor, despre dragostea lui de viață de natură. Este posibil. Oreșak și Kușlev au dovedit că e posibil.

Întîmplări adevărate

Și cîinii polițiști se pot înșela

• În urma unui accident de automobil, conducătorul lui, un inginer belgian, dispare. • În ciuda cercetărilor întreprinse timp de patru zile, misterul nu este dezlegat • Prietenii dispărutului, neliniștiți de soarta lui, și de faptul că poliția nu reușea să-l găsească, intervin în ultimele clipe alcătuind o echipă voluntară, care-l descoperă pe cel căutat. • Cîinele polițist s-a ... înșelat, conducîndu-i pe anchetatori pe o pistă falsă

Elie Meunier, un inginer în vîrstă de 48 de ani, venise împreună cu soția și cei trei copii să-și petreacă sfîrșitul de săptămînă la o cabană de pe valea Semmys-ului, la Bohan (Belgia). Într-o seară plecase singur, să facă o mică plimbare cu mașina, prin împrejurimi. La întoarcerea spre casă, mașina a derapat la un viraj și s-a sfărîmat de o stîncă. De atunci, nu s-a putut afla nici cea mai mică urmă despre conducătorul mașinii, care dispăruse misterios.

Familia a fost anunțată o dată cu jandermeriile din Vresse, Gadinne, Dinant, precum și paznicii de cîmp și de pădure. S-a cerut de la Liège un cîine polițist. Sosit la locul accidentului, acesta a pornit în ...cercetare și tot adulmecînd, s-a oprit la podul din Bohan, situat la o înălțime de 12 metri deasupra riului Semmis. Polițiștii și-au localizat cercetările în jurul pajiștilor, pădurilor și pinetelor învecinate riului. Un elicopter a cercetat cîteva ceasuri sute și sute de hectare împădurite, fără a reuși să găsească vreo urmă indicatoare.

Populația din regiune a participat cu însuflețire la cercetări, care însă după cîteva zile s-au dovedit infructuoase.

Misterul continua să planeze asupra dispariției inginerului. Totuși, nu se renuntase la căutarea lui. Astfel, într-o după-amiază, jandarmii și pompierii au dragat prăpastiile situate în aval de podul din Bohan unde bănuiau că ar fi putut fi găsit Elie Meunier.

*

Aflînd că toate eforturile duse de patru zile au fost zadarnice, un mic grup de prieteni ai dispărutului au pornit o nouă acțiune. Grupul era alcătuit din patru persoane, profund legate de Elie. În ajutor, au sărit și trei din vecinii prietenilor. Echipa a întreprins cercetarea în vecinătatea imediată a locului accidentului. După cîteva ceasuri de investigații minuțioase, unul dintre prieteni l-a descoperit pe E. Meunier întins pe spate, într-o poeniță, situată la cîteva sute de metri distanță de Roche Gellée. Inginerul se afla în stare de inconștiență. Totuși trăia.

Se presupune că după accident, care i-a provocat o puternică comoție, conducătorul auto a rătăcit în întuneric pînă la locul unde a fost descoperit. A rămas leșinat pe pajiște timp de patru zile și patru nopți, în frig și ploaie. A fost găsit într-o stare de extremă slăbiciune. A primit primele ajutoare ale unui medic local, fiind apoi internat la clinica din Dinanti.

DUPĂ 29 DE ANI...

• Două surori își regăsesc fratele dispărut într-un accident de avion în 1944 • În cursul reîntîlnirii, fratele își recunoaște surorile și, datorită șocului produs parțial, își recapătă și memoria.

Robert Rowberry, împreună cu surorile sale

Începutul acestei întîmplări se situează în anul 1944. În cursul lunii septembrie a acelui an, ziarele au consemnat un tragic accident de avion. Ca de obicei, presa a publicat numărul și numele celor pieriți și răniți în acest accident, menționînd totodată și faptul că doi pasageri au fost dați dispăruți, nemaiputînd fi găsiți. Unul din pasagerii aflați în avion era și tînărul — pe atunci — Robert Rowberry. Părinții săi, ca și cele două surori, au deplîns moartea tragică a celui drag. Și anii s-au scurs, așternînd uitarea peste groaznica întîmplare...

Cînd autobuzul ajunse la capătul cursei, șoferul plecă, în căutarea unui polițist căruia îi relată faptul că în mașină se află un călător în vîrstă, care nu știe nici cum îl cheamă și nici nu știe unde vrea să se ducă. Cercetările întreprinse de poliție pentru a lămuri situația nu au avut, la început, succes. Era vădit că cetățeanul își pierduse memoria și că cercetările nu vor progresa. S-a recurs atunci la o soluție : s-a publicat în presă fotografia lui, împreună cu unele detalii. În scurt timp, postul de poliție a primit un telefon de la conducerea unui azil care susținea că acest cetățean este înregistrat acolo de foarte mulți ani, că locuiește la azil, că numele nu i se cunoaște și că suferă de amnezie.

Cînd se părea că lucrurile s-au lămurit și că problema a fost rezolvată, postul de poliție a mai primit un telefon din partea a două femei, Hazel Whiteside și Margaret Vickers, care susțineau că cetățeanul din ziar seamănă foarte mult cu fratele lor, Robert Rowberry, dat dispărut într-un accident petrecut în 1944.

Partea finală — care a avut loc recent — a acestei tulburătoare întîmplări a fost plină de dramatism. Cînd eroii acestei povestiri au fost puși față în față, surorile și-au dat seama că într-adevăr este vorba de fratele lor. Revederea a constituit un puternic șoc pentru Robert Rowberry care și-a recunoscut surorile, dispărîndu-i parțial amnezia. După 29 de ani (el are acum 66 de ani), Robert Rowberry s-a putut întoarce din nou lîngă surorile sale...

SPIRALE

VERSURI ŞI VORBE

de Eugen BARBU

Scăpaţi de tirania rimei, a regulei fixe, poeţii zilelor noastre au scăpat căpăstrul şi furnizează cele mai bizare produse de minte, cu o ritmicitate îngrijorătoare. Totul seamănă a fabricaţie serială, nici o rigoare, o incatenare voită, un mister elaborat, toţi tinzînd să fie asociaţi cu arta unui Ion Barbu, dar, vorba proverbului *de departe mintuirea de păcătos*. Autorul „Jocului secund" face victimă după victimă, dar nimeni nu învaţă din asta nimic. Edi-turile, la rîndul lor trădează lipsa masivă a unor redactori de specialitate sau, şi mai rău, o condamnabilă uşurinţă. Cititorul este derutat de o critică ce se vrea „deşteaptă", „inventivă", în realitate, milostivă. Citatele sînt descifrate cu greu într-un alfabet propriu şi rezultatul mi se pare de o incertitudine continuă ducînd la îndepărtarea cumpărătorului de carte de poe-zie de raftul librăriei.

Un poet care ar putea să fie interesant este Dan Rotaru, dar inegalitatea versurilor lui devi-ne atît de clară încît pronosticu-rile în ce-l privesc rămîn sub semnul labilităţii. Iată poezia care dă titlul volumului „Lacri-ma Laurei": *„Tu te-ai retras a-colo, în rana din aripa / acelei păsări care ne-a traversat pe noi / Şi ochii mei plecat-au să îţi albească trupul / ca două la-crimi plinse în umerii tăi goi / Este tîrziu, se coace în vorbe în-ţelesul / se-aude-n toată lumea cum eu te uit încet* (foarte frumos !) */ Şi, dincolo de mine, ştiu doar să umplu golul / ce l-ai lăsat în aer, cu trupul să-l re-pet / Trec păsări pe deasupra, vin păsări dinspre nord / eu le petrec cu ochii şi-aştept în-tr-una clipa / să-apară-n zbor o rană de pasăre murind / şi să te plîngă-n mine, iubito, cu aripa"*, care în afara motivului cam tumat al *păsării* venind din Pă-nuescu mi se pare un lucru cu totul onorabil. Dar ce facem cu aceste stupide invenţiuni ? *„Mă memorează ploaia dinspre păr"* (din „Mereu, Octombrie") sau cu *„Ştiu că-ţi speli sufletul cu nori"* (din „Sufletul cu nori") sau cu *„Ştiu că suflet nu lapte / izvorăşte sînul tău"* (din „Pînă unde te pot rosti") (frumos titlu!) sau cu *„O, nu mă-ntre-baţi ce mai este şi-aceea / Cred că este o altă stare de agregare"* sau cu *„pentru cei care urcă în suflet din fugă / şi stau rezemaţi pe-un singur cuvînt"* (din „Cercuri")? Aceeaşi inegali-tate valorică vădeşte acest distih din „Spectacol": *„De aceea eu vagabondez prin pietre / cu hai-nele minjite de tăcere"*, unde primul vers este imposibil de gîndit şi al doilea, remarcabil. Poemul „După minune" începe bine : *„Aud cum îmi îmbătrineşte corpul / Iar mă gîndeşte, Doamne cineva* (excelent!), dar ce urmează? *„Miroase a memo-rie-n iur şi singele / respiră ia-răşi umbra altcuiva"*, unde pri-mul vers este de asemenea rizi-bil, în timp ce al doilea. mar-chează prezenţa unui poet ta-lentat. Două strofe din „Cînd îmbrăcăm un nume" sînt foarte bune: *„O, ce frumoşi mai cres-tem pe iubiri! / Curgem, cîntînd, din inimă, aşa / de parcă o fe-meie din săruturi / cu buzele şi risul ne-ar sculpta / Atunci nu ne putem uita-n oglinzi / Cînd cîntă focu-n ea, oglinda plînge / Ne-am otrăvi cu lume de n-ar fi / să stingem inima în noi cu singe"*, urmate de alte trei cu totul banale. „Poetul" trădează acelaşi verbiaj fără acoperire, poem voit programatic, dar fără nici o valoare: *„Un om hrănea cu cuvinte / o pasăre / Era aşa de sigur c-o să-l înţeleagă / pri-vitorii / încît pînă la urmă / a uitat că durează o pasăre / Pa-sărea aceea albastră / i s-a ur-cat undeva / pe frunte / şi cu a-ripile îi reteza zborurile / făcin-du-şi din ele inimă / Era un om / un om în care toate păsările din lume / învăţau să sboare"*. „Puţină singurătate" dovedeşte în final aceeaşi nepăsare faţă de vigilenţa cititorului: *„Dar pînă una alta / să spargem un ocean / ca pe o nucă / şi să cumpărăm / puţină singurătate / cu toţi re-chinii din el"*. În „Moment brincuşian" aceiaşi tendinţă de a epata, fără rezultate bune: *„Mă doare locul unde se-ntreta-ie / punctele cardinale care intră-n mine / Şi sîngele mi-e roşu, parcă-n el / s-ar ierta lu-mii una dintre vine"*.

Cred că Dan Rotaru mă va în-ţelege; el are nevoie, nu de pre-zenţe tipografice, pentru că ta-lentul său e vădit, cît de o uce-nicie îndelungată, de muncă pe vers. Baloane de săpun scot şi copiii cu macaroana din săpun, dar asta nu se numeşte poezie...

★

De o logoree preţioasă suferă şi Iolanda Malamen în „Călăto-rie în natură". Poemul său „Unde?" cu greu poate fi clasat în lumea logicii: *„Unde te afli acum fluture alb şi vătămător? / Poate piscuri de gheaţă îţi sa-lută filozofia / Va fi o lumină pe apele subţiri / şi strigătul tău în noapte / ca farurile maşinilor reci"*, unde ultimele trei versuri mai salvează ceva din inceputul chinuit, ca să nu zic absurd.

„Adorare şi semn" vrea să fie de asemenea o poezie „adîncă", dar rămîne numai o înşiruire de nume şi platitudini: *„Pitagora, Pitagora, muză a tîrgului de cercuri / solstiţiu de anotimp înarmat cu fructe triunghiulare / Curînd la ieşirea din casa a-murgului / cete de stele vor în-tinde zei universului / şi iarba de mare va fi un poem scris cu trudă / şi încrederea ta în sa-vanţii bătrîni / va fi o eroare a propriului renume / Pitagora, Pitagora, singurul soare din ce-tate / a săvîrşit cruda faptă a semnului"*. Dacă ceea ce v-am citat se poate numi poem filo-zofic noi sîntem cocoşatul de la Notre Dame.

Dar să mai citîm pentru a nu fi bănuiţi de hulă gratuită. Iată „Călătoria ta, ideal de marmo-ră": *„Călătoria ta, ideal de marmură / călătoria ta, ca o mi-nă de păianjen / se înalţă pe u-nivers / şi floarea imaculată din ochiul tău / veghează măreţia"* sau „Oho, oho, seninul cîntă": *„Oho, oho, seninul cîntă / cuvin-tul este o sabie ascuţită / oho şi luna rostogolindu-se / desăvîr-şeşte pămîntul"*. „Doar logica" este la fel, o simplă banalitate ritmată, oarecum: *„Doar logica" peştilor în lacuri / logica lor de aglomerare a apei (?) / fără nici un cuvînt de iubire / doar a-ceastă lume de ecou / mă sileş-te să cutremur privirea (?)"*

Să ne oprim aici. Există ver-suri şi cuvinte, există poezie şi vorbe, ele rămîn inconfundabile. Nu orice fraze aşezate una sub alta, cîte patru sau mai multe înseamnă că însumează un poe-em. În încercarea bunei credin-ţe a cititorului iubitor de vers s-a mers prea departe. De fapt, critica de familie, solidară cu ineptia este deopotrivă, respon-sabilă, dar pentru ea nu există decît o sancţiune : disprețul pu-blic şi uitarea implacabilă, a-dusă de timp

CULORI

Sabin Bălaşa

de Aurel Dragoş MUNTEANU

L-am cunoscut pe Sabin Bălaşa cu prilejul unei emisiuni la televiziune, unde fuseserăm invitaţi, îm-preună cu un eminent om de ştiinţă. Nu-i văzusem, cred, pî-nă atunci nici o lucrare, dar mă impresionase punctul său de vedere, dorinţa de a formula în permanenţă termenii unei concepţii despre lume, cores-punzătoare vîrstei actuale a cunoaşterii şi a experienţei artistice. Cred că i-am promis atunci să mă abat o dată prin atelierul din Pangraţi, ceea ce de bună seamă că n-am făcut pînă astăzi, deoarece îmi res-pect maniile şi aş fi în stare să nu mai vorbesc toată viaţa cu unul care m-ar zmulge de lîngă maşina de scris numai pentru o şuetă. Să dai buzna peste un artist în orele cînd lucrează este, desigur, culmea indelicateţei !

De fapt auzisem de succe-sele sale mai de mult, din perioada premiilor cîştigate în Italia. Era pe vremea **Luceafă-rului** iritant şi incomod, condus de Eugen Barbu. În mansarda de pe Ana Ipătescu puteai să întîlneşti pe toţi ti-nerii însetaţi de glorie literară, gata să conteste orice au-toritate, atraşi însă de spiri-tul viu şi de gustul pentru dialog al autorului **Gropii** (pu-ţini dintre scriitorii de noto-rietate din generaţia anilor '60 n-au publicat în această re-vistă, apreciind apariţia în paginile sale drept un mic eveniment memorabil). Unul dintre marii prieteni ai pictorilor era la revis-tă Mihai Negulescu. Ştia ce face fiecare, pe unde ex-pune, ce ecou a stîrnit în rîn-dul oamenilor de gust, răspîn-dind cu frenezie veştile bune, legînd prietenii între oameni care nu se cunoşteau. Într-una din zile mi-a citit o carte poştală de la un tînăr încununat cu lauri şi posesor de bursă în Italia, hotărît să facă minuni într-o ţară unde sînt mulţi chemaţi şi foarte puţini aleşi să însemne ceva. Sabin Bălaşa s-a ţinut de cu-vînt şi este astăzi o prezenţă românească de primă impor-tanţă, unul din artiştii înzes-traţi cu o conştiinţă estetică şi naţională pe măsura vocaţiei plastice propriu-zise.

Ceea ce frapează pe pînzele lui are curioase similitudini cu impresia lăsată de contactul cu acest om măruntel şi cu chip de copil îmbătrînit. Un anu-me retorism există în compo-ziţia lucrărilor, cu personaje încremenite în poziţii decora-tive şi cu mîna aproape ne-schimbată, compunînd adesea un vag autoportret şi sugerînd o stare programată la compu-ter. Conversaţia lui nu este mai puţin bombastică, invo-cînd cu uşurinţă cuvinte vui-toare : cosmos, destin etc., legate prin obsesia unei arte noi, capabilă să trăiască în împrejurările unor meta-morfoze atît de spectaculoase ale imaginii despre lume. În acelaşi timp, există ceva greoi, o anumită încetineală, o stare de profunzime, revela-torie şi copleşitoare, o lumină teribilă, de explozie astrală, de a cărei vedere nu te mai vindeci. Oamenii săi, dacă putem să le spunem aşa, plu-tesc într-o mare neexplorată încă, undeva în spaţiul inter-planetar. Ei refac atitudini consacrate în pictura clasică, pe dimensiuni insolite, cu e-fecte extraordinare. Am văzut o **madonna** de virstă cosmică, aflată în colecţia unei institu-ţii din Bucureşti, o mamă cu copilul, dominate de graţie şi săvîrşind un miracol, sub cu-loarea aceea dogoritoare.

Ciudat, în clipa cînd încerci să raţionalizezi pictura lui Sa-bin Bălaşa, căutînd elementele care o definesc, ajungi cam la aceleaşi cuvinte, iar postura lui uşor ridicolă devine coro-larul unei rectitudini morale şi artistice, al concepţiei sale despre misiunea creatorului în lume. Ceea ce părea la în-ceput o „pozâ" mai mult sau mai puţin convenţională se a-devereşte a fi consecinţa asu-mării unor premize teoretice îndelung cercetate. Sabin Bă-laşa are vocaţia monumenta-lului, şi trăieşte din punct de vedere artistic ca atare, din-du-şi seama, cred, că uneori poate sugera un „gigantism" facil (mă refer la gestica şi la dimensiunile interioare ale ar-tei lui, se înţelege). Consecin-ţele sînt, oricum, mai puţin depărtate de intenţie, decît în cazul abdicării de la natura sa, chiar dacă aici va trebui să căutăm şi sursa nereuşite-lor, cîte sînt. Limbajul aluneca adesea într-un hieratism de factură comună, iar simbolis-tica lucrărilor este de multe ori împrumutată, cum am văzut în pînzele cu tineri. Peste tot triumfă însă culoarea, sau mai bine zis culorile, lui Bă-laşa, cele care îi vor păstra marca peste timp. Marea lui cucerire, culoarea aceea pre-parată cu umilinţă şi încrede-re, ca un drog miraculos în dugheana unui spiţer vrăjitor din Evul Mediu, nuanţa me-nită să sugereze spaţiul infi-nit şi tăcerea de nepătruns dintre stele are în ea mai multă lumină artistică decît nu ştiu cîte fleacuri la modă. Sabin Bălaşa este un artist substanţial, ce îşi propune lu-cruri mari şi le realizează. De pe acum, el este unul dintre aceia ce fac din arta lor o punte către ziua de mîine.

Colecţia „Ion Ţuculescu"

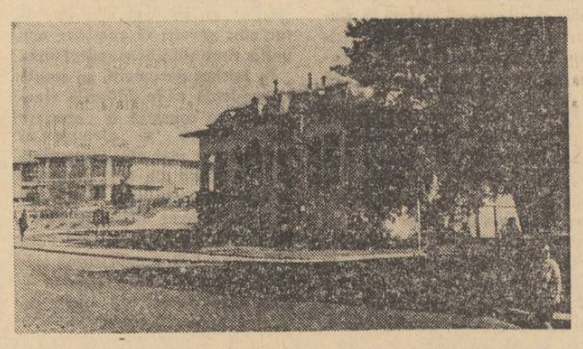

Clădirea în care se află la Craiova, colecţia de pictură şi grafică Ion Ţuculescu

O clădire din zona centrală a municipiului Craiova a fost renovată şi amenajată pentru a găzdui colecţia de pic-tură şi documente „Ion Ţucu-lescu", funcţionînd ca secţie a Muzeului de artă din localitate. Instituţia respectivă este la ora actuală depozitara celui mai mare fond de pictură şi grafică din creaţia celebrului artist al picturii moderne româneşti, fond alcătuit din circa 160 de lucrări achiziţionate sau donate de dr. Maria Ţuculescu, soţia pictorului. După cum aflăm de la prof. Paul Rezeanu, directo-rul Muzeului de artă din Cra-iova, colecţia Ion Ţuculescu cuprinde patru săli de expoziţie. Una dintre acestea este rezer-vată în exclusivitate graficii iar celelalte trei, picturii, grupată după epocile de creaţie ale pic-torului : realistă, folclorică, şi totemică-simbolică-abstractă.

Nu este lipsit de interes fap-tul că aici se află tablouri ca „Noaptea salcimilor", „Lacul de la Brăneşti", „A fost odată", „Trăsura neagră", „Autoportret cu frunze", „Interior ţărănesc", „Apocalips" şi altele care au fă-cut ocolul Europei, ba au că-lătorit şi peste Atlantic. Multe dintre ele au fost expuse cu şapte ani în urmă la „Bienala" de la Veneţia, la New York, Londra, Paris, Bruxelles, Stock-holm, Leningrad, Kiev, Brno şi în alte locuri.

Ca o întregire necesară a co-lecţiei, vizitatorii vor găsi aici în casa din centrul Craiovei şi citeva vitrine cu fotografii şi documente de familie, cu studii, monografii şi alte lucrări despre cel care a fost Ion Ţuculescu, fiu talentat al acestor meleaguri carpatine.

Ion BECHERU

Clepsidra

CROCHIU

de Constantin VIŞAN

Cer albastru poţi întîlni pretutindeni... Dar mai senin ca cerul boltit peste crestele Făgăraşilor nu cunosc. Spre el s-au ridicat ochii lui Eminescu. E albastrul din Fres-cele Voroneţului, din mozaicul neliniştit al Pontului Euxin. În toată lumea grîul va fi avînd aceeaşi culoare dar, prin ma-rea de aur a Bărăganului călcînd mie mi se pare că alta mai frumoasă ca ea nu există. Aşa vor fi arătat hoidele Sciţiei Minor şi pe vremea lui Lisimach... Cutreierate de corăbiile ar-gintii ale combinelor ele sînt însă fără pereche. Roşul măci-lor... Şi roşul acestor steaguri. Roşu, galben şi albastru... Şi albul zăpezilor peste care zboară nălucile săniilor... Şi bucuria colindelor.

Albul mestecenilor de la Brebu...? Albul mestecenilor lui Grigorescu. Flori... Zăpezi şi incendii de flori... Sînt luate din Luchian ori din curţile caselor ?

Troiţe, semne româneşti de pomenire. Covoare şi ii, cusute de mîinile eroinelor lui Sadoveanu dar şi de pensula neli-niştită a lui Ţuculescu...

Cîntecul Mariei Tănase ? El ce culoare are ? Culoarea dorului, a patimii cu care iubeau haiducii. Culoarea frun-zei, a busuiocului, a maghiranului. Priviţi ademenirile care ard în aceste clopuri şi straiţe oşeneşti ! Şi după ce le-aţi privit, ascultaţi-le cum se înalţă spre cer ca nişte strigăte ale pămîntului îndrăgostit de păduri şi de căprioare.

Negrul acestor oale de Marginea. E vatra noastră de de-mult... Tîrgu-Jiu... Aici a ridicat cioplitorul de la Hobiţa, Masa Tăcerii şi Coloana infinită şi Poarta dragostei româneşti...

Culoarea marmorei de la Ruşchiţa şi a pietrei de la Mă-gura. Culoarea lemnului.. din care ne-am înjghebat case şi fîntîni, cruci şi căruţe, mori şi cocoşi care de pe acoperişul caselor dau Bună dimineaţa soarelui...

Cai ! Voi vise ale copilăriei ! Cai de iuţeala şi de culoarea vîntului dobrogean... Cai ca pana corbului... Cai roibi, ca ambiţia. Vă pomenim cu nostalgie dar înflorim cîmpurile ţării cu ajutorul de nădejde al cailor de fier porniţi spre lume din hergheliile de la poalele Tîmpei... În şeaua acestor Dacii fără splină batem drumurile ţării, setoşi să-i cunoaştem noile culori.

Culorile luptei cu munţii şi apele, culorile visului, culorile marilor noastre certitudini. Hunedoara şi Bicaz, Electropu-tere şi Galaţi, Porţile de Fier şi Oneşti, Reşiţa şi Brazi. Cu-lorile ţării... În ele e roşul inimilor intemniţate la Doftana... şi visul lui Mihai Viteazul, al lui Horia, al lui Tudor şi Bălcescu. E galbenul din grîul şi porumbul jinduit de cei că-zuţi la '907... E albastrul acestui cer păzit de ciocîrlii dar şi de şoimi de oţel şi aluminiu... Şi de ochii noştri. Ochii oa-menilor de la Apa Dunării şi de la Munţii Carpaţi... Ochi albaştri... Ochi verzi Ochi negri... Ochi căprui. Ochi priete-noşi... Bucuroşi de oaspeţi. Ochi neadormiţi, veghind cerul şi apele, munţii şi florile, caii şi statuile, casele şi copiii, mieii şi bătrînii, luminile şi trandafirii, sondele şi pădurile, cărţile şi cîmpurile, laboratoarele şi maternităţile ţării...

Culori româneşti. Culori ca înţelepciunea şi vitejia lui Mircea cel Bătrîn.. Culori ca zborul spre nemurire al lui Vlaicu.. Culori fluturînd pe toate catargele corăbiilor ro-mâneşti înaintînd spre comunism.

Sînt culorile fundamentale, indestructibile ale acestui pă-mînt strămoşesc.

Trei culori cunosc pe lume...

Premiul I la Concursul de canto de la Montreal

de J.-V. PANDELESCU

— Aţi făcut parte din juriul Concursului internaţional de canto de la Montreal. Vă ru-găm să ne vorbiţi despre des-făşurarea acestuia, tovarăşe pro-fesor Emil Marinescu.

— Trebuie să spun din capul locului că acest Concurs, ţinut sub auspiciile Institutului In-ternaţional de muzică din Ca-nada, se bucură de un deose-bit prestigiu internaţional. Da-torită structurilor şi nivelului său muzical ridicat, a fost ac-ceptat, încă din 1966, ca mem-bru al „Federaţiei Concursu-rilor internaţionale de muzică de la Geneva".

— Ce ne puteţi spune despre membrii juriului ?

— M-am aflat alături de per-sonalităţi ale artei cîntului de reputaţie mondială. Voi cita în primul rînd pe soprana Dame Eva Turner. În vîrstă azi, de 82 ani, ea a intrat în istoria muzicii, cîntînd sub bagheta lui Toscanini, la Scala etc. ro-luri dramatice din repertoriul verdian şi wagnerian. Tot ast-fel, soprana Jeanine Micheau, cunoscută şi publicului bucu-reştean, a cîntat pe cele mai mari scene ale lumii, iar bari-tonul Hans Hotter, de la Opera din Viena, este speciali-zat în interpretările wagne-riene. Numele acestora au în-trat în enciclopediile muzicale.

— Dar candidaţii ?

— S-au prezentat 30 candidaţi din 14 ţări. Am reţinut pentru proba finală nouă candidaţi. Desfăşurat în trei etape, Con-cursul a prevăzut probe (pri-mele două eliminatorii) de o deosebită exigenţă : cantate, arii de operă, de concert şi lied-uri din marele repertoriu universal. În etapa finală au fost admişi 9 candidaţi care au obţinut premii.

— Gheorghe-Emil Crăsnaru ?

— A cîntat mai întîi un frag-ment dintr-o cantată de Bach, arii din Lohengrin şi Simon Boccanegra, Cneaz Igor ş. a. apoi muzică de Mozart, Haydn, Prokofiev, Schumann, Ravel etc. A cîntat de asemenea un lied de Pascal Bentoiu.

Însuşirile sale au fost apre-ciate în chip superlativ, obţi-nînd Premiul I.

La Gala laureaţilor din ma-rea sală Wilfrid-Pelletier, unde aceştia au cîntat cu or-chestra simfonică din Mont-réal, sub bagheta dirijorului Franz—Paul Decker, Gheorghe Crăsnaru a fost ovaţionat fre-netic de asistenţă în picioare ; ovaţiile s-au adresat de ase-menea şi ambasadorului ţării noastre care se afla prezent într-o lojă.

— Comentariile presei ?

— Sînt foarte elogioase. Voi cita de pildă pe Claude Gin-gers care scrie în **La presse** (**Montréal** din 13 iunie a. c., între altele : „Din nou Crăs-naru a făcut să-i fie admirată vocea bogată, puternică şi fle-xibilă, dovedind o mare înţe-legere a rolurilor abordate şi o mare dezinvoltură în scenă. A fost cu totul remarcabil în aria ţăranului de la începutul operei „Die Kluge" (Înţe-leapta) de Carl Orff, pagină cîntată în germană, care a im-presionat auditoriul graţie mi-micii cîntăreţului ; de aseme-nea, bis-urile din „Carmina burana" de acelaşi compozitor.

— Sugestii pentru viitorii candidaţi la Concursuri Inter-naţionale ?

— Aş recomanda alcătuirea unui repertoriu cît mai bogat şi bine organizat, a cărui in-terpretare să fie aprofundată stăruitor.

Despre filmul „De unul singur"

cu regizorul Manole Marcus

Ilarion Ciobanu, interpretul personajului principal al celor cinci serii

— Cu acest film aţi atins cea de-a treia serie personală şi cea de-a 5-a în suita scenaristică a lui Titus Popovici şi Petre Săl-cudeanu

— Ultimul, „De unul singur", îi aparţine numai lui Titus Po-povici

— Care este legătura de ac-ţiune cu seriile anterioare ?

— Legătura de acţiune este purtată de către eroul Mihai Roman, interpretat de Ilarion Ciobanu. Filmele pot fi văzute şi separat, fiecare dintre ele re-prezentînd o poveste închegată.

— Ce perioadă cuprinde ac-ţiunea ?

— După ce „Conspiraţia" era situată în 1946, „Departe de Ti-pperery" în 1947, — am numit filmele precedente care urmează să fie prezentate în curînd pe ecrane — cu „De unul singur" ajungem în 1948.

— Vă opriţi la un anumit e-veniment, sau încercaţi o sur-prindere a momentului istoric în general ?

— Nu ştiu dacă se poate vor-bi despre evenimente istorice fundamentale în centrul acţiunii noastre, filmele bazîndu-se pe nişte documente pe care Minis-terul de Interne ni le-a pus cu amabilitate la dispoziţie şi re-prezintă, de fapt, munca eroică şi plină de abnegaţie a lucrăto-rilor din serviciile de securitate din acea perioadă.

— Despre ce este totuşi vorba ?

— Să vă povestesc mai întîi filmul „Conspiraţia". În anul 1946, cu prilejul deschiderii pri-mei sesiuni parlamentare, legio-narii împreună cu rămăşiţele fostelor partide „istorice" au pus la cale un complot mon-struos : aruncarea în aer a clă-dirii Parlamentului chiar în pri-ma zi de sesiune ; datorită vi-gilenţei, complotul a fost desco-perit şi zădărnicit.

— Ce aduce „Departe de Ti-pperery" ?

— 1947, după pierderea alege-rilor, virfurile partidului ţă-rănist încearcă o frauduloasă trecere de frontieră cu scopul de a forma la Londra un guvern în exil. Sînt prinşi şi demascaţi în faţa opiniei pu-blice.

— Şi, în sfîrşit, „De unul sin-gur" ?

— De astă dată sîntem în 1948, cînd în munţii Făgăraşu-lui se aciuiseră niste bande te-roriste cu scopul de a crea în ţară o atmosferă de insiguranţă, haos şi sabotaj. Cel de-al trei-lea film reprezintă eforturile depuse pentru lichidarea unei asemenea bande. Aşa cum Ro-man conduce acţiunea şi în fil-mele anterioare, Baniciu, şeful legionarilor (Victor Rebengiuc) conduce acţiunile duşmănoase în toate trei filmele.

— Va fi o înfruntare, în deo-sebi, între aceste două persona-je reprezentînd poziţii sociale opuse ?

— Nu ştiu dacă se poate vor-bi despre o înfruntare propriu-zisă — ar însemna să schemati-zăm povestirile noastre. De fapt este înfruntarea între două lumi.

— Stilistic, cele trei filme sînt probabil legate. Dar în ce rela-ţie se află, din acest punct de vedere, cu cele din deschiderea ciclului regizate de Sergiu Ni-colaescu ?

— Din punct de vedere tema-tic, filmele semnate de Nicolaes-cu, reprezintă, în special, activi-tatea lui Roman în poliţie în-tr-o luptă „anti-gang", evident în contextul social-politic cu-noscut. Aceasta l-a determinat pe regizor, cum era şi normal la nişte filme cu pronunţat ca-racter poliţist, în care elemen-tul audio-vizual se baza în pri-mul rînd pe un ritm foarte sus-ţinut. Cînd oamenii mor, cu re-peziciunea cu care mor, nu ră-mîne timp de reflecţie sau de analiză. În ultimele trei filme, odată cu trecerea eroului în-tr-o nouă activitate — întîi, la siguranţa statului şi apoi în se-curitate, s-a schimbat însuşi ca-racterul muncii, necesitînd o mai atentă apreciere, o mai mi-nuţioasă analiză a forţelor ce urmau a fi confruntate : de aici, necesitatea, pentru mine, de a elimina ritmul ca principală componentă, în realizarea fil-melor. Aceasta nu înseamnă că filmele nu sînt ritmate, dar există în aceste filme şi, ceea ce numesc eu „timpul de reflec-tie". Acţiunea va avea un ritm interior, dinamismul apărînd nu din suita de evenimente ci din gravitatea situaţiilor şi a mizei.

— Apar nume noi de actori în noua serie ?

— Alături de Fory Etterle, Victor Rebengiuc, Maria Clara Sebok, Silviu Stănculescu, Lazăr Vrabie, Maria Rotaru, în ultimul film apar Mariana Mi-huţ, Octavian Cotescu şi încă mulţi alţii care sper că vor fi o surpriză plăcută pentru pu-blicul nostru. Lucrez cu aceeaşi echipă : Nicu Stan—imagine, George Grigoriu—muzica, Lucia Anton—montaj, iar scenografia la ultimul film va fi semnată de Virgil Moise, cu care am mai colaborat la „Canarul şi visco-lul".

Florica ICHIM

Drum în cîmpie

de Constanţa BUZEA

O libertate scufundată era cîmpia ninsă ,trasă
În alte timpuri, fragezi macii de somn, cu floarea veninoasă.

Ninsă de frig mişcat vărătec de luna care răsărea.
Ar mai fi stat să nu se vadă, dar norii se fereau de ea.

Şi cînd eram copil, la ţară, privind aceşti salcîmi de cîmp.
Noaptea trecea un tren departe, şi-un ciine se zbătea ca timp,

Somnul era o desfătare, visam şi mă trezeam să zic
Bătrînilor, că sunt vrăjită şi nu mi-e teamă de nimic.

Ce timp curat cu grîu în pîrgă, cu macii aplecaţi fierbinţi,
Cu greierii de fîn, albaştri, asurzitor cîntînd din zimţi.

Ce timp de teamă, scade seva, oftări timide ploaia zmulge.
Un timp-copil, delir de fructe care-şi învaţă gustul dulce.

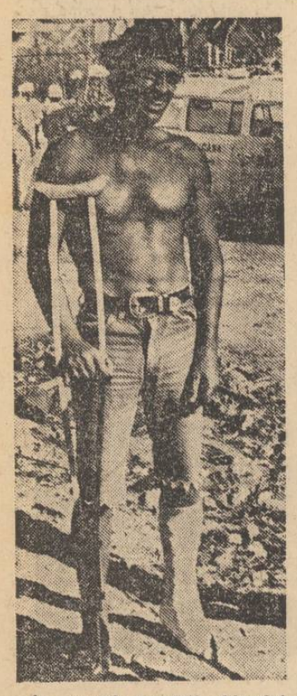

În cursul turnării filmului „Cum se distruge reputaţia celui mai mare agent secret din lume" la Acapulco (Mexic). Jean Paul Belmondo a suferit un accident în urma căruia şi-a fracturat piciorul stîng. Accidentul s-a petrecut la o secvenţă fierbinte în cursul căreia, Belmondo (cum face de obicei) nu s-a lăsat dublat de un cascador. Din acest motiv turnarea filmului s-a întrerupt pentru circa 45 de zile, iar Jean Paul Belmondo şi partenera sa Laura Antonelli, s-au înapoiat în Europa.

ECOURI

REGIZORUL Dino De Laurentis a anunţat că pregăteşte o nouă versiune după „Madame Bovary", cu Alain Delon, Liv Ullman şi Peter Finch în rolu-rile principale.

■

UN CUPLU inedit în cinema-tografia mondială : William Holden şi Raquel Welch. Cei doi actori au semnat un con-tract pentru o nouă versiune a filmului „Cei trei muşchetari". Primele filmări sînt prevăzute în Franţa la începutul lunii a-prilie a anului viitor.

După ce s-a măritat cu cîntăreţul Al. Bano, Romina Power, fiica celebrului Tyrone Power, a renunţat la activitatea artis-tică, dedicîndu-se vieţii familiale. Recent, Romina Power a născut un băiat căruia i-a dat numele de Yari (ea mai are o fetiţă, Ylenia).

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

ÎN CETATEA VENEŢIILOR Ştiam de mult că oraşul a-cesta, clădit pe braţele le-gănate ale Adriaticii, se scufundă treptat şi, deci, era firească do-rinţa de a-l mai vedea o dată. Nu ca şi cînd ar putea fi înghiţit cumva într-un timp apropiat şi previzibil, fiindcă toate cîte se fac pentru salvarea lui vor în-tîrzia procesul acesta sau, pro-babil, chiar îl vor opri. Dar anii noştri se împuţinează, înghiţiţi de timpul a cărui scurgere nu poate fi nici oprită şi nici cel puţin întîrziată De asta, într-o recentă călătorie în Italia, ulti-mul popas l-am făcut la Ve-neţia, „serenissimă" şi azi încă sub cerul ca sticla to-pită a dimineţii de primăvară, cînd palatele dorm, stradelele de apă nu s-au desprins din somn, porumbeii mai moţăie prin firidele pieţii lui Marcu, iar pe turnul Campanillei râ-coarea nopţii îşi flutură ultime-le voaluri uşoare de ceaţă. Pe Canal Grande începuse forfota mută a bărcilor de pescari şi zarzavagii, care îşi plimbau mar-fa proaspătă către Rialto, unde ziua nouă avea să se deştepte, peste puţin, în diapazonul vesel şi vindicativ al peninsulei.

M-am oprit în cetatea Vene-ţiilor ca într-un hagialîc, făcut în tren expres şi cu opriri prin hotelurile unde eticheta **Do not disturb** agăţată de clanţa uşii nu te scapă de zgomotele asurzitoa-re ale marilor oraşe. Acolo, însă, pe canalele veneţiene, era tă-cere. Tăcerea deplină, prielnică spre a lega un dialog cu amintiri-le. Mi-am şi adus aminte în-dată de Nicolae Iorga, care mă plimbase prin **Casa dei Romeni**, propria-i ctitorie, ca şi cum aş fi fost un om de seamă, deşi nu eram decît un mărunt gazetar. Mi-am adus aminte şi de Massi-mo Bontempelli, scriitorul care îmi vorbise, lîngă fereastra casei sale privind înspre San Giorgio, despre Mozart, Wagner şi Hugo Wolf, apoi despre George Enes-cu, a cărui primă Suită în stil românesc o socotea străbătută de parfumurile tari ale codrilor noştri şi de adierile luncilor noastre cu izmă, salcă şi buru-ieni amare. Mi-a revenit în min-te emoţia cu care umblasem, cîndva, prin podul bazilicii în căutarea urmelor lui Monteve-rdi, de fosta temniţă „de plumb" a dogilor, de unde un faimos aventurier scăpase de gidele ve-net aruncîndu-se de pe acope-rişul de plumb în mare, într-o noapte fără lună. Am revăzut graţiosul palazzo unde Byron a petrecut cîteva săptămîni de eu-forie şi am stat de vorbă înde-lung cu hotelierul octogenar care îl găzduise odinioară pe Thomas Mann. M-am lăsat pînă şi dez-mierdat de soarele lui aprilie pe terasa cofetăriei Florian, unde cafeaua e la fel de bună, dar cei ce o servesc nu-şi mai aduc aminte de clienţii lor de altădată

Plecam cu un iz de amărăciu-ne din Veneţia dacă, în ajunul despărţirii, primarul nu ne vor-bea despre tot ceea ce se face în Italia şi în întreaga lume pentru salvarea oraşului. Ne-a arătat schiţe şi proiecte, ne-a în-şirat cifre impresionante, ne-a descris noile procedee tehnice chemate să înfrîngă puterea apelor şi să afirme încă o dată forţa omului în lupta sa cu na-tura. Astfel însă, pe degetul de pămînt ce mă ducea la Mestre şi mai departe, după ce trenul ieşi din văgăuna gării, am mai privit o dată Veneţia ce se to-pea, dominînd marea, pe ori-zontul sîngeriu, fericit că ceta-tea aceasta a celor mai îndrăz-neţe halucinaţii de artă va su-pravieţui şi în secolele viitoare, ca să vestească şi celor ce vor veni după noi energia creatoa-re de frumuseţi nebănuite a ge-niului uman.

RADIOLOGIE

CANCERUL SE POATE VINDECA?

Progresul în cancerul gastric. Șansele au crescut de la 10 la sută la 90 la sută astăzi, cu un diagnostic precoce. Cercetări permanente și de tradiție ale secției de radiologie-oncologie Iași — la nivel mondial.

Pe agenda manifestărilor științifice — foarte bogată în această primăvară — al IV-lea Congres național de radiologie, 31 mai — 21 iunie la București, a atras atenția printr-o tematică ce depășește ca interes cadrul strict de specialitate. Mă refer la cele două teme principale puse în dezbatere : „Radiodiagnosticul în urgențele medico-chirurgicale" și „Radiodiagnosticul și tratamentul bolilor maligne de sistem". Este suficient în acest sens să ne oprim asupra unui aspect privind cea de a doua temă. **Prof. dr. docent GHEORGHE CHIȘLEAG** președintele societății de radiologie din țara noastră, ne spunea : **„Dispunem astăzi de metode moderne, cum sînt de pildă limfografia și explorarea cu izotopi, care permit studiul lanțurilor ganglionare subdiafragmatice și din alte regiuni, pentru diagnosticul și tratamentul radiologic în limfoamele maligne. În același timp, interesul pentru un bilanț radiologic cît mai exact asupra participării diferitelor grupe ganglionare a sporit, în urma demonstrării că cel puțin limfogranulomatoza malignă are un debut localizat, se extinde de la un grup ganglionar la grupele vecine și poate fi tratat radical și cu rezultate care se materializează prin supraviețuire la 15—20 de ani, pînă la un procent de 30—45% din cazuri. Ceea ce echivalează cu vindecarea. Iar ceea ce s-a demonstrat pentru limfogranulomatoza malignă e posibil să fie valabil și pentru alte tumori ganglionare.**

— Profitînd de faptul că sînteți și președinte al secției de radiologie-oncologie Iași, ce ne puteți spune despre activitatea pe această linie la Iași ?

— Studiem cu precădere diagnosticul precoce al cancerului gastric și al celui pulmonar. Și mă bucur să pot răspunde că tratamentele ce se fac pentru cancerul de col uterin, limfoamele maligne, cancerul cutanat și altele se situează la nivel mondial.

— Progresul în medicină noi îl măsurăm cu șansele ce se oferă. De pildă, în cancerul gastric, ce se poate obține ?

— Prin posibilitățile pe care le avem astăzi de a diagnostica precoce cancerul gastric, am putea spori procentul de supraviețuire, de la 10% supraviețuire după intervenția chirurgicală, cu diagnosticul obișnuit, la 90% supraviețuiri în 5 ani în cazul diagnosticului precoce.

— Nimeni nu mai ignoră astăzi că șansele de vindecare sînt dependente de o diagnosticare cît mai de timpuriu posibilă, și anume în faza preclinică, atunci cînd boala nu s-a manifestat clinic. Spre acest moment de detectare își îndreaptă atenția cercetătorii. Dar mulți bolnavi vin... după acest moment. Metodele actuale ale tratamentului bolii canceroase ?

— Chirurgia și radiologia. Chimioterapia și imunoterapia sînt chemate să distrugă celulele canceroase care au scăpat primelor două metode sau au depășit zona inițial bolnavă. Un nou și foarte modern capitol de tratament îl deține radioterapia ce folosește energiile înalte furnizate de aparatele cu cobalt, de betatron, și acceleratoarele liniare ce măresc puterea de transmisie în adîncime și diminuează riscul somatic al radiațiilor. Nu voi intra în amănuntele acestei moderne radioterapii, cred însă că este suficient a vă mărturisi că jumătate din bolnavii tratați în bune condițiuni pot fi considerați vindecați.

Catinca MUSCAN

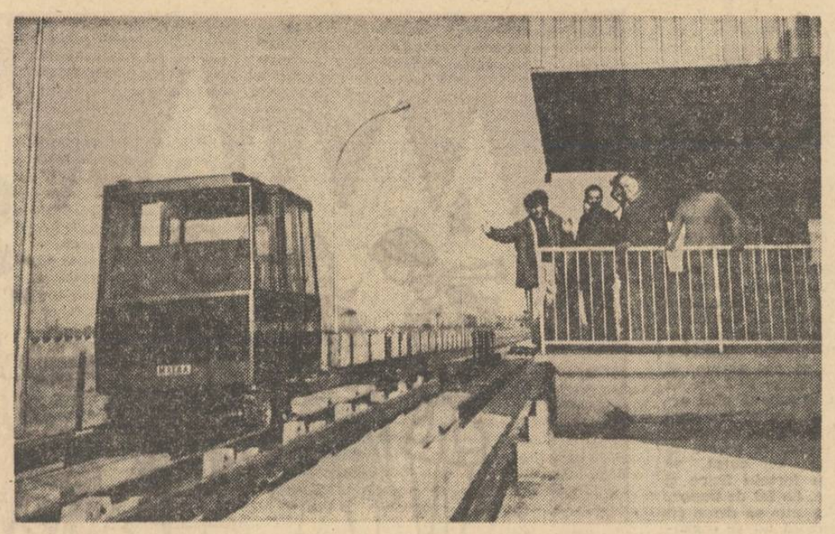

Pentru fiecare familie nu o mașină, ci... un tren!

Inginerii de la Matra cred că trenul individual va fi soluția ideală pentru circulația în orașe. Experiența a început. Pe aeroportul Orly, s-au pus în funcțiune vehicule ce pot transporta între 4 și 10 pasageri în condiții de confort asemănătoare dacă nu și mai bune decît cele oferite de automobil. Este un sistem revoluționar, spun constructorii. Numele lui e inspirat de unul din cei trei mușchetari : Aramis. Sînt vehicule ce circulă cu o viteză de 50 km/oră, cuplate în serie, electronic. Fiecare vehicul este echipat de un dispozitiv de programare și există două opțiuni posibile : 1) programat pentru a avea o anume destinație sau 2) cel care îl folosește alege singur vehiculul afișînd locul de destinație. Se crede că sistemul permite un debit de circulație de șapte ori mai mare decît al mașinilor izolate. Prin gabaritul lor redus, dar în special prin faptul că nu poluează aerul, sistemul Aramis pare ideal pentru circulația din centrul marilor orașe.

BIOLOGIE

CUM SE EXPLICĂ AUZUL EXTREM DE FIN AL UNOR ANIMALE?

Animalele „presimt" cutremurele, inundațiile, erupțiile vulcanice ? Nu. Le aud. Aud infrasunetele pe care omul nu le aude. Natura le-a dotat cu un amplificator sonor. Cercetări originale românești de înaltă valoare teoretică. Și practică.

S-a împămîntenit credința că animalele „presimt", și asta cu mult înaintea omului, cutremurele. Sau alte catastrofe naturale. De pildă, marinarii și minerii au învățat ce înseamnă să vadă șoarecii luînd-o înnebuniți la fugă. E un semnal de alarmă niciodată desmințit. Cum știu ? Aud zgomote imperceptibile pentru urechea omului. Și acest auz extrem de fin ține, evident, de un aparat auditiv foarte sensibil. Este un ingenios aparat, „brevet" al Naturii, care, descifrat, ar putea folosi.

Dr **DEZIDERIU HOLICZKA** de la Cluj și-a dedicat tot timpul său liber unei probleme mult controversate pe plan mondial : rolul cavităților pneumatice anexate la urechea medie. Cercetînd comparativ aceste cavități la om și la diferite animale a observat o serie de diferențe nete. La om, sînt reprezentate de antrul și sistemul mastoidian. La unele animale, sistemul de celule mastoidiene este reprezentat de o formațiune anatomică mult mai uniformă denumită bulă timpanică, bulă otică sau bulă auditivă. Iată că spre deosebire de om, se constată prezența unei formațiuni cavitare, buloase, anexate de cavitatea timpanică. Mărimea acestei cavități variază de la specie la specie. Ce rol poate să aibă ? Printr-un procedeu personal, original, în demonstrațiile experimentale pe care le face, (pisici, iepuri, cobai etc.) dr. Holiczka ajunge la ideea că această cavitate are un rol de amplificator. Cum sînt cutiile de rezonanță la vioară.

În ce privește rolul acestor cavități, literatura de specialitate e relativ săracă și părerile sînt împărțite. Unii susțin că ar avea rolul unui amortizor care, prin aerul pe care-l conține, se comportă ca o pernă elastică menită să protejeze elementele fragile din casa timpanului de variațiile prea violente de tensiune. Alții susțin rolul de rezonator acustic. Iar cei mai mulți scriu că nu este deloc clarificat rolul bulei otice. Dr. Holiczka trebuia să demonstreze ipoteza sa. Împotriva primei păreri menționate se ridica întrebarea : cum de la condiții egale, în deșert de pildă, unele animale posedă această formațiune, iar altele nu, devreme ce variațiile violente de presiune ar traumatiza organul auditiv al celor neînzestrate cu asemenea... protecție ? Cum se explică, de exemplu, că felinele își pot urmări prada fără s-o vadă și nu după miros ? Micile rozătoare nu au decît această formațiune ca posibilitate de a-și găsi hrana și ca singură armă de apărare. Dar rolul de amplificator trebuia demonstrat și experimental.

Se știe că din ureche se pot colecta curenți bioelectrici de ordinul microvolților. Unele manifestări bioelectrice se numesc potențiale microfonice cohleare, prescurtat P.M.C. și pot fi înregistrate prin intermediul unui electrod de platină plasat și fixat pe membrana ferestrei rotunde. (Sau pe orice parte a urechii). Acești curenți bioelectrici (trecuți printr-un preamplificator) sînt înregistrați pe ecranul osciloscopului catodic, unde impulsurile se văd. Umplind cavitatea cu duracryl și înregistrînd impulsurile înainte și după această umplere, a constatat că după ce a „înfundat" cavitatea, mărimea P.M.C. se reduce la o jumătate sau la o treime, extinderea amplitudinii, de asemenea e mult mai mică. Iată demonstrat experimental că această formațiune (omul nu o are) îndeplinește rolul de amplificator al sunetelor.

Cercetarea, considerată de specialiști ca „cea mai valoroasă cercetare fundamentală realizată pînă în prezent" la noi, formează un capitol din lucrarea de doctorat (conducător științific prof. dr. doc. Mihai Lăzeanu) a dr. Holiczka. „Este o lucrare pe care n-aș fi putut-o duce la bun sfîrșit fără ajutorul admirabil al acad. Eugen Pora, care mi-a pus la dispoziție aparatura necesară și fără colaborarea prețioasă, permanentă a dr. Zoltan Kis, șeful de lucrări de la Institutul de fiziologie animală din Cluj care a pus la punct tot sistemul electronic necesar acestui studiu", ne mărturisea cel care, primul la noi în țară a îndrăznit să ia în cercetare o problemă atît de spinoasă.

Un mister al Naturii se elucidează. Este greu să măsurăm utilitatea acestei cunoașteri. Prin cercetarea sa, dr. Holiczka a clarificat rolul și modul de acțiune a unor formații ale urechii medii. Dacă ne gîndim că acesta este locul de atac al majorității intervențiilor oto-chirurgicale, avem de pe acum un prim răspuns la întrebarea utilității acestui efort de cunoaștere. S-ar putea îmbunătăți — cunoscînd rezultatele funcționale postoperatorii. De pildă ? De pildă, în cazul restabilirii lanțului osicular în timpanoplastii, crearea unui sistem de pîrghii mai eficient, ar putea recupera o parte din pierderea auditivă provocată de procesul supurativ. Și aceasta s-ar putea realiza prin accentuarea diferenței dimensionale dintre lungimile brațelor sistemului de pîrghii format de lanțul osicular... Dar mi-e teamă, că cu aceasta am depășit capitolul bulei otice discutate aici, extinzîndu-ne și la alte probleme ale tezei de doctorat unde se înscriu cercetări comparative cu importante implicații practice.

M. CATINCA

ACEST GIGANT ARBORE EXOTIC...

...nu este de fapt decît un supermagnet care a atras mii de bile de fier. Să nu vă imaginați că a fost realizat în vederea unei fotografii de reclamă. Supermagnetul — are un procentaj de fier de 95%. Minereul, bucăți sau pelete (la temperaturi de 800°C și expus în cuptorul de reducere cu cuvă amestecului de gaze de reducere în contracurent) este după 6,5 ore fier aproape pur, sub formă de burete de fier și are proprietăți feromagnetice. Uzina Korf, din Hamburg, a creat din această materie primă excelentă un ideal „instrument" de transport (între altele). De pildă, fagele de oțel — tălate în stare incandescentă în lungimile dorite cu ajutorul unor foarfeci pendulante mecanice de 300 de tone — sînt transportate de o macara magnetică. Un mijloc ingenios, economic și extrem de eficace.

COMUNICAȚII PRIN TREI SATELIȚI, SIMULTAN

În imagine e o antenă. Antena Oficiului Poștal de la stația Goonhilly din vestul Angliei. Ce e esențial în asta ? Ei bine, este prima din lume care lucrează simultan cu trei sateliți. A fost astfel concepută ca să poată opera cu sateliții geostaționari ce se află la 22.300 mile deasupra Atlanticului, realizînd (Goonhilly unu cu Goonhilly doi), comunicații cu 18 țări. Goonhilly unu este însă și prima stație care, prin intermediul satelitului de deasupra Oceanului Indian, stabilește legături cu 16 țări din partea de răsărit a globului. Între ele sînt trei antene aeriene prin care se obțin în mod curent aproximativ 700 de circuite telefonice de lungă distanță, adică cu numai 50 mai puțin decît numărul total al circuitelor realizate astăzi în Europa prin cablu. În 1974, Oficiul Poștal de la stația Goonhilly, va realiza 1 750 de circuite, iar în 1980 se prevede a se stabili 3 500. Cifra comunicațiilor este de asemenea impresionantă. Cu cinci ani în urmă, Anglia avea 20 de milioane de legături internaționale, în vreme ce astăzi dispune de 60 de milioane și în următorii cinci ani se prevede ca numărul lor să urce la 130 de milioane de comunicații internaționale.

ACUSTICĂ

Filtrare prin... ultrasunete

Ce influență au ultrasunetele asupra diferitelor suspensii ? Se poate obține o filtrare mai bună și mai rapidă a soluțiilor chimice din industrie ? Întrebări puse în studiu de ing. Tudose COSMA de la Institutul Pedagogic Galați și rezultatele obținute de mare interes economic.

Acustica era privită cîndva doar ca un capitol al fizicii. Astăzi a devenit o știință, interdisciplinară, ale cărei aplicații sînt atît de numeroase și atît de diverse încît ele sînt prezente în aproape toate domeniile vieții economice, tehnice și sociale. La cel de al VI-lea Congres de Acustică de la Tokio se demonstra contribuția din ce în ce mai importantă a ei în modernizarea industriei și la crearea de noi mașini și echipamente industriale. La recenta conferință națională de acustică — a IV-a — de la București, lucrările prezentate nu au făcut decît să confirme în continuare această „demonstrație" de utilitate. Unul din o serie de exemple pe care ni le-am propus să le aducem în pagina noastră, îl constituie, de pildă, rezultatele practice obținute de tov. ing. **COSMA TUDOSE** de la Institutul Pedagogic Galați, privind filtrarea ultrasonică a soluțiilor chimice industriale. Despre ce este vorba ? Pornind de la niște necesități practice privind filtrarea continuă și cu un debit suficient de ridicat, domnia sa a construit un sistem de filtre care are la bază folosirea undelor ultraacustice în procesul de filtrare. **„Pînă acum, a-**firmă autorul noului sistem, **procedeul de filtrare mecanică folosit în mod obișnuit în întreprinderile din industria chimică, prezintă o serie de inconveniente, ceea ce determină un randament scăzut al întregii instalații. În primul rînd, pentrucă peretele filtrant se îmbîhă din ce în ce mai mult cu depunerile din soluție, are loc o micșorare a vitezei de filtrare, lucru care conduce la necesitatea curățirii sau înlocuirii filtrului, moment în care procesul de filtrare este întrerupt. În al doilea rînd, în afară de peretele filtrant, procedeul mecanic mai folosește o serie de materiale înlocuite din timp în timp, dînd procesului de filtrare un caracter periodic. Și, în sfîrșit, oricît de fine ar fi materialele din care sînt făcuți pereții filtranți, prin procedeul mecanic nu se poate asigura o filtrare foarte bună, astfel încît să se asigure reținerea particulelor de ordinul micronilor. Pornind de la aceste principale dezavantaje, a fost studiată de diverși autori influența pe care o au ultrasunetele asupra suspensiilor. Din aceste lucrări reiese faptul că separarea și depunerea de particule aflate în suspensie într-un lichid are loc cînd în acesta se produc unde staționare de frecvență și puteri sonore bine definite".**

Ce au urmărit cercetările românești ? Care au fost rezultatele practice obținute ?

Fără să intrăm în detaliile studiului și instalației realizate, ne vom opri aici asupra uneia dintre etape care ni se pare semnificativă și prin compararea ei cu rezultatele obținute prin metodele clasice. Ne referim la filtrarea unor soluții chimice, folosite ca decapanți în procesele de galvanizare (nichelare, zincare).

„Soluțiile chimice folosite pentru filtrare s-au caracterizat — arăta tov. Tudose Cosma — prin prezența în cîmpul de vedere al microscopului a 30-40 de particule cu dimensiunea pînă la 50 microni și numai cîteva cu dimensiuni variind între 100-200 microni. Atît filtrul din țesătură cît și cel cu hîrtie de filtru specială au reținut cu ușurință particulele mai mari de 50 microni, dar după aproximativ 5 ore, filtrul din țesătură și după 5 ore, filtrul cu hîrtie de filtru au trebuit să fie curățate din cauza încărcării lor cu zgură, praf metalic, nisip. În același timp, filtrul ultrasonic a continuat să lucreze fără întrerupere, fără să aibă loc vreo creștere a presiunii în camera de filtrare. Măsurîndu-se la microscop mărimea și numărul particulelor trecute prin filtru s-a constatat și din acest punct de vedere superioritatea filtrului ultrasonic. Și anume, în timp ce filtrul ultrasonic a permis filtrarea tuturor particulelor cu dimensiuni mai mari de 15 microni, atît prin filtrul de țesătură cît și prin cel cu hîrtie de filtru au trecut și particule mai mari de 15 microni, în soluția filtrată găsindu-se și fire de ață. Fenomenul de filtrare a particulelor aflate în suspensie sub influența cîmpului ultrasonic, se explică prin efectul oscilațiilor ultrasonice care acționează asupra particulelor mai mari, le îndepărtează din suprafețele nodale ale cîmpului, din care ele cad în buncărul de decantare. Fără îndoială că folosind site mai fine și intensități acustice corespunzătoare, se poate asigura o filtrare mai fină.

Să amintim că partea principală a instalației o constituie generatorul de ultrasunete ce dă, la o ieșire, o putere de cca 400 w. și instalația propriu zisă de filtrare în care se află traducătorul magnetostrictiv construit pentru 20,5 KHz. În afară de faptul că se asigură un debit constant al soluției filtrate, filtrele se înlocuiesc sau se curăță la un interval de timp de 8-10 ori mai mare decît în cazul filtrării mecanice, se obțin rezultate considerabil superioare în ce privește dimensiunea particulelor filtrate.

Concluzia ? Filtrarea ultrasonică este de preferat filtrelor din țesătură sau altor filtre mecanice.

CA SĂ CONVINGI... CLIMA!

Pentru a modifica condițiile climatice, în Uniunea Sovietică s-a creat o rețea de douăzeci și opt de bazine care să rețină apa, și aceasta, ca o „linie" de centură în jurul capitalei Kazahstanului, Alma-Ata. Specialiștii sovietici încearcă astfel să umidifice aerul. La ora actuală au fost terminate douăzeci de bazine care conțin 100 de milioane de metri cubi de apă. Umiditatea evaporată va îmbunătăți circulația vînturilor în această vale prea secetoasă.

PANSAMENTE DE ZAHĂR

Bolnavii obligați să stea vreme îndelungată în pat fac adeseori escare, ulcerații și acestea pot uneori ataca (dacă devin profunde) țesutul osos. La bolnavii care au amoele picioare paralizate, escarele decubitusului sînt chiar mortale. Procentul e foarte mic — 5% — dar aceasta nu e totuși o consolare. Cum pot fi vindecate aceste ulcerații ? „După ce toate celelalte metode au dat greș — a declarat dr. James W. Barnes, jr. de la spitalul din Glenn Dale, în Maryland — am încercat cu zahăr." Rezultatul ? 80% din cazuri au fost complet vindecate. „Folosirea zahărului nu este cu totul o noutate, a spus dr. Barnes. Nou este modul în care l-am aplicat. Ulcerația este în întregime acoperită cu zahăr care este ținut pe locul respectiv printr-un bandaj care nu lasă să treacă aer prin el". Ce se întîmplă ? Granulele de zahăr provoacă întîi o iritație locală care stimulează cicatrizarea. Aciditatea zahărului mărește circulația sanguină în regiunea rănită și soluția acidă omoară de asemenea bacteriile. Aplicîndu-se zilnic, timp de trei, patru luni, se obține vindecarea. Iată un tratament simplu și care din punct de vedere al rezultatelor este recomandabil, iar ca cost, incomparat cu metodele clasice aplicate azi.

A.R.N. DIN FAȚĂ ȘI DIN PROFIL

O echipă de cercetători israelieni și elvețieni de la Universitatea Bar Ilan au reușit — pentru prima oară în lume — să privească la microscopul electronic un acid ribonucleic (mesagerul celulei animale) și să-l fotografieze.

SIMPLU ȘI UTIL

Ne-am obișnuit ca premiile să se ofere unor noutăți senzaționale. Unei idei revoluționare. Iată că, în cadrul unor expoziții de bunuri de consum, un juriu englez a premiat ...un banc de lucru. Argumentele? Într-un spațiu redus, un banc de lucru — portabil — care pare de o simplitate tulburătoare, oferă meșterului (tîmplar, decorator, instalator) o gamă de operații dintre cele mai diferite. Pe un spațiu de lucru redus, se poate fixa, strînge, tăia, întinde un material etc. Oricine își poate permite să aibă un asemenea banc de lucru în casă — pentru că poate fi „strîns" și așezat într-un dulap, fără să încomodeze — și să efectueze cu el operațiuni care altfel ar necesita obișnuit o serie întreagă de instalații. Ingeniozitatea este astfel răsplătită poate și pentru că se oferă cu atîta generozitate... ingeniosilor, cărora le face economie de timp și spațiu. Diploma a fost înmînată în cadrul unei ceremonii speciale în Sunderland (nord-estul Angliei) de către Ducele de Edinburgh.

Ce să ne amintim cînd pornim pe cărările munților

Într-un articol anterior vorbeam despre călirea corpului cu ajutorul factorilor naturali ai mediului (aer, soare, apă). În cele ce urmează mă voi referi la influența pe care o exercită turismul asupra organismului și la cîteva mici amănunte, deloc neglijabile atunci cînd pornim în excursie.

Turismul reprezintă cea mai răspîndită și agreabilă formă de practicare a culturii fizice. Aceasta se datorește în primul rînd mediului în care se desfășoară în orice anotimp, frumusetii peisajelor, a monumentelor naturii, precum și efectelor exercițiilor fizice făcute în excursie. Ca activitate sportivă de masă, turismul este practicat sub formă de plimbări și excursii de la cea mai fragedă virstă și pînă la adînci bătrînețe. Pe bună dreptate se poate spune că el contribuie atît la dezvoltarea fizică, cît și la formarea spirituală a omului prin educarea unor trăsături sănătoase de caracter, îmbogățirea bagajului de cunoștințe, obișnuirea cu munca în colectiv, precum și la formarea unor deprinderi practice necesare în viață.

La munte, turismul poate fi practicat tot timpul anului, totuși cele mai multe excursii au loc în sezonul cald. Mă voi adresa celor care în aceste zile, în timpul liber, sînt amatori de drumeție, făcîndu-le cîteva recomandări prețioase.

Deplasarea în excursie se face cu diferite mijloace de transport (biciclete, motociclete, autoturisme, tren) pînă în apropierea obiectivului propus și apoi pe jos. La locurile de popas puteți practica diferite activități sportive în funcție de bazele existente și condițiile meteorologice. Grupul poate fi format din membrii unei familii sau din prieteni și trebuie să cunoască cîteva probleme de ordin organizatoric deosebit de importante. Este bine ca grupul să fie cît mai omogen ca virstă și pregătire fizică. La început se fac excursii mai mici, apoi mai mari și mai dese în vederea antrenării tuturor participanților.

Înainte de a pleca în excursie se fixează un itinerar, care trebuie urmărit pe hartă de toți participanții în vederea identificării lui, a localităților, monumentelor naturii, fixării etapelor, mijloacelor de transport, a locurilor de popas pentru masă și cazare pe timpul nopții. Se fixează echipamentul ce trebuie luat în funcție de zonele vizitate, condițiile atmosferice, precum și hrana necesară pe drum.

Echipamentul și alimentele se transportă în rucsac fixat pe spate, iar cu un baston ascuțit ne sprijinim la urcare. În felul acesta avem cea mai comodă și sigură ținută de mers, libertate în mișcări și un bun echilibru. Pe potecă se merge în șir indian la o distanță de 2 m. unul de altul, folosind traseele marcate pentru a evita rătăcirea drumului și unele accidente.

Îmbrăcămintea va fi corespunzătoare condițiilor atmosferice, evitînd hainele groase și din fire sintetice care favorizează transpirația. Vara puteți merge în maieu sau cămașă, pantaloni scurți și o șapcă de pînză pentru a evita radiațiile solare puternice la munte. Încălțămintea va fi lejeră, evitînd astfel rosăturile și bătăturile. Nu folosiți tenisi sau bascheți deoarece puteți aluneca ușor. **Încercați să nu fumați** pe toată durata excursiei, deoarece efortul făcut necesită un consum mare de oxigen pentru arderile ce au loc în organism și în acest caz tutunul este și mai dăunător. Cei ce nu se pot abține, să aștepte cel puțin 1—2 ore de la sosirea la cabană pînă organismul își revine la normal. Este bine să ne amintim că mergem la munte ca să respirăm aer curat, să ne refacem forțele fizice și intelectuale. La fel de important este ca atît **pe drum cît și la cabană să nu se consume alcool sub nicio formă.** Alcoolul reduce capacitatea de efort, reduce siguranța mișcărilor și echilibrul, dă o o stare de somnolență. Dacă rămîneți în cabană peste noapte **nu vă culcați tîrziu.** Vă așteaptă o nouă zi de drumeție în mijlocul naturii. **Dimineața, faceți gimnastica de înviorare afară și apoi spălați-vă cu apă rece pe față, brațe și trunchi, înviorîndu-vă organismul. Alimentația abundentă vă îngreunează mișcările și vă îmbie la somn, de aceea consumați alimente ușor digerabile și cu putere mare calorică.**

Sînt doar cîteva sfaturi pe care probabil le-ați mai citit și deci le cunoașteți. Nu avem pretenția că am spus noutăți. Totuși, acum, la începutul de vară, este bine să ne reamintim de ele. Aplicîndu-le nu facem decît să contribuim la succesul excursiei, și la fortificarea organismului nostru.

Prof. Marian FIRIMIȚĂ

1. JACHETĂ SCURTĂ CU ȘORT DIN MATERIAL IMPERMEABIL, cu buzunare aplicate bordate cu capse. Remarcați tiglelul decorativ.

2. FUSTA PANTALON cu deschidere largă, pentru a ușura mersul, se poartă cu un tricou cu umerii dublați cu piele pentru a suporta, fără uzură, curelele rucsacului. Ciorapii trei sferturi din lină sînt asortați la culoarea garniturii de piele.

3. Peste un jerseu din lină subțire veți purta această ROCHIE GEN SARAFAN, care se încheie în față. O pereche de cisme din pînză cu talpă groasă de cauciuc zimțat completează ținuta.

4. SALOPETĂ al cărei buzunar cu fermoar poate fi decorat cu floarea de colț. Dedesubt, un tricou ușor reiat.

5. PENTRU BĂRBAȚI — HAINA CLASICĂ DE VINT va fi prevăzută cu multiple buzunare aplicate ale căror clape pot fi tăiate în colțuri. Pe talie, un elastic tighelit va împiedica pătrunderea vîntului.

6. PENTRU CEI MICI — ȘORT CU CIORAPI TREI SFERTURI ȘI UN BLUZON SUBȚIRE impermeabil și lucios.

7. HAINUȚĂ CU PANTALONI TIP COW-BOY cu tighelui, buzunare, manșete și clape. Reverele late, manșetă largă, la pantalonț și o cusătură în V întors deasupra genunchiului.

ACCESORIILE CLASICE: șapcă, ochelari, tașcă-traistă cu fețe de blană, baston de munte, pantofi și chiar ghetuțe cu limbă de piele peste șireturi.

MODA ÎN... EXCURSIE

Moda încearcă să-și impună punctul de vedere în orice sector ce ține de ținuta noastră vestimentară. Uneori, chiar își depășește obișnuitul perimetru de investigație, de creație. Dacă acordăm atenție din ce în ce mai des, modei accesoriilor, în care nu sînt neglijate nici formele medalioanelor, nici mărimea mărgelelor sau a nasturilor, nici chiar desenele eșarfelor, de ce am disocia sensul cuvîntului modă de cel al substantivului excursie ?.

Vă mărturisim de la bun început că apreciind obiectele gospodărești, piesele vestimentare destinate excursiilor de mai mică sau mai mare durată, conform imperativelor modei, am fost puși în situația de a constata — în multe privințe — că sîntem ori prea temerari, ori prea pretențioși.

De umblat, am umblat pe la magazine, așezate pe diverse străzi bucureștene, magazine cu articole sport, la altele care, fiind magazine universale (cum zice reclama: „50 de magazine într-unul singur") au doar raioane unde vînd articole de excursie, am intrat și la un magazin care poartă o denumire atrăgătoare „Cabana", dar care nu are decît numele deosebit de profilul unităților de materiale sportive. În sfîrșit, pe unde am fost am găsit corturi, saltele, mese și scaune pliante, spirtiere, muzicuțe, jocuri mici de șah, ochelari de toate culorile, gamele (din păcate, fără huse) și multe termose năstrușnic colorate și cu desene atît de vechi, de ne-am plictisit să le mai vedem în magazine și în bagajele noastre. Sînt aceleași obiecte pe care le știm de ani și ani. Nu le atinge plictisul celor care le contractează, nu le ating pretențiile — cele mai modeste — ale modei. Ele trăiesc în magazine nestingherite de transformările naturii, ale vieții noastre. Rămîn reci și indiferente.

Ne amintim de pildă, — și e doar un exemplu — că Institutul de creație industrială și estetica producției a expus, printre altele la ultima expoziție a bunurilor de consum, termose foarte moderne, create cu mult gust. Ce s-a întîmplat ? N-au fost contractate ? Sau dacă au fost, de ce nu înlocuiesc pe cele lipsite de harul creației pe care le găsim în magazine ?

Au mai apărut corturi noi și e foarte bine. A apărut și o lampă drăguță care se agață. Resoul cu gaze lichefiate este practic pentru o familie care își petrece sfîrșitul de săptămînă în mijlocul naturii. Dar altceva nou nu mai ișcodește mintea creatorilor ? Mai de mult, se găseau un fel de dușuri portative din material plastic. Au dispărut. Ar mai fi, și alte obiecte gospodărești care s-ar putea afla prin magazine de specialitate. De pildă, truse de tacîmuri și farfurii, resouri mai mici decît cele existente, mici grătare speciale și altele.

Pentru îmbrăcămintea potrivită în excursie la munte, la mare sau numai la cîmpie se pot găsi piese vestimentare diferite, dacă le cauți la articole sport, la confecții pentru femei sau pentru bărbați, la magazine cu pălării sau pentru încălțăminte. Mai rar, găsești mai multe obiecte cu această destinație, adunate la un loc, într-o singură unitate. Iată de ce, ni s-ar părea oportună înființarea unui magazin cu specialitatea: excursii. Denumirea va fi găsită de ingeniozitatea organelor comerciale... Dar nu atît titlul contează ci profilul magazinului, conținutul lui, dacă putem spune așa. În definitiv, dacă avem — și nu e rău deloc — unități comerciale cu denumirea Acvariul sau altele de acest gen, nu vedem ce ne-ar împiedica să punem la dispoziția amatorilor de excursii și turism unul sau mai multe magazine de specialitate. Pentru asta, e nevoie de o colaborare serioasă între industria ușoară, cooperația meșteșugărească, industria locală și comerț și poate alte sectoare de activitate. Proiectul nu ni se pare irealizabil.

Abia după ce am știi exact ce avem și ce nu avem, ne-am putea ocupa cu mai multă tenacitate și de modă, am putea moderniza, înnoi vechile noastre produse adecvate excursiei, turismului. Fiindcă e cazul. Iar formarea gustului pentru îmbrăcăminte potrivită, elegantă, practică sau pentru articole de strictă utilitate nu este o problemă neglijabilă nici chiar cînd se organizează o paradă a modei. Îndrăzneala celor care ar conduce astfel de unități specializate ar putea merge pînă la prezentarea sezonieră a ținutei ideale de excursie sau de turism. Sau, mă rog, la includerea unor modele proprii în alte prezentări de modă organizate de industria ușoară sau cooperația meșteșugărească. Ar merita și s-ar bucura de atenția publicului..

L. MARINA

C.E.C. VĂ OFERĂ, DUMNEAVOASTRĂ ALEGEȚI!

Pretutindeni, în toate satele și comunele țării — ca și în orașe — se ivesc tot mai multe case noi, peste tot oamenii se îngrijesc ca gospodăriile lor să fie mereu nu numai îmbelșugate, dar și frumoase. Și cîte nu trebuie pentru o casă ? Ciment, var, tablă, cherestea... Tocmai pentru asemenea necesități Casa de Economii și Consemnațiuni a introdus

LIBRETUL DE ECONOMII CU CÎȘTIGURI ÎN MATERIALE DE CONSTRUCȚII

Vă rugăm să ne îngăduiți să vi-l prezentăm.

Mai întîi cîteva cuvinte despre avantajele pe care le oferă.

Titularii acestui libret au posibilitatea să-și sporească economiile, depuse pentru a fi păstrate în siguranță la C.E.C., prin însemnate cîștiguri, pe care Casa de Economii le acordă trimestrial prin trageri la sorți.

Dar nu numai atît. Titularii libretelor ieșite cîștigătoare au dreptul să-și cumpere cu prioritate de la organizațiile comerciale de stat și de la unitățile cooperației de consum, principalele materiale de construcție: cherestea, ciment, tablă, var, carton asfaltat ș.a.

Cîștigurile se acordă din fondul constituit din dobînda de 3,5 la sută pe an, pe care Casa de Economii și Consemnațiuni o calculează la depunerile pe acest libret.

Libretul de economii cu cîștiguri în materiale de construcții se emite de agențiile C.E.C. din mediul rural, precum și de agențiile și filialele C.E.C. din orașele în care nu se construiesc locuințe proprietate personală în antrepriză. Pentru localitățile în care nu funcționează unități C.E.C., emit libretе de economii cu cîștiguri în materiale de construcții unitățile poștale din localitățile respective, precum și filialele sau agențiile C.E.C. în a căror rază de activitate intră aceste localități.

Libretul de economii cu cîștiguri în materiale de construcție se emite numai nominal și pe el se efectuează o singură depunere în valoare fixă de 1 000 de lei. Prin urmare, pe acest libret nu se pot face depuneri ulterioare.

Restituirea sumei depuse se face o singură dată (integral) de unitatea C.E.C. care a emis libretul, de celelalte unități C.E.C. din localitatea unității emitente, precum și de sucursala sau filiala C.E.C. care ține evidența contabilă a agenției care a emis libretul.

IDEI ALE CITITORILOR PENTRU... CITITORI

În atenția gospodinelor

• În 60 g apă amestecată cu alcool se dizolvă 20 g miere. Cînd mierea e curată se obține un lichid lăptos, dacă însă e amestecată cu glucoză etc. la fundul vasului se formează un mic depozit. Astfel se constată dacă mierea este curată.

• Vinul alb — care a căpătat o culoare mai închisă se amestecă cu puțin lapte proaspăt. Laptele absoarbe materiile colorante și se depune la fund, după care se pune vinul în altă sticlă, minus reziduurile. Procedîndu-se astfel, se va obține vinul alb inițial.

• Locul pătat cu untdelemn (stofă sau mătase de tapiserie) se acoperă cu cretă uscată pisată. La interval de două zile se înlocuiește creta. Operația se repetă de 8—10 ori. După circa trei săptămîni se va șterge bine materialul (tapiseria) și nu se va mai observa nici o urmă de pată de untdelemn.

• Crăpăturile de pe mîini dispar prin frecare cu zeamă de varză crudă.

• Peste laptele dulce aflat într-o cești se toarnă puțină tinctură de iod. Dacă se obține o culoare albăstruie, înseamnă că laptele e falsificat.

• Pentru a le păstra proaspete, ouăle se pun într-un ambalaj de bumbac; în felul acesta se mențin chiar un timp mai îndelungat.

• Obiectele de artă (din marmură) se pot păstra neatinse de uzajul aerului, frecîndu-le cu puțină ceară. Prin acest procedeu nu-și pierd nici lustrul, nici culoarea. **(ILIE CIUTESCU, București).**

Dușul portabil

Lucrăm în grădini, facem plajă într-un ungher al micii noastre curți sau pe o pajiște lîngă care am parcat mașina. Un duș este nu numai necesar dar și foarte plăcut. Acest serviciu ni-l poate face un duș portabil.

Cum îl realizăm ? Ne procurăm de la un magazin de specialitate sau ne amenajăm o pompă după tipul celor folosite la zugrăvit. Putem să dispunem de apă curentă dacă n-am uitat să punem în portbagajul autoturismului și instalația noastră. Prin cîteva pompări aplicate creăm presiunea necesară pentru funcționarea instalației. Pentru a avea apă căldută lăsăm rezervorul la soare o oră, două, timp în care se obține o temperatură de 25—35°C.

Posesorul de autoturism poate folosi instalația și pentru spălatul acestuia. De asemenea, dispozitivul este util celor care nu au baie cu apă caldă în permanență precum și la zugrăvit sau la stropirea pomilor. **(IOAN TRIF, Oradea).**

ȘTEFAN SÎRBU. — *Specialiștii clinicii de neurologie — de la spitalul Gh. Marinescu vor aprecia dacă veți beneficia de tratament și vă vor recomanda internarea la secția de recuperare — a spitalului Brîncovenesc.*

Z.E. — Timișoara. — *Eroziunea de col — cauterizată recent poate determina o secreție mai abundentă. Este obligatoriu să fie urmărită evoluția de către medicul ginecolog. Bineînțeles că a*

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

omis să vă recomande repaus al activității sexuale.

ION IOVANOVICI — Caraș-Severin. — *Este o afecțiune genetică și pînă în prezent nu i s-a determinat un remediu terapeutic eficace.*

MARIA DUȚU — Moreni. — *Este important că i s-a făcut vaccinul în prima copilărie. În cazul unei epidemii va fi revaccinat.*

J.V. — *În cadrul nevrozei astenice se remarcă tulburări amnezice și dificultăți în concentrarea atenției. Vă recomandăm: Lecitină pulbere — cîte o linguriță la masa de dimineață și prînz și B 6 — o jumătate de comprimat dimineața și la prînz. Medicația este pentru 20 zile.*

CU AJUTORUL COLȚ

FIERUL FORJAT ÎN COMBINAȚII

Vă informăm și în alte numere ale revistei asupra unor reușite obiecte sau mobilier realizate din fier forjat.

În combinație, lemnul și fierul forjat au dat o masă și un taburet, micuțe și elegante. Lîngă un lampadar și niște perne colorate, acestea pot alcătui un colț intim. Le puteți achiziționa la magazinul „AMINTIRI" de pe strada Gabroveni, la prețul de 420 lei măsuța și 270 lei taburetul.

În același magazin, se găsesc mici șifonice din fier forjat ale căror luminări au forme originale. Am reținut pe cele în formă de zaruri sau de cărți de joc. E o idee pentru un dar făcut prietenilor.

TEHNOMENAJ...

...este numele unui magazin cunoscut din strada Gabroveni. Cunoscut mai ales pentru consecvența cu care oferă cumpărătorilor noutăți plăcute și folositoare în gospodărie.

Ce vă semnalăm de data aceasta ?

Garnitura de cuțite inoxidabile, de diferite mărimi și forme, agățate pe un suport are darul de a fi și decorativă pentru pereții bucătăriei. Prețul : 250 lei.

Garnitura pentru vestibul sau un hol mic, formată din patru piese (măsuță, cuier, port-umbrelă și oglindă) este realizată din fier forjat și costă 816 lei.

Suportul metalic pentru pantofi, de o mărime potrivită pentru a nu ocupa mult loc în debara sau chiar într-un dulap, costă numai 85 lei.

CAFEA „INOFENSIVĂ"

Cîneva s-a gîndit și la cei care, dintr-un motiv sau altul, sînt nevoiți să renunțe la cafea. Doctorul Rudolf Böhm din München a descoperit un procedeu eficace purtînd denumirea „Kofrosta", pentru a face cafeaua inofensivă. Aceasta constă în tratarea boabelor prăjite, supuse simultan acțiunii unui criosoc de —57°C, unui jet de bioxid de carbon lichid la o presiune de 60 atmosfere. Prin acest procedeu, se reduc substanțial reziduurile de prăjire și de substanțe iritante din cafea. Plăcută perspectivă pentru îndrăgostiții de cafea tare și amară...

Politețea tinerilor căsătoriți

CĂSNICIA: DUET SAU DUEL

Totul are un sfîrșit: copilăria ca și adolescența. Începe viața adultă cu toate responsabilitățile, îndatoririle, bucuriile și grijile ei. Tinerii se căsătoresc. Porniți la drum lung, ei vor face împreună, ochi cu ochi, o împletitură de zile însorite și întunecate, o împletitură trainică care nu va fi „a ei" și nici „a lui" ci „a lor", a amîndurora. Dar „ucenicia" vieții în doi e uneori grea.

Viața în doi se învață

Dintr-un tînăr bucuros să poată anticipa orice dorință a logodnicei sale, prevenitorul logodnic devine deodată un soț autoritar.

Logodnicul nu era decît un îndrăgostit, bărbatul se simte un fel de proprietar și îndrumător al tinerei soții. Dacă mai are și public el va fi mîndru să arate cine comandă în familie. În fața acestei dorințe a bărbatului ei ce poate face o femeie tînără ?

• Să se încline : Își petrece seara la prieteni. Ea își aprinde a treia țigară. El îi spune cu voce tare : „Ai fumat destul. Pune țigara înapoi". Ea ezită, încearcă să protesteze și pînă la urmă cedează, căci în ochii bărbatului a văzut că nu țigara avea importanță ci dorința de a arăta cîtă autoritate are asupra nevestei lui.

• Să protesteze cu fermitate. Intră împreună într-un magazin de confecții. Vorbește el : „M-am gîndit că soției mele i-ar sta bine pardesiul acela sport". Ea pălește de necaz. „Nici măcar nu m-ai întrebat dacă îmi place. Ar fi fost un act de politețe". Tînărul soț rămîne contrariat. Ar putea urma o mică scenă. „Nu-i nimic, își spune ea, pe viitor nu-mi va mai nega posibilitatea de a avea opinii".

• Să aibă tact. El de abia a intrat pe ușă.

— Schimbă-te repede, Radule, să nu întîrziem. Ne așteaptă Magdalena.

— Cum, mergem la Magdalena ?

— Știai doar.

— Nu, nu știam ; dar dacă vrei du-te singură, eu sînt frînt de oboseală.

Frînt ? Bineînțeles că nu. S-a întors bine dispus și în formă. Este însă vexat : nu-i place să dispună nimeni de el.

„Am înțeles — își zice ea — data viitoare am să-i zic așa : „Astă-seară sîntem așteptați la Magdalena. N-am vrut să primesc fără să te întreb, dar au insistat atît, încît n-am putut nici să-i refuz. Sper că nu ești prea obosit".

• Să nu-i pună în fața faptului împlinit. Ea: Spune-mi, îți amintești, ai spus că ar fi foarte plăcut să avem o oglindă în vestibul. El: Nu mi-am schimbat părerea. Ea: Bravo! Hai să-ți arăt oglinda pe care am cumpărat-o.

Consternare. Stăpînit de o furie mută, bărbatul nici nu se uită la oglindă.

— Da, își spune ea, ar fi trebuit să aștept să aibă vreme s-o alegem împreună.

Am făcut o enumerare de cîteva situații posibile. Lucruri mici, așa de mici în aparență ! Dar din aceste lucruri mici se face o viață : de bucurii, dacă ești atent la ele ; de necazuri dacă ți se par fără însemnătate, iată de ce asupra lor vom mai insista.

Un tînăr cuplu nu trăiește izolat ci are relații cu părinții, cu socrii, cu vechii prieteni. Trebuie să știe să facă față onorabilă în multe situații noi pentru ei. Trebuie să se descurce cu întocmirea unui buget rezonabil, să se gîndească la viitor etc., etc.

BUCĂTĂRIA DE VARĂ

SALATĂ COMBINATĂ

500 g cartofi noi, 3—4 roșii, un castravete, o căpățînă de salată verde, 1—2 legături de ridichi, o legătură de ceapă verde, o legătură de mărar, sare, ulei, oțet.

Se curăță, se spală și se fierb cartofii în apă clocotită cu sare. Se scurg, se lasă la răcorit. Se taie în rondele. Se stropesc cu ulei. Cît fierb cartofii se curăță castravetele, se taie în felii subțiri, se presară cu sare și se lasă într-o strecurătoare. Ridichile se taie, de asemenea, în felii subțiri. Ceapa se taie în bucăți de cca 2 cm lungime. Se aleg, se spală și se zvîntă foile de salată verde. Roșiile se taie în rondele sau felii obișnuite. Se tapetează o salatieră cu foile de salată și se pun deasupra celelalte legume așezate în cercuri concentrice. Se presară totul cu mărar mărunt tocat. Se pregătește un sos de ulei, oțet, sare și piper și înainte de a servi se stropește cu el salata.

PATISON CU MAIONEZA

Ați încercat să gătiți această legumă nouă pentru noi și a cărei prezentare am făcut-o în nr. 818 al revistei noastre ? Vă sugerăm un alt mod de preparare care, credem noi, n-o să vă dezamăgească.

Se aleg legume mici (circa 5—6 cm în diametru). Se spală, se rad părțile pătate. Se fierb în apă clocotită cu sare. Cînd pot fi străpunse ușor cu furculița, se scurg și se lasă la răcit. (Atenție, legumele nu trebuie să se răs-fiarbă). Separat se pregătește o maioneză mai acrișoară (cu lămîie). Se toarnă maioneza pe un platou, se așază în ea legumele fierte.

FASOLE VERDE GĂTITĂ ȚĂRĂNEȘTE

1 kg de fasole verde, 500 g roșii, 100 g căpățini de ceapă nouă, pătrunjel verde, sare, piper, la dorință smîntînă, 50 g unt sau ulei.

Curățați fasolea scoțîndu-i firele. Puneți-o la fiert în apă multă în plin clocot și fierbeți-o fără capac cam 15 minute.

Între timp, tăiați în două sau în patru căpățînile de ceapă, în funcție de mărimea lor. Rumeniți-le ușor într-o cratiță cu ulei sau unt încins. Opăriți și curățați roșiile de pieliță. Tăiați-le în rondele. Adăugați-le în cratița cu ceapă și lăsați-le pe foc mic circa 5 minute. Scurgeți fasolea, puneți-o peste ceapă și roșii. Stropiți-o cu sucul lăsat de roșii. Sărați, piperați și lăsați pe foc mic să forfotească încet încă cîteva minute. Presărați pătrunjel verde.

• Puteți prepara mîncarea și cu carne de pui. În acest caz veți începe prin a rumeni bucățile de pui, veți adăuga ceapa, veți înăbuși pînă ce se frăgezește carnea. În rest veți proceda ca mai sus.

FASOLE VERDE ÎN ALUAT

500 g fasole verde fină ; 125 g făină, 1 ou, o lingură de ulei, circa 2 dl de bere, sare, piper ; ulei pentru fript.

Preparați un aluat de clătite, înlocuind laptele cu bere. Aluatul trebuie să fie ceva mai gros decît cel obișnuit. Lăsați-l să se odihnească.

Curățați fasolea și puneți-o la fiert într-o oală cu apă clocotită, în care puteți adăuga dacă doriți o ceapă, o felie de lămîie cu coajă. Lăsați-o să fiarbă 15—20 de minute. Scurgeți-o, zvîntați-o într-o cîrpă curată. Înfierbîntați într-o tigaie ulei. Muiați fasolea în aluat așa încît să se îmbrace bine și puneți-o la rumenit în tigaie, păstaie după păstaie. Uleiul trebuie să le cuprindă bine. Cînd a căpătat culoare pe o parte întoarceți-le (întocmai ca pe cartofii pai).

Serviți fasolea fierbinte, simplă sau garnitură pe lîngă o friptură.

VARZĂ NOUĂ CU TĂIȚEI

Se taie fideluță o varză bine îndesată. Se freacă ușor cu puțină sare. Se fierb în apă clocotită cu sare 250 g de tăiței. Se scurg, se opăresc cu unt topit.

Se așază într-o formă straturi alternative de tăiței și varză. Se dă forma la cuptor cu foc potrivit pînă ce stratul de deasupra capătă o culoare rumen-aurie.

SALATĂ DE FRUCTE ROȘII

Căpșuni, zmeură, coacăze, cireșe sau vișine cîte 250 g din fiecare, 150 g zahăr, frișcă la dorință (circa 250 g).

Se spală fructele. Cireșelor li se scot simburii, căpșunilor codița, coacăzele se culeg de pe ciorchini. Zmeura se alege de impurități. Zahărul se presară peste căpșuni, care se pun pe foc mic, numai cît este necesar să se topească zahărul. Siropul obținut se toarnă peste restul fructelor pus într-o compotieră. La dorință, în sirop — după ce s-a răcit — se poate adăuga puțin lichior, un pahar de vin bun sau suc de portocale (proaspăt sau conservat). Se dă la rece. Se servește cu frișcă, dar salata e bună și fără.

BĂUTURĂ CU FRUCTE ROȘII

Puneți la macerat 400 g de căpșuni (spălate și curățate de codiță) în 100 g zahăr tos, un pahar mic de sirop din zmeură sau coacăze roșii și un pahar mare de vin alb dulce. După o oră adăugați 4 linguri de vișinată. Mai lăsați o oră la macerat. Înainte de a servi, turnați peste acest amestec fie o sticlă de vin spumos, fie sifon.

Băutura trebuie tinută la rece.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

getzner

MADE IN AUSTRIA

Materiale elegante din cea mai fină calitate importate din Austria, fabricate din bumbac și bumbac cu poliester, din care se confecționează:

— cămăși de zi
— cămăși sport
— cămăși pentru timpul liber

Nu se calcă !
Se întreține ușor !
Nu intră la spălat !
Un produs de bună calitate fabricat de

GETZNER

Getzner, Mutter & Cie
A—6700 Bludenz/Austria

De vînzare în magazinele românești de specialitate.

getzner

Publicom (5246)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

ECOU LA UN CAZ

CURIER SĂPTĂMÎNAL

de Mihai STOIAN

„Am citit cu mare interes curierul intitulat „Dreptul la recuperare" („Magazin", nr. 814/12 mai a.c.), deoarece eu îl cunosc pe elevul I.C. de la Școala generală nr. 136, elev care, în prezent (data scrisorii : 28 mai a.c.) se află la Centrul de reeducare.

Mă numesc Paraschiv Chiran, părinte a doi copii (o fată de 18 ani și un băiat de 15 ani), locuiesc din anul 1970 în blocul Z 3, scara 2, et. 5 ap. 26, pe aleea Iacob Andrei, sector VI, în București, lîngă familia minorului în cauză. L-am cunoscut foarte bine pe I.C. care, într-adevăr, dintr-o copilărească rătăcire, în anul 1970 (deci acum trei ani !) se înhăitează cu niște copii răi din cartier, aceștia reușesc să-l corupă și astfel ajunge băiatul — vecinul meu și al copiilor mei, de asta mă și „amestec" în toată treaba — în fața instanței de judecată. Soluția, care nici prin gînd nu-mi trece s-o discut în vreun fel, suna : internare la reeducare. Sentința — soluție reeducativă și pedeapsă totodată — este pronunțată la 15 ianuarie 1972. Apoi, de la data pronunțării sentinței — cum, de altfel, ați arătat și dv. — și pînă la începutul anului 1973 (așadar mai bine de 300 zile) nimeni din cei în măsură a traduce în fapt hotărîrea instanței n-a mai apărut, crеîndu-i — într-adevăr — băiatului, impresia că... lucrurile vor rămîne așa și, dacă dă dovadă de categorică îndreptare, nu va mai fi nevoit să plece de-acasă, din școală...

Țin să adaug, în sprijinul ideii dv., pe care o găsesc întemeiată și eficientă (deoarece e în absolută concordanță cu scopul pe care societatea noastră socialistă și-l propune atunci cînd are de-a face cu „minori în derivă"), că acest copil, încă dinainte de pronunțarea sentinței, nu a mai necăjit pe nimeni cu nimic — pe nimeni din acest bloc în care locuia și, după cîte știu, pe nimeni dinafara lui, fiind, aș putea spune, oricît s-ar părea că pledez prea apăsat cauza lui I.C. un exemplu de băiat care, deși a apucat-o pe un drum greșit, a știut să dovedească rapid că îndreptarea e perfect posibilă.

În momentul internării lui la reeducare, după anul scurs, aș îndrăzni să zic că măsura educativă, aplicată în cu totul alte condiții, n-a mai atins ținta inițial propusă, ci l-a lovit, pur și simplu, pe minor. Să nu uităm că el — în anul respectiv — a fost unul din cei mai buni elevi în atelierul școlii, unde mînuia cu extrem de plăcută pricepere aparatul de sudură, fiind, în același timp, și un elev de bază în privința părții teoretice a învățămîntului. Cred că șocul produs de sentință, deosebit de pozitiv la momentul oportun, i-a permis lui să facă, destul de brusc, ajutat și de colectivul școlar, o cotitură de 180 de grade (și bănuiesc că mai sînt cazuri asemănătoare, în care perspectiva ruperii de familie, de prieteni, de colegi etc. — uneori — acționează prompt și puternic pentru corijarea minorului vinovat). Și atunci, de ce n-am acționa și noi, în continuare, nuanțat, flexibil, în raport cu realitatea nouă a individului ?

Mă alătur integral celor afirmate de dv. și o fac, în primul rînd, dintr-o datorie de conștiință față de un copil al nostru, al blocului nostru. Locuim pe verticală, cum se spune, dar sîntem ca și o „stradă" (nu numai ca număr de locuitori, ci și din punctul de vedere al convețuirii cetățenești. Familia acestui minor, conducerea Școlii generale nr. 136 (și, mai ales, tov. dir. adj. Gh. Spahiu) au și dovedit, în anul la care mă tot refer, scurs de la darea sentinței pînă la internare, că pot garanta reintegrarea socială, pozitivă, a minorului cu pricina, că el își poate termina școala și în colectivul de elevi din care a plecat — adaug „amănuntul", deloc nesemnificativ, c-a fost luat din clasa a VIII-a, în care era, la mijlocul anului (vă comunic că I.C. își va încheia, totuși, acolo unde se mai află încă, situația școlară — n.n.) *deși, în primele două trimestre ale anului școlar, el a fost un elev perfect.*

Am întîrziat cu trimiterea acestei scrisori (și noi, oarecum, cu publicarea — n.n.) *tot așteptînd să-l văd pe I.C. revenind acasă, plecînd, la prînz, către școală, dar... nimic. Oare nimeni din cei care au citit despre cazul amintit n-a putut acționa, strict în limitele legii, pentru a-i reda acestui minor încrederea în sine — pe care, de altfel, și-a cîștigat-o, fie și parțial, pînă la plecare ? Adaug că subsemnatul sînt pensionar de invaliditate, fost inspector de navigație în flota maritimă și fluvială română. Și repet, dacă-mi îngădui să mă amestec, public, în cazul relatat, o fac și în virtutea obligației de conștiință pe care calitatea de comunist, de membru de partid, mi-o impune. Nu pot rămîne indiferent la soarta unui minor. Vă mulțumesc".*

Stimate tovarășe Paraschiv Chiran, rîndurile dv. nu mai necesită prea multe comentarii din partea mea. Vă împărtășesc și eu, întru-totul, părerile exprimate, temerile, socotind — așa cum am mai arătat de altfel — că nimeni n-are interes să mai... reducă pe cineva care a dovedit, *prin fapte* categorice, că o lecție drastică i-a fost suficientă. *I.C.* avea, probabil, inițial un fond bun, în mare parte sănătos, doar intrarea în așa-zisul „grup de prieteni" l-a împins pe panta negativă pe care a alunecat. Judecarea lui se impunea, cum spuneți și dv., iar revenirea lui „la linia de plutire" (ca să folosim o terminologie care trebuie să vă fie dragă) s-ar fi putut produce, fără îndoială, și în centrul de reeducare (am văzut sute de asemenea cazuri), dar, nu din vina lui *I.C.*, ea s-a produs înainte de a fi luat, pe parcursul anului acela în care — cum de s-a produs... amînare, nici eu nu pricep... Și-apoi : din senin, aplicarea (tardivă) a sentinței, sentimentul minorului că e nedreptățit, deoarece toate dovezile nețe, ale lui, de îndreptare, înseamnă că nu... contează, că nu sînt luate în... seamă. Și pe mine, ca și pe dv., mă miră tăcerea celor care ar fi putut, de urgență, interveni pentru soluționarea judicioasă a cazului respectiv. Să nădăjduim acum, amîndoi, și pe lîngă noi părinții, foștii profesori ai lui *I.C.* etc. că, de astă dată, tăcerea va fi ruptă. Ne adresăm pe această cale celor în drept, invitîndu-i să ne dea un răspuns pe care, la rîndul nostru, să-l redăm opiniei publice.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Știți să calculați ?

Dacă da, atunci încercați să rezolvați cele cîteva probleme pe care ni le-a trimis cititorul nostru, profesor **NICOLAE OLTENESCU** din Buzău. Vi le prezentăm în continuare, stimați cititori.

7 din 7 de 7. Se poate obține 7 din 7 de 7? Cum?

14 din cinci cifre sau numere impare. Cum se ajunge la numărul 14, folosind cinci cifre sau numere impare ? Este admisă și repetarea aceleiași cifre, la nevoie.

O jumătate pe jumătate. Cît face o jumătate împărțită la o jumătate ?

O problemă cu elevi. Un grup de elevi este întrebat la un moment dat de cineva din ce clasă sînt. Răspunsul a fost următorul : toți sîntem în clasa a șasea, în afară de 12 ; toți sîntem în clasa a șaptea, în afară de 12 ; toți sîntem în clasa a opta în afară de 12 și toți sîntem în clasa a noua, în afară de 12.

Cîți elevi erau în total ?

Peșteri și... peșteri

După cum se știe, țara noastră a fost leagănul speologiei, știința studierii vieții din peșteri, fiind întemeiată de savantul Emil Racoviță. El a colindat numeroase peșteri din țară, cît și din străinătate, strîngînd date științifice deosebit de prețioase. Totuși, Racoviță nu a avut încă prilejul, după cum de altfel nu l-au avut nici alți speologi din zilele noastre, să descopere în țară o peșteră cu însemne datînd din epoca comunei primitive. Cu toate acestea, foarte recent, o asemenea peșteră a fost descoperită în România. **Știți despre ce peșteră este vorba ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Lacul focului veșnic

În partea centrală a craterului vulcanului Mauna Loa, din insulele Hawai, situate în Oceanul Pacific, există un lac plin cu lavă topită, incandescentă. În decurs de o oră, nivelul lacului scade cu circa 120 m, iar în patru ore, cu aproximativ 200 m, pentru ca apoi să revină la starea de la început. Variațiile acestea de nivel pot fi asemuite cu fluxul și refluxul mărilor și oceanelor, numai că, în cazul lacului, fenomenul se datorește altor cauze. În limba localnicilor, lacul de lavă poartă denumirea destul de poetică de „Lacul focului veșnic"...

Ciurul lui Eratostene

Matematicienii Greciei antice, deși cunoșteau ce sînt numerele prime și neprime, încă de pe timpul lui Pitagora, totuși nu aveau idee cum să determine dinainte dacă un număr este prim sau neprim, în felul în care știau să o facă de exemplu cu numerele pare sau impare. În această situație, Eratostene, a scris pe un papirus toate numerele cuprinse între 1 și 1 000, în șiruri și coloane regulate, perforînd papirusul în dreptul numerelor neprime. Spre a evita răsucirea papirusului, care de la sine se stringea sul, Eratostene, l-a fixat pe un fel de ramă, întinzîndu-l. Mulțimea de orificii din papirus i-au conferit însă acestuia un aspect asemănător ciururilor și, de atunci, tabela respectivă, pentru că, în fond, ceea ce făcuse marele matematician nu era altceva decît o tabelă în care se puteau găsi rapid numerele prime și neprime, a rămas cunoscută sub numele de „ciurul lui Eratostene". Este interesant de menționat că munca desfășurată de Eratostene a fost destul de laborioasă, pentru că determinările numerelor, în prime și neprime, le-a efectuat numai prin încercări succesive.

Poșta cititorilor

Întrebările publicate în rubrica noastră din numărul 814 al revistei, apărut la 12.05.73, au condus la înscrierea în palmaresul celor care dat soluții bune, a următorilor cititori : **Siminiceanu Vasile**, comuna Nicolae Bălcescu, jud. Botoșani (Au fost cele mai corecte răspunsuri și foarte concise. Felicitări !) ; **Ștefan Gavril**, Liceul pedagogic Botoșani ; **Kureliuc Nicolai — Kolea**, Mărițeia mică, comuna Dărmănești, jud. Suceava ; **Ileana Albu**, Petroșani (Bineînțeles că între literele alfabetului Morse nu se intercalează virgule atunci cînd semnalele Morse sînt transmise într-un mod oarecare, de pildă prin fir, prin unde radio, cu ajutorul razelor de lumină etc. În textul pe care l-am publicat, s-au introdus în mod intenționat virgule între literele exprimate cu ajutorul alfabetului Morse, spre a nu se naște confuzii). **Rusu N. Gheorghe**, comuna Barcea, jud. Galați ; **Gorgoș Ilie**, Iași (Am reținut propunerile dv. mulțumim) ; **Ioan Pop — Coman**, Oradea (Aveți dreptate ; la răspunsurile din nr. 814, din greșeală lungimea totală a un miliard de țigări, puse cap la cap, avînd fiecare cîte 75 mm, a fost trecută egală cu 7.500 km, în loc de 75 000 km, iar în cazul contelui Derby, s-a făcut o inversiune de cifre, publicîndu-se 1870, în loc 1780 Am făcut aceste precizări, pentru a fi de folos și celorlalți cititori. Vă mulțumim pentru sesizările dv.).

Gheorghe Predescu — Găvana, Pitești, jud. Argeș. Am citit materialul dv. în legătură cu textul cifrat. Cifrările de acest gen, ca și descifrările respective, se realizează foarte ușor și rapid cu mașini speciale care, în ultima vreme sînt bazate pe principii din cibernetică.

Ștefan Gavril, Liceul pedagogic Botoșani. Deși dv. ați trimis materialul pe care l-am publicat în rubrica noastră din nr. 814 al revistei, cu titlul „Triunghiuri și patrulatere", iar răspunsul a apărut în nr. 815, ne sesizați acum că se obțin 11 triunghiuri, în loc de 10. Într-adevăr, așa este, cel de la unsprezecelea triunghi fiind AFJ, însă completarea dv. a sosit cam tîrziu, întrucît, răspunsul a fost publicat între timp. Este interesant de menționat totuși că majoritatea cititorilor au găsit numai 10 triunghiuri și numai un singur cititor a sesizat că pot fi 11.

Prof. **Maina Ianos**, Lic. teoretic, comuna Pogoanele jud. Buzău. Ne-au făcut plăcere urările dv. exprimate în semnele alfabetului Morse și, vă mulțumim.

Prodan Constantin, elev, Liceul nr. 2, Roșiori jud. Teleorman. Nu este nici un fel de greșeală, întrucît pe scara termometrică Fahrenheit, temperaturii „zero" a scării termometrice Celsius, îi corespund 32°, iar temperaturii de fierbere a apei, adică 100° Celsius, îi corespund 212°. Cu alte cuvinte, celor 100 grade, cuprinse între 0°C și 100°C, de pe scara termometrică Celsius, îi corespund 180 grade, între 32° F și 212° F, pe scara termometrică Fahrenheit. Cît privește varietatea de formate în care apare rubrica noastră, nu prea este posibil să se renunțe la ea. În primul rînd, pentru că nici lungimea materialelor publicate nu este totdeauna aceeași, iar apoi, pentru că dimensiunile „casetei" în care apare rubrica, depind și de mărimea celorlalte articole din pagina respectivă.

Ilyes Francisc, Cluj. Multe mulțumiri pentru amabila telegramă trimisă !

AM REȚINUT în vederea publicării materialele trimise de cititorii : **Gorgoș Ilie**, Iași, **Nicolae Glușescu**, Pitești și **Turbatu Toader**, Buhuși, jud. Bacău, cărora le mulțumim.

Ing. Liviu MACOVEANU

UMOR STRĂIN

— Mulțumesc, e destul, cred că acum mi s-a uscat bine părul

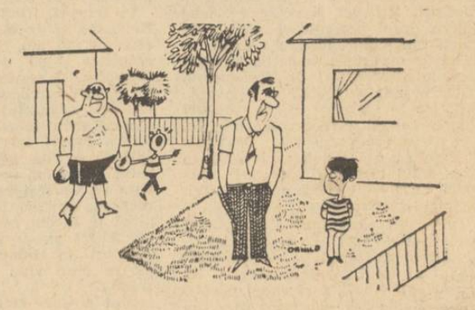

— Iar ai avut un meci de box cu fiul vecinului ?...

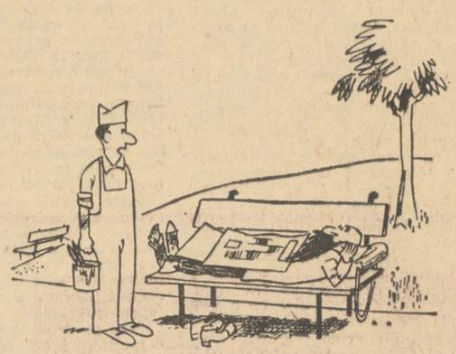

— Nu vă supărați, dar am venit să vă revopsesc patul.

MUZICALĂ

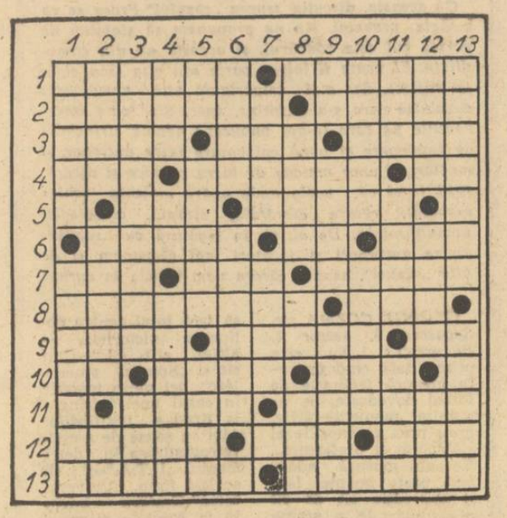

ORIZONTAL : 1) Ospitaliera gazdă a festivalurilor noastre de muzică ușoară — A compus melodia „Struneste-ți lăuta, bătrîne" ; 2) Pescarul cîntat de frații Grigoriu (pl.) — Interpretă a cîntecului „Sanie cu zurgălăi", de R. Stein ; 3) Cîntec compus de G. Sbârcea — Nu scot o vorbă — Comună în Egipt ; 4) Oraș în U.R.S.S. — Actor român, interpret al șlagărului „Vă rog să-mi acordați un dans" — Soare antic ; 5) Fata ciocîrliei — Badea... sau Spătaru ; 6) O fată cîntată de Fanciotti — Bădescu Nineta — Oraș în Brazilia ; 7) La margine de București ! — Constelație în emisfera australă — A compus „Valsul litoralului" ; 8) Îi aparține melodia „Ochi negri" — În poiana ! ; 9) Orășel în Franța — Autorul cîntecului „Un gînd frumos" — Notează bine ; 10) Aur — Orășel în S.U.A. — „Cînd cade primul fulg de...", melodie de Giroveanu ; 11) Pește ganoid — Preparat farmaceutic ; 12) Autorul melodiei „Glasul florilor" — „...cu vrăbii", melodie de Radu Șerban (neart.) — Strînse-n brațe ! ; 13) „M-am îndrăgostit de o stea", este una din melodiile acestei compozitoare — A compus „Nopți cu lună-n București" (Sile).

VERTICAL : 1) Îi aparține „Cîntecul optimistului" — Autor și interpret al melodiei „Să nu uităm trandafirii" ; 2) A pictat tabloul „Petrecere cu lăutari" — Tînăr și talentat interpret al melodiei „Albastru" — Prinse-n horă ! ; 3) A compus melodiile : „Mangalia", „Litoral" etc. — Cuprinse în tabel ! ; 4) Firicel de bumbăcel... — ...și firicel de floare albastră — Plin de viață ; 5) În cioc ! — Interpreta melodiei „Ploaia și noi", de Vasilache-junior — Își asumă răspunderea ; 6) Măiestrie — A ovaționa ; 7) Lumină în filozofia materialistă a Chinei antice — Dublat pe centru ! ; 8) Colț de sticlă — Ionel Budișteanu — Cel de la Grant l-a imortalizat pe portativ G. Grigoriu ; 9) Epocă — „Joc și...", altă melodie a lui Giroveanu — Gică Petrescu ar vrea șapte... ; 10) A compus melodia „Holde aurii" (Ely) — Șlagăr de trei decenii al lui Claude Romano ; 11) În spate la sănii ! — Oraș în Uniunea Birmană — A polei cu aur ; 12) Zburător legendar — „Vechiul...", alt cîntec al lui Vasilache-junior — În Cișmigiu sau Parcul Herăstrău ; 13) Renumit teatru de revistă al Bucureștilor de odinioară... — ...și autorul melodiei : „Cîntecul iubirii va trăi mereu".

Doina PETRESCU

Cuvinte rare : MIAR, DNO IPU, ECU, GIEN, IRMA, AMIA, ABEM, IAND, EIMI.

REBUS • REBUS

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

GLOSAR

ORIZONTAL : Degete — Gene — Aluviuni — AL — Rulote — Nora — Acele — Adaus — Biruința — IT — AD — A — Arcuri — Nasturi — Rec — Rat — Abis — E — Cep — Studiu — E — Cuție — NC — Apariție — Iute.

TRECUT-AU ANII...

ORIZONTAL : Marcian — Papu — Olga — Novicov — RE — LR — Aerare — Axa — Ev — Retur — Rahoveanu — MT — Unire — NE — ABU — D — Alai — Avar — Araci — Nușici — Neu — OM — RA — U — Asztalos — V — V — LC — EN — Propiti — Eul — Eminescu.

TINERE VLĂSTARE

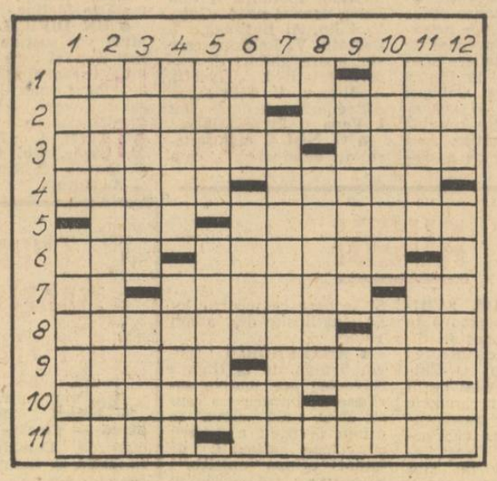

ORIZONTAL : 1) Jucărie preferată de fetițe — Rățușca are cuvîntul ! ; 2) Nu mai e copil de multișor (fem) — Nici una nu-i ca ea ! ; 3) Se folosește de copii... — Oraș în Brazilia ; 4) De clasă mare (fig.) — Culoarea unei distincții pionierești ; 5) Nume de... fetiță — Nu mai e la modă ; 6) Literă cirilică — Ține loc de mamă ; 7) Un cerc și jumătate ! ! ! — Mamifer — Mere ! ; 8) Pui la culcare (în expresie) — Prins cu fundița ; 9) Bine-crescut ! — Ghiocei ; 10) În ultimii ani de... învățătură ! — Bucuria copiilor, iarna ; 11) Are copii — Crește.., văzînd cu ochii...

VERTICAL : 1) Pentru fericirea copiilor... și a tuturor — Face copii ! ; 2) Trece pragul copilăriei (fem.) ; 3) Copil aflat sub îngrijirea unui tutore (pl.) — Afluent al Nistrului ; 4) „Stadionul" copiilor de la țară — Atitudinea părinților față de copii ; 5) În fruntea copiilor minune... — Sînt... de lapte în primii ani ai vieții (sing.) ; 6) Din nou — Primii, produc senzație în familie — Canele ! ; 7) Din tată în fiu ; 8) Nu duc lipsă — A scinci într-o expresie peiorativă... pentru cei ce n-au copii ; 9) Dă nume copiilor (dim.) — Tăticul față de mămica ; 10) Foarte mică... — A duce cu zăhărelul (în expresie) ; 11) Cea de colo — Plin de învățătură ; 12) O jucărie din lemn, pentru copii — „Dulce" pentru copii (dim.).

Mihai PĂTRAȘCU

Cuvinte rare : ANEL, CSI, RAUT.

JOCURI DISTRACTIVE

Soluțiile jocurilor apărute în numărul trecut :

Ulciorul de jos, dreapta.

Liliacul.

COOP

HANUL „TREI IAZURI"

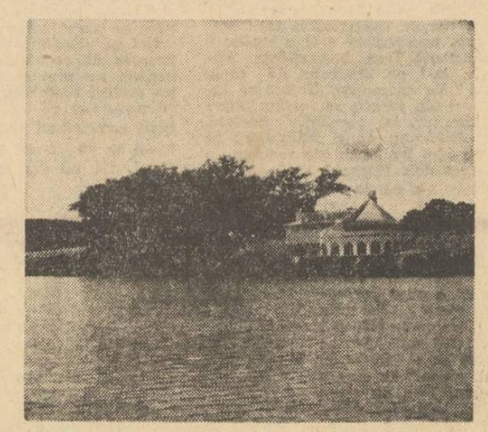

Pe D.N. 2 B, la circa 70 km de Iași, lîngă localitatea Miclăușeni, Hanul și campingul „TREI IAZURI" situate pe malul unui lac, într-un cadru deosebit de pitoresc, asigură oaspeților săi condiții confortabile pentru odihnă. Restaurantul unității oferă preparate din pește, specialități culinare locale, băuturi din renumitele podgorii ale Moldovei.

Hanul „Trei Iazuri" — unitate a cooperației de consum — vă așteaptă cu tradiționala ospitalitate moldovenească.

(5300 A)

Un Bunic și-o biată bicicletă

Serial de PETRE SĂLCUDEANU

Se plimbau pe o stradă lăturalnică, departe de malul mării, pe un drum paralel cu gara. Cei cîțiva brazi cu tulpinile destul de puternice, răcoriți după arșița zilei, aruncau în aer miros ascuțit de rășină și Panaitescu sorbea aerul de parcă în fața nasului s-ar fi aflat o cupă cu gura largă, din care se împrăștiau aromele unei băuturi puternice și plăcute. Șoferul mergea cu un pas înaintea bunicului, cu mîinile la spate, arborînd un aer superior. În jurul gîtului avea legată o batistă menită să-i absoarbă transpirația și Panaitescu din cînd o dezlega și își tampona cu ea brutal fruntea brobonită de sudoare.

— Dragă Panaitescule, nici nu știi ce rău îmi pare că ieșim la pensie... Uite nici nu-mi vine să cred că după concediu pînă la capătul zilelor nu vom face altceva decît să ne odihnim...

— Dumitale ce-ți pasă, ieși la pensie cu gradul de major, eu, acolo, un plutonier major oarecare... Să fi ieșit la pensie măcar sublocotenent, era cu totul altceva...

— Nu cred că gradul cu care ieși la pensie nu este un grad onorabil...

— Onorabil, onorabil, dar sublocotenent era și mai onorabil... Altfel s-ar fi uitat cartierul la mine... De cîte ori te-am rugat să pui o vorbă bună pe lîngă colonelul **Leonte...**

— Totdeauna ai fost un pragmatic și un nemulțumit, Panaitescule... De fapt, trebuie să recunosc că ai fi meritat un asemenea grad și cred că încă nu-i tîrziu...

Panaitescu se opri, îl prinse pe Bunic de o mînă și ștergîndu-și fruntea transpirată din abundență, întrebă :

— Adică cum nu-i tîrziu ?

— Am fost pe la Miliție. Comandant este căpitanul Constantinescu, îl știi, un om admirabil, am rezolvat cu el nu puține cazuri, cînd lucra la București. Mi-a solicitat sprijinul într-o problemă destul de interesantă, ca să n-o numesc de-a dreptul ciudată... I-am spus că afacerea mă ademenește, dar că mă aflu la o lună înaintea pensionării și nu mă pot aventura într-o anchetă pe cît de interesantă, pe atît de incilcită... Într-un cuvînt, dragul meu colega, ce s-o mai lungesc prea mult, știind că te plictisești și că marea are asupra dumitale influențe neplăcute, mi-am permis să-i sugerez cu delicatețe numele plutonierului-major Panaitescu. Acum, totul depinde de dumneata...

Panaitescu se opri... Din toată perorația Bunicului, șoferul înțelesese că maiorul se sfiește să-i mai spună pe nume și acel dumneata utilizat de cîteva ori, îl făcu să umble și mai drept și să sporească distanța dintre el și Bunic de la o jumătate de pas la unul întreg.

— Interesant, interesant, spuse Panaitescu, utilizînd formula Bunicului în asemenea cazuri, fiind însă sincer convins că n-o mai rostise nimeni înaintea lui.

— Tovarășe maior, și credeți că dacă... începu Panaitescu încercînd să-l măgulească pe Bunic pronunțîndu-i gradul, lucru pe care de altfel îl făcea numai atunci cînd avea nevoie de ceva de la el.

— Dragul meu, eu nu-ți pot promite nimic. Gradele nu le dau eu... dar știu din vasta mea experiență că dacă un om, dezinteresat, renunță la concediu ca să fie folositor meseriei căreia i-a închinat întreaga viață, forurile superioare răsplătesc de obicei o asemenea abnegație și dăruire.

— Bunicule ar fi grozav... Pe cuvînt. Deși am rămas simplu șofer, datorită dumitale am mai lucrat la anchete... Vreau să spun cu asta că totdeauna am fost un om de acțiune, spuse Panaitescu oprindu-se din nou, vădit emoționat de propria lui voce.

— Bine, dragul meu, dar dacă nu mă înșală memoria ieri mi-ai spus că ești fericit că ai să ieși la pensie... Că ai să te ocupi de grădinărit, că ai să umbli prin țară...

— Parcă dumneata n-ai spune la fel ? Crezi că nu te-am auzit spunîndu-i colonelului că ai fi fericit dacă **după pensionare o să ți se** mai dea din cînd în cînd de lucru...

— Deosebirea, dragul meu, stă în faptul că eu am recunoscut totdeauna că pentru mine pensionarea nu reprezintă o bucurie... Nu-i ușor să te desparți de ani și ani de activitate, de oameni care ți-au fost apropiați, într-un cuvînt nu-i simplu să te desparți de propria ta meserie... Mi-am închinat luptei pentru adevăr și ordine treizeci și cinci de ani, dintre care paisprezece în Miliție... Pentru mine această instituție a devenit adevărata mea familie... Panaitescu se șterse din nou la frunte, apoi cu batista umedă se tamponă la ceafă. Nu-l mai asculta pe Bunic, cu toate că lăsa impresia că-l ascultă. Propunerea făcută de maior îl înviorase și sentimentul că datorită noii misiuni destinul lui ar fi putut **să se schimbe, în sensul a**cordării noului grad la care rîvnise atît, îl făcu să fie pușin arogant, dacă nu chiar plictisitor...

— Șefule, ce mai tura vura, dacă crezi că tovarășii.... știi că atunci cînd Panaitescu se apucă de o treabă nu se lasă pînă nu o duce la capăt...

— Dragul meu, să fim bine înțeleși, n-aș vrea să-ți iei dorința drept realitate... Eu nu ți-am promis nimic, de altfel nici nu stă în puterea mea... Mi-am permis numai să afirm că în cazul unei reușite s-ar putea...

— Și dacă în cazul unei reușite, tovarășii ăr să-mi mulțumească doar și atît ? spuse Panaitescu și pintecul lui mare, supt sportiv pînă atunci sub jugul coastelor, se revărsă la dimensiunile lui inițiale, semn al unei tristeți profunde...

Bunicul îl apucă pe șofer de brat, la încheietura cotului, îl strînse ușor ca să-l determine să continue plimbarea și, cu aceeași voce rugătoare, continuă :

— Există momente, dragul meu, cînd un om al ordinii — și trebuie să recunosc că anii petrecuți împreună au imprimat în dumneata asemenea calități certe — trebuie să se arate generos : ca să mă înțelegi mai exact, uneori interesul știrbește din calitatea umană a individului și eu cred că numai dovedindu-te larg la suflet vei putea face ca multă vreme după ce vei ieși la pensie, oamenii să-și amintească de numele pe care îl porți cu imens respect... Or, eu știu, am chiar convingerea, că dumneata te poți ridica deasupra interesului imediat.

— Asta s-o crezi dumneata... Pur și simplu nu vreau să mă ridic. Pe dumneata nu te interesează, dar eu... Poate doar așa dacă mă rogi dumneata, mai zise Panaitescu condescendent, nevoind să întindă ața prea mult, după ce Bunicul se dovedise atît de larg și-i oferise din proprie inițiativă să se ocupe singur de un caz...

— Tocmai asta și voiam, să te rog, dragă colega, în plus, cazul, așa cum ți-am spus, la prima vedere pare ridicol de simplu, dar ascunde, după părerea mea, taine nebănuite. O bicicletă, o bicicletă furată... Poate că nu m-aș fi mirat atît dacă cu totul întîmplător n-aș fi văzut lipit pe un stîlp de telegraf un anunț că, posesorul oferă o recompensă de cinci mii de lei. Am verificat scrisul anunțului, cu declarația de la miliție. Scrisul e autentic.

— Păi asta de ce n-ai spus-o maestre, de ce n-ai început cu asta ?...

— Dragul meu, n-am obiceiul să vînd blana ursului din pădure.

— Cinci mii de lei pentru o bicicletă, mi se pare...

— Tocmai asta e, dragul meu, e exagerat, cu toate că reclamantul a scris în declarație că e vorba de o bicicletă specială.

— O bicicletă nu poate fi decît bicicletă, cît ar fi ea de specială, spuse Panaitescu.

— Dragul meu, să luăm lucrurile încet... Hoții de azi au devenit mai subtili... Cu toate că am rezerve serioase asupra proprilor mele bănuieli, îmi permit totuși să-ți spun că așa cum în tocul unui pantof se pot ascunde briliante, în țevile unei bicicilete se pot ascunde îngrozitor de multe lucruri...

Panaitescu se opri din nou...

— Uite la asta nu m-am gîndit, zise el superior și, nemulțumit că nu-i trecuse așa ceva prin minte, scuipă fără jenă într-o parte, lucru pe care altădată nu și l-ar fi permis în prezența Bunicului.

Bunicul trecu însă prin deul cu vederea, cu toate că voise să-i spună șoferului că gestul nu avea nimic delicat în el, ci dimpotrivă.

— Păi, șefule, nimic mai simplu. Mă urc la volan, merg cu douăzeci pe oră și dacă-mi dai mata bani de benzină, că sîntem în concediu, cutreier de dimineața pînă seara toate stațiunile... O bicicletă specială se vede...

— Dar o bicicletă specială se poate și ascunde, dragul meu, mai ales cînd însăși bicicleta poate ascunde ceva în ea.

Panaitescu se scărpină în barbă.

— Uite, aici am adresa reclamantului : Valdman Ion sau așa ceva, hotel Iris... Orice acțiune trebuie luată, așa cum știi prea bine — doar nu ești la prima investigație de acest fel — de la început. Adică e nevoie de relatarea cazului concret de către cel aflat în pagubă, pentru a putea dezlega și celelalte ițe. Întrucît am discutat cu căpitanul îmi permit să-ți relatez că cei care au operat nu pot fi decît localnici, în orice caz cineva de prin partea locului. S-ar putea foarte bine ca furtul să fi fost făcut sau de un individ care știa că bicicleta ascunde în corpul ei ceva prețios, sau de un pustiu, fără măcar să-i treacă prin cap că resorturile intime ale mijlocului de transport amintit tăinuie ceva valoros.

— Bunicule, și dacă bicicleta nu ascunde nimic ?

— Atunci nu văd de ce posesorul ei ar oferi o recompensă atît de mare.

Panaitescu căzu pe gînduri.

— Măi fir-ar al dracului, zise el și se scărpină din nou în barbă...

Cîtva timp, plutonier și maior se plimbară în tăcere. Bunicul urmărind calea lactee, iar Panaitescu mimînd că se gîndește la un plan anumit.

— Maestre, am o idee. N-ar fi rău ca în afacerea asta să intri și dumneata. Nu pentru că n-aș putea-o rezolva singur, doamne ferește, după mine aici nu-i nimic complicat, dar ce faci dumneata după ce dimineața iți ungi picioruț cu nămol ? Nimic. Nu zici că ar fi mult mai util să-mi dai o mînă de ajutor ?...

Bunicul se făcu că meditează.

— Dragul meu colega, n-am nimic împotrivă să te ajut. Îți voi sta cu toată puterea mea deductivă la dispoziție. Da, uite că m-am luat cu vorba și am uitat ceva important. Ieri s-a înecat o fată iar în seara asta a venit la Miliție un medic, Bodea, care a reclamat că a primit de la băiatul lui un cadou mult prea costisitor pentru ca să-l fi putut cumpăra din propriile lui economii...

— Crezi că e vreo legătură ?

— Dragă Panaitescule, mi-ar fi foarte greu să spun...

— Va urma —

BRAZILIENII ÎN CĂUTAREA DUȘURILOR RECI

de Valeriu MIRONESCU

Cică domnul Joao Havelange, stăpînul de o viață întreagă al fotbalului brazilian și conducătorul suprem al tuturor operațiunilor care s-au încheiat prin cucerirea celor trei titluri mondiale, a pus la cale turneul în Europa cu scopul de a da o lecție propriilor jucători. Domnul Havelange considera drept periculoasă starea de spirit din sînul echipei : după o suită de mai mult de 30 de meciuri fără înfrîngere, băieții începuseră să se creadă infailibili și imbatabili, lor le trebuiau cîteva dușuri foarte reci, să le răcorească mințile. De aceea, conducătorul brazilian regreta că n-a reușit să includă în programul turneului alte trei meciuri dure — cu echipele Angliei, Belgiei și Olandei.

Presupun că scopul arătat mai înainte n-a constituit principalul obiectiv al călătoriei pe vechiul continent al unui lot încadrat de 11 tehnicieni — atîția și exact aceiași ca în Mexic '70 — printre care doi antrenori, doi preparatori „fizici", doi medici, doi maseuri. Cert e însă că după înfrîngerea de la Roma, domnul Havelange părea mulțumit și vesel ! Arbitrajul fusese — după opinia dumisale — părtinitor cu gazdele, jucătorii săi se enervaseră, de unde se putea trage învățătura că cine își pierde cumpătul, pierde și meciul, în sfîrșit, stadionul semănase cu un vulcan în erupție, zgomot de fond european cu care brazilienii trebuiau să se obișnuiască înainte de începerea turneului final al Weltmeisterschaftului din 1974.

Totuși, la fel ca în zicală, socoteala de-acasă riscă să nu se potrivească cu cea din tîrg. Exact acolo unde conducătorii brazilieni se așteptau ca dușul să fie mai rece, echipa a avut parte de o apă cam la temperatura camerei. Beckenbauer, Müller și ceilalți campioni ai Europei au cedat pentru a treia oară în acest sezon pe terenul propriu. Asta încă n-ar fi nimic, dar comentatorii afirmă că echipa lui Schön a jucat împotriva brazilienilor mai slab decît în partidele pierdute la argentinieni și iugoslavi. Acum, domnului Joao Havelange nu-i rămîne decît să aștepte dușurile din altă parte.

Să-i lăsăm pe brazilieni în pace : ei cu grijile lor, de a găsi adversari care să-i bată, noi cu grijile turneelor noastre. Toate turneele acestea sînt foarte bune dacă dau... rezultate ! Mă întreb și acum la ce anume a servit turneul nostru din iarnă. S-a plecat la drum cu obiective precise, meciurile s-au jucat experimentîndu-se o formație. Iar partidele oficiale s-au jucat cu altă echipă ! Mi-aduc aminte că la întoarcerea din turneu s-a făcut mult caz de titularizarea lui Beldeanu, considerată a fi o realizare importantă. Însă, la partidele oficiale, îa-l pe Beldeanu de unde nu-i ! De asemenea, Hajnal se întorsese din turneu ca fundaș stinga titular, iar, la meciurile oficiale, atît Beldeanu cît și Hajnal nu se aflau nici pe banca de rezerve a echipei de... tineret ! Evident, pe undeva s-a comis o greșeală tehnică serioasă, ori atunci cînd respectivii au fost aleși și titularizați, ori atunci cînd au fost șterși de pe toate listele. Cercetînd compoziția lotului pe timpul turneului din iarnă, mai descoperim și alte cazuri care pun semne de întrebare asupra utilității acelei călătorii.

În treacăt, fiindcă veni vorba de Beldeanu și de Hajnal, sînt de părere că noi am fi obținut aceleași rezultate și cu tinerii aceștia în formație. Asta, ca rezultate imediate, în schimb, pentru perspectiva echipei, avantajul ar fi reieșit net tocmai prin folosirea tinerilor în cîteva jocuri internaționale. Dar, aceasta e altă poveste, nu contest rolul turneelor de pregătire, după cum se vede și brazilienii le organizează, dar să le fixăm rațiunea și să le facem realmente fructuoase. Altfel e preferabil să lăsăm jucătorii la cluburi, că tot pe acestea dăm vina cînd nu merge treaba.

Sînt cititori care mă întreabă ce cred despre proiectele și intențiile cu privire la prea iubitul nostru fotbal. În definitiv, n-ar fi vorba de a spune ceva proaspăt la temă, ci numai de a repeta idei susținute la această rubrică, de mulți ani, în special, la fiecare sfîrșit de primăvară. Orice suporter își poate da ușor seama că fotbalul e în continuu deficit de calitate. Dar, calitatea nu se obține turnînd o vadră de apă într-un pahar cu vin, adică înscriind vreo 120 de echipe în divizia C. Cînd s-a luat în urmă cu cîțiva ani această măsură, mulți s-au bucurat, toți voiau să aibă echipe de fotbal „în divizie". Efectele le constatăm azi, dacă F.R.F. e mulțumită de valoarea fotbalului, a echipelor și jucătorilor din divizia C, ca și de interesul public pentru această treaptă competițională, atunci să persevereze pe drumul ales. Dacă F.R.F. e mulțumită de rezultatele de substanță fotbalistică ale împărțirii diviziei B după criterii geografice și de valoarea echipelor care promovează în prima divizie, atunci e normal să meargă mai departe pe drumul ales. Despre calitate să vorbim însă mai puțin și să nu ne întrebăm pentru ce scade nivelul fotbalului în divizia A încît nu mai știi care-i codașul și cine-i fruntașul. Un specialist mi-a spus că în Anglia diviziile au cîte 22 de echipe. Comparația mi se pare nepotrivită în aproape toate privințele. Totuși, dacă veni vorba, în Anglia sînt patru ligi profesioniste așezate în trepte, una deasupra celeilalte, fiecare cu cîte 22 de echipe, în total 88. La noi, în trei categorii, se află un număr dublu de echipe. În Anglia, regulamentul de transferări..., dar să nu mai discutăm de toate astea că se potrivesc ca nuca în perete...

Noi să discutăm despre proiectul propriu de regulament al transferărilor, un proiect mult așteptat, un proiect simplu, precis, echitabil, ce presupun că va fi supus aprobării comitetului federației cînd acesta se va reuni și dacă se va reuni. Că nu s-a mai întrunit de anul trecut.

VIAȚA STADIONULUI

HANDBALIȘTI PE APĂ...

de Eftimie IONESCU

Ne-am propus de mult un popas între poloiști. Am venit cu o vorbă în minte, o vorbă spusă de mult de un sportiv adevărat și multilateral — acum vrednic dascăl de sport la Tg. Mureș — un multi-internațional de baschet (mai cu seamă), dar și în polo și în hochei pe gheață. Făcînd în deplină cunoștință de cauză o comparație între aceste sporturi în care ajunsese la marea performanță, Ghiuri Fülop — el e polisportivul — credea că polo-ul e cel mai greu, cel mai extenuant, cel mai complet : „...Și cel mai aproximativ ca arbitraj", adăuga Fülop. „Pentru că lucrurile cele mai grave se produc sub apă, arbitrul trebuie să ghicească, să vrea să ghicească infracțiunile". Se și vorbea mult, la un moment dat, despre un arbitraj efectuat prin pereții laterali de sticlă ai bazinelor. Dar ca și arbitrajul din nacela la fotbal, și aici e vorba de o soluție a viitorului. Pînă atunci poloiștii trebuie să admită mai departe aproximativa dirijare a partidei, de pe marginea bazinului, acceptînd că, în medie, 35 la sută din încălcările regulamentului rămîn nesancționate.

Dar nu avem nici cădere și nici pretenția unor studii ale arbitrajului în polo. Acum, prin intermediul a doi extreme de agresabili interlocutori, amîndoi foști internaționali, Cornel Mărculescu și Anatol Grințescu, o să vorbim despre polo-ul nostru la ora actuală, despre dorințele lui. În anii începutului, „handbaliștii apelor" aveau ca centru al activității lor, orașul Timișoara și cunoscuta ei echipă de la I.L.S.A. Stănescu, Norman Novac — colecționau titluri naționale pentru acea redutabilă formație. Cu vremea, Bucureștiul a preluat hegemonia : rivalitatea Dinamo — Steaua a făcut epocă, pentru ca — mai departe — după desființarea secției clubului din șoseaua Plevnei (de ce oare ?), dinamoviștii să găsească în rapidiști pe principalii concurenți la titlu. De altfel, giuleștenii au și întrerupt, în ultimele două ediții, impresionanta suită de victorii a poloiștilor din șoseaua Ștefan cel Mare. Generațiile de internaționali s-au succedat și ele. După amintiții timișoreni, au venit Cornel Zahan — prestigios șef de promoție — Bădiță, Ștefănescu, Szabo ; mai departe, ei au făcut joncțiunea cu Grințescu, Kroner, Mărculescu, Novac, M. Ștefănescu etc. Acum ne găsim în momentul în care supraviețuitorii acestei ultime serii — Frățilă, Zamfirescu, Cornel Rusu — se întîlnesc în echipa națională cu cei mai dotați ambasadori ai noii generații : Nastasiu, Viorel Rus, I. și F. Slăvei, Cl. Rusu, Răducanu, Schervan etc., etc. Polo-ul a efectuat și o regenerare a conducerii tehnice. Interlocutorii noștri, Cornel Mărculescu și Anatol Grințescu, dețin funcțiile de antrenor general și, respectiv, antrenor principal al reprezentativei.

Ce vrea polo-ul românesc în momentul de față ? Ne-o spune succint și complet Cornel Mărculescu : „Vrea, în primul rînd, să recistige pentru adevărate performanțe centre precum Timișoara, Cluj, Oradea, Arad — acolo unde există condiții pentru practicarea sa în bune condiții, unde avem tehnicieni competenți, dar unde e nevoie de mai multă inițiativă și pasiune. Încearcă o concentrare a talentelor, pentru o perfecționare certă și rapidă, vrea să-și îmbunătățească sistemul său competițional. Campionatul a și fost divizat în două serii a cîte șase echipe — după criteriul valorii — pentru ca meciurile să fie mai echilibrate, solicitarea mai mare. Vrea, într-un cuvînt, să progreseze pe un plan mult mai larg, mai convingător, mai atractiv, decît doar pe acela al echipei naționale".

Dar „6"-ele reprezentativ? La ce tințește el ? Aici, alături de opiniile lui Cornel Mărculescu le-am avut și pe acelea ale lui A. Grințescu. Națională luptă de ani și ani să spargă plafonul locului 5. Olimpiade la rînd acest loc a devenit o obsesie pentru „handbaliștii pe ape". Selecționatele Uniunii Sovietice, Ungariei, Iugoslaviei, Italiei, erau mereu înainte : un gol, o ocazie ratată, o înfrîngere din partea unui adversar nebănuit de calculele și iarăși — bariera locului cinci. „Acum e un moment cînd putem rupe cu această situație, observă Cornel Mărculescu. Marile noastre rivale sînt în plină transformare a echipelor. Cred că noi avem un avans pe care, dacă îl vom fructifica va fi foarte bine..." Anatol Grințescu, care lucrează la echipa națională cu experimentatul Constantin Vasiliu și cu fostul coechipier de națională, Szabo, crede și el în asaltul noii formule : „Totul depinde de repeziciunea cu care vom omogeniza lotul și de aprovizionarea neîncetată cu tinere și ambițioase elemente. E drept, e o clipă favorabilă pentru noi. Iugoslavia și Italia sînt în plină remaniere a loturilor, într-o măsură și selecționata U.R.S.S., poloiștii maghiari trebuie să efectueze și ei delicata operație. Dar nu e mai puțin adevărat că au apărut noi concurenți. Mai cu seamă echipa S.U.A., cîștigătoarea locului III la München. Dorim, sperăm, trebuie nu numai să nu pierdem teren ci să ne ridicăm în elita polo-ului mondial".

Un prim, dar mare test e la orizont pentru poloiști : primul lor campionat mondial. Cu startul la 9 septembrie, la Belgrad.

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

● **ACUM**, cînd au trecut „turtunoasele" bătălii ale „europenelor" de la Belgrad, este cazul să meditățm și să consemnăm cu fiecare articol pe care-l așternem pe hîrtie, că trebuie să îmbunătățim **tehnica tinerilor noștri pugiliști, că este de datoria antrenorilor de a-și învăța elevii să se apere, pentru a evita scăderea capacității de rezistență a selecționabililor**

● **SE PARE** însă că federația de specialitate a fost foarte receptivă la criticile aduse în ultimul timp. Din informațiile pe care le deținem, peste 400 de tineri practicanți ai pugilatului, viitoare cadre de nădejde, își vor petrece vacanța cu începere de la 1 iulie, în tabere special organizate la Piatra Neamț, Suceava, Colibași și Reșița. Aici ei vor avea la dispoziție condiții optime de pregătire, care vor fi dirijate de antrenori cu o mare specializare. O măsură bine-venită.

● **DUPĂ MULȚI ANI** campionatele naționale de box nu vor mai avea loc la București. Forul nostru a stabilit ca reuniunile finale să aibă loc la Cluj între 8 și 13 octombrie, și nu septembrie cum se anunțase anterior.

● **AU ÎNCEPUT PREGĂTIRILE** echipei noastre reprezentative care va întîlni selecționata Turciei (21 iulie la Constanța și 23 iulie la Mangalia). Nu a fost inclus nici un boxer care a evoluat la „europene". Măsură excelentă. Începem rodajul tinerelor speranțe. Îi vom putea urmări pe A. Guțu, V. Filip, A. Butișagă, I. Dascălu, V. Lehăduș care vor apare alături de experimentații I. Gyorffi, A. Iliescu, V. Silișteanu etc. Antrenorii echipei sînt I. Popa și Petre Mihai.

● **O NOUĂ** manifestare de amploare : „Semicentenarul boxului oltenesc". Acest eveniment va fi marcat de două reuniuni de amploare. Se va deschide expoziția „50 de ani de box în Oltenia", și se vor bate medalii comemorative.

● **DIN CULISELE** boxului profesionist : Campionul mondial **George Foreman** își va pune centura în joc la 1 septembrie cînd îl va întîlni la Tokio pe portoricanul Joe King Roman, care ocupă locul 10 pe lista celor mai buni grei din lume. Pînă atunci, Foreman va trebui să apară în fața unui tribunal, deoarece se află în divorț cu soția sa Ray Adrienne.

● **DEFINITIV** : „Echipa de tineret a S.U.A., va susține două partide cu formația similară a țării noastre — la 21 iulie la **Brăila** și la 23 iulie la **Tulcea**. Între două reprize de box, sportivii români și americani se vor întîlni într-o partidă de... pescuit sportiv, programată la Mailuc.

● **UN DIFICIL EXAMEN** vor susține 6 pugiliști români care de la 11 iulie vor evolua în Cuba pe ringul central al orașului Havana. Antrenorul Ion Chirlac va deplasa pe **Al. Turei, I. Farhedin, M. Lazăr, Gh. Ciochină, C. Stanev** (C. Stoianovici) și **A. Guțu**.

Invitație la drumeție

TÎRGUL CIREȘELOR

Cîntecele, jocurile, baladele, măiestria încrustării lemnului, țesutul pînzei, a pănurei, cojocăria și cusăturile alese sînt încă pasiuni greu de răsipit ale locuitorilor din Deda, ale celor din Rușii Munți, Idicel, Luieriu, sau ale celor de mai departe — dinspre Valea Gurghiului și a Beicii sau ale celor din părțile Bistriței. O dată pe an — în prima duminică a lunii iulie — ei se adună la Tîrgul Cireșelor. Locul de desfășurare a tîrgului este comuna Brîncovenești.

Tîrgul Cireșelor are loc, așadar, în plină vară, la vremea coptului cireșelor. Și nu e de mirare că i se spune așa, pentru că, la tîrg, fructele acestea — cireșele — sînt aduse și vîndute în cantități mari. Dar nu numai cireșele, ci și atîted alte mărfuri se vînd aici.

Cu prilejul tîrgului se organizează o adevărată paradă a jocului și portului popular : călușarul, bătuta, învîrtita, sîrba, de-a-lungul sînt cîteva din jocurile în care se prind fetele cu fața albă ca spuma laptelui și flăcăii chipeși. Ei joacă pînă ce cade amurgul, joacă îndrăcit și frumos, iar oaspeții — turiști din întreaga țară și din străinătate — nu se mai satură privind. În acest timp, pe micile platouri din comună, se vînd și se cumpără mărfuri de tot soiul : cași, fluiere, coșuri, pălării, fructe, linguri, oale, turtă dulce, amintiri... Așa încît, tîrgul cireșelor de la Brîncovenești poate fi considerat o autentică expoziție a artei populare, un festival folcloric și un bazar cu produse ale industriei casnice și meșteșugărești.

Comuna Brîncovenești *este situată într-o luncă a Mureșului, la depărtare de 10 km de orașul Reghin. Pe teritoriul actualei localități, se afla, în vechime, un castru roman, în apropierea căruia, mai tîrziu, s-a construit o fortificație și apoi, pe la mijlocul secolului al XVI-lea, un castel : Castelul — ale cărui ziduri masive domină și astăzi împrejurimile — a fost, în anii 1599—1600, reședința lui Sava Armașul, unul din căpitanii lui Mihai Viteazul.*

Turiștii din toate colțurile țării sau străinii veniți să participe la serbarea cimpenească din Brîncovenești vor rămîne, cu siguranță, încă o zi sau două după terminarea tîrgului pentru a face excursii, fie prin satele așezate la poalele munților Călimani și Gurghiului, fie în Reghin. În satele din împrejurimi ei vor cunoaște mai bine viața și preocupările locuitorilor. În Reghin — așezare urbană contemporană menționată într-un document scris încă la 1228 — vor afla că aici a activat intens Petru Maior, unul din corifeii „Școlii Ardelene" ; vor vizita Muzeul etnografic și cel de științe naturale, biserica de lemn construită în 1744 în care a slujit, ca preot, autorul „Istoriei pentru începutul românilor în Dacia" ; vor afla că, tot aici, se găsește fabrica ce realizează faimoasele instrumente muzicale din lemn și cea de ambarcațiuni — amîndouă vestite în întreaga lume pentru calitatea produselor lor.

Reținîndu-și din timp camere pentru înnoptare la hotelul din Reghin sau acceptînd să fie găzduiți de locuitorii satelor, excursioniștii sosiți din depărtări la tîrgul cireșelor, mai ales dacă sînt posesori ai autoturismelor, nu vor pierde prilejul pentru a face călătorii de cunoaștere în municipiul Tîrgu Mureș, Sovata, Toplița, Borsec, Gurghiu, Lăpușna, Idecîu, Jabenița — localități de interes turistic sau stațiuni balneoclimatice de mai mare sau de mai mică importanță ; ele sînt situate la distanțe relativ apropiate de Brîncovenești.

Amatorilor de excursii în munți, le recomandăm, în primul rînd, escaladarea „Scaunului Domnului", un platou cu o altitudine de 1 380 m, aflat nu departe de Deda.

Valentin BORDA

CUPA ZIARELOR LA FOTBAL

Luni, pe terenul „Progresul". **Combinata România liberă — Flacăra** a dispus de **Combinata Informația — Satul socialist** cu scorul de 4—0.

Au marcat în ordine : Dorin Tudoran, Ion Bocioacă, Adrian Păunescu (căpitanul echipei) Dorin Tudoran.

RUGBI

● **CELE DOUĂ ECHIPE** care vor promova în viitorul campionat în divizia „A" sînt cunoscute : Agronomia Cluj și Chimia Năvodari. Mai puțin cunoscute sînt numele celor care vor retrograda, deși se pare că Precizia Săcele și Constructorul Suceava nu sînt departe de acest pas...

● **DUMITRU GHIUZELEA**, fostul internațional, este în momentul de față un frecvent „vizitator" al studioului cinematografic de la Buftea. Dar nu ca simplu spectator, ci în calitate de... cascador.

● **ȘTIAȚI CĂ** echipa de juniori S.S. 2, cîștigătoarea campionatului republican de juniori, ediția 1973, este antrenată de o femeie ? Numele : Mariana Bucescu. De altfel rugbiul cîștigă admiratoare în rîndul sexului frumos. În Anglia și în Franța există de acum echipe formate din femei. Și se pare că jocurile lor nu sînt lipsite de... admiratori.

● **ANTRENORUL** Doiciu Traian de la Chimia Năvodari are motive serioase de bucurie : a reușit să-și vadă „elevii" în prima divizie ; a cucerit cu echipa națională de juniori „Cupa Amiciția" ; a reușit să promoveze cu succes în categoria a III-a de antrenori. Îi dorim în continuare un sezon la fel de rodnic.

M. NICULESCU

CULISELE HIPODROMULUI

● *ALERGAREA semiclasică „Premiul cailor de 4 ani" a avut următoarea sosire : Formula (800 p.), Hoțoman (400 p.), Gabarit (200 p.), Senzația (100 p.) ; Hoțoman plătind „capul" cu care a fost învins prin diferența de 400 puncte. Alura cursei, handicapul, și adaptarea la distanțele de fond mă determină să întrevăd pentru derbiul din acest an o sosire în ordine inversă, adică : Senzația, Gabarit, Hoțoman, Formula.*

● *ÎN ULTIMA PERIOADĂ de timp, mai precis de la începutul actualei stagiuni, publicația „Programul alergărilor" și-a îmbunătățit, trebuie să recunoaștem, conținutul. (Prioceperea lui Constantin Grou se face din plin simțită). Ce-ar fi ca programul să ne furnizeze și date în legătură cu componența arbitrilor ? Apropierea celei mai importante confruntări a anului — derbiul — în care prevăd o luptă strînsă, ne determină să fim prevăzători, avînd în vedere eroarea de arbitraj din derbiul 1970 (Talion—Talaz).*

● *TEMPERAMENTUL vioi, culoarea frumoasă, ușurința în manevrare la călărie, au determinat turiști străini să nu ocolească vestita herghelie, de „ghidrani", de la Rădăuți și să facă o „escală" venind tot călare de la nu mai puțin cunoscuta herghelie Lucina, unde agerimea și rezistența „hușțului" i-au indemnat pentru un pitoresc traseu în nordul țării.*

● *ANTRENORUL — driver Tr. Marcu a reușit duminica trecută un frumos „three hits" (cu Disputa, Osaca și Cumulus) ; victoria obținută cu Osaca culegînd chiar aplauze la scena deschisă (gest rar pe hipodromul de la Ploiești). Este o răsplată adusă modului corect în care acest antrenor-driver susține șansa elevilor săi în alergările la care participă.*

Doru IONESCU

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 24 iunie

1. DELTA TULCEA—METALUL PLOPENI. Meciul are o mare greutate pentru echipa locală care, pentru a scăpa de retrogradare, trebuie, neapărat să obțină victoria. Teoretic, gazdele sînt favorite și nu vedem cum ar putea rata victoria.

2. POLITEHNICA IAȘI—C.F.R. PAȘCANI. Echipa locală, la un pas de a reveni în prima divizie, are o sarcină relativ ușoară în fața unei formații care nu mai are nimic de pierdut sau de cîștigat.

3. C.S. TÎRGOVIȘTE—PROGRESUL BRĂILA. În mod sigur oaspeții se vor apăra cu toate forțele pentru a scoate un rezultat egal, foarte necesar în tentativa ce o fac de a evita retrogradarea. Probabil că vor obține un punct, dar cel mai sigur lucru posibil este o victorie a gazdelor.

4. GLORIA BUZĂU—PROGRESUL BUCUREȘTI. Un meci între două echipe scăpate de emoții. Gloria nu a pierdut acasă nici un meci și socotim că și mîine poate obține victoria.

5. METROM BRAȘOV—C.S.M. SIBIU. Și în această partidă se întîlnesc două formații situate în partea superioară a clasamentului, în afara oricărui pericol. Șansele de victorie aparțin gazdelor.

6. DUNĂREA GIURGIU—F.C. GALAȚI. Dunărea are mare nevoie de puncte pentru a se salva, în timp ce echipa gălățeană luptă pentru cucerirea unui loc fruntaș în seria a doua. Meciul se anunță deci, destul de echilibrat. Un rezultat egal ni se pare foarte posibil.

7. C.S.U. GALAȚI—Ș.N. OLTENIȚA. Studenții gălățeni mai au foarte puține șanse de a rămîne în divizia B. Singura lor cale este aceea de a cîștiga mîine, acasă, și în ultima etapă în deplasare. Pentru meciul de mîine îi vedem cîștigători. Mai departe...

8. MINERUL ANINA—POLITEHNICA TIMIȘOARA. Echipa timișoreană este deja promovată în divizia A, iar Minerul deține o poziție bună la mijlocul clasamentului. Credem că meciul se va termina la egalitate sau cu victoria gazdelor.

9. METALUL DROBETA—NITRAMONIA FĂGĂRAȘ. Gazdele vor lupta pentru victorie pentru că au mai mare nevoie de ea decît echipa vizitatoare, și mai mult ca sigur că tentativa lor va fi încununată de succes.

10. METALURGISTUL CUGIR—C.F.R. ARAD. Un adevărat derbi al codașelor. Nevoia de puncte, deosebit de acută în acest final de campionat, va genera fără îndoială o dispută aprigă. Jucînd acasă și jucînd un meci atît de important, Metalurgistul va face totul pentru a cîștiga și credem că va reuși.

11. OLIMPIA SATU MARE—CORVINUL HUNEDOARA. Olimpia, marea revelație a diviziei secunde, echipa care dacă n-ar fi fost penalizată cu patru puncte ar fi luptat pentru promovare în divizia A, este favorită netă a meciului de mîine.

12. C.F.R. TIMIȘOARA—OLIMPIA ORADEA. Pentru timișoreni, ca și pentru orădeni, meciul are o mare importanță în lupta pentru evitarea retrogradării. Timișorenii, avantajați de teren, sînt favoriți.

13. F.C. BIHOR—MINERUL BAIA MARE. Ratînd ocuparea primului loc, echipa locală luptă acum pentru a se menține pe locul secund. În mod normal nu poate pierde meciul de mîine.

„MOBRA" = 50 cmc
„MOBRA" = 4 cai putere
„MOBRA" = suspensie hidraulică
„MOBRA" = stabilitate și confort
„MOBRA" = 100 km de relaxare cu numai 5 lei
„MOBRA" = parcare fără dificultăți
„MOBRA" = 6 325 lei.

Motoreta „MOBRA" utilă în orice călătorie. Se poate cumpăra și cu plata în rate lunare !

(5320)

AUTOMOBILISM

Circuit de viteză la Alexandria

Duminică, 24 iunie, orașul de reședință a județului Teleorman va găzdui un circuit de viteză organizat de Filiala județeană A.C.R., în colaborare cu Asociația Sportivă „Automobilul" din București, în cadrul căreia activează numeroșiași ai volanului, campionii țării Eugen Ionescu-Cristea, Marin Dumitrescu, recentul cîștigător al Cupei „Jean Calcianu" — Dumitru Novac și alții. Și-au anunțat, de asemenea, participarea sportivi de performanță din alte orașe ale țării (Brașov, Pitești etc.).

Acest concurs inaugurează în provincie cursele de viteză în circuit ale acestui an. Traseul inedit, participarea membrilor lotului național, alături de alți sportivi valoroși, ca și seria rezervată începătorilor promit un spectacol sportiv de mare atractivitate. Și e numai la 90 km de București !...

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

CLUBUL SPORTIV „STEAGUL ROȘU", Brașov : „Conducerea asociației și secției de fotbal Steagul roșu Brașov, surprinsă de schimbul de scrisori care a avut loc în paginile revistei dv., și care a fost declanșat de o primă scrisoare anonimă acuzatoare la adresa antrenorului Nicolae Proca, se simte obligată să facă următoarele precizări :

1. Toate „acuzațiile" sînt lipsite de temei, ele vrînd să păteze activitatea exemplară a unui profesionist unanim apreciat. Nicolae Proca, antrenor cu o calificare superioară, și care a absolvit toate cursurile și examenele de grad pe locul întîi — în compania celor mai buni antrenori din țară — a desfășurat în cadrul asociației noastre o muncă ireproșabilă, fiind în pragul împlinirii a 25 de ani de activitate la Steagul roșu — un frumos exemplu de consecvență și de dragoste față de culorile clubului.

2. Principala „acuzație" adusă antrenorului Proca — INTINERIREA NEJUSTIFICATĂ A ECHIPEI — se respinge de la sine. Noua formație a Steagului roșu este un exemplu elocvent de curaj și fler în depășirea perioadelor grele care intervin în viața oricărei echipe de fotbal, cînd o generație se duce, iar alta trebuie să-i ia locul. De altfel, simpla enumerare a jucătorilor tineri, care au luat locul celor mai în vîrstă, ne scutește de argumente : Anghelini, Anghel, Mateescu, Naghi sînt speranțe ale fotbalului românesc, recunoscute ca atare prin includerea lor în a doua echipă a țării (tineret) și în echipa națională de juniori. A pune la îndoială justețea unei asemenea operațiuni de întinerire este o evidentă probă de rea voință.

3. „Cazul Ivăncescu" este, de asemenea, un exemplu de principialitate din partea antrenorului. La 31 de ani, Ivăncescu a fost menținut în lot. La această menținere a cîntărit în mare măsură activitatea lui îndelungată în cadrul echipei. Antrenorul Proca l-a privit întotdeauna ca un jucător pe care s-ar putea baza în activitatea sa de viitor. Din păcate, Mihai Ivăncescu n-a ales calea colaborării, încercînd să se mențină în echipă prin denigrarea permanentă a inlocuitorului său, talentatul Anghelini. În ciuda fricțiunilor, Ivăncescu a continuat să fie menținut în lot, cu drepturi egale, dar și cu rugămintea de a înceta acțiunea de subminare a moralului echipei. În ciuda apelurilor, Ivăncescu a continuat să mizeze pe declanșarea artificială a unor noi conflicte, cu speranța de a-și recăpăta postul în echipă în urma „tulburării" apelor. După mai multe avertismente, conducerea secției și antrenorul Proca au fost nevoiți să renunțe la serviciile lui.

4. Temerile manifestate de „grupul anonimilor", în legătură cu pericolul de a vedea echipa Steagul roșu în Divizia B, ca urmare a întineririi forțate, au primit un răspuns neașteptat de prompt. Victoria asupra liderului, la Craiova, și acel 5—1 în meciul cu A.S.A. Tg. Mureș sînt în primul rînd contribuția tinerilor din echipă, bine susținuți de jucătorii mai în vîrstă, care reprezintă adevăratele valori morale și tehnice ale echipei Steagul roșu. Sîntem hotărîți ca munca în cadrul echipei de fotbal Steagul roșu să poarte și de acum încolo amprentele exigenței și obiectivității".

Semnează : **I. Indrei, președinte.**

Cu aceasta, discuția asupra „cazului" Proca se va încheia, probabil. Nu ne propunem să stabilim de partea cui este adevărul, și aceasta nu din comoditate. El poate fi într-o parte sau alta (chiar la mijloc), dar mai importantă este următoarea concluzie care s-a desprins, sper, din toate intervențiile pe care le-am publicat : nevoia stringentă de înțelegere și bună colaborare între antrenor și jucători, a unor metode de lucru pașnice și dibace. Știut fiind că, acolo unde apare violența (chiar verbală), răsare discordia, zizania, cleveteala, nemulțumirea. De altfel, în legătură cu relațiile dintre antrenori și jucători mai dispunem și de alte „cazuri", asupra cărora vom insista în curînd.

GEORGE COZMA, str. Segarcea 5, sector 7, București : „Nu este prima dată cînd onorata noastră federație de fotbal dovedește, în anumite momente-cheie, mult prea omenești ei slăbiciuni și preferințe... Recenta măsură adoptată peste noapte, fără o motivație cît de cît plauzibilă, de a amîna disputarea jocului dintre U.T.A. și „U"-Craiova vine să ne reconfirme „pasiunea" acestui for pentru nașterea de controverse și suspiciuni.

Ne întrebăm, mă rog !..., în baza cărei rațiuni F.R.F. a aprobat „Universității"—Craiova efectuarea unei excursii de agrement la Vidin — nu ne amintim să fi auzit de programarea acestui meci pînă în ziua invocării lui ca pretext — tocmai acum, în timpul etapei, celei mai fierbinți a campionatului, cînd atît craiovenii, cît și arădanii, aveau de disputat o *partidă cu miză* și cu implicații directe atît pentru subsolul, cît și pentru fruntea clasamentului... ?

S-a vorbit atît despre obligația tuturor organelor responsabile, a tuturor echipelor de a face totul pentru promovarea unui spirit de adevărată sportivitate și corectitudine. Iată, însă, că tocmai organul cel mai responsabil vine să submineze aceste principii printr-o înlesnire pe cît de inechitabilă, pe atît de generatoare de suspiciuni. Să încercăm să intuim calculele (!) făcute de echipa interesată — stim la cine ne referim... — calcule împărtășite de F.R.F. : „U.T.A." are 25 de puncte : în condițiile în care ea ar fi jucat cu craiovenii așa cum era normal (pe 17 iunie), ar fi fost nevoită să facă totul pentru obținerea victoriei... — altfel, atît „U"—Cluj cît și „Sportul studențesc", cel puțin teoretic, în cazul unei înfrîngeri la Arad a textiliștilor, păstrau șanse de a evita retrogradarea în detrimentul „U.T.A."-ei ; în același timp, „Universitatea" Craiova — înfrîntă la Arad — și-ar fi văzut mult diminuate șansele la titlu. Or, este evident !, o cu totul altă alură va avea acest meci („U.T.A. — „U"—Craiova) pe 24 iunie, cînd jocul rezultatelor va fi rezolvat, desigur, principalele semne de întrebare ale campionatului... ! Nu vrem, sub nici o formă, să punem la îndoială corectitudinea echipei arădene, dar (oameni sîntem !) o dată scăpați de griji, nu știu dacă textiliștii vor mai privi cu aceeași ambiție sportivă necesitatea obținerii celor două puncte puse în joc...

Și atunci, luînd în considerare numai acestea... sumare calcule — evident, mai sînt și altele ! — de ce F.R.F. (în baza căror „slăbiciuni sufletești" ori obligații ?) abdică, în favoarea unor interese particulare, de la normele care *trebuie* să-i călăuzească activitatea ?

Poate prin intermediul „Poștei rotunde" vom putea sugera iubitorilor fotbalului, opiniei publice, o dezbatere pe marginea activității acestui organism.

Stimate tovarășe Băiesu, vă rugăm să ne iertați vehemența (pe alocuri) a limbajului, dar lucrurile acestea sînt atît de supărătoare încît cu greu te poți abține. Sperăm că domnia voastră va înțelege rațiunea rîndurilor de față".

Federația a greșit, mai întîi, atunci cînd a aminat meciul Dinamo — C.F.R. Restul greșelilor și concesiilor au venit în chip firesc și așteptat.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.